

Világ proletárjai egyesüljétek!

XLVI. évfolyam

Nagykanizsa, 1919. Május 1. Csütörtök.

100. szám.

ZALA-NÉP AKARAT

Alapítvány és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Rögér-ut. 4. szám
Szakszervezeti és kiadóhivatali
tárfeliratok 76. i. Nyomdai 157.

A SZOCIALISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Hirdetési árak:
Egy nap ..... 50 — korona
Fél évre ..... 25 — korona
Negyed évre ..... 12-50 — korona
Egy évre ..... 7-50 — korona

1919. május 1.

"Minden ország munkásainak becsületbeli kötelessége a polgári kormányok megbuktatása, mert ezek meg akarták fojtani az Európában már megszületett szocietárisztizmust. Kíváncsiak a jövő pillanatra, a támadás megkezdésére! Utat a kizsákmányoltak útjára! Az 1919. évi május elseje egész Európában a proletár-országok napja lesz."

Igy kiált a moszkvai III. Internacionálé az egész világ munkásságához május elsején és e szavakban kell látnunk elsősorban a mai nagy nap jelentőségét. A kapitalizmus világszerte összeomlás előtt áll. Meghúzták teje felett a lélekharangot saját bünei; a természetes anarchizálja, a kizsákmányolás egyre élesebb jelentkezése, marakodás a piacokért és az imperialista háború. A raktárak üresek, a termelés elzúllott, az élemezés a töregek lassu éhenhalatásává súlyed világszerte. A hadseregek legyelve megingott, a kapitalista államok nem tudnak békét kötni, nem tudják megoldani a munkanélküliség problémáit. Aprólékos roformok, kis alamizsnák nem használnak: a kapitalizmus betegséget gyógyíthatatlanok. A kapitalizmus soha még annyira dezorganizált nem volt, mint ma. Ingadozva, erőtlennül áll az egész világon és a proletariátusnak soha nagyszerűbb alkalmát nem kínálkozott megdöntésére és a szocializmus megvalósítására, mint ezen világtörténelmi májuson.

A magyar proletariátus meglátta, hogy a kapitalizmus hadsora gyengék, szervezete bomladozóban van, nem várt a támadással addig, míg az ellenség retablirozza magát — és győzött. Ma, május elsején a magyar proletárság már győzelmi ünnepet ül. A moszoni III. Internacionálé arra figyemzeti harsány riadójában az egész világ munkásságát, hogy az se szalassa el a győzelemnek eme ritka alkalmát. *Május elsején minden nemzetek minden proletárjainak vallomást kell tenniük arról, hogy valóban nemzetközies és valóban forradalmiak.*

A vörös világnépnek, a május elsejének dátumát ezért kell idén a magyar proletárságnak a csillagos égre felírni lángoló betűkkel. Azért, hogy meglássa az egész földkeresség proletársága, hogy halálos rettegés fojtogatta a világ kizsákmányolót és az örök felszabadulás boldog reménye ringassa mámorba a világ proletárjait.

Immár egy emberöltő óta ünneplik a május elsejét valamennyi ország cinyomottjai: ünnepli Magyarország proletársága is. A bérrabszolgák, az üldözöttek, az emberjussokból kitagadottak ünnepe volt eddig a május elseje, a megbélyegzett törekvéseknek rendőri ellenőrzés alá helyezett ünnepe, amelyet eleinte a proletárság — néha szurony-milliók védelme alatt — hidegrázós féltelennel nézett.

Az idei május elseje Magyarországon a proletárság diadalmas felszabadulásának örömnépe, miután Oroszországban már tavaly is az volt: Az idei május elsejében bontakozik ki az egész ország osztálytudatos proletármillióinak első, valóban impozáns tavaszi ünnepe, a fiatal magyar tanácsköztársaság első hivatalos ünnepe, hogy szépségeiben, impozáns nagyszerűségében felülmúlja a magyarországi proletariátus minden eddigi megmozdulását.

Az idei május elsején már egyáltalában nincs szó azokról a követelésekről, amelyek jegyében az eddigi május elsejei demonstrációk megnyilvánultak. A nyolc orai munkaidő követelése ma már túlhaladott álláspont, a munkavédő törvények kiküzdése ma már nem probléma, a demokratikus parlament érdekében hangoztatott „erőteljes követelésekről” nem is szólnán. Mindez a komor nullt. A mai büszke május elseje azt mutatja, hogy a proletariátus forradalmi diktatúrájának nincs szüksége hosszú idő előkészületeire ahhoz, hogy a dolgozó proletárság számára megeremtsen mindazokat a viromnyokat, amelyek dolgozó életének és egészségének védelmére szükségesek.

A mai május elseje a nemzetközi munkásság forradalmi ünnepe, nagy ünnep, világraszóló ünnep, amelyen mindenütt feledésbe megy a szerény három nyolcas, mert a világ proletárjai már nem részletreformokról küzdenek, hanem teljes felszabadulásukért, a tőke uralmának megsemmisítéséért, a kizsákmányolás és osztálykülönbségek végleges eltörléséért. A mai nemzetközi forradalmi napon mi, magyar proletárok, felszigazott reménységgel égő vagyakozással tekintünk minden ország dolgozó proletártömegei felé. Tudjuk, hogy az a lánghullám, amely a győztes orosz proletárköztársaság földjéről megindult és első állomásában nálunk már felperzselt a kapitalizmus várát, feltarjózhatatlan diadalmas lendülettel tör előre mindenütt. Hiszünk, érezzük, tudjuk, hogy ez a mai nap sorsdöntő lesz a világproletárságának osztályharcában, hogy meghozza a III. Internacionálé nagy diadalát!

A magyarországi proletárság tudatában van ezen a május elsején, hogy az orosz testvérekkel együtt a világ népeinek élén halad. Örömtől és büszkeségtől sugárzó arcal kiáltjuk a világ proletárjai felé: *mi megtettük kötelességünket! Ez a boldogító tudat ad nekünk ujjongó hitet, szárnyaló lelkesedést ahhoz, hogy a jelen és jövő napjai elé bizakodó reménységgel tekintsünk és acélos erővel, elszánt akaratall folytassuk harcainkat mindaddig, amíg a burzsoázia hatalmát minden országban végképpen megsemmisíti a mindenütt diadalmasan előnyomuló forradalmi eszme.*

És majd látni fogjuk a mai május elsejei sereg-szemlén, amikor a proletárdiktatura első alkalommal gyűjti össze ünneplésre a dolgozó tömegeket, hogy milyen sokan vagyunk mi, küzdő harcosok, akik felett eddig erőszakoskezerveztök révén brutális erővel zsarnokoskodtak a minden földi jóban tobzódo burzsoák. Látni fogjuk, hogy mindazok a proletárok, akik eddig keserű gyötrelmek között, a háborúnak és békének nyomoruságos napjaiban egyformán túrték és szendedtek, milyen nagy erőt képviselünk akkor, ha egyet akarunk. *Mi vagyunk minden érték alkotója, a mi erőnk nélkül a nap is elsötétül. Ha elszántságunk és bátorságunk mindig nagyobb lesz a szent kitarásban, többé nem inog meg hatalmunk, soha meg nem szüntethető ténnyé válal meg a III. Internacionálé csatakiltsa: Világ proletárjai egyesüljétek!*

L. J.

Május elseje Nagykanizsán

Zenés ébresztő. — A proletárásg tisztelet felvonulása. — Négyülések és ünnepélyek. — Nagy népnévpály a katonaréten.

Ez a május elseje, a mai, felejthetetlen napja lesz a rabságból felszabadult magyar proletárárnak. Május elsejét eddig is Unnepellük, de az ünnepet **lángcsörgés** riasztotta meg és a friss tavaszi pázsiton **vérvonok** pirosítottak. A mi kezünkön csörgött a lánccsörgés és a vér belőlünk csorgott. Ez a májusi proletárünnepe a felszabadulás, a dicső és a vér ünnepéje. Ez az uralkodó proletárárg dühörgő seregszemléje. Ünnepe és seregszemléje: ez május elseje; a magyar proletárárg gígaszi demonstrációja arról, hogy **együtt és legyőzhetetlen**. Május elsejének ez a jelentősége és ennek a célnak áll szolgálatába minden, mert ez a felszabadult proletárárg legnagyobb napja. Hogy Nagykanizsán milyen mérelinek igérkezik ez a történelmi jelentőségű ünnep, amelyen minden proletárnak ott kell lennie, — arról az alábbi részletek számolnak be:

Délután.

1. Reggel 8 órákor zenés ébresztő 4 zenekarral. Első zenekar utiránya Erzsébet-ter, Magyar-utca, Józsefherceg-utca, Sugár- és Fő-ut. Második zenekar utiránya Erzsébet-ter, Fő-ut, Óvoda-ter a régi gimnázium megkerülésével, Kórház-utca, Kossut Lajos tér Szentgyörgyvári-ut Fő-ut. Harmadik zenekar utiránya Fő-ut, Kazinczy-ut, Szemere-utca, Csengery-ut és Fő-ut. Negyedik zenekar utiránya Kiskanizsa.

2. 9 órákor a szakszervezetek gyűlékezése az Erzsébet téren. A vasutas és mozdóposztás szakszervezet a vasutállomásról, a többi szakszervezet az szabadszervezet, katonaság és iskolák pedig saját helyiségeiből vonulnak fel.

3. Gyülekezés után az összes szakszervezetek zeneszó mellett az Erzsébet térről a város főbb utvonalaín, ugyimint: Rozsgonyi, Sugár, Csengery, Szemere, Kazinczy és Fő-ut-on át a város házá elé vonulnak, hol fél 11 órákor ünnepi szónokok fogják a proletártestvereknek a nap jelentőségét méltatni.

A menetek a város házá elé való érkezésekor a tanuló ifjuság a menetből kiválik, a Deák-terre vonul s ott külön ifjusági ünnepélyt tart. Az ifjusági ünnepély műsora: 1. Marsseillaise. 2. Alkalmi szavalt népiskolai tanulótól. 3. Alkalmi szavalt kereskedelmi iskolai tanulótól. 4. Ünnepi beszéd tartja Fűdes Miklós tanügyi bizos elvtárs. 5. Internacionálé ének. 6. Alkalmi szavalt al-reálisiskolai tanulótól. 7. Alkalmi szavalt polgári iskolai tanulótól. 8. Forradalmi beszéd gimnáziumi tanulótól. 9. Marsseillaise. — A város házá elé — megartandó ünnepély

kezdeté előtt a vasutas és ipartestületi dalárda énekel.

Délután.

Délután 3 órai kezdettel népnévpály a katonaréten. A bejáratnál minden érkező proletár egy pár virágot és sóakfilit, sóaperget kap. A népnévpály csoportosítása: 1. Sport csoport: a) al-reálisiskola növendékeinek tornagyakorlat, b) nagykanizsai Tornayegylet sportszámái és pedig: csapatornászás a nyújtós korlát, 100 méter síkfutás, magasugrás, sulydobás, távolugrás, diszkoszvetés, rudugrás, footballmerközés a vasutasok csoportjával, szabadverseny a közönség részére, síkfutás, sulyemelés és kötelhúzásban. 2. Művészeti csoport, Szabad szupad. 1. Az ipartestületi dalárda énekszáma. 2. Garamvölgyi Iván szavalt. 3. Wortman Árpád nőimímitator. 4. Güntentag Lajos és Burghaus Gizzi táncol. 5. Török Ferenc és Beck Frida dialóg ad elő. 6. Gimnáziumi ének és zenekar. 7. Kramer László kuplékat ad elő. 8. Tarantella tánc. 9. Torma Pálné szavalt. 10. Plander Antal kuplékat ad elő. 11. Polgári iskola énekszáma. 12. Lendvai René és Szabó Pistó táncol. 13. Krammer Bandi monológot, aktuális kuplékat ad elő. 14. Pályi Gizsi szavalt. 15. Steiner Manci török-táncot lejt. 16. Polgári iskolai ifjuság énekszáma. 17. Muth Neszsi szavalt. 18. Moshammer Stéfi huszártáncot lejt. Ezen kívül a vasuti dalárda énekszámai. Tükör sátor, igen gazdag programmal. III. mulattató csoport. 1. Cigányudós. 2. Repülő iskola. 3. Ringlipál. 4. Narcsa gyere le. 5. Számérvovaglás stb. stb. Egész délután zene mellett tánc. 9 órákor zenés takaródó. 10 órákor üljük a katonarétet.

ülkőzésben nem vettek részt és a tót népi iránti szimpátiájukat hangoztatták.

Más hűeles értesülés szerint 57 tencsényi és árvai tót proletárt, akik nyíltan kommunistának vallották magukat, letartóztatták és Illaván internáltak. Hasonló esetek sűrűn fordultak elő az utóbbi időben bizonyosságul annak, hogy a cseh és a tót proletárok között a szakadás áthidalhatatlanná vált. A tót földön az események ma-holnap kiróbbantják a szocialista forradalmat.

Lefoglalták a lovakat.

Budapest, április 29. Miután a forradalmi kormányzatának 49. számú rendeletével az összes lovakat és közlekedési eszközöket lefoglalták, a lovak eladása és a jelenlegi helyükről való elvitele szigorúan tilos.

Ítélt a proletárbiróság.

Öt évi legházát kaptak az erszénydobók.

(Saját tudósítók.) A nagykanizsai forradalmi törvényszék tegnapi délutánt tartott ülésén ismételtelen hibonyított, hogy hivatalosa magaslátán áll.

A törvényszék nem a paragrafusok hajszálhasogató jogászai turlangjaira, de a tanyekre és az igazságra alapítja ítéleteit. A forradalmi törvényszék kérelhetetlen, szigorú és megingathatatlan, ha bebizonnyítottan komoly és a proletárlátus érdekeibe ütköző büncselekmények elkövetői fellett ítélkezik, de felment olyanokat, akiknek cselekménye látszólag beleütközik a fennálló intézkedésekbe, de a proletárlátusérdeket és az igazság alapján ártatlanok.

A tegnapi tárgyaláson a bizottság tagjai Szenes elnök elvtárson kívül, Domós és Vlaszák elvtársak voltak. A vádat Pólat elvtárs képviselte.

A tárgyalás alá került ügyek közül az első Hosszú Lajos, Sáde József és Pd. Istvánné volt. A vád az volt ellenük, hogy Csereyencen április 14-én, az uzadalmi bizalmiőrök megválasztása alkalmával a választást íttas állapotban megzavarták, úgy, hogy a választást is el kellett halasztani.

A törvényszék sorra hallgatta ki a vádló és védő tanukat, majd ítélethozatalra vonult vissza. A bíróság a „Forradalmi Kormányzótanács nevében” mind a három vádlottat felmentette, mert nem igazolódott be, hogy részvegek voltak a gyűlésen tanusított magartatásuk a mai izgalmas közhanglattal kénytelen megmagyarázható.

Ugyancsak az alkoholtalalom megsgégésével vádoltak Nemerics Mihályt és Józsefet. A tanuk harctéren lévő vörös katonák, akiket nem lehetett kihallgatni. A tárgyalást elhalasztották, a vádbizos mind a két vádlottat szabadlábra helyezte.

Végül Pataki András és Lódy Ferenc ügye került sorra. Pataki és Lódy — mind a ketten rovtomulta alakok — az erszénydobók trükkjével akarták megkaparintani Poszovec János földmívelt.

A marha vásártéren Lódy bezélgelést kezdett Poszoveccal a sikerült megtudnia, hogy tárcájában 2400 korona — az éppen eladott tehén ára — van. Bezélgelgetve haladtak Sánc felé, amikor elhaladt mellettük Pataki András és egy újságpapírral tele tömött tárcát ledobott a földre. Poszovec figyelmeztetni akarta Patakit, hogy elvesztette a tárcáját, de Lódy lebezélgelte azzal, hogy a tárca tartalma majd megosztoznak.

Igy is történt. Osztokodás közben visszajött Pataki és követelte az elvesztett tárcát. Felszóllította Poszovec, hogy mutassa meg a tárcáját. Amikor Poszovec a tárcáját előváltte, Pataki annak tartalmával együtt átadta Lódynek, mire mind a ketten futásnak indultak.

Poszovec segélykérésére az előresílt három rendőr a jómadarakat elfogta s bezélgeltette a rendőrségre.

A forradalmi törvényszék Patakit és Lódyt csatlós, továbbá közokirathamiltás büntetésében — ugyanígy a vádlottak hamis menleveleket használtak — büntőzőnek mondotta ki a mindegyikét **öt-öt évi fogházra ítélté.**

Az erjedő Európa.

Jugoszlávia kárára engedelményeket tesznek Olaszországnak. — A jugoszlávok támadása a német-osztrák front ellen. — A francia munkásnép rögtön demobilizációt, amnesztiát és annexiómentes békét követel.

Berlin, április 30. A Berliner Tagblatt jelent Genthől: Páriban érkezett jelentések közlik, hogy Wilsonnak az olasz kormánnyal való kibékülése külsőben áll. Wilson ugyan távol tartja magát azoktól a tanácskozasoktól, amelyeket Lloyd George és Pichon folytattak, a tárgyalások azonban a legutóbbi 24 órában oly hatalmas lépéseket tettek előre, hogy számítani lehet az ellentétek megszűnésére. Pichon és Lloyd George találtak formulát, amely Jugoszlávia terhére bizonyos engedelményeket tesz Olaszországnak és amelyek alkalmasak arra, hogy Orlándónak megkönynyítsék a visszatérést. (A jugoszlávok offenzívája a német-osztrákok ellen valószínűleg ezzel a ténnyel függ össze. Feltehető, hogy Olaszország megkapja Flumét s ezért Jugoszláviát német-osztrák területekből kárpótlják. *A szerk.*)

Bécs, április 30. A Neue Presse jelent: Rosenbachtól — Unterdraug az egész vonalon megindult a délszláv támadás. Erős tüzérségi tüzeles és időnkint pergőtűz. Mainburg ellen intézett támadásuk visszaverése után a délszlávok valamennyien visszavonultak, sok halottal, sebesüllet és foglyot hagytak hátra. Két géppuskát, három géppuskát, négy halottat és sebesüllet vesztettünk.

Gent, április 30. A francia szocialista pártnak a munkásághoz intézett felhívása május elsejével kapcsolatban azt a követelést

támasztja, hogy azonnal ferdeljék el a teljes demobilizációt, adják meg az általános amnesztiát és kössenek annexiómentes békét, mely ne legyen egy jövőendő háboru csirájának tekinthető.

Terjed a Tótföldön a kommunista forradalom.

Fegyveres összeütközés a lakosság és cseh csapatok között. — A cseh legionárusok már kommunisták.

Budapest, április 30. A Magyar Távirati Iroda jelent: A tót földnek a cseh imperializmus által megszállott területein feltartóztatatlanul terjed a kommunista forradalmi mozgalom. Nyílt városában az ott székelő cseh parancsnokság 40 legionárust elfogott, mivel a nép között a Tót Vörös Újságot és kommunista röpiratokat terjesztették és a cseh katonák között a cseh kapitalisták ellen lázítottak.

Melozs nyírtamegyei községben huavét vasárnapján valóságos forradalom támadt, mert a csehek a földosztásra vonatkozó ígérteikkel megint becsapták a népet. A lázadás elfojtására Nyírtáról katonaságot küldtek ki, amely a falu lakói kaszával fegyverkezve fogadtak. Az összeütközések számos halottja és sebesülte van. A legionárusok az össze-

Munkások! Elvtársak! Ma délelőtt fél 11 órakor a városháza előtt szakszervezetek testületileg vonulnak ki. Nagy népgyűlés lesz, amelyre a nagykanizsai földművelésügyi népbiztos elvtárs, a mai történelmi nap jelentőségét fogják méltatni. Minden proletárj eljönni!

A front hangulata.

Bőhm Vilmos elvtársunk a keleti hadsereg főparancsnokának nyilatkozata.

A sajtóhadiszállás egyik tagja által Bőhm elvtárs a következő üzenetet küldte az otthon levő elvtársaknak május elsejére:

— A magyar munkásmozgalom legelőkelőbb május elsőjét a fronton töltik katonatestvéreink, akiknek a hangulata az elképzelhető legteljesebb. Naponkint járom a frontot érintkezőm velük, mind várják azt a pillanatot, amikor a nemzetközi forradalom magyar előcsapata nem védekező jellegű harcot fog folytatni, hanem viszi a forradalmat az elnyomott testvérek felé.

— Elhiszi valaki talán, hogy a proletár forradalom Estland, Livland, vagy Keletgallia határára megállítható? Elhiszi valaki, hogy a világ leszereli őt évi harcoló proletársága az öt év szenvedése után a legszélsőbb forradalomba át nem csap? Ez a legjobb biztosíték a nemzetközi proletár forradalomnak. Hogy a románok 5—10 községet elfoglaltak annak nincs jelentősége a nemzetközi forradalom szempontjából.

— A román bojároknak kell a háború. Meri háború nélkül le k II szerelnők a hadsereget, amely egyet jelent az ő bukissal és a román forradalom kitörésével. A front eseményeiről nem közzölhetek részleteket, csak annyit állapíthatok meg, hogy itt most jelentős előmunkálat folyik.

— Május elsején annyit üzenhetek otthon levő, értünk dolgozó proletártestvéreinknek, hogy legyünk egységesek mindnyájan abban, hogy a proletárforradalmat meg fogjuk és meg akarjuk védelmezni.

Május diadala.

Harminc éve, hogy összeült a párisi nemzetközi szocialista kongresszus és a munka világának megaváta május elsőjét. Néhány lelkes harcos, a különböző országok szervezeteinek képviselői, akik forró hittel indultak el, hogy a megvalósulás felé vigyék Marxnak tanításait, merész lendülettel kitörtek a nap-tárakból az összes ünnepeket és helyébe, csak egyet írtak: *vörös május elsője*. És május elsője elindult világódító útjára.

Május elsője idáig csak szimbólum volt: szimbóluma a jövő szocialista államnak. — Ezernyolcszázkilencven óta a világon mindenütt, ahol öntudatos munkások voltak, megünnepezték május elsőjét. Először csak kevesen voltak ünneplők, guny és lekicsinylés kísérte májusi felvonulásainkat, de az ünneplők tábora egyre nőtt: esztendőről esztendőre hatalmasabb tömegek tették le az orra a napra a szerszámot és áradatként vonultak fel, demonstrálva a kapitalizmus ellen. A munkásság erejének folytonos növekedése az elcsövesedő burzsoázsiának ajkára fagyasztotta a mosolyt és fűtelmében katona és csendőr után kiáltott. A hatalom akkor már komolyan vette a proletáriátus nagyszerű seregzenéjét és az elmúlt harminc esztendő alatt nem egyszer kísérte meg, hogy elnyomja a feltörekvő munkásságot és gyakran a munkások vére festette pirosra a májusi utca kövezeténok porát.

A május eszméje minden erőszak ellenére diadalmaszkodott. A májusi álom valóra vált. A harmincadik május ünnep koronája az eddigi májusoknak, botelkőzése a proletáriátus eddigi küzdelmének. Az eddigi május-ünnepek csak készülődés ek voltak a végső harcra, a kapitalizmus elleni döntő nagy küzdelemre. Ma, amikor harmincadszor üli meg a magyarországi munkásság a vörös május ünnepét, búzake önérettel tekinthet vissza eddigi munkálkodására. Kikelt a mag, amit elvetettünk és amit annyi sok verejéssel, vér-

rel és könnyel öntöttünk. Elmondhatjuk, hogy nem hiába fáradtunk, nem hiába áldoztunk. A kapitalizmust a proletáriátus logyozta, a kizsákmányolásnak, a szolgaságnak véget vetett a proletáriátus elszánt és egységes akarata.

Az elnyomó kapitalista rendszer minden elnyomó szorvével és hatalmi eszközével a porban hover. Ma minden hatalom a dolgozó proletáriátusé, de azért a *küzdelemnek még nincs vége*. A felszabadított magyarországi proletáriátust, magyar tanácsköztársaságot a nemzetközi burzsoázia segyveres orvél támadta hogy megsemmisítse a diadalmas proletárforradalmat. A külföldi burzsoázia teljesen szolidáris a magyar burzsoáziával. A magyar tanácsköztársaság leverésével vissza akarják állítani a kapitalista uralmat Magyarországon és így megmérténi a maguk uralmát. A nemzetközi burzsoázia rablóhadjárataival szembe kell szegőzni a nemzetközi proletárság elszánt harci akaratait.

A mai harmincadik májusi ünnep nemcsak diadalünnep, hanem *harc ébresztő* együttal. A mai napon harcra kell szólítanunk a magyarországi munkásságot, hogy véjje meg a veszélyeztetett proletárforradalmat, de harcra szólítjuk az egész világ proletáriátust is: ne tőrjék, hogy a rabló nemzetközi imperializmus letörje a magyarországi proletáruralmat. Vegyék fel a végső küzdelmet saját burzsoáziájuk ellen. Legyen a mai harmincadik májusi ünnep az elmaradhatatlan világforradalom vörvörös ünnepének első stációja, amelyet követni fog a világ proletáriátusának végső és teljes diadala.

HIRÉK.

NAP T Á R	
10 óra	A nap fél 4 óra 46 perckor, nyugszik 7 óra 9 perckor.
11 óra	A hold két éjjel 5 óra 18 perckor, nyugszik este 9 óra 7 perckor

Internacionale.

I.
Föl föl, ti rabjai a földnek,
Föl föl te éhes proletár!
A győzelem napjai jönnek,
Rabságadnak vége már!
A muhat végkép eltűrné
Rabszolgahad indulj velünk
A föld fog sarkából kiűlni,
Semmik vagyunk s'minden leszünk.

II.
Védelmézó nincsen felettünk,
Nem véd sem Isten seni királyi
A közjó alkotói lettünk
Vesszen el, ki ellen áll
Pusztuljon ez a rablóbanda
A rabságból elég nekünk!
Szítsuk a tüzet rajta, rajta,
A vas-meleg, hát ráverünk.

Refrain:

Ez a harc lesz a végső,
Csak összefogni hát
És nemzetközivé lesz holnapra a világ!
Ez a harc lesz a végső,
Csak összefogni hát
És nemzetközivé lesz holnapra a világ!

— Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távíráti Iroda hivatalosan jelenti: A románok Kunszentmárton és Mezőtúrt megszállták, Kiszajzállásnál álló csapataink visszavonultak. Tiszafüredtől északra felelő levő területet a Tiszántúli kúrirtették. A csehek 20-e folyamán Csap és Sátoraljaújhely felé; továbbá a Hornád, a Bodva és a Felső-Sajó völgyében

erős oszlopokkal általános támadásba mentek át. Csap környékén álló erőink Sátoraljaújhely környékére vonattak. Legonya-Alsóómhály táján álló erőinket a csehek Sátoraljaújhely felé szorították vissza. A Hornád völgyében a csehek Szikszót, a Sajó-Bodva völgyében Sajószentpétert közelítették meg, tovább nyugatra pedig Putnokot, Bánrétét és Kima-szécset érték el. Csapataink egy része még mindig fegyelmezetlen, másik része azonban már nagyobb fegyelmezettséget mutat. A többi arcvonalon a helyzet változatlan.

— Régi május elsője. Csodálatos, szimpomás, dus május elsője előestéjén régi május elsőjére emlékezünk. Az Eötvös-tér-ről ha a délutáni órákban három-négy száz „fanatikus” ember nekiment a városnak a vörösbordó lobogó mögött — a legjobb, amit kaphatnak kísérőül egy megbocsádó és csodálkozó mosoly. Ilyen ideálislak! De nemcsak mosoly jár ki az Internacionale hőseinek, a nyolcórás munkanap hordozóknak, es az igazság jövőbelítő aposztoainak, de röhögés, guny, köpködés, kifakadó allas és rögalmazó szavak, gyűlések beállása, rendőrszponák gőgös terrorja és — bizony így lettek ők — rendőrkard nyomán, lall, vér és sok éhes háramaradi gyerek és sok-sok könnyező anya: A mult ez, a rossz emlék — de feledni nem szabad. Ma pedig akik olyan vidáman, nagyszerűen és uljongva ünnepeinek a vörös nap gyögyülő melege alatt — gondoljanak vissza, emlékezzenek, köszönnék meg a kivolt diadal és borul-jenek le azelőtt a sok, kis, lekötött, meg-rugdall, egyonkarilapozott és börtönökben alnyló hős előtt, akik vértanúk voltak, mártírok s így az övéké a dicsőség, a palma s a diadal.

— Személyi hír. Vantus Károly föld-művelésügyi népbiztos elvtárs tegnap délután Budapestről Nagykanizsára érkezett, ahol több napon át fog tartózkodni.

— Az Ipari tanács tagjai Tudvalevő, hogy a kormányzótanács Nagykanizsán ipari tanács felállítását rendelte el. Az ipari tanács tagjai: a termelési biztosok, a legnagyobb üzemek és szakszervezetek megbízottai. Az ipari tanács feladata a szocialis termelés el-mozdítása, továbbá a munkás kérdések gyors es alapos elintézése. A termelési biztosság felhívja azokat a szakszervezeteket, amelyek eddig az ipari tanácsba megbízottal nem küldöttek s-tagjaik száma a *Adászattal meg-haladja*, hogy megbízottait minél előbb jelentsék a termelési biztosságnak.

— Házasság. Horváth Jenő és Kopár Gusztika, Gál Gusztáv és Kopár Mária házasságot kötöttek. (Mindem külön hirdetés helyett.)

— Bomlóban Jugoszlávia hadserege. Kaposvárról jelentik: Megbízható forrásból kapunk értesítést, egy a legutóbbi napokban Balováron lejátszódot eseményről, mely maga is erősen dokumentálja Jugoszlávia népet eltöltő forradalmi szellemet. Már hetekkel ezelőtt parancsot adtak út korosztály bevo-nulására, melynek azonban a lakosság csak Belovár környékén, tett eleget. A bevonott katonákat eskütelre állították vel, mikor a szöveg olvasása közben egy katona kézi-gránátó dobott a tisztek csoportja közé, úgy, hogy egy tiszet meghalt es többen megsbe-sültek. A tettet nem sikerült elfogni a legény-ség pedig szétszédelt s most mint a „zöld kádor” katonái járnak szerte az országban.

— Az Úranla mozgóképszínház üzem-vezetősége is emelni óhajtván a munkásság es proletárság diadalát hirdető Impozáns nagy ünnepét, e végből egy remek szocialis irányu drámát mutat be ma es holnap, még pedig magyar művészekkel, a főszerepekben Lux Margit es Valéré Bertával. A címe: *Lu, a kopár* dráma 4 felvonásban. Előadások 8 es fél 8 órakor.

— A kórház nőorvosi állása. Megírtuk, hogy a direktorium a kórház modern fejlesztése érdekében nőgyógyászati osztály felállítását és az osztály élére nőorvosi állás szervezését rendelte el. A pályázati határidő a tegnapi napon lejárt. Az állásra két pályázat érkezett be. Az egyik pályázót dr. Balla János, nagykanizsai ismert nőgyógyász, a másik dr. Nesporzky Béla a budapesti Rókus-kórház orvosa. Az állás betöltéséről a helyi szovjet fog dönteni.

— A sétátér kibővítése. Megírtuk, hogy a direktorium a sétátér kibővítésének régóta porosodó aktáját elővételre és erős kézzel rövid időn belül meg is fogja valósítani a kibővítés tervét. A fásított tereket, kirándulóhelyeket és parkokat annyira szegény Nagykanizsának igazán szüksége van arra, hogy szép, gondozott és nagykitérjedésű sétákertje legyen. A szükséges földterület kisajátítása ügyében tegnap délután a városháza tanácstermében a földtulajdonosok és a direktorium ülést tartottak tekintettel arra, hogy a szobanforgó fődek legnagyobb részét felzárkózt és bevetett föld — a sétátér kibővítési munkálataira minden valószínűség szerint csak az ősz folyamán kerül a sor.

— Dohányjegyek kiosztása. Dohányjegyek kiadásának végső határideje május 6. Igénylők tehát hatósági igazolványukkal és a házibizalmi férfi bizonyítványával május 2. 3. 5 és 6-án okvetlen jelentkezniük az elmezei hivatalban, mert később jelenléteket nem foglalkoztatunk.

— A Világ-nagymozgóban ma és a következő napokon Jókai Mór örökbecsű regénye **Az aranyember** III. része kerül bemutatásra naponként 2 előadásban, este 6 és fél 8 órai kezdettel.

— Vidéki betegek elhelyezése a pesti kórházakban. A fővárosi direktorium felszólítja az összes vidéki direktoriumokat, hogy abban esetben ha betegeket különböző okok folytán kórházi elhelyezés céljából Pestre akarnak szállítani, úgy tekintettel a ma meg mindig fennálló kórházi ágyhiányra, ezt megelőzőleg forduljanak távirattal vagy telefonon a Rokus kórház (központi) ágy nyilvántartóhoz.

— Hadtirokantik és hadiözegeknek is negyünnep május elseje. Mindenhaditirokant és hadiözeget gyűlőkezzon, csütörtökön reggel fél 9 órakor az Erzsébettér.

— Katonai felszerelés tárgyak beszerzése. A hadügyi népbizottság elrendelte a magánosoknál levő katonai ruházati és felszerelési cikkek lefoglalását és igénybevételeit. Felhívjuk ennekfigye mindazokat, akik a rendelést értelemben a birtokukban levő katonai ruházati és felszerelési cikkeket beszerzési tartoznak, hogy ezen cikkeket 2. május 3-ig okvetlen a Zrínyi Miklós-utcai elemi iskola tornatermében délelőtt 9—12 óra és d. u. 3—5 óra az átvevő bizottságnak annál is inkább beszereltesse, mert ellenkező esetben a forradalmi törvényszék elé állíttatnak. **Direktorium.**

A falura is elviszik a kulturát.

A legkisebb faluban is lesznek színházi előadások — írők és művészek a falu kulturájáért. — A héten elindulnak a társulatok.

A régi kapitalista rendszer és a rendszer üzleti szelleme elzárta a falut a művészetektől. A színház eddigi üzleti vállalkozás volt és ebből kifolyólag ugyanakkor, amikor a városi buzza egy nap akár husz színházba is mehetett, a falu csak nagyritkán jutott színházhoz és akkor sem állott módjában élvezni az igazi művészetet. A falvakat látogató színtársulatok sohasem állottak elsőrangú művészi erőkből, ezeknek a kis társulatoknak rendszeresen olyanok voltak a tagjai, akik a nagy társulatoknál nem tudtak érvényesülni. Az igazi színészes lealázó volt eddig, ha falun játszott.

Ezentul másképpen lesz. A forradalmi kormányzat tanács köztulajdonnak tekinti a színházat s abból az elvből indul ki, hogy minden dolgozó embernek joga van a művészethez. Ezen az alapon szervezték meg azt

a hatalmas akciót, melynek eredményeként már a legközelebbi napokban bevonul a falura a művészet és ezental a legkisebb község is hozzájut a kulturához.

Mintegy hetven társulatot szerveznek. A társulatoknak feladatuk lesz, hogy az országban mindenfelé terjesszék a kulturát és a falvak proletárainak is bemutassák a legkiválóbb írók alkotásait. A társulatok megfelelő program alapján indulnak utnak. Ugyanaz a társulat azonban csak egy községbe megy el, viszont azonban minden község minden hónapban élvezheti a művészetet, mert minden két hónapban hozzájut egy másik társulathoz. A közoktatásügyi népbizottság megbízásából ezt az akciót Párthy Elemér és Bágyoni Szabó Dávid színművészek vezetik és az akciónak Kanizsa megyét érdeklő részéről ők a következőket mondták a Zala-Népakarat budapesti munkatársainak:

— A közoktatásügyi népbiztos gyönyörű tervének elősorban az volt az indító rugója, hogy a falu-ellátás a színházi kulturával másrészt, hogy munkához jutassák az állás nélküli színeseket. Rövid egy hónap leforgása alatt valóban emberfeletti munkával sikerült valóra váltani a tervet és e pillanatban már huszonöt teljesen megszervezett társulat várja izgatottan hogy művészi munkáját megkezdhesse. Minden társulat három-négy művészből, három-négy művésznőből, egy-két artistából, egy-két zeneművészből és egy konferenciából áll. Azokat a darabokat, költeményeket és dalokat, amelyeket a társulatok előadnak, a legkiválóbb magyar írók szerették. A műsoron Emőd Tamás, Peterál Andor, Gábor Andor, Szép Ernő, Cizmadia Sándor, Bródy Sándor, Gagyovszky Emil, Somlyó Zoltán, Karinty Frigyes alkotásai szerepelnek. De méltó interpretáláshoz jut a falvakban a magyar költészetnek nemrég elhunyt halhatatlan mestere, Ady Endre is. A zeneszerzők közül Reinitz Béla, Szirmai Albert, Bodrogi Zsigmond, Kovács Károly, Chorin Géza, Zorkovitz Emil és mások dolgoztak azon, hogy a műsorok művészi értékűek és változatosak legyenek. A konferenciákat Nagy Endre tanította be, a műsort pedig igen nagy gondnal Balázs Béla író, a közoktatásügyi népbizottság irodalmi osztályának vezetője állította össze. A próbák a fővárosi különböző színpadokon javában folynak már. A társulatok utrandulásuk előtt a fészekben vizsgálóznak. Tegnap is két társulat vizsgálta le a művészekből és írókból álló zsűri előtt és a zsűri legteljesebb elismerésével hódította az ambiciózus művészek munkáját. Minden társulat a részere kijelölt járási székhelyre megy. Alkalmassint egyidőben jut egy-egy társulat Nagykanizsa vármegye hét járási székhelyére is. Ezek a társulatok azután minden megyei járás mindaddig maradnak, amíg a közönség érdeklődést mutat az előadások iránt. A társulatok két hónapig vannak uton, azután visszajönnek Budapestre. Itt új műsort tanulnak be, majd újra utrandulnak, de másodszor már más helyet keresnek fel.

— A terv az, hogy minden faluba egy esztendő folyamán hat társulat megy el. Minden falu minden két hónapban hozzájut a színházhoz és ezzel együtt a művészethez és a kulturához is. A műsor természetesen a forradalom szellemének megfelelő műsor lesz. A legkiválóbb írók dolgoznak azon, hogy igazi kulturát és igazi művészetet vigyenek el Thália papjai a föld proletárainak. A belépődíjakat a legszerényebben állapítottuk meg, hogy mindenkinek módja legyen elmenni a színházba. Az első színházi előadást tegnap este tartották meg Cinkótán a proletártömegek kimondhatatlan lelkesedése közben.

Pártügyek.

— Nagykanizsai szabómunkások és munkásnők szakcsoportja kéri az összes tagokat, hogy ma, csütörtökön reggel 8 óra 30 perckor megjelenjenek. **Vezetőség.**

— Magántisztelések figyelmébe. Május hó 1-én reggel 9 órakor a magántisztelések a saját helyiségükben gyülekezzenek. (Munkapóholy.)

Közellátási közlemények.

Folyó hó 2-től kezdve öröln az áll a közönség rendelkezésére a hatósági színikmérő helyeken, mely a legyűfűzet levegyes árukra szóló számlégek" 7. számú leaz kladvá, 20 dkgr.-mos fejlenlnt adagokban, kilogrammonkint 1 kor. árbam

A só kizárólag a hatósági igazolványon feltüntetett bevásárlási helyeken vehető át.

Városi Közellátási Üzemek.

Nyilt-tér.

Tisztelettel érlelem a n. é. közönséget, hogy lakóamat Zrínyi Miklós-u. 26. szám alól Zrínyi Miklós-u. 35. szám alá, **Buzár-éptel**, 11-ik udvarba helyezzem át. Egyben maszirozást is elagadok. Kérem továbbra is a város párfogóitak a vagyok

teljes tisztelettel

Fahn Arnoldné.
szülésné.

Értesítés!

Érlelem az elvirsakait, hogy **Deák-tér 10. szám** alatt, Pollák bokkereskedő házában

dohányárudát nyitottam,

ahol okmánybélyeg, postaeiréclkek, mindenféle pipere és papírátul raktáron tartok. Szíves támogataidukat kérve vagyok tisztelettel

Grünhut PÁL.

Hirdemény.

Felhivom a magyar megszállott területekről menekült és Nagykanizsán lepedett egyénekét, hogy 8 nap alatt hivatalomnál személyazonosságukat igazoló okmányokkal jelentkezzenek. Nagykanizsa, 1919. május 11. április 23.

Kiss Lajos rendőrkapitány.

Egy számár

hozzávaló kocsival, szerszámmal eladó. Cim: Siktör-utca 7. 1301

VILÁG nagymozgósínház

Szervező bizottság. Telefon 74. 2.

Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap és ünnep

május 1-től május 5-ig.

XXX. aranyarozat

Az aranyember

III. rész

Jókai Mór örökbecsű regénye. 4 felvonás.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

URANIA

1919. máj. 4. 11. 1919

Csütörtökön és pénteken május 10-án 2-án

Nagy Ünneplő előadás

Magyar színművészekkel köztől

Lux Margit- és Valeró Berta felléptével

Landsberger - rthur szociális irányú műve

LU, A KOKOTT

erkölcsdráma 4 felvonásban.

P. néptárlás hétköznapokon d. e. 10-12-ig, d. u. 8-tól, vasár, és ünnepnapokon d. e. 10-12, d. u. 1 és fél óráig!

Előadás kezdete 6 és fél 8-kor!

ZALA-NÉPAKARAT

szakszervezetek és kiadóhivatali
Nagykanizsa, Sziget-ut. 4. szám
Levegőtől és kiadóhivatali
telefonszám 76. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egy évre ..... 48 — korona
Félévre ..... 24 — korona
Három hónapra ..... 12 — korona
Egy hónapra ..... 7:50 korona

Nincs ut visszafelé!

A kapitalista rend vissza akar jönni. Szegény, nem tudja, hogy nincs többé az, a minék a rendje volna: kapitalizmus. Ez meghalt, s a kommunizmus nem is ölte meg, csak eltemette. A kapitalizmus öngyilkos lett. Ótödél éven keresztül ádázul forgatta fegyverzetet és dühében, képziságában, esztelenségében észre sem vette, hogy önmagába mártja legyverét. A hány nemet granát francia cölba talált, annyi értékkel leszegényítette a német kapitalizmust s fordítva. Szinte örület volt elhinniök, hogy míg munkát, anyagot munka és anyag megsemmisítésére pazarolnak, a helyükbe kiadott bankok, hadikölcsönkötvényeket gazdagságot és tőkét jelentenek. A kapitalizmusra mi sem jellemzőbb, mint a hite, hogy általános pusztító műveletek során lehet gazdagodni. A javak semmivé váltak és a hadimilliomosok gombaként termettek. S az a világ azt lehetségesnek tartotta, mert addig is úgy gyűjtötte a gazdaságot, hogy nem nyújtott érte semmit.

Most megint *fegyverrel* dolgozik és győzelmeikkel akar profitot szerezni. — Hiszen ha csak ő róla lenne szó, megérdemelné, hogy magára hagyassék s haljon meg még egyszer a saját guszta szera szerint.

A magántulajdon állítaná vissza. De hát hol van ma magántulajdon még kapitalisztikus államokban is? A magántulajdon a tenger fenékén van, husz millió tonna fenékbefurt hajórakomány képében. A magántulajdon a semmisségben van, hadseregek által fogyasztott élelmek, municiógyáraknak megfizetett és levegőbe puffantott drága fém- és vegytanyagokban. A magántulajdon a granáttölcsérkekben van, melyek hajdan viruló, dolgos városok és falvak helycinsitanak.

Miből akarhat ez a kapitalizmus megélni? Az a tömöntelen *papiros*, melyet vakító javak helyett gyártott, s a mely megtölti zsebeit, nem vagyon, hanem *irás az adósságokról*, melybe verte magát. A győztesek a legyőzöttekkel akarnak megfizettetni ezeket az adósságokat s a legyőzöttek, ha magántulajdonhoz ragaszkodnak, ezt a tulajdonukat csak arra fordíthatnák, hogy elszedetnék maguktól a győztesek által.

Idő folytán letörlesztetni és ismét megtelni, mint a kinyomott spongya? Hát ez az, a *mi ma már lehetetlen*. Meglőnteni az üres zsebeket már csak a proletár munkája képes. De erre többé *sohasem lesz hajlandó*. A kapitalizmus elhett, míg elhitték neki, hogy ő táplálja a munkát. De ma már nyilvánvaló, hogy a munka táplálta a kapitaliz-

must. A munka az a szellemi lehellet, mely életet ad az agyagformának. Hát vegye vissza a kapitalizmus a gyárait, a keményeit, a pultjait és a raktárhelyiségeit. Meg tud belőjük elni, ha a *Munka* bale nem költözik s életet nem ad belé? S elképzelhető-e, hogy a munka, mikor ezt tudja, hajlandó lesz ezt a szívességet megtenni neki s úgy dolgozni, mint mikor még nem tudta? Gyászosan neveléses illúzió lenne ma a meghagyott tulajdonjog. Azt jelentené, hogy tessék belőle többet fizetni, mint

a ménnit ér, tessék többet kiadni, mint bevenni. Tönkre menne a kapitalizmus a saját intőködése és önzése alapján, ellenben tönkre menne vele együtt a dolgozók minden osztálya is.

A kommunizmus éppen csak azt a kötelet várja el, mely őt a mélységbe bukó kapitalizmushoz fűzi. Nem akar pusztulni a menthetetlennel. Elvágván azt a kötelet, az emberiséget megmenti az életnek, a haladásnak, a boldogulás lehetőségének. Ez így van és ezen *fegyverrel változtatni nem lehet*.

A vajudó Európa.

Párisban május elsején véres összeütközések voltak. — Megtörtént az első fegyveres összeütközés a franciák és olaszok között. — Dalmáciában partraszálltak az olaszok. — Olaszországot nem hívják meg újból a békekonferenciára.

Páris, május 2. (Szikratavirat.) Francia katonák körökben előkészületeket tettek a bejelentett tüntetések megállítására. A kormány 100.000 főnyi csapatot gyűjtött össze Paris körül. Párisban minden munka szünetelt. Harx amerikai tábornok elrendelte, hogy az amerikai egyenruhát viselő katonák lehetőleg ne vegyenek részt a tüntésekben. Ugyan csak Harx tábornok rendelkezése megparancsolták, hogy semmiféle katonai gépkocsi se mutakozzon az utcán. Ez azt jelenti, hogy Wilson sem teszi meg a napi sétakocsizását és az amerikai béke delegátusok gyalog fogják megtenni a szükséges utakat.

Páris, május 2. (Szikratavirat.) A május elseji tüntetéseket megakadályozta a hideg esős idő. Délreliült zuhogott az eső, az utcán átig mutatkoznak emberek. A munka mindegyütt szünetel. A lakosság mindezenáltal nagyon izgatott és ha valahol erősebben csapják be az ajlót, vagy valami súlyos tárgy esik le az utcán, az emberek tömegestől összehajtanak és azt hiszik, hogy a tüntetők és a katonaság összeütközött.

Délután a Madeline előtt nagyobb tömeg verődött össze, mely a katonai kordonon keresztül törve a Place de Concord-ra jutott, ahol az amerikai béke delegátusok tartózkodnak. A tömeg házasosan kiáltozva elöntötte a terület. Állandóan felhangzott ez a kiáltás: Eljön Amerika, le Clemenceauval.

A tömeget a térdő lovasság szorította vissza. Röviddel ezután azonban újból benomultak a térre, ahol komolyabb összeütközés került a sor és sokan megsebesültek. A lovasság fegyverét nem használta, minthogy parancsot kaptak, hogy csak a lovgégső esetben tűzzeljenek. — Délután 4 óra tájban a Rue Royaleon óriási tömegek gyűltek össze, amelyek a Cahlon szálló felé tartottak. A rendőrség a tömeg között állandó a kisebb-nagyobb üszecsapás.

Berlin május 2. Rotterdamból jelentik: A májusi ünnep alkalmával Párisban súlyos összeütközések fordultak elő. Több jelentés azt a benyomást kelti, hogy a francia cenzura az elküldött tudósításokból sokat áthuzott. A Párisban történt összeütközéseknek állítólag két halottja és több sebesülte van. Egy szomtanu állítás szerint az összeütközések nem voltak ilyen jelentéktelenek. Szerinte a tüntető tömegből egy rokkant kivált és karját az ég felé emelve bosszút esküdt. Ebben a pillá-

natban összeütközés történt a tüntetők és a rendőrség között, amely karddal támadott a tömegre. Legalább 20 ember megsebesült. A tömeget végül Kuyon Rogel szorították, akik a Madeline templom felé fordultak vissza. A tüntetők a templom oszlopai között kerestek menedéket és odaküldötték a katonáknak, hogy most löjjenek, ha mernek.

Budapest, május 2. A francia csapatok megszállották Fiumét és Susakot és a közte fekvő hidat, mert az olaszoknak szándékukban volt előnyomolni Susak felé, amelyet szorb zászlónaljak tartanak megszállva. A francia csapatok parancsnoka értesítette az olaszokat, hogy az atkélési kísérletüket fegyveres erővel fogják megakadályozni. Hétfőn volt az első fegyveres összeütközés a francia és olasz csapatok között. Kézi harora került a sor, amelynek során az olaszoknak vissza kellett vonulniok. Az olaszok 3 sebesültet hagytak hátra. Susakot angol csapatok szállták meg.

Róma, május 2. Orlando a kamarában nyilatkozott a fiumei kérdérről. A fiumei kérdést nem Olaszország vetette fel, hanem Fiume városa maga ünkenkes elhatározással október 18-án, mégpedig a magyar parlament ülésének folyamán képviselője útján. Ezt a lépést október 30-án megerősítette Fiume város, amikor az örendelkezési jog alapján Olasz városnak nyilvánította magát. Reméljük és bizunk benne, hogy felszólalókat meghallgatják.

— A mai helyzet nagyon komoly — mondotta — és még komolyabbra fordulhat. Meg vagyok győződve róla, hogy az olasz nép át van halva attól a becstelés kívánságtól, hogy szövetségesoit és barátait megártassa és ezért mindenkor hajlandó újabb áldozatokra is.

Páris, május 2. A jelek arra vallanak, hogy Olaszország hajlandó visszatérni, csak újabb meghívásra várnak. Ez a meghívás nem fog megtörténni, azonban minden után nyitva hagyunk Olaszország részére. A népszövetség bizottságának szerdai ülésére a párisi olasz követet meg fogják hívni, hogy a megbeszélésnél Olaszország is résztvegyen.

Spalato május 2. Zárából és Sebenicoból azt jelentik, hogy olasz csapatok hadianyaggal partra szállnak. A csapatok kelet felé haladnak. A demarkációs vonalon az olaszok erősitéseket kapnak.

Bécs, május 2. A bécsi munkástanácsba 167 kommunista, 275 szocialista választottak meg. A szocialdemokrata párt, amely a választásokat rendezte, a választási eredményt titokban tartja.

Böhm elvtárs az önkényes bíraskodás ellen.

Budapest, május 2. Böhm Vilmos elvtárs a hadsereg főparancsnoka a következő rendeletet adta ki:

Tudomásomra jutott, hogy egy esetben ellenforradalmi gyanú vádjá alatt álló egyént minden erre hivatott forradalmi törvényszék tárgyalása nélkül kivégezték. Ez az eljárás hálótűzök a forradalmi kormányzatnak az idevonatkozó rendeleteibe és a legelőszöveges szabályozásokban a Tanácsköztársaság kormányzati elveivel, s közönséges büntett jellegével bírel. Mindazok, akik ily cselekedetet elkövetnek, diszkreditálják a Tanácsköztársaságot és a proletáriátus forradalmát, tehát elutasítják a proletáriátusnak és a proletár uralkodásnak. Mindezeket figyelembe véve, ezúton is sürdönt megállapítani, hogy bármely katonai hatóság, vagy a hadmivvelati területen lévő katonai és munkástanácsok forradalmi törvényszéki tárgyalás nélkül bármily ítéletet végrehajtsanak. Ellendélem, hogy minden elfoglalt, vagy gyanú alatt álló egyén minden esetben az arra illetékes forradalmi törvényszék elé állítandó és csak a forradalmi kormányzatnak rendeletei értelmében meghozott és szabályszerű ítélet lehet mérhető. Mindazok, akik a rendelet ellen vétnek, akik békít is megbüntetnek, vagy kivégeznek, közönséges büntetést követnek el és ezért rögtönítélő bíróság elé állítandók és a leg súlyosabb büntetésben részesítendők. Azok, akik az ítéletet végrehajlják, közönséges gonoszlevő szandacsapatoknak tekintendők és mint ilyenekről kell velük eljárni. Jelen parancsom a legszigorúbb körben lapok és falragasok útján kihirdetendő. A munkási és katonatanácsoknak kötelezősége lesz, hogy a hadmivvelati területen esetleg előforduló rendeletekben említett büntetéseket hozzám táviratiilag azonnal jelentésk be, azoknak elkövetőit tartóztatassák és az adják át a hadseregparancsnokság rögtönítélő törvényszékének.

Böhm Vilmos
Hadsereg főparancsnok.

Csicserin üdvözlő távirata Magyarországhoz és Bajorországhoz.

Moszkva, május 2. (Szkratírávrat) Csicserin orosz külügyi népbiztos Magyarországhoz és Bajorországhoz május elsőjén a következő üdvözlő táviratot intézte:

Magyarország és Bajorország munkástanácsainak legmelegebb üdvözlőit küldjük május elsőjén. Az idei májusi ünnep alkalmából különösen ünnepeljük Magyarországot és Bajorországot. Hősiesség, munkásnép, mely előbb harcot folytat a dolgozók tevékenységének érdekében és a munka szabadságáért folyó nagy harcban. Kébelünk öröm dagasztja a nagy proletarizmogalom láttára, amely napról-napra újabb diadalmat arat és rohamlőpésben halad előre a diadal útján. Őriási nagyok azok a nehézségek, amelyeket még le kell győzni. Számítatlan az ellenségünk, a hatalmuk még nagy. De minden ország dolgozóinak forradalmi munkássága több és több bilincset tör le, amelyekkel a munkás nép ma még béklyóba van verve. Magyarországnak, Bajorországnak, éppen úgy mint Oroszországnak hatalmas, elonséges hadseregek, blokád és inség ellen kell küzdenünk, de mindennap újabb szövetségsekre akadunk, mert öntudatra ébrednek esztályrészeink. A barrikád másk oldalaán a hadseregsége minden nap ide oda ingadozik és nem mindig dicsekedhetik győzelemmel. Semmi veszélytől, vagy inségtől nem ijedünk meg, a győzelem biztos tudatában haladunk felterelőtáhatatlannul előre. A végleges győzelem napja már közel van és május elsőjét ennek a felemelő tudatával ünnepeljük meg.

Csicserin

az orosz szovjet köztársaság külügyi népbiztosa.

Május elsője Nagykunizsán.

Nagykunizsa proletárságának forradalmi ünnepe.

Külsőségeiben és belső életében egyaránt a legeszebb és feledhetetlen volt a kunizsai dolgozó tízezrek oszlottótt forradalmi ünnepe. Kora hajnalban kezdődött a nagy ünnep, amikor zenekarok muzikája öbrészette fel a város proletárjait. Reggel kilenc órákor már mindenki talpon volt. A proletárok szakszervezetekbe tömörülve járták be a várost. *Tízszázalékos* proletár tüntetést ebben a Kunizsán még soha nem látott felvonulásban és hirdette a nagy assemé: vége a kapitalista társadalomnak és természetnek! Dél felé járt az idő, amikor a beláthatatlan menet a város háza elé sorakozott fel, hogy meghallgassa az ünnepi szónokok beszédeit. Bronyai politikai megbízott elvtárs nyitotta meg a nagygyűlést. Egyszerű öljénzés közepette mutatták rá a forradalmi ünnep nagy jelentőségére: ez az első május elsője, amikor szívvál-letéssel néppolitikáink; szabadok vagyunk mind, akik a nemzetközi világszabadságot fogtuk össze. Utána

Vencus Károly földművelésügyi népbiztos elvtárs ismertette egy óriás beszédben a proletárságnak a csöcsélek burzsoázia mindennemű áskálódása ellenére is bizalomra jogosító helyzetét. Párhuzamot vont az orosz szovjetköztársaság és a magyar tanácsköztársaság ellen irányuló támadások között és oda konkludált, hogy az *azsrael* fegyverrel legyőzni nem lehet. Beszült a magyar burzsoázia viselkedéséről a proletár diktatúrával szemben és ezt mondta:

— El kell pusztítani a burzsoa hatalmának utolsó foszlányait is, mert csak a teljes elnyomásával változhat meg céljaink. Teljes a burzsoa beleyugrásik ebbe, akkor rendben van. Lehet így meg iobaratunk, dolgozóitársunk az egyes burzsoa. De a diktatúra nem ismer tréfát. Ha remél terjesztőre bulikannunk, a diktatúra eszközeivel kell vele elbánni. Nem az kell, hogy kiirtsak a burzsoák, mert ez barbárság, de *könyörlemez* a népi banni azokkal, akik bármily eszörsz. meg aszarnak beindítást akadályozni, hatalmuk gyakorlásában.

Percenkig tartó öljénzés kísérette a földművelésügyi népbiztos nagyhatalú beszédének befejezését, aki után Sneff politikai megbízott elvtárs mondat lekesítő beszédet: a magyar proletárság lelkesedése folytatja a szomszédos országok proletárságának lelkesében a tüzet s akkor elpusztul mindenütt a dologtalanok hatalma. S megazúlik az egész világban a proletárság uralkodása, amelyben a dolgozók lesz minden. Ebben a világot megváltó nemzetközi szocializmus! (Zúgó öljénzés.) Bronyai elvtárs zászavai után a Marseillaise hangjai mellett a legnagyobb rendben oszlott szót az ünneplő tömeg. A város háza előtt népgyűléssel egyidőben a folsótemplom előtti tereen a tanuló ifjuság is rendezett május elsőjei ünnepélyt, amelyen Földes Miklós tanár elvtárs ismertette magasszámítást beszédben a szovjetköztársaság nagyserző politikai programját.

A délelőtti lelkes hangulat jellemzte a délutáni katonarégi népuenepélyt is. Igazi népuenepély volt az: minden proletár megkapta, amit szemé szája kívánt. A felejtetlentül hangulatos délután kedves emléke lesz annak az óriási tömegnek, amely a katonaréten egész a késő esti órákig hullámozott.

Régi és új árpolitika.

Lojobb az árakkal — ennek az úres jetszának a puffogatásában merült ki a régi rendszer tehetetlen, hivatalos árpolitikája. Hogy ennek a jetszópolitikának mik voltak az eredményei, mindenki tudja. Maximális árak és újra csak maximális árak. Ugynevezett "ájókdátolárak", amelyek azonban csak arról tájékoztatottak, hogy melyik az az ár, amin árul beszerelni nem lehet. A maximálisok rendszerreljesen elhibázt volt. Akkor nyúit már csak a régi árpolitika ehhez az utolsó és egyetlen — de legtöbnyire visszafelé súlú — fogvörshöz, amikor az ár az ár-

drágító Jákob Ióráján eljutott azokba az átherikus magasságokba, ahova a proletárgyászoló "soha sem ért fel és ahol így csak a "legfelsőbb tízezer" számára nyílt vásárlási lehetőség.

A proletárdiktatúra mindenekelőtt érvényt akar és érvényt fog szerezni azoknak a maximális áraknak, amelyek ezideig csak a hivatalos lap papirosán voltak érvényben. Nem nevéteségen kicsi pénzbüntetésekkel, amelyek egyenesen biztalták az árdrágítást, de a proletárdiktatúra egész kiméletlenségével és szigorúságával.

A proletárdiktatúra az árdrágítás mérőfogát húzta ki akkor, amikor csaknem az egész vonalon megszüntette a profit lehetőségét. De megszüntette a nép átszáz és kétezer százalékos "háborús folárak" is akkor amikor a léltározási kényszerrel kapcsolatban kötelezte a kereskedőket beszerzési áruk beállításán s ezzel a konjunkturalis hasznai egyszerűen elkobozta. Itt is természetesen szükségossé fog válni egy egységes nvelítés. Mert az eddig szabadon gazdálkodó áncokereskedelm következőben az utolsó kézben lévő árak beszerzési ára is a legkülönbözőbb, a szerint, hogy előbb vagy utóbb, az első vagy a tízedik következőnél szakadt-e meg a lánca és korábban vagy későbbben történt-e a beszerzés. Így a léltárból kitűnik, hogy ugyanannak az árucikknek az ára sokszor ugyanabban az üzletben is a legmegelőbbentőbb eltéréseket mutatta. Semmi annyira nem jellemzi a kapitaliztikus ártermelés és elosztás anarchiáját, mint az a gyakran jelenkező eset, hogy ugyanabban az üzletben az egyik vevő békésárjához az cikkhez, amit a másik esetleg más sokszorososan túlfizetni kénytelen.

A közellétési népbiztoság utasítására az árviszálóbizottság most foglalkozik annak a viszásságnak a megszüntetésével. Mindenekelőtt a legriporózusabbak megfogja állapítani, hol kell szakmankint, árucikkenként és üzletkategóriákéut összeadói a reális lényezők számbavételével az üzleti rezi magasságot megállapítani.

Egyel azonban tisztában kell lennünk: Az árnyó lényeges leszálkítása, a mai árak létreése nem történhetik meg egy csapásra. Lidérfény után indulkán, ha a mai termelési feltételek mellett az új árpolitika első és egyetlen feladatát a mai árak leszorítását tiznek ki. Ez az új árpolitika azért lesz új, más es jobb, mint a régi, mert egy új es jobb termelési politika érvényesülését is biztosítani tudja. Egyik legelőbb szempontja kell, hogy legyen az új árpolitikának az, hogy a külkereskedelmi relációk felvételét is lehetővé tegye, természetesen nem a kereskedők hanem az állam számára. Elsősorban az importálás és ha sor kerül rá, az exportálás helyreállításával.

Ez az árpolitika kevesebb frázist fog elkoplatni, de több termelési fog szolgálni minden intézkedésével.

Vallás és egyház.

Harmale korona havi fizetést kap a városi templom dékánja.

(Sajti tudósítónktól.)

"Könnyebb a tevének a tú fokán átbujni, mint a gazdagnak a menyországba jutni — ezt a krisztusi mondást az egyház — de nem a vallás! — hatalmas multban mindenkinek hirdették — csak önmaguknak nem. Az esztorgomi érsek a veszprémi püspök milliósi jövödelmekben dúsakítak, éltek a maguk fényes, cicomás, semmittevő életét — gyönyörű palotákban laktak, messzi vidékek ételeit ették — és nem bántotta őket, hogy ugyanakkor a nagykanizsai városi templom dékánja éhezik és rongyokban jár.

A templomi dékán az egyházi államnak" volt igazi végső, kiuzsorzópoli proklárája. A templomi dékán sáporé a templom, pu collta a sekretystéi, harangozott naponta, háromszor, ünneppnap még többször, segített a fényes miszót pappak a kapott eszt — a tulvilági boldogság ígérésétől eltekintve — *moná: harmale korona havi fizetést, amit*

az az alábbi — a direktóriumhoz intézett —
kérvényből kiténik:

Tisztelt Direktórium!

Alulírott azon kérelemmel fordulok a direktóriumhoz, hogy 21 évi becsületes városi szolgálatom után, a régi rendszer szokása szerint, többszöri kérelemem gyökösen kívül hagyott, most azon kérelemmel fordulok a direktóriumhoz, tekintettel csak egy fizetésre, más szemmi egyéb, családi pótlék vágya segély, mint a többi városi szolgálat megadta, nem részesülök, nekem akinek 21 éven át sok nélkülözést kellett szenvedni, kérelemmel fordulok a direktóriumhoz, sziveskedjék saját belátása szerint a mai viszonyokhoz képest, tisztességes megélhetést és a ruházódást biztosítani, — amennyiben utóbbi szolgálatom megkívánja, mivel ebből a fizetésből lehetetlen

itt felsorolom:

dékáni fizetés 30, lakbér 14, reggel, délelő, este harangozás 6, ruhamosás 6, éregasági pótlék 5 korona; összesen 63 korona; — ebből leszámítva lakbér és mosás, marad 41 korona; így a fűtést maradt összegből megadni lehetetlen, ezen időknél fogva fordulok a direktóriumhoz sziveskedjék kérelmemet figyelembe venni és helyzetemen minél előbb segíteni.

Nagykanizsa, 1919. április 28.

Horváth Lajos

var. si templom d. k.án.

Kiesiben így kristályosodik egy kis ember életébe a mult és a jelen. *Hurinc korona!* ezt a szegénybért adta az apolt kezű, Minom selvényekbe takarodó püspök a szegény kimart kezű harangozóknak. — Ez, ezt nyugodt lelkiismerettel tettem, hisz a kis existenciáknak, a dolgozó proletárnak, a szegény harangozóknak — minék is kellett volna a tisztességes élet: Az csak marassa a kezét a harangkötéllel, sópörjén, szolgáljon, huzza az igát és legyen boldog, hisz a püspök ur olyan széppén prédikált a templomban: „könnyebb a tevének a túlókán ájtujni, mint a gazdag-
nak bejutni a mennyek országába.”

A püspök urak csak a protolárokat féltették, maguk — ugy hitték — sovány tevék maradnak s akárhogy meg is hiznak, bejutnak a mennyek országába.
Most láthatja mindenki, hogyan valósi-
ították meg az ézerházas főrend nagypapok Krisztus tanait a gyakorlatban. Most láthatja mindenki, hogy fogja föl a protolárkát a vallást. Ugy, hogy tisztességes megélhetést ad minden szolgájának, Horváth, olvtarsnak, a szegény áldozatnak, nem kell félni. — Jó helyre adta be a kérvényét.

HIREK

1919
Május
3
Szombat

NAPTÁR
A nap két 4 óra 43 per-
cor, nyugszik 7 óra 12 per-
cor.
A hold két este 8 óra, 22
percor, nyugszik éjjel 11 óra
10 percor

— **Hivatalos frontjelentés.** A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: E hó 1-én a románok a szolnoki hidót eloglatták és itt átkeltek a Tiszán. Tiszapolgárnál gyengébb román erők lépték át a Tiszát. Sajószentpéter mellett álló gyengébb erők a cseheknek kétoldali átkaroló mozgulata miatt visszavonultak. Miskolcot kilírtették. A csapatok Miskolcra délre felvételi állásban vannak. A Bánrévénél előnyomult cseh erők elől csapataink Apátfalva felé visszavonulóban vannak. A többi arcvonalon nincs lényeges változás. A katonai kudarcok legfőbb oka csapataink nagy részének fegyverzetlensége.

— **A vörössérség politikai megbizolta Nagykanizsán.** A vörössérség soproni kerületi parancsnok-ágához, a B. N. 02/1919. számú rendelkezései politikai megbizottnak neveztettem ki. A mai napon Sopronból Nagykanizsára érkeztem és mint a nagykanizsai politikai megbizottnak hivatalos működésemet megkezdtem. Felszolgáltam a vörössérség elvárásokat, valamint

a bizalmiférlakat, hogy esetleges panaszokkal illetve sérelmeikkel hozzám forduljanak *Bakonyi Vince*, vörössérség pol. megbizottna.

— **Dohányjegyek kiosztása.** A dohányjegyek kiosztása gyorsított tempóban történik. Igénylők tehát hatóságig igazolványukkal és a házbizalmiférl bizonyítványával május 3-án egésznapi, 4-én délelőti és 6-án egész nap okvetlen jelentkezzenek az élemezési hivatalban, mert később jelentkezők dohányjegyüket nem nyernek. *Közéletmezzési Izzem.*

— **Házasság.** *Orszá József és Widder Zsuzsika* házasságot kötöttek (Minden külön értesítés helyett.)

— **Zsírosztás.** Az Általános Fogyasztási Szövetkezet huszöke létesíteti a közönséget, hogy a kiosztásra kerülő zsírozalonnát azonnal-
gás elkerülése végett utcák szerint fogja kiosztani. Eszedig ma délután 1 órakor Magyar, Garai, Árpád, Sikátor és Rákóczi-utcák, hétfőn Kinizsi, Hunyadi, Petőfi, Honvéd és Atilla-
utcák kerülnek kiosztás alá, vagyis kaphatnak zsírt. Kérjük a közönséget, hogy ezen napokon más utcákból ne jelentkezzenek zsírért, mert kiszolgálva ugysem lesznek, csak a kiosztás gyorsaságát akadályozzák.

— **A külföldi érdekeltség magyarországi ipartelepeinek megváltása.** Kun Béla elvtárs többrendbeli nyilatkozatából ismeretes, hogy a Tanácskormány a maga termelési reformterveit a Magyarországon ipartelepekkel bíró külföldi tőke érdekeinek lehető kímélésével óhajtja megvalósítani. Ennek a speciális bánásmódnak mindenekelőtt az által adott kifejezést, hogy kizáróan külföldi tulajdonban lévő ilyen ipartelepek szocializálásától egyelőre ótekinthet. Ezenkívül: egyes külföldi érdekeltségeknek már konkrét ajánlatokat is tett magyarországi ipartelepeik megváltása tárgyában, főleg olyan esetekben, mikor a tárgyalásokat aránylag könnyűvé teszi az a körülmény, hogy egyéni vagy családi tulajdonról van szó. Komplikáltabbak az olyan esetek, amikor részvénytársulatokat kell megváltani, mivel ilyenkor a tárgyalások megindítását körülményes statisztikai előmunkálatoknak kell megelőzni.

— **A gépszántás szervezése.** A földművelésügyi népbizottság gépszántó kirendeltséget szervez, amely a gyárakban és kereskedőknél lévő gőz és motorokéket kezelésbe veszi. A gépek átvétele most folyik. A talajművelő gépek elosztása az egyes megyékből érkező igények szerint történik. A kirendeltség már most is 17 gőz és motorokéket tart üzemben. A kirendeltség fogja átvenni a berszántó vállalkotók ekéjét is és beolvastja üzemébe. A földművelési népbizottság gépszántási ellenőrzés alá vette a mezőgazdasági üzemek gépelszerelését is. Aból a szempontból, hogy biztosítva van-e a gépeknek teljes kihasználása, a földművelésügyi népbizottság látja el az egyes gépeket üzemanyaggal, szénnel, benzinnel. A gőzlokomobilok egy részét szalmatüzelésre alakították át. Folyamatban van a gazdaságokban lévő gépek javításának megszervezése is.

— **Nem jön több menekült Nagykanizsára.** Nagykanizsa városának lakossága a háború befejezése óta hihetetlen mértékben megnövekedett úgy, hogy a hihetetlen lakás-
inség és az élelmiszerek hiánya és elégtelensége is erre az okra vezetendő vissza. Most, hogy újabb menekültek érkezése fenyegette a várost, a direktórium felírt a kormányzótanács-
hoz és kérte, hogy Nagykanizsára többé ne irányítsanak menekült szállítmányokat. A menekültek ellátására kirendelt biztos tegnap értesítette a direktóriumot, hogy a kivánságnak eleget tesz és Nagykanizsára többé nem jönnek menekült bérlényítant. Egyszeremind felhívta a direktóriumot, hogy a menekülteket a hadikórházból lehetőleg telepítse ki, mert a hadikórházban betegek és sebesültek fogtak elhelyezést nyerni.

— **Nagy gyümölcs és zöldségtermés várható.** Az elmúlt tél a termés szempontjából kedvező volt. Erdésben figyelembe az ország egyetlen részén sem fordult elő és a tavasz eddigi lefolyása kedvező a gyümölcs-
szemponyából. Cseresznyéből, körtéből, kajszinbarackból és szilvából igen nagy termés várható, míg a bogyósok gyengébb termés

l fognak adni, a három éve tartó szárazság következtében. A nyári gyümölcsökből a tavalyhoz hasonló nagy termésre lehet számítani, úgy hogy nemcsak a háztartások szükségletét fedezhetjük, hanem különösen konzervált állapotba tekinthetős mennyiséget használhatunk fel kivétel céljára, cserébe ipari cikkekért. A zöldségtermelés nézve még nincsenek pontos adatok, de tudjuk, hogy a termelés a tavalyinál sokkal kiterjedtebb. A zöldségtermelés konzerválására még fokozottabb mértékben van szükség, mint a gyümölcs-
termésnél és ezért a nagyobb birtok-
testeket és az egyes termelőcsoportokat alkalmas aszaló készülékkel ellátják.

— **Állást kereső hadirokkantak és özegek jelentkezzenek a Szövetség irodájában,** hogy alkalom adtán elhelyezhessük. Iroda: Nagykanizsa, Bathány-utca 2. szám alatt, (köznapokon reggel 9—12 óra között.)

— **Ország hangverseny.** Nagykanizsa utcáin már napok óta hirdetik szép, piros betűs plakátok, hogy a volt Polgári Egyet nagytermében ritka alkalom kínálkozik városunk zenekedvelő közönségének: *Z. Róder* és *D. Kantoroff*, két vérteli orosz művész fog előadni olyan változatos tartalomú műsort, amelyet minden zenekedvelőnek meg kell hallgatnia. A legnap este hirdetett hangversenyt közbejött akadályok miatt ma, *szombaton este fél 8 órakor* tartják meg a következő műsorral: *Beriot*: Hangverseny a) *Allegro maestoso*, b) *Adagio*, c) *Rondo*, *Baumelster*: *Valse Lápto*, hegedűn előadja *Z. Róder*, *Loewe*: *Az óra*, *Schumann*: A két *Grenadiros*, *Schubert*: A hangverseny, éneki *D. Kantoroff* Szünet után: *Viuetems*: a) *Balada*, b) *Polonaise*, hegedűn előadja *Z. Róder*, *Haley*: a) *Aria* a *Zsidónak* című operából, *Hildach*: b) *A kikelet*, éneki *D. Kantoroff*, *Rind*: a) *Kol Nidra*, *Milnarsky*: b) *Mazurka*, hegedűn előadja *Z. Róder*. A zongorkíséretet dr. *Balla* János látja el. Jegyek még kaphatók *Fischel Fülöp* fia cégénél. Kedvreményes munkásságjegy a szocialista párttitkárságnál váltandók.

— **A kórházak élemezésének egyszerűsítése.** A Munkügyi és Népjóléti Népbizottság rendeletet adott ki a kórházi élemezés egyszerűsítéséről. Ezentel megszűnnek a különböző élemezési osztályok és a betegek a kórházi alkalmazottak egyforma ellátást kapnak. Ettől kezdve élemezést a beteg csak orvosi rendelésre kaphat. A kórházi munkások, így az orvosok is a nehéz tevé munkát végző munkásokat megillető nagyobb adagot kapják. A felmerülő kérdéseket a központi élemezési bizottság dönti el a Munkügyi és Népjóléti népbizottság hozzájárulásával. A megyei, illetve Budapesten a kerületi és központi egészségügyi bizottságok által kiküldött albizottságok irányítják és ellenőrzik a betegek élemezését. Az egyes kórházak élemezésére a minden kórházban megszervezendő élemezési bizottság ügyel meg.

Londonban nyugalom volt.

London, május 2. Május elseje lett a legteljesebb rendben folytató. A Hyde parkban a szocialisták megtartották szokásos tüntetésüket. A gyűlés után Pankhurst Sylvia megkérte az alsóházba való bejutást. Pankhurst asszonyt letartóztatták.

Pártügyek.

Meghívó. A nagykanizsai cipész- és csizmadia iparosok szakszervezete ma délután 6 órakor fontos ügyben ülést tart. Kérjük az összes tagok pontosan megjelenni — A vezetőség.

A szocialista nők szabadszervezete vasárnap délután 4 órakor a Szinkürben megkezdte a szocialista iskolát. Előadó: Pollák Lajos tanár-elvtárs.

A szocialista nők szabadszervezete értesít azon tagjait, kik eddig már előttek jegyezve ruhára, ma délután 3 órakor jöjjenek el a Casino helyiségébe, a pénzt is hozzák magukkal. — Csak az előjegyzett tagok jöjjenek!

ZALA-NÉPAKARAT

Hasznosítandó és kiadóhatalmát: Nagykanizsa, Rögér-ut 4. számú szerkesztőség és kiadóhatalmát telefonszám 79. / Nyomda: 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 90— korona
Fél évre . . . . . 45— korona
Három hónapra . . . . . 30— korona
Egy hónapra . . . . . 7 50— korona

Parancs.

A Vörösőrség országos főparancsnoka közli, hogy az összes egyenként és párosnokok nélkül visszavonuló a hadsereg kötelezőbe tartozó katonák fegyverzetüket, lőszerüket haladéktalanul tartoznak a Vörösőrségnek beszoigáltatni. E rendelkezésnek ellenszegülőök törzsi törvényszék elé állítatnak. A lakosság egészen nyugodt lehet, hogy a vörösőrség a vészterő és a harcoló csapatok testéből elszakadó katonák fosztogatása és minden tulkapása ellen teljes védelmet fog nyújtani. Akik fosztogatnak és tulkapásokkal és rendelkezés ellen vételenek, a helyszínen loznak agyonlővetni.

A nagy kérdőjel.

A nemzetközi proletárforradalom fővezére Lenin és minden számottevő segítő társa műveikben és beszédeikben számtalanszor hangoztatták, hogy a kommunista koztársaság csak akkor építhető ki és tartható fenn, ha az egész művelt világ átérzi az igazi népiuralom ez egyetlen formájára. Az orosz népiuralom vezérei tudatára adták az egész világ proletáriátusának, hogy ők a nemzetközi munkásforradalom kitörésére építették oroszországi alkotásuk épületét. Az orosz tanácskoztársaság fundamentuma annak a hatalmas világpalotának, melynek első emelete a magyar tanácskoztársaság s mely fölé még számos emeletet kell építeni Európa dolgozó népének, hogy az egész alkotás tető alá jusson. Ez nem frázis, nem egyszerű hasonlat. Ennek az állításnak mélyen gyökerező gazdasági és népiéleti okai vannak. Gazdasági oka, hogy egyik országnak sem áll rendelkezésére elegendő mennyiségben minden szükséges nyersanyag és termelőeszköz a rendkívül bonyolult és sok irányú szükséglet kielégítésére. Egy szóval: nem elég egy-egy ország határain belül lefolytatott társadalmi termelés, hanem a mezőgazdasági és ipari termékek nemzetközi szabad forgalmára van szükség. A nemzetközi szabad forgalom azonban nem lehetséges kapitalista módon termelő országok közt egyfelől, társadalmi uton termelő tanácskoztársaságok között másfelől. Ez csak egyaránt szocializált termelést folytató szervezetek közt állhat fenn, mert a kapitalista termelés lényege ellentmond a nemzetközi szabad forgalomnak. Mikor a termelés kétfélesége előállt: kétségkívül súlyosabban nehezedett ránk, szocialista termelőkre, a kapitalista termelésből való kicsatoltatásunk, mint a régi termelőmódot fontartókra a mi különválásunk. De amily mértékben szaporodik a szocialis termelés területe, oly mértékben csökken a szeparáltság nehézsége ránk nézve s ugyanoly mértékben

növekszik bizonyos nehézségek érzete a kapitalista termelés számára. Ime, egy egy gazdasági hajtóerő, mely ellenállhatatlan erővel fogja hajtani a kapitalista termelés kereteit a szocialista termelés felé, mihelyt jelentős területeken terjedt el. Majdnem azt mondhatjuk, hogy Németország állásfoglalása dönti el az európai termelés módját.

Csatlakozik-e Németország a bolsevizmushoz: a tanácskoztársaságokhoz? Ez a mi nagy kérdőjelünk! Átváltozik-e ez a kérdőjel egy hatalmas fölkiáltójele? Ez fontosabb ránk nézve az oláh, cseh, szerb, kapitalizmus minden offenzívájánál. Ez a proletárurolom „lenni” vagy „nemlenni” kérdése Európában.

A kérdés döntő tényezője az a béketervezet, melyet az entente a német delegátusok elé tesz. Ha nagy területek lecsatolásáról, sok milliárdos hadisarcáról, gazdasági letörési kísérletről van benne szó, akkor Németország sorsát az oroszokéhoz és a miénkhez köti. Hogy milyen a békeszerződés terve: az gazdasági kérdés. Még pedig elsősorban francia gazdasági kérdés. Ki fizesse meg az entente hadiköltségeit? Egyszerűen ez a kérdés. Angolországra nézve nem nagy jelentőségű dolog. Anglia a háborút

ugyszólván készfűzetéssel viselte. Minden negyedévi költségvetésébe fölvetta a legközelebbi három óra szükséges hadikiadást, a parlamentben megszavaztatta s az adókulcsot ennek megfelelően fölemelte. Ennek következtében bel- és külföldi kölcsönei alig vannak. A háború költségeit nem hárította át az utókor munkájára, értéktermelésre, mint a legtöbb hadviselő ország, hanem a kész nemzeti vagyontól födörte. Másként áll a dolog Franciaországgal. Neki bel- és külföldi (amerikai) kölcsönei vannak. Amerika a maga költségeit, kölcsöneit mindenesetre megköveteli. Hiszen nem közvetlen érdekel, hanem a szövetségesek segélykérése vitte a háboruba. Az már most a kérdés: át akarja-e hárítani a hadiköltségek megtérítését a francia kapitalizmus Németországra, vagy hajlandó a maga kövér erszényén harakirit végezni? A kapitalista társadalom lélektanát ismerve, azt kell felelőnk: *nem, nem, sohasem.*

Bizhatunk benne, hogy a francia kapitalizmus nem tagadja meg a saját természetrajzát. Figyeljük tehát feszült figyelemmel a mi nagy kérdőjelünk kialakulását odakünn: a megszálló kapitalista seregek mozdulatait idebenn. A következő 5—10 nap megadja a feleletet.

A vajudó Európa.

Hétfőn adják át a németeknek a békeszerződést. — A németekkel nem fognak szóbelileg tárgyalni. — Orlandó újabb javaslatot jelentett a fiumei kérdésben.

Bécs, május 3. A Neues Wiener Journal jelenti: A német bekezdésgépjé tagjai Versejlesben kényelmesen vannak elhelyezve és kedvükre sétálhatnak is. A városba bejutni nehéz, civilruhába öltözött rendőrök a bekezdésgépjé minden mozdulatait gyanakodva kísérik, akik olyanok, mintha lerombolt kalitkában volnának. A bekezdésgépjé után sokszor hangzik el a kiáltás: A bocheok imát itt vannak.

Berlin, május 3. A Deutsche Allgemeine Zeitung jelenti Hágából: A Newyork Times Párisból arról értesül, hogy a hármastanács legnap elhatározta, hogy a német bekezdésgépjéssel nem folytat szóbeli tárgyalást. Hétfőn, vagy kedden adják át a békefeltételeket. A németeknek alkalmat adnak a kifogásaik megformulálására. A szövetségeseknek 5 napra lesz szükségük a kifogások tanulmányozására. Ezután a tervezetet visszazadják a németeknek, akik akkor azt aláírni tartoznak.

Május 27-ig minden előreláthatólag megtörténik. A többi amerikai újság megerősíti a Newyork Timesnek ezt a jelentését és hozzáfűtik, hogy Wilson elnök ehhez az eljárás-hoz hozzájárult.

Berlin, május 3. A francia sajtó Orlandóval szemben dicséret magatartását tanúsít. Ugy látszik Franciaország Olaszországot akarja kijátékszani Wilson ellen. A népszövetség dolgában is magánérdeki követeléseivel vádolják Amerikát.

Berlin, május 3. A Lokalanzeiger közli: Párisi jelentés szerint Orlandó újabb javaslatot jelentett be Wiisonnál a fiumei kérdésben. Franciaország és Anglia hajlandók a javaslatot támogatni. Nelson Page az Egyesült Államok római nagykövete pedig felajánlotta a közvetítést.

Berlin, május 3. Washingtonból jelentik: A Chikago Trüben jelentése szerint a népszövetség végrehajtó bizottsága valószínűleg ősszel tartja első ülését Washingtonban a fehér-házban. Az ülésen Wilson fog elnökölni. A megnyitó ülés után a népszövetség többi ülését véglegesen Genfba helyezik át.

Newyork, május 3. A május elsejei tüntetések alkalmával viharos jelenetek voltak Párisban. A város tele van lovasággal, azonban meglátszik a katonaság, hogy nem nagy kedvvel végzi a rend fenntartását. A rendőrség több ízben kénytelen volt visszacsorítani a tömeget. Az amerikai bekezdésgépjé-sok a Grillon szálló ablakaiból végignézték ezeket az öngyújtásokat és meghallgatták a szocialista szónokok beszédeit, amelyekben a kapitalista elnyomók ellen hangoztatott elvek felhívják az amerikaiak igazságérzetét. Körülbelül 200 rendőr megszécsült, a tüntetők közül is sokan sebesültek meg. Egy ember meghalt, aki egy eltévedt golyónak esett áldozatul.

Moszkva tüntet Magyarországnál.

Budapest, május 3. A moszkvai munkásság május elseji ünnepségét után szikratünetet intézett Kun Bélához, amely kifejezően mutatja, hogy a moszkvai munkásság hangulata a legjobb. A május elseji demonstráción több moszkvai körzet munkássága ilyen foltratot vitt a tömeg élén: Előre a vörös Magyarország. A házakon magyar felirású táblák függtek. A gyűléseken mindenütt hangzottak a magyar Tanácsköztársasággal való tényleges együttműködés szükségességét. A turkaszáni felkelés kommuinisták szervezte még április közepén elhatározta, hogy Nyegembe véve a magyar Tanácsköztársaság nehéz helyzetét, valamint azt, hogy a magyar Tanácsköztársaság proletárforradalmát megfojtással fenyeget az ellenforradalom, — megszólított az összes kommunistákat és alküsznek belőlük egy vasdandárt.

Kormányválság Bulgáriában

P. május 3. (Szikratünet.) Szófiából jelentik: A kormánynak az a rendelete, mely megtiltotta az agrár-kongresszus egybehívását, kormányválságra vezetett, mert a szociálista miniszterek vissza akarnak vonulni. A szociálisták tárgyalnak a kabinetben Maslodosov elnökletével való rekonstrukcióról.

Tünetet önálló köztársasággá kiáltják ki.

Innabruok, május 3. Ma délután több száz forradalmi szociálista, leginkább vasutasok tüntetést tartottak a tartománygyűlés épülete előtt. Tünetet önálló köztársasággá való kiáltás mellett, ami állítólag ma délután fog megtörténni. A tartománygyűlés épületéből a tüntetőkhöz megnyugtató beszédekkel intéztek, akik megnyugodva távoztak.

A tisztviselő is munkás.

A kormányzótanács 83. számú rendelete.

Budapest, május 3. A forradalmi kormányzótanács a következő rendeletet adta ki: A forradalmi kormányzótanács mindenkit, aki munkája után el munkásnak tekint és eltilti azt a megkülönböztetést, amely tisztviselő és munkás alkalmazottak között fennállt. Megszünteti tehát a munkások és tisztviselők körében a különbségeket, a munkaképesség és vezetése való alkalmasság lehetnek azok a tények amelyek a munkabérek befolyásolják. Ezenkívül még a munkában eltöltött idő vehető figyelembe. Ennek az elvnek az alkalmazásánál a forradalmi kormányzótanács az összes szociálistát, vagy nem szociálistát üzemek oly munkáseit, akik eddig tisztviselői minőségben voltak alkalmazásban szakképzettségüknek mérlegelésével három fizetési kategóriába sorozza. A különböző fizetési osztályba való sorolás rendeltel lesz szabályozva.

Rendület a hősi halottak után járó segélyekről.

Budapest, május 3. A hadügyi népbizottság abból a célból, hogy a hősi halált halt katonák hozzátartozói az őket megillető segélyekhez gyorsan hozzájussanak haláleset bejelentési lapokat rendszeresít. Ezt a lapot a katonai parancsnokok állítják ki szemianuk igazolása mellett. A kiültölt lapokat a hadügyi népbizottság 31. osztályához kell feltejesíteni.

Felzámolták a pénzintézeteket.

Budapest, május 3. A forradalmi kormányzótanács felhatalmazta a pénzügyi népbizottságot, hogy fontos kérdésekből a pénzintézetek felzámolását, vagy egyesítését rendelje el.

Mi a szociális termelés?

A Szociális Termelés Népbizottsága „Szociális Termelés” címen az emberek általános érdeke legközelebbi lapot indít. A lap program-cikkéből, amely kifejezi, hogy mit jelent a szociális termelés, a következőket adjuk.

A szociális termelés technikája lényegileg nem tér el a kapitalisztikus termelés technikájától, mert hiszen a szociális társadalom ugyanazokkal az eszközökkel, berendezésekkel folytatja a termelést, mint a mivel a forradalom előtt termeltük. A különbség a két termelési rendszer között mégis óriási és éppen ez a különbség teszi, elsősorban szükségessé a régi világrand megdöntését. Ezt a különbséget akarjuk mindenkori megvilágítani, mert minden érvelésnél, agitációnál erősebben hat az a tudat, hogy csak a szociális termeléstől várhatja a társadalom helyzetének javulását.

A szociális és kapitalisztikus termelés közötti különbséget legjobban a két termelési rendszer célja jellemzi. A kapitalisztikus termelés célja magánérdek. Nem azért termel, mert amit termel, arra a köznek szüksége van, hanem azért, hogy a profitját megkapja. A szükséglet csak ürügy a termelésre és a termelés maga eszköz arra, hogy a fogyasztókat megsarcolhassa. Nem az a célja, hogy a szükségletet kielégítse, hanem elsősorban az, hogy a szükségletre való tekintet nélkül minél nagyobb profitja legyen. Bármennyire szüksége van a köznek valamire, ha annak termelése nem biztosít a tőkének profitot, nem termeli azt, míg ellenben a legfeljesebb cikkeket is vadul termeli, ha az nagy haszonnal kecsegteti. Hogy ez tényleg így van, annak klasszikus példái láthatók a háború alatt. Mikor az egész társadalom a legnagyobb mértékben volt, mikor még jobban hiányzott a falat kenyér, mint most, akkor tozódott a prothajazás a legszörnyetlenebbül a köz rovására. Csak egy példát említnék. A háborúban, mint tudjuk, megölték az árpanak sörgyártásra való felhasználását, mert árpa kellett a kenyérhez. A sörgyárak, erre az árpát a cirok magjával igyekeztek pótolni, felferve annak az arát a lehetetlenség hízáráig. Erre természetesen a termelők a gabonatermelés rovására nagy területeket vettek be cirokkal, annyira, hogy a kormány kénytelen volt rendeletileg megszüntetni a ciroktermelésre használható földterületek nagyságát. Mindon termelő előtt ismert volt a nagy kenyérinség, tudták, hogy a városok proletárai és a katonák az éhenhalással küzdeleket, tehát tudták, hogy mindenképp gabonatermelésre van szükség, minthogy azonban a ciroktermelés több profitot hozott, bár arra a köznek semmi szüksége nem volt, még is azt termelték volna minden földjükön. És így volt ez a kapitalista rendszerben mindig az összes termelési ágakban és így van ez a kapitalisztikus államberendezéseknel még ma is, kivétel nélkül mindenütt.

A kapitalisztikus termelésnek nem célja az, hogy minél kevesebb munkaidő és anyagfelhasználással minél többet produkáljon. Ilyen irányú törekvése minden termelőnek csak a maga üzemére terjed ki, ami azonkívül van, az ráneve annál előnyösebb, minél kevesebb versenyképes.

Az egyes városokban, üzemekben a legnagyobb mértékben tartanak a kapitalista főnökök minden olyan eljárás, berendezést, mellyel a termelést fokozni, javítani lehet, vagy melyekkel munkát, energiát és anyagot lehet megtakarítani. Ennek folytán a kapitalisztikus termelés berendezkedésénél nincsen egy üzem sem, melynek a berendezése, vezetése olyan tökéletes lenne, mint lehetett volna akkor, ha ismerték volna egymás hasznos tapasztalatait, találmányait. És ha van is egy pár aránylag jónak mondható üzem, annál több van olyan, amely ma már lehetetlen anyag-kihasználással dolgozik. Egy termelési rendszer megbirálásánál pedig nem az egyes üzemek, hanem az üzemek összessége jöhet csak számításba.

A szociális termelési rend, — mint már a nevében is benne van — közérdeke termelés és így tehát a termelés célja sem lehet

magánérdek, hanem csak a közösség, a társadalom érdeke.

A közszükséglet itt nemcsak ürügy a termelésre, hanem az egyedüli ok, a termelés maga pedig eszköz a szükséglet kielégítésére. Semmit sem szabad termelni, amire nincs szüksége a társadalomnak és legelőször, legelőszörban azt kell termelni, amire legnagyobb szüksége van. Ha a létfontartáshoz szükséges termék mindenki számára biztosítva van, csak akkor kerülhet a sor a tényleges és kényelmi cikkek gyártására és pedig úgy, hogy azokból mindenki egyformán kivethesse a maga részét.

A szociális termelés célja minél kevesebb munkával, idővel és anyaggal minél többet termelni, még pedig nemcsak az egyes üzemekben, hanem az üzemek összességében.

Minden újítás, minden hasznos eljárás, minden jó gondolat az egész társadalom, azt nemcsak, hogy átvehetik az egyes üzemek egymástól, hanem a közösség érdekében mindenhol be is kell vezetni. A szociális termelés az adott viszonyok mellett a rendelkezésre álló legelőkeltebb eszközökkel, a legjobb vezetők mellett kell, hogy történjen. Ilyen termelési rend mellett a meglévő eszközökkel is hamarosan megteremthetjük a lerongyolódott társadalmunkban az általános jólétet.

Rendelet.

A forradalmi kormányzótanács X. számú rendelete értelmében a tanácsköztársaság a tulajdonába vett lakások után szállította le a lakbért 20 százalékkal. Mivel azonban Nagykanizsán a házak még ez ideig nem lettek kommunizálva, felhívom az összes lakbért fizetőket, hogy mindenki az eddigi lakbért tartozik fizetni a háztulajdonosnak. Nagykanizsára a 20 %-os lakbérteliszállítást nem érvényes.

TÖRÖK JÓSEF lakásbiztos.

A Fabik különítmény.

A Fabik csoport, amely az első forradalom óta a közrend és biztonság megővására annyit tett, most Székesfehérváron működik, Szekesfehérvárra való megkezdésük alkalmából a „Szekesfehérvár és Vidéke” című lap a következőket írja:

Az első proletárhadsereg a novemberi forradalom óta állandóan foggyverben van, s akkor, mikor még a tiszti csillagok dívtájukra jártak és a különféle disztingciók szerint lettek különbséget katonák és katonák között, a Fabik különítménye onborei, köztük tisztlyeoltosok és magasabb rangúak is önként lefokozták magukat és már november első napjaiban az orosz vörös haderő mintájára szerveződtek meg.

Mintául szolgáltak a mostani vörös hadsereg megszervezésénél is, mert megmutatták, hogy különös disztingció nélkül is lehet ön-tudatos proletárok között katonás fegyelmet tartani.

Hogy leszerelésünk simán ment, hogy a Prágerhof-nagykanizsai vasutvonal biztosított, hogy a Muraközben fellobbanó fosztogatás elfojtatott, — nekik köszönhető. És a mikor egész Somogy lángba borult, ez a különítmény volt az, amely nem a fegyverek erejével, hanem a felvilágosítás eszközével, agitációval és népgyűléssel, ha kellett energikus fellépéssel hihetetlen értékeket mentett meg. Később a csoport Budapestre került és a forradalmi proletárlátás avant-gárdájává lett. Nemcsak tapasztatos, mindig helyénvaló fellépésével, hanem különösen energiájával, ön-fegyelmességével váltta ki magának azt a megbecsülést, amelynek folytán Budapestben szinte legondás hírvé lett és bárhol is forogtak a proletárderekek komoly veszedelemben, a Fabik különítményre mindig lehetett számítani.

Most a földreform megoldása körül felmerülő mozgalmak lecsillapítására, a költökdők felvilágosítására, az ellenforradalmi

Mindazon gazdák, akik a vörös katonáknak bort mérnek ki, vagy bort törvénytörés előtt állítanak és velük szemben a legszigorubb megtorlást alkalmazzuk.

DIREKTORIUM.

mozgalomnak tüzzel és vassal való elfojtására az a maroknyi embercsoport most Székesfehérvárra érkezett.

Mindenütt, ahol a proletárdiktatúra érdekében azt megkívánják, bizonyos, hogyha kell a Fabik különítmény emberei tőrdig fognak gázolni hullahetekombákban is, viszont minden jó érzésű, volnék tartó engedelmessékedő embert megnyugtathatnak az iránt, hogy e különítmény emberrel egyéni akciókat sohasem folytattak és nem is fognak folytatni, hogy a rémlátók rémlátásai nem fognak valóra válni, mert itt egy önmagát fegyelmző, vörös hadseregbeli alakulásról van szó, melynek minden egyes tagja kivétel nélkül régi, öntudatos szervezett munkás.

A vármegyei-intéző bizottság e különítménnyel oly katonai alakulást nyert a vármegyében, melynek segítségével minden intézkedésnek, minden proletárdiktatúrának a legmesszebbmenő támogatását tudja biztosítani. Üdvözöljük itt Székesfehérvár falait közt a Fabik különítményt, melyet követendő mintaképül kell, hogy odaállítsunk a vörös hadsereg minden katonája elé.

Rendelet.

A zalaegerszegi 20. dandár-csoportparancsnokságtól tegnap a következő rendelet érkezett:

Vármegyei Direktoriumnak

Nagykanizsa,

Hadügyi népbizottság 9393/eln. 6 számú tájvirati rendeletét egész terjedelmében közlöm. Vörös hadsereg kötelékébe tartozó katonák elvtársak, akik a proletárság ügyéért a proletár uralom fenntartásáért harcolnak, illetve szolgálatait teljesítik, ismétlenül elém járult panaszal, hogy míg ők a proletárságot dolgoznak, a harcstéren küzdenek, addig lakásait elárkítják, lakásalkalmatásokat szétlőnek be, élelmi szereket, butorokat rekvirálnak. Ez az eljárás teljesen méltánytalan mind azoknak, akik a front mögötti munkás és katonai tanácsokban dolgoznak, különösen tekintettel kell lenni azokra, akik vörös hadsereg kötelékében éltekkel és vértükkel adoznak a proletárságot, s emellett, eljendelem, hogy vörös hadsereg kötelékében dolgozó katonáknál legyenek azok akár parancsnok, akár vörös katonák, semmi néven nevezendő beosztások, rekvirálások nem eszközölhetők. A munkástanács állítsa mindazokat a közegetek, akik e rendelet ellen vétnek, a forradalmi törvénytörés elé.

20. dandár-csoport parancsnokság.

MIREK.

1919.
május
4
Vasárnap

NAPTAR

A nap két 4 óra 43 percor, nyugszik: 7 óra 12 percor.

A hold két este 8 óra 22 percor, nyugszik éjjel 11 óra 10 percor.

— Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: A csehek 2-án Nagydorocznál élő erőiket. Losonc és Rimaszombat között tulerővel megtámadtak. Csapatunk ellentámadással két ellenséges támadást visszavertek, később azonban kénytelenek voltak visszavonulni. A csehek Miskolcot megszállták. A többi azvonalon a helyzet általában változatlan.

— D. árut kapnak az összes, Nagykanizsán lakó olyan hadirokkantak, (tehát csak hadirokkant) ki tagsági igazolvánnyal és párttagságikönyvecskével tudja igazolni, hogy a szövetség és a szocialista pártunk tagja. Jelentkezni kell Bathány-utca 2-ik szám alatti levő irodában május hó 6-án kedden délután 3-7 óráig. Későbbben érkezők figyelembe nem vétetnek.

— Hétfőn megnyitnak az üzletek. Az ellenőrző leltározás, amely miatt mult héten az összes kanizsai üzletek zárva voltak, tegnap véget ért és holnap már ismét megnyitnak. A féntruha, vas, nőikalap és papírüzletek, valamint a nagybani árusítással foglalkozó rövidáru üzletek mindennap nyitva tartatnak, a többiek ellenben csak a termelési bizottság által megállapított turnusokban. — Hétfőn a következő üzletek lesznek nyitva: Kirschner Mór, Goldberger Károly (a Hungária cipőüzlet helyiségében) és a Kohn L. Lajos féle üzletek. — Az utalványozási rendszer természetesen továbbra is fennáll s a házbizalmi férfiak által kiállított utalványokat az ellenőrző bizottság minden délután 2-5 óráig a hatósági huszék melletti üzlethelyiségében (a postával szemben) és a régi Munkás-otthonban (a Püme kávéház fölött) látta-mozgák.

— A hatóságok utalványozási joga. A Belügyi Népbizottság rendelet előkészítő-ügyszálya most dolgozik a pénzütalványozás jogkörére vonatkozó rendeleten. Addig, amíg a Tanácsok Országos gyűlése végérvényesen nem szabályozza az utalványozás jogát, a rendelet szigorú kötelezőgévé teszi a fővárost és a vidéki utalványozó jogkörrel megbízott hatóságoknak, hogy mindenben a takarékosabb elvét tartva szóm előtti, csak a legsúlyosabb esetben éljenek utalványozási jogukkal.

— Törőlni fogják a cégekbe a magántulajdonra emlékeztető kijejezéseket. Minthogy a Forradalmi Kormányzatnacs a termeléseszközöket a dolgozók társadalmának adta át, teljesen felelőssé vált, hogy a különböző cégek és részvénytársaságok elnevezésében a magántulajdonra emlékeztető szavak előforduljanak. Sok esetben az egyes cégekben olyan nevek szerepelnek, amelyeknek viselői külföldi, vagy a demarkációs vonalig túlfelkőz területekre szöttek, tehát még arra sem voltak hajlandók, hogy az üzem munkájában a maguk részét kivegyék. Ez a körülmény számos gyár pénzügyi ellátása tekintetében zavarólag hatott. Az egyes intézetek ugyanis csak akkor voltak hajlandók az illető vállalat náluk levő lejtőjéből a munkabéreket és egyéb szüksegletekre a cégek pénz kiutalni, ha a külföldre távozott cégtulajdonos beleegyező aláírását felmutatta. Mindezekben az állapotokon segíteni fog a Szocialis Termelés Népbizottságának legközelebb megjelenő rendelete. Eszerint a cégekbe minden társasági viszonyra emlékeztető szó, mint például közkereslet, betét részvénytársaság és szövetkezet, vagy más ilyen kifejezés türelendő. A köztulajdonba vett üzemek nyilvántartását ezentúl Budapesten a népbizottság keretében fogják összpontosítani. Ezzel a munkával a Szocialis Termelés Népbizottsága az üzemsztatisztikai hivatal bizza meg. A vidéken a tervek szerint a kerületi ipari termelési tanácsok keretében fogják felállítani a céghivatalt. Ami pedig a pénzkültetés zavartalan menését illeti, arra nézve azt az intézkedést tervezik, hogy a köztulajdonba vett üzemek minden ügyvitelére vonatkozó rendelkezés csak akkor lesz érvényes, ha a rendelkezést a termelési bizos az üzemi ellenőrző munkástanács plnökével együttesen aláírja. Ilyenmódon a rendelkezések nem egy közben fognak összfutni. Ez a reform egy utal minden visszafelének is elejt veszi mert azt a nagy hatalmat, amely eddig az embernek, a céggyezzőnek a kezében volt, többek között osztja meg.

— Eljegyzés. *Dragda* Robert eljegyzte *Sperer* Annuskát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Vasárnap nyitva lesznek a kávéházak. A direktorium tegnap átiratot küldött a szállodai és éttermi alkalmazottak szakszervezetének, amelyben közölte, hogy a kávéházakat vasárnapokon egész napon át nyitva kell tartani.

— Munkaadók figyelmébe. Felhívjuk az összes munkáltatókat és földmives munkaadókat, hogy ha bármilyen munkásra, illetve munkásnőre van szükségük, értesítsék a Hadi rokkant és hadiözvegyek Szövetségét (Nagykanizsa) hogy milyen és mennyi munkást tudnak alkalmazni.

— A direktoriumok hatásköre. Konkrét esetek arra indítják a belügyi népbizottságot, hogy az intéző bizottságok hatáskörét rendeltileg szabályozza. Az átalakulás mozgalmas idején több helyen hatáskörrel összfűzőkésekre vezetett az, hogy az intézőbizottságok ügyköre addig még nem volt szabályozva, éppen ezért a legközelebb megjelenő népbiztsi rendelet részletesen és minden félreértést kizáróan precizirozni fogja, hogy milyen munkakörök tartoznak a direktoriumok intézkedése alá.

— Footballmérkőzés. A Nagykanizsai Tornaegetlet ma délután 4 órai kezdettel a katonaréten footballmérkőzést rendez, Rossz idő esetén legközelebbi ünnepnapra halasztjuk el. Belépődíj 2 korona.

— Elveszett május 1-én a katonaréten egy elvtársnőnek fekete sliskin szőrmegalléria. Kérjük a becsületes megtalálót, hogy a talált tárgyat a Zala-Népakart kiadóhivatalába juttassa el megfelelő jutalom ellenében.

— A vörös hadsereg löszükséglete. A Hadügyi Népbizottság által a közelmúltban megtartott letekviralás nem járt kellő eredménnyel. Ez alkalommal ugyanis csak a magánosok birtokában levő lovakat rekvirálták. A Hadügyi Népbizottság most úgy határozott, hogy a Vörös Hadsereg löszükségletének kiegészítésére sürgősen bevonja a mezőgazdasági munkálalatra annak idején kiköcsönözött lovakat, továbbá a közérdekű üzemek tulajdonában levő harctéri szempontból alkalmas lovakat. Ez utóbbiakat harctéri szolgálatra alkalmatlan lovakkal cserélik ki. A Hadügyi Népbizottság ezután is nyomtatékosan felhívja az illetékes direktoriumokat, hasasnak oda leg-erélyesebben, hogy azok a gazdaságok, amelyeknél köcsönülvok vannak, azokat leg-erélyesebben idő alatt szolgáltatassák be. A rekvirálás a direktoriumokkal és a kerületi parancsnoksággal egyetértően hajtható végre. A köcsönképen kijárott lovakat a korábbi lönylívántárakban meghatározott időben és helyre szállítják be, ahol az osztályozás után azonnal átveszik.

— A munkügyi bíróság tárgyalásait megszüntették. Az igazságügyi népbiztsi munkaügyi bíróságnak már kitűzött tárgyalásait és a hozott ítéletekből folyó végrehajtásokat további intézkedésig megszüntette.

Pártügyek.

Hijumunkások figyelmébe. Ma vasárnap értekezletet tartunk a polgári iskola tornaterében. A tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

A nagykanizsai szabómunkások és munkásnők szakszervezetje kéri azokat a tagokat, akik még eddig a zeftre nem vettek át, azok e hó 5-én este 6 órakor vegyék át a szervezet saját helyiségében. A vezetőség.

Magánisztitviselők figyelmébe. Magánisztitviselők gyűlési tanfolyama jelenkezett tagjai felkértek, hogy hétfőn d. u. 8 órakor a Munkapály helyiségében rendez órán pontosan jelenjenek meg.

A nők szabadszervezete ezantul heten, kint háromszor, hétfőn, szerdán és pénteken tart tagfelvételt, kedden és csütörtökön pedig az irás-olvasás és szabás-varrási tanfolyamok lesznek. Mindkét tanfolyam e hó 13-án jelentkezni még lehet a szervezet helyiségében este 6-8 óra között.

Tanítók Szakszervezetének helyisége ma délelőt a polgári iskola rajztermében gyűlést tart. Mindenki ott legyen!

Szabadság a munkásosztálynak

és a földtelen parasztságnak, békiyó a burzsoázia számára.

A székely, sajtó, egyesülés, gyűléses és szabadság a Tanácsköztársaságban.*

IV.

A munkás-sajtó szabadságára volt például szüksége, még pedig sajátjára és nem a munkáltatóéra. De persze nem mehetett a tőkéshez és azok állami hatalmához így: Tőkés urak zárjáltek be saját lapjaitokat és adjátok ki a miénket. Csak kivéteék volna őket, mert hiszen az ilyen követelést csak mulatságosnak találhatták: azt követelni tőlük, hogy vágják le a saját karjukat. Ilyen követeléseket csak akkor lehet állítani, amikor már rohamra mennek. Már pedig régebben nem voltak az idők ilyenek. Ezért mondta hát a munkás (és mondta pártunk is): Ejjén a sajtószabadság (az egész sajtóé, a burzsoáziáé is)! Vagy itt van más példa. Tiszta sor, hogy a munkásosztályra igen károsak a munkáltatói szöveiségek, — azok, amelyek kidobják a munkásokat az utcára, fekete könyveket vezetnek és más hasonlókat művelnek. De a munkásosztály nem szólalhatott meg és nem mondhatta: Zárjátok be a saját szövetségeiteket és nyissátok meg a miénket. Erre szükséges volt előbb a tőkés társadalmi rend hatalmát lerombolni. Am ehhez hiányzott az erő. Ime, ezért mondta akkoriban a mi pártunk is: követeljük az egyesülés szabadságát (általában, nem csak a munkásokét).

Most megváltoztak az idők. Ma már nem a harcra való hosszas előkészületről van szó, ma a roham utáni időben élünk, a burzsoázia felett kivívott első nagy győzelem után. Most a munkásosztály előtt más feladat áll: a burzsoázia ellenállásának lerombolása.

Éppen ezért most a munkásosztály, amely azon dolgozik, hogy az egész emberiséget megszabadítsa a tőkés társadalmi rend embertelenségétől és borzalmaitól, kell, hogy megingatatlan határozottsággal végigvigye ezt a feladatot: semminő engedékenység a burzsoáziával szemben, — teljes szabadság és lehetőség a szabadság megvalósítására a munkásosztály és a paraszt szegénység számára.

(Vége.)

*) Bucharin Nikolaj orosz kommunista író „A kommunista programja” című művének VII. fejezete. A mű minden könyvesboltban és újságüzletben kapható.

APRO HIRDETÉSEK

Özvednasszonyt keres egy nuncs ar vidékre. — Ajánlatokat a kiadóhivatalra ker.

Keresetük egy jó családból való kovács tanonc, kinek legalább egy évi gyakorlata van és egy fiatal kovács-széd azonnal belépésre. Fizetés havonta. Bővebbet Mihály Lajos gépész-kovácsnál, bialtonmagyaródi gazdaság, u. p. Kiskomárom. 308

Szabásati és varróiskolánkban

mindenkinek szivesen nyújtunk oktatást. Felőtteknek külön tanfolyam.

Weisz nővérek nőiáztanterme.

Garamvölgyi és Szemere dohánynagyáruda Nagykanizsa

Ajánlunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papirokat, szivar- és szivarka azopókákat, szivarka- és dohánylárcákat, — levélpapirokat és képeslap ujdonságokat.

Postos kiszolgálás! Bélyegáruda!

VILÁG negyszögközsinha

Coltörök, Péntek, Szombat, Vasárnap és Hét május 1-től május 5-ig. XXX. aransorozat

Azaranyember

Jókai Mór örökbecsű regénye. 4 felvonás.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

URANIA mozgóképpalota

Vasárnap, május 4-én

Magyar színművészekkel — köztük Lux Margit és Valeré Berta felléptél Landeberger Arthur szooláls irányító

LU, A KOKOTT

erkölcsdrámája 4 felvonású

Előadás kezdete 6 és fél 8-kor!

A lizsiharmat és a türtperonospora

ellen egyellen bevált szer a

Rézkénpor,

melyet fujtatással kell a szőlők lombjaira és fűrtjeire juttatni. Legfontosabb a virágzás alatt és közvetlenül utána porozni.

60% kén és 12% réz állattartalom.

Ára kg.-kint 16.— K, 50 angolás nélkül.

Az egyetlen beszállási forrás:

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezte”

(Budapest, V., Alkotmány-u. 29.)

AJÁNLOK

viszontelárusítók részére a legjutányosabb gyári árakon

levélpapirokat

mappákban és dobozokban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Művészlapok

óriási választékban!

cigarettafüvelyeket és cigaretta papirost

a legjobb gyártmányokat.

Fischel Fülöp Fiai

nagykereskedése, Nagykanizsán

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

Zala-Népakarat

A KORA REGGELI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, ERREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKKEK.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre póztán küldve:

Egy óra 7.50 korona
Negyed óra 2.50
Fél 4.50
Egész 90.—

Halló! Halló!

Kinek van használt

hanglemeze?

Régi vagy törött hanglemezeket, míg az anyaghiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk!

WÁGNER

az országészerte elismert elsőrendű magyar hangszer és beszélgép nagy áruháza Budapest, József-hírut 18. Flék: IX., Ráday-utca 18. Beszélőgépek 1500 koronáig. — Árjegyzék ingyen!

ZALA-NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
Szerkesztői és kiadóhivatali
telefonszám 78. ; Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 90 — korona
Fél évre . . . . . 48 — korona
Három hónapra . . . . . 30 — korona
Egy hónapra . . . . . 7-50 korona

Fegyverbe proletárok

A munka és tőke harca még nem dőlt el végérvényesen. Mi es orosz testvéreink mar ledöntöttük az arany bálványát, szétörtük a hatalom súlyos jármát, szabad, boldog egyesülésben keltünk fel a vörös hajnalban, de az ántant imperiálistái még görcsös kézzel tartják hatalmuk roskadozó oszlopát, még parancsolnak, még uralkodnak. — Elvakított, félrevezetett százazreket állítanak szembe velünk, román, cseh, szerb szuronyok villognak köröskörül, hogy félelemtől vacogó uraik parancsára megfojtsanak, letiporjanak bennünket. Meg akarják ölni az eszmét, kiirtani és visszahurcolni a felszabadult munkást a tőke halálos igája alá. *Egy kérdés van csak most, amely mellett minden eltorpúl és semmivé válik es ez a kérdés: élni vagy meghalni? Élni szabadon, boldog munkás életet, vagy megszakadásig húzni a tőke szekeret, meghalni gyalázatban, piszokban a súlyos ostorcsapások alatt.*

Uraik félelme, királyok akarata szabadította ránk az elnyomás halálhozó bordáit, de mi *élni akarunk!* Élni büszkén, szabadon, boldogan, dolgozni magunknak és magunkért, a jövőért, az egész világot megváltó munkás társadalomért. Munkát, megélhetést, boldogulást keresünk és ha most ránk támadnak, hogy megfojtsanak bennünket, csak egy ut áll előttünk: *harcolni, küzdeni az utolsó csepp vérig, feldőzni mindent, a legdrágábbat, az életet is és az eszme szent harcában meghalni ezért az eszméért.* Ha úgy hozza a sors: *meghalunk, hogy a jövő élni tudjon!*

Féltre most kétséggel, fontolgatással, köntörlalással! A történelemben mindig az az osztály érvényesítette akaratát, melynek kezében a fegyveres hatalom volt. Félre hát a kishitűséggel, nyiljanak szét a tétlen károk, csapjon az ég a lelkesedés piros lángja és minden tulharsogva harsogjon a kiáltás: *Fegyverbe proletárok!*

Fegyvert minden kézbe. Ha kell, álljon meg a munka, a gyár, a műhely, fegyvert ragadjon a munkáskéz és lelkes lény a szemben, törhetetlen hittel a szívben álljon a harc mezéjére. Százczrek hite, akarata, fegyvere álljon szembe az elnyomókkal és ha ez nem elég, a beteg, az öreg is álljon csatasorba. Mindenkinél el kell menni és kiáltásuk a hitetlenek, a vorakodók fülebe: *Sehonnan bítag ember, ki most ha kell, halni nem mer!*

Fegyverbe proletárok!

A kommunizmus az út, mely az igaz és becsületes emberek igaz és

becsületes boldogságához vezet. A kommunizmus előre néz, előre halad és csak ez viszi előre az emberiséget. Harcot a harc ellen, hogy siker koronázza törekvéscinket s a jövőben egy nemesebb, erényekben gazdagabb emberiség tekintsen vissza azokra a küzdelmekre, azokra az áldozatokra, melyekbe az eredmény létrehozása került. Testvérek vagyunk a munkában, legyünk testvérek a harcban is. Félrelem, fontolgatás nélkül álljunk sorba, kar a karhoz, szívet a szív mellé és a vörös lobogó égő szövetjén csak egy jelszó álljon, jelszó, amit, minden betöltve, harsogjon a karcos szája: *Győzni, vagy meghalni?*

Fegyverbe proletárok!

A gondolat, az eszme legyen egyetlen vezéreték, mert *aki a világmegváltás eszméjét magába fogadta, az nem féli a halált soha!*

A kormányzótanács a földmunkásokért.

Nem ízetnek adta földművesek.

Budapest, május 5. A magyar földnek lelketlen ellenforradalmároktól félrevezetett népet van hivatva felvilágosítani az a cikk, amelyet a Népszava legutóbbi száma közöl s amelyben félreismertetlen és félremagyarázhatatlan szavakkal van leszögezve a kormányzótanácsnak a földművesekkel szemben eddig tanúsított és a jövőben tanúsítandó magatartására.

A Népszava szembeszáll azokkal az, aljas és alaváló rágalmakkal, amelyeket a tőke lakóit terjesztene, akik azt mondják, hogy amiként a kormányzótanács elvette a nagybirtokosoktól a földet, éppen úgy elfogja majd venni a kisgazdák kisbirtokát is.

Az ityen aljas ellenforradalmi rágalmakkal szemben a Népszava nyomatékkal kijelenti, hogy a tanácskormány, — amint az a földreformról szóló rendeletről is kitűnik — *nem fogja a dolgozó földművesek és kisgazdák földjét bantani.*

A kisgazdáknak nem arra kell a föld, hogy abból henye módon uri életet éljenek, a kormányzótanács pedig csakis ennek a munkanélküli életnek akarja a feltételeit megszűntetni. A tanácskormány nem nyúl a kisgazdák földjéhez.

A tanácskormány nem akarja elnyomni a föld dolgozó proletárait, sőt ellenkezőleg: *olyan előnyökben fogja részesíteni, a melyekről ők nem is álmodtak.*

A tanácskormány ugyanis nem fog adót szedni a dolgozó földművesektől. A földműveseket eddig a kapitalista állam végtelen sokféle adója rémesen megnyomortotta. A proletárállamnak erre az adóra nem lesz szüksége, mert kiadásait a szocializált üzemekekből fogja fedezni.

A kormányzótanácsot eddig is csak a sürgős és halaszthatatlan teendők végtelen sorozata akadályozta meg abban, hogy a földmunkások adóját eltörölje, illetve, hogy az eltörölt, hivatalosan ki is mondja.

A kormányzótanácsnak eszébe sem jut a parasztlak földjét elvenni. Ellenkezőleg a

legnagyobb kedvezményben akarja őket részesíteni és munkájukat támogatni. A kormányzótanács oszupán azt kívánja, hogy termeljenek sok ennyivalót a városi proletárok számára, akik viszont termelik azokat a közszükséglettel ellátókat, amelyekre a falu proletáriátusának szüksége van: a sőt, gyufát, szerszámot, a gépeket stb. stb.

A dolgozók ne ijjenek fel az ellenforradalom gróflósátlósának, mert jóléti és boldogságot oszlik a proletárállam biztosíthat.

Böhm főparancsnok

nyilatkozik a vörös hadsereg parancsnokairól.

Budapest, május 5. Böhm elvtárs, hadsereg főparancsnok egy újságról előtt a következőképpen nyilatkozott a vörös hadsereg parancsnokainak eddigi magatartásáról:

— A proletárhadsereg parancsnokainak eddigi teljesítményeiről általánosságban csak jót mondhatok. Egysz szörványos esetektől eltekintve — a parancsnokok tisztában vannak a magyar vörös hadsereg nagyszámú tiszti hivatásával és parancsnoki kötelességük teljes tudatával vezetik a vörös hadsereget.

— Van annyi örök, hogy a meg nem felelő parancsnokokat elmozdíthatjuk és helyükbe meggyőződéses, tapasztalt és megfelelő képzettséggel rendelkező parancsnokokat küldhessünk.

— Sajnos, a volt tisztek nem eléggé kielégítő számban jelentkeztek. Különösen al az a volt tartalékos tisztekre és tiszjelöltekre, akikre pedig leginkább lenne szükségünk.

Sajnos még mindig kevés a parancsnok, bár százával kellene meg kiképzett és tapasztalatokra szert tett parancsnokokra.

Gondoskodni fogunk a parancsnoki jogok tiszteltetésben tartásáról. A fegyelem helyreállításával meg fogjuk követelni, hogy a vörös hadsereg katonái a parancsnokok iránt a legteljesebb bajtársi tiszteltet tanúsítsák. Ennek a bajtársias, de szigorú fegyelmnek az egész vörös hadseregben tökéletesen meg kell valóulnia. Csak így teljesíthetjük azokat a roppant feladatokat, amelyeket a proletariatus érdekében teljesíteniük kell.

Természetesen gondoskodni fogunk arról is, hogy a vörös hadsereg csapatrészeivel valóban jó parancsnokokat is kapjanak. A jó parancsnok nagyban befolyásolhatja a csapat magatartását. A parancsnoknak tördőnie kell a katonáival, de ügyelnie kell arra, hogy a katonák hatalmukkal vissza ne éjjenek és a forradalom féltve őrzött rendjét meg ne zavarhassák.

Előterjesztést tettem a forradalmi kormányzótanácsnak, hogy a volt parancsnokok anyagi érdekeit is a legteljesebb mértékben megúvassanak. Legközelebb jelentős — a vörös katonákhoz hasonló — kedvezményekben fognak részesülni. A forradalmi kormányzótanácsnak erről szóló rendelete rövidesen meg is jelenik.

Ez a hír bizonyára nagy örömet fog kelteni azoknak a parancsnokoknak a körében, akik hivatásukat eddig is teljesítették s akik bizonyára a jövőben is megelégednek a rájuk rótt kötelezettségnek.

Remélem, hogy ez a hír a vörös hadsereg parancsnokai körében osztatlan örömet fog kelteni.

Az új világrend alapja.

Azokban és szélesebb rétegekben, ahol a gazdasági pallérozottság hiánya következtében az embereknek nincsen tiszta fogalmuk arról, hogy tulajdonképpen miben különbözik a március 21-i forradalom a pár hónappal ezelőtti lezajlott polgári forradalomtól, meg lehetős zavaros hangok hallatszanak az új erkölcsről, az új világrendről, de semmi utalás nem történik arra, ami a proletárforradalom gerincze: a termelésrend teljes megváltoztatása.

Ez a lényeg, ezt kell a legnyomatékosabban hangsúlyozni és hangsúlyozni, mert ez az alapja a proletárszegenység felszabadulásának. Meg kell magyaráznunk, hogy a proletárforradalom az új termelési rendet jelentette meg, míg az előző forradalom jobbjára csak politikai és társadalmi, esetleg osztályhelyzeti okokból tört ki. Rá kell világítanunk arra a hosszú folyamatra, ahogy az emberi szükségletek formái, amelyek évezredek folyamán kialakultak.

Volt idő, amikor a harcban ejtett foglyok, mint rabszolgák szántották a földet. Azután elkövetkezett az idő, amikor a várur birtokain a jobbágyok dolgoztak. S azután következett a tőkéstermelési rend. Az egyik termelésiről a másikba való átmenetet általában termelési eszközök átalakulása is elősegítette, de természetesen voltak más igen fontos és egyetemes okok, amelyek az átalakulást közvetlenül előidézték.

A márciusi forradalom alapja Marx gazdasági elveinek megvalósítása. A bérmentes termelésrend megszüntetése. Egészen bizonyos, hogy azok a társadalmi osztályok, amelyeknek uralmát a forradalom megdőltte, minden eszközt megpróbáltak felhasználni arra, hogy a régi tőkés termelési rendet s ezzel a proletárszegenység feletti hatalmukat visszaállítsák. Titokban, vagy nyíltan szervezkednek, vagy szövetszövevényeket, elgedeljen-séget igyekeznek szítani, zavart próbáknak előidézni a proletárság soraiban. Céltudatos mérlegeléssel zavarják össze az átmenet-ekozia nehéz helyzet következményeit, az ugynevezett régi erkölcs pusztulásával, még mindig hazafias frázisokba próbálják öltöztetni érdekeiket, még mindig úgy képzelik, hogy a fogalmak összekeverésével zavarba hozzák a proletárfiatust, meggyengítik a proletárfiatust és így képzik, hogy egy felvilágosítottan tömeggel azt tehetik, amit akarnak.

Minden proletárnak tisztában kell lennie azzal, hogy ennek a régi forradalomunknak nem erkölcsi, nem ugynevezett hazafias alapja van. Kizáróan a termelési rendnek szükség-szerű, érkerthetetlen forradalmi megváltoztatása következett be. A történelmi törvényszerűség, olyan következetességgel, mint hogy a tél után következik a tavasz. Ilyen bizonyossággal kellett bekövetkeznie annak az időnek, ennek a változásnak, amely a munkát termelő proletár szegenységet felszabadította a tőke uralma alól.

Ez az őrségi jelentőségű gazdasági változás egy ötödik eszméidőn át tartó utózatás háború után következett be. Eppen ez a háború segítette elő a tőkés gazdasági-termelés-rendszerének összeomlását. Most, mikor a proletárság végig szenvedte a háború iszonyatát, mikor a termelés szünetel a nagy nyersanyag hiány miatt, mikor minden termelő-eszköz, amit nem alakítottak át a háború céljaira, leromlott és elpusztult, ebben az időben kell nekünk megszerveznünk az új kommunista termelésrendet. Rendkívül nehéz ez a helyzet, hiszen benn ellenforradalmárokkal, kívülről az imperialista tőkés állam hadseregével kell megküzdenünk és úgy kell dolgoznunk a belső szervező munkán. Természetes tehát, hogy ilyen körülmények között nem lehet egyszerű tőkéses, nem lehet egyszerű kész az, amit alkotunk.

Kell azonban, hogy minden proletár szívében megdöbbenéstől éljen az a meggyőződés, hogy amit a forradalommal olár-tunk, azt csak megtartani lehet, azon, mint fundamentumon csak tovább építeni lehet, de az új termelési rendet megfiamítani, vagy visszaállítani, azt nem lehet. *Antai Sándor.*

Parancs.

A Vörösrés országos főparancsnoka közli, hogy az összes egyenként és parancsnokok nélküli visszavonuló és hadsereg kötelekébe tartozó katonák fegyverzetüket, lőszerüket haladéktalanul tartoznak a Vörösrésnek beszoigáltatni. E rendelkezésnek ellenszegülő katonák törvényszék elé állítandók. A lakosság egészen nyugodt lehet, hogy a vörösrés a visszatérő és a harcoló csapatok testéből elszakadó katonák fosztogatása és minden tulkapása ellen teljes védelmet fog nyújtani. Akik fosztogatnak és tulkapásokkal e rendelkezés ellen vétnek, a helyszínen fognak agyonlővetni.

HIREK.

NAPYAR.

Ma	A nap két 4 óra 38 per-
kor,	nyugszik 7 óra 15 per-
6	kor.
Kedd	A hold két este 10 óra 42
	perckor, nyugszik délelőn 12 óra
	31 perckor

— Szem lyl hír. *Vantus* Károly elvtárs földművelésügyi népbiztos ma délután 3 órakor Nagykanizsára érkezik.

— Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: Május 4-ől. A Tisza-vonalat szilárdan a kezünkben tartjuk. A csehek Miskolc felől nem folytatták előnyomulásukat. Eger irányában Dédesre jutottak a csehek, ahonnan azt az üzenetet küldték Egerbe, hogy a Vörös Hadsereg csapatai üritétek ki a város. Csapatunk azonban a felzárkást nem vége tudomásul, Egerből északra állnak. A csehek Füleket és Salgótarján közti folytatás támadásukat. Előretolt csapatunk a támadás folytán a Salgótarján-tól északra kijelölt fővédelmi vonalra menekült vissza. Az Ipoly mentén a helyzet változatlan. Tegnap az esti órákban azokat a cseh csapatokat, amelyek Rékesnél állták az Ipolyt, ellentámadással visszazűztük az északi partra. Az átcsoportosítás folytatásáig visszavont csapatunk az öremlend pontoknál gyülekeztek. A hadsereg területén és magában a Vörös Hadseregben helyreállt a rend. Május 5-ől. A Tisza mentén és Szolnoknál csatározások. A románokhoz kiküldött saját parlamenteltrünk Szolokra visszaérkezett. A tárgyalások eredménye ismeretlen. Miskolc felől a csehek lassu előnyomulásban vannak állfélle. Saját csapataink Emőd vonalában állásukat elfoglalták Salgótarján-tól északra csapatunk új állásai-ban berendezkednek.

— A szigetvári és a barcsi járás egyesítése. Barcsról jelentik: A szigetvári és barcsi járások megszállott részének egyesítése tárgyban Pandurovics László dr. pécsi szerb kormánybiztos-főispán a következő rendelkezést adta ki: „A demarkációs vonáknak délebbre való megvonása következtében a barcsi és szigetvári járások megszállott részének egy járásban való egyesítését rendelem el és pedig Baranyavármegye barcsi járása elnevezése, Barcs székhellyel. A barcsi járás főszolgabírójává Scheidl Árpád dr. főszolgabírót nevezem ki, míg Mindbacher György szolgabíróit Szigetvárról Barcsra helyezem át. A volt szigetvári főszolgabíró kezelési és segély-zemélyzetére vonatkozólag később fogok intézkedni.

— A Hadierőműny külön megbízottai a vidéki direktóriumoknál. Megirtuk, hogy a Hadierőműny a kiadott utasítások értelmében intézkedéseket tett a vidéken még rendelkezésre álló terményfeltelek átvételének és felszállításának gyors keresztülvitele érdekében. Mint értesülünk, a Hadierőműny az ellenőrző tisztviselőknél kívül nagy számban küldött a napokban külön megbízottakat is a vidékre az egyes direktóriumokhoz. E küldetésnek az a céljuk, hogy a megbízottak ne csak a megye székhelyén, hanem a községekbe is kiállhassanak és ilyen módon a felesleges átvételt a legrövidebb időn belül lebonyolíthassák. E kiküldöttek mind régi szakemberek, akiket a gabonamunkások szakszervezete jöltit ki erre a célra.

— A nyomdászok és hírlapírók mulatsága. A nagykanizsai sajtómunkások tegnap esti mulatsága a remélndél Jóval nagyobb sikert aratott. A közönség — mi sem természetesebb — zsufolással megöltötte a volt Polgári Egyet nagytérmet s halás elismérés-sel adjózt a szereplőknek. Az estély sikeres előkészítése a rendezők — elsősorban *Waltner* Zsigmond — buzgalmit dicséri. Maga a műsor még az igazán nagyigényű kanizsai közönséget is meglepte. *Vilányi István* zeneszerzőnek „Hangula” című ábrándos, hangulatos, frappánsan eredeti fellépésben tartott compositioja és a nagyszerű *Hofrichter* *Krátky, Gürtler, Souerman* quartett Haydn vonósnygyese olyan zenői teljesítmények voltak, amelyeket a legnagyobb vidéki városokban is csak nagy nehe hallhatunk. *Voti* *Ferenc* pompás baritonja kedvesen, harmonikusan vágott a melankolikus témájú dalokhoz. *Hellai Béla* — már eddigi sikeréről is tudtuk — pompás énekesnő itt is leszügy-zük azt a ténnyt — amit tegnap este az egész közönség vilharos tapsu bizonyított, — hogy ő Nagykanizsa legjobb chousonénekesnője. Külön szencszoja volt az estének, *Csilling* *Jenő* táncprodukciója. „A tolatko légy” című pantomimmet adta elő olyan rater-méssel — technikai felkészültséggel — randerus tárházával amelyet működelve még nem produkált. Világosan, de csipkefinomn hozta ki a költemény poénját: a könyörületes-ség dicséretet. Ritka rátermettséggel és pompás megértékeltető tudással remélhetőleg még sok-sok fogjuk élvezni. A tancot a kiváló Szabo *Pista* tanította be. *Garamvölgyi* *Iván* tehetséges, eddigi alkéitáimái is jobbat produkált. *Bence* *Jenő* a „Tűzökér” szavaltja. A nehéz feladatot tökéletesen oldotta meg. Sok nagy-sok tapsot kapott. Sokat kacagott a közönség *Dömötör* *Lajos* egy felvonásos komédia-ján, amelynek nagy sikeréhez a szereplők mindegyike: *Welsz* *Zsófia*, *Bence* *Jenő*, *Garamvölgyi* *Iván* és *Dömötör* *Lajos* egyen-tlenül hozzájárult. „A Zalának fog meghalni” című Szencs-tréfiában *Somogyi* *Margit*, *Török* *Ferenc*, *Herrstein* *Rezső* excelláltak. Arnyos volt és sok tapsot kapott a kis *Offenbach* *Teruska* is. *Karcag* *Rezső* jobb és szellemesebb volt, mint az eddigi kanizsai konferen-sztae akármelyike. A pompásan összeállított műsorújság az újdonság erejével hatott. Egészen vége a sajtómunkások tegnap mulatsága: tökéletes teljesítmény.

— Felhívás Felhívom a könyvtárak és szakszervezetek vezetőit, hogy amennyiben kommunista irányú könyvekre díjazatlan igényt tartanak, ebbeli kívánataikat lakásomon (Király-u. 30.) jelentsék be. — *Matykó, p. meg-bizott.*

— Korlátozzák a postaforgalmat. A nagykanizsai postahivatal közli, hogy a postaforgalomban az ajánlott küldemények felvétele szünetel. *Levelelsz csakis közönséves levelező lapokon bannalítható le-s* nyitott leveleknek feladása csakis abban az esetben van megengedve, ha a levelek mellékleteket is tartalmaznak. Csomagok szállítólevelek, valamint értéklevelek irásbeli közlöményt nem tartalmazhatnak.

— Vége a hustalan hétnek. Budapestről jelentik: A forradalmi munkás- és katonatanács végrehajto bizottsága közli, hogy a hustalan hét május 5-ével megszűnt. Valószínűleg meg fognak szünni a hustalan napok is és előreláthatólag ezentel kezdend és pénteken is lehet nyilvános étkedőkben husételt kiszolgálni.

— A hüvelyekes forgalma A hüvelyekeseket, amelynek forgalmát néhány hónappal ezelőtt a Népkormány szabaddá tette, a napokban tudvalóvóvén újból zár alá helyezték. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy a közállatás javítása céljából nagyobb mennyiségű hüvelyeket szerezzenek és hogy a vég-meg szükséglet kielégíthessék. Szükség volt a szabad forgalom megszüntetésére azért is, mert minden igyekezet odairányult, hogy a zugkereskedelem lehetetlenné tételével legális utón biztosítsák a dolgozó lakosság szükségletét. A közfogyasztás céljára igénybe-vehető készleteket a Hadierőműny hüvelyes esztalya fogja külső közegei útján átvenni.

Mindazon gazdák, akik a vörös katonáknak bort mérnek ki, vagy bort adnak és az által katonák részegednek le, forradalmi törvényezék elé állítanak és velük szemben a legszigorubb megtorlást alkalmazzuk.

DIREKTÓRIUM.

— Átszervezik az árvizsgálóbizottságot. A Kormányzó Tanács rendelkezésére az Országos Központi Árvizsgálóbizottság folyólegilletleg a közellátási népbizottság alá tartozik. Ezzel egyidejűleg megkezdődik a bizottság átszervezése is. Egységesítik az eljárás, átszervezik a végrehajtóbizottságot és megszüntetik a régi szakbizottságokat, amelyek helyébe újakat szerveznek. Ezen túl minden szakmának külön bizottsága lesz, és ezekben csak a szakszervezetek kiküldöttjei vehetnek részt. A szakbizottságokban tehát kizárólag a foglalkozás és a társadalom érdekeit fogják tekintetbe venni az árak megállapításánál. Újja szervezik a vidéki szervezeteket is ezzel megszüntetik azt az állapotot, hogy a vidék félreértelmezett helyi érdekektől vezetve nagyobb árakat állapítson meg.

— Élelmiszerek szállítása kézi pótdíjgyűjtésben. Az élelmiszereknek kézipótdíjgyűjtésben való szállítása névze illetékes helyen a következő rendelkezéseket tartja: Kézi pótdíjgyűjtésben 25 kilóig törvényes uton szerzett élelmiszert vasuton, hajón, vagy más közlekedő eszközön bárki magával vihet. Budapestre azonban tojásból csak 50 darabig, baromfiból pedig leült, vagy élő állapotban legfeljebb egy libát, vagy pulykát, vagy két kacsa, vagy két tyúkot szabad behozni. Tejből legfeljebb két liter, tejtermékből pedig legfeljebb egy kilo hozható be. Az ezenfelül hozott tojást és baromfit a pályaudvarokon a tojás, baromfi és vadforgalmi bizottság, a tej és tejtermék készleteket pedig a budapesti tejhivatal pályaudvari kirendeltsége veszi át a hatóságilag megállapított árakon készpénzfizetés ellenében. A hatósági árakat a pályaudvari átvevő helyeken feltűnő helyen ki kell függeszteni. Kézipótdíjgyűjtés ellenőrzése és a pótdíjgyűjtés területének elkövetésére csak az van jogosítva, aki a Közellátási Népbizottság jóváhagyásával írásbeli rendelettel felmentült. Aki a kézipótdíjgyűjtés kifizetését jogtalanul megkísérli, vagy jogtalanul kőbe, Forradalmi Törvényezék elé kerül. A népbizottság felhívja az utazóközösséget, hogy a visszaélések megelőzése érdekében minden jogtalan kézipótdíjgyűjtés ellenőrzését, vagy elkövetést azonnal jelentsen be a vasut, vagy hajóállomás személyzetének és a Közellátási Népbizottság rendészeti osztályának. A fenti rendelkezésekhez a vasut és hajóállomás személyzet is köteles szigorúan alkalmazkodni, azoknak megtartását ellenőrizni és minden tudomásukra jutó visszaélésekről fölértelmezett hatóságuknak azonnal jelentést tenni.

— Kanizsa Tökre technikai akadályok miatt nem jelenhet meg. A megjelenést plakáton tudatni fogjuk. *A szerkesztőség*

— Hirdetmény. (Hivatalos másolat). Távirat. 161. rom. 4-c. Rökkantak Országos Szövetségének Nagykanizsa. V—es. bpest 1-1589. 41. 18. 2/40—244—sz. feltérjesztésére megengedem, hogy a hadirokkantak, hadisérültek, hadiözvegyek, hadiárva és családtagjai az országos munkásbiztonsággyűjtő pénztár és az országos betegápolási alap tőrhéire ingyen orvosi kezelésben, gyógyszerben részesíthessenek. Munkügyi népbizottság. — Másolat hitelűl: Néma József elnök.

— A Pécsi Napló szociálista pártlap lett. A Pécsi Napló e hé 18-a óta új külső formában és új minőségben jelenik meg. Egyesült ugyanis a Pécsit 22 év óta fennálló „Munkás” című politikai hetilappal és mint a Pécsi Szociálista Párt hivatalos lapja működik. Ez átalakulással egyidőben a szerkesztőség közléseiből kilépett a Pécsi Napló megindítása óta váltott névből szerkesztője, Lenk Lajos, ki immár három évtized óta vezette a lapot. A lap élén e minőségben Dómei Anselm szerepel.

— Elvesztett a vabárnapi nyomdászostályon egy ózati karkötő óra elveszett. Kérjük a becsületlen megtalálót, sziveskedjék a Gutenberg nyomdában leadni, ahol illő jutalmat részeseül.

— Rendelet készül a hadikárok megtérítéséről. A Tanácskormány mindenre kiterjedő figyelmé radikális és rövid megoldást készíti elő a haboru utáni nehéz problémák egyik legnehezebbjére, a hadikárok megtérítése tekintetében is. A Helyügyi Népbizottság hatáskörébe tartozó kérdésben legközelebb rendelet fog megjelenni, amely végleg, egyszerűen és egységes elvek szerint tisztázza a hadikárok megtérítésének kérdését. Százmillióra monó igényt jelentettek be eddig és a kártérítésre igényt tartók száma is több száz ezer. Az igények megvizsgálása esztendőket venne igénybe. Ilyen hosszú bürokratikus elintézés természetesen nem ér össze a Tanácsköztársaság szellemével, mely legkésőbb sem tűri meg, hogy ezernyi ezer lehetetlen és jogosulatlan igény elbírálása évekig foglalkoztassa az illetékes hivatalokat. A rendelet radikális és gyökeres lesz és megfelel a proletárium szellemének.

— A tapolcai cipészek közös műhelyben dolgoznak a jövőben. Tapolcáról jelentik: A szocialis termelés népbizottságának borszakosztálya nagy erővel látott hozzá az ország cipészükségletének ellátásához. Elsősorban a feyyveres erőhoz tartozókat és a bányamunkásokról kell gondoskodni, azután következnek egyéb elsőrendű fontosságú foglalkozási ágak, mint pl. a vasutak alkalmazottainak ellátása. Mások csak akkor juthatnak új cipőhöz, ha javításra alkalmas lábbelijük nincs már. A cipőjavítás országsszerte megszervezik mindenütt hatóságilag javítóüzemeket állítanak fel 30—50 munkással, mely üzemekbe befogadják a kisiparosokat egész felszerelésükkel. Vidékre elsősorban azoknak a helyeknek adnak nyersanyagot, melyek keszek élelmiszertölösítőanyagok a főváros lakosságának szállítani és ahol termelőszövetkezetekbe tömörül az iparosság. Erre való tekintettel a tapolcai bőriparosok megszervezik a közös műhelyüket és így kilátásunk van arra, hogy rövidesen a cipőellátás területén javulnak a viszonyok. Az így előállított teljesen bőrből készült férfi cipő 130, nőcipő 120 koronába fog kerülni. Munkásbakkacsoknak 05, gyermekcipőnek nagyság szerint 75—85 korona lesz az ára. A javítások legmagasabb díjai a következők: Fejelés, talpalás szegelés 120, varrva 140, fut- vagy leánycipőfejelés, talpalás 100, illetve 115 korona, fűtél- vagy nőcipőtalpalás 22, illetve 30, sarokjavítás 10, talpfűtőzás 3—5, fut- vagy leánycipőorrborítás 35 korona. A hatósági javítóműhelyekben valószínűleg jóval olcsóbb díjakat fogunk felszámítani.

Megindul a tőzgetermelés Zalamegyében.

Tűzterhelés tőzgetelep Fenékpusztán.

Külföldön a szőnpótlásra igen jelentékeny mértékben tőzgetet használnak fel. — Magyarországon óriási tőzgetelepek vannak, amelyek hasznosítását a szénérdekeltségek politikai befolyása a multban mindig megakadályozta. A Forradalmi Kormányzótanács ezen a teren erős kezdeményező lépéseket tett. — Majus elején hatalmas munka indult meg a Dunántúlon, ahol mintegy 58 ezer kat. holdon a legnagyobb tőzget telepek vannak.

Keszthelyi tudósítónknak alkalma volt bezzéjűtetést folytatni a zalamegyei tőzgetermelés vezetőjével Szacs mérnök elvtárral, a szocialis termelés népbizottságának tőzgetermelési bizottságával, aki Fenékpusztán környékén vezetett kutatásokat. Szücs mérnök kutatásai eredményéről a következőkben számol be munkatársunknak:

A Fenékpusztai környéken található tőzget minden tekintetben elsőrendű és mint ilyen valutáris értéket jelent, mert egészen jelentékenny szénbőhatalt tesz feleslegessé. Az itt található tőzget tüzelésre kiválóan alkalmas és pedig mind ipari üzemeknél, mind a magánháztartásokban.

Az eddig használt összes tüzhelyeket csekély átalakítással a tőzgettel való fűtéshez is nagyon jól fel lehet használni. Mindössze hosszabb hamu-rostály alkalmazása válik szükségessé. A tőzget beszerzési ára jóval alacsonyabb, mint bármely más tüzelőanyag. A telep tőzgetben nagyon gazdag, terület mintegy tízezer hold és előreláthatólag 45—50 éven belül nem fog kimerülni. A tőzget kitermeléséhez egy ötszáz lörös elektromos központot Budapestről már utta is indítottunk. Mielőtt ez megérkezik megkezdjük a munkálatokat. Már először is mintegy ötven embert fogunk foglalkoztatni. Szándékunk van a telephez összekötő iparvasutat is építeni. Idővel a telepet jelentékenyen ki fogjuk bővíteni. Nem is gondolja — fejezte be érdekesítő előadást, — hogy milyen felbecsülhetetlen kincsét képvisel szép városunknak a fenéki tőzgettelep.

Legujabb.

Rendelet.

1. Az Osztrák-Magyar Bank budapesti főintézete a 200 és 25 koronás bankjegyeket nem vonta ki a forgalomból és így azokat mindenki köteles változatlanul elfogadni.

2. Ha valaki ezen bankjegyeket vonakodik elfogadni, vagy pláne módjában volna azokat fizetés alkalmával felváltani a ezt nem teszi — forradalmi törvényezék elé állítandó.

A Forradalmi Kormányzótanács.

A mezőgazdasági munkások fizetése.

Budapest, május 5. A földmiveléügyi népbizottság a gazdasági cselédek fizetését a következők ipen állapította meg. Napbér: 25, 20, 15, 12 és 8 korona. A kertmunkások ennél egybitűddel, a kaszások egybitűddel több fizetést kaphatnak. A természetbeni járu-lékok a bérből levonandók.

Pártügyek.

Kereskedelmi alkalmazottak ma délelőtt 9 órakor sürgős ügyben értekezletet tartanak, férfi tagok megjelenése kötelező. Nyitva lévő üzletekben fele személyzet visszamaradhat. — *Vezetőség*

Magánítstviselők és kereskedelmi alkalmazottak vigalmi bizottsága ma este 8 órakor gyűlést tar a Casinóban.

A magánítstviselők szakszervezete ma este 8 órakor választmányi gyűlést tart, melyre a megjelenés kötelező. Ugyazintén ma reggel 9-kor tartoznak az összes férfitagok a helyiségbe megjelenni. *Vezetőség*

Felhívja a munkanélküli ápolókat és ápolónőket, hogy esetleges alkalmaztatásuk miatt az állami kórház szakszervezeti irodájában jelentkezzenek. *Dr. Rozay*

A Munkásöthon vezetősége szerdán este 8 órakor a Club helyiségében gyűlést tart, melyre az intézőbizottsági tagokat önmagával meghívja a vezetőség

A nők szabadszervezetének közleményel. Felhívjuk mindazokat, kik ruhára előjegyeztek magukat, hogy a részükre kiutalt árut legkésőbbben szerdán délután vegyék át, mert ellenkező esetben más jelentkezőknek adjuk ki. — Felkérjük azokat, kiknek nélkülözhető próbababájuk van, sziveskedjenek azt varrótanfolyamunk részére kölcsönadni. Értesítést levelezőlapon vagy személyesen kérünk, hogy érte küldhessünk. — Házilasszonyokat értesítjük, hogy varmi tudót nem leány ajánlkoz szövetkeztünk után gyermek mellé. Ugyanitt hávezelőtő is ajánlkoz vidékre, vagy magán ápolónőnek.

Nagykanizsai Közfelügyeleti Hivatal.

737/910. sz.

Hirdetmény

a kötelező betegségi és balesetbiztosításról.

A forradalmi kormányzótanács XXI. sz. mu rendelete értelmében 1919. évi március hó 30-ától mindenki, aki fizetésért vagy érte dolgozik, a fizetés vagy bér nagyságát való tekintet nélkül betegség és baleset esetére a munkásbiztosító pénztárnál biztosítani van.

A munkügyi és népjóléti népbizottság elrendelte, hogy minden munkáltató (üzlet, vállalat, gyár, szövet, hivatal, háztartás stb.) a bejelentést 8 napon belül a Munkásbiztosító Pénztárnál eszközölje. Minthogy a munkáltatók egy része nem bejelentési kötelezettségük még mindig nem tett eleget, jelen hirdetésünkkel külön is felhívjuk a munkáltatókat, hogy munkaszerződésük most már **haldéktalanul** pótolják.

Az ipari, kereskedelmi, hivatali stb., valamint háztartási alkalmazottak (mindenes, szakácsnő, szobalány, takarítónő stb.) egyaránt bejelentendők. Ebből be kell jelenteni azokat is, akik már eddig is meg voltak jelentve. Bejelentendő minden a fizetésben vagy bérben előálló változás (fizetés vagy bér emelkedése vagy csökkentése) továbbá a munkából való kilépés.

Azok, akik bejelentési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, vagy hiányzó adatokat jelentenek be, a munkügyi és népbizottság népbiztos rendjele értelmében a forradalmi törvényeszké elé állíttatnak.

Nyomtatvány és felvilágosítás a kerületi Munkásbiztosító Pénztárnál (Nagykanizsa, Battyányi-utca 2. sz.) kapható.

Nagykanizsa, 1919. május hó 2-án.

Nikicsér s. k.
szelvény.Révész s. k.
igazgató.

Nyílt-tér.

Tisztelettel értesítem a n. e. közönséget, hogy lakásomat Zrínyi Miklós-u. 26. szám alól Zrínyi Miklós-u. 36. szám alá, Bazár-épület, II-ik udvarba helyeztem át. Egyben masszírozást is elfogadok.

Kérem továbbra is szíves elfogadásukat s vagyok
tisztelettel
Fann Arnoldné.
szülősnő.

Értesítés!

Értesítem az elváltakat, hogy Deák-tér 10. szám alatt, Pollák bőrkereskedő házban **dohányárudát nyitottam,**

ahol okmánybélyeg, postaértékcikk, mindenféle pipere és papírátut raktáron tartok. Szíves támogatásukat kérve vagyok
tisztelettel

Grünhut Pál.

APRO HIRDETÉSEK

Kerezek megvételre jókarban levő müncheni szönyeget. Cím a kiadóhivatalom.

Egy tanulóleány

felvétetik Fischel Fülöp Fiai papíráruházában.

Betűszedőtanonc

felvétetik a Zala-nyomdában!

URANIA mozgóképpalota
Rozsnyói u. 4. Telefon 259

Filmhiány miatt
előadás nem tartatik

VILÁG nagymozgókínház
Szarvas szálloda. Telefon 74. sz.

Filmhiány miatt
előadás nem tartatik!

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneidvek

FISCHEL Fülöp Fia
Könyv- és papíráruház
NAGYKANIZSA, (Városláza palota)Irodaszerek, üzletikönyvek, papírok
hangszerek, diazművek, játéktárgyak

ZALA nyomdavállalat

NAGYKANIZSA

TELEFON 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet

papírárukészítés.

Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb
kivitelben készít és legpontosabban szállit

ZALA-NÉPAKARAT

Bejelentés az elnökségről:
Nagykanizsa, Magyar-ut 4. szám
Szerkesztési és kiadóhivatal
Munkaszám 78. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egyszeri ár . . . . . 20—
Félférv . . . . . 40—
Havonta . . . . . 12—
Egy hónapra . . . . . 7—50

FELHÍVÁS.

Felhívtnak a Dél fronton (Gyékényesi és ezés Mura mentén) tartózkodó összes politikai megbízottak, bármely népbiztoság által legyenek is kiküldve, hogy Vantus Károly földművelésügyi népbiztosnál, mint az ezen fronton kinevezett parancsnoknál Nagykanizsán 3 napon belül okvetlenül jelenkezzenek.

Nagykanizsa, 1910. május 6-án.

DIREKTÓRIUM.

Jönnek,

egyre közelebb jönnek a magyar proletáriátus szívéhez, Budapesthez az entente imperiálisainak fegyveres bandái. Minden múlt perccel szűkebbre szorul a gyűrű, amelyet a meggyőztes kapitalizmus a felszabadult magyar proletárok köré akar vonni, hogy retentő oklénec egyetlen csapásával véglegesen elfojtsa azt a lángot, amely szentséges tüzzel lobbant ki a magyar proletáriátus forradalmában. A kapitalizmus nem tagadta meg önmagát. A kiszípolozó hatalmasok akik a munkások véréből és verejtékéből aranyhegyeket emeltek maguknak, semmi eszköztől nem riadnak vissza, hogy megmentsék rablóuralmukat és ezért azok, akik farizeus arccal villággá kürtölték a népek önrendelkezési jogának hazug frázisait, most fegyverrel törnek egy népre, csak azért, mert lerázni merté magáról a "leigázó" gazemberek bilincseit.

Amikor a szovjetköztársaságot megalkotottuk, ezek az események, melyek most bekövetkeztek tisztán állottak szemünk előtt. Egy pillanattal sem kételkedtünk abban, hogy az entente, a kizsákmányoló burzsoázianak ez a gonosz egysége fegyverrel fog rárohanni a magyar proletáriátusra és így a szovjet-magyarországi megvédését nem a magunk fegyvertől reméltük, hanem attól a világorradalomtól amelynek magva minden országban elhintve van és amely rövid időn belül a világ burzsoáziájának minden gonosz kegyetlensége dacára is minden országban ki fog virágozni.

Az idő, amely alatt a világorradalom fellángolását reméltük *kissé eltoldott* s így Magyarország egyetlen szövetségeseitől az orosz tanácsköztársaságtól elvágyva egyedülre még egyedül áll a réarohanó rablóbandákkal szemben.

A proletáriátus államférfiainak nem szokásuk a hazudozás s így a budapesti munkástanács ülésén Kun Béla a magyar proletáriátus hőse nyíltan lefestette a magyar proletáriátus mostani helyzetét. Az események tisztán állanak előttünk. Sajnos a lelkekben lévő szent elszántság, az égis lángoló nemes lelkesedés nem elegendő ahhoz, hogy a minden oldalról

jövő fegyveres támadásokkal szemben meg tudjuk védelmezni a proletárdiktatúrát.

Az ágyuk hatalma ma még ideig-óráig le tudja rombolni az igazság várait és bár a magyar proletáriátus vérével kesz megvédeni a diktatura utolsó kis területét is, mégis látnunk kell e pillanatban azt a lehetőséget, hogy az entente fegyverei erőit, vesznek a proletárdiktatura hatalmát.

Mi az igazság bajnokai vagyunk, nem a kulisszák titkos lovagjai és nem tartanánk semmit nagyobb bűnnek annál, mintha ezekben a komoly pillanatokban a helyzetet nem törnénk fel a magyar proletáriátus előtt. *Tudja meg minden proletár, hogy a diktatura veszélyben van!* Tudják meg a dolgozó tömegek, hogy elnyomók ismét közelegnek, hogy a bilincset rátegyék kezére. Tudják meg a proletárok, hogy a magyar burzsoázia leshelyéből fogcsikorgatva várja az időt, hogy boszút álljon azokon, akik megingatni merték evezredes hatalmát.

Tudják meg ezeket a proletárok, de azért ne adjanak helyet lelkükben a osztaggedés gyáva érzetének, a tegnapi lelkesedés helyét ne foglalja el a kishitűség, hanem őrizték meg lelkükben a forradalom parázsát, amely ismét és

véglegesen fog egy szent lánggá tömörülni.

A történelem végtelen harcmezéjén talán ismét egy kis győzelmet fog aratni a kapitalizmus. *Ez a győzelem azonban nem a döntő, nem a végleges győzelem.* A halálra ítélt kapitalista társadalmi rend végső vonaglása ez az ugynevezett siker, amely a fegyvertelen proletáriátus felett való — sajnos — könnyű győzelemben tombolja ki magát. *A végső győzelem csak a miénk lehet a proletároké,* akiket nem titkos szerződésnek kötnek össze, hanem az a közös elkeseredettség, az a közös elszántság, amely végül is le fogja birni a ma meg hatalmas rabfókat.

Ne felejtsetek el proletárok, hogy egyszer hatalmon voltatok. *Ne felejtsetek el*, azokat a perspektívákat, amelyeket a proletáriátus diktatúrája nyitott előttetek. *Jusson eszetekbe mindig,* hogy emberek voltatok egyszer ti is, hogy felemelt fejvel járkálhattatok az ég alatt, hogy két kezetelet szabadon tárhattátok ki a közelgő tavasz élébe és nem éreztétek a fejetek felett azt a fekete, elnyomó, gyilkos hatalmat, amit kapitalizmusnak neveznek s amely most örömben tobzóva akarja visszahozni számotokra a rabság bilincseit.

A román fegyverszüneti feltételek.

A hejár uraiom gyilkos követeléseire csak fegyverrel válaszolhatunk. — A mai napitól fogva nem akarunk látni mást csak katonát.

A magyar tanácsköztársaság újabb soradöntő hajnalára virradtunk ma. A forradalmi kormányzatnak előtt ott fekszik az antant imperialista gazdaságának egy újabb dokumentuma: a román fegyverszüneti feltételeket tartalmazó jegyzék. A jegyzék minden sorából kitűnik a bojár rablóárda öntelt elbizakodása, minden betűjéből kéri, hogy meg akarják fojtani a magyar proletárrálmot, el akarják venni mindenét, amit még az imperialisták öt éve rablóhadjárata meghagyott. A jegyzék olvasásakor ököbe kell, hogy szoruljon minden öntudatos proletárok. Öntudatra kell ébrednie minden igaz proletárnak, hogy ennek a jegyzéknek elfogadása *öngyilkosság* volna. De nem leszünk öngyilkosok. Szorongatott helyzetünkben is meg kell mutatnunk, hogy a világ proletáriájának előharcosai vagyunk: ilyen nyílt kihívásra csak fegyverrel felelhetünk! A magyar proletárság igazi képviselője, a forradalmi kormányzatának kiadta a jelszót: **A mai napitól kezdve nem akarunk mást látni csak katonát! Fegyverbe lehat magyar proletárok!**

Tudónitáunk a következő: A forradalmi kormányzatunkhoz a román főparancsnokságtól tegnap a következő jegyzék érkezett:

A főhadiszállás 1910. május 3-án kelt 768. számú rendeletének megfelelőleg bemutatjuk Önöknek a katonai fegyverszüneti egyezményt, mely a Magyarország és Románia között ellenségeskedések megszüntetésének feltételeit állapítja meg. Ha a magyar kormány a feltételekbe beleegyen, a holnapi nap folyamán a mi meghatalmazottaink is megfogják nevezetn.

Mardaresou tábornok
az erdélyi csapatok parancsnoka.

Ezen kísérőlevéllel együtt a következő "egyezményt" nyújtották át a magyar kormányzatának:

Fegyverszüneti egyezmény

1910 május 3.

A katonai fegyverszüneti egyezmény,

mely a Magyarország és a Románia közti ellenségeskedések felfüggesztésének feltételeit megállapítja:

1. A magyar részről Románia ellen megkezdett ellenségeskedés nyomban megszűnik, míhelt jelen egyezményt az illetékes meghatalmazottak aláírják.

2. Mindazon erőknak, melyek Románia ellen küldettek lefegyverzése és leszerelése.

3. Az összes magyar örök lefegyverzése azon államok határán, melyekkel Románia szövetségi szerződés kötelekbe áll egyezményesen megállapított feltételek alatti később fog megtörténni. A magyar parancsnokság kötelezi magát arra, hogy a feltételeket, bármilyenek is legyenek azok, végrehajtsa.

4. A leszerelésből erőd teljes anyagoknak (fegyverek, különböző puskák, mindenfajta ágyuk, mindennemű káser, autómobilok, járművek, lovak, ruházat, fegyvertel, élelmi-

szerek, stb.) a román hadsereg megbízottainak kezébe való átadása.

5. A negyedik szakaszban jelzett anyagok a jelen egyezmény aláírásától számított legfeljebb 10 napon belül Zentára, Török-szentmiklósa és Tiszafüredre fognak szállítani. Az átadott anyagok egyenértékűk lesznek azokkal, melyek két teljesen felszerelt és mozgásváltoztató gyaloghadosztályhoz szükségesek.

6. A teljes vasúti anyag kiszolgáltatása, mely béke idején a Tisza és a román királyság Magyarország felől volt határa közti területeken normális forgalmat lebonyolította. Az egész vasúti anyag kiszolgáltatása, mely Romániából származott. Összesen átadják tehát: 1000 mozdony, 41000 osztályvagon, 40 000 fedett teher- és ciszternavagon és 27 000 nyitott vagon. Ez anyag átadása egy hónap alatt fog megtörténni. Az anyag kategóriájára, állapotára és átadása helyeire vonatkozó részletes feltételek egy mindkettő részről felállítandó bizottság által fognak megállapítani. A bizottságok székhelye Szolnok.

7. A magyar csapatok által Erdély nyugati részeiből a Tisza felé való visszavonulása közben elvitt anyagok kiszolgáltatása.

8. A jelenleg a Tiszán Csap és Szeged között (excursív) "Tárhely" teljes hajózási anyagoknak Románia részére való átsegélyeztetése. Az átadás a jelen egyezmény aláírásától 3 napon belül fog megtörténni.

9. Ezen egyezmény aláírásától 3 napon belül átadás azon 4 páncélvonatnak, mely Erdélyben a román hadsereg ellen akciót látnak.

10. 480 tóna autómobil és 500 antecamionnak, mind jó állapotban és a szükséges tartozékokkal való átadása Románia részére, a jelen egyezmény 6. pontjában a vasúti anyagra jelzett határidő mellett.

11. Az összes hadifegyver és tiszok, valamint a visszavonuló csapatok által evakált népség nyomomban hazaküldése Románia részéről viszonyosság nélkül fog megtörténni. A Tisza balpartjáról való átsegélyeztetés az 5. bekezdésben foglalt pontok szerint fog eszközölni, visszaküldetésük határideje azonban semmiesetre sem fogja a jelen egyezmény aláírásától számított 10 napot meghaladni.

12. Az ebben az egyezményben foglalt feltételek végrehajtására a román csapatok a Tisza jobbpartján 20 kilométer mélységben a következő átkelési helyekkel szemben, ugyanígy Csap, Tokaj, Tiszapolgár, Csege, Tiszafüred, Kiskörös, Szolnok, Csornád, és Szeged átkelési pontok megállítt. A román csapatoknak a Tisza balpartjára való visszavonulása, csak ebben az egyezményben foglalt kikötések teljesítése után fog megtörténni.

13. A jelen egyezmény végrehajtásának ellenőrzése végett egy román misszió fog Budapestben székelni. A misszió mindazon jogokat és mentességeket fogja élvezni, amelyeket az extritorialitás nyújt.

14. A román csapatok, a Románia által igényelt etnikai határokat, és a Tisza közti magyar területeket a jövő békeegyezménynek a magyar kamarák által történendő ratifikálása után fogják kitéríteni.

15. Abban az esetben, ha a magyar parancsnokság a jelen egyezményben megszabott feltételeket a kitűzött időben végre nem hajtja, a román hadsereg újra meg fogja kezdeni Magyarországgal szemben a hadműveleteket.

Az azonososság hitelefűl:

Dabija tábornok

a II. vadász-hadosztály parancsnoka.

— A vidéki bankmunkások megszervezése. A Pénzügyi Munkások Országos Szövetsége felhívást intézett a vidéki bankmunkásokhoz. Rbben a felhívásban rámutat arra, hogy a vidéken dolgozó elvtársak teljes megszervezésével a vidéki körzetek kiépítését és oktatását is feladatának valja. Felhívja az elvtársak figyelmét a Vörös Hadsereg, ahova belépni szent proletár kötelesség.

Megörtek-e a viszonyok a szocialista termelési rend magvalósítására?

Az igazi program egyetlen lépése löbber ér, mint egy lucat program — mondotta Marx. Ezzel lételet is mondott azokról, akik kifogyhatatlanok a szavakban és színekben, amikor a jövő fejlődés képét rajzolják meg, de fölösleggyökké és tehetetlenekké válnak abban a pillanatban, amikor a valóságban az elé a lehetőség elé kerülnek, hogy a fejlődés irányában egy lépést tehetnek, vagy a tömegeket erre az útra ferelethetik.

Szólt ez a lecsúszó lételet mindazokra, akik akkor, amikor a világháborúban a termelési rend leromlott és felbomlott, nem tudják magukat a proletárláms érdekében való egyetlen cselekvésre elhatározni: — a szocialista termelési rend azonnal való magvalósítására.

Ezt a kispolgári és megalkuvó poltlkánkat azzal okolják meg, hogy a gazdasági viszonyok még nem értek a szocialista termelési rendre. Szerintük a fejlődés nem jutott el arra a legmagasabb fokra, ahol már hatalmas vállalatokban, iparsztrkben szerveződött az egész termelés, s ahol már egy magasabbfokú termelési rend szerint — a kollektívista vagy szocialista termelés szerint — lehet végbe a termelés. Ez ellen a koncentrált és szervezett, személytelen, öke ellen lehet csak — szerintük — a proletároknak egy végső rohamot intézni. Ezen a fokon már nem lehet kétséges a győzelem a a lerészélti minden vállalképben mi sem kell változtatni, minthogy az már az új rend szerint mellet végbe, csupán a munka eredményét kell a tényleg dolgozók között igazságosabban elosztani. Ilyképen — mondják — a győzelmes proletariatusnak egy tökéletesen adminisztráló, ellenőrző és a termelés felet teljes átkeintést nyújtó szervezet áll rendelkezésére, a termelési vezethesse és iránythassa. Csupán a termelési ütemét kell a szabad verseny anarchikus formából a tényleges szükségletekkel szánótevé és szerszerűségi szerint irányítani.

Minthogy ezt a fejlődési fokot még nem érték el, sokan egyszerűen fel akarják támasztani és meg akarják erősíteni a kapitalizmust, hogy az elméletben lért és elgondolt fejlődést befussa. Teszik ezt abban a tudatban, hogy ez csakis a dolgozók fokozottabb kiszakmányoltságával és megnyomorításával lehetséges.

A marxizmus betűinek ezek a próféciái a legfontosabbról feledeknek meg. Arról, hogy ezt a fejlődési folyamatot, mely a bekes haladás után évtizedekig — ha nem évszázadokig — eltarthat, a proletárláms szervező erejével hathatósan befolyásolhatja, siettetni és feléle hozhatja. Maga Kautsky, aki a háboru alatt az opportunista szocialista mintaképe volt, szolgáltatt erre nézve szinte perdből bizonyítékot. Még a háboru előtt írt egyik munkájában azt mondja többek között, hogy "... a szocializmusra való megértség nem a még fennálló kisüzemek, hanem a már meglévő nagyüzemek szerinti alakul."

Mi ez, ha nem a kommunista taktilka igazolása? Hiszen minden országban a csőkevényeszerűen továbbélt kisipari és kisüzemi alakulatok mellett hatalmas és a technikai tökéletesség jelenlegi legmagasabb fokán álló nagyüzemek állanak fenn. Nos, Kautsky szerint ahly pedig igazán nem lehet bolszevista hajlandóságokkal meggyanusztani, ez az egyedüli döntő tényező a szocializmusra való átmenet kérdésében. S tényleg azt látjuk, hogy mindenütt, ahol a szocialista világtrend alapjai megvetették, ugyszólván napok alatt hatalmas lépéseket tesznek a magasabbfokú gazdasági szervezelségi felé.

A sélét halótos lételetit írja alá az a magdi forradalmnak nevező párt, amely önmaga korlátozza forradalmi cselekvésének mértékét a gazdasági viszonyoknak előre ki nem tudható csak utólag érvényesülő szankcionáló erejére való tekintettel.

Itél a proletárbiroság.

Zalamegyében is átment már a bíraskodás a proletárság kezébe. A zalamegyei forradalmi törvényszeknek serényen folyik a munka és a forradalmi kormányzatnacs rendelkezlet ellen vétőkre mindenütt példás büntetéssel sujtának le.

Keszthelyen

a legutóbbi napokban a következő ítéleteket hozta a forradalmi törvényszék: Nagy Olasz János felszörszidi lakost súlyos testi sértés és a szeszitalom áthágásának megszervezése miatt 5 évi fegyházra, — Fenti Szene Jánost és Szij Lukacs Istvánt a szeszitalom áthágása miatt 6—8 évi fegyházra, — Mojner János sármelleki lakost a közvélelemzés ellen elkövetett büntette miatt, amelyet azzal követett el, hogy gabonát engedély nélkül az egyik járás területéről a másikba akart vinni, 8 hetes fegyházbüntetésre és a bűnjelkett lefoglalt 711 kg. buza elkobzására ítélte.

Tapolcán

a múlt héten tárgyalta utójjára a toradalmi törvényszék és a követsző ítéleteket hozta: Takcs Anna csabrendeki...esszony lopas miatt 6 hónapi fegyházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte, Nagy Mária Soproni lakost, ki egy csoknyvalakostól 5000 korona értékű holmit ellopott, amit értékesíteni akart, egy évi fegyházra, Cs Adolftapolcai papkereskedőt fegyverbeszolgáltatásának elmulasztása miatt 50 korona pénzbüntetésre, — Múlt hó 22-én Körmény Ferenc tapolcai költves, szeszitalom áthágása miatt állt a forradalmi törvényszék előtt, minthogy részegség miatt már több ízben is rendszabást okozott, 3 hónapi fegyházra ítélte. — Somogyi Erzsébet csabrendeki lakos falopásért 1 hónap fegyházbüntetést kapott, míg utja az országdság vádjá alól bizonyíték hiányában felmentetett. — Agoston János, Szantai István és Bakos Ferenc fegyver és löszér beszoállításának elmulasztása miatt állottak a törvényszék előtt. Agoston Jánost, aki kónokul tagadott, 6 hónapi, a másik két vádlottat pedig 2—2 hónapi fegyházra ítélte. A múlt hó 25-én Gili Mihály (Kaskó) Horvath István és Simon László tapolcai lakosok szeszitalom áthágása miatt ültek a vádlottak padján, Cili 2 hónapi, Simon és Horvath pedig, akivel a rendőrségnek már többször is volt dolga, 4 hónapi fegyházra lettek ítélve. Nevezettek Diszelben József vendég-lőjében kaptak bort és most belgazolást nyert, hogy a vendéglobben a csapos titokban bort mért ki a korcsmáros engedélyével, Kis Lajos csapos 3 hónapi fegyházra, a vendéglob pedig 10000 korona pénzbüntetéssel és letöréssé jogának elköszásával sújtották. — Apáti Ferenc és Apáti József sümegpárai lakosok a nyomozás során kiderült, hogy nevezettek állandóan fát lopnak és a sümegi piacon értékesítik, különbsé tekintettel előbbinek testi, utóbbinak elméleti fogyatékoságára, a törvényszék előbbit 1 hónapi utóbbit pedig 14 napi fegyházra ítélte.

Zalaegerszezen

a múlt héten ülésezett a forradalmi törvényszék. Ítéletek ezek: Nagybörmértékű börtanyagnak leltározás előli elrejtésért Hány Károlyt 10000, Litványinté 5000, Hány lonát 5000 korona pénzbüntetésre, — Beck Károlyt szeszfogyasztás miatt 3 napi fegyházbüntetésre, — ugyancsak szeszfogyasztás miatt Kummer Vilmost és Milly Jánost 100—160 korona, Hartwickel Richardot, Lachmann Ferencnéit, Bikszegi Erzelt és Kósa Erzsébetet pedig 50—50 korona pénzbüntetésre, — Horváth Lajos foglalkozás nélküli rovtomultu egyént fosztogatás miatt egy heti fegyházbüntetésre, Kráznár Kálmánt szeszital kimérése miatt egy havi fegyházbüntetésre, — végül Kummer Vilmost a magyar tanácsköztársaság elleni régalmasz miatt 6 évi fegyházbüntetésre ítélte.

A Munkás-Ottanonk vezelsége szerdán folyó hó 7-én este 8 órakor a Club helyiségben gyűlést tart, melyre az intézőbizottsági tagokat ezennel meghívjuk. Vezetőség.

Rendelet.

Ismétellen előfordult, hogy a kiadott rendeletek ellenére a város lakossága a villanyárami fogyasztását nem korlátozta oly mértékben, mint azt a rendelet előírta.

Ennélfogva ismétellen figyelmeztetnem a villanyáramfogyasztókat, hogy villanyt fogyasztani csakis este 8 óráig 11 óráig lehet és ezt is csak oly mértékben, hogy egy lakásban csakis egy lámpa éghet. Lépcsőházakban, valamint villanyáramra berendezett tizekben is csakis este 11 óráig szabad az áramot használni.

Aki ezen rendelkezéssel szembehelyezkedik, azzal mint a közrend megbontójával fogunk elbánni a forradalmi törvényszék elé állítjuk, amely a legszigorúbb büntőjést fogja kiszabni.

Nagykanizsa, május 6.

Termelési biztosság.

HIREK.

1919. május 7. Szerda

A nap kel 4.04 a 38. perc, nyugszik 7 óra 15 perc.

A hold kel este 10 óra 12 perc, nyugszik délien 12 óra 31 perc.

Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: május 6-ki kelettel: Délen a Duna és a Tisza közt a helyzet változatlan. Szegednél gyarmati csapatok vannak. Tisza-vonal: a helyzet változatlan. Csongrádnál: a románok tüzérégi előkészítés után tegnap délután 1 óra 30 perc körül a hidon át támadást indítottak, amely puska és gépfegyver tüzükben összeomlott. A hidon 30-40 román holtteste fekszik. A városra irányított páncéttűz csak esekély károkat okozott. A Miskolc-Eger területen az ellenség előnyomulását nem folytatta. Salgótarján védőszakaszban május 4-én erős ellenséges nyomásnak kénytelen volt balszárnyunk engedni és Nagyszőlősy-Tajti-Mátravölgyi vonalra visszavonulni. Nagyszőlősyent a csukok egy páncélvonat fedezete alatt végrehajtott támadás által rövid időre birtokukba vették, de egy Balassagyarmatról indított ellentámadással délután 4 órakor a várost visszafoglaltuk. Az Ipoly vonalában **járóhadak voltak, melyek mind a mai előnyünkre dönttek el.** A Dunántul semmi újaság sincs. A csukok a salgótarjáni védőszakasz ellen négy nap óta erőteljes támadásokat hajtottak végre, mely harcokban minden harci eszközt és fegyveremet a legnagyobb eréllyel alkalmazták. A budapesti munkászászlóalj felvonulása a kijelölt területre teljes erővel folyik.

Kineveztek a bűnügyeket felülvizsgáló tanács elnöki. Az igazságügyi népbiztosságtól a nagykanizsai direktóriumhoz ma a következő távirat érkezett: A forradalmi kormányzatának a 62. számú rendelete értelmében a bűnügyeket felülvizsgáló tanács igazságügyi előadójaul Gátrner Antal és Samuely Ottó nevezte ki. Igazságügyi népbiztosság. — Ugy értesülünk, hogy a bűnügyeket felülvizsgáló tanács a működését már rövidesen meg is kezdi.

A Vörös Örség szervezése. A nagykanizsai és a nagykanizsai járások Vörös Örség megszervezése céljából felhívom Nagykanizsa szervezeti munkásságát, hogy aki ezen közrendészeti órágbo önként belépni szándékozik és erre maiban állandó hivatottságot írez (25%-os rokkantak is alkalmazhatók), jelentkezzen ma 7 óra délelőtt 10-12 óráig a Direktórium I. ügyosztályánál. Fizeztek a következő: napi illeték 15 korona, napi ételmezei váltásig 15 korona, ellátatlan családtagok részére havonta 50 korona pótlék, lakomány kívüli elhelyezés esetén havi 50 korona lakbér, magával hozott egyenruha kopátás díja napi 2 korona. A Vörös Örség végleges szervezése a soproni kerületi parancsnokság útján hagyatik jóvá. Nagykanizsa, 1919. május 7. é. Bakonyi Vince s. k. a Vörös Örség pol. megbízottja.

Dohány kiosztás. A dohányjegyrendszer életbe lépett. A dohány, szivar és cigaretta kiosztása ma veszi kezdetét. Igénylők a részükre kiállított Dohányjegyet a lakásukhoz legközelebb eső dohányárudában jelentkezzenek, ahol a május havi mindkét dohányjegy ellenében a megállapított arány szerint dohány, szivar, vagy cigaretta dohány avagy kész cigaretta kiszolgáltatni fog. A fejenként járó dohány, szivar, vagy cigaretta elosztási táblázat minden dohányárudában kivan függesztve. A délvasutak pályaudvaron levő Piszár-féle Dohányárudában lesznek kiosztva. A torlódás elkerülése végett figyelmeztetnek az igénylőket, hogy ne tömegesen jelentkezzenek a Dohányárudákban, mert a felosztási arány szerinti mennyiség minden igénylő részére biztosítva van. A felosztást eszközöző Dohányárudák a következők: Garamvölgyi és Szemeró Kazinczy-u., Grünhut Pál Deák-tér 10, Schwelg Nándorné Magyar-u. 3, Általános Fogyasztási Szövetkezet Csemegeter 2, Varga József Sugár-u. 2, Hirschler Miksa Fő-tér 9, Forgács Rezső Magyar-utca 47, Bajkó Baláné Csengeri-u. 1. öv. Reiter Mártonné Fő-u., Goldstein Abraham Kazinczy-utca 11, Faragó Miksa Erzsébet-tér 17, Piszár pályaudvar, Fischer Lipót Király-u. 34, Haas Károly Kiskanizsa Polgár-u.

Elosztási táblázat. Május hóra fejenként megállapított Dohány, szivar és szivarka mennyiségéről: Járandóság: fejenként 6 csomag pipadohány, vagy 3 csomag szivarkadohány, vagy 30 darab szivarka, vagy 20 darab szivar. Vegyes vétel esetére: 25 gr. (1 csomag) szivarkadohány, 25 drb. szivarka 625 gr. (2 és fel csomag) pipadohány 8 szivar. — **Közelítési územ.**

Uj szellem az iskolákban. A közoktatási népbiztosság fontos újításokat léptet életbe. Uj szellemet fognak belevinni az iskolába. Uj viszonyt fognak teremteni ezen újítások a tanulók között is. Teljesen át fog alakulni az iskolai bizonyítvány képe. Nem legják benne feltüntetni a növendékek felekedését, nem lesz osztályzat magaviseletről és nem lesznek külön osztályzatok minden tantárgyból. A bizonyítvány általános minősítést fog feltüntetni, lokonikus ennyit: megfelelő vagy nem felelt meg.

Két millió propaganda-irat. A Közoktatásügyi Népbiztosság propagandaügyi csoportja rövid hetek leforgása alatt óriási munkát végzett. A munka példátlan méretei a csoport expedíciós osztályában bontakoznak ki teljes nagyságában. Ide futottak be a nyomdákban a röpívek, röpédulák, plakátok és itt osztották szét ezeket munkásoknak a szerveknek, amelyek az új rend eszméjét terjesztették. Az osztály hatalmas helyiségekben állandó a sürgés forgás. Nők, férfiak foglalnak a különböző propagandairatok szortírozásával, nyilvántartásával, csomagolásával és expedíciójával. A vidéki terjesztéssel külön apparátus foglalkozik. Kereszközpontokban két kílós csomagok állnak készen a külszék számára, míg a városok részére 10 kílóig terjedő postacsomagokat küldenek a különböző propagandairatokból. A direktóriumok nap-nap után kapják az ilyen csomagokat és ezenkívül maguk az agitátorok is nagy csomag propagandairatokat terjesztettek el a vidéken. A frontra induló katonák külön összeválogatott kollektiót kapnak, amelyeket a pályaudvarokon osztanak szét. Legújában külön könyvtárt állítottak össze a Népszava kiadványából is és most ezeket is elvolyítják a propaganda iratok közé. Az expedíciós osztály helyiségekben állandóan, körülbelül százezer példányra rug a különböző kollektiók készlete. A propaganda csoport eddig 38 füzetet és brosúrát, 85 röpívet és 18 plakátot adott ki. Vannak röpívek, amelyek százezer példányban készültek, sőt vannak kettős és háromszoros utánrendelések, tehát háromszáz-ezer példányban készült nyomtatványok. Ezek száma ma már elérte a két milliót. Ezek a Magyarországon pártatlanul álló adatok hirdetik legjobban az új rend szolgálatában kifejtett hatalmas, felvilágosító munkát.

A falurózsza. Tóth Ede remek népszimfűt mutatják be kílönf szereposztásban a nagykanizsai bormunkás elvtársak május 11-én. A próbák már javában folynak. Jegyek előre válthatók Novák Vince cipészüzletében.

Az élesztő. Az élesztő, gyártásának rendkívül fontossága csak a hosszú háború tartama alatt tűnt ki teljes valójában. A háborus nyomorúságok, amelyek az egész világ emberiségét életföltételeiben támadták meg, az élesztőkérdését is annak egész komolyságában felszínre juttatták és a proletáriátus feje fölött állandóan fenyegetett az az ijesztő rém, hogy, kenyerét élesztő hiányában nem fogja tudni elkészíteni, ami az élelmi cikkek rohamos upadásával katasztrófális következményekkel járhatott volna. A háború kitörése után az élesztőüzemek föntartása súlyos probléma volt, mert hiszen a kapitalisztikus politika szolgálatában álló óriási hadsereg mindeit elvonta a közfogyasztás elől. A proletárdiktatura bekövetkezése óta az élesztőgyártásban is kedvezőbb fordulat állott be, amennyiben annak fölismerésével, hogy mily fontos érdekek fűződnek a termesztő zavartalan folytatásához illetékes helyen minden lehetőséget elkövetnek, hogy az élesztőgyártáshoz a szükséges nyersanyagok és kellő mennyiségű szén rendelkezésre álljon. Tudvalevőleg az élesztő a szeszgyártás egyik mellékterméke. Azokban az üzemekben azonban, amelyek par excellenciu élesztőgyártásra vannak berendezve, ez utóbbi cikk a fő, a szesz pedig másodrendű fontossággal bíró produktum. Az alkoholtólalom előreléjele azokat az üzemeket, amelyek első sorban szesztermeléssel foglalkoztak, érthetően kellően helyzetbe juttatta, mely hiszen a prolatárdiktatura kétségtelenül helyes intézkedésével az alkoholt, mint élvzeti cikket a közfogyasztásból kiküszöbölte. E gyátrak tartván attól, hogy a kommunista államban elhelyezkedni nem fognak tudni, egyértelműen az élesztőgyártásra akarják magukat vetni. Az üzemben lévő élesztőgyátrak, minthogy termelési feltételek rendelkezésre állnak, az ország szükségletét teljesen ki tudják elégíteni, és vélcönyünk szerint nincsen semmi szükség arra, hogy újabb üzemek alakuljanak. Csúpan még annak kijelentésére kíváunk szorilkozni, hogy az élesztőgyártásra berendezett üzemek teljes tudatában vannak feladatuknak és megfelelő műszaki szerelésekkel és hozzáátó szakemberekből álló személyzetekkel gondoskodni tudnak arról, hogy a prolatárállam fogyasztói élesztővel kellően el legyenek látva.

A Világ-nagymozgóban csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap „Harang” című 5 felvonásos dráma kerül bemutatásra. Irtá Franz Hoffer. — Legközelebb a **Vörösboszorkány**, a világ legnagyobb detektív drámája kerül bemutatásra.

75 deka hus egy hétre. A május 5-től a május 12-ig kiadható heti husmennység megállapítása tárgyában a Közellátási Népbiztosság a következő rendeletet adta ki: A husfogyasztás szabályozása ügyében az április 24-én kiadott rendelet második pontja értelmében május 5-től május 12-ig egy személy után kiadható heti husmennységet 75 dekában állapítjuk meg.

Prisia papírpárga minden vaslagságban kapható Fischei Fülöp Fial oágnál, Nagykanizsán.

Pártügyek.

A női szabók gyűlése. A szabó iparok szakszaporja tisztelettel meghívja az összes női szabókat és a férfi vasztásmányt csütörtök este 7 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó gyűlésére. Tárty: A női szakszopor elnök választása.

Az építőiparosok szervezete. csütörtökön este 7 órakor fontos értekezletre hívja össze az összes szervezett építőiparosokat az Ipartestület helyiségébe. A vezetőség.

A nagykanizsai szabómunkások és munkásnők szakszaporja folyó hó 7-én szerdán este 7 órakor taggyűlést tart. Az összes tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

Proletárdiktatura Oroszország megmentője.

Írója: A kapitalizmus pusztulása és a kommunizmus szervezése. — Fordította: Szamuel Tibor. — Kiadja a Keresztügyi Népbizottság.

Ha a polgári közgazdászokat teljesen sarokba szorították és minden érvüket lefegyverezték, rendszeren az szokott lenni utolsó útótkártyájuk a kommunista gazdasági rend ellen, hogy a kommunizmus nem fogja tudni pótolni a tőke szervezőerejét és hogy a kommunizmusban az iniciatíva, a termelésnek ez a serkentője végképpen megszűnik. Ippen ezért, amikor a proletárdiktatura megfojtotta az orosz kapitalizmust, a régalmak valóságos záporával borította el az új rendet. Azt állították, hogy a termelés csődöt mondott Oroszországban, minden gazdasági élet megszűnt és lassankint az éhhalál lez urrá az egykor hatalmas és virágzó birodalomban. E rosszkiszemű mesének vágia útját Lomov könyve, amely statisztikával bizonyítja, hogy a proletárdiktatura az örvény széléből rántotta vissza Oroszországot.

Milyen volt Oroszország helyzete a proletárdiktatura előtt? A háború alatt az ország amugy is passzív fizetési mérlege egyre kedvezőlenebb lett. A behozatal rohamosan növekedett, a kivétel csökkent, ami a rubel árfolyamának csökkenéséhez vezetett. A vállalatok koncentrációja együtt haladt a banktőke hatalmának kiterjedésével. A hadsereg-szállítók és az egész háborús gazdálkodás a részvényeseknek busás osztalékot hozott. A leggyöngébb vállalat is 15 százalékot adott részvényeseinek, de a Mirosev Testvérek nyers olajtársulata például 40 százalékot. Amde a hadikonjunkturát felváltotta a termelés csökkenése, az ország gazdasági kimerülése — A kapitalizmus összeomlása rohamosan haladt. Míg 1917. márciusában 74 gyárvállalat 1048 munkással szüntette meg üzemét, addig júniusban 206 gyár 47564 munkással jutott erre a sorsra.

Ilyen körülmények között ragadta magához a hatalmat a proletáriátus. Első feladata az volt, hogy a kapitalista gazdálkodást megszüntesse, az ipart leszerelje és átvezesse a békés termelés medrébe. Ennek természet-szerűen átmenetileg a termelés csökkenése volt a következménye, annál is inkább, mert az élelmezés nagy nehézségekbe ütközött, a közlekedés a háború alatt leromlott és hiányzott a nyersanyag.

Az átmenetet a proletáriátus diadalmasan uszta meg. Míg 1917-ben 100 pud vasból, 88 pud esett hadianyagra és csak 12 pud békegyártmányra, addig 1918-ban 89 pudból gyártottak békecikket és csak 11 pudból háborús gyártmányt. A munkaintenzitás az egész termelésben emelkedett. A Koleszovszki gyárban a kazánkovácsok négy hónap alatt 53 százalékkal emelték a feldolgozott nyersanyag mennyiségét és az üzemben a feldolgozott nyersanyag ez idő alatt 33 százalékkal emelkedett. A Linberecki-gyárban a munka intenzitásának amelkedése elérte a 100 százalékot. Megfelelő üzemvezetés és

úgy 100 nap alatt 97 ezer pudra emelkedett, ami a 30 százalékos növekedésnek felel meg. Ugyanez a helyzet az Uráiban. A Planevszki kerületben a nyers vastermelés 3 hónap alatt 9 ezer puddal növekedett. Az obuchovi acélöntő gyár 1918. márciusában 1046 pud kovácsolt vasat gyártott, augusztusban pedig már 17823 pudot.

Az itt kiragadott példák mellett Lomov gazdasági ügyintézővel bizonyítja, hogy a proletáriátus diktatúrája nem jelentette a termelés megindulását, a munka intenzitás növekedését és az egész termelés ökonomikus elrendezését. Mindez pedig a munkástancsok működésének eredménye. Ezek állapították meg az új munkafegyelmelem és munkabérszabályozot, amely azt eredményezte, hogy a 8 órás munkanap mellett elérték a régi 10

órás munkanap teljesítményét, azonkívül a munkanap 80 százalékkal növekedett. Akkor mikor a burzsoáz gazdálkodás óráról-óra mindinkább tönkremegy, a kommunista gazdaság egyre erősödik és fejlődik. Ezt a tényt nem lehet eltitkolni. Lomov tanulmányát Szamuel Tibor elvtárs fordította.

Intelligens német kisasszony
ajánkozik gyermekek vagy idősebb urnó mellé. Cim a kiadóhivatás.

Betűszedőtanonc
felvételik a Zala-nyomdában!

Garamvölgyi és Szemere
dohánynagyáruda Nagykanizsa

Ajánlunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papirokat, szivar- és szivarka szopókákait, szivarka- és dohánnyárcákat, — levélpapirokat és képslap ujdonságokat.

Pontos kiszolgálás! Bélyegáruda!

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHEL Fülöp Fia
kötés- és papírháztartó
NAGYKANIZSA. (Törvényszék helyén)

Irodaszerek, üzletkönyvek, papírok
hangszerek, díszműárak, játéktárgyak

VILÁG nyomozósorozat
Szavasszóló. Tel. 10. 11.

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap. Május 9. 10. 11.

HARANG

Schillerrel, Irta Franz Hoffer. Hatásos dráma 5 felvonásban.

Legközelebb

Vörös Boszorkány

4 részben. A világ legnagyobb detektív bűnügyi drámája. 18 felvonásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

URANIA mozgóképműtő
Rozsomai-ut. 4. Telefon 250

Filmhiány miatt
előadás nem tartatik

Egy tanulóleány
felvétetik Fischel Fülöp Fia
papíráruházában.

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papíráru-
készítés. Mindennemű nyomtatványt a leg-
izlésesebb kivitelben készít és legponto-
sabbban szállit.

ZALAI NÉPAKARAT

Alkotmányosság és kiadékvatati
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
szerkesztőség és kiadékvatati
telefonszám 78. Nyomdai 117.

A SZOCIALISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Hívtartozás árak:
Egyszeri ár . . . . . 20—
Hónapos . . . . . 48—
Féléves . . . . . 100—
Éves . . . . . 170—
Külföldi . . . . . 200—

Győzünk, mert győznünk kell

A nemzetközi burzsoázia fegyveres csapatokat küldött a magyar proletár kara ellen. Meg akarják törni, le akarják verni a szegények hatalmát. Vérbe akarják fojtani a proletárdiktatúrát.

Vajjon miért fáj a román, a francia, még a többi vagyonos zsványbandának a magyar tanácsköztársaság léte? Miért akarnak rajtunk keresztül gázolni, új rendünket megtörni és a magyar urakat régi kizsákmányoló, elnyomó, munkás és parasztnyuzó hatalmába visszasegíteni? Miért?

„A proletárság csak láncait vesztheti, de cserébe nyerhet egy egész világot!”

Nagy tanítómesterünknek, *Marxnak* ez a mondása, megadja a feleletet a „miért”-re!

A magyarországi munkásság szét-törte a kizsákmányolás rabbilincseit. — Felszabadította önmagát az uri herék elnyomása alól. Magához ragadta a politikai hatalmat, elnyomta az eddigi elnyomókat. Diktatúrát gyakorol az eddigi diktátorok felett. Kisajátította az eddigi kisajátítottakat, kezébe vette a termelés összes eszközeit és megkezdte építeni az új termelési rendet, amelyben nem lesznek, mert nem lehetnek ingyenélők, herék, megadva azoké lesz az élet minden szépsége, kincse, boldogsága, kikik dolgoznak.

A magyarországi munkásság megtette a kezdő lépéseket a cél felé: hogy láncait cserébe elérhesse az új a szebb világot.

Mi sem természetesebb mint az, hogy ez nem tetszik a burzsoáziának. A letört gróf és más nagyuri ivadé, az eddigi ingyenélők, egész serege jár, kel a külföldön a proletárdiktatúra első napja óta. Segítséget kunyorál a más nyelvű burzsoáziától, fegyveres segítséget, levérni a magyar proletárok uralmát. Hogy továbbra is, úgy mint sok száz év óta nekik teremjen a föld, nekik zakatojjon a gyár gépje. Ő értük, az ő jólétükért az ő boldogulásukért dolgozzék, vérezzen és pusztuljon tovább a dolgozó nép és az ő parancsszavukra működjenek továbbra is az államgépezet minden atomja, amelyet oly sikeresen állítottak szembe évszázadokon keresztül a feljajdulni merészülő dolgozó milliókkal.

Igen, külföldre, az idegen burzsoá államokhoz folyamodott a magyar burzsoázia. *idegen nyelvű csapatokat kérték és kaptak a magyar urak a magyar proletárok ellen.*

És az idegen urak szívesen segítik magyar kizsákmányoló társaikat. Szívesen küldik a román és másnyelvű pro-

letárokat a magyar proletárok hatalmának megdöntésére. Szívesen, mert tudják, hogy a példa ragadós! Tudják, hogy a forradalom nem áll meg egyes országok határainál, hanem végigseper az egész világon. Felperzseli minden országban az ingyenélők kizsákmányoló hatalmát és szét-töri mindenütt a dolgozó rabbilincseit.

Östoba az a burzsoa aki reméli, hitvány, gyáva kulya az a proletár, aki elhiszi, hogy a magyar urifajzat célhoz ér és leverheti a magyar proletárok ifju Tanácsköztársaságát.

Amint egymásra talált a nemzetközi burzsoázia és siet a magyar urak segítségével éppen úgy egymásra fog találni a proletárság is. A proletárforradalom tüze perzseli már minden ország burzsoá-uralmát. Csak idő, még pedig igen rövid idő kérdése, hogy testel ölt Marx másik igéje: „Világ proletárjai egyesüljtek!” és akkor az egész világ proletársága elnyeri láncain helyett az új világot.

A magyar proletárságnak dicső szerep jutott ebben a szent, forradalmi, új világépítésben. Elsők voltunk, akik követtük orosz testvéreink példáját.

Előcsapata vagyunk a nemzetközi proletárforradalomnak.

Es n magyar proletárság nem fogja megosufolni a dicső szerepét. Ki fog tartani az újabb proletárseregek forradalmi fellángolásáig. A tiz körmével is megvédi a saját uralmát. Harcolni fog, mert harcolnia kell. És győzni fog, mert győznie kell. Az összes frontokról azt jelentik, hogy a magyar vörös seregek rendre, sorra verik vissza a román bojárok csűrhe hadának és a cseh imperialista gazemberek elbolondított testvérgyilkos seregeinek gaz támadásait.

Csak fel a gátra proletárok! Most minden épkézilábu proletárnak ott a helye a harcban. Ne kessen le senki. Mindnyájan ott legyünk a harcban, mert ez a harc dönti el, hogy elérjük-e az új világot, vagy a saját gyávaságunk folytán újra ránk rakják a kizsákmányolás rabbilincseit.

Fegyverbe proletárok! Fegyverrel a kezetekben, törhetetlen proletárhittel a szívetekben, gázoljatok keresztül a proletárhaza minden ellenségén.

VANTUS KÁROLY
földművelésügyi népbiztos.

Hivatalos frontjelentés.

A Magyar Távirati Iroda jelenti hivatalosan: A harcban kivéve a Salgótarján—Nagyszécsényi területet újság nincsen. A Nagyszécsény felé előnyomuló cseh csapatokkal saját csapataink elkezeredett és változatos küzdelmet folytattak, a cseh tulerőnek azonban sikerült Nagyszécsénynél lábát megvetni. Salgótarjától északra egész nap harcok folytak. Ezekben a harcokban a budapesti vadász ezred 8. és 12. századai, valamint az ottani tüzérség kiválóan működött.

Hadseregőfparancsnokság.

Fegyverszünet készül a karintliai fronton.

Bécs, május 7. A Zeit értesítése szerint, mely antant forrásból ered Degré tábornok az itteni olasz misszió főnöke utasította a laibachi olasz misszió, hogy a szlovénekkel a karintliai fronton kitört ellenségeskedéseket azonnal szüntessék be.

Degré tábornok a német-osztrák kormánytól is tett lépéseket az ellenségeskedések megszüntetése és a demarkációsális vonal tiszteltetés tartása dolgában, amelyet a szlovén kormánytól megismételt.

Több ellenforradalmár tisztet letartóztattak Ausztriában.

Bécs, Május 7. A Neue Frei Presse közli: Bruckból jelentik, hogy ott számos magyar tisztet tartóztattak le, akik hétfőn éjjel automobilon odáértek és az utazást az osztrák-német határon keresztül folytatni akarták. Híre jár, hogy ezek a tiszték ugyanahhoz a forradalmi csoporthoz tartoznak, amely megszállta a követség épületét, elvitte a követség pénzt és internálta dr. Bolgár és Szegő követeket. Hír szerint ezek birtokában van az a 140 millió korona, amelyet a megszőkött titkár vitt magával és amelyet a magyarországi bolszeviki-ellenes propagandára akartak felhasználni. A pénzt a letartóztatott tisztéknél nem találták meg. Azt gyanítják,

hogy Királyhidán adtak az ellenforradalmár tiszték egymásnak találkozt, hogy a német-osztrák határon felállítsák a nyugatmagyarországi kommunista ellenes agitáció központját.

Bécs, május 7. Novák István eperjesi püspök kijelentette egy bécsi lap munkatőse előtt a pápai munitius nevében, hogy az a hír, hogy a magyar követség épületéből el-tűnt összeget a pápai munitius székházába vitték volna, teljesen alaptalan.

Szabadon lehet rendelkezni az új betétek felett.

Budapest, május 7. A pénzügyi népbiztosság elrendelte, hogy az olyan készpénz betétek felett, amelyek e rendelet megjelenése napját követő napon helyeztek el folyószámlára, vagy betétkönyvön, mindon korlátozás nélkül lehet rendelkezni, avagy átutalni. A szabad betétek után kamat lesz megtérítve. Ennek a rendelkezésnek a hatálya a magyar postatakarékpenztárakra is vonatkozik.

Főhivatal

A hadügyi népbiztosság 3399/eln. 31. számú parancsának kiegészítéséről elrendelték, hogy csak azok a volt tartalékos és néptelkeltő tiszték és tisztjelöltek tartoznak harctéri szolgálatra jelentkezni, akik nyevendők életüket: még nem töltötték be.

Hadügyi népbiztosság.

Parancs.

Politikai megbízott működési helyéről vonatkozhat és Budapestre is csak a hadügyi, vagy belügyi népbiztos engedélyével jöhet.

A csapatokhoz beosztott politikai megbízottak a hadműveleti ügyekre vonatkozó jelentéseket a hadseregparancsnoksághoz kötelesek megtenni és csak a hadseregparancsnoknak az engedélyvel vonatkozhat el helyükről.

Aki ezt a parancsot megszegi, a budapesti forradalmi törvényszék elé állíttatik.

A Forradalmi Kormányzatlanács:

Garbai Sándor, s. k. elnök.

Kun Béla, s. k. hadügyi népbiztos.

Landler József, s. k. belügyi népbiztos.

Parancs.

Az utóan leggyorsan oszák katonai osztályok, gyári munkászerekhez tartozó zselé alakulatok, járőrök, szolgálatban álló katonák és a Vörös Őrség szolgálataiban levő közegaj járhatnak. Ennek fogva a lakóházakból stb. a föntemlített szolgálatban levő közegaj kivételével fegyverrel senki sem szabad kimenni.

Főszereplő katonák egyik lakonyából a másikba vagy egyéb helyekre oszák zárt osztályokban mehethetnek.

Eirendálat továbbá, hogy katonai sapkákat oszák a hadsereg és a Vörös Őrség tagjai viselhetnek.

Ezen parancs ellen-vétők a szolgálatban álló katonáknál közegaj által letartóztatandók.

Haubrich, népbiztos,
katonai főparancsnok.

Vantus népbiztos elvtárs kötelességéről

Nagykanizsa, május 7.

Tegnap délután 4 órakor a nagykanizsai vörös őrség összejött a városába nagyteremben, hogy meghallgassa Vantus Károly népbiztos elvtársnak a vörös őrség kötelességéről mondott beszédét. Van us elvtárs hosszú magvas beszédet mutatott rá a kommunista társadalom és termelés alapelveire, amelyeknek minden igazi proletárnak vérben kell lennie. Többek közt ezeket mondotta:

— A jövő kommunista társadalomban csak azok juthatnak hozzá a szükségleti cikkekhez, akik társadalmi munkát végeznek. Akik ebből kikapcsolják magukat, magukra vessenek, mert ez lesz a legrosszabb útlet.

A burzsoák mindent megkísérlelhetnek régi uralmuk visszaállítására, részletsikereket el érhetnek, csak egyet nem: legyőzni a proletárságot, mert az nincs földi erő, amely meg tudja. Minél tökéletesebb a társadalmi termelés, annál kevesebb a kilitás arra, hogy munkánélkül jövődelemből lehessen megélni. Ha a nagy átalakulás megtörténik, akkor csak egy út van a burzsoa számára: a munka! Mindig többen és többen fognak boletörődni az új társadalmi és termelési rendbe és a társadalmi egyenlőtlenségek lassan teljesen nivellálódni fognak. Ha nem lesznek ellentétes érdekű emberek, ha nem lesznek olyanok, akik munkánélküli jövődelemből, mások kizsákmányolásából akarnak élni, akkor ki ellen kell a diktatúrát gyakorolni? Senki ellen! Lenin is azt mondta, hogy olyan mértékben "hal" el az állam és a diktatúra rendszere, amely mértékben megszerveződik a társadalmi termelés. A burzsoa állandó diktatúra akar teremteni, mi csak egy átmeneti, amely egy szép boldogabb jövőbe viszi az emberiséget. Ezért kérdelem önmagától: ez a diktatúra? Helyeslik-e ez a diktatúra? (Általánosságban: igen.) Ha igen, akkor álljanak szíval lélekkel a diktatúra mellé, ne féljenek az ellenségtől, se a burzsoáziától: csak szívalszállárdan kitartani a proletárodák sorában! Nem kell félnünk semmitől, mert el fog jönni az ideje a nemzetközi proletárság felábrándulásának is. Figyelmeselem önmagát, hogy ha a diktatúrát támogatni akarják, álljanak mellette szívalszállárdan, mint ahogy maga a proletárság áll. Aki csak azért áll mellettünk, mert ez ma a politikai

irányzat, mert megélhetést akar, az jelentsé ki azt nyíltan és: isten vele. Akik azonban megmaradnak, azokat ismételten figyelmeztetem, hogy minden erejükkel a diktatúra szolgálatába kell állítaniok s ha kell, életüket is kockára kell tenniök. Fogjunk bajtársi kezet és fogadjuk meg, hogy utolsó csepp vértünkig meg fogjuk védeni a proletárhazát, amely az egész világ boldogságának előharcosa.

A kitörő lelkesedéssel fogadott beszéd után a gyűlés Sneff elvtárs zároszávalaírt ért véget.

Rendelet.

Mindazok a proletárok, akik katonai szolgálatra bevonulnak, e szolgálatuk egész ideje alatt nem csupán a katonák zsoldját kapják meg, hanem azonfelül rendes munkabérelket is. Ezeket a munkabérelket a bevonultak családjaiknak, vagy maguknak a bevonultaknak fizetik ki a gyári munkásztanácsok utján.

A Forradalmi Kormányzatlanács.

Proletárlakásokat építenek Nagykanizsán.

50 kétszobás proletárházat építenek. — Az EMÖT működése. — Az EMÖT át alakult Építészeti Direktóriumává.

(Saját tudósítónkól.) 1871 óta Nagykanizsán proletárlakás nem épült. A büns kapitalizmus részvtelőmél nézte a proletáriatus egészségtelen lakásviszonyait és a napról-napra jobban roskadozó „barlangok”-at. Es amig a tőkés minden komforttal berendezett palotákat emelt magának, az alatt Nagykanizsán külső periferiáim, alová a munkásnép kiszorult — megindult némán, evrűl-évre mind erősebben az a folyamat, amely a város elpusztulásához, illetve a hazak sorbani osezámolásához vezet.

Ma már a Teleky, Petőfi és Magyarutcai proletárlakások roskadozó, dűledaszó vitvillók, amelyekben lakni elviselhetetlen jár. Anol meg bentmaradnak kenyserizésből a lakók, ott a járkálás folytán helyenkint a földből 10 centiméteres magassághon tájajvz tör elő, mely a levegőt megfertőz: és a gürvilykór, tüdővész és egyéb betegségek csirait terjeszt.

A proletárság gyilkosai voltak ezek a lakások, amelyek az anarchizmus burzsoa termelés bünci. A munkásztanács a politikai hatalom átvételekor rögtön felismerte a kötelességet ezekkel a proletárcsivervéssel szemben és a volt munkás-, katonai- és paraszttanács március 25-en tartott ülésén Schless Iván mérnök elvtárs indítványára felállította a nagykanizsai Építő Munkaügyi Tanácsot, mely a nagykanizsai lehetetlen lakásviszonyok megszüntetését volt hivatva keresztülvinni.

Az E. M. Ö. T. eddigi teljesítményéről, mely április elsején kezdte meg működését, Schless Iván mérnök elvtárs az EMÖT ügyvezető munkügyi biztosa a következő felvilágosítást adta munkatársainknak:

— Oly nagy azoknak a száma, akik jogosan és indokoltan fordulnak kezveve hozzánk proletárlakásért, hogy az EMÖT ma már 350 építómunkást tud foglalkoztatni. Eddig 240 kérvény érkezett be hozzánk a lakáshivataltól amelyek közül 170 már elintéztet, nyert, 40 most van elintézés alatt, 30 esetben azonban technikai okokból nem volt módunkban a kérvényezők kérdésének helyt adni. — Az előbb említettetknél a lakáshivatal sürgetésére szükségnek látta a rögtöni elhelyezést s ily esetekben lakhatásra alkalmas raktdarabkat és egyéb helyiségeket alakítottunk át lakásokká. Tudunkkal azonban mintegy 800 lakásrészletre kérelme fakzik a lakáshivatal elől, melyeknek elintéztését a következőképp tervezzük: Összejtük az összes megíevő építési anyagokat, amelynek kapcsán megállapítottuk, hogy 1,700,000 darab téglá, 5 vagon mész, 3 vagon cement és nagymennyiségű vasztraverza van birtokunkban, amelyek 50 kétszobás proletárlakás építésére elegendők. A tévek már készülnék a az építéshez szükséges tőkát az Országos Építőügyi Direktó-

riumból, valamint a munkáügyi és népbiztos népbiztoságtól kérelmeztük. A telket a városi bocsátja díjtalanul a rendelkezésünkre.

— A nagyobbberetű építkezés megkezdése céljából azonban a téglák melőbbi beszerzése a legfontosabb. A szocialis termelés népbiztosának anyagbeszerzési osztályánál nyert értesülésem szerint a téglagyárakat amelyek eddig idonyüzeműek voltak s csak hat hónapig dolgoztak, új technikai berendezéssel egészévi üzemekké alakítják. Ai, ami lehetővé fogja tenni a nagyobbberetű téglagyártást és a téglaszükséglet fedezését. — Nagykanizsán ebben a tekintetben szerencsés helyzetben van, amennyiben a vármegye területén levő 42 téglagyártást anél is inkább melőbb üzembe helyezik, mivel a zalamegyei tégtelepek a téglagyártáshoz szükséges szemet minden tekintetben potóni fogják.

Értesülésünk szerint az EMÖT a mai napon építőügyi direktóriumává alakult át, amely 5 tagból fog állni. A direktórium-negy tagját a helyi építési szakmák szakszervezetei fogják dologálni, míg az ötödik tagot a direktórium ajánlára a budapesti Országos Építőügyi Direktórium nevezi ki. Több mint valószínű, hogy az építőügyi direktórium átveszi a EMÖT teljes munkakörét és ugyanazzal a vas energával fog Nagykanizsán város hellektalanjainak szolgálatába állni, mint a EMÖT, mely a vajdai építkezési problémát: a nyersanyagok gyors beszerzésével sikeresen oldotta meg: a valóban lakhatatlan hazak lakait a Lakáshivatal közreműködésével egy hónap alatt egészséges lakásokba juttatta. Ennek az építkezésnek nem szabad megszünnie, egyelőre fel kell építeni az 50 kétszobás proletárlakást, amelynek a kényelmesebb, egészséges volta és szépége, mint a proletárlakások dícsősége hirdessek a jövőt, egyetlenség és az igazság diadalát.

Vasutasok bevonulása.

Több oldalról érkezett kérdészköztés és ketyelek elosztása véget elrennben, hogy a katonaviselt vasutasok 18-50 évig mind bevonultatandók. A még ki nem kértettek a hadügyi népbiztoság egyelőre Budapest erődítési munkálatára rendeli be, szükség esetén kiképzéstésük után harcra alkalmatlakba osztja be. Olyan vasutasokra nézve, akik az üzemi fontartását végzik, nem már kiadott előző rendelkezések maradtak érvényben azzal, hogy elutasítottam az összes illetékes közegeket, hogy a hadügyi szempontot tartak legfőbb irányadónak és a legelkülömbözetesebb és a legundozosabban mértegeljük, kikre van föltétlen szükség a forgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében. Azok a bevonulásra kötelezett vasutasok, akik haladéktalanul nem vonulnak be, nyomban éltávóltandók. Ületmenők, élelmszerjegyek, stb. besztüntetendők és forradalmi törvényszék elé állítandók. — Landler József, s. k. belügyi népbiztos.

Külföldi hangok a románok követelését ellen.

Becs, május 7. A Neue Freie Presse katonai munkatársa azt írja egy cikkében, hogy a román előrenyomulás kényszerű megszakításának a eschek az okai, és hogy különösen a cseh bolpolitika befolyásolja erősen a katonai kérdéseket. A románok akciója sikorra vezetett volna, ha a cseh hadvezetés haborúba miatt nem kellett volna megszakítani az előrenyomulást. — A Neue Freie Presse a Magyarországnak átadott feltevéket emberteleneknek mondja. Szerinte Románia esztleg többet ért magának, mint Magyarországnak.

Sonnino és Orlando elintáztak Párlaba.

Páris, május 2. Sonnino és Orlando tegnap este 9 óra 40 perckor indultak el Romániából: a legnagyobb eszenben, mert nem akarták azokat a tüntetéseket megisméltetni, amelyet a megérkezésüket kísérték.

HIREK.

N A P T Á R

A nap két 4 óra 35 per-
kor, nyugazik 7 óra 18 per-
kor.

A hold két este 10 óra 42
perkor, nyugazik délután 1 óra
28 perkor

— Ki rendelkezik az autók felett. A nagykanizsai direktóriumhoz tegnap a következő távirat érkezett: A hadügyi népbiztosság 93384/45. sz. rendelete értelmében a katonai kerületi parancsnokságok területén levő összes autómobilok és autógyűjtemények felett kizárólag a győri katonai kerületi parancsnokság rendelkezik. Ilyen ügyekben kérvények, folyamodványok, parancsok stb. nem a hadügyi népbiztossághoz, hanem a katonai kerületi parancsnoksághoz intézettek. A hadügyi népbiztossághoz intézett ügydarabok elintézéséig végett eddig is a kerületi parancsnoksághoz adták le. Ezzel az ügy elintézését csak meglassították. Tehát mindennemű ezirányú beadvány egyenesen a győri katonai kerületi parancsnoksághoz intézendő. Győri katonai kerületi parancsnokság.

— A főváros proletárságának élelmiszereiről. Még ma is megtörténik, hogy egyes vidéki munkástanácsok önhatalmúan visszatartják a Budapestre irányított élelmiszer-üzemanyagokat és azokat a helyi fogyasztás céljaira foglalják le. A munkástanácsoknak ennél a kérdésnél figyelmebe kell venniük, hogy lehetetlen a helyi érdekeket az országos érdekek elöle helyezni. A közellátási népbiztosságnak az a célja, hogy a proletárság ellátása igazságos, arányos, egyenletes és kielégítő legyen. Ezt a célt azonban nem lehet megvalósítani, ha a Budapestre irányított élelmiszer-üzemanyagokat visszatartják. Az országos vidéki szervek a proletárság érdekeiben járnak el, ha ilyen önhatalmu eljárásról tartózkodnak és minden emberileg lehetőleg elkövetnek, hogy minél több élelmiszer kerüljön fel a fővárosba a munkásság részére. A vidéki munkástanácsok nemcsak a fővárosi proletárság érdekében, de a saját existenciájuk érdekében is járnak el, ha az egyes központoknak lehetővé teszik, hogy a népbiztosság utasításai értelmében a fővárosnak szükséges élelmiszereket összeszedjék és Budapestre küldjék. Gondolja meg a vidék, hogy ha a fővárosi munkásságnak nincs elegendő élelem, nem tud ipari cikkeket termelni, sem műanyagot a frontra és így megint a proletárság hatalma. Aki tehát megakadályozza a Budapestre irányított élelmiszer-üzemanyagok, az ellensége a proletáriátusnak.

— Hirdetmény. A Forradalmi Környezetvédelmi Bizottság. Az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott kétszáz- és huszonöt-koronás bankjegyeket mindenki változatlanul köteles törvényes fizetési eszközként elfogadni, mert a bank a kétszáz- és huszonöt-koronás bankjegyeket nem vonta ki a forgalomból és ezek az ország egész területén továbbra is törvényes fizetési eszközül szolgálnak. Ha valaki kétszáz- vagy huszonöt-koronás bankjegyeket vonakodik fizetés gyanánt elfogadni, vagy bár ez módjában volna, vonakodik fizetés alkalmával főlvaltani, bünteselekményt követ el és forradalmi törvény-
szék elé állíttatik. Nagykanizsa, 1919. május 7. Direktórium.

— A nagykanizsa és vidéke területén levő vezetékek vezetői felkérem, hogy június 11-én, vasárnap délután 10 órakor a Király-u. 83. sz. alatti szakszervezeti helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: Az idejéig biztositások egyöntetű felvételéről. A tárgy fontosságára való tekintettel kérem a tagok teljeskörűen való megjelenségét. Csonka Hugó szakszervezeti elnök.

— A jégbiztositás állami kezelésben. A magyar Tanácsköztársaság pénz- és földmívelésügyi népbiztosságának rendelete folytán az összes jégbiztositásokat, melyeket eddig külön biztositó intézetek eszközöltek, egy központi jégbiztositó Szervezet intézi. Ezen szervezet kérésére beolvaszták az eddig jégbiztositással foglalkozó intézetek jégsz-

talányai. A jégbiztositások összköltségére Zala-
megye területére Nagykanizsa székhellyel a szervezet egy fiókot létesített, de a biztositások az eddigi biztositó társaságok útján is feladhatók. A magyar Tanácsköztársaság érdeke megkívánja, hogy a gazdálkodók mezei termeszérményeiket jégtár ellen biztositás, különösen pedig a szocializált mezőgazdaságok, melyekért vezetők félélek.

— Munkásotthon vezetősége ma este 8 órakor a Club helyiségében gyűlést tart, melyre az intézőbizottsági tagokat ezennel meghívja a vezetőség.

Megérkeztek a tavaszi és nyári divatlapok Fischel Fülöp Fial könyvkereskedésébe.

— A történelem új tanítási módja. A közoktatásügyi népbiztosság közölte valamennyi iskolával a történelem tanításának új vezérelveit. Ezzel azután lomtárba kerülnek a meghamisított, az imperialisták parancsára s természetesen az ő szemüvegén keresztül írt történelmi hazugságok. Az új történelem tanítási módszer kilenc leckebe osztja az ó, a közép, az újkor és Magyarország történelmét. Ez persze nem kilenc tanórával jelent. A történelem tananyagához tartozik a munka és tőkés termelés fogalma, a proletárok szenvedései a világháborúban, a világorradalom szerepe az egész világon. A történelem tanítással foglalkozó tanterv rövid időn belül kötelesek a megye művelődési biztosság részletes tantervet beterveztetni mindenképpen oly időben, hogy a jövőhagyott, vagy kiegészítő utasításokkal ellátott tervezet már május 15-iktől megkezdőd-
hassék a tanítás.

— Elvesztett tegnap reggel egy arany nyaklánc két nételetis-joujouval. Belsőletes megtaláló keretik, sziveskedjék jutalom ellenében a lap kiadóhivatalában leadni.

Prima papirpárga minden vas-
tagságban kapható Fischel Fülöp Fial cég-
nél, Nagykanizsán.

A német békeszerződés aláírása.

Páris, május 7. (Szikra). A németeknek 14 napon belül be kell terjesztenie írásban a békeszerződésre vonatkozó megjegyzéseiket. A németeket nem fogják megakadályozni abban, hogy futárokat küldjenek Berlinbe. A békeszerződést valószínűleg június 3-án, vagy 5-én írják alá.

Sztrájkmozgalom Olaszországban.

Lugano, május 7. Miláno városában és a hozzá tartozó kerületben a munkások sztrájkot proklamáltak, mert a munkaadók vonakodtak kiadni a munkabért a legutóbbi sztrájk tartamára, mely 3 hélig tartott és a sztrájkolók sikerével végződött. A sztrájk egész Olaszországban különösen Lombardiában és Génuában tört ki. A sztrájk a közúti vasut alkalmazottaira máris áterjedt és valószínűleg áterjed a hajózási és gépkocsi alkalmazottakra is.

Pártügyek.

A vas- és fém munkások ma este 6 órakor rendes havi taggyűlést tartanak, melyre minden vasas megjelenni tartozik. A vezetőség.

A magánítzítviselők szakszervezete június 11-én vasárnap délután 10 órakor a Munkapáholy helyiségében taggyűlést tart. Megjelenés kötelező. Vezetőség.

Szakszervezetek figyelmébe. Felhívunk az összes szakszervezetek vezetőit, hogy a tagok számát (nem névsorát) a párttitkárságánál ma délután 11-ig bejelenték. — Párttitkárság.

Kereskedelmi alkalmazottak vezető-
sége felkéri azon tagokat, kik a májusi nyugtát még nem váltották be, legkésőbb vasárnap délután jelentkezzenek. Pénztárola naponta 5-8-ig, ugyanakkor a szövetkezeti részve-
nyek második részlete is fizethető.

A felfegyverzett nép
örzi hódításait.

— A tanácsköztársaság hadserege. —

„A szabadság legjobb megőrzője, leg-
jobb biztositója — a munkások kezében levő
fegyver” — így vélekedett a tudományos
kommunizmus egyik megteremtője, Engels
Frigyes. Csak most látható teljes valóságában,
hogy mennyire igaz ez a meghatározás. Tel-
jes egészében megerősítik ezt az igazságot az
1917. évi orosz forradalom tapasztalatai.

Még nem régen néhányan a baloldali
olvartársak közül is a felfegyverzés jelszavát
hangoztatták. Ezeket mondogatták: a burzsoázia
mindenhol őrsi, szörnyűséges hajóhad-
kat épít: tengeralattiakat, tengeren járkat,
legiókat; eszevesztett nagy hadseregek
terjeszkednek szét; képeztet felülmúrd erő-
ök épülnek, őrsi ágyúk és olyan író esz-
közök, mint a páncélosutók és a rohamgé-
kocsik.*) Az erőszaknak ezt a szörnyűséges
rendszerét meg kell szüntetni. — Általános
felfegyverzet kell követelni.

Mi, bolshevikiek nem így állítottuk be ezt
a kérdést. Mi azt mondtuk: a mi jelszavunk
a következő: a burzsoázia felfegyverzése, a
munkásosztály felfegyverzése — még pedig
okvetlenül és állig! Hiszen még beszélni is
novetséges arról, hogy a burzsoázia maga
tépje ki saját legélesebb farkasaaggyarát, a
fegyveres erőt (ez pedig az elbolondított
munkásokból és szegény parasztokból áll),
ezt az erőt, amelyet kezében tart, az erő-
szaknak ezt a haláltontó gépezetét lerombolni
csak erőszakkal lehet. A fegyvereket csak
akkor rakják le, ha más fegyverek erősebbnek
bizonyultak. Ez az értelme a burzsoázia ellen
irányuló fegyveres fölkelésnek. A burzsoázia
számára a hadsereg harci fegyver — egyrészt
a világ felosztásában — másrészt a munkás-
osztály elleni küzdelemben. A cár és Kerenszki
arról álmodoztak, hogy a hadsereg segítség-
vel elfoglalják Konstantinápolyt, a Dardanellák-
t, Galiciát és még sok más jó felat.
Ugyanabban az időben azonban a cár is,
Kerenski is (tehát a földbirtokosok is, a burz-
soák is) fojtogatták a munkásosztályt és a
parasztszegénységet. A hadsereg fegyver volt
a nagy tulajdonokkal bírók számára, hogy
azzal felosszák a világot és szolgátság-
nyugdízzék a szegénységet. Ilyen volt a régi
hadsereg.

Miért tudta a burzsoázia fegyverül fel-
használni a munkásokat és parasztokat (hi-
szén a hadsereg, a katonaság tulajdon-
ezekből áll) ugyancsak a munkások és pa-
rasztoik ellen? Miért tudta ezt megtenni a
cár is, Kerenszki is? Miért tudják ezt a hő-
céséget máig is megcsinálni a Vilmosok és
Hindenburgok, a német burzsoázia, amely
saját munkásait, az orosz, a finn, az ukrán
és a német forradalom hőbéréivá változtatta?
Miért lötték le maguk a német matrózok
azokat a német matrózokat, akik végre is
felláztak az erőszakos zsarnokok ellen?
Miért nyomhatja el az angol burzsoázia az
angol katonákkal (hiszen ezek is munkások-
ból kerülnek ki) a forradalmat Irországon,
ezen a földön, amelyet elnyomnak és lábál
álpornak Anglia elvetemedett bankjai?

Ezekre a kérdésekre ugyanazt a választ
lehet adni, mint arra a kérdésre, hogy általa-
ban véve miként tarthatják magukat hatalom
a burzsoák. Látnuk, hogy ezt a burzsoasztály
pompás szerveztségével éri el. A hadsereg-
ben a burzsoa hatalma két alapköre támasz-
kodik: először is a honosakból és burzsoák-
ból álló tiszti hadseregre; másodsor a fegy-
vezésére és lélekölésre, vagyis a katonalelke-
burzsoa átfomálására. A tiszti testület általa-
ban tisztán osztályjellegű. Arra van szoktatva,
hogy pompásan értesse a katonai dolgokat és
a katonákkal kurtán, fogcsikorgató jogtalansá-
gal elbánjon. Nézzünk csak meg: jöv-
hetyke gárdátszót vagy dühös mopszli képi

*) Berberia Nikolaj orosz kommunista író a
kommunizmus programja című művében

*) A rohamgépkocsi (tank) az őrsi páncélos
autómobilok feljebb való válog. Ez a páncélosok
keresztül roham minden akadályt legyőző harci jármű,
keresztül átszúrd minden akadályt, áttör minden
Térszentes, hogy az a gépkocsi író ágyúkkal van
felfegyverzve.

porosz tisztí ficsurt. Egyszeriben látható, hogy — akár csak egy cirkszi idomlót — nem kiméli jobbra-át és balra-át vezényléssel megforgatni a katonákat, úgy, mint ezt megtanulta (már pedig sokat, sokáig és makacsul tanult ezért), hogy félelemben és engedelmességben tarthassa az embereket.

Érthető, hogy ha ezeket az urakat a burzsoák és nemesek közül a tőkés és földbirtokos csemétekből válogatják össze, ugye ezek a hadsereget tökéletesen egy meghatározott uton fogják vezetni.

Nézzük már most, hogy milyennek a katonák. A hadseregbe úgy jönnek be, mint szürke, egymással össze nem kapcsolt, szétforgácsolt, ellentállásra képtelen, papoktól, iskolától összemart lelki emberek. Azonnal kaszárnyákba telepitik őket és megindul a megdolgozás. A megfélemlítés, a teljesen népcellenes gondolatokkal teletömés, a rettegés és bűnhődés állandó rendszere, a büntetésekről (pl. sztrájkolókat letöréséért) megjutalmazás, mindez az emberket félig hülyévé, bábokká teszi, akik aztán szépen engedelmességeknek halálos ellenségeiknek.

Érthető, hogy a forradalmi hadseregeknek, amely mindkét lábával a régi, cári alapon állt, ennek a hadseregnek, amelyet még Keresztúri is Konstantinápolyért veredni üzött, fel kellett bomlania. Miért? Azért, mert a katonák belátták, hogy őket szervezik, fegyverezik és harcba vetik a burzsoázia bűnös nyereszédekéde kedvéért. Belátták, hogy csaknem három éven át kuporogtak a fedezékekben, kimerültek ott, meghaltak, éheztek, gyilkoltak — pénzeszsákok hasznáért. Egészen természetes, hogy amikor a forradalom már szétlőtte a régi fegyelmet, de az új megteremtéshez még nem jutott el, akkor a régi hadsereg felbomlása, szétesése, megsemmisülése következett be.

Ez a betegségi folyamat elkerülhetetlen volt. A menseviki és esz-er csacsik a bolszevikket vádolják: ohó, lássuk csak mit tettek — felbomlásba vitték a cári hadsereget! Csakhogy ezek a menseviki esz-er csacsik nem látják azt, hogy a forradalom nem győzhetett volna, ha a hadsereg februárban engedelmessé marad a cárhoz és tábornokaihoz, októberben pedig a burzsoáziához. Hiszen a katonai felkelés a cár ellen, máris a cári hadsereg felbomlása volt. Minden forradalom szétlőti a régit és a romlottat. Majd elsőbb is bizonyos (igen nehéz) idő következik, mielőtt megteremtődne az új, mielőtt megkezdődne a régi sertesől helyén, a csinos ház felépítése.

Vagyunk csak egy kis példát más térről. Régi munkások tudják, hogy volt olyan idő, amikor a parasztok átalakultak gyári munkásokká, a városokba jöttek és ott egy-kettőre csirkefogóvá, „levetkőztetővé”, „iparosmesterré” alakultak át. Ebben az időben a „gyári munkás”, a „mester” szó majdnem hogy szidalom számba ment. És tényleg ezek a munkások mesterek is voltak a garázdálkodásban, csavargásban, szitkozódásban és civakodásban. És ezen az alapon a minden újításról féltő maradiak a hübéri joghoz visszatérést hirdették.

Ezek azt mondogatták: minthogy a város így megront, minthogy a város így „kiforgat”, épen ezért szükség van a falura és a földbirtokosok atyjai botjára. Ott majd kivirulnak az erények. És gonoszul kinevetek mindenkit, aki a munkásságban látta a föld savát. Azt kiáltották felénk, Marxisták, a nagy kommunista, Marx Károly tanítványai felé: Látjátok — ezek a ti híres munkásaitok! Hiszen ezek disznók és nem emberek, ezek a gyalázkodók! És ti azt mondjátok rájuk, hogy bennük van a föld sava! Jól botol, korbácsot, istállót nekik — akkor majd megtudják, hogy nem arcátlanokodhatnak!

Mindez sokakat „meggyőzött”. Pedig valójában imé miről is volt itt szó. Amikor a parasztok a városba jöttek és szakítottak a faluval, akkor elhagyták a régi falusi szokásokat is. Faluhelyen régmódián élnek, az öregek számára figyelnek és azokra hallgatnak, még ha mindjárt olyan is, hogy az esze beszáradt, békén ül a veteményes kertben, soha az orrát se dugja ki a háza tájáról messzebbre és fél az új tüz minden szikrájától. Ez a falu bölcsessége. Ez rossz bölcsesség volt, azonban ilyennek alkotta meg a falusi „rend.” Ez

a bölcsesség a városban gyorsan eltűnt. A városban minden az: az emberek, a viszonyok, egész tömege az új, nem tapasztalt csábító izgalmaknak. Érthető, hogy a régi, falusi erkölcs itt eltűnt. Ahhoz pedig, hogy új erkölcs alakuljon ki, szükség volt bizonyos időre. Ez a közbeeső idő és ez a felbomlás korszaka. (Folytatjuk)

Nyílt-tér.

Tisztelettel értesítem a k. é. közönséget, hogy lakásomat Zrínyi Miklós-u. 26. szám alól **Zrínyi Miklós-u. 35. szám alá, Bazár-épület, II. k. udvarba** helyeztem át. — Egyben **maszliozdát is elvagyok.**

Kérem továbbra is szíves pártfogásukat s vagyok

teljes tisztelettel
Fahn Arnoldné.
szülésné.

Értesítés!

Értesítem az elvtársakat, hogy **Deák-tér 10. szám alatti, Pollák bórkereskedő házában**

dohányrudát nyitottam,

ahol okmánybélyeg, postaértékelkek, mindenféle pipere és papírúri raktáron tartok. Szíves támogatóisukat kérve vagyok

tisztelettel

Grünhut Pál.

Makulatur papír

kapható kg.-ként 2 kor.-ért a „Zala” kiadóhivatalán

Egy jó házból való fiu tanulóknak felvétetik

Hoffmann és Frank rövidíru nagykereskedésében, Nagykanizsán.

VILÁG Magyarországhoz Szervező Szállás. Telefon 74. KZ.

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap. Május 8. 9. 10. 11.

HARANG

Schillertől. Irta Frank. Hoffer. Hatóságos dráma 5 felvonásban.

Legközelebb

Vörös házorkány

4 részben. A legnagyobbat detektív bűntényi drámája. 18 felvonásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

Bejárónő,

lehet fiatalabb leány is, azonnali belépésre kerestetik jó fizetéssel, reggeli- és ebédkosztal özv. **Tóthné**nál, Csengery-ut 15. sz. I. emelet.

URANIA mozgóképfalata

Csütörtök, péntek, szombat

Leányvásár

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papírárú készítés. Mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben készít és legpontosabban szállit.

ZALAI NÉPAKARAT

Szociálisták és munkások! Egyetlen, közös utat a számunkra vezető út a munkásokkal együttműködésben! Hívatunk minden munkást a közös munkához! Hívatunk minden munkást a közös munkához!

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak: Hónap: 1000 Ft. Éves: 10000 Ft. Külföldi: 15000 Ft. Egy példány: 100 Ft.

Válasszatok proletárok!

Nagykanizsa, május 8.

Nem akarjuk titkolni egy pillanattal sem a valóságot. Nyíltan és őszintén szembe mondjuk Zalamegye proletárlátusának, hogy elérkezett az idő, amelynek eljövetelel valaha véres kard körülhordozásával szokták hírré tenni ebben az országban. Ez az ország ma a földművesek, munkások és proletárlátusának; a dolgozók hazája, akiknek nincs szükségük az imperialista vérengzés ilyen szimbólumaira. Amit egykor a királyság ostoba és koholt érzése, a nemzeti és hazafiai eszme mesterségesen szított hazug lobogása tenni képes volt, azt most kétszeresen meg kell tenni a proletárlátus izzó lelkesedésének, évszázadok felgyülemlett keserűségének, az internacionális munkásság győzelmes osztálytudatának.

A román bojárok kapzsisága nyíltan bemutatkozott, a román imperialisták kimutatták foguk fehérét — **elérkezett a cselekvés órája.** Az öngyilkosságra kényszerítő román feltételekre, az újabb offenzíva beigérésére csak egyetlen válasza lehet a magyar munkásság: **a végsőkig való ellenállás, a tankaddst nem ismerő fegyverkezés.**

Válaszut előtt áll a magyar munkásság. **Választania kell két ut között.** Az egyik ut visszavezet a multba, ahol nincsen más, mint **kizsákmányolás, rablás, embertelenség, nagyuri góg és kegyelem-kenyér.** A másik ut a dicsőséges jövőbe nyúlik, ahol nem lesz többé különbség ember és ember között, ahol egyik ember nem teremthet magának jó módot csak ezért, mert helyette sok százan isszonyu munka terhe alatt görnyednek; — ahol nincsenek dologtalan herék, ahol **minden dolgozó megkapja munkájának teljes értékét.**

Válasszatok proletárok!

Aki az új ut helyett a régít választja, annak nincs helye a proletáriátus soraiban. Aki az új ut ösvénye előtt habozik, vagy ingadozik, az nem méltó arra, hogy résztvegyen a munkásság főlshabadtító, világot megváltó nagy küzdelmében. Aki elcsügged, vagy ellankad, mielőtt még **tejtre** kerülhetett volna a sor, az árulója a proletáriátus szent ügyének.

A multnak többé nem szabad, nem lehet visszatérnie. Ingadozásnak, habozásnak helye nincs.

Vagy — vagy!

Az igaz, öntudatos proletárnak elszánt, tejtrekész, hatalmas, egyöntetű akaratú, fogait összeszorítva, fanatikus lelkesedéssel és a nagy eszme mély átrésésével kell tovább haladnia a meg-

kezdett munkában. Hadat kell viselnie a magyar proletárlátusnak, háborút kell folytatnia, mert a belső és külső ellenség egyesült, hogy megfojtsa a magyar proletárlátust és visszaállítsa azt az uralmat, amely nem ismer mást, mint rettenetes kizsákmányolást. Belső és külső ellenség rohan rá a magyar proletárlátusra, hogy újabb rabszolgaságba hajtsa, kiszíjja utolsó csepp véréit is és újabb kiszolgáltatassa a kapitalizmus kénye-kedvének és mohó étvágyának. **Gyáva az és öngyilkosságot követ el, aki ezt választja!**

Mert ha a magyar proletáriátus

most önként mondana le a megszerzett hatalomról, ha végső lehelletig nem küzdene a proletárlátusért, ha önként kiadná kezéből a fegyvert, **öngyilkosságot** követne el: újból a burzsoázia kerekedne felül. Ezért minden magyar munkásnak abban a **harcvonalban** van most a helye, amelyet meggingathatatlannul fenn kell tartanunk, ha nem akarjuk, hogy kizsákmányolónk, legyőrt és letiport rabszolgatartóink megint a nyakunkra ültetett.

Válasszatok proletárok és aki helyesen választott, az holnap benn lesz a Vörös Hadseregben. L. J.

A németek nem fogadják el a békeszerződést

Glessenberg német birodalmi miniszter az Oroszországgal való szövetség mellett. — Szétverték Kolosok seregét.

A francia kapitalizmus nem tagadta meg a maga természetrajzát. Leszűlt figyelemmel kísértük a párisi békekonzferencia" eseményeit és minden proletárlátus Páris felé meredt tegnap óta: tegnap adták át a németeknek a békefeltételeket. Ismertük a kapitalista társadalom lélektanát és tudtuk előre, hogy az agyalágyult Clemenceauk oly békefeltételeket fogtak szabni Németországnak, amelyeknek

teljesítéseért még az áruló Scheidemannok sem vállalják a felelősséget. Már a párisi hivatalos szikratáviratból, amelyet tegnap délután siettek világgá kürtölni, kitűnt, hogy Brockdorf-Rantzau, a német béke delegáció vezetője jól odamondogott a versaillesi békeszínháznak. Este azután megjött Berlinből a jelentés, amely a bolsevizmus sorsát egész Európában eldöntheti:

Berlin, május 8. A „Mittageblatt" tudósítja jelenli Versaillesből, hogy tegnap délután felé tanácskozársra ütek össze a német béke delegátusok, amelyen elmondották benyomásukat a békeszerződésről. Brockdorf-Rantzau beszédét illetőleg a béke delegátusok kebelében nem jelentéktelen ellentétet merültek fel. Glessenberg birodalmi miniszter is közölte impresszióit és ezeket jelentette ki:

— Csakis kapitalista közegek képviselői tanácsolhatják ebben az esetben a kompromisszumot. A békefeltételek, amelyek a német népet szőrdőtől-bőrőtől kiszolgáltatják az antantnak, nem kevesebbet skarnak, mint azt, hogy a kormány a munkásság rabszolgatartója legyen a nemzetközli kapitalizmus szolgálatában. Erre a célra nem engedjük magunkat felhasználni és a német munkásság sem kapható arra. Ebben a helyzetben csak egy kivezető ut marad számunkra és pedig: az azonnali béke megkötése Oroszországgal és a vele való szövetség megteremtése, ami által megnyitjuk a bolsevizmus zárlipelt Németországba. Ennek a kezdeményező lépésnek sikerülni kell megtörténnie, nekünk pedig a békeszerződés esetleges elfogadásánál minden konzekvenóliát le kell vonnunk.

A békeszerződés — Németország hatálos ítélete.

Berlin, május 8. A Berliner Tagblatt jelenli Versaillesből: Az a benyomás, amelyet a békeszerződés a németekre tett, nyomozható. Egy itt időző politikus ítélete jellemzi az általános érzést. A politikus ezt mondta:

— Ez a szerződés Németország hatálos ítélete. A tárgyalásokat mindazonáltal megszakítanunk nem szabad, hanem megkíséreljük, hogy egyes pontokon tudunk-e változtatást eszközölni. **Egyelőre tárgyalni fogunk: hogy milyen eredménnyel, ez a legnagyobb mértékben bizonytalan.**

Calcearin távirata Kun Bélának.

Budapest, május 8. Calcearin elvtárs az orosz külügyek népbiztosa ma a következő szikratáviratot intézte Kun Bélához:

— Kolcsak frontján változás állott be. Támadásba mentünk át és Kolosok offenzíva kezd rohamosan összedőlni. A legutóbbi hét folyamán egy támadásnál több mint 10.000 foglyot ejtettünk és a Bug-

neme körülben nagyobb hadizsákmányra lettünk szert. Kolcsak bandái jávárszt elmenekülnek vagy átpartolnak mihozzánk. Felhasználom az alkalmat annak a kijelentésére, hogy mi a Budapesten beállott változást lelkesedve fogadtuk.

— A magyar proletáriátus hozzáfogott egy erős és szilárd forradalmi hatalom megszervezéséhez. Rendkívüli a feladat, de a magyar proletárlátus máris urra lett rajta. Ez mutatja meg a magyar forradalom nagy és valóságos hatalmát. A proletáriátus diktatúrája nem szóbeszéd, hanem reális tény s ez az a szilárd alap, amelyre az új társadalmi rendet fel lehet építeni. Csioserlin.

Az orosz hadseregben zászálították a vaslegyelmet.

Budapest, május 8. Trockli orosz népbiztos Moszkvából a következő táviratot intézte a budapesti első nemzetközli vörösreád orosz zászálójához:

— A vörös hadsereg nevében szívóbi köszönöm üdvözléseket. Adjátok át testvéri üdvözlésünket a magyar vörös hadsereg min-

den harcosának. Hiszem, hogy a ti önkéntes zászlóaljakot ép. olyan derék lesz Magyarországon, mint amilyen hősiessen a magyar zászlóaljak harcoltak Oroszországban. Keleti frontunkon, amelynek a helyzete pillanatnyilag megingott, ismét helyreállított a rend. A vörös hadsereg összes harcosai a kemény katonai foglyomlet újból visszaállították, mert felismerték, hogy a győzni akaró hadsereget csak a vasfegyelem viheti diadalra.

Az olasz-dólszláv konfliktus.

Berlin, május 8. A *Beiliner Tagblatt* jelent (Chiassóból): A *Secolo* titel jelentése szerint a dólszláv kormány elrendelte Olaszország ellen minden 40 éven aluli férfi mozgósítást. Utasok elmondották, hogy Horvátországban nem, vagy csak igen nehezen teljesítik a parancsot. A horvát lakosság magatartása a szerb kormánnyal szemben egyre elkeseredettebb lesz.

Az erjedő Európa.

Bécs, május 8. A szociáldemokratapárt vasárnap délelőre a munkásságot tömeggyűlésre hívta össze. Napirend a Németországhoz való csatlakozás és az önrendelkezés kérdése.

Bécs, május 8. Az antant béketervezete ma a parlamentben megjelent politikusok tárgyalták. A tervezetet egyhangulag elfogadhatatlannak jelentették ki és azt hangoztatták, hogy változás nélkül lényeges változást lehet Versaillesben elérni, mert különben teljesen elviselhetetlen helyzet állana elő.

Parancs.

Budapest, május 8. A hadügyi népbiztosság a következő parancsot adta ki: Az egyes üzemekből a mozgósítási parancsra bevonult munkás-elvtársak közül azok, akik az orvosi megvizsgálás alkalmával csapat-szolgálatra nem alkalmasnak osztályozottak, az üzemekben mindaddig, míg másképp nem intézkedünk, tovább dolgozni tartoznak, azaz, hogy az üzemek által felállított munkás-zászlóaljba való bevonulás után a helyi katonai szolgálat teljesítése továbbra is kötelező.

Hadügyi Népbiztosság.

A tíz éven aluli gyermekek színházba járásának megtiltása.

Budapest, május 8. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A budapesti központi forradalmi munkás- és katonatanács elrendeli, hogy a 10 éven aluli gyermekek színházat, mozit és más felnevelő szórakoztatásra szolgáló mulató helyeket csak abban az esetben látogathatják, ha kifejezetten gyermekelőadást tartanak.

Nem szabad a házbéreket emelni. A nagykanizsai Lakásügyi biztosság ezúton kéri a város lakosságának tudomására, hogy a városban létesen elterjedt hírekkel szemben a lakásügyi biztosság fennáll és továbbra is fenn fog állni. Ennek fő oka az az általános elterjedt hír, mintha a lakásügyi biztosság megkezdte volna az Országos Lakásügyi Biztosságnak a lakásokvírállások ellenőrzését. A lakásügyi biztosság az Országos Lakásügyi Biztosságnak a lakásokvírállások ellenőrzésére vonatkozó rendelete csak azon lakásokra vonatkozik, melyekben a vörös hadseregbe bevonult katonák hozzátartozói laknak. Egyúttal ismételt és nyomatékosan felhívja a lakásügyi biztosság a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy sem a lakások béreit nem szabad emelni, sem pedig a lakásoknak felmondani nem szabad. Aki ezeket a rendelkezéseket nem tartja, azal szemben a rendelkezésre álló leg-szigorúbb megtorlást fogjuk alkalmazni. Török s. k. a Lakásügyi biztosság vezetője.

Forman
nátha ellen

Ruházati cikkek elosztása.

Megszűnik a rendelt ruha. — Fejlesztik a textilgyárakat.

A szociálistermelés népbiztosága, számolva a felvilágosított proletárok fokozott kulturigényével, különös súlyt vet a proletárcsaládok ruházati cikkekkel való ellátására. A régi rendszer alatt felállított különböző központi szervezetek egy egységes Ruházati Hivatalba egyesítette és ez a szerv végzi a készletek igazságos elosztását. A Ruházati Hivatal pár hetes fennállása alatt is valóra váltotta a hozzáfűzött várakozásokat, mert a hónapokig tartó körvényezés, aktázás és bizottsági üléselés helyett három nap alatt minden jogos igényt kielégít.

A szociálistermelés népbiztoságának első intézkedése volt, hogy a ruházati cikkeket árusító üzleteket lezáratta, leltározatta és a készletek felolt való rendelkezést a Ruházati Hivatalra bízta. Ezt a hivatal zaratlanul végzi, e mellett azonban a népbiztosságot erősen foglalkoztatja a jövő kérdése. Az elosztásra nézve több terv van és ezek között most az áll előtérben, hogy az Államnép Fogyasztási Szervezetet 12 ruházaticikket elosztó helyeket létesít, azonkívül ezek mellé egy beszerző szervet. Itt helyőnk el a jelenlegi üzletek tulajdonosait és személyzetüket. Ezekben az üzletekben minden jogosult megkapja a szükséges ruházati cikket, a rendelt ruha természetesen megszűnik. Nagy gondot okoz a pótlás, mert ha most van is tekintélyes készletünk, — a leltározásnál egy cégnél 13 millió értékű ruházaticikket foglaltak le — a megnövekedett igények kielégítésével csökken a készlet. Régebben Magyarország 500 millió értékű ruházati cikket importált, ez a mai értékre és szükségletre átszámolva 3—4 milliárdnak felel meg. Minthogy az importálás nehézségbe ütközik, elsősorban a belföldi termelést kell fokoznunk. Örvondetes jelentések érkeznek az ország minden részéről a kender és lentermelés kitünő állásáról, úgy, hogy ha valami eleni csapás el nem rombita ezeket a reménysejket, kenderben és lenben rekord terméstarték lesz. E jelentések arra bírják a szociálistermelés népbiztoságát, hogy hozzá lásson a budapesti textilgyáranyagot feldolgozó gyárak fejlesztéséhez.

A vidéki pénztintézetek ellenőrzése.

Kanizsra megérkeztek az ellenőrző megbizottak. — Eddig hét-száz intézet van tanács-ellenőrzés alatt.

A budapesti intézetekhez hasonlóan a vidéki intézetek is tanácsellenőrzés alá kerültek. Míg azonban Budapesen a pénztintézetek megszervezését gyorsan végre lehetett hajtani, addig a vidéken az intézetek ellenőrzés alá való helyezése természetesen lassabban ment. Mindazonáltal a meg nem szállott területeken működő mintegy 850 intézet megszervezését aránylag rövid időn belül sikerült végrehajtani, úgy, hogy ma már, hétszáz vidéki pénztintézet áll a tanácsellenőrzés alatt, de a folyamatosan levő munkálatok eredményeképpen rövidesen valamennyi vidéki pénztintézet is be fog kapcsolódni az ellenőrzés hálózatába. A Tanácsellenőrzés könnyebb keresztülvitele mellett 53 körzetre osztottak fel a meg nem szállott területet. A körzetek székhelyét a forgalmasabb és jelentősebb vidéki piacokon, vagy a megyei székhelyeken állították fel. (Ilyen körzet székhely Nagykanizsa is.) A körzetek élére a körzeti megbizottak kerültek, ezek tettek javaslatot a pénzügyi népbiztosságnak a vidéki pénztintézetekről működő ellenőrk kiküldetésére vonatkozólag.

Az ellenőrzés alá kerülő vidéki pénztintézetek természetesen a pénzügyi népbiztosság rendeleteinek végrehajtására szorgoskodnak. A pénzügyi népbiztosság most a vidéki pénztintézeti szervezetek folytatott közös és működésének egységes fejlesztése érdekében ellenőrző megbizottakat küldött ki a vidéki pénztintézetekhez. Ezek elsősorban a körzeti megbizottak működését fogják felül-

bírálni, továbbá felülvizsgálják a pénztintézetek ügykezelését, különös tekintettel arra, hogy az intézetek a rendelkezéseket pontosan megtartják-e. Hatvan ellenőrző megbizott utazott ki eddig a vidéki körzeti székhelyekre.

A pénzügyi Népbiztosság ellenőrző megbizottjainak jogukban áll a pénztintézetek alkalmazottainak munkáját felülbírálni, az ellenőrköt felüggesztés és ezeket másokkal helyettesíteni.

Az ellenőrző megbizottak jelentést fognak tenni a felülvizsgálat eredményéről és ők tesznek majd javaslatot arra nézve is, hogy milyen intézetek fuzója kivasatolható és melyik az az intézet, amely adminisztrációjánál és az iránta megnyilvánuló bizalmánál fogva a piacmunkák többi intézetét magába olvaszthatná.

Nagykanizsára *Kürschner* és *Pilszter* ellenőrző megbizott elutazott arra nézve is Budapestről és már meg is kezdte működését. Felül fogják bírálni a zalamegyei körzeti megbizottak működését és felül fogják vizsgálni az összes tanácsellenőrzés alatt álló megyei pénztintézeteket.

HIREK.

1919.	NAPTAN.
Május 9.	A nap két óra 34 perckor, nyugszik 7 óra 20 perckor.
9	A hold két óra 3 perckor, nyugszik délután 1 óra 51 perckor.
Péntek	

Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti május 8-iki kelettel: A Tisza mentén és Salgótarján fölött kisebb csatározások. Egyébként a helyzet változatlan.

Holnapig be kell szolgáltatni a fegyvereket. A Direktórium figyelmezteti a fegyvertulajdonosokat, hogy két nap múlva megkezdődik a fegyverbeszolgáltatás legszigorúbb ellenőrzése. Aki fegyvert, löszert be nem szolgáltat, forradalmi törvényszék elé kerül és a rendelet teljes szigorával büntetetik. Azok számára, kik eddig még bármi okból nem szállították be fegyvereiket a vörös őrség, újabb 48 óra határidőt engedélyez erre a direktórium. Be kell adni a fegyvereket azoknak is, akik a proletárdiktatura óta kaptak fegyvertartási engedélyt, mert az eddig kiadott fegyvertartási engedélyek érvénytelenek. Fegyvereiket csak azok tarthatják meg, akik újabb fegyvertartási engedélyt nyertek. Az új engedélyeket nagyon gondos rostálás után fogja a Direktórium és a Vörös őrség együttesen kiadni.

A forradalom és a falu. A falu népe is megmozdul már. Az agitátorok munkája nem hiábavaló, az elvett eszme a falun is termi már gyümölcsöt. A falu népének is kinyitnak már a zemei és meglátják a régi rendszer igazságtalanságait. A felbőrdült földműves proletárok ma már olyan magas fokán állanak a proletárontudatnak, hogy nem elégednek meg a beszéddel: *tesznek* Pütré és Felsőrajk községek direktóriumai tegnap mutatták meg, hogy teljesen megörtök már a kommunizmusra és kiérdemelték az új forradalmi rend gyümölcsét: megkeresték a kanizsai direktóriumot, hogy a *valdásokkal* *hátszoból* *ki iskolddból* Pütré és Felsőrajk proletárágának forradalmi megmozdulásában az eszme diadalát üdvözöljük és a jövő biztató zálogát látjuk.

Házasság. *Szepe László* Kompos Margitkával házasságot kötött. (Mindem külön értesítés helyett.)

A Nagykanizsa és Vidéke területén a választások vezetői felkértem, hogy f. hó 11. vasárnap d. e. 10 órakor a Király-ú. 36. sz. alatti szakszervezeti helyiségben megkezdni sziveskedjenek. Tárgy: Az idej. bizt. titkos egyöntetű eszköze. A tárgy fontosságára való tekintettel kérem a tagok ill. számra való megjelenését. *Ondó H.* szakszervezeti elnök.

— **Kiütéses tifusz.** Tegnap reggel **Starca József** kiütéses tifuszban meghalt a nagykanizsai járványkórházban. Skurca cseh ember volt, cseh proletár, akit a letlenti imperializmus kergetett a vágóhidra Galiciába. Ország fogságából volt hazatérőben, de nem tudott elérni hazáját. Nem tudta hazavinni a nagy eszmét, a kommunizmus eszméjét, amelyet a nagy Oroszországban már megvalósította. Itt kellett meghalni Nagykanizsán, mint a burzsoá-háború szerencsétlen mártírjának. Sokan hullottak el így, messze idegenben minden fajta proletárvérünk közül, de sokan mégis haza kerülnek minden viszontagságon keresztül Oroszországból és elhínik az eszme magvát, amely nemsokára kihajt és akkor nincs erő, a világ proletárjainak egyesülését megakadályozni tudná.

— **A jégbiztosítás állami kezelésben.** A magyar Tanácsköztársaság pénz- és földművelésügyi népbiztosságának rendelete folytán az összes jégbiztosításokat, melyeket eddig külön biztosító intézetek eszközöltek, egy Központi Jégbiztosító Szervezet intézi. Ezen szervezet kötelezésekbe beolvaszták az eddigi jégbiztosításokkal foglalkozó intézetek jegosztályait. A jégbiztosítások eszközésére Zala- megye területére Nagykanizsa székhellyel a szervezet egy irodát létesített, de a biztosítások az eddigi biztosító társaságok útján is feladhatók. A magyar Tanácsköztársaság érdeke megkívánja, hogy a gazdálkodók mezői természetényeiket jégkár ellen biztosítsák, különösen pedig a szociálizált mezőgazdaságok, melyekért vezetői felelősek.

— **A lóállomány helyreállítása.** A háború folyamán a lovak közt nagyon elterjedt a takonykór. A régi rendszer nem adta meg az eszközöket a hatásos védekezéshez. A betegség felismerésére a tudomány nyújtott már megfelelő segédeszközöket, amilyen például a Malleinkezés és a vérvizsgálat, de nem volt pénz a fertőzött állatok irítására. Most nagybarányú kísérletek indultak meg abban az irányban, hogy azokat az állatokat, a melyeknél vizsgálási módszerekkel megállapítható, hogy a betegség csak a belső szervekre szorítkozik, elkülönítve további használatban hagyják, úgy hogy más állatokat meg ne fertőzhessenek. Ilyen kísérletek folytak a budapesti állatorvosi főiskolán, továbbá gyakorlati kísérletek történtek a délvidéken és Heves megyében. Ezek a kísérletek fogják majd megmutatni, a takonykór irítás olcsó és eredményesebb módját.

— **A vetőmag nemesítése.** A földművelésügyi Népbiztosság mezőgazdasági főosztályának politikai megbízottjától azt az értesülést kaptuk, hogy a vetőmag osztály vezetőjévé egy országos nevű vetőmag-nemesítőt neveztek ki. A népbiztosságnak ugyanis az a törekvése, hogy a gazdaságokban csak nemesített vetőmagyvakat használjanak. Az ország különböző részeiben vetőmag-telepek lesznek, ahol a nemesített vetőmagot oly mennyiségben fogják elszaporítani, hogy mindenki kaphasson belőle. A kapás növényosztály egyik legfontosabb feladata a burgonyanemesítés előmozdítása. A háború alatt ugyanis a vetőburgonyát étkészésre használták fel. Bizonyos idő múlva elérhetjük, hogy ültetésre csak fajburgonyát adunk ki.

— **Borzalmas vérfürdő Lendvavásárhelyen.** Alsódiendvai tudósítónk jelenti: Komoróczy József kedvese Nagy Rozália szülői házában töltötte a vasárnapot, ahol megbeszélte, hogy az ünnepek után megtartják a lakodalmukat. Estefelől a legény hazatért szülei házához, ahol elnevezték a házasságot ilyen rövid idő alatt való megkötését. A legény heves összeszólalkozás után visszatért felült lelki állapotban a kedveséhez. — Későn este mindnyájan egy közös szobába nyugodni tértek. Ejjel után a szülők leányuk korzalmis felsikoltására ébredtek fel. Az apa leányához sietett és látta, hogy az vérben felfertőzött. Kétségbe esett, mert hatalmas késszerűséggel megölte a leányt. Midőn az apa ezért rátámadt, az ellene fordult és többször megszúrta: egy hatalmas késszerűséggel a mellébe vágott és keresztül szúrta a tüdőt is. Az apa az istállóban alvó fiát észlélte, akkor a vértől teljesen megvadult legény az elmaradt anyának esett és azt is borzalmas-

san összeszúrta, majd önmagát szúrta késszerű melbe. Az anyán 14 sebet ejtett. A leg-súlyosabb vágással végig keresztülvágta az orrat, a száját és a nyelvet egészen az állcsontig. A leány azonnal meghalt. Nagy József és a gyilkos állapota súlyos, az anya állapota reménytelen. A hatóság a vörös őrség egy szakaszát nyomban megjelent a helyszínről a gyilkost őrizet alá vette. Az első orvosi segélyt a helybeli kórorvos teljesítette. Az aldozat hulláját a vizsgálóbíró felboncoltatta, amely alkalommal 4 szurást állapított meg, amelyek körül Sottót feltétlenül halálos volt. Az egyik borzalmas szúrás keresztül vágta a tüdőt és a szívet is.

— **Májusi ünnepély Pácán** Pácáról jelentik: Soha nem látott és tapasztalt fényes bizonyítékát szolgáltatva a falu népe, annak az öntudatoságának, mellyel az új idők szellemét szolgálja akarja. Az ünnepély, melyet folyó hó 4-én tartottak meg Pácán, fényével és változatos programjával, nagyon sok városi is felülmúlta. Kora reggel, zenés ébresztő adta tudtára Pácsa proletárjainak a népünnepély kezdetét. A helyi párt kiküldötteit, Török Posner és Horváth elvtársakat, már Felőrajknál várta a vörös küldöttség Zalai Béla járási megbízott elvtárs vezetésével, az ottani párt tagjainak kíséretében. Berkezőven Pácsára, Landi Ferenc tanító elvtársunk örömeinek adott kifejezést megnyitott beszédében, a kanizsai elvtársak megjelenése felett. Török elvtársunk a töle megszokott természetesen lendüléssel szavalt Czizmadia Sándor „Tűzekben” című költeményét. Őriási éljenzés és taps után Posner elvtárs őszintén megindulva mondott köszönetet a meleg és őszinte fogadtatásért, s megígérte mindenkivel, hogy ahol a falu és város népe követi példánkat és így őszintén élnek, ott nem lehet kétség a proletárok szent diadala felől. Percekig tartó zúgó taps és éljenzés fogadta elvtársunk szavait. Utána Fodor Sándor, Landi Ferenc, Kelemen Büzsi, Tamás Károcsi és Fodor Irmauszka adtak elő gyermekszavaltokat, teljesen forradalmi szellemben. A szervezet részéről: Tomkó Flonka, Vadász Károly és Tuboly István, izzó lendülettel szavaltak Petőfi Sándortól forradalmi költeményeket. Ezután a gyermek dalára, orosz dallamu indulót énekelt. A melódia, a kipróbált arcok sokaknak csaltak könnyeket a szemükbe. Szalay elvtárs gyűjtő hatású beszéde után az ifjúsági dalára, Lázár István elvtárs vezényletével, a nagykapornoki rezesszandó kíséretével élénkelte a Marsellést, melynek befejeztével a hatalmas, körülbelül 1500 emberből álló tömeg megindult az igricel erdőbe, ahol már az ingyen-ebéd várta őket. Az ebéd alatti hangulat méltó kifejezést adott a forradalmi jelzőnek. Az ebéd után Szunyog elvtárs, Pácsatűzről ítéztett beszédet a proletárföldmunkásokhoz. Időközben odaértek a zalaszentmihályi elvtársak is s az így felszaporodott ünnepelő, a legkedélyesebb hangulatban táncoltak késő estig.

— **Táncestély.** Folyó hó 10-én este 7 órakor a Kázinó dísztermében a Szocialista Párt táncestélyt tart.

— **A Világ nagymozgójában szombat és vasárnap** *A banya ilka* című 5 felvonásos filmszenzáció I. része kerül bemutatásra, mely Max Pomperon világhírű regénye után dolgoztatták át filmre és melynek főszereplőiben 10 ezer személy vesz részt.

Pártúgyek.

Szakszervezetek figyelmébe. A Magánalkalmazottak Szövetkezője azon szakszervezetek állatán tagjai részére, amelyek létszámukat tegnap a párttitkárságnál bejelentették, cernát utalt ki, amely a szövetkezeti boltban, (Csengery-utca 1.) ma d. o. 9—12-ig átvethető. Szakszervezetek, melyek létszámukat még nem jelentették be, ezt sürgősen teljesítsék. A létszámok helyességéért az elnökök felelősek. Mindazok részére pedig, akik szövetkezeti munkánál üzemeltetést jegyeztek, a círnél ma d. u. 2—8-ig kiutaltatik. Az árut minden szakszervezet egy megbízottja által elviheti. Magánalkalmazottak Szakszervezetének Szövetkezője.

Felhívás. Alulírott ezennel felhívom a sülömunkás szaktársakat miszerint f. hó 11-én d. u. 2 órakor Munkásotthon helyiségben pontosan jelenjenek meg. *Foimik* titkár.

Felhívás. A nagykanizsai sülömesterek szakszervezetének Helyben. Alulírott a vezetőség nevében tisztelettel felkérlek a helybeli sülömestert elvtársakat, miszerint f. hó 11-én d. u. 3 órára Erzsébetlér 20 szám alatt lévő Munkásotthonba egy 4 tagú bizottságot kiküldeni sziveskedjenek. Tárgy: A munkabérek közös megbeszélése. *Foimik* Gyula írtm. munkások csoportjának titkára.

Mezőgazdasági géppártásunk megreformálása.

— Budapesti tudósítónk jelentése. —

A Tanácskormány gazdasági programjában kimagszó hely jut a mezőgazdasági termelés fokozásának, amiből önként következő a mezőgazdasági gépi párti termelés új alapokra fektetésének szükségessége. A Tanácskormány ezirányú tevékenységére vonatkozólag kérdést intéztünk a Szocialis Termelési Népbiztosság mezőgazdasági géppártási szakosztályának vezetőjéhez, amelyről a következő felvilágosítást kaptuk:

— A nagy gépek közül a gőz- és motoros szántógépek legnagyobb részét, továbbá nagyon sok cséplőgarnitúrát, lokomobilt, majdnem az összes kaszálókat; vető- és aratógépeket külföldről kaptuk. Ezek helyreállításához a szükséges pótalkatrészeket máról holnapra kell előteremtünk és fel kell kuttatnunk közvetve azokat a helyeket és üzemeket, amelyekben ezek gyártását legalább részben megkezdhetnők. A meglévő gyártszerek is hóna alá kell nyulnunk. Csak a legnagyobb mértékű kooperációval érhetjük el, hogy az anyag- és szénhiánnyal küzdők, külföldi géppártmányoktól teljesen elcsúszó gyártszerek a termelést némiképp helyreállítsák. Ezt is csak úgy érhetjük el, ha ugyancsak a földön látogatjuk azokat az üzemekeket, amelyek elsősorban jöhönek tekintelbe.

— Végső törekvésünk, hogy üzemünk az eddigi össze-vissza termelés helyett alandard típusokat állítsanak elő, még pedig úgy, hogy ezzel együtt az üzemek termelési képességét is fokozzák. Régebben gyártszerek a kisbirtokoknak megfelelő típusokat állítottak elő, mert hiszen minden egyes kisbirtokos a saját gépeivel akarta földjét megművelni. A kollektív termelés korszakában el kell térnünk ettől a rendszertől. Csak olyan típusokat gyárthatunk most, amelyek eddig külföldről hoztunk be.

— A kapitalisták import-politika küldében annyiban is megboszulja magát, hogy a behozott gépeket csak a legnagyobb nehézségek árán tudjuk pótalkatrészekkel ellátni, annál is inkább, minthogy sajnos importőreinknek nem állanak a megfelelő rajzok rendelkezésükre. A bajon úgy igyekszünk segíteni, hogy az egyes birtokokra szakértőket küldünk ki, akik ott a helyszínen a megfelelő típusú gépeket szétválasztják és lerajzolják. Ez arra szolgál, hogy a rajz után a megfelelő alkatrészeket azután elkészíthessük.

— Fontos követelmény, hogy a mezőgazdasági gépek kezelésére kiképzett személyzet álljon rendelkezésre. A régi termelési eladási rendszer korában minden egyes eladó azzal érvelt, a maga típusa mellett, hogy kezeléséhez semmiféle szakértelme semesen szükséges. Most e téren sem nekünk kell jóvá tennünk a múlt bűnét, még pedig akképen, hogy a gépek kezelésének oktatása céljából tanfolyamokat tartunk.

— Mindezekből világosan látható, milyen nehéz feladat előtt állunk. A szükségletet most írja össze a Földművelésügyi Népbiztosság s ez adatok alapján erőfeszítés kezdünk a fogyasztás igényének gyors kielégítése és a többtermelés előlése érdekében. A szén és anyaghiányra való tekintettel a feladat megoldása csak úgy képzelhető, ha a kommunisztikus termelés minden egyes lépése a legmesszebbmenő módon támogatásunkban van.

A felfegyverzett nép örzi hódításait.

— A tanácsköztársaság hadserege. *) —

II.

Ameddig a *burzsoázia* van hatalom, ameddig a „honvédelem” a bankárok, kereskedők, üzérkedők, csendőrök, királyok és elnökök honvédelme, addig a munkásosztály semmiképpen sincs érdekelve ennél a nyereség megőrzésére szolgáló gépezetnél. A munkás-ság proletárkötelessége a *felkelés* az ellen a gépezet ellen. Csak a pénzeszásoknak hitvány lakáji és szolgálói beszélhetnek arról, hogy háború idején nem szabad sztrájkolni és nem szabad föllázadni a rabló, imperialista állam ellen. Érthető, hogy ez zavarja a rabló-háború ügyét. Érthető, hogy az ország belsejében és még inkább a hadseregben támadó zavargás alkalmas a hadsereg megbomlására. Azonban, hogyan történik meg például Vilmos császár uralmát, ha nem bontjuk meg a vilmosi fegyelmet? Ez lehetetlen. A német matrózvértanuk, akiket Vilmos hóhérai kivégeztek, természetesen részeseek voltak a rablásra szervezett hadsereg megbontásában. Ha azonban a rablóhadsereg belülről erős — ez halála forradalomnak. Ha a forradalom erős — ez a rablóhadsereg halála. Scheidemann ürök, a német áruló szociálisták szintén azzal gyalázzák Liebknechtet, hogy meg akarta bontani a hadsereget. Ők minden német forradalmárt, német bolshevikit, olyan embernek riáltanak ki, mint aki „csapást mér a hősiesség (rablásban hősiesség) hadsereg hátába.” Csak élkeltezenek össze Scheidemannékkal és a többi ártalmassá — rothadtakkal a mensevikit urak: hiszen ők valamennyien — egyazon fa gyümölcsei.

Oroszországra nézve ezek az idők elmultak. A munkások forradalma győzött. A felbomlás ideje már a múlté. Itt az ideje az új világ megalkotásának. Vörös hadsereget kell alkotni nem a *rablás* munkájára, hanem a szocializmus védelmére. Nem a meggazdagodottak hazájának megvédésére, amelyben minden a tőke és a földirtokosok kezében volt, — hanem a szocialista haza védelmére, ahol minden a munkások kezébe jutott. Nem idegen államok szétdarabolására, hanem a nemzetközi kommunista forradalom segítségére.

Érthető, hogy ezt a hadsereget más alapokon kell felépíteni, mint a régít. A vörös hadsereg — így hirdetjük mi — a nép felfegyverzése a burzsoá felfegyverzése mellett. Ez a proletárok és a parasztszegénység osztályhadserege. Mert hiszen ez a hadsereg a dolog lényege szerint az egész világ burzsoázia ellen irányul, ennek keretében pedig a saját burzsoáziánk ellen is. Ennélfogva nem fogadhat magába felfegyverzett burzsoá-clemeket. A burzsoázia bebocsátása ebbe a hadseregbe — a burzsoázia felfegyverzését jelentené, azt, hogy a vörös hadseregben benn fehér gárdát létesítsünk, amely könnyen felrobbanthat mindent, központja lehet az árulásnak és lázadásnak, átcsaphat az ellenséges imperialista csapatok pártjára stb. Nem felfegyverezni, hanem lefegyverezni a burzsoáziát, elszedni tőle az utolsó browníngot is — ez a mi feladatunk.

A másik, nem kevésbé fontos feladat a proletár tiszti testület előkészítése. A munkásosztálynak meg kell verekednie a minden oldalról ellene önző ellenségekkel. Az imperialista hullakéselyük háborúban állanak vele. A mai háborúhoz pedig hozzáértő szakemberek kellenek. Ilyenek voltak a cár és Kerenski szolgálatában. A munkások és parasztszegénység között azonban nincsenek ilyenek. Ezeket a szakembereket meg kell szerezni. Erre a célra kikerülhetetlen a régi szakemberek felhasználása, hadd tanítsák ezeket a proletárokat. Így a tanácsok honvédelmének is lesznek tisztjei, lesz tiszti testülete. Ez ahhoz hasonlóan, amint a forradalmi munkásosztály, amely tapasztaltabb és tevékenyebb, magával viszi a parasztszegénységet, ehhez hasonlóan viszik magukkal a háborúba az imperialista zsarnokok ellen a munkás-tisztek a paraszt vörös hadsereg tömegét.

(Folyt. kov.)

*) Bukharin Nikolaj orosz kommunista író „A kommunizmus programja” című művéből.

7208/1919.

Tárgy: Tüszelő tiszti állás betöltése.

Pályázati hirdetmény.

Nagykanizsa város hivatalos tüszelő tiszti állására pályázati hirdetményt.

A tüszelő tiszti javadalmazása a X. fiz. osztálynak megfelelő illetmények és pótlékok, valamint évi 96 nap szolgálati pótdíj.

Pályázók tisztelni tartoznak, hogy a városi segéd-üzemeltető személyzet-részére előírt képesítéssel (a középiskola) bírnak és hogy az ország tüszelő tiszti tanfolyamot elvégezték.

A tüszelő tiszti kötelességet és szolgálata a v. tüszelő szabályrendelet és szolgálattal utasításban foglaltak.

Pályázati határidő 30 nap.

Nagykanizsán, 1919. évi május hó 7-én

Direktórium

Házhozba háztartási keresek megvételre

Angyal, dohány stb.

Egy jó házból való fiú

tanulónak felvételk

Hoffmann és Frank rövidtű nagykereskedésében, Nagykanizsán.

„FORTUNA”

Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet.
Nagykanizsa, Petőfi-u. 33. — Telefon 302.

Elfogad: új gazdasági lakarmény-kamra berendezéseket, motor, gőzgép és egyéb gazdasági gép javításokat, szerszámgyártásokat, épület vasalásokat, elhárítási helyek készítését, kútvivítást és vízvezeték-berendezéseket 10 óra árak mellett.

VILÁG nagyszínház
Szarvas szálloda. Telefon 74. sz.

Péntek, szombat. Május 9. és 10.

A bánya fitka

I. rész. Dráma 5 felvonásban.

Leghízebb

Vörös borzorkány

4 részben. A világ legnagyobb detektív bűnügyi drámája. 18 felvonásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

Bejárónő,

lehet fiatalabb leány is, azonnali beépítésre kerestetik jó fizetéssel, reggeli-és ebédkosztall *őzv. Tóthné*, Csengerlyut 15. sz. I. emelet.

URANIA mozgóképpalota
Raspányi-u. 4. Telefon 250

Csütörtök, péntek, szombat

Leányvásár

Pentárnyítás hétköznapokon d. e. 10—12-ig, d. u. 3-tól, vasár, és ünnepnapokon d. e. 10—12, d. u. 1 és fél óráig.

Előadás kezdete 6 és fél 8-kor!

Zala nyomdavállalat

Nagykanizsa

TELEFON: 78.

Üzleti könyvgyár, könyvkötészet, papíráru-
készítés. Mindennemű nyomtatványt a leg-
izléseesebb kivitelben készít és legponto-
sabban szállít.

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefonszám 78. | Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egyszeri ár... 50.—
Félféltéves... 48.—
Éves... 25.—
Egy hónapra... 7.50

Felhívás.

A vörös hadsereg további teljesítésénél szükség van a régebbi rendeletek értelmében a proletárok felgyűjtésére kiadott fegyverekre és lőszerre.

Felkérlek minden bármely szakszervezetbe tartozó — de nem kimondottan a vörös hadseregben, illetve a vörös őrségnél szolgálatot tevő — elvtárs, hogy fegyverzetét, lőszerét, katonai felszerelését a vörös őrség parancsnokságánál (Rendőrkapitányi hivatal), vagy a 20-as vörös pótzászlóaljnál adja le.

VÁNTUS KÁROLY
népbiztos.

A munkás, katona- és parasztlétszámok délután 4 órakor a városház közgyűlési termében állást tart, amelyre minden tanácsagot meghív a

DIREKTÓRIUM.

Nyilásztor népbiztos elvtárs májusi beszéde Zalaszentgróton.

Zalaszentgróti tudósítók jelei: Nyilásztor népbiztos elvtárs a zalaszentgróti szociálista part nagygyűlésén, amelyen a környékbeli falvak lakossága is nagyszámúban vett részt, a következő beszédet tartotta:

— Tisztelet Elvtársak! Május a munkásság a mióta szervezve van, mindig megünneplelte. Megünneplelte és pedig azért, mert ez a hónap örök szimbóluma a munkásság felszabadulási törekvéseinek és a proletár összeség szolidaritásának. — Május azonban nemcsak azt jelenti, hogy a proletárok harcolnak osztályhelyzetük megváltoztatásáért, hanem jelenti a tavasz megérkezését is, azét a tavaszt, mely előcsatolja a nap élteő sugarait a lebecsültvázh azt a földre, megtermékenyíti az elvetett magot és lehetővé teszi, hogy élet létezhessen ezen a földön. De hiába jönne a tavasz, hiába tenné lehetővé a megtermékenyülést, ha a munkás nem hullatná véréjét a földre és ha ilbetett kezékből, télenül nézne a természet újfeléledését, megszűnne az élet létezése ezen a földön.

Majd rátért a proletárdiktatura szükségességére. A proletárdiktatúrát fegyverrel is meg kell védeni — ha kell — minden öntudatos proletárnak. Vagy érezt ez a nép a szabadságra, a jégra, melyet a szociálisták vivtak ki számára, akkor azt mindenkivel szemben — ha kell — az élete árán is megvédi, vagy ha nem — ám legyen — kibukunk, de úgy, hogy abból is a forradalomnak legyen haszna. Mert ne higgyék az elvtársak, hogy a mi kizsákmányolóink, 'kluzsorrázióink bele nyugodtak a mostani rendbe, amint ők azt mondják és mutatják. Oh nem, nek ma jó arcot igyekeznek vágni, vörösnek monják magukat. A proletáriátust nem lehet legyőzni, mert ily jól sohasem állottunk, mint ép most, mikor mozog az egész világ munkássága, a szikla, melybe a kapitalizmus eddig kapaszkodott, megdőnt és szétrombolja. Ez a szikla a tőke volt.

A jelenlevő nagyszámú kisgazdákra való tekintettel, a föld szociálistására tért rá:

— A föld ép úgy, mint a levegő, mindenkié, a köz. Valamint levegő nélkül nem tudnánk élni, ép úgy föld nélkül is lehetetlen volna az élet. Ép azért, mikor azt mondjuk, hogy a bányá, a gyár a köz, azt is

mondjuk, a föld az nem csak egyeseké, hanem a köz. Mindenkié is. Amikor a földművesgazda az ő veres véréjéke árán létrejött kenyérbe harag, gondoljon arra is, hogy abba a darab kenyérbe nem csak az ő munkájereje van, hanem benn van azé az ipari munkásé is, aki lenn a banya mélyén szemet váj, mely nélkül nem tud a gyár mezőgazdasági szerzőmokat, kapát, kaszáit gyártani. A földet a 100-150 holdnál nagyobb földet, igenis elveszük, mert az eddigi tulajdonosai nem dolgoztak rajta. Ő nekik csak az a közük volt a földhöz, hogy az évi hasznót bezebeeljék és uri passzióikra elkülsék. Ez többet elvtársak, nem lesz lehetséges. Magyarországon mindenkinek egyformán dolgozni kell. Mi szociálisták — igenis, azt az elvet valljuk, aki nem dolgozik, az ne is egyék. Ingyenélőket nem tűr a Tanácsköztársaság; ezek az urak vagy megtanulnak dolgozni, vagy pedig pusztuljanak el innen. A kisgazda elvtársak, dolgoznak. Dolgozik pedig hajnalról estéig. Arra a földre, amit ő saját szorgalmából összeszerzett, arra a Tanácsköztársaságnak nincs szüksége, mert ne higgyék az elvtársak, hogy az a kisgazda, akinek 50, vagy 100 hold földje van, az már gazdag. Dehogy gazdag az még! Mi azt akarjuk, hogy mindenkinek ebben az országban legalább is olyan jó módja legyen, mint annak az 50 vagy 100 holdas kisgazdának. Mi tehát minden kisgazdának a birtokát meghagyjuk, az azon dolgozhat, azt eladhatja, a fia örökölheti. It's mindenki, aki ezzel ellentéset állít,

az a nép ellensége, azt pofozzátok ki a faluból, adjátok át a Forradalmi Törvényszéknek, mert az vagy a gunyába ártóztatott ur, vagy annak fizetett cseléde.

Majd a vallásra tért rá:

— Hát elvtársak, mi szociálisták mi azt mondjuk, a vallás az magánügy. Mindenkinek azt tart meg és úgy tartsa meg, ahogy akarja. A főpapok mindig azt prédikálták, hogy érdemes itt a földön szenvedni, nélkülözni, mert a mennyben annál boldogabb lesz az élet. Itt elvtársak, ha annyira érdemes itt lenni nélkülözni, miért nem járnak elől jó példával. Mert ha van túlvilági élet, akkor én azt mondom, szervezkedjünk mi már ide lenni a földön, mert oda fenn csak ismét elnyomnak bennünket.

Végül kitért azokra a lehetetlen rágalmakra, mellyel bennünket szociálistákat, különösen a nők kommunizálásával vádoltak. Elvtársak, ez szemszedet hazugság. Mi csak azt akarjuk megszüntetni, hogy a nőket, mint eddig tették a férfiak, csak bolondulhálták minden teletlösség nélkül. Ezentul elvtársak, ez máskép lesz. Ha egy férfi egy leányt elcsábít, akkor őt kötelessége is, lesz feleségül venni.

Felhívta még a megjelent elvtársakat, tartsanak ki a proletárdiktatura mellett, mert a szegény nép ezzel áll és bukik.

A beszédet gyakran szakították félbe zajos tetszésnyilvánításokkal és a végén hosszantartó, szünni nem akaro élénzessal végződött.

Leleplezett ellenforradalmi puccs.

Az összeesküvés száial az egész országra kiterjednek. — Forradalmi törvényszék elé állítják őket

Budapest, május 9. A bécsi ellenforradalmi puccs résztvevői egyik ága voltak annak a budapesti ellenforradalmi komplottnak, amelynek csapjai szétigaznak az egész országban. Ez a csoport Budapesten az első ellenforradalmi puccsot az április 25-ről 26-ra virradó éjszakára, a másodikat pedig május elsejére tervezték. Mindkettőt egy és ugyanazon társaság akarta végrehajtani. A társaság feje Domány Győző volt alezredes, a budapesti antant összekötő iroda vezetője, aki az egész ellenforradalmi akció legfelsőbb mozgatója volt.

Domány Győző már Károlyi Mihály elnöksége idején is vezetője volt ezeknek az ellenforradalmároknak: a kormány nevében 5 tárgyalást Vyx alezredesével. Az antant összekötő iroda tisztjeit is bevonta a tervbe s felvette a legexponáltabb szerepet Horváth Győző volt százados utján, aki az ellenforradalom szervezése körül a legnagyobb agitátást fejtette ki.

Ismeretes, hogy pénteken május 2-án budapesti burzsoá körökben diadalittas mamortombolt arra a hírre, hogy a román csapatok már Budapest előtt állanak és a proletár állam összeomlik. Ezen az estén egy elvtársunk megjelent a Ritz szálló éttermében, ahonnan egy ellenforradalmárnak jelzett társaságot, mely az étteremben volt, nyomott ki. A társaság a József-utca 7. számú ház elé ment, ott szétváltak és egyenként visszatértek a házaiban lakó Horváth Kálmán postatiszt lakására. Jelen voltak Rollinger Károly összekötőtiszt, valamint Just Dániel volt huszárhadnagy. Rollinger és Justot letartóztatták.

A kihallgatás során előadták, hogy má-

jus elsejére puccsot terveztek, a tervet azonban legutóbb megváltoztatták. Előadásuk szerint péntek este már bizonyosra vették a román csapatok bevonulását. Az volt a tervük, hogy addig is az embereikkel megfogják szállni a várost és katonai diktatúrát teremtenek. A puccs végrehajtására a szombatról vasárnapra virradó éjszakát tűzték ki. A megbeszélés szerint a Dózsa György lakánából Just Dániel 50 embert hozott volna magával a budai szállotok palota elé, ahol már 300-an fognak várni. Tervbe volt véve, hogy megtámadják az Árpád lakánát, a késő éjszakáig azonban hiába várták a Just által megígért embereket és más helyről is jelentések érkeztek, hogy az ígért emberek nem jönnek. A puccs kitűrése az lett volna a jelző, hogy egy román repülő bombát dob le a Vármezőre. A repülő azonban a heves szél miatt nem jött.

Csupán a főrézések voltak együtt a statisztikai hivatal előtt, ahol ezzel a jelszóval fogadták egymást:

— Becsület fehér... — A családott ellenforradalmárokat leghozasztott fővel mentek át a Rózsadomb közelében levő Méz-utca 8. szám alatti háza, amely az ellenforradalmárokat főtanyája volt. Horváth Győző ekkor kijelentette, hogy nincs kedve tovább résztvenni az akcióba, meg kell várni az ellenség támadását. Just vallomása alapján Horváthot és Kovács Árpád volt zászlósi elfogták. Horváth elfogására Csandes Péterné, akiknek nagyobb szerepük volt az ellenforradalmi akcióban. Ezenkívül beismerte, hogy Papp Keresztély, Balla Bálint (Balla Ajándék volt országgyűlési képviselő és

volt prágai követ fia), Branszeder Jenő, Kolár Aladár, Bialowkowszky detektiv, Kormos Károly, Román János és Terro János is nagy szerepet vittek az ellenforradalmi üzemekben. A vizsgálat bebizonyította, hogy Horváth adta ki az instrukciókat már az Április 25-re tervezett ellenforradalmi puccsban is, melyet a gellérthegyi tüzek bevonásával akartak végrehajtani. A megállapított jel az volt, hogy a tűzészég éjszaka 2 lövést ad le a városra.

Az ellenforradalmárok Lovázy Mártont akarták miniszterelnökké kiáltani s megállapítást nyert, hogy pogrom is tervebe volt véve. Összekötötésben állottak a szatmári szék-

lyekkel és abban történt megállapodás, hogy a románokkal karöltve felbomlasztják a vörös hadsereget. Az ellenforradalmárok összekötötésben állottak Vén Zoltánnal és Kratochwillal is. Egy Kovács Mariska nevű letartóztatott ellenforradalmáró vallomása szerint az ellenforradalmároknak 10—12.000 puskájuk volt felhalmozva, hogy hol azt nem tudja.

Kétségtelen, jellek arra vallanak, hogy Domány és Horváth akciója összekötötésben állt a bécsi ellenforradalommal. Az ellenforradalmárok ügyében a fő tárgyalást a legközelebbi napokban fogják megtartani a budapesti forradalmi törvényszéken.

Kanizsavármegye közművelődési ügyeit Művelődési tanács fogja intézni.

Az iskolák, mozik, színházak, közkönyvtárak és gyermekvédelem a Művelődési tanács felügyelete alatt. — Zalavármegye kettőszázötven megerősítették.

A közoktatásügyi népbiztoság működésének megkezdésekor rögtön megszűntette azokat a bürokratikus fellegvárakat, amelyek imperialisztikus rendszerrel tulajdonképp a kerékköbök voltak a tanításnak.

A burzsoá diktatúra alatt az iskolák nem azt a célt szolgálják, hogy a tudás és a felvilágosodás terjedjen, hanem ezzel ellentétben a működésük majdnem abban merül ki, hogy a hamis igazságok és erkölcsök terjesztésével a népet, az emberek ideológiáját a burzsoá rabzsolgatás céljainak és érdekeinek megfelelően alakítsák át.

Ily célú szolgálat a kerületi tanfelügyelőségek is, amelyek elhelyelt, hogy a közművelődés érdekében produktív munkát végeztek volna, a rájuk ruházott korlátlan hatalom alapján azokat a tanterveket, akik meg merék mondani az igazságot és szabadságot, szociális gondolkodású embereket akarják nevelni — a bürokratizmus inkvizíciójának minden eszközével üldözik.

A burzsoá állam közoktatási programját, mely a népek elbutítását célozza, a proletár állam megszünteti. Ezért a közoktatásügyi népbiztoság új tankönyvekkel fogja ellátni az iskolákat s egyúttal megszűnteti az önkényuralomra berendezett kerületi tanfelügyelőségeket is.

A közoktatásügyi népbiztoság a tanfelügyelőségek helyett minden vármegyében a tanácsrendszeren felépült művelődési hivatalokat állítja fel, amelyeknek tagjai a helyi szövetek delegáltak. A vármegyei művelődési hivatalok élére a közoktatásügyi népbiztoság nevez ki két megbízottat, akik egyrészt a művelődési tanácsok végrehajtó szervét, másrészt az országos szövetnek, valamint a közoktatásügyi népbiztoságnak képviselői a helyi művelődési tanácsal az esetben.

Kanizsa vármegye művelődési tanácsának élére a közoktatásügyi népbiztoság Földes Miklós és Szabó Lajos elvtársakat nevezte ki.

Földes Miklós tanár elvtárs a vármegyei Művelődési tanácsot megszervezéséről, valamint a rendelkezéséről munkatársunknak a következőket mondta el:

— A burzsoá rezsim alatti Zalavármegye területén az iskolák gazdasági helyzetének, a tanítás rendjének, valamint a tanárak működésének az ellenőrzésével a zalaegerszegi kerületi tanfelügyelő, valamint a főigazgatók voltak megbízva. A proletáruralom, mely a tanácsrendszerrel épül fel, ezeket megszüntette a vármegyénkénti Művelődési tanácsok szervezésével. Ezeknek a hivataloknak hataiképp az iskolákon kívül az őssze kultur intézményekre kiterjed. Így például az őssze mozik, színházak, közkönyvtárak, valamint a gyermekvédelem irányítása és ellenőrzése is ezeknek a működési körébe van utalva.

— A vármegyei művelődési tanács felállítását után meg fogjuk szervezni a járási művelődési tanácsokat, továbbá a községi művelődési tanácsokat is, olyanra, hogy elkezdje az iskoláknak a

hivatalos tantervök által való irányítását, befolyással lesznek azokra a községi, járási, valamint a vármegyei művelődési tanácsok is. *Ezzel elérik azt, hogy a közoktatásügyi népbiztoság irányadó elvök nem egy ember és pedig a kerületi tanfelügyelő fogja kénye-keve szerint irányítani, hanem minden proletárnak beosztása lesz abba, hogy hogyan tanítsák a gyermekeit. Egyébként a közeljövőben meg fog történni az őssze magániskolák-
nak az államosítása.*

— A megyei Művelődési tanács hivatal megszervezéséről — folytatta Földes elvtárs — elengedhetetlen fontossággal bír a zalaegerszegi kerületi tanfelügyelőség irántának a megszerzése. Ezzel kapcsolatban, miután a kinevezésem Nagykanizsa szék-helyi egész Zalavármegye területére történt, mellette az irántának és a személyzetnek Zalaegerszegről Nagykanizsára való áthelyezése iránt intézkednem volna. Lukács György közoktatásügyi népbiztos elvtárhoz fordultam. Érdekesnek tartom megjegyezni, hogy Lukács György elvtárs, akinek Zalavármegye közigazgatásának kettőszázötvenről nem volt tudomása, előterjesztésem, illetve felvilágosító jelentésem után összekötötésbe lépett a helyi népbiztosággal, amely Zalavármegyének Zala- és Kanizsavármegyévé való kettőszázötven utalással a kormányzótanács határozatára, végérvényesen megerősítette. Ezen az alapon művelődési tanácsot minden megyéből is természetesen kettőszázötven a volt Zalavármegyéét s ugy Kanizsavármegyéét, valamint Zalavármegye külön vármegyei Művelődési tanácsokat állít fel. A zalaegerszegi kerületi tanfelügyelőség irántának kettőszázötven a egyébként likvidálási a közeli napokban megkezdjük. Hasonlóképp a közeli napokban fog megalkudni a megyei szöveti művelődési tanácsa is, mely egyelőre az Erzsébet-ter 11. szám alatti Cullmann-házban nyer ideiglenes elhelyezést; illetékes körök terve vették, hogy a Művelődési tanácsot az igazságtalony palota egyes felszabadult helyiségekben helyezik el.

— A Nagykanizsa városi munkás-, paraszt- és katonatanács ma délután 4 óra-
kor teljes ülést tart a városháza nagytermében. Az ülés tárgysorozatának főbb pontjai a következők: 1. Nagykanizsa városi direktoriumának ügybeosztása; 2. lakásbiztoság megválasztása; 3. egészségügyi bizottság megválasztása; 4. gyermekbiztosok kiküldése; 5. gyümölcsértékesítő és a szeszlovást vezető bizottság megválasztása; 6. a tüzoltókérdés megoldása a tüzoltó személyzet megválasztása; 7. a városi fogyasztási adókezelés személyzetének átnevezése; 8. A sátorát kibővítésével kapcsolatban, a jelenlegi tulajdonosok kérésére, hogy a szobanforgó 1.000 négyzetméternyi földet a város más megfelelő értékű és területű földdel cserélje ki; 9. a sörgyártó a szemiklós uton levő barakig terjedő járdá kiszájtása; 10. a közközház szülészeti és nőgyógyászati osztály-vezetőjének megválasztása. (A munkástanács Intézőbizottsága Miszponzsky Béla budapesti Rókusokrház alorvost jelölte.) 11. építési direktorium megválasztása.

Csapatsejle.

Ciódás fegyvelem a munkásrezimben.

Budapest, május 9. A Magyar Távirati Iroda jelent: Böhm- elvtárs hadseregparancsnok, Kun Béla elvtárs, Landler Jenő hadtestparancsnok és helyettese Pogány József elvtárs pénteken délelőtt meglátogatta a front mögött tartalékban levő munkásrezimdek: — a második, huszonkettődik, 28-ik és más századosrezimdek. Böhm hadseregparancsnokot és kíséretét meglepte a munkásrezimdek kiváló felszerelése és nagy fegyverzettsége. Böhm és Kun elvtársak az ezredek előtt beszédet mondtak, amelyben hangzottak, hogy a harcot csak fegyverzettséggel és a parancs feltétlen teljesítésével lehet megnyerni. Böhm hadseregparancsnok a „Népszava” munkatársa, elött többek közt ezeket mondta.

— Minden várakozásunkat felülmúlta a munkásrezimdekben talált hátteretlan lelkesedés, a csapatok egyszerű megállapítás és kiképzése. Az ezredek vetekednek egymással a fegyverzettségben. Szinte zavarban voltunk, amikor az egyes ezredek azzal a követeléssel léptek elő, hogy a harotérra küldjük őket, mert utolsó csapat-
vérdőket is ki akarják ontani a tanácsok-
létáraságért.

Kecskeméten rend van.

Budapest, május 9. A magyar Tiszati Iroda jelent: A román hadiéri jelentésekkel kapcsolatban, amelyben azt a hazugságot akarják elhívti a világgal, hogy a románok Kecskemétig jutottak, Sankó Ervin, a kecskeméti katonai városparancsnok telefonon a következők közléstérra kérte fel a Magyar Távirati Irodát:

Május 3-án arra a tendenciósus híresztelésre, mintha a románoknak sikerült volna elfoglalni Szolnokot, Kecskeméten bizonyos ellenforradalmi jellegű mozgólás volt észlelhető, amit a császelek fosztogatással szerezett volna tetézni. Mind az ellenforradalmi mozgólást, mind a fosztogatási szándékot érélyes intézkedéssel sikerült elfojtani. A kecskeméti munkásság 1500 főt munkásszázalajjal alakított, amely Kecskemét városában fenntartja a rendet és biztosítja a proletárdiktatúra uralmát. A direktorium helyét Kecskeméten a városparancsnok tölti be. A városban a legnagyobb rend és nyugalom uralkodik.

Fegyverszünetet kötnek

a német-osztrákok és jogszárvok.

Klagenfurt, május 9. A tartománybizottság sajtóosztálya jelent: A szerb-horvát-szlovák kormány bécsi kövele azt közli, hogy a belgrádi kormány hozzájárult a fegyverszüneti tárgyalások megkezdéséhez és megbizta a Dráva-hadosztály parancsnokát, hogy a célból küldjön megbízottakat Klagenfurtba. Deutsch dr. hadügyi államtitkár, aki a mai tartománygyűlésen beható közléseket tett, jelen lesz a tárgyalásoknál. A tartományi kormány és az ideiglenes tartománygyűlésen képviselt politikai pártok képviselőket küldenek a konferenciára.

Az angol munkásság tiltakozik a versaillesi béke ellen.

Berlin, május 9. A Berliner Zeitung „am Mittag” jelent Londonból: A munkásélet ma proklamációt bocsátott ki a versaillesi békeszerződés egyes részei miatt, amelyek Wilson elveivel ellentétben vannak. Követik a német nép gazdasági helyzetének ügye-
lembevételét a kártérítés megszabásánál. Követik továbbá a fegyverkezés általános Rar-
latozását, a népszavazás elfordulását Elzász-
Lotharingiában és a németbirodalom más vitás-
területeiben.

Felhívás

a Vörösrészt szervezésére.

Felhívom mindazon elvtársakat, akik a vörösrészt szolgálataiba mint hivatásos vörösök belépni, valamint azok az elvtársak, akik már jelentkeztek felvételre, egy sajátkezüleg irt kérvényt a községi bizonyítvány csatolása mellett „IV. sz. vörösörkerületi parancsnokság Sopron” címre a Nagykanizsai vörösrészt parancsnokságához személyesen haladéktalanul nyújtsák be.

Azok az elvtársak, kik a vöröshadsereg kötelékébe tartoznak, a vörösrésztbe fel nem vehetők.

Bakonyi Vincze,
vörösrészt pol. megbízott.

Rendelet.

Nagykanizsán a borbélyüzletek munkaidője reggel 8 órától délután 12 óráig és délután 2 órától este 6-ig (szombaton 7-ig) tart. Reggel és délután az üzlet fél óra hosszát takarítás céljából nyitva lehet tartani. A borbélyüzletek sötét időben délután használhatnák villámáramot.

Nagykanizsa, 1919 május 9.

Termelési biztos.

HIREK.

NAPTÁR

A nap kél 4 óra 32 per-
kor, nyugszik 7 óra 21 per-
kor.
A hold kél délután 3 óra 4
12 perkor, nyugszik délután 2 óra
12 perkor.

10.
Május
10
Szombat

— Összevetéségi gyűlés lesz ma reggel 9 órakor a városház közgyűlés-termében.

— Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti május 9-iki kelettel: A cseh fronton, Apátfalva és Pétervársára közti kisebb csatározás. Egértől északra cseh parlamenterek által saját csapataink visszavonulásra szólították fel. A tárgyalás részünkről visszautasított. Egyébként a helyzet változatlan. **Hadseregparancsnokság.**

— Nagy bolgár kertészetet akarnak Kanizsán alakítani. Néhány nappal ezelőtt Muraközéből kiutasították azokat a magyar-érzelmi lakosokat akik nem voltak hajlandók a jugoszláv állam részére a hűségüket letenni. Ezekkel együtt üzték el a jugoszlávok a csáktornyai tanítóképzőintézet tanári karát is, mely a közoktatásügyi népbizottság további intézkedéséig Nagykanizsán telepedett le. Ezek között van egy gazdasági tanár és az ezzel együtt működő kertész, akik a bolgár kertészet terén nagy ismeretekkel és gyakorlattal bírnak s akik hajlandóknak mutatkoztak a város támogatásával Nagykanizsán egy nagy bolgárkertészetet létesíteni. Ezzel a lépéssel Nagykanizsa egy régi hibát tenne jóvá, mert egy a főváros, valamint a többi vidéki városok is bolgár kertésztelepeket már a kora tavasszal létesítettek, amelyek a városok életmeztésének zavartalan folytonosságát bizonyos tekintetekben biztosítják. Sőt fennáll annak a lehetősége is, hogy ép úgy mint Budapesten Nagykanizsa is cseréurrára tenne szert a zöldségfélékben, amennyiben a felesleg iparké-
kek ellenében Ausztriába volna exportálható. **Ugy értesülünk, hogy Sneyff elvtárs azt a kijelentést tette, hogy ezen értékes termé-
galósítását minden erejéből támogatni fogja.**

— **Ehjegyzés.** Gál Lucikát elfogyezte **Harangozó József.** (Mindent külön értesítés helyett).

— **A Nagykanizsa és Vidéke Termelőszövetkezetek** vezetőt felkérem, hogy f. hó 11-én, vasárnap d. e. 10 órakor a Király-u. 30. sz. alatti szakaszvezetési helyiségében megjelenni megbeszéljenek. **Tárgy:** Az ideji jegyzőkönyvek elvételéről esaközlése. A tárgy fontoságára való tekintettel kérem a tagok teljes számban való megjelenését. **Gonda Hugó** szakasz-
vezető elnök.

— **Deák Péter** — tüzoltólt. Nagykanizsa városi direktórium pályázatát hirdett egy városi tüzoltóosztály állására. Az első pályázó **Deák Péter** volt rendőrkapitány, aki benyújtott pályázatában hivatkozik arra, hogy 1901-ben az országos tüzoltó tiszti tanfolyamon képesítést nyert. Deák Péter kötelezi magát pályázatában, hogy a helybeli gyári tüzoltóságokat 3 hónapon belül megszervezi és teljesen kiképezi. A volt rendőrkapitány elhatározását örömmel üdvözöljük, mint minden den olyan kísérletet, amely az új rendbe, a dolgozó társadalmába való beilleszkedést célozza.

Megérkeztek a tavaszi és nyári divatlapok **Fischel Fülöp Fiai** könyvkereskedésébe.

— Az utazási engedélyeket májtól kezdve a vörös részt adja ki. Az utazási engedélyeket, amelyeket eddig a Direktórium harmadik ügyosztálya adott ki, májtól kezdve a vörös részt fogja kiállítani. Az utazási igazolvány elnyeréséhez szükséges feltételek közül is ugyanazok maradnak mint eddig, ennélfogva csak azok jelentkezzenek utazási engedélyért, akik hivatalos, vagy igazoltan életbevágó fontosságú ügyekben akarnak elutazni.

— **Táncestély.** Folyó hó 10-én este 7 órakor a Kasinó dísztermében a Szocialista Párt táncestélyt tart.

— **Kitoloncolják Kanizsáról a háborús bevándorítottakat.** A háború kezdete óta külföldre menekült és ok nélkül sokan hurcolkodtak be Nagykanizsára olyanok, akik itt semmi közhasznú foglalkozást nem űznek és minden gazdasági ellenérték nélkül csökkentik a városi proletárságnak amúgy is szűkös megélhetési lehetőségét. Ezen az anomálián kíván segíteni a kanizsai direktórium 7303. sz. rendelete, mely kiutasítja Nagykanizsa területéről mindazokat, akik 1914. augusztus óta költöztek Nagykanizsára és 1919. május 8-án nem végeztek itt gazdasági értékkel bíró termelő vagy egyéb közhasznú munkát és nem bírnak itt illetőséggel. Mindezek nyolc napon belül tartoznak a város területét elhagyni. Aki a kitiltásnak elegendő nem tesz, elfogják toloncolni.

— **Prima papirpárga** minden vas-
tagaságban kapható **Fischel Fülöp Fiai** cég-
nél, Nagykanizsán.

— **Elvesztett nyolcadikán** a Fonyó üzemtől a Fűtőn át a Csengery-utcai sorompóig egy aranyórárkártyát. Károsult, aki szer-
gény hivatalnok, kéri a becsületet meg-
találót, hogy adja le a kiadónivataltan, ahol illő jutalomban részesül.

Hadilövogyekért és árvákért.

Budapest, május 9. A hadügyi népbizottság elrendelte, hogy a katonai hatóságok a hadirokkantak, hadilövogyek és hadiárvák ellátási ügyeit mindenkor késedelem nélkül, soronkívül és a legnagyobb gyorsasággal intézzék el. A hadügyi népbizottság panaszok esetében a mulasztást elkövető hatóságok és közegyek ellen kérhetetlen szigorral fog eljárni.

Pártügyek.

— **A Magánisztilvelők Szakszervezete** holnap, vasárnap d. e. fél 10 órakor fontos tárgyban taggyűlést tart a Munkáshely helyiségében. Megjelenés kötelező. **Vida** titkár.

— **Tanítók Szakszervezete** helyicsoportja holnap, vasárnap délelőtti 10 órakor szervezőbizottsági és bizalmi értekezletet, fély 11 órakor taggyűlést tart a polgári fiúiskola rajztermében. Mindenki ott legyen!

— **Az ácsmunkások** holnap, vasárnap d. e. fél 10 órakor fontos tag értekezletet tartanak, melyre minden ácsmunkás megjelenni tartozik. **A vezetőség.**

— **A borbélyok és fodrászok szakszervezete** tegnap ülést tartott, amelyen határozati-
lag kimondták a következőket: A borbély-
segédek fizetése 2 évi heti 150, 2—5 évi
170, 5-től felfelé heti 200 korona.

— **A Magánalkalmazottak Szövetkezete** ma d. u. 5 órakor igazgatósági gyűlést tart a munkáshely helyiségében.

— **A nők szabadszervezete** holnap, vasár-
nap délután a Szinkörben gyűlést tart. Elő-
adók: Mayerhofer Franiska és Pollák Lajos
elvtársak.

— **A szállodai, éttermi és kávéházi munkások csoportjának vezetősége** értesíti azon tagjait, kik cernát igényelnek, e hó 10-én délután 2—6-ig jelenjenek meg a csoport hivatalos helyiségében. **A vezetőség.**

— **A kereskedelmi alkalmazottak** a szak-
szervezeti helyiségben, 2 óráig cernát kaphat-
nak. Egy óráig 7 korona.

— **Felhívás.** Alulírott ezennel felhívom a sütőmunkás szaktársakat miszerint f. hó 11-én d. u. 2 órakor Munkáshely helyiségben pontosan jelenjenek meg. **Halmik** titkár.

— **Felhívás.** A nagykanizsai sütőmesterek szakszervezetének Helyben, Alulírott a vezető-
ség nevében tiszteltetlek felkéri a helybeli
sütőmester elvtársakat, miszerint f. hó 11-én
d. u. 3 óráig Erzsébetvár 20 szám alatt lévő
Munkáshelyre egy 4 tagú bizottságot ki-
küldeni sziveskedjenek. **Tárgy:** A munkabérek
közös megbeszélése. **Halmik Gyula** elnök.
munkások csoportjának titkára.

Hogyan bánt a régi rendszer az elmebeteg proletárokkal?

Dr. Rácz Kálmán, városi orvos tegnap a következő beadványt intézte a direktóriumhoz:

Tiszteltetlek bejelentem, hogy a nagy-
kanizsai köznevelésben elmebetegket jelenleg
elhelyezni nem lehetséges. minthogy az elme-
betegek elhelyezésére szolgáló két pinco-cella
el van foglalva. Nagykanizsáról az elmebe-
tegeket eddig 1—2 nap alatt el lehetett
szállítani Kaposvárra, vagy Pécsre, de az
utóbbi meg van szállva, Kaposvárral pedig
nincsen vonatkozással. A zalaegerszegi
elmebetegintézetben kevés hely van s több-
nyire be van töltve, tehát ide sem lehet senkit
sem szállítani. A budapesti elmebetegintézet-
ben többnyire tel vannak zsúfolva s így a
beteg felvételre késedelemes. Itéletik, sőt
gyakran egy hónapig is el kell várni, amíg
ott hely ürül meg és valakit felvesznek.

Ezen idő alatt a mi betegeknek rendszer-
int a **rendőri zárkában** őriztetnek, hol tár-
májukkal a hivatalokban dolgozókat zavarják.
Jelenleg is van egy női elmebeteg ott, ki
ugyan csendesen viselkedik, de emberiség
szempontból meg sem illő, hogy valakit
hibáján kívül **szűkös élelmezés mellett, sőt-
tétlen, rossz levegőben, egészestelen hely-
lyen, tekvőhely nélkül hetekig elzárva**
tartsonak.

A régi rendszer alatt **gyakran megál-
gattam** a hatóságokat, hogy a kórházterken
épitésnek **egy 6—6 cellából álló épületet**
erre a célra. A mérnöki hivatal tervet is ké-
szített, de minden csak ígérlet maradt: épi-
tés nem történt, dacára annak, hogy időköz-
ben két újabb pavillon készült, melyvel össze-
függőleg ezt a kérdést is el lehetett volna
intézni.

Tekintettel a fentebb elmondottakra azon
tiszteltetlek kérelemmel fordulok a Direktó-
riumhoz, méltóztatassék ezt a kérdést köz-
nyugvásra mielőbb megoldani és egy 5—6
cellából álló elmebeteg pavillon építését sür-
gösen elrendelni. **Szűnjék meg mielőbb ezen
szégyenteljes állapot,** hogy Nagykanizsán
felvételre alkalmas hely hiányában elmebe-
tegeket rendőrségi cellákban hetekig őriznek,
elzárva tartanak, mert az **szégyene nemcsak
a közigazgatásnak, hanem egész Nagy-
kanizsa városának is.**

Eddig a beadványt. Rácz elvtárs mindent
elmondott. Hozzátenni való nincs semmi, ha
csak az nem, hogy mindegyik szégyenteljes
gazságoknak a régi kapitalista bürokratizmus
az oka és előidézője. Hogy az új kor meny-
nyire különbözik a régőtől, annak csak egy
kísérlet: a kilencedikén kelt beadványt, már
tegnap a munkástanács intézőbizottsága elé
került.

**A felfegyverzett nép
örzi hódításait.**

— A tanácsköztársaság hadserege. *) —
III.

A vörös hadsereget a munkásság és a parasztszegénység általános kiképzésének alapján kell megalkotni.

Ez a kiképzés — a legsürgetőbb és legégetőbb dolog. Itt nem szabad elveszteni egy percet sem, egyetlen másodpercet sem.

Minden munkás és minden paraszt legyen kiképezve és köteles legyen a fegyverrel — bánást megtanulni. Csak ostoba emberek gondolkoznak úgy, hogy: ej, tőlünk még messzire van a baj — ameddig hozzánk eljut, addig „ráérünk.“ Az orosz lusták gyakran gondolkoznak így. Az egész világon ismeretes, hogy kedvelt orosz szólásmondás ez az „ugyan“. Ugyan hiszen ráérünk! De azután, ládd-e, az osztályellenség, amelyet volt földbirtokosnak és tőkésnek neveznek, majd itt, majd ott ragadja már torkon a lelke-galam-bocskáimat. Es amikor valami derék porosz (vagy ki tudja — talán angol?) altiszt falhoz állítja, hogy agyonlövésse, akkor megcsóválja a fejét a jámbor falusi és így sóhajt: „Milyen számár is voltam eddig!“

Itt sietni kell. Jó, nem kell éppen Szi-dornak hívni Pétert, hívja majd Péter a Szi-dort. Ne várjon a másíkra senki, hanem lásson munkához. Általános kiképzés — ez ma a legfontosabb, legközelebbi feladat.

A régi [hadsereg a katonák elbűtására volt alapozva. Azért volt ez úgy, mert abban a hadseregben tőkésnek és földbirtokosoknak kellett a paraszt- és munkás-katonák millióit igazgatni, ezeknek pedig az érdekei ellentétesek a tőkésnek érdekeivel. A tőkés kormány-nak tehát tehetetlen eszközt kellett formálnia a katonákból, hogy azután készek legyenek saját érdekeik ellen is cselekedni. A vörös hadsereg ellenben a legsajátabb ügyüket védelmező munkásokból és parasztokból áll. Ezt a hadsereget csak az oda belépő elvtársak felvilágosítására és öntudatosá tételére lehet alapozni. Ezért okvetlenül szükségesek a külön tanfolyamok, könyvtárak, előadások, gyűlések, értekezletek. Szabad időjünkben a vörös hadsereg tagjainak is részt kell venni a munkásokkal együtt a politikai életben, el kell járni gyűlésekre, egy azon életet kell élniük a munkásosztállyal.

Ez a követelmény egyike azoknak, amelyek megalkotják az erős forradalmi fe-gyelmet, nem a káplárláca feyelmét, hanem az öntudatos forradalmár osztálygyelmét. Ha a munkásosztály és a hadsereg között megszűnik a kapcsolat, úgy a hadsereg gyorsan visszafeloldódik és könnyen átalakulhat olyan bandává, amely annak fog szolgálni, aki többet fizet. Akkor ez a hadsereg is bom-lani kezd és senki meg nem mentheti a bom-lástól. Míg ha ellenkezésképp a vörös hadsereg tagjai a munkásokkal összekapcsolódva élnek, közös életet folytatnak azokkal; akkor csak azt érijük el, amire szükségünk van: a forra-dalmi tömegek fegyveres szervét kapjuk.

A tömegekkel való kapcsolat megtartá-sának egyik legjobb eszköze az elmét foglal-koztatókon (előadásokon, politikai gyűléseken stb.) kívül az, hogy a vörös hadsereg tagjait a munkások szüntelen oktatására használják fel a fegyverrel, gépfegyverrel stb. bánás terén. Heverészás, kártyajáték és más „szóra-kozáások“ helyett, a kaszárnyákban való okta-lan üldögélés helyett itt diadalmas munka folyik, amely mindeneiket egyetlen, testvéries, forradalmi családdá forraszt egyűlvé. Így a a-kul ki a fegyveres nép, fegyveres proletarátus es fegyveres parasztszegénység, amely fegy-veresen áll őrt a nagy munkásforradalomban. (Vége.)

*) Baoharia Nikola] orosz kommunista író „A kommunista programja“ című művéből.

Makulatur papir

kapható kg.-ként 2 kor.-ért
a „Zala“ kiadóhivatalában

Garamvölgyi és Szomora

dohánygyáruda Nagykanizsa

Ajánlunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papirokat, szivar- és szivarka szópókákat, szivarka- és dohánylárcákat, — levélpapirokat és :: képealap ujdonságokat. ::

Postes kiszállítás! Kélygyáruda!

Zala-Népakarat

**A KORABEGGELI
ÓRÁKRA JELENIK
MEG, EREDETI TELE-
FON ÉS TÁVIRAT
JELENTÉSEKKEL.**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva,
vidékre postán küldve:

Egy hóre 7-50 korona
Negyed évre 22-50
Fél 45—
Egész 90—

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal!

VILÁG legnagyobb szivarka Szirma szálloda, Telefon 74. sz.

Péntek, szombat. Május 9. és 10.

A bányafitka

I. rész. Dráma felvonásban.

Legközelebb

Vörös Koszorkány

4 részben. Világ legnagyobb detektív bűnügyi várája. 18 felvonásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 óraker!

Egy jó házból való fiu

tanulónak felvétetik

Hoffmann és Frank rövidáru nagy-kereskedésében, Nagykanizsán.

URANIA mozgóképpalota

Beszeg] u. 4. Telefon 258

Csütörtök, péntek, szomb

Leányvásár

Péntarnyítás hétköznapokon d' e 10—12-ig, d. u. 3-10, vasár, és ünnepnapokon d. e. 10—12, d. u. 1 és fél óráig.

Előadás kezdete 6 és fél 8-ker!

Holnap, vasárnap reggel

A CÖZFÜRDŐ

megnyilik

és előreláthatólag állandóan üzemben marad!

Borbély, tyukszemvágó, köpölyözés

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
relációsám 78. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Hírtípusai árak:
Egy év ..... 90— korona
Fél évre ..... 48— korona
Három évre ..... 25—10 korona
Hozzájárulás ..... 7—10 korona

Behívási parancs.

A Magyar Tanácsköztársaság Kormányzótanácsának mozgóáltatási parancsa alapján behívatnak Budapesten teljesítendő karhatalmi szolgálatra a gyárakban és üzemekben felállított munkás alakulatok. A munkások a gyárakba és üzemekbe vonulnak be. A munkásalakulatok a gyárakból, illetve üzemekből indulnak karhatalmi szolgálatra. Ez a szolgálat folyó évi május hó 12-én délelőtt 8 órakor kezdődik.

HAUBRICH JÓZSEF

hadügyi népbíró, karhatalmi főparancsnok.

A burzsoázia szabotázsa a bankjegy ellen.

A Kormányzótanács rendeletet adott ki, amely mindenki számára kötelezővé teszi a 200 koronás és 25 koronás bankjegyek elfogadását. Nem azért volt e rendeletre szükség, mintha eddig nem állott volna e bankjegyek elfogadásának törvényes kötelezettsége. Csakhogy a burzsoáznak meg van az a jó tulajdonsága, hogy az általa alkotott törvényt esupán a proletáriátussal szemben tekintette kötelező erejűnek, míg maga az alól mindenáron kibújni igyekezett. A kapitalizmus háborús pénzgazdálkodása, a burzsoázia esztelen pazarlása, a bankjegyforgalom mértéketlen megnövekedése tették szükségessé a papírpénz olyan egységeinek kibocsátását, amelyek technikailag nem annyira tökéletesek, mint azok, amelyeket hatalma teljében, kizsákmányoló uralma, „a béke” napjában szűkség nélkül tudott előállítani és forgalomba hozni. Mégis a kapitalizmus, a burzsoázia az, amely megtört erejével, utolsó, alacsony eszközzeivel próbálja meg diszkreditálni azokat a fizetési eszközöket, bankjegydíszegységeket, amelyeket ő teremtett és amelyeknek irtóalmát ő tette kötelezővé.

Mert tisztában kell lennünk azzal, hogy a kormányzótanács rendeletének és kizárólag a burzsoázia ellen irányul. Hiszen a proletáriátusnak alig nyílik alkalmunk visszaadni neki a fizetés alkalmából átadott 200 koronásokról és soha nem fordult elő, hogy a bér gyanánt kapott 200, vagy 25 koronásokat a munkás visszaadta volna. Amennyire tehát a burzsoáziának kell megfontolnia, hogy folytatja-e ostoba szabotázását az általa kibocsátott 200 és 25 koronások ellen, annyira a proletáriátusra hárul a feladat, hogy a Kormányzótanács rendeletének gyakorlati keresztülvitelét megkönnyítse. Tudjuk, hogy minden üzlet a bizalmiak ellenőrzése alatt áll és a pénzforgalom közérdekű lebonyolítása relett a dolgozók szemé örködik. Minden eszköze meg van a proletáriátusnak arra, hogy ezt a szabotázst megakadályozza s utját állja annak, hogy a legtöbb helyen a személyzet könyörületességéből üzenvezetőnek megtartott régi üzlettulajonos ne vonhassa ki a forgalomból saját céljaira a kétszázalékos vagy huszonötönél kisebb összegről szóló bankjegyeket.

Ha szigorú ellenőrzésével a proletáriátus ezt lehetetlenné teszi, már majdnem teljes mértékben utját állotta annak, hogy a pénzforgalomban a burzsoázia szemérmetlen manővere folytán zavarok álljanak be. Ezenfelül még csak figyelmeztetnünk kell a szabotálókat arra, hogy a Tanácsköztársaságnak nagyobb nehézségek nélkül is módjában áll a pénzüreljűtökkel szemben a legszükségesebb rendszabályokat alkalmazni. Így például kimondhatja a Tanácsköztársaság a régi bankjegyek elértéktelenítését és új bankjegyeket bocsájthat ki. Módjában áll az otthon tartható pénz összegét is maximálni és legszigorúbban büntetni azokat, akik egy minimális összegnél többet tartanak elrejtve. Megteheti azt, hogy a bankjegydíszegységet a bankkóprés működéséhezhozásával növelje s az ennek nyomában járó drágasággal a bankjegyekelrejtők és szabotálók vagyondát fokozatosan elértékteleníti.

Mindezekre természetesen csak akkor kerül sor, ha a proletáriátus nem gyakorolja a burzsoáziával szemben a legszigorúbb ellenőrzést és a burzsoázia vakmerően folytatná a 200 koronásokkal és 25 koronásokkal szemben a szabotázst.

Tudjuk, hogy a nagy gazdasági átalakulási folyamatnak, amely a proletáriátus politikai hatalmával vette kezdetét, a mai pénz gazdálkodásról munka-pénz-gazdálkodásúra való áttérés lesz a befejező aktus. Mindenki meg lehet róla győződve, hogy mihelyt a kommunizmus lényegi megvalósulása — a magántulajdon megszüntetése — megfelelően előrehaladott stádiumba jutott, el fog tűnni a mai értelemben vett pénz, hogy ezzel is dokumentálódjék a régi gazdasági és társadalmi renddel való teljes szakítás. De egyelőre a lényeg az, hogy a termelés teljesen kollektívve váljék, hogy a termelés hozadékából mindenki csupán munkateljesítményének arányában részesedhessen. Amíg a Tanácsköztársaságnak módjában lesz, hogy megszüntesse a mai pénz-rendszert, amelyhez annyi bűn, annyi proletárvér tapad, addig a proletáriátusnak feladata, hogy legszigorúbb ellenőrzésével akadályozza meg az átmeneti pénzgazdálkodás rendjének, szabotáló burzsoák által való megbontását.

A románok beismerik az offenzívájuk összeomlását.

Bécs, május 10. A bukaresti Viitorul jelentése szerint a magyar földön megakadt előrenyomulás a kormánykörökre nagyon mély benyomást gyakorolt. A hadvezetőségnek szemére hányják, hogy túl gyorsan elegendő utánpótlás nélkül lépték át a demarkációs vonalat, aminck az lett a következménye, hogy a Tiszát máig sem tudták átlépni.

Németország nem írja alá a békeszerződést.

Brockdorff-Rantzau Clemenkauszhoz. — Elfogadhatatlannak és teljesíthetetlennek a békefeltételek. — A nyugatporoszországi tartománygyűlés a szerződés aláírása ellen.

Versailles, máj. 10. Brockdorff-Rantzau gróf a következő jegyzékkel intézte Clemenkauszhoz, a békekonferencia elnökéhez:

— Elnök ur! A német béke delegátusok befejezték a nekik átadott békefeltételek első olvasását. A delegátusok kijelentették, hogy a békefeltételek döntő pontjai elérnek az igazságos békének megállapított alapjától. Nyilvánvaló, hogy a német népek és az egész világunk nyomatókosan tett ígéreteket ez a körülmény teljesen illuziórússá teszi.

— A szerződés tervezetében olyan követelések vannak, amelyek minden népre elviselhetetlenek. Ezenkívül sok követelés szakértők véleménye szerint teljesen ellenfelel, amit a béke delegátói részletesen bizonyítani is fog.

Zürich május 10. A Neue Züricher

Zeitung párisi tudósítása szerint, ha e hó végéig a békeszerződés Németország halogatá megvárására miatt aláírva nem lesz, a szövetségesek ultimátumot intéznek Németországra.

Danzig, május 10. Nyugatporoszországi tartományi bizottsága a következő táviratot intézte a birodalmi kormányhoz:

— Az ülése összehívott nyugatporoszországi tartománygyűlés a minden mérték meghaladó és Wilson 14 pontját kigilyoló békeszerződés hatása alatt fenntartja ismételtlen hangoztatott álláspontját a német területlek sérthetlenségére vonatkozólag. Elvárja a birodalmi kormánytól, hogy visszautasítsa az erőszakos békát. Ha akarja az anant, úgy jöjjenek el maguk a szakmányért: A német nép nem írja alá a saját halálos ítéletét.

A városi tanács ülése.

Bizottságok választása. — A sétatér kibővítése. — **Butéllőiték a kózkórház szülészeti és nőgyógyászati osztályának vezetői állásait.**

A nagykanizsai városi munkás-, paraszti- és katonatanács tegnap délután 4 órakor ülést tartott. Az ülés a munka jegyében folyt le. Minden szó, amely az ülésen elhangzott, felén találta a szöveget. Nem hallottuk az ülésen a régi képviselőtestület levélezési szónokait, de megemlékezünk azokról a köntörfalu, frázisgyári, félórás, de üres felszólalásoktól is, amelyek a régi „képviselőtestület” ülésein azelőtt sokak derűltségére elhangzottak. A felszólalások rövidiek voltak, de határozatosak és kerekék! Mindenki tudta, hogy mi akar mondani, mindenkinek megvolt a maga észrevétele, de ezi pár szóval a meg lehetett oldani. Az ülés folyóvájáról következő tudósításunk számol be:

A városi tanács ülését **Sneff** elvtárs nyitotta meg. A meglelt tanácsstagok csekély számából arra következtelt, hogy normális időket kezdünk élni. Kérte a tanácsstagok pontos megjelenését. **Plander** elvtárs felszólalásában kívánatosnak tartotta, hogy a tanács ülésein minden tanácsstag jelenjen meg. **Mutassuk meg** — mondotta — **profelárok vagyunk** és azokkal szemben, akik indokolatlanul maradnak lávol, alkalmazunk szigorú megtorlást. **Sneff** elvtárs megnyugtató válasza után

Krátky előadó elvtárs terjesztette elő az intézőbizottság indítványait. Sorra ismerte a művelődési osztály, a lakásbizottság, az egészségügyi bizottság, az egyházi vagyoni likvidáló bizottság, a gyermekügyi bizottság, a gyümölcsértékesítő és szeszlovó bizottság stb. rendelkezési és célját és sorolta fel azok neveit. Aki az intézőbizottság a bizottságokba jelölt. A szavazást az ülés végére halasztották.

Király műszaki előadó elvtársnak a lárdenkiszállásra és a sétatér kibővítésére vonatkozó előterjesztései a tanács egyhangúlag határozattal emelte. A vita folyamán **Marvalics** elvtárs sportpálya felállítását sürgette, amire **Brónyai** elvtárs kijelentette, hogy legközelebb már erre vonatkozó kész terv fog a tanács elé kerülni. Elhangzott az az indítvány is, hogy a kibővített sétatérben más városokhoz hasonlóan nálunk is létesítsenek kioszkot, vagy más mulatóhelyet, amire **Brónyai** elvtárs színtelen megnyugtató választ adott.

Fodor orvos-előadó elvtárs ismertele ezután behatolt a kózkórház szülészeti és nőgyógyászati osztályának vezetői állására berkezelet pályázatokai és tolmácsolta az intézőbizottság javaslatait. **Sneff** elvtárs ezután a szavazás megállítására 10 perces szünetet rendelt el.

Szünet után a megtörténi szavazás eredményeképpen a következőket állapították meg: **Valamennyi szavazattal egy szavazat ellenében elfogadják az intézőbizottság előterjesztését** így a bizottságok a következőképpen alakultak meg:

Művelődési osztály tagjai: **Sneff** József, **Brónyai** Lajos, **Tálosi** Lajos, dr. **Fodor** Aladár, **Pöldes** Miklósné, dr. **Havas** Hugó, **Adler** Béla, **Tenner** József, **László** Vilmos, **Marvalics** József, **Beck** Soma, **Rauch** Ferenc. **A művelődésügyi osztály intéző bizottságának tagjai:** **Sneff** József, **Brónyai** Lajos, **Tálosi** Lajos, dr. **Fodor** Aladár, **Pöldes** Miklósné, dr. **Havas** Hugó, **László** Vilmos, **Rauch** Ferenc.

Lakásbizottság tagjai: **Török** József, **Verem** István, **Jancsecz** Imre, **Rosenthal** Adolf, **Fischer** Adám.

A helyi egészségügyi bizottság tagjai: **Jaberics** Lajos, **Popp** Ernő, **Horváth** János. **Az egyházi alapítványokat likvidáló bizottság:** **Pöldes** Miklósné, **László** Vilmos, **Simkovics** Sándor.

Gyermekügyi bizottság tagjai: **Pöldes** Miklósné, **Dr. Plander** Boldizsár, **Lovasi** István, **Szedlmayer** Ferenc, **Nikics** György, **Zsahár** Gyula, **Sneff** József, **Rauch** Ferencné, **Brónyai** Lajosné, **Török** József

Szeszlovó intéző bizottságának tagjai: **Orvós** Emil, **Beck** Soma, **Üreg** Plándér, **Boldizsár**, **László** Vilmos, **Tenner** József, **Wellner** Zsigmond, **Balázs** János.

Szeszlovó ellenőrző bizottság tagjai: **Kleinfeld** Ignac, **Hochflusz** Soma, **Hudy** József.

Építési direktóriumban vezető: **Patér** Mihály. Tagokul: **Verem** István, **Kolarics** Imre.

Hivatalos közléseket illetve őrpáncsnok: **Fenyvesy** Sándor. **Rajvezelők:** **Saludár** Antal, **Csiza** György. **Tiltások:** **Frelschmied** Ferenc, **Varga** Károly, **Miliet** István, **Krénsz** Ferenc. **Ideiglenes illetékes:** **Tóth** Ernő, **Kovács** György, **Dr. Krenusz** Ferenc. **Tuzolító szeriár** szolga: **Rozsónics** József.

A kózkórházhoz szülészeti és nőgyógyászati osztályra: **Ostályos** főorvos dr. **Nisponzsky** Béla.

A tanács ülése **Sneff** elvtárs zárószóval végződött.

Korlátlan rendelkezés az új takarékbetétek felett.

A burzsoa mesterkedések egyik fajtája úgy próbálja a tanácsközirtsaság alapjait megingatni, hogy tévhitet terjeszt a proletárok közt, amelyekkel a tanácsközirtsaság rendelkezései és intézményével szemben iparokod bizalmatlanságot keltenek. Ilyen, sajnos, már nagyon elterjedt tévhit az is, hogy az új takarékbetétek és folyószámla betétek felett nem rendelkezhetik korlátlanul tulajdonosa. Szemérszedett hazugság ez is, éppugy, mint a többi burzsoa-rögeszmo. **Forbát** Jenő megyei pénzügyi politikai megbízott tegnap a következőket mondta munkatársainknak:

— Az e fajta hírek természetesen minden alapot nélkülöznek és a közönség bizalmatlansága a takarékokkal szemben teljesen indokolatlan. Eppen ma esteülök a legilletékesebb helyről, a pénzügyi népbiztoságról, hogy a tévhit eloszlatására a legközelebbi órákban jöndelet fog megjelenni. A rendelet kimondja, hogy a **május 9-ike után keletkező új takarékbetétek és folyószámlabetétek felett teljesen szabadon rendelkezik a betétevő, bármilyen nagy legyen is a betéti összeg. Sőt: a takarékpénztárak, a postatakarékpénztár is, 4 százalék kamatot kötelesek fizetni a betétek és folyószámlák után.** Mindenki nyugodtan bízhatja rá tehát pénzt a takarékokra, — azokat pedig, akik a rendelet megjelenése után is hiszesteleni merészelnek a burzsoa-rögeszmoat a bankok megbízhatatlanságáról, — irgalmatlanul le kell tülelni és forradalmi törvényszék elé kell állítani.

Felhívás.

A forradalmi kormányzatnak pénzügyi népbiztosága által kiadott rendelet értelmében mindenki köteles a bíróságon levő összes értékpapirokat (részvények, kötvények, záloglevelek stb.) haladéktalanul valamely pénzügyi intézmény felé helyezni. A letétbehelyezés határideje eredetileg e hó 10-ike volt, azonban miután erről mindenki idejében nem szerezhetett tudomást, Kamizsamegye és Zala megye egész területére a határidőt folyó hó 20-ik terjesztették. Aki ezen ideig értékpapirjait be nem szolgáltatja, annak papirjai elkoboztatnak. A beszolgáltatásról mindenki letétjegyet kap és az igazolásul szolgál, hogy a letétt értékpapir a letévezőnek tovább is tulajdonát képezi.

Nagykanizsa, május 10.

Forbát Jenő

Zala- és Kamizsamegye pénzügyi politikai megbízottja.

— Az N. T. E. és a nagykanizsai vörösgy. ezr. labdarugó csapata ma, vasárnap d. u. 4 órakor mérkőzött a katonárdtén N. T. E. pályán. Ez a sportesemény ritka szép látványt fog nyújtani az érdeklőknek. Kívánatos tehát, hogy minél nagyobb számban látogasson ki a közönség a pályára. Belpósjú 2 K.

HIREK.

1919. május 11. Vasárnap

NAPTA R.
A nap két 4 óra 30 perccor, nyugszik 7 óra 22 perccor.
A hold két délután 4 óra 6 perccor, nyugszik délután 2 óra 35 perccor

— **Hivatalos irónijelentés.** A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti május 10-ike kelettel: A hejleszt mindharom arcvonalon változatlan **Hadseregőrpáncsnoksdg.**

— **A Direktórium új ügybeosztása.** A Direktórium hatáskörébe utalt sok tárgy szűkessége tette, hogy az eddigi három ügyosztály helyett hat bonyolítsa le a hatáskörrel. Az ügyosztályok új beosztása a következő: **Elnöki irányítás** Elnök: **Sneff** József; ügyosztályvezető: **Krátky** István.

I. ügyosztály: **politika, propaganda és közvilágítás.** Városház, I. emelet 13. és 14. sz. szoba. Megbízott: **Bárny** József; ügyosztályvezető: **Krátky** István.

II. ügyosztály: **népjólét, művelődés és dravályok.** Városház, I. emelet 15. sz. szoba. Megbízott: **Rauch** Ferenc; ügyosztályvezető: **Krátky** István.

III. ügyosztály: **ipar, kereskedelem, szocializálás és pénzügy.** Városház, I. emelet 10., 11. és 12. szoba. Megbízott: **Brónyai** Lajos.

IV. ügyosztály: **általános közgazdáltság.** Városház, I. emelet 8. és 9. sz. szoba. Megbízott: **Kardos** Dezső; ügyosztályvezető: **Sabján** Gyula.

V. ügyosztály: **műszaki ügyek.** Városház, II. emelet 25., 26. és 27. számú szoba. Megbízott: **Brónyai** Lajos; ügyosztályvezető: **Király** Sándor.

VI. ügyosztály: Megbízott **Tálosi** Lajos. **A) gazdasági ügyek.** Városház, I. emelet 10., 11., 12. és 13. sz. szoba. Megbízott **Kollók** Géza. **B) földműves szövetkezetek központja.** Igazságügyi palota, járáshírhöz, Megbízott: **Balázs** János; ügyvezető: **Horváth** Béla.

— **Klnevezés.** A hadügyi népbiztoság **Tóth** Györgyöt a helyi vasutas szakszoport agilis főbizalmifőrlát a nagykanizsai 20 vörös ezredhez hadügyi politikai megbízottá kinevezte.

— **Földmvelőskola** Keszthelyen. — Keszthelyi tudósítónk telefonjelentése: A keszthelyi munkás katonai és paraszttanács legutóbbi ülésén **Pamor** István Mór javaslatára elhatározta, hogy a gazdasági akadémi átszervezésével kapcsolatban földműves iskolát állít fel. A tanév egy évre terjed, míg a tananyag az új termelői szövetkezetek modern rendezése alapján lesz összeállítva. A tanfolyamra csakis a felső szegényeket és földműves munkásokat veszik fel, akiknek a teljes ellátásáról az intézet fog gondoskodni és ezenfelül még bizonyos díjazásban is része stünek.

— **Előadás a nyomdász-szakszoportban.** A nagykanizsai nyomdászok szakszoportjában ma, vasárnap d. e. 10 órakor **Rothman** elvtárs a grafikai szakszoport kiküldöttje előadást tart a szocializált nyomdák ügyemeterére vonatkozólag. A nyomdász szakszoport ezután értesíti tagjait, valamint az újságírókat, kiadóhivatali tisztviselőket és a volt nyomdatulajdonosokat, hogy teljes számban, pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **Oktatószervezetet állítanak fel a belügyi közgazdáltsági alkalmazottak részére.** A Belügyi Népbiztoság a közigazgatás különböző ágaiban foglalkoztatott alkalmazottak részére egy oktató szervezet felállításának tervével foglalkozik. Az oktatás programszeríven fogja a közigazgatás alkalmazottait a szocializmus alapelveivel és lényegével megismertetni. Az eddigi tervet színtén erre a célra a Belügyi Népbiztoságban iskolát állítanak fel, a megyékben pedig kiküldött oktatókat fognak alkalmazni. Ezzel épen a szocialista tanítóknak legjobban elzárt szocialista tanítóknak az a része is megismerkedhetik a szocializmus igazságával, amelyek épen a régi rendnek legjeponálabb végrehajtószerepét lévén, ettől legjobban is volt zárva.

— **Lesz sőr.** A nagykanizsai sörgyár tegnap beadványt intézett a direktóriumhoz, melyben elmondja, hogy a gyárban néhány száz hektóliter sőr van elraktározva. Minthogy ez a sőr csekély (egy százalékos) szesztartalmánál fogva kényen megromolhatik és így a szocializált gyár megkárosodna, másrészt mivel a csekély szesztartalom a sörnek csak az „üdítő itál” jellegét adja meg, arra kérte a sörgyár a direktóriumot, engedje meg a sőr mérését. Minthogy az engedélyt csak a közéleti népbizottság adhatja meg, a nagykanizsai direktórium táviratilag fordult a közéleti népbizottsághoz, kérve, hogy a kanizsai sörgyárban elraktározott sörnek Nagykanizsa városa és Kanizsamegye területén való kimerésére sürgősen adja meg az engedélyt. A kérelem később elintézésére annál is inkább számíthatnak Nagykanizsa sörre szemjázó proletárai, mivel más városoknak, így Sopronnak hasonló kérelmet a közéleti népbizottság már teljesítette is.

— **Dohányt ad Nagykanizsa a gabonáért.** A nehéz közéleti viszonyokra való tekintettel a nagykanizsai direktórium dírtalanban értesítette a vármegye területén lévő községek munkás- és földműves szegély-nyel lendesell, hogy dohánnyárukban csak azok részesülnek, akik a házi- és gazdasági szükségleteikre visszahagyott (és az eddig még le nem foglalt és nem rekvirált) gabonából bizonyos mennyiséget rendelkezésre bocsátanak. A felhívás szerint a direktórium szervén két kgr. gabona beszolgáltatása ellenében 1 csomag pipadohányt, vagy 6 cigarettát, esetleg két szivart utalnak ki, természetesen az átlagot gabona maximális ára ki felelve és épp így kifizendő a gabona beszolgáltatója által az átvett dohánnyra ára is. — Igen előnyös lehetőséget biztosít ezáltal a direktórium a falusiaknak ezáltal, hogy a mai dohánnyárság időkben a szükséges dohánykészletüket beszerzik a szükséges módor nyul a falusiaknak arra is, hogy az erők dolgozó városi lakosság élelmészeti biztossáka.

— **A Földművelési Népbizottság a szalmafeltárást.** A proletárdiktatura kiküldése után a Földművelésügyi Népbizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szalastakarmány-nyáron csak a meglévő tömegtermékeknek takarmányozási célokra való alkalmasság feltételével lehet segíteni. — Minthogy már az eddigi szalmaeltérő berendezések működése igazolta, hogy 1 métermázsza szalmahatomból 1 mázsza szénakeménnyel értékesnek megfelelő takarmányt lehet nyerni feltárás után, a Földművelésügyi Népbizottság a legnagyobb erővel támogatja a volt földirtókások és bérlek gazdaságainak munkásnézseit, továbbá a megyei gazdasági megbízottakat, hogy a szalmafeltárási vonatkozó előmunkálatokat azonnal folytassák s a legnagyobb buzgalommal lássanak a szalmafeltérő berendezések felállításához.

— **Megkezdődik a volt Zalavármegye likvidálása.** A régi Zalavármegyei a forradalmi kormányzatnak két közigazgatási területre osztotta, amelyeknek székhelyét Nagykanizsa és Zalaegerszeg jelölte meg. Bár erről a kettőosztásról a bolgvi népbizottság a forradalmi kormányzatnak utasítására már április hó 14-én értesítette úgy a zalaegerszegi, valamint nagykanizsai megyei munkástanácsokat, egy ideig csakis a nagykanizsai direktóriumnak a hét járásra kiterjesztett rendelkezéseiben nyilvánult meg a vármegye kettőosztása. Az utóbbi napokban azonban végre intézkedés történt a zalaegerszegi vármegyeházán, hogy a Nagykanizsához oszalt járással kapcsolatos aktákkal Nagykanizsára tegyék át. Az utóbbi napokban már több ügydarabot utalt át Nagykanizsára a zalaegerszegi megyei munkástanács s ezzel formailag is megindult a volt Zalavármegye likvidálása. Értesítésünk szerint, miután a vármegyei közigazgatási és gazdasági szervezete a tanácsrendszert folytán egész új alapokra lesz fektetve, a volt Zalavármegye formai likvidálása hamarosan be fog fejeződni.

— **Népesül a vörös hadsereg.** A román rablók támadása óta napról-napra nagy szám-

mal jelentkeznek szellemi és fizikai munkások a vörös zászló alá. E hét folyamán a Nagykanizsán átvenülő olasz és szláv foglyok közül 9-en jelentkeztek belépésre. Jugoszláviából is naponta szöknék át forradalmi érzelmű proletárok, akik lelkesedve fognak foglyvert a proletárdiktatura védelmére.

— **A Nagykanizsai Tornaegylet daladajának tagjai 7. hó 12-én hétfőn délután 5. órakor teljes számban jelennek meg a tornateremben.**

— **A nagykanizsai háború segélyezés Intéző bizottságának** (azelőtt jóléti bizottság) irodája májdi kezdve nem a polgári iskolai régi helyiségben, hanem a *Rozsnyai utcai Iskola* tanterületi szobájában (földszint főbejárattal mellet jobbra) van. Jelentkezés és felvétel minden hétköznapon délelőtt 9—12 óra közt. Ugyanitt lesznek a bizottság ülései is, ezáltal minden hétfőn délután 4 órakor. A bizottság tagjait felkérjük, hogy üléseiken lehetőleg mind részt venni szíveskedjenek. — **A bizottság elnöksége**

— **Az Uránia üzemvezetősége** óriási áldozatok és fáradság után szerzte meg és mutatja be vasárnap, hétfőn és kedden a *Nordisk films Co.* legújabb remekét a *Diadalmasszony* című szenzációs filmtátraktiót Clara Wleth és férje Carló Wieth a mozi két legnagyobb művésznének felléptével. Pénztárnyitás délután 3 órakor.

— **A Világ-uagymozgóban** vasárnap, hétfőn és kedden a *Vörös borsorkány* 1. részét *Páris rejtelmek* című 4 felvonásos bűnügyi regény, az Ambrosia-aranyosozat attrakciója Xaver de Montepintól kerül bemutatásra. Főszereplők Helene Makowska, Alberto Capozzi és Ligetta Morano.

— **Prima papiriparjára** minden vasszabályban kapható *Fimohel Fülöp* Fini cég-nél, Nagykanizsán.

Kenyérkereső foglalkozás több ezer szellemi munkás számára.

Országos akció a méhészet fejlesztésére.

— *Budapesti tudósítónktól.* —

Amig versenypárkai nevelése volt a magyar földművelésügyi minisztérium egyik legfontosabb hivatása, addig édes-keveset lőrdötek azzal, hogy a méhészet révén sok ezer szellemi munkás találhat megélhetést és a földműves lakosság szegély-nyel támogatást jövedelmező mellékfoglalkozást. A méhészeti szakkultúra a maga 10 szakkultúrával az egész ország területén valóságos karikatúrája volt a komoly nevelőmunkának. Egy szakkultúra a vármegye esett és még ha matematika kort ért is volna el az a derék szakkultúra, akkor sem tudott volna eljutni kerületnek minden községbe, hogy a falu lakosságát bevezesse a méhészeti ismeretekbe. Azt, amit Németországban és Amerikában már minden szakember tud, hogy jövedelmező méhészkedés csakis úgy folytatható, hogy ha a sik vidékről, ahol a méhek csakis június derekaiig találják meg a legelőket és a mézelő fák virágjain kielégítő táplálékukat, három-négy nyári hónapra elviszik a méhkaptárokat waggbona rakva a havasokra, az erdőkre és erdőirtásokra, azt, amit méhésztünk vezetői nem láttak be és amit sem láttak a vándorkaptárak megismertetésére és a vándorméhészkedés elterjesztésére. A külömbőség az, hogy míg egy régi módon kezelt méhkaptárban mindössze 5—8 kiló méz a kikapartatható átlagos évi produkció, addig a vándorméhészet behozatala mellett 25—30 kiló vagy még nagyobb átlagos méztermés érhető el. Egy millió méhészalánál, amennyit Magyarország meghálmányára kelt, még néhány évvel azelőtt sok millió kiló méz többtermelés lett volna elérhető.

A proletárforradalomnak kellett eljőnni, hogy a modern felugrás a méhészet terén utat törjön. A Földművelésügyi Népbizottság méhészeti szakkultúra jelölésorban a méhészeti szakkultúráit kívánja teljesen átfor-

málni. Most van folyamatban a gödöllői méhészeti állomás át szervezése, valóságná már június közepén két hónapos továbbképző tanfolyam indul meg méhészeti szakkultúrák számára, őszől kezdve pedig megindul a méhészeti szaktanítók önkéntes, rendszeres kiképzése. Ideális cél az, hogy minden 7—8 község területére egy önálló méhészeti szakkultúra jusson, aki a nyolc osztályos elemi iskola és a gazdasági népiskola keretében a külön tárgyként szereplő méhészetet tanítsa. Így maga a szakkultúra mintegy ezer hivatásos méhészt szakkultúrák a közreműködését teszi szükségessé. Ezenkívül tervben van a gödöllői központi megfigyelő és kísérleti állomás kiépítése, megyei mintaméhészetek megfigyelő és kísérleti állomások berendezése, méhészeti eszközök és méhalkások kipróbálása, méhlegelők létesítése és javítása, a méh vándorlásának országos szervezése és terjesztése, a méhbetegek és méhellenes-gek ellen való védekezés és a méhészeti termékek értékesítésének országos megszervezése. Mindezeknek a munkálatoknak fokozatos berendezése idővel sok ezer embert fog bevonnai a méhészet szolgálatába. Egyes-egyes méhkaptárak gyártására a Földművelésügyi Népbizottság a kalocsa-vidéki mezőgazdasági gépgyár szocializált üzemet rendezi be. Itt fogják egyelőre a szocializált gazdaságok méhkaptárát elkészíteni.

Hiszünk, hogy ennek a programnak a kiépítése egy évtized alatt sok millió értékű fogja gyarapítani az ország mezőgazdasági termelését

Pártügyek.

Az építő-iparosok szakszervezete májdi 2 órakor fontos értekezletre hívja össze az összes szervezett építő-iparosokat, az ipartestület helyiségébe. **A vezetőség.**

A szabóiparosok szakszervezetében a női-szabók csütörtökön este előnk-választó ülést tartottak, melyen egyhangulak ismét özv. Vince Jánosot ültették az elnöki székbe.

Az Építőmunkások szakszervezete májdi 9—12 óráig a szakszervezet helyiségében (volt Katolikus Legényegylet) cértát oszt ki a szakszervezet tagjainak. Félreterés-ek elkorlülése végett felhívjuk a vörös hadseregbe belépt szakszervezeti tagok hozzátartozóit, hogy a cernakiosztáson színtén jelenjenek meg, mivel a hadbavonultak hozzátartozói a cernára szintén igénygöszöltek. — **A vezetőség.**

A szabóiparosok szakszervezetje tudatja tagjaival, hogy iparuk folytatására fél-től öt fát igényelhetnek a házbizalmiak aláírása nélkül. Evégből iparigazolványokkal jelentkezzenek a közölemzési hivatalban Sárkány elvtársnál. A kikapott fautalványokat adják le. Kaufmann Már férjszabó üzemében. — **Az elnökség.**

A nők szabadszervezete vasárnap délután a nyári szinkörben gyűlést tart. Előadók Mayerhofer Franciaka elvtársnő és Polák tanár elvtárs. A gyűlés kezdete pontban 4 órakor, mindenki jöjjön el. — A nők szabadszervezete felhívja mindazokat, kik az írás, olvasás- és szabás-varrás tanfolyamra beiratkoztak, hogy kedden a hó 13-án délután 6 órakor a szervezet helyiségében jelenjenek meg.

Nyílt-tér.

Megnyílt!

Vindis és Rosenfeld fogászati műtérme és laboratoriuma.

— Csengeri-ut 27/a. l. jemel. —

Aranj-koronák, hidak, szjpa-lásnéküli fogak és törmések — Vilekék 24 óra alatt kielégítenek

— Egy jó házból való flu

tanulónak felvétetik

Hoffmann és Frank rováru nagy-kereskedésében, Nagykanizsán.

URANIA mozgóképpalota

Vasárnap, hétfő, kedden. Május 11, 12. és 13-án
Dán Nordisk a Films Co. filmek alkotása a

Diadalmas asszony

szenzációs társadalmi dráma 4 felvonásban
Clara Wieth és Carló Wieth
világhírű dán művészek a főszerepben.

Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor

VILÁG nagymozgósínház

Vasárnap, hétfő, ked. Május 11., 12., 13.

A vörös (oszorjány)

I. rész. Páris rejtélyei.

világhírű bűnügyi filmregény 4 felvonás
Az ambrosio-aranydozsa attrakciója!
A főszerepekben: Helene Makowska,
Alberto Capozzi és Ugo G. Morano.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

Hirdetmény. (Burgonyalügy.)

Értesítem a Termelőszövetkezeteket és kistermelőket, hogy a Közellátási megbízottság a burgonya árt május hó 25-ig 43 koronában állapította meg métermázsánként, a legközelebbi vasutállomásra szállítási és vagonokba rakva. — Ezen határnap után az ár 4 koronával kevesebb lesz. Ugy a ország ellátása, mint a termelők érdekében felhívom a gazdaközönseget, hogy összes Burgonyafelteleget fenti terminus előtt szállítsa le. A feltelegek megállapításánál szolgálaton irányadóul a Közellátási megbízottság vonatkozó rendelete: Nehéz tevékenységű munkásoknak visszatérhető fejenként 8 hónapra, számítva összesen 36 kg. Könnyű tevékenységű munkásoknak összesen 27 kg. Válmagras magyar holdanként 6 métermázsá. Az előző év területnél nagyobb terület az idén szántó be burgonyával. Állatok etetése burgonyával nagyságra való tekintet nélkül tilos. A szállítás alá kerülő mennyiségek haladéktalanul bejelentendők az illetékes munkás-tanácsoknak, kik a bejelentést azonnal sürgöny útján közölik a Direktorium első ügyosztály, Nagykanizsa címre. Kiszáradék a burgonya árát azonnal az átvételnél készpénzben megkapják.

László Menyhért

Közellátási népb. kiküld.

A füstperonospor ellen egyetlen bevált szer a

Rézkénpor,

melyet fújtatással kell a szőlő lombjaira és fürtjeire juttatni. Legfontosabb a virágzás alatt közvetlenül utána szórni.

60% kén és 12% réz tartalom. Ára kg.-kint 16.— K, csomagolás nélkül.

Az egyetlen beszerzési forrás:

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezele”
(Budapest, V., Alkotmány-ut. 20.)

APRO HIRDETÉSEK

Egy szobaleány felvételt Vindis és Rosonfeld fogászati műtermében Csengeri ut. 27/A 1. emelet. 1929

Egy mindenes szakácsnőt és egy műdenez kocsist ellátással és jó fizetéssel azonnal alkalmaz Toth Miksa vegyeskereskedő a Hadikórháznál. 1920

Szabászati és varróiskolákban mindenkinek szívesen nyújtunk oktatást. Felnötteknek külön tanfolyam.

Weisz nővérek növényterme.
Zrínyi Miklós-utca 38. szám.

„FORTUNA”

Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet.
Nagykanizsa, Petőfi-u. 33. — Telefon 302.

Elfogad: új gazdasági kormány-kamra berendezéseket, mozdító-gépezet és egyéb gazdasági gép javításokat, esztergályozásokat, csúszó vasalókat, különféle tűzhelyek készítését, víz-szivattyú és vízvezeték-berendezéssel futányos árak mellett.

Fényképfelvételeket

egyszerű, modern és művészi kivitelben, továbbá **fényképnagyításokat** készít Kauffmann Vilma és Wollák Erzel, Csengeri-ut 12. sz. földszint.

Halló! Halló!

Kinek van használt

hanglemezeje?

Régi vagy törött hanglemezeket, míg az anyaghiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk

WÄGNER

az országszerető amerikai elsőrendű magyar hangszere és bejáratógép nagy áruháza

Budapest, József-körút 18. Flók: IX., Ráday-utca 18.

Bejáratógépek 1500 koronától. — Árjegyzék ingyen!

Ma, vasárnap reggel

A CŐZFÜRDŐ

megnyilik

és előreláthatólag állandóan üzemben marad!

Borbély, tyukszemvágó, köpölyözés

ZALAI NÉPAKARAT

Barterárság és kiadóhivatalt: Nagykanizsa, Sugár-ut. 4. szám. Szakszervezeti és kiadóhivatalt: telefonszám 78. 1. nyomdát írt.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak: Évi: 600 — koronát, Fél évi: 300 — koronát, Hónapról: 25 — koronát, Egy hónapra: 7-80 koronát.

Rendelet.

Elrendeljük, hogy a szénhiányra való tekintettel további intézkedésig este 10 óra után az utcán senki ne tartózkodjék. Az éjjeli őzemek alkalmazott munkás-civársak az üzemi tanácsok által megjelölt igazolványokkal látandók el.

Nagykanizsa, 1919. május 12.

Direktórium.

A spekuláció halála.

Szabadkereskedelem és protekcionizmus.

A régi gazdaságnak két hangos harci lelszava: szabadkereskedelm és védővám, teljesen elveszté jelentőségét a szocializmus, ésszerűen irányított termelés rendszerében. A kommunista társadalom nem lesz sem védővamos, sem szabadkereskedelem. Vámok nem lesznek, mert hiszen a termelő társadalom maga állapítja meg, hogy milyen árulkedéket kénytelen vagy a termelés fenntartása (gépek, nyersanyagok és félgépjárművek) vagy közvetlenül a fogyasztók számára külföldről vásárolni s nagyon természetesen, hogy eszébe sem jut akár saját termelését, akár a saját fogyasztói megadótait, midőn az így előállított hiányt meginni csak önmagának kellene pótolnia.

A Tanácsköztársaságok kezében lévő nemzetközi áruhozatal felől vámmentes lesz, de szabadkereskedelmről a régi értelemben szó sem lehet. A szabadkereskedelm a vámok a kapitalista társadalomban tulajdonképpen nem láncolják le, nem is gátolják, csupán furlangosabb utak keresésére és fokozottabb kizsákmányolásra indítják. A vámok ellenére is megvolt a kereskedelem az az anarchizmus szabadsága, amely nélfogva nem a termelés és a szállítás szerinti irányított a beszerzést és az eladást, hanem az áralakulás, a konjunktúra, a haszonnak megfelelően. A kínálat és a kereslet viszonya természetesen bizonyos mértékig fékezte a haszon telé irányító őrrelését, de hiszen és nélkül az anarchia réges-régen felborította volna már az egész régi társadalmat.

A régi állapotokra és a szabadkereskedelmi anarchiára mi sem olyan jellemző, mint az a körülmény, hogy a kapitalista társadalmak saját termelésük terjedelmét, nagyságát érikét és kapacitását (munkaképességének határait) sem ismerék pontosan. Teljes képet adó termelési statisztikáikat rendszeresen nem készítették és ahol készítették, ott is főbbnyire lírokban tartották az eredményeket.

A kapitalista szabadkereskedelem tehát, még ha akart volna, akkor sem tudta volna szoroson alkalmazkodni a szükségleteknek országonkénti és helyi piacokonként még sokkal

Inkább ismeretlen lényezőjéhez *De nem is akart*. A szükségletek és a készletek között jobbra és balra mindig óriási, *spekulatív* célokat szolgáló különbségek voltak. Gondoljunk csak a gabonaiózsák és raktárak, spekulációjára, a vaskartellre, a petróleum trószlre.

A szocialista társadalom a termelés általános szocializálásával *megszünteti a termelési anarchiát, mint a spekuláció forrását*. Nincsen szüksége sem védővámra, sem tiltó intézkedésekre, sem az ipari vagy mezőgazdasági protekcionizmus bármilyen feljára. Az az egyetlen intézkedés, hogy az állam, a *Tanácsköztársaság maga irányítja a termelést*, s amit itthon termelni nem lehet, vagy amit itthon termelni célszerűnek, gazdaságosnak nem tart, azt maga szerzi be a *külföldön: minden gazdaságpolitikai furlangot, minden ravaszkodást feleslegessé tesz*.

A Tanácsköztársaságnak ilyen vámmentes és szabadkereskedelmi is mentes nemzetközi áruforgalma természetesen csak akkor fog teljesen érvényesülni, ha a kapitalizmus nagyobb s egymással forgalmi összeköttetésben lévő területeken megbukik. De még a kapitalista államokkal körülveti és velük rendszeres áruforgalmat fenntartó Tanácsköztársaság sem kényserlül normális viszonyok között semmi lényeges megalkuvásra. Saját termelésének fejlődésére képes ágai olyan arányban fogják túlszárnyalni a szomszédokéit, amilyen arányban elitűnnek a rossz gépek, a rossz üzemek, az egyéni, spekulatív szempontok szerinti berendezett vállalatok, sőt egész termelési ágak. *A Tanácsköztársaságon belül csak a legrendezettebb, leggazdaságosabb, legelsőrangúbb termelés folyhat*

A magyar tanácsköztársaság sikere.

Román hazugságok. — Az orosz vörös gárda láthatóan a románokat. — Menekülnek a csehek.

Budapest: május 12. *A Magyar Távirati Iroda jelenté*: Párisi burzsoá lapok Bukarestből jelentik, hogy a román csapatok május 3-án beszüntették a Tisza jobb partján az előnyomulást, amennyiben a magyarok fegyverszüneti kérték. Most már megállapítható, — írja a francia burzsoá sajtó — hogy a fegyverszüneti kérelem csupán ravasz fondorlat volt, amelyre a magyar kormány csak azért volt szüksége, hogy az orosz csapatok, akik két nappal ezelőtt ultimátumot intéztek Romániához, időt nyerjenek a támadás előkészítésére. Az orosz csapatok két nap múlva támadási intézkedést tettek a Dnyeszter mentén a románok ellen. *Kun Béla* ezt az idő kedvezőnek találja a fegyverszüneti átalát visszautasítására.

Ez a jelentés szervesen kapcsolódik a *valótlanságoknak ahhoz a sorozatához*, amelyekel Románia a sajtó és az egész Európa közvéleményének félrevezetésére a hadműveletek megkezdése óta terjeszt. Közismert tény, hogy a magyar kormányzatának kérdést intézett a román hadvezetéséig, hogy milyen feltételek mellett volna hajlandó az ellenségeskedések beszüntetésére.

A magyar kormányt semminemű ravasz fondorkodás nem vezette, hanem az az emberies kívánság, hogy a vérontásnak minél előbb véget vessen. Tény, hogy a román jelentések a valóság elferdítését célozzák, tény, hogy a román hadvezetéség nem érte el kitűzött célját és hogy a francia és angol csapatok a támadásban nem szerepeltek és a cseh-szlovákok is megkezdték a visszavonulást, ha ugyan e visszavonulást észvesztett futásnak nem nevezzük. A román gárda vagy lebecsülte a vörös gárda erejét, vagy megzavarta számlálását az oroszok közbelépése, amiért az antantnak *nagyszámú csapatokat kellett küldenie a Dnyeszter partjára*.

Az ötödik hadosztály hőstette

Megszilárdult a front.

Budapest, május 12. Böhm Vilmos elvtárs, hadsereg-főparancsnok ma a következő hadseregparancsot adta ki:

— Az ötödik hadosztály derék csapata a hó 10 én az ellenségre érzékeny csapatot mértek. Harcovonalunk helyzetét nagy mértékben javította és frontunkat jelentősen megszilárdította.

— Nemcsak a legnagyobb elismerés, hanem a hála és elragadtatás hangján tudok csak a közelestantúdot, csapatokról beszélni.

— Büszke antidattal nézhet a hadsereg minden egyes tagja az ötödik hadosztály derék csapataira. Ok példát mutattak arra, hogy az öntudatos és meggyőződéses katonák még a tulerével szemben is győzedelmeskedni tudnak, hogy igaz proletáröntudat és akarat meg tudja törni az imperializmust.

Az antant rendelkezik

az Osztrák-Magyar Bank aranykészlete felett.

Budapest, máj. 12. Bécsből jelentik: A bécsi-olasz fegyverszüneti bizottság jegyzékét intézett a külügyi hivatalhoz, amelyben többek közt a következőket mondja:

— Biztos és napos tudomásunk van arról, hogy az Osztrák-Magyar bank az utóbbi időben 130 milliót fizetett ki Hollandiának, Dániának, Norvégországnak és Svédországnak bizonyos régebbi kölcsönök törlesztése fejében.

Az orosz fegyverszüneti bizottság politikai biztosa megemelte a külügyi hivatalt, hogy az Osztrák-Magyar bank a szövetségesek párisi gazdasági tanácsának hozzájárulása nélkül summi néven nevezendő kifizetést sem teljesíthet.

Az Osztrák-Magyar bank tiltakozást tilt közzé és azt felelte, hogy az antant eme erőszakos intézkedésének semminemű jogalapja nincs.

A kisbirtokosok nem fizetnek adót.

Budapest, május 12. A forradalmi kormányzatának ma rendeletet bocsátott ki, amelynek 1. szakasza kimondja, hogy a 10 holdat meg nem haladó szőlőbirtok és 100 holdnál nem nagyobb földbirtokok után a jövőben nem kell adót fizetni. A 2. szakasza a birtokokra addig kivett községeket engedi el. A randalet ma lép életbe.

Bécs a csehek ellen.

Moscakazene a cseh követtség előtt.

Budapest, május 12. Bécsből jelentik: A szociáldemokrata párt, a polgári demokraták és a német nemzetik a tegnapi nap folyamán az öbűsz városban négyüléseket tartottak, amelyeken az antant és különösen a cseh hódió politika ellen tiltakoztak. A Schulerleinben tartott gyűlés után a gyűlés résztvevői a cseh követtség elé vonultak, ahol a „Wacht am Rhein” elnevezése után élénk szobogtak a cseheket, majd a cseh követeknek moscazenét adtak. — Tusar bécsi cseh követ az esetről azonnal jelentést tett a prágai kormánynak, amelynek utasítása után a külügyi hivatalnak tiltakozását jelentette be. Bauer államtitkár élénk sajnálatát fejezte ki az incidens fölött.

Francia a szociálisták a burzsoa-béréről.

Budapest, május 12. Berlinből jelentik: A „Vorwärts”-nek jelentik Párisból: A francia szociálisták a béketervezetről való elfogása az elhangzott nyilatkozatokból a következőképpen állapítható meg: A tervezet elejétől végig a kapitalizmus munkája, amelyet a francia szociálisták a legteljesebb mértékben elítélnek. A mai helyzetben a francia szociálisták még nem tehetnek semmit. A németek egész bátran aláírhatják a békét, amelyet a nemzetközi szociálista forradalom amúgy is létre fog hozni.

A német nemzetgyűlés.

Berlin, május 12. A weimari nemzetgyűlés délután 4 órakor kezdődött. Minijárt a gyűlés elején Scheidemann kezdett beszélni a megindítóan tragikus színekkel cselelt az az erőszakot, amellyel az antant 80 millió ember teljes megfojtására törekszik. Ismertette a békéfeltételeket, amelyek az antant bér- és rabzolójává tesznek örök időre hatvan millió németet. — (Scheidemann a tudósítás elküldésekor még nem fejezte be beszédét.)

Rendelet.

A fokozott szűnhányra való tekintettel a villamos égők (lámpák) számát a legközelebbi napokban redukálni fogjuk. Ezért mindenki jelentse be haladéktalanul *minimális* villamoségősükségletét a Csengeri ut 6 szám alatti villamos üzletben. *A mai naptól kezdve három napig szigorúan tilos a villámram használata a napszínházakban és üzemekben úgy világításra mint motorok hajtására.* Aki a villamos áramot jelen rendelet tilaluma ellenére is használja, forradalmi törvényszék elé kerül.

Nagykanizsa, 1919. május 12.

Termelési biztos.

Rendelet.

Elrendeljük, hogy holnaptól kezdve mindenki szolgáltatása be zárlóját a polgári iskola tornatermében. A beszoállításai kényezor a város és fekete zászlókra nem vonatkozik.

Nagykanizsa, 1919. május 13

Direktórium.

A proletárral munkája vármegyénkben.

A gazdasági élet új erővel indult meg.

— Saját tudósítónkdt. —

A Karolyi rezsim alatt, amikor a kapitalistikus termelési rend nagy erupciók kíséretében a logkisebb atomjára bomlott fel — és előállott az emberi ideológiában a nagy kétségbeesés, — amelyhez csak egy lépésnyire volt a legteljesebb anarchia bekövetkezőse — ott, ahol nem a kapitalisták mesterséges üzembeszüntetése folytán állott elő a munkabeszüntetés, a lelkek önkéntelen szabotáza és amerikaiasza hozta meg a munka abbahagyását.

Minden rend, szervezet, intézet úgy elvileg, mint tárgyilag felbomlott. A legrettegetőbb csőd következett be, amit fokozott még lelkek amerikaiasza utján előállott mezőgazdasági pangás is. Az őszi mezői munkákat nem végezték el. Az őszi termés kint rothadt el és biztos volt az elkövetkező évben beálló éhínség és polgárháború.

Ekkor proklamáltak a proletárdiktatúrát. Az anarchizmus kapitalista termelői rendet, amely a szeméink előtt omlott össze a saját bűneinek sulya alatt, felváltotta a kommunista termelés. Az ország területén egy csapásra megdőrték az átalakulás, hirtelen megindult a mezőgazdasági munka s ott, ahol a nyersanyagkészlet megengedte az ipari termelés is.

Lenin szerint a szocialista agitáció leghatalmasabb eszköze az eredményekkel való agitálás. Ennek fogva a közoktatásügyi népbiztoság által beszerzett adatok alapján tájékoztatjuk a nyilvánosságot. Zala- és Kanizsavarmegyék gazdasági regenerálásáról, ami a kommunista termelés diadalát és gazdasági szükségességét bizonyítja.

Zala- és Kanizsavarmegye a holtkezi birtokok igazi hazája volt eddig, ami annyit jelentett, hogy a megye gazdasági élete teljesített. A proletárdiktatúra azonban itt is megindította az új életet.

A termelőszövetkezetek megalakítása

az egész vonalon most van folyamatban. A több százezer holdat kitevő hitbizományok és egyházi birtokok tekintélyes részén az intenzív szövetkezeti termelés fog megindulni. A földműves proletárok megértik az idők követelményeit s készséggel színek a városi és főleg a fővárosi proletártörszerveik élelmézését előmozdítani. Annak ellenére, hogy ezidőszereint több ezer főre tehető marantuli menekült élelmézését is el kell látniuk és el is látják szeretettel.

A szőlőtermelés

uj, fontos állomása előtt áll a vármegyében melynek tekintélyes része ebből a mezőgazdasági ágából él. A szesztilalom miatt a termelőik egy része fel akart hagyni a szőlőtermeléssel, de kellő felvilágosítás után a kommunizmus szellemének megfelelően — miután a Földművelésügyi Népbiztoság legutóbbi rendelete a 10 holdon aluli szőlősgazdák hiteligneyit biztosította — új irányokban kezdődik a zalai szőlőtermelés. A szőlősgazdák ma már az elpusztult szőlők helyére nemes csemegefajokat ültetnek és várják a kormány kiküldöttéit, akik a kondanzált must készítési módjára kioktatják őket.

Az erdők laktermelés

torán szintén terény munka folyik. Főleg az alsóoldvái járásban (Lenti, Rédcis, Csömödér) több nagy üzem termeli ki és dolgozza fel a volt Esztorházy és Andrássy hitbizományok közel százezer katasztrális holdat kitevő őserdeit. A vármegye direktóriuma reméli, hogy a helyi szükségleten felül, ellátja a szombathelyi Máv. üzemeltetésig egész szükségletét, sőt még a fővárosnak is juttathat tűzfát.

A pénzügyi élet

is zavartalanul folyik. A vármegyei pénzügyi intézetek mind a Tanácskormány ellenőrzése alá helyezték. Az ellenőrzés megfelelő kezében van. Ez simán ment mindenütt, kivéve az Országos Központi Hitelszövetkezet kuto-

lékébe tartozó szövetkezeteket, melyeket panaszok néven ismer a vármegye népe, mint hogy papi vezetés alatt álltak eddig. Az ÖMÉ most klerikális érzésű megbízottakat rendelők ellenőrzésére, akiket azonban a vármegyei intéző bizottság megbízható, szocialista szellemű emberekkel cserélt ki. A vármegyei intéző bizottság egyébként a falusi apró szövetkezeteket, mint feleslegeseket, illetékes helyen megszüntetendőnek véleményezte.

Az Ipari munka

a szénhiány miatt pang. Mindamellett az építőipari és rokonszakmák fellendülése várható, annyival is inkább, mert nagyobb arányú munkással építési akció indult meg. A kormány is melogon támogatja azt a tervet, hogy azoknak a proletároknak, akik várják ontják a proletárdiktatúrát, ottont tudjanak biztosítani.

A mezőgazdasági Iparágak (szeszfőzdek stb.) a Földművelésügyi Népbiztoság újabb rendelete folytán ismét teljes üzemben vannak. Ezek az Iparágak Zala- és Kanizsavarmegyében igen „kezdtelegesen”. Most, indítottak mozgalmat abból a célból, hogy a kormány vándorantitók utján világossítsa fel és oktassa ki az intenzív termelés és fontosságára a vármegye földműves proletárságát.

A vármegye földműves népere igen jó hatást tett a 100 holdon aluli kisbirtokok magántulajdonban való meghagyása, s az a légujabb rendelet, mely az adót előlíri. — A konzervatív parasztság csak oktatás utján, — amint azt a kormány nagyon helyesen elfogja, — nem pedig erőszakos úton fogja az idők szavát és ezzel együtt a saját hasznát megérteni. Igen alapos a remény arra, hogy a termelési szövetkezetek szellemet és abból reá kárulú mérhetetlen előnyök teljes egészében fel fogja a zalai nép.

HIREK.

1919.
Május
13
Kedd

NAP T A R

A nap két 4 óra 29 perckor, nyugszik 7 óra 24 perckor.

A hold két délután 5 óra 8 perckor, nyugszik délután 2 óra 28 perckor.

— **Hivatalos frontjelentés.** A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti *május 11-én* kelettel: Cseh-szlovák harcvonala: A salgótarjáni szakaszban elkergették az ellenséget a Karancs magaslatról. Négy géppuska maradt kezünk között, az ellenség észak felé menekült. A miskolci szakaszban Ond és Borsosnyék községeket csapataink elfoglalták. Az eger védőszakaszban csapataink az ellenséget Monos, Mikfalva és Apátfalva községekből kiverték és a szentmártoni magaslatokig üldözték. Két géppuskát és 27 waggon szenet zsákmányoltunk. Dicsőfaljak és 27 waggon szenet zsákmányoltunk. A román és délszláv harcvonalon a helyzet változatlan. — *Május 12-én* kelettel: Salgótarjántól északra további tér nyertünk. Különben nincs semmi újtság.

— **A nagykanizsal járási tanács Intézőbizottságának ülése.** Tegnap délután a nagykanizsai járás intéző bizottsága *Sneff* elvtárs elnöklésével ülést tartott, amelyen megválasztották a járási közegészségügyi intézőbizottságot és a járási birtokrendező bizottságot. A közegészségügyi bizottságba dr. *Pillitz* Soma, *Szedelmayer* Ferenc, *Vugrinetz* Károly nagykanizsal *Molnár* István gelsei és *Schmidt* János háromvölgyi elvtársakat választották be. A járási intézőbizottság a járási birtokrendező bizottságba *Szedelmayer* Ferenc nagykanizsai, *Czimmermann* János hosszúvölgyi és *Molnár* István gelsei elvtársakat küldte ki. Ezután az elnök ismertette még *Külp* György panaszát, amelyre vonatkozólag úgy döntöttek, hogy az ügyet a helyszínen kivizsgálatták a csak azután hoznak határozatot.

— **Halálozás.** *Kohn* Simon kereskedő nyolcnyolc éves korában meghalt. Az elhunytban *Kondor* Adolf elvtárs édesapját gyászolja.

— **Uj hivatalos órák a városházán.** A városházán az új ügybeosztással új hivatalos órák léptek életbe. A tegnapi naptól kezdve a hivatalos órák életlőt 8-tól délután 2 óráig tartanak. Délután 3-tól 8-ig minden ügyosztályban lesz inspekciós szolgálat is.

— **Pályázat a töltőtiszt állására.** A töltőtiszt állásra tegnap érkezett be a direktóriumhoz a második pályázat. **Fenyvesi Sándor** az új pályázó, aki a Magyar Országos Tisztelő Szövetség 20 éves tagja, Nagykanizsán pedig 12 éve hivatalos, segédtiszt.

— **Özemi tanácsok figyelmébe.** A szociális termelés népbiztonságának 71. Sz. N. számú rendelete szabályozza a vállalatok alkalmazottainak munkabérieről szóló 4.XXXIII. számú rendeletet. A fizetési osztályokba való besorozásról első ízben olyan jegyzéket kell felterjeszteni, mely magában foglalja minden egyes alkalmazottnak a f. évi március hónapra kapott összes illetményeit, (fizetés, lakpénz, családi pótlék, remunerációkat erre a hónapra eső része etc.) valamint az új besorozás szerint járó összeget **Felhívjuk a vállalatokat, hogy ezt a bejelentést haladéktalanul juttassák el a termelési biztossághoz** (Merkur gyár) **együttes felterjesztési végett. Termelési biztosság.**

— **A forradalmi katonai törvényszék megalakulása.** Zalaegerszegi tudósítónk jelenti: A hadügyi népbiztos rendeleto folytán a helybeli munkás, katonai- és földművelés-tanács f. hó 7-én tartott ülésében megalakította a 20 ik dandárparancsnokság székhelyén, Zalaegerszegen működő katonai forradalmi törvényszék, annak elnökvé **Lukács Lajos**, tagjaivá **Szvetlik Antal**, **Szűts Zoltán**, **Hász József** és **Gombás Ferenc** vörös katonák választottak meg. — A Lukács Lajos elnökből alakult tanács május 9-én tartotta meg az első tárgya ásat. Ezen a napon tárgyalásra kerültek: **Baross József** vörös határőr ellen, mert egy bajtársán fegyvert fogott és szeszitalom áthágása miatt indított bünygyben a forradalmi katonai törvényszék a vádlottat 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte, azonban a büntetés végrehajtását egy esztendőre felletelese felfüggesztette. — **Kovács Dezso** vörös határőr ellen önkényű eltávolítás s szeszitalom áthágása miatt indított bünygyben a katonai törvényszék a vádlottat három hónapi börtönbüntetésre ítélte, de a büntetés végrehajtását egy esztendőre felfüggesztette. — **Gyulassy István** vörös katonai ellen a fellebbviteli parancsnoka ellen való izgatás vétsége miatt indított bünygyben a katonai törvényszék a vádlottat tíz napi, az állomásparancsnokságnál eltiltendő fogságra ítélte s elrendelte, hogy az eddigi beosztásából a helybeli vörös katonasághoz osztassék be. — **Sárkány István**, **Bogár Imre**, **Tóth Pál** vörös katonák ellen önkényes eltávolítás mtat indított bünygyben a forradalmi törvényszék a vádlottakat egyenkint 3 hónapi s 15. napi börtönbüntetésre ítélte, amelyből az előzetes letartóztatásban eltöltött 15 nap kitöltöttnek véteztelt s a további 3 hónapot egy évi időtartamra felfüggesztette. — **Csemniczky József** volt százados bünygyének újrafelvétele után a katonai törvényszék őt a vörös haesereg gyaláása miatt emelt vádlól felmentette, azonnal szabadlagra helyezte s magasabb parancsnokságra ajánlotta.

— **Felhívás.** A forradalmi kormányzó-tanács rendeleto értelmében a munkásbiztosítás kötelezettsége kiterjesztetett az összes ipari, kereskedelmi, röz, magán és házi alkalmazottakra is. Erre a rendeleto vonatkozó járulékos fizetési és segélyezési táblázat kapható ifj. **Kráty Józsefnél** a Kerületi Munkásbiztosító Pénztárnál. (Ára 150 K.)

— **A Falurossza előadása.** A nagykanizsai börtönkások szakszervezete vasárnap este mulatása a legteljesebb siker jegyében folyt le. A műsoron szereplő Falurossza előadása minden igényt kielégített. Különösen kiváltak **Pap Rózsi**ka, **Lakts Szidike**, **Német Ferenc** és **Sáfrán** Ferenc, továbbá **Kelmen Mariska**, **Nagy Annuska**, **Wáber Matild**, **Nagy Ilonka**, **Tóth Rózsi**ka, **Gárgó István**, **Városi Sándor**, **Kovács János**, **Lábodi János**, **Zöldváry József**, **Pöte György** elvtársak és elvtársak. Előadás után tánc volt.

— **A kanizsai nyomdák termelési biztosa.** A szocializált nagykanizsai nyomdávállalatoknak, a Zala nyomdának és a Gutenberg nyomdának vezetésére a két vállalat ellenőrző munkásaincaai ma délután tartott együttes ülésükön egyhangulag **Ofenbeck Károly** elvtársat, a Zala nyomda eddigi művezetőjét választották meg. Minden nagykanizsai és kanizsamegyei közhivatal- és szocializált üzom összes nyomtatvány rendelkezési cenzutal **Ofenbeck Károly** nyomdai termelési biztoshoz intézendők. Kinek címe: Nagykanizsa, Főút 5, Zala-nyomda.

— **N. T. E. — Vöröscsapat 4—1. (3—0).** Vasárnap délután fokozott érdeklődés mellett folyt le a mérkőzés a Nagykanizsai Torna Egylet és a helybeli vörös csered labdarugó csapata közt, amelyben a vörösök csapata méltó ellenfélnek bizonyult. Hogy a N. T. E. mégis szép győzelmet aratott, azt különösen kiváló kapuának **Puhery**-nek köszönhetette. Az első goalt **Dezso** kizsókésből lövi a tíz percben. Ezt követi a 27-ik percben **Vinceze** goalja, melyet **Satler** segítségével ért el. Az első félidő utolsó goalját **Saller** szerzi meg csapatának. A II. félidő öt percben kapu előtti kavargásban **Vince** goalt lö. Később **Kramarics**, ki csapatalának legjobb embere volt, védtelenül lövéssel szerzte meg a vörösök egyetlen goalját. A Torna Egylet összejátékával jó benyomást keltett. Kitént a 3 belső csatár és mind a két hávéd. Meglepetően jó formát mutatott **Tóth** középfedezet, aki e helyen első ízben szerepelt. **Bétes**, laps labdaosztogatása nyugodt játéka fővörös klasszisra emlékeztet. Sokat várunk tőle. Jó volt mellette a jobb fedezet is.

— **Gyermekfürdőt építenek Tapolcán.** Tapolcai tudósítónk jelenti: A tapolcai munkás-tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a város mellett fekvő langyos vízű és kén-tartalmu tavat gyermekfürdővé alakítja át. Tervbe vették, hogy a tóba ümli csatornákat, amelyek megfertőzik a tó vizét elzárják s az eddig elhanyagolt tavat rövidesen megtisztítják és homokozzák és a Zárda-tégre nyíló lejártnál melleszertül gáttal zárják el úgy, hogy az a napusugártól fellemegeghetnek és a beteg gyermekek részére is fürdőre alkalmassá válik. A tanács egy nagyobb méretű gyermekfürdő létesítésének a gondolatával foglalkozik s úgy tervezi, hogy a tavat még e nyár folyamán megnyitja a gyermekek részére. A tó rendezésére alakult bizottság az előmunkálatokat már megkezdte.

— **A N. T. E. estélye.** A Nagykanizsai Torna Egylet f. hó 17-én szombaton este tartja műsorral és táncal egybekötött tornászestélyét. Az egylet agilis tagjainak szép száma kellő garancia arra, hogy a megjelenő sportbarát közönségnek kellemes szórakozásban lesz része. Jegyek elővételben **Szerb Ernő** papirkereskedésében már kaphatók.

— **Csütlőrdőkön jönnek a színészek.** A nagykanizsai direktórium tegnap táviratot kapott Sopronból, amelyben **Jávör** Ervin színházi biztos bejelenti, hogy a Sopronban levő jól szervezett drámai és operett-társulat 18-án befejezi a színházi szezon és néhány hónapra szívesen jönne Nagykanizsára. A soproni színezsgárda távirata lekéselt. Nagykanizsának már van színtársulata, amely már csütlőrdőkön megérkezik városunkba: a Zalaegerszegen most játszó társulat.

— **A vörös őrség szervezése.** Felhivom mindazokat, akik már a vörös őrségbe jelentkeztek és azokat, akik még jelentkezni akarnak, hogy ma kedden délután 11 órakor a városháza közgyűlési termében jelentkezzenek. **Bakonvi Vince**, a vörös őrség politikai megbízottja.

— **Az ifjumulások helyzete.** Minthogy az ifjumulásokra vonatkozó rendeletoeket Nagykanizsán még sok helyen nem hajtották végre, kivonatosan közöljük az ifjumulásokra vonatkozó rendeletoeket, amelyeket haladéktalanul életbe kell léptetni: A közoktatásügyi népbiztosság 71618. sz. rendelete szerint a tanoncok munkaidője heti 38 óra, amelybe beleértődik a 12 órai elméleti oktatás is. A tanone el nem bocsátható, aki pedig olbocsáto-tta, köteles minden eddigi illetményt (lakás, ellátás, fizetés) megadani. A tanoncok egységes barét a kormányzótanácsa rendeleto 150

K-tól 250 K-ig terjedő órabérben állapítja meg. Eszerint az ifjumulások napl fizetése az első évben 9, a második évben 12, a harmadik évben pedig 15 korona. Ujabb rendeleto kimondják, hogy mindaz, aki tanoncal csak a legesekélyben is bánalmazza, forradalmi törvényekre el állítandó; hogy a tanone házimunkára nem használható fel, kizárólag szakmájában foglalkoztatandó. E rendeletoek vonatkoznak minden 18 éven aluli munkásra (gyakornok, kifutó, munkás, nap-szamos, segédmunkás stb.) A fizetésre vonatkozó rendeleto április 14-től visszamenőleg hatjandó végre. Aki e rendeletoek bármelyikét be nem tartja, forradalmi törvénysek ele állítatik.

— **Propaganda.** A közoktatásügyi népbiztosság „szellemi termékek országos tanácsa” Nagykanizsán főkot állított fel, amelyeknek vezetésével **Bogdy Sándor** elvtársat bízta meg. A fők ideiglenes helyisége a Vasutvarban van. A fők rendeltetése az, hogy Zala és Kanizsamegye összes községi tanácsait ingyen lassa el az összes propaganda iratokkal. Innen kapják a vörös katonák ingyen a hivatalos szocialista lapokat is (Népszava, Vörös Ujság, Proletár hadsereg, Volksstimme stb.) Főhívjuk vidéki elvtársainkat, hogy röpiratokért ill jelentkezzenek.

— **Felhívás.** Mindazon vasutas elvtársak, akik Nagyatádról az alulírottal jötték háromnapos szabadságra, jelentkezzenek kedden e hó 13-án délelőt felszerelés nélkül a sugár-utj Kun Béla katonainthonban. Azon elvtársak, akik betegen, vagy alulírtól által kitiltott igazolvánnyal jöttek el Nagyatádról, fizetésüket kedden reggel 1/20-tól 1/11 óráig Rozgonyi-utca 1 szám alatt felvehetik. **Szűcs.**

— **A nyomdász és hírlapíró-munkások művészetstélyén a következők felülfizetéseket folytat be:** **Kiss Ernő**, **Brónyai Lajos**, **Heltai József**, **Balogh Oszkár**, N. N. 50—50 korona, **Tálosy Lajos**, **Sneff József**, **Goldberger Vilmos** 40—40 korona, **Liszlay Sándor**, **Ofenbeck Vilmos**, **Blaskovics** János, **Szabó József**, **Sinkovics Sándor** 20—25 korona, **Szabó Antal**, **Horváth József**, **Sieger Sándor**, **Hirschl Alajos** 20—20 korona, N. N. 17 korona, **Meskó József**, **Zonhár Gyula**, **Rácsel N.** 10—10 korona, **Beck Soma**, N. N. 6 korona, **Kállóvits János** 5 korona, **Miklós István** 4 korona, N. N. 3 korona, **Welz József**, N. N. 2—2 korona és N. N. 1 korona, amelyeket köszönettel mond a rendezőség.

— **Felmentik a méhészeket.** A nagykanizsai direktóriumhoz tegnap érkezett meg a földművelésügyi népbiztosság rendelete, amely szerint mindazon méhészek, akiknek legalább 50 méhészaládjuk van, felmentenek a katonai szolgálat alól.

— **288 oldalas naptár ingyen.** A Pesti Hírlap minden új előfizetője — kivételes kedvezményképen az is, aki a lapra 1/4 évre fizet elő — teljesen ingyen megkapja a Pesti Hírlap nagy képes jubileári naptárát, melynek bolti ára 12 korona. A naptárban 344 oldalon 188 kép, 25 novella és vers, 12 iétkép, naptári rész, sok hasznos tudnivaló stb. van. A Pesti Hírlap előfizetési ára 1 hónap 780 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal V. kerület Vilmos császár-ut 78.

— **Elvesztett a vasárnapi mérkőzés** alkalmazásával a football pályán egy bóról készült szivar- és cigaretta tárcá. A becsült értéke megítélő ill jutalmajegyben adja a központ szálloa portásánál.

Pártügyek.

Felhívás. Előlemezési ipari munkások ma este 7 órakor a Munkapályában (Rozgonyi-utca) kötelesek pontosan megjelenni tagdíjkezelre. **Holtak.**

Ifjumulások figyelmébe. Felhivatlak az ifjumulások csoportvezetőit, hogy ma este 7 órakor rendkívül vezetőségi ülést tartunk, melyre a pontos megjelenést kéri a vezetőség.

Magántisztviselők helyi csoportja f. hó 14-én délján 8 órakor taggyűlést tart, melyen a megjelenés kizárás tarhe mellett kötelező. **A vezetőség.**

A burzsoázia elleni harc új fázisa.*)

A burzsoázia nálunk le van verve, de még nincs gyökereiben kitépve nincs megsemmisítve, sőt nincs még végleg leiporva sem. Ezért a burzsoázia elleni küzdelemnek új, magasabb formája áll előtűnk, a kapitalisták további kisajátításának legegyszerűbb feladatáról való átmenet egy jóval bonyolultabb és nehezebb feladathoz, mely oly feltételek létrehozásában áll, melyek következtében a burzsoázia sem létezni, sem újjászüléni ne legyen képes. Világos, hogy ez egy mérhetetlen magas feladat és hogy megoldása nélkül a szocializmus még nincs meg.

Ha mértek gyanánt a nyugateurópai forradalmakat vesszük, akkor mi most körülbelül az 1793. és 1871. évben elért eredmények színvonalán állunk. Jogunk van büszkének lenni arra, hogy ezt a színvonalat elértük és hogy egy vonatkozásban kétség-telenül egy kicsit messzebb is jutottunk, nevezetesen: egész Oroszországban kikiáltottuk és bevezettük az állam *legmagasabb típusú* a szovjet-hatalmat. De semmiesetre sem elégedhetünk meg az elért eredményekkel, mert csak éppen most kezdtük meg az átmenetet a szocializmusba, azonban semmi döntőt nem valósítottunk meg ez irányban.

Döntő jelentőségű egy olyan szervezet kiépítése, mely a leghigorubbán és az egész népre kiterjedőleg ellenőrzi a termelést és a termelt javak elosztását és az ezekre vonatkozó számításokat végzi. Mindazonáltal azokban a vállalatokban, azokban a gazdasági ágakban és szakmákban, melyeket a burzsoáziától elvettünk, még nem vezettük be az ellenőrzést és számításokat, ezek nélkül azonban a szocializmus bevezetésére olyan anyag, második anyagi alapfeltételről, nevezetesen a munka produktivitásának fokozásáról sem lehet, az egész nemzetre kiterjedőleg, beszélni.

Ezért az adott feladatát nem lehetne ezzel az egyszerű formulával definiálni: a tőke elleni offenzíva folytatandó. Eltekintve attól, hogy a tőkét még kíségtelenül nem győztük le, és hogy feltétlenül szükséges a munkások ezen ellensége elleni offenzíva folytatása, ez a meghatározás pontatlan lenne, nem konkrét és nem lenne tekintettel az adott pillanat sajátos voltára, amely szerint a további offenzíva sikere érdekében az offenzíva rögtön beszüntetése válik szükségessé.

Világossá tehető ez az által, ha helyzetünket a tőke ellen folytatott harcban egy győzelmes hadsereg helyzetéhez hasonlítjuk, mely — mondjuk — az ellenségétől olvatva területének felét, vagy két harmadát és kénytelen az offenzívát beszüntetni, hogy erőit gyűjtse, hadianyagkészletét növelje, új rakományokat állítson fel, új tartalékokat vonulasson fel stb., stb. Egy győzelmes hadsereg offenzívájának beszüntetése hasonló körülmények között éppen a többi területnek az ellenségtől való meghódítása érdekében, azaz a teljes győzelem érdekében szükséges. Aki nem értette meg, hogy tőke elleni offenzívánknak a jelen pillanatban a viszonyok tárgyilagos állása következtében előírt „beszüntetése” éppen ilyen természetű, az nem értett meg semmit abból a politikai helyzetből, amelyben élünk.

Magától értetődik, hogy a tőke elleni offenzíva „beszüntetéséről” csak időközben, azaz csak metaforicusan beszélhetünk. A rendes háborúban általános parancsot lehet adni az offenzíva beszüntetésére, valósággal fel lehet hagyni az előnyomulással. A tőke elleni háborúban nem szabad felhagyni az előnyomulással és szó sem lehet arról, hogy a tőke további kisajátításáról lemondjunk. Politikai és gazdasági munkánk súlypontjának megváltoztatásáról van szó. Mind ez ideig első helyen állottak a kisajátítók közvetlen kisajátítását célzó intézkedések. Most első helyre kerül az ellenőrzés és számítások megszerzése azon üzemekben, melyekben a kapitalistáktól már kisajátítottak, és az összes többi gazdasági üzemekben.

*) Lantini: „A szovjet-hatalom legmagasabb feladatai” című művéből.

Nyílt-tér.

Megnyílt!

Vindis és Rosenfeld fogászati műterme és laboratórium.

— Csengeri-ut 27/a. I. emelet.

Arany-koronák, hica, száladás nélküli fogak és tömések. Végülök 24 óra alatt kielégülnek.

500/1910.

1328

Felhívás.

Nagykanizsa város összes lakóit felhívom, hogy csak azok jelentkezhetnek lakásügyben, kik menekültek és kiknek lakását a lakásügyi bizottság lakhatatlannak nyilvánítja, mert kinek lakása van és a lakáshivatali mégis zaklatja, azal a törvények szigorával fognak elbánni.

Nagykanizsa, 1919. május 12-én.

Török, lakázbiztos.

Direktorium Nagykanizsa. I. Nyoszli,

809/1919.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a hadügyi népbizottság 98384/1919. sz. i. a. rendelet alapján a győri kat. ker. Parancsnokság területén levő összes autómobilok és autómobilok felett kizárólag a győri kat. ker. Parancsnokság rendelkezik a így jövőbe, az ilyen ügyekben kérvények, folyamodványok és mások nem a hadügyi népbizottsághoz, hanem közvetlenül a kat. ker. Parancsnoksághoz intézendők.

Nagykanizsa, 1919. május hó 7-én.

Sneff, k. pol. megbízott.

1/1919.

1328

Rendelet.

Felzárultuk mindazon vállalatokat, kereskedőket, iparosokat és magánosokat, kiknek birtokában építési anyagok (fém, cserép, mész, cement, építőanyagok, illyhely, építésszerelési tárgyak stb.) szerszámok és áruanyagok vannak, hogy ezeket pontos és részletes leírással az Építési Direktóriumnak (Sugár-u. 4. I. em.) folyó hó 18-ig jelentéskébe.

Aki ezen rendelkezés eléget nem tesz, forradalmi törvényszék elé állítatik.

Nagykanizsa, 1919. május hó 12.

A nagykanizsai Építési Direktórium.

APRO HIRDETÉSEK

Egy szobaleány felvétetik Vindis és Rosenfeld fogászati műtermében Csengeri-ut 27/a I. emelet. 1322

Intelligens német kisasszony ajánlkodik kisebb gyermekek mellé. Cím a kiadóhivatalban.

Fényképfelvételek

egyszerű, modern és művészi kivitelben, továbbá **fényképnagyításokat** készít Kauffmann Vilma és Wollák Erzel, Csengeri-ut 12. sz. földszint.

Szabászati és varróiskolánkban

mindenkinek szívesen nyújtunk oktatást. Felöltötteknek külön tanfolyam.

Weisz nővérek nődivatterme.
Zrínyi Miklós-utca 34. szám.

URANIA mozgóképpalota

Bangsóti u. 1. Telefon 858

Vasárnap, Hétfő, Kedd. Május 12. és 13-án

Dán Nordisk a Films Co. munkáinak alkotása

Diadalmas asszony

szenzációs társadalmi dráma 4 felvonásban

Clara Wieth és Carló Wieth világhírű dán művészek a főszerepben.

Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor.

VILÁG nagymozgósínház

Szatyas utca. Telefon 74. sz.

Vasárnap, Hétfő, Kedd. Május 11., 12., 13.

A vörös boszorkány

I. rész. Páris rejtélyei.

világhírű bűnügyi filmregény, 4 felvonás
Az ambrosio-aranyosorozat attrakcióján!
A főszerepben: Helena Makowska, Alberto Capozzi és Gigetta Morano.

Előadás kezdete 6 és fel 8 órakor!

„FORTUNA”

Vas- és Fémipari Termék Szövetkezet.

Nagykanizsa, Petőfi-u. 13. — Telefon 302.

Elfogad: új gazdasági lakarmány-kamra berendezéseket, motor, gőzgép és egyéb gazdasági gép felújításokat, esztorgályozásokat, építési munkákat, különféle lüzóhelyek készítését, kut-szivattyú és vízvezeték-berendezéseket jutányos árk mellett.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a Zala kiadóhivatalában

Zala-Népakarat

A KORA REGGELI

ÓRÁKBAN JELENIK

MEG, EREDETI TELE-

FON ÉS TÁVIRAT

JELENTÉSEK KELL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve:

Egy óra 7-30 korona

Negyed évre 22-50

Fél 45-

Egész 90-

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám Szerkesztőségi és Kiadóhivatali telefonszám 78. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak: Egész évre . . . . . 90— korona Fél évre . . . . . 48— korona Negyed évre . . . . . 28— korona Egy hónapra . . . . . 7—50 korona

A forradalmi kormányzótanács 88. számú rendelete.

1. Adulj is amíg a proletárbiroságot véglegesen megalkulunk, sürgős perekben a munkáügyi tanács mintájára alakítandó tanácsok itélkeznek.
2. A tanácsok ítélete ellen 15 napon belül felülvizsgálati kérelemmel lehet élni, ha a per tárgya 1000 koronát meghalad. A megítélt ítélet végrehajtható. A felülvizsgálati kérelmek felett a felítálandó Országos Főbíró-egységek fog itélkezni.
3. A perek sürgőségét a tanácsok előtt előszűrni véll kell tenni.
4. A tanácsoknál nemcsak a munkáügyi bírók ülhetnek, hanem a helyi munkás-, katonai- és paraszttanács kiküldöttei is működhetnek.
5. Az ítéleteknek büntetési lehetnek. Ez a rendelet büntető ügyekre nem vonatkozik. Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Budapest, 1919. május 13-án.
A Forradalmi Kormányzótanács.

88.

Ez a száma a kormányzótanács legújabb rendeletének, amellyel alapjában, gyökerében és végérvényesen intézte el az ellenforradalmi bűnösöket, leszerelt grófok, volt milliomoscséméket és egyéb népcsalók aljas aknaharcának egyik legbűnbetűzőbb bűntudatát jelszóval.

A 88. számú rendelet a jövőre lehetlenné tesz minden kútmérgezést, amit a lelketlen és csak a saját zsebükért síró szűkebb nép a falu népének rovására annak megfélemlítésére elkövettek. A munkára kényeszerített — eddigi munkanélküli jövedelemben dúskáló és tobzódó — kapitalisták a falu népét *gyáva* a jelszóval *akarják a proletárdiktató állam ellenségévé tenni, hogy a kormányzótanács elveszi a kisbirtokot, kismennyi, földművelőt teszi a dolgozó kisgazdát.*

A 88. számú rendelet ezt az állást most végleg lehetlenné teszi, levekőzteti a maga hazugságokba lakari és a faluirtó reszketes ruhájába öltözött mivoldából — megmutatja, hogy ez az állítás a legvalótlanabb, a legszemszedetebb hazugság, nem egyéb mint eszköz azoknak a kezében, akik a falu- és város munkásainak verejtékéből, energiarombolót, testlelket megőző munkájából éltek a maguk dologlalan, henyé „ur” életét.

A kormányzótanács legújabb rendelete világosan és félremagyarázhatatlanul leszögezi és kristálytisztán körvonalazza a proletárdiktató állam a kisgazdákkal szemben tanúsítandó magatartását. *A kormányzótanács nemcsak hogy nem sajátítja ki a kisgazdák kisbirtokait, de megszünteti azt az átkos, igazságtalan adórendszert is, amely miatt a kisgazda a mulban nem volt*

egyébb, mint saját földjének rabszolgája, aki dolgozott azért, hogy mások jól éljenek. A kisgazdától elveiték az emberhez méltó élet minden lehetőségét.

A kormányzótanács elvonta a kisbirtokok adóját. De ezzel az intézkedésével kapcsolatban elengedte a kisbirtokosokra a régi rendszer által kiszabott és eddig be nem hajtott adókat is.

A kormányzótanácsnak ez az intézkedése csak első lépés, csak első lépése azon az úton, amelyet a dolgozó kisemberek boldogítására meg fog tenni. A kormányzótanács ki fogja emelni a falu eddigi sárvárságából, annak népét pedig eddigi kultúrálatlanságából, azt mondhatjuk, hogy emberi lényre szüzenletesen alacsony

„standard of life”-jéből, életszínvonalából. A kormányzótanács ki akarja és ki fogja vinni a falvakba azt a kultúrát, amelyet eddig a városi kapitalisták önzése a város falai közé szorított.

A kormányzótanács a proletárdiktató kánaáni akar teremteni ebből az országból s ebben a kánaánban — a tagok tökéletes egyenlősége mellett — a kisgazdák és földmunkások lesznek a legboldogabbak. Legboldogabbak lesznek pedig azért, mert ők voltak a mul legnagyobb kismennyizetiek, akiknek a legkevesebb fény, levegő, ludás és kultura jutott s akik a mindenki egyformán boldogító proletárdiktálmán a legtöbbet fognak nyerni.

Ez a tanácskormány álláspontja a kisbirtokosokkal szemben.

Az orosz vörösgárda

megtámadja a románokat.

Az ukrán és orosz kormány ultimátumot küldött Romániának.

Páris, május 13. Humanite jelentése szerint az orosz és ukrán kormányok ultimátumot küldöttek Romániának, amelyet Csocearin orosz és Rakovszky ukrán külügyi népbiztosok írtak alá. Az ultimátum többek közt ezeket mondja:

— A feudális román kormány, hogy hatalmát megerősítse, egy új bűnököt követ el a legutóljára megtámadta a magyar tanácsküzáraságot. Az orosz és ukrán kormányok nem hajlandók a román erőszakot és provokációt tovább tűrni. Nem akarunk testvérvert ontani, olyanokat megölni, akik elnyomók parancsából támadnak Oroszország ellen.

Ezeket megfogadva az ukrán és orosz szovjet kormány, a következőket ajánlja:

1. Azonnal ki kell vonulniok a román csapatoknak Besszarabiából és át kell adniok a hatalmat a parasztnak és katonák tanácsainak.
  2. Bíról ítélszék elé kell állítani a bűnöskéket, akik a besszarabiai lakosságot megtámadták.
  3. Vissza kell adni a hadiszereket, amelyeket a románok az oroszoktól elraboltak.
  4. Visszaadandók mindazok az értékek és fegyverek amelyeket a románok a besszarabiai lakosságtól elvettek.
- Az ukrán és orosz szovjet-kormány 24 órán belül várja a választ minden alkudozás nélkül, s amennyiben az nem lenne elégtítő, beletársa szerint elni fog akciósabadsággal.

Pétervár, május 13. (Szikrátávirat). Az ukrán szovjet-kormány hadügyi népbiztosa a következő parancsot intézte az ukrán hadsereghez:

— Elvtársak! Meg fogjuk támadni a román fehér gárdát, amely besszarabiai testvéreinket legyilkoltatta és meg fogjuk támadni Denikin hadseregét is. Meg fogjuk mutatni az egész világ proletáriátusának, hogy az ukrán vörös gárda legelőzolja a kapitalisták hadait. Elkövetkezett a nap, amikor sikra kell szállanunk. Előre elvtársak a szocializmus, a nemzetközi forradalom és a világ proletáriátusa nevében!

Cseh kegyetlenségek

Rabolták, fosztogattak, akasztották.

Fülek máj. 13. Teljesen megbizható forrásból kapott jelentések szerint a csehek rövid uralma és visszavonulása a kegyetlenögek végtelen sorozata volt. Egy elvtársunkat, a munkásmozgalom vezetőjét felakasztották és nagyon sok munkást magukkal hurcoltak. Kifosztották az egész környéket. A lakosságot valóságos koldusbotra juttatták.

A foszogatásban előjár a fehér gárda, amelynek legnagyobb része elmenekült. Az itthon maradtok kinyomozása teljesen erővel megindult. Műtő bűnteléseket gyaluzatos viselkedésükért rövidesen elfogják nyerni. Fülek lakossága bevonnul csapatunkkal lelhatatlan lelkesedéssel fogadta. Katonánk hangulata a furdálmak ellenére is forrázóbbi és bizakó.

A másik kegyetlenséget — amelyről szintén hivatalos tudomásunk van — Sátorajauhelyen követék el a csehok. A város megszállása után azonnal megfákult fehér gárda a kegyetlenségeket időtelhetőleg előmozdította.

Egy földműves elvtársunkat és egy szociálista munkást — mindketten a helyi direktórium tagjai — felakasztották. A városban levő Kazinczy-utcában nyolc bitófát állítottak fel elrotentésül. Ugy a városban, mint a környéken levő összes szociálista elvtársakat elfogatták és internálták. A vörös katonákat, agitátorokat és politikat megbizottakat megbotoztatták és azután lezárták őket.

A sátorajauhelyi lakosság hangulata rendkívül nyomott, bár a csehok füt-füt igyének, azonban ígéreteikből semmit sem tudnak beváltani.

A lakosságot a leglehetősebb intézkedésekkel zaklatják, és a községekre igen nagy harácsokat vetnek ki. A sátorajauhelyi lakosság alig várja a diadalmasan előnyomuló vörösgárda bevonulását.

Általános sztrájk Németországban

Berlin, máj. 13. Weimarban a független szociálista, a kommunista és a többesü szociálista szavazattal kimondották az általános sztrájkot.

Az imperializmus békeje.

Francia szocialisták és a béke.

Páris, máj. 13. A párisi nemzetközi szocialista bizottság memorandumot dolgozott ki versaillesi imperialista béke ellen, amelyben erősen állásfoglalásra hívja fel a németeket.

Páris, május 13. (Havas). A szajamenti megyék szocialistái tegnap nagygyűlést tartottak, amelyen a béke kérdéssel foglalkoztak. A gyűlés szónokai tiltakoztak a versaillesi békekonferencia határozatai ellen. Elmondották, hogy az állítólagos jogbékét nem egyéb, mint az erőszak békeje, amelynek következménye a németországi belső zavarok lesznek.

A szerződés a bürokrácia békeje, amelyvel a saját maga zsebet akarja kímélni és megőrizni a német proletárok munkájától. Határozati javaslatban mondták ki, hogy a békét a legnagyobb felháborodással fogadják. A proletariátusnak egyenlőnie kell, mert csak így tud megbirkózni a francia imperialista lökéssel. A gyűlés majd az Internacionale enklésével osztották szét.

Az angol munkásság a proletárforradalmért.

London, május 13. Az angol munkásszolgálat történetében jelentős esemény volt tegnap. A brit szocialista párt elhatározta, hogy egyesül a független munkáspárttal, ami annyit jelent, hogy minden erőt fel a nemzetionalis munkásforradalom élére áll. A párt vezetője Philipp Snowden, a legközelebbi teendőnek az általános sztrajkot és azoknak a gyálatatoknak jóvátevéli jeleit meg, amelyeket az angol tőke a háborúval, a tőkésállal s a mostani békével a világ proletariátus ellen elkövetett.

Henderson a békéről.

London, május 13. Henderson úgy nyilatkozott, hogy a békeszerződés nem sikalmas arra, hogy a világbékét biztosítsa. Nemország mégis aláírhatja, mert nem is olv látványlában a nemzetközi proletárforradalom ezt a békét ügyis fölé fogja tenni.

Megszállják Németországot?

London, május 13. (Reuter). Az esetben ha Németország nem fogadná el a békefeltételeket — amit valószínűtlennek tartanak — akkor megtámadják a katonai intézkedéseket a szövetséges csapatok előnyomulására. Az előnyomulás úgy fog történni, amint történni fogna, ha Németország a győzelemmel feltételeket nem fogadta volna el.

Wilson kezében van Németország sorsa.

Newyork, máj. 13. (Kábel). A Daily Newsnek jelentette Párisból: Valószínű, hogy a németekkel mégis tárgyalásokba fognak bocsátkozni: Németország sorsa attól függ, hogy Wilson milyen álláspontot foglal el, akinek ma a béke sorsa a kezében van.

Holnap hozzák nyilvánosságra a monarchia békefeltételeit.

Bern, máj. 13. Párisi jelentések szerint a volt monarchia népeire vonatkozó békefeltételeket 15-én este fogják a lyoni szikratáviró útján a világgal közölni.

Hitel a kiszagdáknak.

Budapest, május 13. A pénzügyi népbizottság ma rendeltetést adott ki, amely szerint a száz katasztrális holdat meg nem haladó földbirtokok tulajdonosainak nyújtandó kölcsönöket szabályozza. A gazdaságoknak nyújtandó hitelek a Pénzügyügyi Központ mezőgazdasági hitelesztálya utalványozza.

Vasutasok ruhabezolgáltatása

Budapest, május 13. A hadügyi népbiztos ma parancsot adott ki, amelyben a vasutasokra vonatkozólag az egyenruhabezolgáltatásra kedvezményes intézkedéseket tett.

Mezőgazdasági reformok.

Talajjavítás. — A műtrágyagyárak üzembe helyezése. — Országos vetőmagnemesítő akció. — Kötelező a napraforgó termesztése. — A munkaerő biztosítása.

Uj csapáson haladó friss kndeményezések foglalkoztatják a Földművelésügyi Népbizottságot. Egyik legfontosabb osztályának, a mezőgazdasági osztálynak vezetőjétől A MUNKA a következő értesítéseket kapta:

— Az osztály feladata kiterjed a talajművelés, trágyázás, növénynemesítés ügyére, s az azokkal járó műszaki feladatokra, jogi és adminisztratív ügyekre az intézésére. A Szociális Termelés Népbizottságával kapcsolatban nemcsak arra törekszik, hogy a gépszükségletet pótolja, hanem olyan gépeket is igyekszik előállítani, amelyek a helyes talajművelést biztosítják. Többféle ekével, folytatnak kísérleteket. Az osztály nagymértékben felkarolta a szikes földek javítását, amelyek az ország területének jelentékeny részét alkotják. Megbizást, adtak az erre alkalmas eszköz kipróbálására és elkesztésére. Utasítottak az összes gazdaságokat, hogy jelentésként be idejében, milyen állapotban vannak gépeik, mely alkotórészek pótlása szükséges és milyen műszaki erőre van szükség, hogy a cseplésnél fennakadás ne legyen.

— Tárgyalások folynak a műtrágyagyárak munkájának megindítására. Ez idő szerint fajdatom, alig 2-2½ ezer vaggon superfoszfát előállításához való nyersanyag áll rendelkezésünkre. De nincs kizárva, hogy külföldi anyaghoz is sikerül jutnunk. Kísérleteket indít az osztály a magyarországi gazdaságok foszfát tartalmú anyagoknak (nem barlangi foszfátoknak) feltáráására. A mesterséges salétrom gyártására vonatkozó munkák is folyamatban vannak.

— A vetőmag szelektációs munkája a tavasszal kedvező eredménnyel járt. Május akció van folytatásban, az ősi vetőmagszükségletnek, úgy nemesített, mint nem nemesített magvak után való kielégítésére. Arra törekszik a mezőgazdasági osztály, hogy idővel az egész növénytermelést nemesített vetőmagokra bázisozza. A kísérletek bebizonyították, hogy a nemesített gabonából 20 százalékkal magasabb terméseredményt lehet elérni. A nemesítés a takarmánynövényekre is ki fog terjedni, amire nézve szintén 4-50 helyen végeznek kísérleteket zabbal, búkányval, éveléssel, akkor még több terület fog a gabonafélék termesztésére felszabadulni.

— Nagy erővel látunk hozzá az ipari és kereskedelmi növények termesztésének fokozásához. Ma jött meg a rendelet, mely az összes termesztésvetéseket, az állami kezelésbe vett gazdaságokat és az összes kisgazdaságokat arra kötelezi, hogy szegélynövényű napraforgót vessenek. Erről a óvára 1000 vaggon napraforgómag áll rendelkezésre. Egy új fonalasnövénynek a termesztése is kísérletek indultak. A tippa vadontermő növény rosljából a legkiválóbb fonalat sikerült előállítani, amelyből kitűnő minőségű és a jutazsákokkal vetekedő zsákokat lehet készíteni. A tippa növénynek különböző tennénálunk a tengerentúli jutának a behozatalát. Most már kísérleteket folytatnak, hogy ezt a növényt mesterségesen tenyesszék és elszaporítsák. Már azjűden jelentékeny mennyiséget fognak tudni csúpan a vadontermő tippából feldolgozni. A feldolgozáshoz szükséges gépek már csaknem teljesen készen vannak.

— A mezőgazdasági osztály minden lehető elkövetett, hogy a cukorépa a művelése elvégeztessék. Akkorra területet biztosítottak számára, hogy a magyarországi cukor-szükségletet fedezni tudják. Repülő-biztosok vannak, akik hivatalosan vannak arra, hogy az értékelést a termelés, a gyárak és a népbizottság között fenntartásuk.

— A mezőgazdasági osztály a legenergiusabb intézkedéseket tette meg, hogy az idénymunkások, akiket valahol leszerződtek, de a községek nem akarják őket beengedni, annak ellenére, hogy ők maguk a munkát ellátni nem tudják, a szerződésleg vállalt munkákat elvégeztessék. Az erre vonatkozó rendeletek mindenüvé szétjelenek.

A termelés intenzitása a kommunista államban.

Igen gyakran hallani azt a naiv ellenvetést, minthogy a kommunista államban mindenkinek egyformán fizetése és ellátása lesz, senki sem fog akarni többet, jobbat produkálni, mint a mások, megszűnik az egyéni ambíció, ennélfogva a termelés intenzitása aránytalanul gyöngébb lesz, mint amilyen a tőkés termelési rendszerben volt.

A tőkés termelési rend csak kiépiette a rabszolga és jobbágy termelés állni örök-ségképpen hagyott azt, az erkölcsöt, mely szerint az egyen által birtokolt javak minél nagyobb összessége képezi az emberi boldogulás és jóléti alapját. S mert egy ember munkája csak különösen kiválózott esetekben eredményezheti rövid időn belül a javak olyan összessége, hogy az hatalmat és vele a termelő munka által való felszabadulási jelentené, megszületett a tőkés államtól előmozdított *szabadverseny*: az a mód, amellyel mindenkinek arra törekedtetik, hogy a minimális védelmet élvezők lehető legnagyobb tömeget a saját javára dolgoztassa és e tömeg munkaerőjének legszebb felhasználásával legyen szert hasznára, vagyona, hatalomra.

Mindenki a gyöngék, a tőkés állam által védelem nélkül hagyottak kizsákmányolója akart lenni. Ez volt az ervényesű lesnek évtizedeken át bejelgett indáka, ez volt az egyéni ambíció *egyetlen* elképzelhető tere. A termelés intenzitását is a tőke haszonvágya szabta meg, a nyereség, a hatalom kívánása.

A termelés tehát anarchizmus volt. Ennek megfelelőleg a hatalom birtokában levő kevesek részére biztosította az összes szükségletek legteljesebb kielégülését, a jóléti legmagasabb fokát, viszont a nagy többséget, a termelő munkát végző milliókat a legnagyobb nyomorúságban tartotta. Azonkívül ennek az állapotnak tartós biztosítására a céltalanon tudatlanságban tartott tömegek szigorú figyelemzésével, egyházi segítséggel, szentséggel tette a magánuladóni. Törvényekkel, intézményekkel gondoskodott annak védelméről, nihilizmussal, a "heza" ideológiájával, osztálygazdaságát-gállalással, a rendelkezésre álló összes szellemi és anyagi védőmivelkeket bánsázták körül ezt a termelési rendet, amelynek legjobb szerszámai az egyre tőkésítésre gépek voltak.

A kommunista állam küztelejdonba veszi az összes termelési eszközöket és a termelésben résztvevők számára kívánja biztosítani az összes emberi szükségletek lehető legteljesebb kielégülését. Nem a haszon irányítja tehát a termelést, hanem a legnagyobb közösség szükségletének biztosítása, jólétének és boldogságának emelése.

A kommunista államban minden egyen legmagasabb ambíciója az lehet, hogy a termelési az összesség számára megkönnyítse. Azok lesznek a kommunista állam vezetői, akik a termelés megkönnyítése érdekében a legjobb gépeket megszerzik meg, akik az árakat a leegyszerűsödő módon, a leggyorsabban tudják eljutatni az egyénekhez, akik megtalálják a módját, hogy minél kevesebb erő és anyag befektetésével, hogyan lehet a legjobb szükséglettel cikket a leggyorsabban termelni, a legteljesebb formában; az emberi életre a leghasznosabb összeállításban előállítani. A lehető leglátványosabb terv van tehát az egyéni ambícióknak.

Nem hisszük, hogy a kommunista állam tagjai egytől-egyig csupa ideális emberek. Lesznek közülük insták, olyanok, akik visszaemlékezve a régi termelési rendszerre, úgy akarnak élni, hogy mások az összesség dolgozzon helyettük. Az őrgekkért, a belegekkért, caecsemökkért az összesség fogja elvégezni a munkát. De ha a régi rend meg tudta csinálni, hogy kénysszerű dolgozóitól milliókat a hatalom levő kevesek javára, mennyivel egyszerűbb eszközökre lesz szüksége a kommunista államnak ahhoz, hogy a dolgozni nem akarókat munkába törje.

Antal Sándor.

HIREK.

1919.
május
14
Szerda

NAPTAR.

A nap két 4 óra 27 per-
kor, nyugszik 7 óra 28 per-
kor.
A hold két délután 7 óra 11
perckor, nyugszik délután 3 óra
53 perckor.

— A zászlóbeszédállítás ma kezdődik meg a polgári iskola tornatermében délelőtt 9-től 12-ig és délután 3-tól 5-ig. Város és felekezeti zászlókat nem kell beszélgatni.

— Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelent május 13-iki kellel: Egész napi harc után Salgotarjától északra a délioldali 16. és 101. gyolozeszek és a budapesti 53. vadászrezd kiváló tüzségünk támogatásával folytatták támadásukat és nyomon követték az ellenséget, a foglaltak Filéket és Filék és Szécsény küli ipolyment rést állásukat. Hasonlóképpen tört nyertünk Salgotarjától keletre is. E nagy teljesítményeket csapatunk kiváló hangnata, erős proletárfegyvénye és parancsnokaink körültekintő vezetése biztosította. — Egeről északra csak telerő nyomásának engedve csapatunk új állásokat foglaltak el. Az ipoly torkolatánál „Pozsony” nevű agyú-naszárunk pontos tüzeivel egy ellenséges géppuskaszázadot visszavonulásra kényszerített. A többi harcvezetés a helyzet változatlán.

— Villamosvasutak a vidéken. A Szociális Termelés Népbiztoságának villamos és kisvasúti szakosztálya megkezdte az elő-munkálatokat, hogy Győrött, Szekesfehérvárott és Szolnokon villamos vasutakat létesítsen. Balesülségek szerint a városok után hamarosan Nagykanizsára is sorra kerül és a proletárdiktatúra meg fogja valósítani azt aminek emlékeire a régi rendszer vezetői férfainak szája sajnalgozik és gúnyoló molsyra torzult el.

— Eljegyzés. Miklós János eljegyezte Gergely Anuskát. (Mindketten külön értesítés helyett.)

— Dohány a taluslának — élelmiszerért! A nagykanizsai direktorium tegnap a következő felhívást intézte a termelő szövetkezetekhez, a járási intézőbizottságokhoz és falusi tanácsokhoz:

— Városi proletáraink éhínségnek vannak kitéve! Nincs kenyér! A nehéz elemzési viszonyok hatása alatt a nagykanizsai direktorium bizonyos mértékig azon elhatározásra, hogy csak azokat részlegesen dohányáruban, akik a házi és gazdasági szükségleteikre vissza hagyott, eddig be nem jelentett és le nem rekvirált gabonából bizonyos mennyiséget rendelkezésre bocsátanak. **Két kilogramm gabona beszállítását ellenében a beszállítónak joga van egy csomag pipadohányra, vagy 6 ciparettára, vagy két darab szivarra.** Természetesen az átvett gabona maximális áron lesz kiliztve, valamint fizetendő lesz a dohány ára is. A gabona átvételével, illetve a dohány utalással **Nagykanizsa város közéleti hivatala** van megbízva, felvilágosításért is oda lehet fordulni. Rendelkezésünkre áll még ezentúl 3000 méter zefir és karton, valamint 115 darab dollér fejkendő is, amelyeket szintén azoknak adunk ki, akik a városi proletárságnak maximális áron gabonát, illetve lisztet bocsátanak rendelkezésre a háztartási célra visszatartott készleteikből. A zefir és karton méterje 32 korona, a fejkendő darabja szintén 32 korona. Ezen csereüzlet pénzben nyer eszámolást, tehát egy méter zefirért, illetőleg egy darab fejkendőért annyi gabonát kell adni, amelynek maximális ára 32 korona. Minden hatóság kötelessége a fentiekre a legszűkebb körben közhírre tenni, ezt megmagyarázni és odahatni, hogy mindenki érte meg e nehéz időket s oda türekedjék, hogy városi proletártestvéreit az éhínség veszélyétől megmentsen.

Nagykanizsa, 1919 május 13.

Direktórium:

Bárdny, s. k. Brónyal, s. k. Tólosi, s. k.

— **Ödvözlét a trontról.** A Zalai Népkarát tegnap levelezőlapot kapott a frontról, amelyen a 20-ik géppuskaszázad Nagykanizsa proletárságát üdvözl. A levelezőlapot a következő vörös katona elvtársaink írták alá: Németh István századparancsnok, Snbján László szakaszparancsnok, Lenkei Jenő, Nagy Győző, Junker Árpád, Kohn Árpád, Pavelkovicz Ferenc, Fried Adolf, Bergotán Vilmos, Iván János, Lackenbacher János, Garai Gyula, Szekrény Géza, Müller Géza, Guta Antal, Molnár György, Cigler Sándor Rácz János és Pintér Béla.

— **Vörös katonák figyelmébe.** A nagykanizsai magánbiztosítók szakszervezete értesíti a város hadseregbe belépett tagjait, hogy forradalmi kormányzótanács LXXXVII. számú rendelete értelmében részükre fizetendő munkanélküli segély, illetve munkabérek felvétele végett sürgősen jelentkezzenek a Munkáphelyben. Azon vörös katonák helyeit, akik a fronton vannak, hozzátartozóik (szülő vagy testvér) jelentkezhetnek. Magánbiztosítók Országos Szövetségének Nagykanizsai Csoportja.

— A Nagykanizsai Torna Egylet szombaton este fél 8 órakor a volt Polgári Egylet nagytermében estélyt rendez, amely iránt városzerkezeti áriási az érdeklődés. Az estély műsora a következő: 1. Prólóg. Mondja Fülöp György. 2. Korlátgyakorlat. 3. Ballet-pantomim: Jelenlva Róné és Szabó István. 4. Telepathia ?? 5. Liszt: „Magyar rapszódia” és Wagner: „Lohengrin Paraphrase”. Zongorán előadja Lukács Ernőné. 6. Gula. — Műsor után tánc, amelyhez Sárközy zenekara muzsikál. A hangulatot szépségverseny és világposta fogja emelni. Jegyek Szerb Ernőnél már kaphatók.

— **Járvány személetesi orvosokat keresnek.** Husz olyan orvos, aki járvány személetesi orvosi megbízatást vállalni hajlandó, azonnal megbízatást nyerhet. Már a Budapesten történi hozakabb szakzerű kiképzés tartama alatt is — amíg az orvosi díjazás kérdését általánosan nem rendezik — második osztályú polgári orvosi illetményben részesülnek. Jelentkezni lehet a Munkügyi és Népjóléti Népbiztoság, V. járványügyi szakosztályában (Nemzeti Palota II. emelet 13.). Ugyanitt jelentkezhetnek olyan nők is, akik megfelelő szakzerű kiképzés után vidékeken ilyen munkában segíteni hajlandók. Minthogy ez a munka nagy közügyességet igényel, főkéllék a finom, gyöngéd kéz.

— **A Világ nagymozgóban szórán,** csütörtökön, pentekon és szombaton Schiller remekműve *A harag* című négy felvonásos dráma kerül bemutatásra, melynek főszerepét *Lyz Ley* hírneves moziművész nő játsza.

— **Nem kell bezárni a könyveket árusító papirkereskedéseket.** A Szellami Termékek Országos Tanácsának könyvkereskedéseket szocializáló osztálya félreértések elkerülése céljából közli, hogy csupán könyvkereskedések és antikváriumok tartoznak üzleteiket e hó 19-ig zárva tartani, ellenben azok a papirkereskedők, akik csak mellékesen foglalkoznak könyvek eladásával, kiknek raktárában tehát tulajdom részben csak papír van, üzletüket továbbra is nyitva tarthatják.

— **Vörös katonák figyelmébe.** A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete értesíti a vörös hadseregben lévő tagjait, hogy a forradalmi kormányzótanács LXXXVII. számú rendelete értelmében fizetendő munkanélküli segély, illetve munkabérekért sürgősen jelentkezzenek a titkárnál. A fronton lévő elvtársak helyett, hozzátartozóik (szülő, vagy testvér) is jelentkezhetnek.

— **Felémelték a selyembübe beváltási árát.** A földmívelésügyi népbiztoság soha nem ismert magas összegben állapította meg a selyembübe beváltási árát. A múlt esztendőben 3 korona volt a másodrendű és 7 K az elsőrendű gubó beváltási ára kilónként. Most 20 koronában állapították meg az átlagos árát, osztályozás pedig egyáltalán nem lesz. A selyemtenyészés ilyen módon a legjövendőbb foglalkozások egyikévé válik. Akinek a lakása közelében, akár az udvarán akár köztereken elegendő eperfa van, az igen könnyen tud 40—50 kiló gubót tenyészteni,

amiért már 800—1000 koronát kap. Az egész tenyészési idő 4 hétig tart. Már 10 jól kifejlesztött eperfa elegendő 40—50 kiló gubóhoz való selyemhernyó kitenyészésére. Az első három héten nagyon kevés dolog van a selyemhernyókkal. Tulajdonképpen csak az utolsó nyolc nap okoz nagyobb munkát. A földmívelésügyi népbiztoság selyemtenyészési ügyosztályánál (félmélet 34) délelőtt 8 órától délután 2 óráig ingyen adják ki a selyemtenyészésre a petét. A vidéki lakosok már kikelt selyemhernyót fognak kapni. Targyalások folynak abban az irányban is, hogy a selyemtenyészőknek a cémaigényelt elősorban előgítessenek ki. E célból valószínűleg a selyemtenyészőt felügyelőségekhez fognak nagyobb mennyiségű selyemcérnát kiutálni a selyemtenyészők számára. A selyemtenyészés nagy közgazdasági jelentőségét igazolja, hogy ma a világpiacon 1 kiló nyers selyemfontál 120 frank. Ha tehát csak 1—2 millió kilogramm selyembübe sikerülne jutnunk, már az is nagymennyiségű külföldi valutával gyarapítaná az országot.

— **Azt a vörös katonát,** aki a gőztüdőben a főkömből olvitto ezüst órámat és fémcomot, nagyon megkérem valamiképpen küldje azt vissza. Egyetlen vagyonom és harminc év óta őrzött emlékem volt. Weiger Antal masször.

— **Bonémházasság** a címe annak a remek olasz film attrakciónak a melyet az *Urdnia* ma és a következő napokon mutat be s a melynek főszereplői a világhírtúri nemzeti színház művésze és művésznéje Fernand Negri-Ponget és Giovanni Gantini. Jegyek délután 3-tól már válthatók.

— **Szabad halásznál.** Budapestről telefonálják: A főváros és az ország hulladékainak súlyos helyzetére való tekintettel a földmívelésügyi népbiztoság a halászs ídejére kiadott tilalmat folyó évi május 15-ével az egész ország területére felfüggesztette.

Az osztrák béke

Páris, máj. 13. Az osztrák békeszerződés véglegesen elkészült. A felelősségre vonatkozó intézkedések nagyjában egyeznek a német békeszerződésben foglaltakkal. A katonai bűncselekmények elkövetői felett nemzetközi haditörvényszék fog ítélni.

Az új Ausztria határaitak megállapítása nagy és komoly vitákra adott alkalmat. A szerződés Ausztria jelentékeny részét elszakítja és Olaszországnak juttatja. Tirólt elszakított Ausztriától és Olaszországhoz csatolják. Az elszakított terület meglap foglaltja Bózen és Merán városokat is. Több százezer német jut onsz fenntartásig alá.

Olaszország határát akként kívánta megállapítani, hogy egy esotleges északról-jövő támadás ellen biztosítva legyen. Az új határokat a londoni titkos szerződés biztosította Olaszországnak. Erről a körülményről azonban a békeszerződés nem tesz említést.

Pártügyek.

— **Magánbiztosítók helyi csoportja** ma délután 6 órakor taggyűlést tart, melyen a megjelenés kizárás terhe mellett kötelező. *A vezetőség.*

— **A nagykanizsai szabómunkások és munkásnők szakszervezete** ma este 7 órakor fontos tagértekezletet tart, melyre kérjük az összes tagok pontos megjelenését. *A vezetőség.*

— **Illumunkások!** Ma este 7 órakor nagyfontosságú ügyben rendkívüli taggyűlést tartunk a Munkásokthonban. Kérjük a tagok minél számosabb megjelenését. *A vezetőség.*

— **A mozgóképszínház alkalmazottak helyicsoportja** ma délután 2 órakor értekezletet tart a Munkásokthonban. Kérünk az elvtársak pontosan megjelenni. *Élnétség.*

— **Az egészségügyi szakszervezet** értesin azon tagjait, akik még a kiosztásra kerülő cérnát el nem vitték, hogy azt legkésőbb 18-ig vigyék el, mert elcseszenek saját hibájuknak tulajdoníthatják, ha nem kapják. A vezetőség nevében *Jezernyák István* bizalmiférfi.

A burzsoázia elleni harc új fázisa.*)

Ha a tőke további kisajátítását az előbbi tempóban akarók folytatni, biztos vereséget szenvednek, mert munkánk a proletárellenőrzést és számozásokat illetőleg minden gondolkodó ember előtt világosan és nyilvánvalóan elmaradt a „kisajátítók közvetlen kisajátításának” munkája mögött. Ha most minden erővel a számadás és ellenőrzés munkájára vetjük magunkat, akkor megoldhatjuk ezt a feladatot, behozhatjuk a mulasztást és megnyerszük a tőke elleni „hadjáratunkat”.

De nem egyenértékű annak bevállása, hogy elmulasztottakat kell helyrehozni, valamilyen elkövetési hiba bevállásával? Egyáltalában nem. Ujabb katonai hasonlattal fogunk élni. Ha az ellenséget csupán könnyű lovasággal meg lehet verni és vissza lehet szorítani, akkor nem kell tenni. És ha ezt csak a siker egy bizonyos határáig lehet keresztülvinni, akkor könnyen elképzelhető, hogy ezen határon túl telmerül a nehéz tüzérség bevonásának szüksége. Azáltal, hogy elismerjük, hogy a mulasztást most nehéz tüzérség bevonásával kell pótolni, még egyáltalán nem helygeztük hibának a győzelmes lovasrohant.

A burzsoázia lakóit gyakran szemünkre vetették, hogy a tőke elleni rohamot a „vörös gardával” vittük véghez. Izléstelen szemrehányás ez ez, méltó a pénzeszák lakóinához. A tőkének megoszlását a „vörös gardák”-kal annak idején a viszonyok feltétlenül indokolták: először is a tőke Keresztker, Krasznoff, Szavinkov és Götz, Dutov és Bogajevszki személyében katonai ellenállást fejtett ki. (Gögecskori még most is ilyen ellenállást fejt ki.) Katonai ellenállást nem lehet megtörni, csak katonai eszközökkel és a vörös gardák a legnevesebb és legnagyobb történelmi eselőkodotat, a munkásoknak és kizsákmányoltaknak a kizsákmányolók elnyomása alóli felszabadítását vitték véghez.

Másodszor azért sem helyezhettük akkoriban első helyre a kormányzás műdszerét az elnyomás műdszere helyett, mert a kormányzás művésze nem születik az emberrel, hanem tapasztalattal szereshet meg. Akkoriban nem volt meg a tapasztalatunk. Most megvan. Harmadszor akkoriban a tudás és technika különböző ágának szakemberei nem állottak rendelkezésünkre, mert vagy holmi Bogajevszki táborában küzdöttek, vagy még meg volt a lehetőségük arra, hogy rendszeres és konok ellenállást tanúsítsanak szabotázsuk révén. A vörös gardák rohamán a tőke ellen sikeres volt, diadalmas volt, mert úgy a tőke fegyveres ellenállását, mint a szabotálók ellenállását legyőztük. — Azt jelenti ez, talán, hogy a „vörös gardák” rohamán a tőke ellen mindig helyénvaló, minden körülmények között helyénvaló: „hogy ellenőrzés” hárci eszközünk a tőke ellen? Gyerekes lenne ezt gondolni. A „könnyű lovasággal” győztünk, de van nehéz tüzérségünk is. Az elnyomás műdszereivel győztünk, tudni fogjuk a módját, hogy a kormányzás műdszereivel is győzzünk. Erteni kell az ellenséggel szemben alkalmazott „hárc” metódusok megváltoztatásához, ha a viszonyok változnak. Egy pillanatra sem fogunk lemondani arról, hogy a „vörös gardákkal” elnyomjuk Szavinkov és Gögecskori urakat, vagy a nagybirtokosok és burzsoák közül való bármely más ellenjóraddalmárokat. De nem tesszük olyan ostobák, hogy a „vörös gardák” műdszereket helyezzük első sorba egy oly időben, mikor a „vörös gardák” által intézett rohamok szükségességének kora nagyjában lezárult. (és pedig győzelemmel), és mikor a polgári szakemberek felhasználásának kora a proletár államhatalom által egy olyan keresztülszántott talárhoz ért, melyen burzsoázia többé nem keletkezhetik.

Különbö kor ez, vagy helyesebben fejlődési szak, és hogy a tőkét teljesen legyőzzük, értenünk kell ahhoz, hogy harcmódotunkat az ilyen szakasz különleges viszonyaihoz alkalmazzuk.

(Folytatjuk.)

*) Lásd a „Népszó” 1919. május 14. számú mellékletét.

Nyílt-tér.

Megnyílt!

Vindis és Felsőfeld fogászati műterme és laboratoriuma.

Caengeri-ut 2/a. I. emelet.
Aranj-koronák, hídak, szápadásánálküli fogak és tömések. — Vidékek 24 óra alatt kielégülnek.

506/1919.

1333

Értesítés.

Értesítem Nagykanizsa város lakóit, hogy május 14-től 20-ig a lakóhivatali feladatokat nem fogad, illetve szünetel, mert a kiutasított lakókat írjuk össze, mint a számtalan lakás fog a közönség részére állni, s így ezáltal a lakás ügy meg fog szünni.

Egyben mindenképp figyelemre méltó, hogy engem hivatalos nyelven sem az utcán ne szólítsanak meg, sem pedig a lakásomon fel ne keressen.

Nagykanizsa, 1919. május 13-án.

Török, lakás. főnök.

305/1919.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy Ofebeck Károly a nagykanizsai szocializált nyomdak termelési biztosává nevezetelt ki, felhívjuk ennel fogva az összes szocializált üzemet, köz- és magánhivatalokat, hogy nyomatvány rendeléseiket fentnevezett termelési biztosált Fő-ut 3. szám (Zala-nyomda) üzkeköljék.

Nagykanizsán, 1919. május hó 13.

Direktorium.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tulajdonát képező Felsőerdőn f. hó 22 és 24-én faárverés tartatik. Eladásra kerül 221 db. tuskó, 130 fadon ágla, 12 db. szelődöntött fa. A vételár készpénzzel történik és a vételár a helyszínen ki fizetendő. Az árverés reggel 6 órakor kezdődik. Nagykanizsa, 1919. május 13.

Rakó Géza

V. k. 10. számú. földész.

APRO HIRDETÉSEK

Mindenes szakácsnőt, esetleg bejárónót keres azonnali belépésre öv. Fischel Fülöpné Csengeri-ut. 27/a. Feltétlenül meggyezős szerinti.

Házvezetőnő, szerény igényű azonnali belépésre kereshetik öv. Magányos erőszhez. Ajánlatokat a kiadóhivatali továbbít. 1332

Irodaszoja, napszámos vagy takarító jó illetéssel felvételük Deák-ut 2. szám alatt.

Fényképfelvételeket

egyszerű, modern és művészi kivitelben, továbbá fényképnagyításokat készít Kauffmann Vilma és Wollák Erzel, Csengeri-ut 12. sz. földszint.

A gőzfürdő

állandóan nyitva!

Borbély, tyukszemvágó, köpölyözés és fürdő.

VILÁG

nagyszínház Szarván színház. Telefon 74. sz.

Szerda, csütörtök, péntek, szombat. Majus 14. 15. 16. 17.

A HARANG

Schiller költeménye után.

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: Lya Ley.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

URANIA mozgóképpalota

Mozgókép-palota. Telefon 439

Szerdán és a következő napokon

Az olasz kinematográfia legremekőbb filmalkotása. **Fernando Negri-Ponget** a szépségerő is hirtelen római színész és **Giovani Gaulti** a turáni nemzeti színház művészeinek felleptével a

Bohémházasság

színmű 4 felvonásban.

Pénztárváltás délután 3 órakor.

Előadás kezdése délután 6 és este 8 órakor.

Garamvölgyi és Szemere

dohánygyáruda Nagykanizsa

Ajándunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papprókat, szivarka és szivarka szopókákat, szivarka és dohánytárcákat, — levélpapprókat és képeslap udonságokat.

Pontos kiszolgálás!

Bélyeggyáruda!

HIRDETÉSEK

felvételnek

a Zala kiadóhivatalában

Zalai-Népakarat

A KORA REGGELI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, ERRENYI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEK KELL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve:

Egy hóra 7-50 korona
Negyed évre 22-50
Fél 45—
Egész 90—

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagykanizsa, Sziget-ut. 4. szám
Szerkesztőség és Kiadóhivatali telefonszám 78. Nyomdai 517.

A SZOCIÁLISTA PART HIVATALOS LAPJA

Hónapról árák:
Egész évre . . . . . 90— korona
Fél évre . . . . . 45— korona
Három hónapra . . . . . 30— korona
Egy hónapra . . . . . 7-50 korona

A hadseregparancsnokság utasítása folytán elrendeljük, hogy Nagykanizsán és Kanizsamégye területén működő valamennyi politikai megbízott — bárkitől nyerte is megbízatását és bármikor jelentkezett is utóljára — jelen rendelet tudomásulvétele után haladéktalanul jelentkezzék a Direktóriumban és mutassa be megbízó levelét.

Nagykanizsa, 1919. május 14.

Direktórium.

A kisbirtokos nem fizet adót.

A legjobb agitáció a tett. Ezt a szálló igévé vált híres mondást a Tanácsköztársaság beíról-bellre állította a valóságba, amikor egyetlen rendelettel a kisbirtokos válláról levette az évtizedes keresztet: az adót. Mióta csak kibomlott a Tanácsköztársaság vörös lobogója, aggódva és reménykedve néztek a kisbirtokosra, az ország gerincére, a parasztra. Aggódva néztek rá a proletárok, az új rend hívei: megfogja érieni a paraszt a kommunizmus egyszerű elveit; nem fog ellenlünk fordulni csak azért, mert azt hiszi, hogy az ő keserves verejékkel megöntözött földcséke veszedelemben forog? Reménykedve néztek rá a főkések, nagybirtokosok s egyáltalán mindazok, a munkanélküli jövedelemből élők, akiket a kommunista özőn-víz kivetelt a szárazra. Ezek mind a parasziban reménykedtek, hiszen ők tartották őt: mesterséges módon tudatlanságban elzárják előle a tanulás és a felvilágosulás lehetőségét. A vallás, az iskola, meg a csendőr segítségével saját uralmatuk aláímasztó cölöpöt faragtak belébe. „Ez a cölöp nem fog proletár diktatúra alá állani!” — így reménykedtek — ellenkezőleg hatalmas erejével szelveti a magántulajdon szentségét nem iszietelő kommunizmust.

Nos, sem az aggódók, sem a reménykedők sejtésel nem váltak valóvá. A forradalmi kormányzatlanács nyomban munkájának legelelén becsületes nyíltsággal megmondotta, hogy a termelő eszközöket, tehát a földet is közjuttatdombba veszi, de híven a III. Internacionale határozatához ahhoz a földhöz, amelyet a kisbirtokos a maga két kérges kezével művel meg, ehhez a földhöz nem nyul hozzá. *Ha a gazda, akinek földje a száz holdat meg nem haladja, maga akar tovább gazdálkodni a birtokán, senki fia ebben őt meg nem akadályozhatja.* A paraszt magántulajdona tehát megmarad, az szent marad a kommunista társadalomban is.

Ez az egyenes beszéd száz rágalmnak, ezer hazugságnak, millió ellenforradalmi pletykának vágta el az utját, de a proletár diktatúra az agitáció után még egy lépéssel tovább megy. Odaáll a kisbirtokosok elé, akiknek a szállójezti földet,

földjük pedig a száz holdat meg nem haladja s azt inondotta nekik: „nem csak hogy nem kommunizálja az ő szegénységüket, hanem megszabadítja őket a legnagyobb gondjuktól, az adóól is, eől az átióktól, amely miatt a kisbirtokos aludni sem tudott nyugodtan.”

Tédvalevő, a kapitalista rend ugy szabta ki az adót, hogy a legnagyobb részét a paraszt fizette. Mindenki emlékszik még rá, hogy míg a nagybirtok holdanként, egy korona nyolcvan fillér adót fizetett, addig a közvetlen mellette levő kisbirtok, melyre ugyan az az eső és napsugár hullott, holdanként tízenyolc, sőt huszonnégy korona adót is fizetett. Ezt az égbekiálló igazságtalanságot békésen illrte a kisbirtokos, mert ott állottak mellette az iskola, a pap és a csendőr.

Mától fogva kisbirtok után nem kell adót fizetni, ami annyit jelent, hogy máttól fogva nem akadhat ember, aki azt állít-hatná, hogy a proletárruralom a kisbirtokot megsemmisíteni akarja. Mindenki előtt nyilvánvaló ez. Nemcsak, hogy meghagyta a kisbirtokot, de legsúlyosabb béklyóit, az adó is levette róla. Ha élni akar tehát a kisbirtokos szabadon élhet. A látóhőlrő ki-tilizálloia előtte a forradalmi kormányzatlanács. Mától fogva tudni fogja a kisbirtokos, hogy a termelő szöveikezetek nagy családjába csak akkor lép be, ha két szemével látni fogja, hogy ott szebb, derűsebb és világosabb élet léteget feléje.

hosszabb (2 évnél több) tanulmányi idő alatt szerzik meg diplomájukat, azoknál ez az idő is beszámít a szolgálatba. Az elemi iskolai tanítók kezdő fizetése 350, a polgári iskolakéi 400, a középiskolákaké 430 korona. A tanítók a rendes heti órákon kívül az analíz-beaoktatási és mezőgazdasági szakiskolákban való tanítást, teljesen díjtalanul kötelesek elvállalni.

A bojárok uralma.

A csehok és románok marakodnak a zsákmányért.

Budapest, május 14. Ruzska-Krajna egész terület megszállva tartják az imperialisták csapatai: a románok és a csehok. Intézkedéseik olyanok, hogy a legszegényebb lakosságot sújtsák legjobban. A proletárok legesekélyebb kihágásait a legszigorubban büntetik. A munkásság vezetőit állandóan öldözik. A tanácskormány által megállapított munkabéreket hihetetlen mértékben leaszállították. Ez a leaszállítás körülbelül a háboru előtti munkabéreknek felel meg.

A román imperializmus így fog kezelt a kapitalistákkal és az ottani csendőrség felhasználásával rabolja a szegény néposztályt. Munkácsot a csehok és románok igazgatják, akik között már a bevonulás után éles ösaszötközésér került a vor. A csehok nem akarták megengedni, hogy egész Ruzska-Krajnában a románok gyakorolják az imperializmust. Ez ellentétet elsimítására vegyes bizottságot küldött ki, amely ugy döntött, hogy Munkács egy részét a csehok, másik részét a románok igazgatják.

Lázadás Angliában.

London, május 14. (Reuter.) Angol katonáknál és matrózoknál tartott házkutatások hatalmas katonai lázadás előkészítéséről tanuskodó iratokat hoztak napfényre. A lázadást ugy tervezték, hogy a katonák tömegesen elhagyják a kaszárnyákat, letéplik a tlnkoiókat és kiszabadítják a foglyokat. A matrózok birtokukba veszik a hajóhadat és matrózlanácsokat alakítanak. A kormány a lázítókat fogságba vetette.

A tanítómunkások fizetése.

Budapest, május 14. A közoktatásügyi népbizottság ma rendeletet adott ki, amelyben — a 16- és szakiskolai tanítók kivételével, akiket specialistáknak tekintenek — rendezte a tanítók fizetését. A tanítók heti bért kapnak. A szolgálati évek szerint a bérek a következők: 1—2 évi szolgálat után 300; 3—5 évi szolgálat után 350; 6—7 évi után 400; 8—10 évi után 430; 11—13 évi után 480; 14—18 évi után 490; 17—20 évi után 520; 20 évi után 550 korona. Az ovónők a kezdő fizetést kapják. Akik az ovónőknél

Az imperializmus békéje.

Német tiltakozás.

Berlin, május 14. Brockdorff Ratkau gróf tegnap közölte a német delegátusokkal annak a három jegyzéknek a tartalmát, amelyben Németország tiltakozik a német területek elszakítása, a látóvétel tartatása terhelés és gazdasági elfojtás ellen. A jegyzék azt mondja, hogy aki ezeket a feltételeket aláírja, hatvan millió ember halálos ítéletét írja alá.

Anglia nem támadja meg Oroszországot.

London, május 14. Az alsóházban Bonar Law egy képviselő kérdésre kijelentette, hogy Anglia semminemű katonai támadást nem szándékozik Oroszország ellen indítani és ilyen intézkedéseknek még csak a terve sem merülhet fel komoly formában.

A forradalmi törvéyszék ítéletei.

Budapest, május 14. A budapesti forradalmi törvéyszék tegnap a következő ítéleteket hozta: Gottlieb Józsefét és Takács Lászlót igazgatóért 15—15 évi fegyházra, Schlesinger Salamont és Gross Adolfot áruljelrejtésért 10—10 évi fegyházra ítélte. Elítélte meg a törvéyszék Doktor Imrét szőhámosságért és közegészség elleni kýchágásért 8 évi, Friedländer Jenőt, Szuhán Ferencet és Nagy Károlynét lopásért 5—5 évi fegyházra, Friedmann Ignác kereskedő segédét 5 évi kényszermunkára, Garai Bélát lopásért 4 évi és Deutsch Farkast 5 évi kényszermunkára. Ez utóbbi büntetését azonban az ítélet kihirdetése után tanusított magatartása és a bíróság tekintélyét sértő viselkedése miatt 10 évre emelte fel. Elítélte még a bíróság Kalmár Jenőt, aki a 200 és 25 koronások elfogadását tagadta meg 3 havi fegyházra és Gottlieb Lajos házbizalmi, mivel olyanoknak is utalványozott, akiknek nem volt jogosultságuk, 6 havi fegyházra.

Nagykanizsa romokban.

A burzsoá rablógazdálkodás eredményei. — Egy hét alatt 12 proletárház dőlt össze.

(Saját tudósítónktól.) Az esztelen várospolitika és a garaszkodó kapitalista városparlament Nagykanizsát a pusztulásba vitte. Ma Nagykanizsa nagyobb része romokban hever.

Mintegy adott jelle indult meg Nagykanizsa pusztulása, amit szakértők véleménye szerint megállítani már nem lehet. Egy ut van még hátra: csákkánnyal, feszítővassal nekimeenni a pusztuló házaknak és még mielőtt az épületanyag is teljesen tonkremenne, le kell bontani a dűledező viskókat és utakat kell a lebontásból eredő nyersanyagból építeni.

Minden utca, bárhová néz az ember, dűledező házakból áll. Megrepedt falak, félrecsuszott háztetők, törött gerendák, elszüvelyt oszlopok és bedült kerítések, ez Kanizsa. — Ritka az a ház, amelybe az eső be nem csap. A kültereken olyan romos állapotok uralkodnak, amilyenről Gorkij műveiben sem olvashatunk: Az ablaküveget papiros helyettesítik ezekben a házakban, a megrepedt falak ronggyal vannak kitömve, a szobákban majdnem mindenütt löcsák vannak, amelyek vagy a plafonon át becsapogó esőből származnak, vagy pedig a talajból törnek elő, ami ellen semmi védekezés sincs. A város nincs kanalizálva. A szennyviz szabadon vesz magának irányt és igen gyakran megcsik, hogy a föld alatt a házak alá szivárognak, aminek borzalmas következményei vannak. Egyébként sincsenek a házak pincék fölé építve s így a földből kisziváló pára megfertőzi a levegőt, aminek következtében a csúf ragályos betegségek folytán Nagykanizsán a proletrágyermek között mutatkozik a legnagyobb halandóság.

Nagykanizsa város egy veszes faképző jel a burzsoá rezsim uralmából, Nagykanizsa reincarnációja a burzsoá ötvágyának, mely fel falt minden, kiszipolyozta a proletariátust és azután ellökte magát és odalökte a véletlennek, a nyomornak, nem törődve vele, ha állni sorsa is jut. Egy ed volt: falni, zsebelni és ez nem is történelmi és nem is történelmi sohasem másképp, csakis a másnak a kihaszalásából. Nincs Kanizsának egy tisztességes szegényháza, gyermekmenhely, nincsenek illemhelyei, nincsen szoba, nincs járdája, nincsenek fasorai, nincs színháza, nincs kulturpalotája, nincs tornatétele, nincs közúti, nincs lovasútja, nincs szemeteskosálya, nincs vízvezeték, nincs közkönyvtára, nincs zenekara, nincsenek kirándulóhelyei... nincs, nincs. De egy van: A teletömött burzsoá, aki áll a pénzszeszkáján és bele kaczogott a markába és sóhajtozva várta az pillanatot, amikor itthagyhajta ezt az Etappenraumat — mert ő mindig csak annak tartotta ezt a várost; egy állománynak, ahonnan egyszer megrakódva Postre vagy Bécsbe szökik.

És ezek, evel az ideológiával, ezek csinálták a várospolitikát. Ezek és csakis ezek üttek a városi képviselőtestületben és vezették a várost ide, ahol ma van. — Az 1908-ban beállott gazdasági válság, mely végig szaladt egész Európán s azután az 1913-as üzleti pangás a kapitalista termelési rend csődjének előjelei voltak. És aki azokban a válságos időkben megtanult látni, rájött arra, hogy mindegy — ami történik elemeire visszavezetve csakis gazdasági kérdés és ügyelni kezdte a gazdasági helyzet alakulását az embrióval együtt — számolt azzal az erupcióval, mely kivégzi a tőkés termelőt és ennek kapcsán új alapokra fekteti maguknak az állatoknak a berendezését is, mert a politika mindig csakis a gazdasági kérdések szolgálatában állott, illetve a politika csakis a gazdasági differenciák kiegyensúlyozására szolgált.

A tőkés termelés mint előrelátható volt, elbukott.

Itt maradt azonban a tőkés termelés anarchizájának minden keserű nyoma és minden álka, aminek legkirívóbb és legnyomasztóbb hatása a lakhatatlan proletárházakban nyilvánul meg.

Az eddig számításba sem vett hygienikus munkásházak helyett 80 évvel ezelőtti épített sárbudék nap-nap után omlanak össze. Legutóbb már odáig fejlődtek a dolgok, hogy hetenként 5—10 ház omlik össze, illetve válik lakhatatlanná s ezeknél az összeomlásoknál igen gyakoriak a balesetek is. Legutóbb a Teleky-utcában történt házösszeomlásnál egy asszony az ott kapott sérüléseibe rövidesen belehalt.

A legutóbbi hét statisztikája azonban felülmulja az eddigieket. Összelirák a múlt hét folyamán lakhatatlanná vált házakat, amelynek során megállapítottuk, hogy az elmúlt héten Nagykanizsán 13 házból látták szükségesnek a lakók rögtöni kilakoltatását, illetve a háznak gyors generális renoválását.

A múlt héten lakhatatlanná vált házakról, amelyekről az Építésiügyi Direktórium vezetősége mondtott szakvéleményt, a következő kivonatolt hivatalos jelentéséből közöljük:

1. Király-utca 21. Megállapítottuk, hogy a hátsó udvaron épült ház 5 lakója kilakoltandó, mert a lakások nem lakhatók. Az összes falak vízsek, a padlók állandóan vízben állanak s a padlóra való rá lépésnél a víz felszökken.

2. Kölcsey-utca 5. (Város tulajdona.) A tetőn keresztül a víz befolyik, az ablakpárkányok el vannak korhadva.

3. Rákóczy-utca 8. A ház dűlőfőben, a tető el van rothadva. A falak kidőltek, a víz befolyik, a padlók elhajlanak a csatornából.

4. Király Pál-utca 8. Az egyik fal oly mértékben vizes és repedt, hogy ezidőszent nem lakható. A tetőn — ca. 50 m² — becsik az eső.

6. Nimzsy-utca 20. A tetőn át be folyik a víz, a falak is nedvesek és dűledeznek. — Nem lakható.

7. Bajza-utca 16. Az egyik főfal dűlőben van és a rajta függő mennyezet is.

8. Teleky-utca 50. Az épület keleti fala dűlőben, lakhatatlan.

9. Patófi-utca 44. Megállapítottuk, hogy az épület egy lakása lakható, a többi lakhatatlan s a dűledező ház lebontandó.

10. Király-utca 22. Mivel az utcai fal 3/4 m hosszúságban bedűléssel fenyeget, fellebontás feltétlen eszközölendő.

11. Arpád-utca 35. A szoba magassága 1 m 90 cm, egészségtelen. Padló nincs, egész lakás nemhogy nedves, hanem vizes — lebontandó.

12. Patófi-utca 45. A ház udvari és kerüli oldalán levő falak dűlőben. Rövid időn belül összedőlés várható. Kilakoltatandó.

13. Patófi-utca 19. Falak minden pillanatban összedőlhetnek. Javítani már nem lehet, lebontandó.

El lehetünk azonban arra köszülve, — hogy ez a pusztulási folyamat egyelőre nem fog megállni s a legjobban épített házaon és a több utcakon kívül rommá pusztul az egész város. A legnagyobb baj azonban abban rejlik, hogy a háztulajdonosok nem akarják a ma még renoválható házakat átépíteni s nem hajlandók a házakra egy-illirri sem költeni. A kommunista állam elleni merénylet ez a szabotázs és amerizkázás és rövidesen feltétlen meg kell látni annak a módját, hogy ez a város, amelyet a kapitalisták önzése az 1500 körüli viszonyok között hagyott meg, megóvassék az elpusztulástól és a közjó alkotói, a proletárvédeleink egészséges lakosságnyoknak kerékkötőit megrendszabályozzák.

Árú-kiosztás. A meg áruban nem részesült: cukrázók, könyvkötők, gyógyszerészek, szeszfinomítómunkások, adóhivatal, mentelőp, munkásbiztosító, szaképpelt katonák és újságírók szakszervezetei, illetőleg alkalmazottjai, az alulrot szövetkezettel a részükre kiutalt rőfjűs-árakat, meghatalmazólevél ellenében átvehetik. Magánalkalmazottak Szövetkezete Csengery-utca 2. sz.

Kelen József népbiztos

a szocializálás munkájáról és a jövő termeléséről.

Kelen József elvtárs a Szociális Termelés népbiztosa a szocializálás nagyarányú munkálatairól és a jövő terveiről a következőket mondotta budapesti munkatársunk előtt:

Rendelés elosztó bizottság.

— Eddig végzett munkánk közül elsősorban azt kell megemlítenem, hogy véget vetünk a kapitalista termelés ama falyuhajtásának, amelyel azt a munkát néha tisztesen végeztették el. Így például, ha valaki rendelni akart valamilyen műszaki berendezést, a különböző cégektől ugynevezett ajánlatot kért. Ezek a cégek azután nagyarányú munkát fektettek be abba, hogy a terveket és költségvetést elkészítsék. Ezt az állapotot egy általános intézkedéssel megszüntettük. Az egymű gyártmányokat előállítású gyárak életo addig amig egy végleges általános rendelkező intézményt nem létesítünk, rendelés elosztó bizottságot állítottunk. Ennek az a feladata, hogy a gyárakhoz má addig beérkezett rendeléseket abból a szempontból vizsgálják felül, hogy melyik gyár a legalkalmasabb a rendelés keresztülvételére és így a rendelő részre csak ezzel a gyárral fogunk terveket és költségvetést készíteni. A rendelések ilyen ellenőrzésével és elosztásával elérjük egyrészt a gyárak egészségesebb specializálódását, másrészt ez a leggyorsabb mód az olyan gyári üzemek megszüntetésére, amelyeket bejondezésük hiányossága miatt közérdekből hegyesebb megszüntetni.

A kisipar szocializálása.

— A kisipar szocializálásának ügye szíten az én hatáskörömbé tartozik. Ezen a téren a gyakorlati kisé rácaított az elméletre. Azt hittük, hogy a nagyüzem legintenzívebb szocializálása lesz az első dolgunk és a kisipar szocializálását csak olyan mértékben vesszük elő, ahogy arra lehetőség lesz. A gyakorlatban azonban azt látjuk, hogy a nagyipar a szocializált termelésre pillanatnyilag minden nehézség nélkül be tudott illeszkedni. A kisipar azonban az első naptól fogva azzal fenyegetődzött, hogy megszünteti munkáját. Ez a munkamegszüntetés végzetes lett volna nálunk, mert a magyar ipartermelés nagyrésze olyan kis üzemekben történt, amelyekben hiúsán kevesebb munkás dolgozik. Ezek a kisüzemek a rendeltetelméletben nem voltak szocializálhatók. Példeműltek továbbá feladatok, amelyek tulajdonképpen kisipari jellegű iparágak munkákorébe vágnak ugyan, amelyeket azonban kisiparosok nem tudnának jól megoldani. Így elsősorban a köztulajdonba átmenet házak és tartozékok jókarbantartására és a lakásfelújítások következtében felmerült munkálatok lebonyolítására gondolok. Az ezekkel foglalkozó kisipari üzemetek olyanformán szocializáljuk, hogy a tulajdonosok hozzájárulásával a legkisebb üzemetek egy-egy közös nagyüzembe vonjuk össze és azokat Budapestben kerülésenként, vidéken más alkalmas körzetek szerint egy adminisztratív központban fogjuk össze. A körzeti központok felett egy központi irodának adjuk át a rendelkező jogot. Most minden rendelés csak a körzeti, vagy központi irodán keresztül teljesíthető. Az egyes munkahelyekről csak ilyen központi rendelés alapján mennek ki dolgozni és a szocializált ágakban végzett munkát a munkás munkajegyén a házbizalmiak igazolják. A munkások költséget a munkacédulák alapján a ház folyószámlája terhére iratja a központi iroda. Ilyen kisipari szocializálás eddig a gáz, víz, központi fűtés, villamos szerelő, szobafestő, emfesto, tetőfedő és kályhás iparágakban történt meg. De a kisüzemek szocializálása és egységes központosítása a legközelebbi jövőben minden más iparágban is hasonló módon fog végbemenni.

Átmenet a kommunista termelésre.

— A szocializálás munkájának eddig elmondott részletei programunknak csak egy

csakély részét teszik ki. Fontosabb és nagyobb jelentőségű a jövőnek az az előkészítése, amely nem a mai termelést akarjuk átvezetni, hanem a jövőben kevés zökkenéssel a kommunista termelés rendjébe, hanem a jövőben termelését akarjuk megalapozni. Az előkészítés munkája kiterjed az egész energiagazdálkodásra az összes üzemek felett a műszaki felügyelet megszervezésére, a kísérleti és tanulmányi ügyek rendezésére és a tudományos fejlesztés munkájára. Ezek mind olyan kérdések, amelyeknek sulya sokkal nagyobb, mint a pillanatnyi termelés folytatása s eredményei is csak később fognak mutatkozni.

Energia megtakarítás.

— Az energiagazdálkodás terén eddig az történt, hogy közös igazgatás alá fogtuk az összes magyarországi áramfejlesztő telepeket. Ezzel elértek azt, hogy a telepek a jövőben racionálisan üsszszedőlegnek. A kooperáció néhány esetben máris megtörtént. Ezzel nagy szémegtakarítást tudunk elérni s e'értük azt is, hogy a meglévő telepek sokkal nagyobb mértékben lesznek képesek a szükségletet kielégíteni, mint eddig. A vízerőműtelepek kérdésével szintén foglalkozunk. Győr és Pozsony között a Duna meg nem szállott oldalán 45 ezer lóerős vízműüzem előmunkálatait kezdték meg. A soroksári Duna-ágban egy 20 ezer lóerős vízmű építését folytatjuk. A vízerőművek elektromos áram fejlesztésére szolgálnak. Általában arra törekszünk, hogy elektromosáram alakjában osszunk szét minden energiát, mert így árthatjuk el, hogy az energiát ott termeljük, ahol azt termelni a leggazdaságosabb és függetlenül a termelés helyétől ott használhatjuk fel, ahol annak felhasználása a legelőnyösebb.

— A földgáz kérdése szintén az energia kérdéséhez tartozik. Alognergikusabban hozzáfogunk az újabb kutatásokhoz, földgázutak teréséhez és ezzel egyidőjűen a földgáznak Budapestre való vezetéséhez, főképpen azért, hogy a földgáz segítsen minél gyorsabban a város gázméltárára.

Műszaki szemféltűgyelet.

— Akkor, amikor az ellenőrző munkásokokat és termelési biztosokat az üzemek élére állítottak, a szocializálásnak csak az első lépése történt meg. A termelés átvétele után a második lépés a termelésnek műszakilag leghelyesebb berendezése lesz. Ezt a célt e részben már megalkotott, részben még megalkotandó műszaki üzemfelügyelői szervezeteink szolgálja. Ez állandóan felülvizsgálja és ellenőrzi, hogy a termelés mindenütt műszakilag a leghelyesebben történjék, ügyel arra, hogy energiával, anyaggal és munkaerővel ne pazaroljanak. A műszaki üzemfelügyelőségek felállításánál nagy nehézséggel állunk szemben. Alig van megfelelő szakembertünk. Hogy ezen segítsünk, megfelelő szaktanfolyamot állítunk fel. Ezeket a szaktanfolyamokon munkások, művezetők, mérnökök fognak résztvenni. Junius elsején nyílnak meg és három hónapig tartanak. Három ilyen szaktanfolyam sikeres olvégzése egy negyedik magasabb tanfolyamra képesít, amely után minden egyes hallgató nagyobb vidéki városokban felállítandó műszaki felügyelőség vezetését veheti át. Ezzel a berendezéssel elérjük azt, hogy a régi Magyarország tízezer üzeme kerül ellenőrzés alá és harmincezer kazánt fognak állandóan szénfogyasztás és üzembiztonság szempontjából ellenőrzés alatt tartani. A műszaki szemféltűgyelet kérdéséhez a munkásvédelmi és tűzbiztonsági szakosztály ügyei kapcsolódnak. Ez a üőpjelölti népbiztonság hatáskörébe tartozó munkásvédelmi ügyvizsgálatok által vagy más módon tudomására jutó, a munkások vagy a környezet szempontjából veszélyes, hiányos berendezések, gépek megfelelő felállításáról gondoskodik. Új gépek építésénél vagy berendezéseknél és gépek készítésénél pedig már előre figyelemmel van a munkásvédelmi szempontokra.

Találmányi hivatal.

— Rendkívül fontos a termelési lehetőségek műszaki továbbfejlesztésének kérdése. Minden találmányt, bárholnan is jőjjön az, megfelelő szakszertű elbírálás alá bocsátanak.

— A találmány-ügy terén az eddigi rendezést megszüntettük. A szabadalmi hivatalt találmányi hivatalá szervezzük át. Hogy a szabadalom megszűnik, ez nem jelenti azt, hogy a feltalálók nem részesülnek találmányának eredményében. Ellenkezően: a találmányi hivatal nem elégszik meg azzal, hogy a találmányt csak eredetiség szempontjából vizsgálja felül. Sokkal fontosabb feladata a találmány használhatóságának megvizsgálása a megfelelő nyilvánosságra hozatal és annak a társadalmi hasznoknak a nyilvántartása, amelyet a találmány alkalmazása előidézett. Ennek a társadalmi hasznoknak az arányában kapja meg a feltaláló találmányának ellenértéket.

— Szóval, dolgozunk a termelés fenntartásán és azon, hogy a kapitalista termeléstől örökölt visszásságokat kiküszöböljük.

HIREK.

1919.	NAPTAR.
május	A nap két 4 óra 27 per-
15	kor, nyugszik 7 óra 20 per-
Csütörtök	kor. A hold két délután 7 óra 11 per-
	cor, nyugszik délután 3 óra 53 percor.

— **Hivatalos frontjelentés.** A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti május 12-iki kelettel: Füléktől északra eddig is mindenkor RILÖNÖN bevált páncélvonatunk eredményes földterítő tevékenységet fejtett ki. Egertől északra biztosító csapatainkat tovább északra toltuk előre. Különösen a helyzet változallan.

— **Személyi hírek** Vantus Károly földművelésügyi népbiztos elvtárs tegnap délután Nagykanizsára érkezett. — Nyilásztor György földművelésügyi népbiztos elvtárs szombaton délután Nagykanizsára érkezik, ahonnan vasárnap Zalaegerszegre utazik.

— **Változás a direktórlumban.** Sneff József elvtárs, a nagykanizsai direktórium elnöki osztályának vezetője, aki az első forradalom óta megszakítás nélkül végzett emberfeletti munkában kimerült, súlyosan megrongált egészsége miatt helyreállítására folyó hó 12-én orvosai sürgetésére egy havi szabadságra ment. Sneff elvtárs szabadságát vidéken tölti. Sneff elvtárs helyét a direktórlumban Bárdny Antal elvtárs, a nyomdászszakszervezet elnöke tölti be.

— **Zászlóbeszolgáltatás.** A szociális termelés népbiztonsága 55. sz. rendeletének végrehajtásaként elrendeljük, hogy mindenki a birtokában lévő zászlókat — fekete és vörös kivételével — a polgári iskola tornatermében szolgáltatssa be a megbizottaknak. (Hivatalos órák délelőtt 9—12, és délután 3—5.) A zászlótulajdonosok a beszolgáltatott zászlók ellenértékéért — a szükséghez és lehetőséghez, máton vörös zászlókat, fognak kapni. A beszolgáltatás alól felmentenek a) a papírból és papírszövetből készült zászlók, b) a szakszervezeti, egyesületi, testületi és templomi bíró zászlók és c) történelmi vagy műdrtékkel bíró zászlók. — Aki a rendeletet megszegi, forradalmi törvényszék elé kerül. — Nagykanizsa, 1919. május 12. **Direktórium.**

— **Valamennyi magánfogat** — tekintet nélkül az eddig élvezett felmentésre vagy az állatorvosi bizonyítványra — ma pőstűrtőkön reggel 9 órára a Városház udvarára elővezetendő, amikor is a felmentések és állatorvosi bizonyítványok felülvizsgálatának. Aki jelen rendelt parancsának nem tesz eleget, a Vörössérség által a forradalmi törvényekkel elé állítatik. Nagykanizsa, 1919. május 14. **Direktórium.**

— **Eljegyzés.** Adamek Teruskai eljegyzte Pörzse György. (Mindenkül értesítes helyeti).

— **Fél kettőkor nyitják a Dörbélyzleteket.** A dörbély- és fodrászok szakszervezete közli, hogy a dörbélyzleteket ezentul nem két órakor, hanem fél két órakor nyitják, fél kettőtől 2 óráig terjedő időben azonban csak azokat szolgálják ki, akik 2 órakor munkába mennek.

— **A Dörbémunkások** közlik, hogy a Faluroszát, amelyet múlt héten olyan nagy anyagi és erkölcsi sikerrel játszottak el a Polgári Együletben, ma, 15-én az egyik szereplő hirtelen megbetegedése következtében nem ismételhetik meg.

— **Értesítés.** A likvidáló bizottság közli, hogy a likvidálásra kerülő ügyek táblázatos kimutatása az igazságügyi előadó szobájában megtekinthető. A likvidálásra kerülő ügyek tárgyalásánál a sértett, illetve képviselője és a vádlott ügyvédje jelen lehetnek.

— **Megindul a táboriposta forgalom.** A hadsereg parancsnokság 508/402.-kp.-ldm. számú távirati rendeletére a tábori postahivatalok a mai nappal az egyes parancsnokságok székhelyein megkezdik működésüket és pedig általában ugyanazon elvek alapján, melyek a tábori posták működését az elmúlt háboruban is szabályozták. Különbség az, hogy a tábori postahivataloknak száma nincs, hanem ehelyett a címben pontos csapatkötőket kell feltüntetni. Pl. Nagy József vörös katonának, X. ezred, Y. század, Z. szakasz a hadosztály tábori posta, vagy Erős János egészségügyi katonának III. hadtest orvosfőnöknél, tábori posta. A tábori postával küldhető: 1. **Magánküldemények:** a) frontról a hátsó területekre, közönséges levél nyitva (de csak akkor, ha melléklete van pl. nyugta, fénykép, stb.) Tábori postai levelező lap. utalvány 1000 korona értékig. b) A mögöttes országból a frontra közönséges levél nyitva, (ha melléklete van) és tábori postai levelező lap. 2. **Hivatalos küldemények:** a) magánforgalomra megengedett küldeményfajokon kívüli zárt ajánlott küldemények (pénzes levelek és csomagok- utóbbiak 5 kgr. súlyhatárig). Mindezek egy a frontra, mint a frontról küldhető. A katonák a levél helyes címzésére kioktatandók és utasítandók, hogy fentiek szerint pontos címeket otthon lévő hozzátartozóikkal közöljék mielőbb. Tábori postai levelező lapok az illetékes tábori postahivatalnál a parancsnokság nyugtájára díjmentesen igényelhetők. *Gyórti kat. ker. parancsnokság.*

A bolsevik kormány hadereje.

Budapest, május 14. (M. T. I.) A Bécsben megjelenő „Der Tag” című lap május 14-iki számában londoni jelentést közöl az orosz csapatok erősségéről. A jelentés szó szerint így szól:

„Hiteles forrásból volt értesülésünk az orosz hadsereg erősségéről. A jelentés szövege szerint az orosz csapatok erőssége a következőképpen alakult:

— Arohangeliszki vidéken 24.000 ember, a litván fronton 100 000 ember, a lengyel fronton 100 000 ember, a Volga és Ural vidékén 130.000 ember és a déli határon 100 000 ember.”

Ismerjük az angol kapitalista sajtónak az oroszországi eseményekről közölt híreinek megbízhatóságát. Mi sem természetesebb, mint hogy az angol lapok az oroszországi és magyarországi eseményeket leikicsinyíteni, jelentőségüket elhomályosítani igyekeznek. Mégis jellemző, hogy az angol sajtó is bevallja, hogy az orosz vörös gardának igen erős és nagyszámú csapatok állanak a rendelkezésére, amelyeknek a magyar vörös hadsereggel való egyesülése mostani offenzívájuk után minden bizonnyal rövidesen bekövetkezik.

Pártügyek.

Figyelem! Főszólítjuk az összes szakszervezeteket, valamint a kisiparosok és kereskedők vezetőségét, hogy pontos taglétszámukat még ma délelőtt 10 óráig jelentésük be.

Pártutakardg
A forgalmi, szállítási, és közlekedési munkások szakszervezete ma este 8 órakor a Munkásokthonban fontos ügyben taggyűlést tart. Mindenki feltétlenül ott legyen.

A vezetőség
A cipész és csizmadia szakosztály felhívja azon cipész tagjait, kik a realiskolai munkára feljegyezve vannak, ma azaz csütörtökön este 6 órakor átvétel végett jelenjenek meg az Ipartestület helyiségében. **A vezetőség.**

A burzsoázia elleni harc új fázisa.*)

III.

A tudomány, a technika, a tapasztalatok különböző ágaihoz értő szakemberek vezetése nélkül a szocializmusba való átmenet lehetetlen, mert a szocializmus a tömegek tudatos előhaladását kívánja a kapitalizmushoz viszonyítva magasabb munkaproduktivitás felé és pedig a kapitalizmus eredményeinek alapján. A szocializmusnak a saját módján, a saját módszereivel — mondjuk konkrétan, a szovjet-módszerekkel — kell ezt az előhaladást megvalósítani. És a szakemberek tömegében szükségszerűleg burzsoák, ez követelmény a közélet egész környezetének, amely szakemberekké tette őket. Ha proletáriumunk, miután a hatalmat megragadta, hamarosan megoldotta volna a számadás, az ellenőrzés és az egész vonalon való szervezés feladatát, — (ez a háború és Oroszország hátramaradottsága következtében nem volt kivihető) — akkor a szabotálás megtörése után az általános beosztás és ellenőrzés révén a polgári szakembereket is teljes mértékben felhasználhattuk volna. Mivel általában jelenlétük „lekésztünk” a számadásokkal és ellenőrzéssel, tehát mindannak dacára, hogy a szabotálást le tudtuk győzni, mégsem teremtettük meg azokat a viszonyokat, melyek a polgári szakembereket rendelkezésünkre bocsátják. A szabotálók tömege „szolgáltatba áll”, de a legjobb szervezőket és szakembereket az állam vagy a régi módszerrel, a polgári módszerrel (azaz magas fizetéssel) vonhatja be a munkába, vagy az új módszerrel, a proletár módszerrel, azaz az általános számadás és ellenőrzés bevezetésével, helyi önmagától és kikerülhetlenül besorozza és beállítja a szakembereket.

Most a régi polgári módszerhez kellett folyamodnunk és igen magas fizetésbe kellett belemennünk a legkiválóbb polgári szakemberek díjazásánál. Mindenki, aki az ügyet ismeri, látja ezt, de nem mindenki hatol bele abba, hogy milyen jelentősége van egy ilyen intézkedésnek egy proletárállamban. Világos, hogy ez az intézkedés kompromisszum, távolodás a párisi kommun és minden proletárhatalom elveitől, melyek a fizetéseknek az átlagmunkások díjazásával egyenlővé tételét kívánják és eslekedetekben, nem szavakban nyilvánuló küzdelmet követelnek a „karrieresinálás” ellen.

De ez még nem minden. Világos, hogy az az intézkedés nemcsak a tőke elleni offenzíva szüntetését jelenti bizonyos téren és bizonyos fokig (mert a tőke nem a pénzüsszeg, hanem egy bizonyos társadalmi állapot), hanem azt is, hogy egy lépést tesz visszafelé a szocialista szovjet-államhatalom, amely pedig kezdettől fogva a magas fizetéseknek az átlagmunkás jüvedelemig való lefokozását hirdette és vitte keresztül.

Természetes, hogy a burzsoázia lakói, különösen a kisebb fajtaból valók, mint a mensevikiek, a „Novaja Zsizn” emberei, a jobboldali szociálforradalmárok annak bevalása alkalmából, hogy visszamentünk egy lépést, vihogni fognak. De nekünk nem kell figyelemre se méltatnunk ezt a vihóást. Fel kell ismernünk a szocializmus felé vezető igen nehéz és új utnak sajátosságait, anélkül azonban, hogy hibáinkat és gyöngéinket elfednők. A tömegek elől eltitkolni, hogy a polgári szakembereknek rendkívül magas jüvedelemmel való munkába állítása távolodás a kommun, elvétől, azaz jelentené, hogy a polgári politikuskok színvonalára elyüvedünk és becsapjuk a tömegeket. Nyíltan megmagyarázni, hogy miért és hogyan tettünk egy lépést visszafelé és azután nyilvánosan kifejezni, hogy milyen eszközök állanak rendelkezésünkre a mulasztás helyrehozására, ez a tömegek nevelését jelenti és azt, hogy velük együtt a tapasztalatból tanuljuk meg a szocializmus felépítését. Alig volt a történelemben egyetlen győzelmes hadjárat, amelyben ne fordult volna elő, hogy a győztes egyes hibákat csinált, részleges vereségeket szenvedett, időnkint itt-ott engedett, vagy visszavonult. És az általunk folytatott „hadjárat”

a tőke ellen milliószorta nehezebb a legnehezebb katonai hadjáratnál és egyetlen egy elzárított visszavonulása miatt elszomorodni ostoba és csufos dolog volna. (Folytatjuk.)

Nyílt-tér.

Megnyílt!

Vindis és Rosenfeld fogászati műterme és laboratóriuma.

Csongeri-ut 7/a. I. emelet.

Arany-koronák, híd-, szájpadián nélküli fogak és tömések — Vidékek 24 óra alatt kielégítenek.

7550/1919.

134

Az építő munkatgyi tanács felszámolása.

Értesitem a közönséget, hogy az „Építő munkatgyi Tanács” megszűnik, semmiféle új munkát meg nem kezdhet, s a folyamatban levő munkákra, pénzbeszedésre stb. vonatkozólag intézkedni csupán a kirendelt Vásló Vilmos és Geiszt Viktor felszámoló biztosok jogosultak.

Nagykanizsán, 1919. évi május 14.

Brónyai, s. k.
pol. megbízott.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tulajdonát fejező Felsőerdőn f. hó 22 és 24-én laárverés tartatik. Eladásra kerül 221 drb. tuskó, 130 halom ágfa, 6 dr. szelődöntött fa. A vétel készpénzért történik és a vételár a helyszínen fizetendő. Az árverés reggel 8 órára kezdődik. Nagykanizsa, 1919. május 13.

Kölkö Géza
v. gazd. tanácsos, főintéző.

7307/1019.

Közszolgálatra berendelt magánfogatok fellüvizsgálata.

Vörösörség (rendőrség) vezetői önéletrajzok

Helyb. n.

Megkeressük, hogy a közszolgálatra berendelt magánfogatokat f. hó 15-én reggel 9 órára a városbáz udvarára előlított sziveskedjék, hol a direktorium tagja, Fürst Sándor állatorvos meg fogja azokat vizsgálni.

Előállítás a felmentett, vagy orvosi bizonyítvánnyal rendelkező fogatok sem mentesíthetők.

Az esetleges felmentési irszolványok, vagy orvosi bizonyítványok tulajdonos által a szemlén bemutatandók.

A jövőre nézve megtiltjuk, hogy bárki is a direktorium engedélye nélkül igénybe vegyen közszolgálatra berendelt magánfogatot. Az esetleges direktorium irszobell engedélye alapján eszközölhető.

Erről a vörösörség vezetőségét és Fürst Sándor állatorvost értesítjük.

Nagykanizsa, 1919. évi május hó 14-én.

Diraktórium.
Holmik, pol. megbízott-h.

APRO HIRDETÉSEK

Egy cimbalom kerestetik megvételre

Cim a kiadóhivatalban.

URANIA mozgóképproda

Szerdán és a következő napokon

Az olasz kinematográfia legértékesebb alkotása. **Fernande Naffi-Ponget** a szépségéről is hírneves olasz színésznő és **Gianni Galini** olasz nemzeti színház művészeinek közreműködésével.

Bohémházasság

színmű 4 felvonásban.

Pénztárnyitás délután 3 órakor.

Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor.

VILÁG negy mozgóképproda

Szerda, csütörtök, péntek, szombat. Május 14, 15, 16, 17.

A HARANG

Schiller költeménye után.

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő Lya Ley.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

Garamvölgyi és Szemere

dohánynagyáruda Nagykanizsa

Ajánlunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papirokat, szivarkés szivarka szopókákat, szivarka- és dohánylárcákat, — levélpapirokat és képeslap udonságokat.

Pontos kiszolgálás! Bolygáruda!

HIRDETÉSEK felvételnek

a Zala kiadóhivatalában

Zalai-Népakarat

AKOR REGGELI

ÓRÁKBAN JELENIK

MEG, EREDETI TELE-

FON ÉS TÁVIKAT

JELENTÉSEKKEL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve:

Egy hóre 7-50 korona

Negyed évre 22-50

Fél 45-

Egész 90-

*) Lásd: „A szovjet-hatalom legközelebbi feladatai című művünk.

ZALAI NÉPAKARAT

Szociálisták és kádósok: Nagykanizsa, Sugar-ut. 4. szám. Szociálisták és kádósok: telefonszám 76. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak: Évi 400 korona, Fél évi 200 korona, Negyed évi 100 korona, Hónaponta 30 korona.

Rendelet.

Tudomásomra jutott, hogy egyes parasztszervezetek az általános alkoholtiltalmat felülül megengedik az alkoholt fogyasztását.

Legszigorúbban megtiltom, hogy az alkoholtiltalmat bárki is felülül megengedje, mert az alkoholfogyasztás súlyos veszedelemmel járna, különösen ma, amikor a vörös hadsereg fegyelme már-már megszilárdult.

Csak az alkoholtiltalmat szigorú betartásával teljesítheti a vörös hadsereg a rábízott feladatát.

Felhívom az összes osztály és alosztály-parancsnokokat, hogy ezt a rendeletet a legszigorúbban vigyék keresztül.

BÖHM, s. k. hadsergőzparancsnok.

A Nagykanizsa városi munkás-, katonai és paraszttanács holnap 17-én délután 4 órakor a városi háza nagytermében teljes ülést tart, amelyre a tanácságokat meghívja a DIREKTORIUM.

A burzsoá csőcselék

legitalmasabb fegyvere a rémhírtérjesztés. A proletárdiktatúra minden fegyvert kicsavart kezikből, nincs ró módjuk, hogy megbontsák a tanácsköztársaság csodálatos rendjét és nyugalmát. A legallasabb és legpiszkosabb fegyverhez nyulnak tehát: hazudnak. Hazug rémhíreket találnak ki és dobálnak be az emberek közé, amelyekkel rémületben tartják és kétségbeesésbe kergetik az ostobán hiszékeny embereket, a gyárfakat, azokat, akik nem mernek binni, azokat, akik a legkisebb szélrezenésre is megintamodnak, akik *telőképeség, megmondás és megfontolás nélkül* fogadják be a rémhíreket; akik ahelyett, hogy a rémhírtérjesztőket a proletáriátus *telőszékének* mondják át, *gyáván és bűnös ostobasággal* nemcsak hitelt adnak a rémhíreknek, de maguk is elősegítik a pántok azzal, hogy *sufosan* pletykálkodva, alattomosan suttogva adják tovább a híreszteléseket.

Nagyváradon, Debrecenben és másuttal csak ezzel az *aljas fegyverrel* tudta megbontani a fehér ellenforradalom a proletárság egységét. A burzsoá-csőcseléknek, levéllelt tiszteknek, elkérgetett halcsádroknak, kártyos bíróknak, szolgabíróknak, — mindazoknak, akik azelőtt munka nélkül, a munkásság bőrére és zsírján híztek, csak így sikerült ott kilúznai a fehér zsidóit, felvinni a fehér karszalagot, lejélni mindenütt a proletárság szent színeit, összeütni a proletárság által létesített minden intézményt. *Csak így* tudták néhány órára visszaállítani a régi rendet. *Csak azért* sikerült a fehér ellenforradalom, mert a proletárság egy része nem volt elég érett: a rémhírfegyver bűzös és dermesztő durranása visszhangra talált hiszékeny lelkükben.

A burzsoá-csőcselék Nagykanizsán sem félt. Városunkban is nap-nap után röpülnek fel az égbe a színes rémhír-rakéták. Franciákról, megszállásról, pontos dátumokról suttognak a burzsoák és a rémhíreket olyan „hiteles” formában tudják továbbítani, hogy némely proletár is bedűl nekik. Szerencsére a proletáriátus *telőrelelmi hivatalának* teljes tudatában rendületlenül áll helyén: a burzsoá-csőcseléknek Nagykanizsán nincs talaja. Híába terjesztik a burzsoá-csőcselék a legvadabb rémhíreket, azoknak csak ők örülnek — *idél-órál*; nem támad nyomukban zavaros, amelyben ők kerakodhatnának felül.

Proletárok! Ne álljatok fel a rémhíreknek! Tanuljunk meg, hogy mi az öntudatos proletár kötelessége: bátran és fel-emelt fővel *haladni a kilúzott egyenes uton*. Üzzük el magunktól azokat a rémké-

peket, amelyekel a kaján burzsoá-csőcselék szeretne szemünk elé festeni. Az eddig *bedőlő rémhír-kacsák* mind csak arra tanítanak meg bennünket, hogy *semmiféle rémhírnek hitelt adni nem lehet és nem szabad*; hogy minden igaz proletárnak *soha* nem szabad kételkednie az esznie igazságában és a proletáriátus diktatúrában.

Mindazokat pedig, akik híresztelésekkel meg akarnak bennünket rémleni, *akik rémhírekkel akarják aladni a proletáriátus szépen épülő várát*, a legnagyobb kíméletlenséggel *logjuk elnémitani és odajuttatni, ahol a roszszakartu-észszátyárkodásért, a zavart kelleni akaró híresztelésekért megadják nekik a méltó büntetést*.

Proletárok! Tanuljunk meg, hogy: a *proletárrállam legnagyobb ellensége a rémhír és a rémhírtérjesztők ellen legiobb orvosság a forradalmi törvényszék*

L. J.

Az osztrákok a békekonferencián.

Magyarország megcsonkításán. — Ausztriának adták a nyugati nyugyékét? — Barátságosan fogadták az osztrák delegátusokat.

Bécs, május 15. Jól informált, anant körükből vett információkból megállapítható, hogy az anant Délről el fogja szakítani Németausztriától. Egydelűleg azt is jelentik, hogy a békekonferencia valószínűleg Németausztriának fogja utatni a három nyugat-magyarországi megyét, hogy ezáltal kárpótolja Ausztriát Délről elvesztéséért.

Berlin, május 15. A „Berliner Zeit am Mittag” jelenté Versallesből, hogy a német-osztrák békedelegátusok St.-Germalneba érkeztek. Az osztrák delegátusok fogadása a békekonferencián nagyban ugyanolyan formáságok között ment végbe, mint a németek, de sokkal *barátságosabban*. Az osztrák békedelegátusok álláiban szívesebben fogadják mint a németeket s elszigeteltségük sem olyan szigorú mint amazoké. Azt hiszik, hogy az osztrákok hamarosan aláírják a békeszerződést, valószínűleg még a németek előtt.

Amsterdam, május 15. Az „Allgemeine Handelsblatt”-nak jelentik Párisból, hogy a német-osztrák delegátusok megérkezése alkalmat adott Ausztria meg mind a nagyszámú régi barátainak arról, hogy Ausztria érdekében intervéndijának a békekonferencia részvételéért. Azt hiszik, hogy Franciaország a konferencián jóindulattal fog viselkedni Ausztria iránt.

Megindult a munka Salgótarjánban.

Salgótarján, május 15. A várost és a gyártelepet fenyegető veszély elmúltával, a bányászok, akik ott hagyták az aknákat, hogy fegyverrel a kezükben védjék meg a proletárállamot — leszerelték és felvették a munkát. A tanácsköztársaságnak ebben a legnagyobb jelentőségű bányájában a *szénkitermelés teljes erővel megindult*, aminek következtében rövidesen az általános *szénhiány* csökkenése várható.

Felhívás.

Valamennyi volt gazdasági és számvívő *telő 40 éves koráig* bászrólag tartozik jelentkezni a vörös hadseregbe *szolgálati* tételre a hadügyi népbizottság 40. osztályánál (a vidékiek tavirallag). Jelenteni tartoznak: nevüket, foglalkozásukat, randfokozatukat. Aki folyó hó 20-ig a jelentkezést elmulasztja, forradalmi törvényszék elé állítatik.

Hadügyi Népbizottság

A proletárság kulturája.

Budapest, máj. 15. A közoktatásügyi népbizottság közelében alakult Szellemi Termékek Terjesztési Csoportja (IX. Lónyay-u. 34.) új helyiségében megkezdte működését. Ez a szerv vette kezébe a közoktatásügyi népbizottság összes kiadványainak: könyveknek, agitációs iratoknak, újságoknak rendszeres terjesztését. A csoport a vidék nagyobb városáiban, valamint a frontok fontosabb pontjain állandó fióknyi létesített. Ezek a fiókok foglalkoznak gondoskodni a polgári lakosság részére elárulási hely: a létesítéséről is.

A Szellemi Termékek Terjesztési Csoportjával együttesen működik a hadsereg propaganda osztálya. — A propaganda osztály ezután felkéri a vörös hadsereg minden tagját, a vidéki direktóriumokat és a tanácsköztársaság minden hívét, hogy nehéz, de *örökös* fontosságú munkájában támogassák. Örömmel fogad minden irást, minden konkrét javaslatot, amely katonáink szellemi növényének emeléséről szól. Hálásan fogad minden közérdeklő hírt, újságot a megszállott területekről, a megszálló csapatok hangulatáról, szelleméről, esetleges kívánásairól.

A terjesztési csoport és propaganda csoport együttesen kéri az összes újságokat — elsősorban a vidékieket — hogy lapjuk

egy-egy példányát, rögtön azok megjelenése után, küldjek be a közönség szerkesztőségnek. (Budapest, Lányai-utca 32.)

Az Imperializmus bökője.

Olasz keserűség.

Berlin máj. 15. A Berliner Zeitung jelenti: A „Corriere della Sera” hosszú cikkben panaszkodik azokról a szegényes feltevésekről amelyeket az antant Olaszországnak szabott. Olaszország elszigetelve áll. Nincs barátja s ahova néz csupa ellenséget lát.

Chlano, május 15. Az olasz sajtó alaposan foglalkozik a békeszerződés tervezetével és erős kritikát gyűrköl Anglia és Franciaország magatartása felett. A „Stampa” írja, hogy a béke, amelyet az igazságosság és a jog nevében készítették, nem egyebb mint Franciaország és Anglia lecsapathatatlanságának és a háború áldozatainak következménye. A békeszerződés egy rövidesen bekövetkező háború orálit hordja magával. — Anglia és Franciaország rabláncra vetnek hatvanmillió németet, akik — az éhség és a múlt rémes szenvedésében végsőig kimerülve — talán alá fogják írni a békét, de nem kösökhöz sokáig az idő, amikor a német-ség szótípi a ráraokott bilincseket.

A fehér terror.

Fülek, máj. 15. A hadseregparancsnok-ság megállapította, hogy a fehér gárda a csehek kivonulása előtt hat embert — a munkásság vezetőit — kivégeztetett. A holttesteket megosonkították, a ruhát róluk lehúzták. Három elvtársat tusztul magukkal hurokoltak.

A négyes tanács ülése.

Paris, május 15. (Havas.) A négyes tanács tegnapi ülése gazdasági kérdésekkel foglalkozott s a békeszerződésbe, illetve azt a feltételt, hogy Ausztria és Magyarország feltétlenül elismerik az antantnak Galiárián vonatkozó rendelkezéseit.

A katonai törvényszék ítéletei.

Budapest, május 15. A fővárosi katonai törvényszék a következő ítéleteket hozta: Sarkány József vörösről szolgálásban tanúsított hanyagság miatt 2 évi fegyházra, Ocsodán István ugyanezerért 5 évi fegyházra, Friedmann József és Verderer József ítéletéről 4-4 vörös hadsereg megbontásáért 3-3 évi fegyházra ítélte el. Pap Dezsol betöréses lopásért 1 évi fegyházra, Krámer János, aki Papnak a bűncselekmény elkövetésében segítkezett, 6 hónapi és Györfi István, aki a rabolt tárgyakat átvette és értékesítette, 10 hónapi fegyházzal sújtott a katonai forradalmi törvényszék.

Terjed a bolsevizmus

Pétevár, május 15. (Szikratávirat.) A bolsevista eszmék fellátározhatatlantul terjednek azokban a tartományokban is, amely legelőbb vannak a moszki keleten. Oroszország távol ázsiai részeiben is katonai és munkás-tanácsokat alakítanak, sőt toborzó bizottságokat állítanak fel, amelyek a vörös hadsereget szervezik.

Tűzvész Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, május 15. (Szikratávirat.) Tegnapi éjszaki tűzvész támadt, amely 800 házat elpusztított. Az itt levő angol, francia és egyéb tengerész csapatok segítségével nagynehezen sikerült a tüzet lokalizálni.

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHEL I. ültöp Fia
Könyv- és papírkötés
KÖNYV-ÉRTÉKESÍTŐ (Vendég máj.)

Irodaszerek, üzleti könyvek, papírok
hangszerek, diazmadaruk, játéktárgyak...

Melyik szüntársulat jöjjön Nagykanizsára?

Nagykanizsa kulturálgénye és a proletárság érdeke a jobb osztályozás társulatot követelik.

(Saját tudósítónktól.) Tegnep kellett volna megérkeznie Nagykanizsára annak a szüntársulatnak, amely eddig Zalaegerszegen és Alsólendván működött.

Mi nem akarunk ennek a szüntársulatnak az érvényesítése elé akadályokat gördíteni és nem akarunk vele szemben a teljesítmények köllő ismerete hiányában már eleve is agresszív fellépni, mert tudatában vagyunk annak a felelősségnek, hogy az a kritikai mértéket megülő szüntársulat pénzügyi csődjét vonná maga után, de egész Nagykanizsa nevében emeljük fel szavunkat, hogy Nagykanizsára csakis olyan szüntársulatnak adják meg a játszási jogot, amely Nagykanizsa kulturálgényeit kielégíti és a közoktatásügyi népbizottság intencióinak nevelő erejénél fogva megfelel.

A közoktatásügyi népbizottság a stagnonok megszervezését csakis abból a szempontból látta helyenvalónak és csakis azért küldte a magyar Tanácsköztársaság minden faluba szüntársulatokat, hogy a szorakoztatáson kívül, ami a kulturálgények elengedhetetlen előfeltétele, ezulonn a gondolatot terjeszse, lézéstünk csiszolja, erőlköselhet, nemesítse és oklasson.

Ha azt a köllt akarja szolgálni Nagykanizsán is a szüntársulat, amelyet a közoktatásügyi népbizottság céloz, úgy először is kell mérni Nagykanizsa kulturálgényét és magát a szüntársulatot.

Nagykanizsa proletáriátusáról megállapítható, hogy nemcsak fejlett szepérke van, hanem bizonyos vonatásokban színész-kvalitásokkal is rendelkeznek, amit a Timár Liza, Piros bugyellárás, A futórossza előadásai igazolnak. Annál inkább feltehető tehát, hogy egy utolsó osztályba sorozott szüntársulat nem fog a lémezott követelményeknek Nagykanizsán megfelelni, mert módjában volt már a proletárságnak neves művészek meghallgatásával, akik telenként özőnével lépik el Kanizsát, az izlést és tudását oly mértékben fokozni, hogy a pécsi szüntársulat előadásait — amely pedig a vidék első társulatai között foglalt helyet — szintén nivótlannak bélyegozte meg.

A jelek mindenesetre arra vallanak, hogy a szüntársulat a kitűzött célból semmit sem fog elérni.

Ezzel szemben azonban mindenkinek a célja az lehet, hogy Nagykanizsa egy olyan szüntársulatot kapjon, amely egy a közoktatásügyi népbizottság, mint a város kulturálgényeinek megfelel. Erre módot nyújt Jávör Ervin elvtársnak a soproni színház biztosságának ajánlata, amelyet a soproni színház nevében tett a nagykanizsai direktóriumnak. Mintegy kapóra jön ez az ajánlat, amely szerint a soproni szüntársulat teljes drámai és operett-társulatával máj. 16-18-20-ai körüli Nagykanizsára érkezo s a zalaegerszegi társulat egy hónapos játéktervével szemben 3-4 hónapot maradna Nagykanizsán.

Ha más körülményt nem is veszünk figyelembe csakis a szüntársulatok osztályozását, akkor is szemmel látható a két társulat közötti különbség. A soproni szüntársulat az Országos Színügyi Bizottság a II. osztályba sorolta, míg a zalaegerszegi társulat a IV. illetve a legutolsó osztályban szerepel.

Feltétlen a jobbat kell választani, mert ezt a proletár érdek is így kívánja.

Ami a zalaegerszegi társulatot illeti, ha megkapta volna már a játszási engedélyt, el lehet helyezni Pécán, vagy Zalaszentgróton, akár Balatonszentgyörgyön is, amhez a közoktatásügyi népbizottság feltétlen segítségül fog nyújtani, mert csakis így lenne az intenció megvalósítva. Es így a soproni szüntársulat fog ezen a nyáron Nagykanizsán játszani.

Lapzártakor alkalmunk volt Brónyal Lejos elvtársal, a direktórium tagjával beszélgetést folytatni, aki munkatársunknak a Kanizsára jövő szüntársulatról a következőket mondotta:

— A direktórium egy hónappal ezelőt

ndta meg a zalaegerszegi szüntársulatnak a játszási engedélyt, akkor, amikor még nem is volt meg a lehetősége annak, hogy Kanizsára erre a szüntársulatot kapjon. Már annak idején oly feltétellel történt az engedélyezés, hogy a szüntársulat a kanizsai előadások idejére elsősorban erővel fog ki-bővíteni, ami garancia arra, hogy nivós előadásokat élvezhessünk. Természetesen azonban, hogy mi ábbán az esetben, ha akadna rá mód, hogy a soproniakat szerezzük meg, ebbe feltétlenül bele menének. Épp ezért azt a javaslatot fogom tenni a zalaegerszegi társulat igazgatójának, hogy egyezzen meg a soproni társulattal ake, hogy a soproniak szerezenek működési helyet a zalaegerszegieknek s azok váltásá fel őket Nagykanizsán. Ha azonban ez már nem volna lehetséges, még mindig nem vesztettem el a reményt, hogy jó előadásokban lesz részünk, mivel hiszek az igazgatók a társulat kibővítesére vonatkozó igéretében: aggodalomra tehát nincs ok. A soproniakat pedig ebben az esetben is lehozhatjuk egy hónap múlva. (1.)

Szabadbéték.

A proletárforradalom első napján megszüntettük a takarékpénztári betétek szabad kivételét és elrendeltük, hogy csak az összeg 10 százaléka vehető ki. Erre a rendszabályra akkor feltétlenül szükség volt. Ha megengedték volna, hogy egész betéjét bárki egyszerre kivethesse, megeshetett volna, hogy a pénztáratételek csödbe jutottak volna, képtelenek lettek volna betevőiknek a pénzt kiadni. A burzsoáziáról fel kellett tételezni, hogy ki-szedett volna minden pénzt és igyekezett volna felforgatni az egész gazdasági életet.

A betétek kivételének korlátozására másfelől azért volt szükség, hogy a burzsoázia kültekezési lehetőségét megszorítsuk. Ha kiongedtünk volna venni minden pénzt, a nagybirtokosok és tőkésék tíz évre állták volna magukat készpénzzel és ugyanugy élhetek volna, mint eddig. Végül ellenforradalmi mozgalmak szervezését is nagyon megkönnyítette volna, ha az uralkodó osztály körülán mennyiségű készpénzzel rendelkeznek. Nincs ellenben szükség további korlátozásra azoknál, akik most helyezik el utjonan pénzüket az állami ellenőrzés alatt — azó pénztáratételekért, mert milyen eredeti pénzt lehet ma elhelyezni? Becsületess munkával szerzett, nem kizsákmányolásból szerzett pénzt. A kizsákmányolás immár két hónapja megszűnt Magyarországon. Ami pénz ma a takarékbába kerül, becsületess pénz.

— Ki tud ma pénzt elhelyezni? A munkás és tisztviselő, a kinok a bért a kormányzótanács megfelelően magasra emelte, de aki ezt a pénzt pillanatnyilag nem tudja kiadni, mert a háború, a termelés csökkenése és a korlátozott fogyasztás folytán nincsen elég vásárlási lehetőség.

— A munkás, vörös katonai, aki megkapja otthon a munkabérét és a harctéren a szoldját. A földműves, akiknek proletáriummal meghagyta a gazdaságát, a földjét, házát, állatját és akiket most az adófizetés alól is felmentett.

— A vörös katonai, az ipari proletár, a dolgozó földműves saját munkájával szerzett pénzt elhelyezheti csak el a pénztáratételeknél. Nekik tehát minden kedvezményt megadhatunk: teljesen szabad rendelkezést a betét felét és rendes kamatozást.

— De nemcsak nagy előnyt szerző az, aki szentul pénzt helyez el a takarékbába, hanem szolgálatot tesz vele a proletárállamnak is. Mint minden mozgósítás alkalmával, úgy most is felbukkan egy kellemetlenség: az apró bankjegyek hiánya. A fronra menő hadsereg óriási mennyiségű aprópénzt visz magával, amely végsőrendményben ottreked a falvakban a földműveseknél és bolosoknál. A katonák apró bevásárlásai nyomán. Ezek az apró bankjegyek hiányzanak most a forgalomból.

amint ez ilyenkor már szokott lenni, mindenki attól félve, hogy majd kifogy az apróból, visszatartja magánál, s ezzel növeli az aprópénzhiányt. Elsősorban tehát arra volna szükség, hogy az apróbankjegyek, az 1, 2, 10, 20, 25, 50 koronások kerüljenek vissza a tanácsköztársaság pénztételeihez. 200, 1000 és tízezer koronás bankjegyekre kevésbé van szükség.

A munkások logikélmesebben az általuk kiütöndön ismert, régóta az ő tulajdonukat képező általános fogyasztási szövetkezeteknél helyezhetik el fölösleges pénzüket. Tegyük ezt meg! Gyűjtösek egy kis összeget arra az időre, amikor nem kell már hadi szereket gyártani és minden proletárnak módjában lesz szép butori, rendes ruhát, sok jó könyvet, minden egyebet vásárolni, külföldre utazni. Akkor jó hasznát fogja látni a megakartott pénznek.

Elhelyezheti bárki felesleges pénzét az országos bizalomnak örvendő postatakaróknál, amely az országban jóformán minden kis falujában fellelhető. A kisgazdák végül elhelyezhetik fölös pénzüket az ő régi jól bevált intézményüknél az Országos Központi Hitelszövetkezetnél, amelynek a központi szövetkezeteknél, amelyeket kisgazdák vezetnek és amelyek abszolút biztonságot nyújtanak a betevőnek.

Ismétöljük: mindenki, akinek van pénz, most már nyugodtan elhelyezheti, bármikor újra kivetheti: sem adó, sem vagyonelkobzás semmiféle formában nem fenyegeti azt.

Vargha Jenő
néphívtos.

Nagy értékek a zárt letételekben.

Az Almássy grófok diadalmja ötven éve érinetlen maradt.

Most, hogy a bankokban a zárt letéteket leltározzák, az ipari munkások és földműves szegények nehéz munkájából hasznát kövessék a burzsoáz és a kincsek a kincsek a dolgozó tömegek szempontjából nem képviselnek értéket, csupán azt a célt szolgálják, hogy a burzsoa esztelen fényűzési szenvedélyét kielégítsék.

A bankokban délután és délután dolgoznak a zárt letétek leltározásán. Legutóbb a bizottságok számát is szaporították, így a kereskedelmi bankban hét bizottság leltározza a zárt letéteket. Az összes eddig előkeült kincseket felmúlja a Leszámlított Bank egyik zárt letéteiben: tárt diadalm, amely az Almássy grófok tulajdona. Kis börtökben őrzik az óriási értéket képviselő ékszer. Rendkívül értékes kincsek kerültek elő a Csekonics grófok letéteiből is. A Leszámlított Bankban őrzik a Bathány grófok letéteit. Ebben rendkívül becses díszmgyártart találtak. Az egyik bankban egy 1889-ik évből való letéte leltároztak. Ehhez azóta sem nyult senki, tehát éppen 50 évig maradt érinetlenül. A régi tulajdonos unokájának hűga jelentkezett a leté felnyitására.

A Kereskedelmi Bankban igen sok olyan nagyértékű díszmgyártart találtak, amelynek értékes ékköveit külön fogják felbecsülni. Ilyen díszmgyártart Hegedűs Lóránt, Bene Ödön és gróf Bolza letéteben találtak. Bolza díszmgyártart felszerelésében különösen a díszkard igen nagy értékű. Több színeszínű emlékezt ezüst koszorúit őrzik meg a zárt letétek. Ugyancsak a Kereskedelmi Bankban őrzik a Vigyázó Ferenc-füle letéteit, amelyek tartalmát tulajdonosa a Nemzeti Múzeumnak ajándékozta. Főleg díszmgyártart, család emlékeztőgyártart és ékszernek vannak a letéteben, amelyeknek leltározásánál a Nemzeti Múzeum kiküldöttei is ott lesznek. A Kereskedelmi Bankban őrzik egy újjvédiki kereskedő letéteit, amelyben 10 bál harisnya van felhalmozva. Minthogy a tulajdonos megszállott területeiről van, letéteit nem leltározták.

Leltároztak ezenkívül fehérneműt és ruhaneműt is. Leltározás után bizottságilag ismét lepecsétolják és visszahelyezik az értékeket.

HIREK.

NAPTÁR.

A nap két 4 óra 26 perccor, nyugszik 7 óra 26 perccor.
A hold két este 8 óra 9 perccor, nyugszik délután 4 óra 28 perccor.

1919.
május
16
Péntek

— **Hivatalos frontjelentés.** A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti május 14-iki kelettel: Losoncra délre járócsatározások és időnként tüzéségi harcok. Egortól északra és északnyugatra felderítő osztagaink tért nyertek. A többi harconon a helyzet változatlan. **Hadsereg-főparancsnokság.**

— **Rendelet.** Ismétellen figyelmeztetem a közönséget, hogy a villamos áram fogyasztása úgy világításra, mint vízvezetékek hajtására **előbbi intézkedésig tilos.** A villamos áram előállításának könnyebbéddése után is majd csak a minimális mértékben lesz az áram fogyasztása megengedhető. Ezért elrondelem, hogy minden villamrámfogyasztó jelentse be a Csengerly 6. alatti villamos üzletben, hogy a nála felszerelt lámpák közül mennyire és melyekre van okvetlen szüksége. A nélkülözhető lámpák le fognak pecsétoltni. Mindenki majd csak az engedélyezett egóket használhatja és csak azok után fizeti az állánydíjat. Aki jelen rendelet intézkedéseinek eleget nem tesz, forradalmi törvényszék elé kerül. Nagykanizsa, 1919. május 15. **Termelési biztos.**

— **Nagykanizsa romokban.** Tegnap ezen a helyen cikk formájában foglalkoztunk 13 ház összeomlásával és ma már újabb ház összeomlást jelentették nekünk. A Kölcsey-utca 3 szám alatt történt az újabb katasztrófa. Kiszálltunk a helyszínre, ahol megállapítottuk, hogy a ház 186 évvel ezelőtt épült. Méhes Kálmán keszthelyi plébános tulajdona, aki emberemlékezet óta a ház renoválására egy fillért sem költött. A ház hátulad részében a plafont tartó gerendák ketté vannak szakadva és a fal meg van repedve. A házban való tartózkodás életveszélyes, a lakót Spiegel Géza kereskedőt kiköltöztették. — A ház mögött levő fáskmarról szintén megállapítottuk, hogy napok kérdése az összeomlása, de különös figyelmet érdemel a Kölcsey-utca 5 számú ház is, melynek a fala ketté van repedve (ami rogyoglyal van kitömve), a házteteje be van szakadva a falon, vizes voltánál fogva valóságos póneszerdők vannak. Ezzel a házzal még rövidesen fogunk ezeken a házakon találkozni.

— **A villamos-áram korlátozás.** A villamos-áram használatának három napos tilalma a mai nappal lejárt. A termelő biztos a tilalom ezután a további intézkedésig meghosszabbítja. — Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a tilalmi rendelkezéseket a legszigorban tartsa be, mert a tilalom megszegőit forradalmi törvényszék elé állítják. — Itt írjuk meg, hogy a forradalmi törvényszék vádbiztos az Osztrák-Magyar bankok és Grosz Ignác ellen megindította az eljárást. Az előbbi ellen a vízvezetési motor, az utóbbi ellen a villamos lámpa használata miatt indult meg az eljárás.

— **Értesítés.** A vallás és közoktatásügyi népbiztoság szellemi tanácsa Nagykanizsán a város háza épületében, a Kazinczy-utcai oldalon fiókot állított fel. Felhívjuk a községi Tanácsok tagjait, hogy mindenféle propaganda-rüperatokrét jelentkezzenek Bogdy elvtárnál. (Telefon 92.)

— **Keszthely — Budapestért.** Keszthelyről írják: A Keszthely környékbeli gazdák a múlt héten gyűlést tartottak, amelyen **Bojthe** Kelenen elvtárs, Zalamegye közéleti biztosának felszólítására a következő élelmiszereket, illetve terményeket ajánlottak fel Budapest részére: **Peletich** Tassilo (képv. Vidasfalvy Ernő) kb. 5000 kg. tengeri, kb. 1000 kg. kölest, kb. 1000 kg. hajdínát. **Malatinszky** Ferenc 800 kg. búzát, zalavári gazdaság 10.000 kg. búzát, 5000 kg. kölest, 5000 kg. rozst, **Oltyai** Guidó Szentgyörgyvári, 3000 kg. rozst, **Reischl** Richárd Balaton-

hidvég pta. 3800 kg. buza, 2200 kg. rozst, 5000 kg. árpa, 4200 kg. tengeri (csövesen), 80 kg. bab és 4500 kg. cirok mag.

— **Megszűnik az Építő Munkások Tanácsa.** A tanácskormány intenciója szerint az egész országban egységesen szervezik az építési munkák vezetését: országwide megalkultak már az **építési direktóriumok**, amelyek nem munkaadó vállalatok, hanem csak irányítási, ellenőrzési fogják az építési munkálatokat és a kivett **szakszervezeteknek** hagyják meg. Mint köztudomású, az építési direktórium **Fater** Mihály építőmester elvtárs elnökléte alatt Nagykanizsán is megalkult. Mindaddig, míg tényleges működését megkezdheti, a felszámoló **építő munkálváltató tanács végzi továbbra is az anyagbeszerzést és szétosztást és befjezi a már folyamatban levő munkákat.**

— **Haldózás.** **Vidéczy** Ferenc volt takarékpénztári tisztviselő szerdán délután hosszas szenvedés után meghalt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a gyászházban. (József főherceg-ut 51.)

— **Felhívás.** Felhívjuk a vidéki elvtársakat, hogy azok, akik „Népszava” és „Vörös Újság” elarusítását vállalták, jelentkezzenek a közoktatásügyi népbiztoság szellemi tanácsának nagykanizsai fiókjánál. (Városház épület Kazinczy-utcai részében. Telefon 92.)

— **A Nagykanizsai Tornaegylet** szombati estélye iránt városzerte nagy az érdeklődés, ami nem is alap nélkül, mert a változatos műsoron kívül nagyban fogja a hangulatot emelni a világposta és a szépségverseny is. A „világposta” a következőképpen fog működni: mindenki egy számot kap, amelyet feltűnő helyen kell viselni. Ez a szám lesz az illető címe. Sok humoros jelenet származik majd abból, ha a feladók is csak a számmal nevezik meg magukat. A lapokat amatőrpostások kézbesítik. Nagy várakozással nézünk a szépségversenyre is, amelyre két szép díj van kitűzve. Jögyek még kaphatók **Szerb Ernő**é.

— **Katonaszínház Keszthelyen.** Keszthelyről írják: A keszthelyi vörös őrség kebelében proletártestvéreink szórakoztatására műkedvelőkből álló színtársulat alakult, amely 10-én kezdte meg működését a katonai lak-tanyában a „Falúrossza” című népszínmű előadásával. Minden héten szombaton és vásárnap tartanak előadást.

— **Előterjesztet kanizsai postatársak.** A kereskedelmi kormány a nagykanizsai 1. és 2. számú posta és táviradhivatalok tisztviselői karában 1919. január 1-ig visszamenő hatállyal az alábbi előterjesztéseket eszközölte: Főfelügyelők lettek **Harsay György** városi postafőnök, **Butor** Ferenc mozgópostafőnök, **Palfy** Zsigmond, **Kattauer** Ede, **Ferenczy** Gyula, **Gábor** Béla és **Vellák** János p. és t. felügyelő elvtársak; felügyelőkké léptették elő: **Antal** József, **Maaschler** István, **Tóth** Béla, **Németh** György és **Hutter** Géza főtiszt elvtársakat; főtisztekké pedig: **Döme** Lajos, **Pintér** Nándor, **Láng** Ferenc, **Szabó** Kálmán és **Molnár** István p. és t. tiszt elvtársakat.

— **A külkereskedelmi Hivatal** összekötő szakreferense. A Szociális Termelés Népbiztoságának külkereskedelmi hivatala felhívja mindazokat a népbiztosági hivatalokat és központi anyagelosztó hivatalokat, amelyeknek külföldről behozandó árukban szükségletük, illetve exportálható feleslegük van, kiküldik a hivatalt (II. Lánchíd utca 1. telefon 144—11.) megbízójuk nevét.

Pártügyek.

Élelmiszeri munkások csoportja holnap szombaton d. u. 5 órakor taggyűlést tart, a Munkásotthonban. Pontos megjelensét kér a vezetőség.

A női szabadszervezet tagjait az Irni-olvasni tanulásra jelentkezést kéri, hogy az előadások hétfőn, szerdán és pénteken tartanak meg, miért is szíveskedjenek ezen napokon délután 6 órakor a polgári léányokola helyiségében pontosan megjelenni. Beiratkozás hétfőn és szerdán d. u. 6—8-ig. Ugyanakkor minden tag a „Nőmunkás” című lapot teljesen díjtalanul megkaphatja.

A burzsoázia elleni harc új fázisa.*)

IV.

Nézzük a kérdési gyakorlati oldaláról. Tegyük fel, hogy az orosz szovjet-köztársaságnak az ország lehető gyors gazdasági fellendülésének céljából ezer elsőrangú tudósa és szakemberre van szüksége, kik a tudás, a technika és a gyakorlati tapasztalatok különböző ágaiban járatosak. Tegyük fel, hogy ezen „elsőrendű nagyságok”-nak, kiknek löbbsége természetesen a polgári erkölcsök által meg van rontva, bár kétségesen sopánkodik a munkások züllesztéséről — évi 25.000 rubelt kell fizetni. Tegyük fel, hogy ezt az összeget (25 millió rubelt) a legfontosabb szervezés-technikai feladatok különösen sikeres és gyors kivételének jutalmazására kifizetett díjakkal meg kell kétszerezni, sőt néhány száz nagyigényű külföldi speciálta bevonásával a négyeszeresére kell emelni. Akkor felmerül az a kérdés, vajjon tényleg tulságos-e a szovjet-köztársaságra nézve és meghaladja-e erejét az az évi 50 vagy 100 millió kiadás, mely a nép munkájának a tudomány és technika legújabb vívmányai szerint történő átszervezésére fordítatik. Bizonyára nem. A felvilágosodott munkásság és parasztság tulnyomó többsége helyben fogja hagyni ezt a kiadást, mert a gyakorlati életből tudja, hogy hátramaradt-ságunk milliárdok elvesztésére kényszerít bennünket, a szervezetszűknek, számitásoknak és ellenőrzésnek oly magas fokát azonban, mely a polgári értelmiségi körök „nagysága”-inak a mi munkánkban való általános és önkéntes részvételét hozná létre, még nem értük el.

Természetesen a kérdésnek van egy másik oldala is. Hogy a magas jövedelmek káros hatásával vannak úgy a szovjet-hatalomra, mint a munkástömegekre, ez tagadhatatlan, annál is inkább, mert a felfordulás gyorsasága következtében a kalandorok és csirkefogók bizonyos tömege férközött a szovjet hatalom közelébe, akik a mindenféle biztosok tehetségtelenjeivel és lelkiismeretlenjeivel karöltve, nem állják, hogy a nép pénzének elrablása terén legyenek „nagyságok”. De minden gondolkodó és becsületes munkás és szegény paraszt egyet fog érteni velünk és be fogja látni, hogy képtelenek vagyunk egy csapásra megszabadulni a kapitalizmus örökségétől, hogy a szovjet-köztársaságot ettől az 50 vagy 100 milliónyi rubelnyit adó* től, melyet az alulról történő általános számadás és ellenőrzés szervezése terén fennálló hátramaradétságtól megszabadítsunk, csak úgy tudjuk megszabadítani, ha szervezkedünk, a foglyelmet magunk között megszigorítjuk és saját sorainkat mindazoktól, akik „a kapitalizmus örökségét öröközik”, a kapitalizmus hágyómányait „fennlartják”, azaz a naplopóktól, semmittevőktől, az államjavarok eddigi összes meglopóitól (most minden föld és telek, az összes gyárak és vasutak a szovjet-köztársaság „államjavai”) megtisztítjuk. Ha az osztálytudatos munkások és legszegényebb parasztok „előcsapata” képes lesz magát a szovjet-intézmények segítségével egy éven belül megszervezni, fegyelmelni, összeszedni és egy hatalmas munkafegyelmet teremteni, akkor egy év múlva lerázzuk magunkról ezt az „adót”, melyet már előbb is — pontosan a munkás-paraszt munkafegyelmek és szervezési sikereinek „arányában” — csökkenthetünk. Mennd gyótsámban sajátítunk el mi magunk munkások és parasztok egy jobb munkafegyelmet és magasabb munkatechnikát, az által, hogy ezen célra a polgári szakembereket igénybe vesszük, annál hamarabb szabadíthatjuk meg magunkat az ezen szakembereknek fizetendő minden adóitól.

A termelésre és termelt javak elosztására vonatkozó általános számadásnak, és ellenőrzésnek a proletáriátus vezetése alatt történő szervezését célzó munkánk elmaradt a klizsámányolok közvetlen kisejáltiásának munkája mögött. Ez a helyzet alapvető jelentőségű, ha a jelen pillanatot és a szovjet-

hatalomnak belőle folyó feladatait meg akarjuk érteni. A burzsoázia elleni küzdelem súlypontjává válik egy ilyen számadás és ellenőrzés megszervezése. Csak ha abból indulunk ki, tudjuk a gazdasági és pénzügyi politika legközvetlenebb feladatait a bankok szocializálása, a külkereskedelem monopolizálása, a pénzforgalom állami ellenőrzése, a proletárszempontból megfelelő vagyon- és jövedelemadó bevezetése, a munkakötelezettség bevezetése terén, helyesen megállapítani.

(Vége köv.)

Nyílt-tér.

Megnyit!

Vindis és Rosenfeld fogászati műterme és laboratóriuma.

Csengeri-ut 2/a. I. emelet.

Arany-koronák, hidak szájtámasznélküli fogak és tömések. — Vid. Kék 24 óra alatt kielégítjük.

APRO HIRDETÉSÍK

A kanizsal felsőerdőben elveszett egy sárgaszőrű fehér hátú **egy éves kutyus**. A becsületes megtaláló illó jutalmán szívesül, ha Vörösmarthy-utca 44/a. sz. 1342 leadja.

Főzni tudó bejáró 8-2 óraig felvétetik, Kaufmann, Kazincz utca 2. szám. 1343

Intelligens német házasznonyt keresek 5. éves fiacskám és 13 éves leánykám mellé. Ajánlatokat a kiadóba kérek „J” jeligére.

Hirdetmény

Nagykanizsa város tulajdonát képező Felsőerdőn **1. hó 22 és 24-én** faárverés tartatik. Eladásra kerül, 221 drb. tuskó, 130 halom ágfa, 6 drb. szelődöntött fa. A vétel készpénzért történik és a vételár a helyszínen kifizetendő. Az. árverés **veggel 9. órákor** kezdődik. Nagykanizsa, 1919. május 18.

Rolkó Béza

v. ügy. tan. (főnöki)

7550/1919.

1344

Az építő munkáügyi tanács fejszámolása

Értesitem a közönséget, hogy az „Építő munkáügyi Tanács” megszűnik. Új munkát nem kezd. Az „Építési direktorium” működésének megkezdéséig az anyagszétosztást és beszerzést, továbbá a folyamatban lévő munkákat teljesíti.

A fejszámolás ezen munkáktól függetlenül történik.

Nagykanizsán, 1919. évi május 15.

Brónyai, s. k.

pol. megbízott.

A gőzfürdő

állandóan nyitva!

Borbély, tyukszemvágó, köpölyözés

gőzfürdő.

URANIA mozgóképpalot

Rosogyai-u. 4. Telefon 74

Szerdán és a következő napok

Az olasz kinematográfia legremekesebb filmalkotása. **Fernande Negri-Bouget** a szépségerőltető hírneves római színésznő és **Giovanni Gaultini** a turáni nemzeti színház művészeinek fellépésével a

Bohémmházasság

színmű 4 felvonásban.

Péntárnyitlás délután 3 órákor.

Előadás kezdete délután 6 és este 8 órákor.

VILÁG nagymozgósínlház

Sze vas színház. Telefon 74.

Szerda, csütörtök, péntek, szombat. Május 14, 15, 16, 17.

A HARANG

Schiller költeménye után.

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: Lya Ley.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órákor!

HIRDETÉSEK felvételnek

a Zalai Népakarat kiadóhivatalában

Garamvölgyi és Szemere dohánynagyáruda Nagykanizsa

Ajánlunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papirokat, szivar- és szivarka szopókákat, szivarka- és dohánycárcákat, — levelepapirokat és képslap ujdonságokat.

Pontos kiszolgálás! Bélyegáruda!

Zalai-Népakarat

A KORÁREGGELI

ÓRÁKBAN JELENIK

MEG, EREDETI TELE-

FONÉS TÁVIRAT

JELENTÉSEKSEL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán-kora reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve:

Egy hóra 7.50. korona

Negyed. évre 22.50

Fél 45.—

Egész 90.—

*) Lenin: „A szovjet-hatalom legközvetlenebb feladatai” első részéből.

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és Hirdetvénytársaság: Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám.
Szerkesztőségi és Hirdetvénytársasági telefonszám 28. | Nyemmel 112.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Hirdetési árak:
Egész évre . . . . . 80— korona
Fél évre . . . . . 45— korona
Mégvad évre . . . . . 22—50 korona
Egy hónapra . . . . . 7—50 korona

A forradalmi kormányzótanács kilencvenkettedik az. rendelete.

1. A magyar Postatakarékpénztár által kibocsajtott pénztárjegyeket mindenki köteles törvényes fizetési eszközként bármily mennyiségben elfogadni.
2. A magyar Postatakarékpénztár a kibocsajtott pénztárjegyek teljes értékét köteles az Országkassza-Magyar bank bankjegyekben leltébe helyezni.
- A Postatakarékpénztár a pénztárjegyekért teljes vagyonával felel.
- A Postatakarékpénztár jegyelért a magyar Tanácsköztársaság külön kezességet vállal.
3. Aki a Postatakarékpénztár pénztárjegyének elfogadását megtagadja forradalmi törvényesség elé állítandó.

Budapest, 1919. május 16.

A Forradalmi Kormányzótanács.

Rendelet.

- Minden magántulajdonban lévő telefon és táviróvezeték, telefon és távirókészülék és alkatrész a magyar katonai táviróosztály anyagkezelési osztályának (Budapest, Dillő-ut 102.) c. hó 25-ikéig okvetlenül beszolgáltatandó.
- A beszolgáltatás alól mentesek:
1. Az állami táviró (pósta) tulajdonában lévő anyagok.
  2. A vörös őrség telefon- és táviró-felszerelése.
  3. Gyárakban és üzemekben felszerelt telefonok.
  4. Azon gyárak készletei, amelyek telefon és táviró-anyagok, illetve kábelek készítésével foglalkoznak.
  5. Magánosoknak a pósta és táviró által felszerelt telefonjai.
  6. A vasutak felszerelése.
- Esetleges felmentésekért a hadügyi népbizottság műszaki és gazdasági osztályához kell fordulni.
- Aki ezen rendeletnek elegendő nem tesz, forradalmi törvényesség elé állítatik.

Hadügyi Népbizottság.

A nagykanizsai szociálista párt végrehajtó bizottsága ma este 8 órakor a pártlíkárág helyiségében állat tart.

Termeljetek!

A föld szabad, a föld a dolgozó proletároké. A diktatúra lerázza rólatok a plócákat, a munkásnyomorító, henyé és dözsölő földesurakat. A proletárfuralom elkergette a fiz és szőzezerholdas paradicsomokból a kizsákmányoló grótokat, püspököket, bankárokat, nagyipárokat és nagyhatalmu engedelmese halcsárakait, hogy ezentúl ők is csak igazl munkával érdemelhesék ki a termőföld édes kenyereit és az élet minden más javát. *De az igazságosztó munkásuralom a birtokaitokban hagyott benneteket, akik a ti kis földeteket véres verejtékkel magatok tartátok és magához emelt benneteket is egészen alul maradt földmivesszégények.* A kis és törpebirtok, házastul; istállóstul, igásbarmostul, apró jószágostul és szerszámostul „ne nyulj hozzám” s

akinek semmi egyebe sem volt, mint éppen csak a két dolgos, kérges keze. azt megugy ölte szerelő erős szlvéhez a ránk kö szőntőn magyar szocialista állam, hogy most már nem kell félni se koplóstól, se más gondtól, mert *ő is emberré, egyenlő testiverré lett mindenkiél.*

Falu népe, proletárlésivérek, most, hogy előtrőltek az adó is, most már tudjátok, milyen világ járja ebben az eddig félrevezelt országban és elképzelhetitek, hogy milyen lövő vár a dolgozó emberekre, minél ti vagytok. Hát legyen most helyén az eszeitek és sziveitek. *Ásódhoz, kapához, ekéhez, bozondához.* Dolgozzatok és termeljetek, elvtársak, ahogy csak a magyar ember tud igazában nekilátni a munkának, amlért rávirradt végre-valahára, hosszú százados kinszenvedések után a szabadság ragyogó ideje. Termeljetek olyan buzgósággal és okos magyar ésszel, mint még soha! *De ne csak magatoknak, hanem a ti leghevebb munkásleszivéreknek, a városiakóknak is, akik felszabadítottak benneteket a rab-ságból, a nyomorúságból.* Termeljetek az ország izmoson lüktető szivének, Budapestnek, ahol megcsináltuk a győztes proletárforradalmat, meg a többi városnak is, ahol mindenütt értelek dolgoznak, lázas szorgalommal az éjszaka és a nappal minden órájában. Elvtársak, a nagy városokban, a gépek, a gyárak és a tanult nagy elmék segítségével készült minden, ami nektek is kell: a ruha, a cipő, a szerszám, az eke, az építő eszköz, az újság, a könyv, meg a többi nagyszerű holmi, ami nélküli il sem tudjátok az életet fenntartani és élvezni. *Ha nincs elegendő gabona, liszt, kenyér, vetemény, aprójóság és tej, akkor fabatát se ér az egész kiverekedett szabadságunk.*

Idogomból, orosz leszivérintől, ha az elkövelező napokban meg is teremültek velük a fronton az összekötést, még bár

rövid ideig ugyan, de nem számíthatunk gyors gabonaszállítmányokra. Egyelőre csak magunkban bízhatunk, magunk vagyunk a mi legszilárdabb várunk, a mi igazi erünk; a mi jó helyeinknek megteremtői.

Elvtársak! Termeljetek acélos karral, lágluló mellet, nótás kedvvel, ugy mint mi, a nagyvárosokban, mert *hisz mienk minden hatajom, a proletároké a város, meg a falu tanácsaié,* a mi jobban értjük a magunk baját mint azok az önzésükbe fulladt esztelen kormányzó urak, akik ugy elrontották a dolgunkat, meg az egész világot. Falu népe, akinek magának van egy kis földje, *az háromszoros eredményre művelje meg.* Aki pedig még csak földmunkás, az fogjon össze megbonthatalan szövetségben, s most már listességes béreri, becslétes szerénységgel, kitartással kapálja, szánra, törje az áldott televényt, azokon az órlási birtokokon, a miiket bitorló gazdákítól számotokra elvett és szövetkezeti termelőföldé alakít át a munkások-, katonák- és földmivesszégények tanácsköztársasága. Gondoljatok csak a vesszőkötég példázására. Egy szál vesszőt a gyerek keze is eltör, de nyalábba köve, nincs az az erő, amely megbírkózzon vele. A föld áldása is sokszorosán gazdagabb lesz, ha nem különkülön, hanem hozzáértő vezetéssel és megfelelő felszereléssel együtt dolgozzátok meg.

Falu népe, proletárlésivérek, *fel munkára, áldott tavaszi termelésre!* Legyen hamarosan remérek hüvelyes velemény és korai láplálék, a a nyára aztán olyan dus aratás, hogy a leletek is beleremegjen megérdemelt büszke örömben. Gondoljatok arra, hogy nem foglalt mar benneteket semmiféle gonoszág, nincs rajtatok se lidérc, se osior, s lágluló üdövel így dolgozzátok édes mindnyájunkért.

Ezt kéri, ezt kívánja tőletek, de ezt parancsolja is nektek földmives elvtársak, a bersüllet és a magatok érdeke.

Mit tervez az antant Magyarországgal?

Rotterdam, máj. 16. Jól informált angol körökből jelenik, hogy Anglia és Franciaország semmi esélre sem engedik meg, hogy Németország és Németország szövetségére lépjenek. Az antantnak az a terve, hogy Ausztráli, Magyarországot, Jugoszláviát és Olaszországot gazdasági szövetségben egyesítik, amely Anglia és Franciaország ellenőrzése alatt áll. Természetesen erről csak akkor lehet szó, ha a poltikai, helyzet ezekben az országokban Anglia és Franciaország javára és az ő kívánságaik szerinti fog elődni.

Francia lap a magyar Tanácsköztársaságért.

Genf, május 15. A „Humanité” legutóbbi száma a magyarországi eseményekről többek között a következőket írja: Ugy látszik a románok jelentése Kun Béla bukásáról tulkört volt. A román hivatalos jelentés mint biztos tény jelentette Budapest elfoglalását. Ez azonban nem történt meg.

Senkinek nem lehetett volna kifogása az ellen, ha Kun Bélát és kormányát Magyarország maga buktatta volna meg. Ez azonban nem történt meg. A budapesti munkástanács impozáns egységgel a fegyveres ellenállás mellett döntött.

Tillakozik az ellen, hogy Románia Magyarország belső, szuverén jogaiba beavatkozzék. Franciaországnak ehhez a brutális erőszakhoz nem szabad segédkezet nyújtani.

Még nincsen eldöntve a harc. Az mindenesetre megállapítható, hogy a románok erőteljes marészsággal valótlanságokat jelentenek. A magyar csapatok egyre erősödnek és a jelek szerint meg is fogják állani a helyüket.

Megszűnik az aprópénzhiány.

5 és 10 koronás bankjegyeket bocsát ki a postatakarékpénztár.

Budapest május 16. Az aprópénzhiányon van hivatalos segíteni Lengyel pénzügyi népbiztos intézkedései. Lengyel elvtárs elrendelte, hogy a *környékben a pénzügyi azon gépeket amelyekkel vaspénzeket készítenek ismét teljes üzembe helyezték.* Ez az intézkedés meg fogja szüntetni a 10 és 20 filléres hiányt. Naponta egymillió korona értékű vaspénzt fognak verni.

A papirpénzhiányon úgy segítenek, hogy a forradalmi kormányzat általános felhatalmazást ad a postatakarékpénztárnak 5 és 10 koronás bankjegyek kibocsátására.

Az új 5 és 10 koronás bankjegyekért a Postatakarékpénztár valamint az Államkincstár teljes vagyonával felelősséget vállal. Az új bankjegyeket a postatakarékpénztár bármely fiókja bárki kívánságára osztják — magyar pénzre váltja be.

Kivégezték egy gyilkost.

Budapest, május 15. Május 2-án éjjel történt, hogy Vince Lajos vörösör házigazdáját Vándor Róbertet és feleségét meggyilkolta. A gyilkosság előzménye a következő: Vince Lajosnak a Lakáshivatal Vándoréknál utat ki lakást. Vince május 2-án éjszaka négy barátjával jött haza, akikkel együtt nagy zajt csaptak. Vándor emiatt panaszkozott egy másik lakónak, aki szintén vörösör. Vince ezt meghallotta, berohant Vándorék lakására és revolverből négy lövéssel Vándort és Vándornét megölte.

A forradalmi törvényszék Vince Lajost erőszakos fellépés, jogtalan tegevység miatt és gyilkosság miatt golyó általi halálra ítélt. Az ítéletet az Országház téren tegnap végrehajtották.

A forradalmi törvényszékek új rendje.

Szervezik a bíróságokat. — Csak a megye székhelyeken lesz forradalmi törvényszék.

A proletariátus hatalmának biztosítására és a forradalom rendjének megőrzésére alakultak meg a forradalmi törvényszékek.

Az első hetek tanulságai alapján a kormányzatnak az új bíróságok szervezésének megkezdéséről rendelni bocsátott ki a forradalmi törvényszékek új rendjét.

A forradalmi törvényszékek megszűnnek, illetve átszerveztetnek.

A járási forradalmi törvényszékek megszűnnek. Egyelőre — az új bíróságok megalakulásáig — a járási forradalmi törvényszékek is működhetnek, azonban csak a közbiztonság bűncselekmények felett. Politikai bűncselekményekre csak a megyei törvényszékek illetékesek.

A rendes bíróságok megalakulása után a forradalmi törvényszékek csak azokra a bűncselekményekre lesznek illetékesek, amelyek a Tanácsköztársaság, illetve a dolgozók uralmát veszélyeztetik.

A forradalmi törvényszékek tárgyalásai nyilvánosak, de ha a proletár állam érdeke megkívánja, a nyilvánosság kizárható.

Súlyosabb esetekben védő rendelendő ki. Védő mindenki lehet. A törvényszék ítéletét szótöbbséggel hozza. Halálos ítélet csak egyhangúlag hozható.

A forradalmi törvényszék ítéletei ellen 3 napon belül panasszal lehet fordulni az Országos Forradalmi Törvényszékhez, melynek elnöke és tagjai a forradalmi kormányzatnak választja.

A rögtönítélő eljárás is szabályozták. A statútumot a kormányzatnak rendelkezni el az ország bármely részében. A rögtönítélő bíróság a terhelt előállítás után azonnal állású. Tárgyalásai nem nyilvánosak. A védelmet kötelező. Porrovislatnak helye nincs.

Az új bíróság szervezésére vonatkozó rendelet rövidesen meg fog jelenni.

A vidéki városok átszervezése.

Rendezik a városi tisztviselők illetményeit.

Az átalakítás nagy munkájában rendkívül fontos szerep van a helyi népbiztonság városi osztályának. Ez az osztály a vidéki élet gépezetét a legkorábbi időn belül az új világrövidnek megfelelően igyekszik átalakítani. Az átszervezés folyamatban lévő munkájáról illetékes helyről a következő felvilágosítást kaptuk:

A helyi népbiztonság városi osztályán ezidőszakra a legfontosabb munka a háborús segélyek rendezése. A háború a városokat a legjelentősebb gazdasági helyzetbe sodorta s így a városok fokozottabb mértékben igénylik az állam segítségét ahhoz, hogy a gazdasági egyensúlyt biztosíthassák. A városi tisztviselői a legnehezebb helyzetben voltak az elnyomatás időszakában. Talán egyetlen egy tisztviselő osztállyal sem bánt oly méltatlanul a letiltott uralom, mint a városi tisztviselőkkel. Nem csoda tehát, hogy a munkát megbecsülő új kormányzat első kötelességének tartja, hogy a városi tisztviselő munkások illetményeit véglegesen megállapítsa, még pedig olyan korotok között, amelyben a közalkalmazottak egyes csoportjainál megtörtént. Az erre vonatkozó munkát már folyamatban van.

A proletariátus nagy küzdelmének közepette igen nehéz rövid idő alatt a városok szervezetét az új rendezés idejére, de ami lehetséges a népbiztonság tekintetében mindent megtesz. A városok új szervezetét a városi intézőbizottságok hatáskörét most dolgozza át a városi ügyosztály. Az új szervezet vezető irányelve az lesz, hogy úgy politikai, mint gazdasági tekintetben a lehető legmesszebbmértékű autonómiát és önállóságot fogadják kapni a városok. A kormány felügyeleti és ellenőrzési jogát, csupán abban a tekintetben fogják biztosítani, hogy az állam-szervezetben belül a városok is egyöntetűen kapcsolódjanak be az új Magyarország helyi közigazgatásába.

A földmívelésügyi népbiztonság a vörös katonákhoz.

Vörös katonák! Azok a bűmlatúra méltó eredmények, amelyeket a proletárikonosság az utóbbi napok sorsdöntő gráiban fel tudott mutatni, felelősséget hoztak, hogy a felkésztés, szervezés és pártfegyelm csodát teremtet. Ez tette képessé a proletárikonosságot arra, hogy vak bizalmával, vitázsgéggel és olaszánysággal az államot lépésről lépésre visszazorítsa, ez tette képessé a mi fju, bátor munkáscsapatunkat arra, hogy a nacionalizmus-hőbortól megmentsék az államot a tanácsköztársaság hatalmáról és erejéről.

Vörös katonák! Dicső méltó emléket ne felejtétek el, hogy a mi életét örök a mezőgazdaság. Az áldott anyaföld táplálja a falu népet, táplálja a város lakosságát; táplál benneteket és proletáriátusotokat, otthon maradt családtagjaitokat. Az áldott anyaföld tartja el az ország állatállományát, ez adja a lisztet, de ez szolgáltatja a húst, a zsírt, a tejot is. De ha azt akarjuk, hogy az áldott anyaföld megadja mindnyájunk mindennapi kenyerét, táplálni is kell azt. Jól tudjátok pedig, hogy földünket állatállományunk táplálja: ezzel munkáljuk meg földünket és ezzel nagyobbitjuk termelő erejét.

Kiméljétek és védjétek tehát állatállományunkat, de főleg annak alapját, fenntartóját: állattenyésztésünk tenyészanyagát. Ahol látjátok, hogy a tenyésztés veszélyben van, kövessetek el minden, hogy ez a pótolhatatlan kincs a közérdek és lélfenntartásunk érdekében megmentessék, biztonságba helyezzék.

Az egész ország szeme rajtatok függ! Ti alapoztatok meg most a jövőndő Magyarországot és most az az egyik főkötelességetek, hogy méntétek meg és óvjátok meg az or-

szág nagyértékű tenyészállományát. Erre kér benneteket az ország minden lakosa, kicsiny-nagyja egyaránt! Erre kér benneteket a Tanácsköztársaság!

Vörös katonák! Bizunk abban, hogy a pártfegyelm és proletárfőntudat most is megteszi kötelességét és meg fog feloltni a belé helyezett bizalomnak!

Földmívelésügyi népbiztonság.

HIREK.

NAPTAR.

1919. május 17. Szombat!

A nap két 4 óra 23 perckor, nyugszik 7 óra 30 perckor.

A hold két este 9 óra 50 perckor, nyugszik délután 5 óra 45 perckor.

A zászlók beszedésként minden nap délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig a pedagógiai iskola tornatermében tartják. A zászlókat nyeléstől kell beszedeltetni. Vörös és fekete zászlóra a beszedésként kénytelenem vonatkozik.

Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti május 16-iki kellettel: Északi front: Az ellenség Losoncól délre az Ipoly északi partján beásta magát. A salgótarjáni győztes harcokban csak annyunk nyolc géppuska, három mozkönyha és nagyobb mennyiségű gyatagsági és tüzérségi löszet. Egeről északra csapataink az ellenséget az Apátfalvától északra fekvő magaslatoakra szorították vissza. Keleti front: A Tisza mentén nagyobb csatározás. Déli front: Pécsről északra kisebb járó-csatározások.

Népgyűlés. A szociálista párt vasárnap délelőtt 11 órakor a városkőza előtt népgyűlést tart. Az előadás tárgya: a mai helyzet. A gyűlésen a budapesti központi párt kiküldöttei fognak beszélni. — Ugyanerről a tárgyról tartanak előadást a budapesti kiküldöttek Kiskunizsa városnegyedben is, ahol a szociálista part a gyűlést vasárnap délután 3 órakor, a Templom-téren rendezi.

Elfogták a csabrendeki ellenforradalmi puccs egyik szervezőjét. Sümegi tudósítónk jelenti: A csabrendeki ellenforradalmi puccs vezetőjét a sümegi direktórium közözlőlevel alapján mint Dövecserőt jelenti tegnap késő este elfogták. Az elfogott ellenforradalmár Radovics László 30 éves káplán, aki mint menekült tartózkodott Csabrendeken. Az ellenforradalmi puccsot, mint már megintuk; úgy akarták végrehajtani, hogy néhány pap több politikailag teljesen értelem suhancot felbuztatott, hogy támadjanak a direktórium ellen, amit azok meg is tettek. Erre nagy radalom támadt Csabrendeken és szelében-hosszában hangoztaták, hogy győződik az ellenforradalom. A Sümegről kiküldött karhatalmi kirendeltségeket lefegyverezték és másnapig ott tartották. Végre sikerült azonban a puccs rendezőt ártalmatlanná tenni és őket számszerint tizenkettőt a proletariátus forradalmi igazságszolgáltatásának átadni. A főcinkosok azonban, még idejében megugrottak és eddig csak Radovics László káplánt sikerült elfogni, akit már át is adtak a vadbiztosnak. A másik két főcinkos elfogatása végül a sümegi járási direktórium a következő körözünytet bocsátotta ki: A sümegi járási direktórium felkér mindenkit, akik az alatt megnevezettek hollétéről tudnak, hogy azt a sümegi járási direktóriummal azonnal közöljék és nevezeteket a legközelebbi forradalmi törvényszék elé állítsák: 1. Melzer József 80 év körül, őszhajú, magastermű Csabrendekre menekült brassói apátpártbányász és 2. Nagy Károly 30 éves, ősz, alacsony termetű, csabrendeki szabómester. A nevezettek a csabrendeki ellenforradalmi ténnyel vannak vádolva.

Egységesítették a női fűtéslést. A helybeli fűdászok tegnap határozatot hoztak, amely szerint az eddigi fűtéslést ármódokat hatályon kívül helyezték és új árszabályt léptettek életbe. Az új árszabály szerint a havi fűtéslést ábronnem 25 és 30 koronában állapított meg.

— **Hamburger népbiztos — hadtestparancsnok.** Székesfehérvárról jelentik: *Hamburger* Jenő hadtestparancsnok tegnap plakáton tudatta, hogy a Fejérvármegye területén levő összes katonai és civil hatóságok, — így az összes direktoriumok — és munkástanácsok felett átvette a főfelügyeletet. — *Hamburger* elvtárs a felügyeleti jog gyakorlásával Hevesi Ákos elvtársat bízta meg, míg ő továbbra is a 2. hadtest ügyeit intézi.

— **Emelkednek a tatarérbételek.** A MUNKA fálhivatalos budapesti könyvnyomtatás lapunknak: A tanácskormány egyik legutóbbi rendelete szerint az új bétekek felett a bevetők korlátlanul rendelkezhetnek. A rendelet kedvező hatása már is mutatkozik, mert a bankoknál nagy összeget lesznek ki az új szabad bételek formájában elhelyezett tőkék. A pénzeket sikerült nap-nap után egyre jobban az állami bankok felé vonzani, mert mindenki belátja, hogy semmi értelme sincs a pénz eldugásának. A postatakarékpenztárnál áprilisban száz millióval emelkedett a tatarérbételek-állomány és előreláthatóan májusban még nagyobb lesz az emelkedés.

— **Az Imperilálzmus áldozata.** A román bojárak felhatalon átvágya sok-sok existenciát tett tönkre, semmisített meg. Egy ilyen szomorú sorsú nő került most Nagykanizsára. Övönő volt Erdélyben s amikor a románok betörték, menekülnie kellett. November óta járja az országot és nem tud magának otthon teremtene. Szívesen vállalna állást gyermekkel mellett, aki alkalmazni kívánja, jelentkezzék a nők szabadszervezetnél.

— **Tapolca Keszthelyt javasolja Balatonvármegye székhelyéül.** Tapolczi tudósítónk jelenti: A járási munkástanács legutóbbi ülésén dr. Buzás elvtárs hosszabban beszámolt a lecsentendő Balatonmegye szükségességről, majd javaslatot terjesztett elő, mely szerint a Balatonmegye megalakítását helyesli és székhelyül Keszthelyt ajánlja. A határozati javaslat a tervezet megindokolása után azaz végződik, hogy ha a tanácskormány ezt a tervezetet nem hagyja jóvá, úgy a Tapolczával szomszédos 4 járásnak Tapolca székhellyel lennie egyesítését fogják szorgalmazni. Az előterjesztett határozati javaslatot vita követte, mire a tanács Pollák elvtárs felvilágosító szavai után a benyújtott javaslatot elfogadta.

— **A forradalmi törvényszék ítélte.** Zalaszentgróti tudósítónk jelenti: A zalaszentgróti forradalmi törvényszék *Hamburger* Bernát zsalaszentgróti lakosát, mivel a kormányzatnác rendlete cselekedéséért építkezéshez a helyi munkástanácsot engedélyt nem kért, 3000 korona pénzbírságra, behajthatatlanság esetén 30 napi elzárásra ítélte.

— **Szociológiai tanfolyam Nagykanizsán.** A közoktatásügyi népbiztoság értesítette a Nagykanizsai Direktóriumot, hogy a helybéli munkástanácsból alakul közművelődési bizottságból alosztályt kell szervezni, melynek feladata az lesz, hogy kizárólag a felnőttek oktatását végezze. Ezen nagy kulturális és politikai jelentőségű intézményt azonban nem egymaga a nagykanizsai direktórium fogja megszervezni, hanem a munkában a közoktatásügyi népbiztoság kiküldöttjei is résztvesznek. E célból a közeli napokban Nagykanizsára érkeznek a közoktatásügyi népbiztoság kiküldöttjei: *Enslaw J.* Emil és *Veszolovszky Gyula* elvtársak, akik most ugyanezen küldetésben dunántúli községekben vannak. Megérkezéssel a direktórium gyűlést fog tartani, amelyre meghívandók a tanácsok, a tanácsok, mérnökök, orvosok, jogászok, a szociálista párttitkárság a szakszervezetek, a bizalmi férfiak és mindenki, aki felnőtt embereket tanítani képes. A tanfolyam órát a moziban lesznek, ahol az előadásokat vetített és mozgó képekkel fogják illusztrálni.

— **A cseplési benzín biztosítása.** A MUNKA fálhivatalos budapesti könyvnyomtatás lapunknak: A cseplésihez szükséges motorhajtó anyagnak a közel időben való biztosítása céljából szükséges, hogy minden cseplőmotor tulajdonos szükségletét legkésőbb é. hó végéig az eddig szokásos módon és az eddig használt úrlapokon, amelyek a motor-

hajtó anyagot szállító cégeknek kaphatók, okvetlenül bejelentse és pedig benzín vagy benzol szükségletét a földművelésügyi népbiztoság II/1. tájajmvelési ügyosztályánál Országház-tér 11.) nyersolaj gépszár mindenfajta kondécsolaj szükségletét pedig az Ásványolaj Hivatalnál (József-tér). A bejelentésben a motorhajtó anyagnak nevét, pontos lakhelyét, motorjának létejét, a szükséges anyagok mennyiségét, valamint a gyárat, illetve céget, ahonnan a szükséges anyagot beszerezni kívánja, pontosan fel kell tüntetni. A felsorolt összes adatot helyességét az illetékes munkástanácsok által kell igazolni. Igazolás nélküli, vagy hiányos bejelentéseket nem vesznek figyelembe. Minthogy a benzint és benzolt szétosztó cégek azt panaszzák, hogy a motorhajtó anyagnak a nekik kölcsönadott hordókat nem küldik vissza, a motorhajtó anyagnak saját jól felfogott érdekében ne csak a kölcsön hordókat küldjék sürgősen vissza a cégekhez, hanem a saját hordókból is küldjenek ahhoz a gyárhoz, amelyre a benzínbeszerző engedélyt a földművelésügyi népbiztoság kiállította. Ellenkező esetben a gyár kölcsön-hordó hiányában a benzint nem szállíthatja és az e miatt tett panaszok nem vehetők figyelembe.

— **Közélemezési közlemények.** (Zsirjegyek felülbégyezése.) Ertesítjük a város lakossága, hogy ezentúl csak az élelmézési hivatal által felülbégyezett zsirjegyek érvényesek. Zsirjegyre jogosultak mutassák be hatósági igazolványukat az élelmézési hivatalhoz és ugyanakkor a házbizalmi férfi felülbégyező terhe mellett személyesen igazolja, hogy az igonyló zsirt nem szerzett be, tengetit vagy árpat nem vásárolt, illetve nem termelt, sőt azt nem bízalt és nem vágott. Csak zsirjegyre jogosultak jelentkezzenek.

— **Az Országos Magyar Méhészet Egyesülete feloszlása.** A MUNKA fálhivatalos budapesti könyvnyomtatás lapunknak: A földművelésügyi népbiztoság 485 számú rendeletével az Országos Magyar Méhészeti Egyesületet és a Magyarországi Méhészeti Egyesületeket az Országos Szövetességet feloszlatta, illetve azoknak a Méhészek Országos Szövetességebe való beolvastását rendelte el és ezzel egyidejűen az ügyek vitelével ideiglenesen a Pestmegyei Méhész Szövetség elnökségét bízta meg. A földművelésügyi népbiztoság meghívottainak jelentésében a hónap 12-én a Méhészek Országos Szövetsége, illetve a Pestmegyei Méhész Szövetség a feloszlattal egyesült vagyont és tagjait átvette és helyiségében (Üllői-ut 25.) működését megkezdte.

— **Nem szabad az éretlen gabonát lekaszálni.** A nagykanizsai járási politikai megbízottja a következő felhívást bocsátotta ki: Tudomásomra jutott, hogy a nagykanizsai járásban be nem éret gabonát (rozsa, árpa stb.) kaszálnak a gazdák minden indoklás nélkül, valószínűleg etelési célokra.

Figyelmeztetem a községi direktóriumokat a forradalmi kormányzatnác rendletéről, mely ezt a leghatározottabban megtiltja. A kormányzatnác rendlete értelmében a rendelet megsegszögöt azonnal forradalmi törvényszék elé állítatom s minden ilyen esetben a legnagyobb szigorúsággal fogok eljárni, *Gótt Dezső* járási politikai megbízott.

— **A méhészetek kötelező bejelentése és leltározása.** A MUNKA fálhivatalos budapesti könyvnyomtatás lapunknak: A méhészetek megóvásához, azok kezelésének egységes irányításához és a löbbermeldehez fűződő közérdekből a földművelésügyi népbiztoság cz évi április 20-án kelt rendeletével figyelmezteti a méhészek közönséget, hogy arra való tekintet nélkül, hogy a méhészet köztulajdonba van-e véve, vagy sem, valamennyi méhészet tulajdonosa, illetve kezelője köteles 8 nap alatt a helyi munkács, katonács és földművelésügyi kiküldöttje jelenlétében méhészetéről kimutatást készíteni és azt az illetékes tanács útján a földművelésügyi népbiztoság méhészeti ügyosztályához beküldeni. A munkástanácsok által igazolt kimutatások alapján insüges méhészeladók megmentésére a földművelésügyi népbiztoság az idezett rendelet korlátozásain belül megfelelő kristálycukrot utal ki.

Pártügyek.

Szakszervezetek ügyelmébe. A vas- és fém munkások 100 pár, a fém munkások részére pedig 80 pár férfitökni kiutaltatik a 480 illióért. *Magdnalkalmazottak Szövetkeze,* (Csengery-ut 2 szám).

Magánltszívelők, kik a május havi tagsági díjat nem fizettek meg, tartoznak ma deig májusi tagsági díjukat kifizetni, ellenesetben a hátralékban levőket töröljük tagjaink sorából. A Magánltszívelők Országos Szövetségének Nagykanizsai Csoportja.

Magánltszívelők szakszervezetének állásnküli tagjait értesíti a választmány, hogy a következő állások vannak betöltésre: 1. főpóntázós, 1. ellenőr, 1. nyersböraktárnok, 6 gyors- és gépíró. A fenti állásokra reflektálók, kellő okmányokkal felszerelt folyamodványval ma déliótt 10-12 óráig a szakszervezet helyiségében jelentkezzenek. — **A vezetőség**

A magánltszívelők szakszervezete értesíti a tagokat, hogy a cernakiosztás ma szombaton délután 4-8 között és vasárnap déliótt 10-11-ig eszközöl.

A mészárosok és hentesek szabad-szervezete értesíti tagjait, hogy ma este 8 órakor az Ipartestület helyiségében fontos értekezletet tart.

A dlákok és llyumunkások vezetői (a nőkre is vonatkozik) felkérnek, hogy a ma délután 4 órakor megtartandó vezetőségi ülésen pontosan jelenjenek meg.

Legujabb.

Bécsi magyar tiszték betörési kísérlete Magyarországra.

Az osztrák hadügyi hivatal támogatja az ellenforradalmárokat. — Meghívult a puccs! — A rendőrség letartóztatta az ellenforradalmárokat.

Bécs, máj. 16. Az „Abend” legnapl leleplezése után felezőhíroldák *Kell Ernő*, hogy nyilatkozzék a magyar ellenforradalmárokhöz való viszonyáról. *Kell* azt mondja, hogy ő a német népeken élveiml szándékolt erőszakot, a magyarok rablását és fosztogatását akarja megakadályozni.

Az „Abend” ma folytatja leleplezését, amelyekből kilátnik, hogy a bécsi magyar illekek szervezett katonai támadást akarnak Magyarországra ellen indítani, hogy visszaállíthassák a kapitulálta uralmat.

Az ellenforradalmárokat első csapatának csillórtökön kellett volna elindulnia. A jelentkezőket lapstromozták és beosztották.

Az újabb jelentkezőknek — amin az Abend leleplezése után csodálkozni nem lehet — pénzeket és szombator jelölték meg az elindulás napjára.

Az érdekeltek legyekéi már tegnap be kellett volna mutatni *Kell Ernő*nek, a hadügyi hivatal polgári biztosának. *Kell Ernő* azonban az „Abend” leleplezése után lemondott.

A rendőrség az ellenforradalmárokat ellen — akik között nagyszámban osztrákok, a németek nemzeti szövetségének tagjai, is vannak — megindította a hűnlygi eljárást.

Az „Abend”, mint jellemző tény említi meg, hogy a bécsi sajtó az egész eseményt agyonhallgatta.

A burzsoázia elleni harc új fázisa.*

V.

A szocialista átalakítással ezen a téren nagyon elmaradtunk (ezek pedig nagyon fontos dolgok) és pedig azért maradtunk el, mert a számadás és ellenőrzés általában tökéletlenül van megszervezve. Magától értetődik, hogy ez egyike a legnehezebb feladatoknak és hogy a háború által teremtett zűlélt viszonyok között megoldása csak hosszadalmas lehet, de nem szabad elfelejteni, hogy éppen ezen a téren a burzsoázia — főleg azonban a nagy számú kispolgárság és parasztburzsoázia — a legkomolyabb ellenállást tanúsítja, amennyiben a berendezkedő ellenőrzést alázza, például a gabonamonopólium alól kirántja a talajt és teretét hódít az üzérkedésnek és spekulációnak kereskedemnek. Azt, amit már határozatlanul kinyilvánítottunk, nem vittük keresztül az életben még távolról kielégítőleg sem és a pillanat feladata főleg abban áll, hogy minden erőnk azon átalakulás alapjainak üztelt, gyakorlati megvalósítására összpontosítsuk, melyet már törvénybe iktattunk, de nem váltottunk valóssággá.

Hogy a bankok államosítását tovább folytassuk és hogy a bankoknak változtatástalanul a szocialista társadalmi könyvelés esomópjaita való átalakulása felé haladjunk, ehhez elsősorban és mindenképpen tényleges sikereket kell elérnünk a népbank fiókjainak szaporítása, a betétek odavonzása, a közönség számára a pénzbevitel és kifizetés megkönnyítése, az „átsorgás” megszűntetése, a veszteségi pénzek kedvezőnek és a gazembereknek elfogása és elűzése stb. terén. Először a legegyszerűbbet az életben tényleg keresztülvinni és csak aztán a bonyolultabbakat előkészíteni.

Azokat az állami monopóliumokat (gabonára, bőrre stb.), melyeket már bevezettünk, meg kell szilárdítani és jobban rendbe kell hozni — és ezáltal a külkereskedelem állami monopóliumát előkészíteni, amely nélkül nem vagyunk képesek „adó” fizetésével a külföldi tőkéitől függetleníteni magunkat. És a szocialista építés egész lehetősége attól függ, hogy egy meghatározott átmeneti idő leforgása alatt egy bizonyos adó fizetése révén a külföldi tőkével leszámoljunk és belső gazdasági függetlenségünket megvédelmezzük.

Az adók növelésével általában és különösen a vagyon- és jövedelemadók növelésével rendkívül elmaradtunk. A burzsoáziától szedett hadisarc növelése, — egy intézkedés, mely elvileg feltétlenül elfogadható és érdemes a proletárium helyeslésére — azt mutatja, hogy e tekintetben Oroszországnak a gazdagoktól a szegények számára való meghódításának módszereihez közelebb állunk, mint a kormányzás módszereihez. De hogy erősebbek legyünk és lábunkra állhassunk, át kell térnünk erre az utóbbi módszerre, a burzsoáziától szedett hadisarcot egy állandóan és helyesen emelendő vagyonadóval kell helyettesítenünk, mely többet fog nyújtani a proletárállamnak és mely tőlünk főleg erősebb szervezetséget, a számadás és ellenőrzés szélesebb bevezetését követeli.

Kérdelmünk, a munkakényszer bevezetésénél újra azt mutatja, hogy elsősorban az előkészítő szervező munka van a napirenden, melynek egyrésztől végleg meg kell szilárdítani a már meghódítottakat, másrésztől pedig szükséges azon eljárás előkészítéséhez, mely a kapitalizmust „körül fogja zárni” és „megadásra” fogja kényszeríteni. A munkakényszer bevezetését haladéktalanul el kell kezdenünk, de nagy megfontoltsággal és fokozatosan kell keresztülvinnünk, hogy minden egyes lépést a gyakorlati tapasztalatokkal felülvizsgáljunk és természetesen — mint első lépést a gazdagok munkakényszerét vezessük be. Egy munka- és fogyasztási költségvetési könyv bevezetése minden burzsoá, köztöltük a paraszti számára is, ez lenne az első lépés az ellenség teljes „bekerítése”

*) Lásni: „A szovjethatóság legközelebbi feladatai” című művből.

és a termelésre és a termékek elosztására vonatkozó ténylegesen általános számadás és ellenőrzés megteremtése felé.
(Vége.)

Értessítjük a közönséget, hogy **felő hó 15-től kezdődőleg a kenyérsütés díját**

3 koronában

állspitjuk meg és egyben keressük a konyeret sütő felé lehetőleg **aprópénzt** beszerezni, mert nagyobb pénz váltása módunkban nem áll.

Tisztelettel

az összes sütőmesterek.

M. katonai áll.-parancsnokság Nagykanizsa.

705. szám/áll. par. 919.

A munkügyi és népjóléti népbiztosság 4020/III. számú rendelkezésére felhívom a Zalamegye területén 15 éves korig lakó orvosokat, hogy **felő 19-én 35 évig, 20-án 45 évig** a nagykanizsai állomásparancsnokságon délelő 10 órakor a hadügyi népbiztosság által kiküldött orvosoknál megvizsgáltassuk céljából jelenjenek meg.

Felülvizsgálati okmányokat, avagy betegségüket igazoló kórház-leletüket hozzák magukkal.

Nagykanizsa, 1919. május 15.

Katolai állomásparancsnokság Nagykanizsa.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tulajdonát képező Felsőerdőn **f. hó 22 és 24-én** faárverés tartatik. Eladásra kerül 221 drb. tuskó, 130 halom ágfá, 8 drb. szelődöntött fa. A vétel készpénzért történik és a vételár a helyszínen kifizetendő. Az árverés reggel 9 órakor kezdődik. Nagykanizsa, 1919. május 13.

Rikó Géza
gazd. tanácsos, főintéző.

Pályázat.

A Magántisztviselők szakszervezete ezennel pályázatot hirdet egy fizetéses

ügyvezető-titkári

állásra.

Pályázhat nemre való tekintet nélkül a szakszervezet bármely tagja. Pályázatok f. hó 20-ig a szakszervezetben beadandók.

Nagykanizsa, 1919. május 16-án.

Vezetőség

Magántisztv. Országos Szövetségének Nagykanizsai Csoportja

Borseprüt

bármely mennyiségben átvevünk, ha ez melldohánytelepünkre (Bathory-utca 4. sz.) szállítottatik.

Városi központi szeszüzde

11348

VILÁG nagyszínház Szarvas színház

Szerda, csütörtök, péntek, szombat. Május 14. 15. 16. 17.

A HARANG

Schiller **költömenő** után.

Dráma, 4 felvonásban.

Főszereplő: Lva Ley.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

URANIA mozgóképpalota

Szerdén és a következő napokon

Az olasz kinematográfia legremekesebb alkotása. **Fernande Negri-Finget** a szépségéről is hírneves római színésznő és **Giovani Gantini** a turáni nemzeti színház művészeinek fellépésével a

Bohémi házasság

színmű 4 felvonásban.

Pénztárnyitás délután 3 órakor.

Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor.

HIRDETÉSEK felvételnek

a Zalai Népakarat kiadóhivatalában

Garamvölgyi és Szemere

dohánynagyáruda Nagykanizsa

Alánljunk legjobb minőségű szivarka hüvelykeket, szivarka papírokat, szivar- és szivarka szopókákat, szivarka- és dohánycigaretákat, — levélpapírokat és képeslap újdonságokat.

Pontos kiszolgálás! Bélyegárda!

Zalai-Népakarat

A KORAREGGLI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKKEL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve:

Egy óra 7-50 korona
Negyed óra 22-50
Fél 45-
Egész 90-

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség az elnökhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut. 4. szám
Szerkesztőség az elnökhivatal:
Telefonszám 78. J. Nyomdai 112.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egy évre ..... 40.- korona
Fél évre ..... 25.- korona
Három hónapra ..... 15.- korona
Egy hónapra ..... 5.- korona

Ma délelőtt 11 órakor a városháza előtt népgyűlés lesz. Előadó: Vanus Károly elvtárs földművelésügyi népbiztos. Délután 4 órakor Kiskánizsán lesz népgyűlés. Előadó: Lukács Gyula elvtárs teljhatalmu politika megbízott. — Téma: A politikai helyzet.

Minden proletár ott legyen!

Elő az elrejtett pénzzel!

Néhány nap mulva már két hónapja lesz annak, hogy a proletáriátus átvette az uralmat. Ha a két hónapra visszatérünk, minden téren impozáns kézzel fogható eredményeket látunk. A mezőgazdasági termelés biztosított alapokra fektette a termelő szövetkezeti rendszert, az ipari termelés már amennyire a nyersanyaghiány megengedi, a legnagyobb rendben folyik. A jövedelmek megosztása és így a fogyasztás is megelégedően egyenletesé válik, sőt a forgalom lebonyolítása sem szenvedett az átmenetben súlyosabb rázkódást. Ami azonban a legkevésbé volt remélhető és amiben a kormányzatnádcs szakértelmének és célludatos energiájának igen jelentékeny része van: az új rendszer még pénzügyi téren is kiáltozza az átmeneti időszak túlsúlyát.

Ezeket a jelentős eredményeket veszélyeztetni az okatlan bizalmatlanság, amelyet egyesek a pénzforgalom biztosított rendjével szemben akkor tanúsítottak, mikor az otthon tartott pénzeket elrejtik, keresemények felesleges részét nem helyezik el a bankokban és különösen az aprópénzt zárják el a forgalomtól. Különböző áll ugyan az új koronás bankjegyek kibocsátása és ezzel az aprópénzhiány enyhítése, de meg kell mindenkinek érteni, hogy az új bankjegyek kibocsátása és a papírpénzforgalom szaporítása csak szükséges rossz, melyhez a kormányzatnádcs csak azért kénytelen nyulni, mert a pénzforgalom szabotálással szemben másképpen nem védekezhetik.

Akik nem képesek megérteni, hogy a pénz elrejtése mért bűnös és becstelen magatartás, azok gondolkodjanak arra, hogy a kormányzatnádcs gazdasági irányu cselekvésének legnagyobb eredménye: az árszínvonal megállítása, csak azért vált lehetségessé, mert a bankjegyforgalmat nem kellett ok nélkül és túlságosan szaporítani. Míg a proletárdiktatúra előtt a kereskedők éppen úgy, mint a fogyasztók egész természetesen találtak, hogy az árvizsgálobizottság által megállapított árakjuk túllépjék, addig ma az üzleti bizalmifértek ellenőrzése ezt teljesen lehetetlenné tette. A termelőszövetkezetek haróságilag megállapított árakon bocsátják az élelmicikket a városi proletáriátus rendelkezésére és ők az iparicikket ugyancsak maximális áron kapják.

Azonban az árszínvonal további rögzítése a hadi kiadások növekedése követ-

kezében nehézségekbe ütközik. Hogy ki lehessen fizetni a proletárkatonák zsoldját és a hadiüzemek költségeit, kénytelen a kormányzatnádcs a bankjegyforgalmat szaporítani. Már pedig azt mindenki tudja, hogy minél több pénz van forgalomban, annál kisebb a pénzegységnek vásárló ereje. Ha azt akarjuk tehát, hogy az árszínvonal változatlan maradjon és a drágaság ne növekedjék, annak elérésére szükséges, hogy legalább ugyanolyan mértékben, mint a bankjegyek szaporítása történik, a forgalomban levő fölösleges bankjegyek a bankokban helyeztessenek el. Mindenkinek

érdeke, hogy ez így legyen, mert hiszen a drágulás mindenkit egyformán sújt.

Ha a bankjegy elrejtésének eddig nem volt létjogosultsága, csak magyarázat akkor az is megszűnt azóta, amióta a kormányzatnádcs elrendelte, hogy az otthon elhelyezett összegek felett, mindenki szabadon rendelkezhetik. Senkinek sincs oka arra, hogy pénzt otthon tartsa, kivéve azt egyfelől az egyéni rekvirálás kockázatának, hozzájárulva másfelől ahhoz, hogy a proletáriátus uralmának gazdasági nehézségei okatlanul megszorodjanak.

Az ukránok áttörték a román frontot.

Moszkva, május 17. (Szikratévé) A szovjetkormány mai jelentése: Ukrán csapatok ma áttörték a román frontot. Tiviszpolarnál átlépték a Dnyesztert és elfoglaltuk Csahbruca városát. Kazán és Perm között megkezdődött a vörös csapatok offenzívája. Orrosi és Bjelosszovskét elfoglaltuk. Kámába bevonultunk.

Selejtől délre folyik a harc. Offenzívánk Luganski vidékén túl halad. Brigosjevsknel egy román ezred megadta magát. 70. foglyot ejtettünk. A keleti front csapatai nagy számban partolnak át hozzánk. A vörös hadsereg Sierali ellen előrehalad. Burgamb elfoglaltuk. Április 26. óta a Volgán és mellékfolyóin megindult a hajózás.

A füleki borzalmak.

Egy szemtanú a kivégzések leíróljáról.

Füle, május 17. Fuchs Kálmán, államvasuti felügyelő, aki a füleki állomáson teljesít szolgálatot és közvetlen közelből látta a kivégzéseket, a következő vallomást tette a csehek kegyetlenségeiről:

— Szolgálatban voltam és a váltóór házból néztem végig a kivégzéseket. Először Ernstein mozdonyvezető elvtársat hurcolták elő. A fűtőház melletti deszkabódék falához állították, mert először nyíron akarták lőni. Később mégis sikerült nekik villanydrótot keríteni. A szerencsétlen embert a patak partjára hurcolták, hogy ott felakasszák. Arnstein ellenállt, verekedett és két embert a patakba dobott. Csak úgy bírtak vele, hogy puskatussal halántékán ütötték, amíg elalélt. Kábel és telefon drótot kötötték a nyakába és egy akácfa ra húzták. Mikor már lögött fegyverrel ütötték. Rövid idő mulva levették és bajonettel oldalba szúrták.

— Utánna Egyedi Ferencet vették elő, aki öreg ember volt és jayveszkélni kezdett. Egyedit is felakasztották. Mikor már a levegőben lógott, egyik újat levágták, mert a gyűrűt nem tudtak zsinán lehozni. Minthogy a vékony drót rövid idő alatt nem volt képes fűladást okozni, többször rálöttek — amire kiszenvédett. Ezután a holttestet levették a farol és össze-vissza rugdalták.

— A harmadik áldozatot Elek Ferencet nem akasztották fel, hanem hátrakötötték a kezét és három katonát öt lépésnyi távolságból lelőtte.

Röviddel ezután szuronyos katonák hozták Krileposány elvtársát az ötletit zomángyár igazgatóját. Nyugodtan nézett ki a szuronyos katonák közül. A perronon az arupénztár egy hivatalnok megkérdezte: „Mi van?” — amire csak annyit felelt: „Engem már visznek.” — Kezet fogtak és Krileposányt kivitték a patak partjára. — Amikor a holttesteket megálta összerogyott és segítségért kiabált. A katonák mindezzel nem törődve villanydróttal felakasztották az akácfa ra. Egy

darabig lögni hagyták, majd puskatussal fejbéverték. A cseh katonák félkörben álltak körül az áldozatokat, majd amikor a kivégzésnek vége lett, megrohanták a holttesteket és kifosztották őket.

Kun Béla

az ellenforradalmi kormányokról.

Budapest, máj. 17. (M. T. I.) Kun Béla kultügyi népbiztos az „Abend” munkatársának adott nyilatkozatában a következőket mondta:

— Az ellenforradalmi kormányoktól nem félünk. Nemesak Aradon, az Szántórányban is alakult ilyen kormány. Bécsben is ilyen kormány alakult. Ezek egymással is harcban állanak. Nemesak a magyar proletárság, de a burzsoázia sem tart velük. Az antant jóváhagyása csak humbug és nem egyéb hazug cégérről. A mi vörös hadseregünk fegyelme a legjobb jövővel kecsegtet bennünket.

A románok maguknak akarják a „dicsőséget”.

Genf, május 17. A párisi román delegáció a következő nyilatkozatot küldötte a „Journal de Debat” szerkesztőségének:

— Szerkesztő Úr! Bécses lapja 118. számában basell jelentés alapján azt írja, hogy a románok és szerbek szövetséget kötöttek, együttesen operálnak a magyar bolseviklek ellen és súlyos csapást mértek a magyar csapatokra. Kérem, sziveskedjék közölni, hogy a közlemény hazug információ alapult, mert magyarok elleni harcokban sem szerbek, sem más szövetséges csapatok nem vettek részt.

Fiume az olaszoké.

Amsterdam, május 17. Párisból jelentik: Jól beavatott forrásból jelentik, hogy a fiumei kérdést akként oldották meg, hogy Fiumét az olaszoknak adták, de Jugoszláviának is fenntartanak bizonyos jogokat.

A városi munkástanács ülése.

Lukács Gyula elvtárs tejhatalmu politikai biztos bemutatkozása. — Wjászervélek az EMUT-ot. — Az utcák és katonaothozok új nevel. Hétfőn megkezdik a járdajavítást.

A nagykanizsai munkás-, katonai- és paraszttanács tegnap délután a városháza nagyteremben ülést tartott, mely fél 5 órakor vette kezdetét.

Az ülést Brónyai Lajos elvtárs a Direktórium tagja nyitotta meg, a ki a határozatképesség megállapítása után a napirend előtt felolvasta a nagykanizsai Építő Direktórium lemondó levelét. Ezzel kapcsolatban heves vita indult meg a felszámolás alatt álló Borsó Munkáügyi Tanácsot öt állítólagos támadások miatt, amelyek során felszólaltak Wugrinetz Károly, Simkóvics Sándor, Verem István és Póli János elvtársak. A vita folyamán megállapítást nyert, hogy az EMUT eddigi működése a legteljesebb megfogadást váltotta ki, mindazonáltal egyes emberek hozzájárulása folytán az EMUT adminisztratív berendezkedése oly alaposan lett feltölteve, amellyel a mai országosan mutatkozó életpénzhiány és ennek folytán csökkenő munkaképességük miatt az EMUT szervezete passzív felmutatása nehezebb el nem bír. Brónyai Lajos elvtárs az EMUT felszámolásának, illetve az Építő Direktóriumba való beolvadásának szükségességéről a következőket mondta:

— Csak akkor lett volna indokolt az EMUT további működése, ha évente legalább 2 és fél millió korona értékű termelést tudott volna felmutatni. Ennek nincs meg a lehetősége, amit igazol az a körülmény, hogy az EMUT könyveinek felülvizsgálása alkalmával a könyvzakértő 18.000 korona passzívát mutatott ki. Az adminisztratív szervezet teljesen nagyszabású volt, ami agyonnyomta az egész üzemet. Ezért kellett elfordulni az EMUT felszámolását, azonban ez az üzemi tevékenység mindaddig folytatni fogja, amíg az Építő Direktórium meg nem alakul és az EMUT munkakörét az érlelés szakembereivel együtt át nem veszi. Dr. Haas Hugó, valamint Székely és Király mérnök elvtársak hozzájárulása után a tanács az EMUT reorganizálása mellett foglalt állást és ebből a célból bizottságot küldött ki az EMUT-ba. A tanács a bizottságba Székely, Wugrinetz, Tenner, Adler és Laszlo elvtársakat delegálta.

Ezután a tanács a napirendre tért, melyet Brónyai Lajos elvtárs a következő szavakkal vezetett be:

— A magyar forradalmi kormányzatának intézkedése folytán a helyi népbiztoság tejhatalmu politikai biztosává városunk **Átszólítván** egye ügyeink intézésére **Lukács Gyula** elvtársat nevezték ki.

Majd Brónyai Lajos elvtárs átadta a szót **Lukács Gyula** politikai biztos elvtársnak, aki többek között a következőket mondotta:

— A forradalmi kormányzatának megbízásából jöttem le Nagykanizsára. Az intencióm nem más, minthogy ebben a városban és Alsó-Zalamegyében, amelyet a közigazgatás könnyebb lebonyolítása végett ideiglenesen összevontak ketts — az eddigi hozsátások a Tanácsköztársaság megszűnésétől kezdve a forradalmi kormányzatának rendelkezéseinek a legteljesebb mértékben érvényt szereztek. Kiérdemelt nem személyi, vagy más szempontok miatt történt. Annak, hogy **Szeff** elvtársunk elmozdított a direktóriumból, csak a bölcsége volt az oka, melynek következtében munkaképessége csökkent. Azzal az intencióval jöttem, hogy ebben a vármegyében rend legyen, a munkásuralom megszilárduljon és a proletariátus gazdasági és kulturális szempontjából előrehaladjon.

Ezután felolvasta a forradalmi kormányzatának megbízó levelét, amely **Lukács Gyula** elvtársat Nagykanizsa és Alsó-Zalamegye tejhatalmu politikai biztosává nevezte ki. Majd hosszabb beszédben mutatót rá céljaira, kifejezte a kormányzatának a Nagykanizsa proletariátusa iránti bizalmát és kimondta a helyi reményét, hogy Nagykanizsa proletariátusában megőrtő segítő társra talál. A munká-

kasság érdeke nem lehet más — mondotta **Lukács** elvtárs, — minthogy az eddig kivívott sikereket ne csak megtartsuk, hanem tovább is fejlesszük.

A tanács **Lukács Gyula** elvtárs hatóság bemutatkozó beszédét meleg tetszés nyilváníttal fogadta.

Áttérve a napirendre **Király** elvtárs előadásában a tanács elfogadta az intéző bizottság indítványát, hogy a katonaothozokat Kun Bélaról, Petőfi Sándorról és Martinovics Ignációl nevezzék el, valamint hogy a Király-utca nevét Dózsa György-utcára, a József főherceg-ut nevet Munkásuttra, az Erzsébet-tér nevet pedig Szabadság-térre változtassák.

Lengyel Gyula népbiztos elvtárs nyilatkozata

A forradalmi kormányzatának az aprópénzhiány megszüntetéséről.

Lengyel Gyula népbiztos elvtárs az aprópénzhiányról és annak megszüntetéséről irányuló akcióról a következőket mondotta budapesti tudósítónk előtt:

— Az aprópénzhiány megszüntetése érdekében a legelső teendőnk volt Csepelen beállítani a körmezői pénzverde végőpái közül azokat, amelyek a váltópénzeket állítják elő. Ez a munka hosszabb időt vett igénybe, mert nagyon gázolt bennünket az a körülmény, hogy a gépek ötven évvel ezelőtti idők keresztlől szét voltak szedve, csiggy összeállításuk nemcsak sok munkát került el, de azonkívül igen sok géprészt újjal kellett pótolni. Azonban már zavartalanul folyik a munka Csepelen. Naponta 200—300 ezer darab új vas huszfíleres készül.

— Sajnos, a szükségeseket ez meg mindig nem elégíti ki, sőt a napi termelés a világmegforgalomban lebonyolításához szükséges aprópénz mennyiségét is alig adja ki. A munkát azonban a szükségletnek megfelelően fokozni fogjuk. Ezt a célt szolgálja azon intézkedésünk, amely két újabb pénzverde gépet állít munkába. Ezen kívül újabb gépek beállítása és felszerelése is folyamatban van. Az újonnan beállított gépeknek ugyancsak vasból 10 filléreseket készítettünk. Par nap múlva már ezek az új gépek is megkezdik a munkát. Eddig mintegy 5 millió darab olyan vaspénz van forgalomban, amelyet Csepelen készítettünk. Kérném, hogy sikerüljön fog a csepeli pénzverde működését napi egy millió darab 10- és 20 filléres előállítására fokozni és ebben az esetben az aprópénzhiányt megszüntethetjük.

— A papirpénzhiányon egy segítsünk, hogy a forradalmi kormányzatának felhatalmazást adott a Postatakarékpénztárnak arra, hogy most 5 és később 10 koronás pénzjegyeket bocsásson ki. Már most hangsúlyozni kívánom, hogy ez a pénzjegy kibocsátás egyáltalán nem bankművel, pusztán a papirpénz, nevezetesen az apró bankjegyekben tapasztalható nagymértékű hiány megszüntetett bennünket arra, hogy ezen a hiányon segítsünk. Az új pénzjegyeket a Postatakarékpénztár barmikor beváltja megfelelő értékű osztrák-magyar bankjegyekre. A pénzjegy kibocsátása ugyanis úgy történik, hogy ugyanakkor, mikor a pénzjegyeket forgatni bocsátjuk, a Postatakarékpénztár a kibocsátott pénzjegyek értékének megfelelő összegű bankjegyet letétbe helyez.

— Az új pénzjegyek már a jövő héten megjelennek és ezzel egyidőben meg fog jelenni a forradalmi kormányzatának rendelete is, amely a pénzjegyet törvényes fizetési eszközökké minősíti és azok elfogadását mindenkor nével kötelezővé teszi. De nyomatósan hangsúlyozom, hogy senkinek sincs oka arra, hogy az új pénzjegyekről idegenkedjen. Mindon egyes új pénzjegyről ugyanis a Postatakarékpénztár egész vagyonával felel és ugyanígy felel érte az állampénztár is. Az új és 12 koronás bankjegyeket csak a szükséghez képest s csak olyan mértékben fogjuk előállítani, hogy az aprópénzhiányt véget vessünk vele. Állampénzügyi szempontból ez

Király mérnök-elvtárs előadásában a tanács hozzájárult az intéző bizottság javaslatához, hogy az elmebetegok elhelyezésére a hadikórházban megfelelő helyiséget alakítsanak át, valamint hogy a hadikórházzal szemben levő pusztuló fabarokot lebontassák. **Székely** mérnök-elvtárs terjesztette ezután elő részletesen az intéző bizottság a közmunkák megindítására vonatkozó indítványát. A tanács határozata nyomán már hétfőn megkezdődik Nagykanizsa utcáin az utjavítás, amelyhez a régi gimnázium lebontása folytán 40.000 téglát áll rendelkezésre. Ugyancsak kötelezni fogják a magánosokat a legújabb kijavításra. Végül a tanács felhatalmazta a direktóriumot, hogy a háborúban felhagyott építési munkálatok folytatására az intézkedéseket megtegye.

Néhány kisebb ügy lezárulása után az ülés este 7 óra után ért véget.

u pénzjegyek mennyisége tehát nem lényegesen növekedett, azaz ugyanannyi, hogy a pénzjegyeket minél kevesebb példányban kelljen előállítani mert a kibocsátásuk nem pénzügyi hanem gyakorlati szükségesség.

— Remélem, hogy az új 10 és 20 filléresek, valamint az új 10 koronás bankjegyek kibocsátásával megszűnik az indító oka annak, amiért a közönség mindennemű váltópénzt gyűjtött és azok ismét visszaváltónak majd a forgalomba. Az 5 és tizkoronás pénzjegyek legelső példányai már elkészültek. A pénzjegyet Gara Arnold festőművész rajzolta s az mindenképpen igen jól sikerült. A pénzjegy alapszíne zöld, a jobb oldalán egy vékony szóró fóliának áll s közepén a következő felirat olvasható: „a magyar Posta-takarékpénztár barmkor kívánáságra a pénzjegyet új korona értékben átváltja.” Az Osztrák-Magyar Bank bankjegyeire. A pénzjegyet Pogány, Gruber és Duna elvtársak, a Posta-takarékpénztár vezetői írták alá. A jövő héten megjelenő 5 koronás pénzjegyek nagysága körülbelül megfelel az új kibocsátású 2 koronás bankjegyek nagyságának.

Nagykanizsa május 17

Itél a forradalmi törvényszék. A nagykanizsai forradalmi törvényszék tegnap délután **Szenes Dezső** elvtárs elnöksége alatt ülést tartott. A forradalmi törvényszék tagjai **Szenes Dezső** kívül **Dömös Gyula** és **Visszák János** elvtársak voltak, a vádat **Baródy Dezső** elvtárs képviselte. Az első vádat **Rostás Lajos** sárvári cigány, aki átöltött örményben, hogy a víztisztító érme, pótját megkapta, látta magát. A forradalmi törvényszék a Tanácskormány nevében a szesztilalom áthágásában mondotta ki **Rostás Lajos** büntetésnek és fegyelmebe vette azt a körülményt, hogy botrányt nem okozott, 6 napi elzárásra és 2 napi elzárásra átváltoztatható 100 korona pénzbüntetésre ítélte. — A második vádolt **Cser János** nagykanizsai lakos, aki május 11-én ittas állapotban a direktóriumot tisztelőien hangon nyilatkozott s ugyanazon a napon a város katonákat gyaláztta. A törvényszék az ittas állapotot enyhítő körülménynek vette és a vádoltat a szesztilalom áthágásában és csődület okozásában mondotta ki büntetésnek, amiért 14 napi elzárásra ítélte. Ezután rövid megszakkalással több becsebeli paraszt büntünyt tárgyalta le, akik bor-féssal voltak vádolva. A fővádot **Scherzer József** rábeszélte a nála napszámban dolgozó **Hudly Józsefet** és társait, hogy törjenek be Kanizsai Ferenc boros pincéjébe és lopjanak bort. **Scherzer József** maga is segédkezett **Hudly Józsefnek**, akitől a padlás deszkáit felleszítva hatolt be a pincébe, ahonnan körülbelül 100 liter bort loptak el. A vádoltak beismerésben voltak és megállapítást nyert, hogy a lopott bort közösen fogyasztották el. Ezért a forradalmi törvényszék büntetésnek mondotta ki az összea vádoltakat és **Scherzer József**et, valamint **Hudly József**et mint fővádlottakat másfél-másfél évi fogságra ítélte.

HIREK.

1919.
Május
18
Vasárnap

NAPTAR.

A nap kél 4 óra 22 per-
kor, nyugszik 7 óra 31 per-
kor.
A hold kél este 10 óra 31
perckor, nyugszik délután 7 óra
47 perckor.

— **Népgyűlés Zalaegerszegen.** Ma délután Zalaegerszegen is lesz népgyűlés, melynek előadói: **Nyisztor és Hevesi** elvtársak lesznek.

— **Megkezdődött az egyházi vagyon likvidálása.** A direktorium az egyházi vagyon likvidálására bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: **Földesné, Ruach, Simkovich és László** elvtársakat neveztek ki. — A bizottság tegnap kezdte meg munkáját. Földesné, Ruach elvtársak megjelentek a helybeli gimnáziumban és ott a művelődéstudományi bizottság Földes és dr. Szabó elvtársak jelenlétében a főgimnáziumot állami tulajdonnak nyilvántartták és a feltárást megkezdték. — Ezzel az akcióval a nagykanizsai főgimnázium megszűnt létezni iskolaként.

— **Újabb tőzegtélap Zalamegyében.** Megirtuk már, hogy a zalavármegyei Fenek-puszta nagy kiterjedésű tőzegtélepein a tőzegtélepeket már megkezdtek s rövid időn belül a helyi piacra már a közeljövőben nagymennyiségű tőzegtélap kerül. Helyi körök lapjában terjednek, hogy a Szilgiet környékén található tőzegtélap is kiterjedt és a piacra dobják annál is inkább, mivel a szilgiet tőzegtélap bár kisebb terjedelmű, elsősorban voltánál fogva ipari üzemeknél is felhasználható és a szent kisebb üzemi átszaktatás mellett teljes mértékben pótolja. A szilgiet tőzegtélap első sorban a cseplőgépek mozdonyai kapják. A szilgiet tőzegtélap méterezését Nagykanizsára szállítva, körülbelül tíz koronába fog kerülni.

— **Az üzletek nyitvatartása.** A nagykanizsai termelő biztos a következő rendeletet bocsátotta ki: A direktorium rendeletére közlöm az érdekelteket, hogy f. hó 19-től kezdve az üzletek — drogériák és szatcsüzletek kivételével — naponta délután 8 órától 12 óráig tarthatnak nyitva. A vásárló közönség tehát e szerint irányítsa vásárlását. A drogériák és szatcsüzletek továbbra is délután 8 órától 12 óráig és délután 2 órától 8 óráig lesznek nyitva. Később nyert értesüléseink szerint ezen a héten a következő üzletek tarthatnak nyitva: Rőfösök: **Hétfőn Kischner Mór, kedden Singer József és Társai, szerdán Kisfaludy és Társai, csütörtökön Fischer, Steiner Jenő, szombat Kraimner Ignácz, Rövárdaru: Hétfőn Kohn L. Lajos, kedden Grünberger Sándor, szerda Schwarz Dező, Eichner Sándor, csütörtökön Fonyó Mihály, péntek Barta Alfréd, Kaufmann Testvérek, szombat Beck Béla.**

— **Tapolca Budapest közelélméréséért.** Tapolcai tudósítónk jelenti: A munkástanács legutóbb tartott ülésén Budapest közelmérésének céljaira 89-81 mm-bizát, 108-22 mm rozsol, 148-68 mm árapát, 40 mm zabot, 70 mm morzsolt tengerit, 1450 kgr. kölest, 1458 kgr. babot és 850 kgr. lisztet ajánlott fel.

— **Szabad a villanyáram használata.** A nagykanizsai termelői biztos tegnap kiadott rendeletében megengedte, hogy további intézkedésig a magánházakban este 8 órától 11 óráig helyiségenként legfeljebb 1-1 lámpával világítsanak.

— **Arató és kaszálógépek alkatrészének megrendelése.** A földművelésügyi népbizottság valamennyi vármegyei gazdasági főmegbízottnak körrendeletet bocsátott ki a fűkaszáló, szénagyújtó, marokkrató aratógépek és a kevéskötő aratógépek sürgős javítása ügyében. A gazdáknak az említett gépek üzemképességéhez szükséges alkatrészekről rendszeres megrendelést kell készíteniük. Ezeknek az alkatrészeknek, megrendeléseknek tartalmazniuk kell, hogy milyen jelű, fajtájú gyártmányu a gép, mikor és milyen cégnél szereztek be. (Például: Cormick-

féle öt lábás jobbavágó kévéskötő aratógép, beszerzési éve 1919. vásárolta a Nemzetközi Arató-gép Társasággal Budapest). Azonkívül a szükséges alkatrészeknek szokásos nevét lehetetlen az eredeti alkatrész megjelölése szerint, valamint a megrendelő alkatrész gyári számát és jelzését. Az alkatrész megrendelése gépek szerint csoportosítandó. Az ily módon elkészített megrendeléseket a közönségi munkástanács láttaozásával május 20-ig a járási gazdasági biztoshoz kell juttatni. A járási gazdasági biztosok küldik ezeket majd egyes gyárakhoz, illetve cégekhez. A kévéskötő arató gép tulajdonosok figyelmét különösen felhívjuk arra, hogy gépjük gabona-élevátor pontyáit lehetőleg háziilag javíttassák ki, mert ilyen pontyákban nagy a hiány.

— **Zászlóbeszolgáltatás.** Mindazok, akik a szociális termelői népbizottságnak a zászlók besolgáltatására vonatkozó 35. számú rendelkezésének meg nem felelték meg, a bíróságban levő összes zászlókat — a fekete és vörös zászlók kivételével — f. hó 19-ikén déli 12 óráig okvetlen szolgáltatassák be. Azok, akik a rendelkezés meg nem felelték meg, szigorúan megbüntethetők. Nagykanizsa, 1919. május 17-én. **Direktorium.**

— **Üdvözlét a frontról.** Nagyhanizsa és Alsózalavármegyei vörös katonáitól, akiket Böhm hadseregparancsnok a legutóbb Egernél és Apátfalvánal tanúsított hősiességükért és bátorságukért a löbbi e vonalon harcoló vörös katonákkal együtt hadseregparancsnok megdicsőít, két levelezőlapot küldött nekik szerkesztőségünknek, amelyekben üdvözlök a hozzájárulókat. — Az egyik levél így szól: „Üdvözléteket küldök a frontról a kanizsai szép lányoknak az V. zászlótl, 20. század géppuskái: Németh István, Farkas Lajos, Sabján László, Lenkei Jenő, Horváth István, Farkas Gyula, Bicsák György, Gál János, Kohn Arpád, Lackenbacher János, Pavelkovic Ferenc, Iván János, Singer Arpád.” — A másik levélben a következő nevek vannak feltüntetve: Kustán Ferenc, Czvetkó István, Kertész Gyula, Vajda Károly, Hollósi József, Lemmer Ferenc, Horváth Gyula, Salát József, Draskovics József, Singer Arpád, Pozovecz János, Légradai Pál, Horváth János, Vorlab József, Ódon István, Kufstein Lajos, Kürti Kálmán, Fehér Sándor és Hoffner Kálmán.

— **Eljegyzés.** **Haldz Manó** Nagyhanizsa és **Reichenfeld Margitka** Körmeny jegyzősek. (Minden-külön értesítés helyett.)

— **Ruhabeszolgáltatás.** A ruhabeszolgáltatásra vonatkozó hadügyi népbizottsági rendelet végrehajtásának elrendeljük, hogy mindazok, kik a beszoállítására kötelezett egyenruha-darabjaikat eddig be nem szolgáltatták, ezen kötelezettségüknek legkésőbb e hó 25-ig tegyenek eleget. Ellenkeletben a forradalmi törvényszék elé utaltatnak. Nagykanizsa, 1919. május 17. **Direktorium.**

— **Táncestély.** A szocialista párt vigalmi bizottsága ma este 8 órákor a Szocialista Klub térében (volt Casino) Sárközy Dező közreműködésével táncestélyt tart.

— **A sültés díj.** A pékmesterek a sütsői díjat 3 koronára emelték fel, azzal az indokolással, hogy a direktorium 1 koronát közönségre kíván fordítani. A direktorium erre az összegre nem reflektál s így senkinek sincs jogában 2 koronánál többet kérni a sütsőtől.

— **A N. T. E. mulatsága.** Tegnap este tartotta az N. T. E. mulatságát, amelyen elsőnek **Lukács Gyula** teljh. p. megbízott is mondott nagyhatású beszédet. Azután **Fárap György** tartott előadást a sport szerepéről, majd a korlátlan aratót sok sikert a Torna-Egylet négyes csapata **Lendvai René** és **Szabó István** pontomat adtak elő, amely a legszigorúbb mérték mellett is a legjobb volt azok között, amiket e zsánerban Kanizsán láttunk. — Amikor a sorokat írjuk, az előadás még folyik.

— **Házasság.** **Czinger József** f. hó 17-én (hétfőn) délután 5 órákor vezetői oltárhoz a ferenciek templomában **Füredi Irénkét** (minden-külön értesítés helyett.)

— **Az időjárás és a mezőgazdasági helyzet.** A MUNKA félhivatalos budapesti könyvnyomtatási táviratosa lapunknak: Az idő az utóbbi napok eddig magas hőmérséklete után országwide ismét csögre fordult, ami azonban kedvez a vegetációnak. A várható időjárásról a meteorológiai intézet prognosztizálása a következőképpen jelenti:

— Nyugat felől a légnyomás emelkedése következtében az időjárás borúsra, Németországban szélesre fordult. Ausztriában mindent felül, Németországban pedig több helyen volt kisebb-nagyobb eső. Ez a légnyomás-változás a hőmérséklet süllyedését vonhatja maga után. Erősebb lehűlésre, amely esetleg kárt okozhatna, egyelőre nem számíthatunk. A Dunántúlról beérkezett adatokból azt tudjuk, hogy az idő ott változatosan felbő volt, helyenként zivatarokkal és kevés csapadékkal. — Északon Eger környékéről jégesőt is jelentettek. Bár a hőmérséklet néhány nap óta folytonosan emelkedett, mégis a rendelkezés kevesebb volt a középhőmérséklet, amennyiben Budapestet két fokkal alacsonyabb volt a szokottnál. Az utolsó 5 napban a maximális hőmérséklet 23 fok Celsius, a legalacsonyabb pedig 5 fok Celsius, ami szintén mutatja a hőmérséklet-ingadozás jelentőségét. Az annyira rettegelt Fagyós Szentek napján, amikor néha éjjeli fagyok lépnék fel, az idő még mindig melegebb volt. A vegetációra ez az időjárás eléggé kedvezőnek mondható.

— **A „vörösök” és a Tornaegylet revánsmérkőzése.** A revánsmérkőzést, melyre a Vörösök csapata a Tornaegyletet kihívta, ma délután játszák le. A Vörösök egész héten át „szorgalmas” tréninggel készültek a múlt heti csorbá kikészülésére és ma délutáni meccsre megerősített csapatnak állanak ki. A Tornaegyletnek tehát ugyancsak jól kell játszani, ha veretlenségét továbbra is megakarja őrizni. A mérkőzés délután 4 órákor kezdődik a Katona tere.

— **Táncestély.** Ma vasárnap a vasutgyalmai gárda a volt Polgári Egylet térében táncestélyt tart. **A vezetés.**

— **Eljegyzés.** **Kucsa Béla** oljegyezte **Kövdes** lit. (Minden-külön értesítés helyett.)

— **Gombák termelése.** A magyar mezőgazdasági konzervipari kísérleti állomás gombászati alosztálya (Budapest, II. Debrői-ut. 15.) ehető gombák gyűjtésére, hasznosítására, valamint termelésére vonatkozóan minden érdeklődőnek díjtalanul ad felvilágosítást és a befordított ehető gombákat élvezetőségük szerint meghatározza.

— **Az Úránla ismét kaput nyit s alkalommal ma vasárnap egy remek új színművet „A bohémházaságok” hétfőn, kedden és szerdán pedig „Min May” feltevével a „Jászlai” című remek „holló” drámát, — mely attrakciós jelenetekkel van tele — mutatja be. Az üzemvezetőség ezután hozza a t. közönség tudomására, hogy májól kezdve 10 óra alatti gyermekeknek belépő jegyet nem ad ki.**

Pártügyek.

— **Ifjumunkások és diákok!** Ma d. e. 10 órákor összejűlést tartunk a Szarvas-zsalló étteremben. Tegy: Az ifjumunkás- és diákszervezetek egyesülés. Kérjük az ifjumunkások és diákok (főgimnázium V-VIII., kereskedelmi szaktanfolyam) pontos megjelenését.

— **A nagykanizsai fűrliszabó-mesterek szakszervelete** ma d. e. 10 órákor az Ipartestület helyiségében igen fontos ügyben taggyűlést tart, melyre kérjük az összes fűrliszabómesterek pontos megjelenését. — **Az elnökség.**

— **A nagykanizsai szabómunkás és munkások szakszervelete** értesíti tagjait, hogy a csoport helyisége a Kaszinóban van. A hivatalos órák és bejelentések mindenképpen este 8 óráig tartanak. **A vezetés.**

— **A nők szahadszervezete** ma délután fél 5 órákor gyűlést tart. Előadók: **Wehry Hugó** és **Nagy Lajos** elvtársak.

— **Cipész és cizmadiák munkások csoportja** holnap, hétfőn este 7 órákor taggyűlést tart. A tagok azíves megjelenését kéri a vezetés.

A népek felszabadítása.

Nemzeti kérdés és nemzetközi politika.*

I.

A kommunista párt programja nem csupán egy ország népének felszabadítását hirdeti — ez az egész világ proletáriátus felszabadításának: a nemzetközi forradalom programja. Amde egyúttal ez a programja valamennyi kis, elnyomott ország és nép felszabadításának is. A rabló „nagy hatalmak” (Anglia, Németország, Japán, Amerika) hihetetlen kiterjedésű földet és hihetetlen tömegű népet raboltak össze maguknak. Szélesztették maguk között a világot. És nyilvánvaló, hogy ezekben az elrabolt országokban a munkásosztály és az egész dolgozó tömeg kettős jármót húz a saját burzsoáziáján jármót és ráadásul a hódító burzsoáziáit. A cári Oroszország szintén nagy csomó földet és népet rabolt össze; a „mi” birodalmunk nagysága már kitűnt e tekintetben. Nem csodálatos tehát, hogy sok „benszülött” és a nem nagy-orosz proletáriátus egyes részei közül is sok ember általában bizalmatlanságot táplál a „muszkák” iránt. A nemzeti elnyomás nemzeti érzést idézett fel a proletáriátus elnyomott részében; bizalmatlanságot ébresztett az elnyomó nemzettel szemben, annak egészével szemben, nem teve különbséget annak osztályai között, mert a proletáriátus elnyomott része nem értette át kellőképpen a helyzetét a „benszülött” proletáriátus egy részének kettős jármó alatt szenvedve. Már pedig a munkásforradalom sikeréhez egyebek között szükséges, hogy az egész vonalon teljes, kölcsönös bizalom legyen egymás iránt a proletáriátus különböző részeiben. Meg kell mutatni és tettekkel bizonyítani, hogy azoknak a nemzeteknek a proletáriátusa, amelyek elnyomó nemzetek, a többi nemzetek proletáriátusának határtalan szövetségese. Nálunk, Oroszországban uralkodó nemzet, uralkodó nép a nagyorosz volt, amely leigázta a finneket és tatárokat, ukrájnaikat és úrményeket, grúzokat és lengyeleket, csuvaszokat és mordvinokat, kirgizeket és baskirokat és még vagy tíz más nemzetet. Megérthető, hogy a népek proletáriátusának egyes részeiben is helytelen fogalom él mindenről ami orosz. Megszokták azt, hogy miként üzték, hajtották őket a cári kopók és azt gondolják, hogy minden orosz ilyen, tehát ilyen az orosz proletáriátus is.

Eppen azért, hogy testvéri bizalmat teremtsen a proletáriátus különböző csoportjai között, a kommunista programja hirdeti és vallja minden nemzet dolgozó osztályának a teljes elkötelezésig terjedő jogát. Ez azt jelenti, hogy a hatalmas levő orosz munkások úgy szólnak az Oroszországban élő más nemzet munkásaihoz: „Elvtársak! Ha ti nem akartok belépni a mi tanácsaink köztársaságába, ha magatok akartok tanácsokba szervezkedni, külön tanácsköztársaságot alkotni, tegyétek azt. Ezt a jogot mi teljesen elismerjük. És nem akarunk egy porcig sem visszartani országokkal”.

Magától értetődik, hogy csak ilyen magatartással lehet a maga egészében meghódítani az egész proletáriátus bizalmát. Képzeljük el, hogy mi lett volna, ha a nagyorosz munkások tanácsai erővel meg akarták volna tartani maguknál más nemzetek munkásosztályának valamely részét, azok pedig fegyveresen védekeztek volna. Világos, hogy ebből csak a proletáriátus összességének mozgalmára kiható rombolás, a forradalom teljes összeomlása keletkezett volna. Így nem szabad cselekedni, mélt — és ezt hangsúlyozzuk — csak a proletáriátus testvéri szövetségese az igazi biztosíték a győzelemnek.

Jegyezzük meg még a következőket is. Ki nem a nemzetek önrendelkezési jogáról van szó (a nemzet alatt érve a munkásokat és a burzsoáziát együtt), hanem a dolgozó osztályok jogáról. Ez azt jelenti, hogy az úgynevezett „nemzet” akarata rénként nézve egyaránt nem szövetség.

(Folyt. köv.)

* Bucharin Nikolaj: „A kommunista programja” első részéből.

Pályázati hirdetmény

Zalaegerszegi kerületi (megyei) szocializált gazdaságok központijában rendezendő **főpénztárnok-főkönyvelői, ellenőri, anyagosztály-főnöki, zsák- és hordóosztály-főnöki** állásokra pályázatot hirdetek. Pályázhatnak mindazok, akik a felsorolt állásokra megfelelő képességgel bírnak és hosszabb gyakorlati működésről számolhatnak be. Az anyagosztály főnökének kell technológiai képességgel és gyakorlatról, az állatosztály főnökének, valamint a zsák- és hordóosztály főnökének hosszabb kereskedelmi gyakorlattal kell bírnia.

Az állások egyelőre ideiglenesek és rapidíjasok, azonban megelégedés esetén rövid időn belül a kirvezettek legeljesítve lesznek.

A pályázatok kizárólag felszerelve, az ottani munkástanács által látalmazott és rövid életleírással ellátott bélyegtelén kérvénnyel **folyó hó 22-ig** lehetőleg személyesen nyújtandók át a „Zalaegerszegi szocializált gazdaságok irodájában” (törvényszéki épület Deák-téri bejárat).

Báoskai

a Földmvelésügyi Népbizottság felhatalon megbízottja.

1351

Hirdetmény.

Felhívom a megye, illetve járás volt földbirtokosait és földbérletit, akik 100 holdnál nagyobb birtokon gazdálkodnak, hogy nálam, mint a földmvelésügyi népbizottság felhatalon megbízottjánál a szocializált gazdaságok Zalaegerszegi (Nagykanizsa) Földmves Szövetkezetek Termelési és Kiszármazási Központ irodájában a következő sorrendben jelentkezzenek:

folyó hó 19-én hétfőn a nagykanizsai és prósai járások,

f. hó 20-án keddén a stényei járásbeliek,

f. hó 21-én szombán a keszthelyi járásbeliek, illetve a keszthelyi járásbelieknél d. e. 10 órákor a keszthelyi járásbeliek,

f. hó 23-án pénteken délután alsólendvai járásbeliek, illetve az alsólendvai járásbeliek.

Felhívom az összes érdekelteket, hogy gazdaságik térképeit, valamint pontos leíratait, összes személyes vonatkozó okmányait és megbízó levelüket hozzák magukkal.

Nem hogy a termelési érdeke a központ megszervezését tettenézi, hanem a kormányzótanács rendelkezéseire alól, mint a földmvelésügyi népbizottság Zalaegerszegi nagykanizsai rész felhatalon megbízottja előre is figyelmeztetem a megye, illetve járás földbirtokosait és bérletit, hogy felhívásomnak pontosan tegyenek eleget, semmiféle melegséget el nem fogadok és az engedetleneket és késlekedőket, mint olyant, akik a termelést hátráltatják, forradalmi törvényszék elé fogom allítani.

Nagykanizsa, 1919. május 18.

Flaesl Rezső

a Földmvelésügyi Népbizottság gazdasági főmegbízottja.

Borseprüt

bármely mennyiségben kiveszünk, ha ez melőbb telephelyre (Báthory-utca 4. sz.) beszállítatjuk.

Városi központi szövetkezet

1348

vallalat.

APRO HIRDETÉSEK

Idősebb egyedülálló ír keres megápnos 40—50 év körüli asszonynál lakást és kosztot éveken át tartó időre rendszeres fizetésért megelégszik egyszerű jó étellel fő tisztaság. Választ a kiadón „állandó” jellegére kerek: 1353

Egy nagy delejtű, üveges sárgaréz tokkal, földmérő asztalhoz alkalmas egy 300-szoros nagyítású görcsö mikroszkóp eladók. (im a kiadóhivatalban) 1349.

Intelligens német kinaszonny keresek 5 éves fiacskám és 13 éves leánykám mellé. Ajánlatokat a kiadóba kerek „J” jellegre.

Pályázat.

A Magánisztviselek szak-szervezete ezennel pályázatot hirdet egy fizetéses

ügyvezető-titkári

állásra.

Pályázhat nemre való tekintet nélkül a szak-szervezet bármely tagja. Pályázatok f. hó 20-ig a szak-szervezetben beadandók.

Nagykanizsa, 1919. május 16-án.

Vezetőség:

Magánisztv. Országos Szövetségének Nagykanizsai Csoportja.

URANIA mozgóképpalota

Nagykanizsa, J. Zalaian 250

Hétfőn, keddén és szombán, más os hó 19, 20, 21-én: A legújabb filmművésznő **Mia May** fellépésével

A JÓSZÁT

Holland dráma 4 felvonásban és a kadró nansor.

Figyelem! A Központi Hatóna és Munkástanács legújabb rendelkezése értelmében a moziba 10 éven aluli gyermekek még kísérővel sem léphetnek be, csak a kimondottan gyermek előadásoknál.

Pénztárnnyitás délután 3 órákor.

Előadások kezdete délután 6 és este 8 órákor.

VILÁG nagymozgókészlet

Szerep színház. Telefon 74. sz.

Vasárnap, hétfőn, keddén, május 19, 19 és 20-án

2019-ik esztendőben

(Légi torpedó)

Amerikai fantasztikus történet a jövő évezredből felvonásban.

Előadás kezdete 8 és fél 8 órákor!

Makulatur papir

kapható kg.-ként 2 kor.-ért lapunk kiadóhivatalában Sugár-ut 4. szám alatt.

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykanizsa, Sziget-ut. 4. szám. Szerkesztő: Székelyi István. Telefon: 78. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak: Hónap 400 K. Félév 1800 K. Évi 3600 K. Negyed évre 900 K. Egy hónapra 750 K.

A szociálista párt összehgyezése ma este 7 óra kor a városház nagyteremében történt, amelyen minden szervezet vezetője tartozik megjelenni.

PÁRTTITKÁRSÁG.

Hetven milliárd.

Az antant imperiálisták az Ausztriával és Magyarországgal kötendő béke feltételei közé felvettek egy hetven milliárd österegű hadisarcot. Végre tehát több százszázpárisi hir után lehullott az álarca a mindcáképpben és minden módon rabolni és zsákmányolni hajló antant imperiálisták orcájáról. Most már legafább mindenki bizonyosságként fogadhatja el azt, amit mi a világháború kezése óta hirdotünk, hogy a tőkés társadalmi rend, a kapitalista államok nem tudnak békét adni az emberiségnek, mert a kapitalizmus lenyegével ellenkezik az igazság, a szabadság, a bersületesség, a népek és emberek egyenlő jogain alapuló béke.

Ugy képzelték sok balga burzsoá, hogy a megváltás felszabadító hangja hangzik majd el Versaillesből és most rá kell jönnie mindenkinek, hogy ez a béke, amelyet a mi részünkre kotyvasztanak Párisban, nem jelent egyebet, mint hogy legalább 50 évre a gályarok sorsára jutnánk. Teljesen őszinte megnyilvánulása ez annak a szándéknak, hogy a megváltó dolgozó szegénység izmainak minden erejét, vércéneket minden cseppjét, idegrendszerének minden szálát rendelje az antant kapitalistáinak szolgálatába.

De ez csak azért történetelt, mert nem a dolgozó népek képviselői ültek együtt Versaillesben. És mert éppen nem a dolgozó népek képviselői ültek ottan, mertek a győzők oly békefeltételeket szabni, amelyek felszabadító rabszűzre luszított országok országává változtatnák proletár hazánkat.

Világos a helyzet, világos az antant célja: a népek szabadságának legyilkolása, a dolgozóknak örökös rabszűzre való ítélese. Mert ha érvényre jutnának az antant által diktált békefeltételek Magyarországgal szemben — ami sohasem fog bekövetkezni — ez olyan gazdasági hatalmat adna az antant államok tőkés osztályainak a kezébe, hogy a kizsákmányoló antant tőke elpusztító szűlyal létehezadna a saját országának proletáriátusára is. Ez a békeszerződés tehát jelentené nemcsak a legyőzött, hanem a győztes államok proletáriátusának is a teljes pusztulását.

A dolgozó népek, amelyekben most ottan el a burzsoá ideológia, ezt nem fogják elűrni. Mintha a magyar békefeltételt egyenesen azzal a szándékkal diktálták volna, hogy provokálják végre az egész világ proletáriátusának megmozdulását, hogy a világ négy sarkán legyűjtsék a nemzetközli proletárforradalom szent tisztító tűzét.

Akik azt hiték, hogy az ötesztendő háború a maga rettenetes tanulságait rá fogja

kényszeríteni a kapitalizmusra is, azok ismét csalódtak. A kapitalizmus soha olyan vakmerő és soha olyan vérszomjas még nem volt, mint most. Emlékeztünk csak vissza arra, hogy az antant a népek felszabadításának hazug jelszavával indultak háborúba, emlékeztünk csak vissza, hogy micsoda szemérmetlen szédelés folyt a népek önrendelkező jogának frázisával és emlékeztünk csak vissza arra, hogy az antant a meggyezéses békét hirdette, még néhány hónappal ezelőtt is. Hát itt van a népek felszabadítása, a népek önrendelkező joga, itt van az a bizonyos meggyezéses béke: olvassátok el a hetven

milliárdról szóló táviratokat, amelyet csak úgy tudnánk kifizetni, ha 50 évig minden izmunkkal ejjel és nappal dolgoznánk és mindennapi vacsoránkról is lemondanánk.

Kacagnunk kell a hőbortos burzsoázistól ezen az ostoba színház-csimálásán. A mi vetésünket érleli, a mi eredményeinket, a mi végső dicsőségünk győzelmünket szűlyeti az európai kapitalizmus minden provokáló megmozdulása. Versaillesből például vakmerőséggel vágtak bele a nemzetközli proletáriátus arcába és mi bizva bizunk benne, hogy földrengető erővel érkezik meg erre a válasz: a nemzetközli proletárforradalom.

A forradalmi kormányzótanács rendeletei.

Rendelet a házasság felbontásáról.

Budapest, május 19. A forradalmi kormányzótanács 99. számú rendelete a következő: 1. Ha a házastársak a házasságot közös megegyezéssel megszüntetni kívánják, ezt a szándékukat akár az anyakönyvvezetőnél, akár a bíróságnál személyesen, elő szóval bejelenthetik. A bejelentésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a két fél aláír. Az ilyen bejelentés alapján a bíróság a házasságot tárgyalás nélkül nyomban felbontja. — A felbontás azonnal jogerős. — Második. Ha a házasság felbontását csak egyik fél kéri, a bíróság tárgyalást tuz ki és erre a két fél megígéri. Ha a második fél a tárgyaláson, vagy az előtti bejelentés, hogy a házasság felbontásához hozzájárul, a bíróság az első szakasz rendelkezési szintjén jár el. Ha a második fél a házasság felbontását ellenzi, a bíróság ítéletet hoz. A bíróság a házasságot felbontja, ha a házastársak egyéniségeinek és életmódjának gondos ügyelembevetésével olyan körülményeket állapít meg, amelyek miatt az életközösség további folytatását a házastársaknak nem lehet továbbra kötelezővé tenni. 3. A házasságnak ezen rendelkezések értelmében történő megszűnése esetében a házastárs és a gyermekek tartása, valamint utóbbiak elhelyezése felől megegyezés hiányában a bíróság dönt. A házastárs, aki a házasság felbontásában nem hibás, tartást követelhet, ha nincs magánvagyon. 4. A házasság felbontását kimondó ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye. A jelen rendelet a folyamatban levő házassági ügyekre is irányadó. A rendelet a kihirdetés napján lép életbe. Budapest, május 19.

Kormányzótanácsi biztosok a megyék és városok élén.

Budapest, május 19. A forradalmi kormányzótanács 98. számú rendelete a követ-

kező: A megyék és egyes városok élén kormányzótanácsi biztosok állanak akiket a forradalmi kormányzótanács nevez ki. 2. A kormányzótanácsi biztosok a helyi tanácsokat és intézőbizottságokat utmutatásokkal látják el, ellenőrzik a tanácsok és intézőbizottságok működését a kormányzótanács és a népbiztosok rendeleteinek végrehajtásában, a terjesztés, a közellátás szervezésében, a kultúra terjesztésében, az oktatás és népnevelés terjesztésében, az ellenforradalmi elemek megfékezésében és ellenforradalmi mozgalmak elfojtásában, valamint abban, hogy a felolított elemek egyéni kisajátítás megakadályoztassanak. A kormányzótanácsi biztosok hatásköre kiterjed az egész megye, illetőleg járás területére. Működésükről a helyi népbiztosoknak és a hadserőfőparancsnokságnak hetenként jelentést tesznek. 3. A kormányzótanácsi biztosok ellenforradalmi mozgalmak elfojtása végett az illetékes népbiztosok intézkedése szerint a karhatalom felett is rendelkezhetnek. Ha azt tapasztalják, hogy a helyi igazgatás a proletárdiktatúra szellemével ellentétben áll, sürgős előterjesztést tesz a helyi népbiztosok útján a kormányzótanácsnak a megfelelő rendszabályok foganatosítása végett. 4. A megye, vagy város területén működő valamennyli politikai és közigazgatási megbízott megbízólevélét a kormányzótanácsi biztosnak bemutatni kötelesek, aki a megbízólevelet bevonhatja, vagy esetleg más megbízott kiküldetés iránt tehet az illetékes népbiztoságnál előterjesztést. A megbízottak és kiküldöttek felett a kormányzótanácsi biztos felügyeletet gyakorol. 5. Az egyes hadserőkben működő politikai megbízottak hatáskörét az a rendelet nem érinti. Budapest, 1919. május 19.

A forradalmi kormányzótanács.

A bolsevizmus diadalmas előnyomulása.

Az ukrán vörös hadserég áttört a román fronton.

Moskva, május 19. (Szikratávirat). Az ukrán vörös hadserég csapatai áttörték a román frontot és Tjessopol mellett a Dnyeszter folyón áthalolva Csajbrusk városát bevették.

A vörös csapatok offenzívája Krlm és Perm között megkezdődött. Karovaj és Bjelovoszkoje városokat elfoglalták. A Szalezjól déle Ugorjaka körül folynak a harcok. Az offenzíva jól halad előre. A

Gligorszky hadserég egyik ezrede átpártolt hozzánk. A Kappel hadtest egyik ezredét Britanstadjev mellett teljesen feloldottuk és 700 katonát elfogtunk. Április 20-ika óta a Volgan és mellékfolyóin helyreállítottuk a hajóforgalmat.

Győzelmet győzelemre arat az orosz vörös hadserég.

Pálervár, május 19. (Szikratávirat). A harcok bekövetkezett legutóbbi események fényesen igazolják, hogy a közdeményeztet a

vörös hagsereg ragadta magához. Az ellenség még a vörös hadsereg előőrsői elől is igyokszik kitérni. Az ellenség megöröült csapatai már át vannak látva a bolsevizmusból. A fehér csapatok tisztjei saját katonáiktól félnek legjobban. A vörös csapatok naponta átlag 25 mérföldet haladnak előre. A parasztság mindenütt lelkesedéssel fogadja a vörös csapatokat, amelyek megszabadítják őket a fehérektől, akik minden élelmillet feleték és házaikat kitöszözték. A szibériai vörös hadsereg telve van lelkesedéssel és forradalmi elszántsággal.

Polgári mozgalom Kanadában.

Montreal, május 19. Winnipeg kanadai állam általános sztrájk miatt el van vágva a közlekedésről. Rendzavarások fordultak elő, a távirátszók nem dolgoznak, a városnak nincs kenyere. A sztrájkolók röpiratokat terjesztenek Lenin aláírásával. A sztrájkolók száma harmincötezer.

India eluyozott népe is megmozdult.

Canf, május 19. A *Social* londoni képviselője az afganisztáni eminek India elleni előőrséről ezeket jelenti: A szent háború a Ganges partjaitól az Atlanti Óceánig és a Kaukaszról a Caspóig többé nem lekesnyelendő veszedély. Olyan döntés előtt állunk, amelyet husz esztendője készítettek elő és amely kínzóan pontja kezd tenni egy politika-hatalomnak, amely kemény veszedelem a gyermek hatalomnak. Az afganisztáni és indiai felkeléseket ebben az értelemben kell elbírálni.

A németek vissza utasítják a békeszerződést.

Nework, május 19. Németországban származó bizalmus értesülések arra mutatnak, hogy váratlan dolgok fognak bekövetkezni, ha a német békedelégátusok Versailleben aláírják a békeszerződést. A Berlinből érkező amerikai szomolyiságok mind azt mondják, hogy a

Soheldeman kormány erkölcsileg kötelezte magát, hogy nem írja alá a békeszerződést

és ennek következtében esetleges kormánybuktással kell számolni. Ez esetben

Brookdorff Rantau meg fogja tagadni az aláírást és elhagyja Versaillest.

Milyen lesz a német választásjegyzék?

Berlin, május 19. A *Vossische Zeitung* jelenlévő Versaillestől:

szerint a németek által május 23-án átnyújtandó ellenjavaslatok a következő alapelveken fognak felépülni: Németország tagszókodik Wilson 14 pontjához és ennek értelmében követeli a világ keleti területeken a népszavazás elrendelését.

Külön ajánlatot tesz a Saarmenti szénvidék kérdésében, amelyről külön jegyzéket adtak át. Németország kitélezi magát az újáépítésére, de ennek ellenében

számít azon könnyítésekre és nyersanyagokra, amelyek a munka újból való megkezdésére szükségesek.

A német-landok, létszámuk alapján meg, viszont Németország leszerelési szándékának bizonyítására hajlandó egész békeidővel hadiflottáját kiszolgáltatni, ha ennek ellenében

teljes kereskedelmi flottáját visszaadják.

Rendelet.

Minden magántulajdonban lévő telefon és táviróvezeték, telefon és távirókészülék és alkatrész a magyar katonai táviróosztály anyagkezelési osztályának (Budapest, Üllői-ut 102.) e hó 25-éig októberig beszoqlítandó. A beszoqlításról a következők mentesek:

- 1. Az állami táviró (pósta) tulajdonában lévő anyagok.

2. A vörös őrség telefon- és táviró-felszerelése.

3. Gyarakban és üzemekben felszerelt telefonok.

4. Azon gyárak készletei, amelyek telefon és táviró-anyagok, illetve kábelek készítésével foglalkoznak.

5. Magánosoknak a pósta és táviró állat felszerelt telefonjai.

6. A vasutak felszerelése.

Esetleges felmentésekként a hadügyi népbizottság műszaki és gazdasági osztályához kell fordulni.

Aki ezen rendelkeznek eleget nem tesz, forradalmi törvényszék elé állíttatik.

Hadügyi Népbizottság

Költözködik az „ellenkormány“

Budapest, május 19. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Azon néhány aradi ellenforradalmár, aki bécsi lapok hírei szerint kormányt adja ki magát, ugyancsak bécsi híradás szerint Szegedre költözött azon idekolással, hogy meg nem szállott területen levő magyar városban székeljék. A magyar Tanácsköztársaságra nevezé ugyan teljesen közömbös, hogy ezen minden határon bújjan szökőködő árnyékormány Aradon vagy Szegeden települ meg, mindazonáltal határozottan meg kell állapítani azt, hogy a külföldi vélemény teljes levezetését jelenti az, amikor arra való számítással, hogy külföldön talán kevesebb ügyemmel kísérik a magyar kormányt, azt akarják eltitkolni, mintha Szeged anant csapatok által nem volna megszállva és hogy ilyenképpen ezen ugynevezett ellenkormány szükséges csapatok fedezete nélkül egy véleményet szabadon nyilvánító magyar városban tekinthető ki barmintó gúrküdest. A valóság az, hogy Szegeden francia csapatok tartják megszállva, amelyek ott városos remurallatú tevése. A franciák Szegeden május elsőjén a visszaváltották a régi állapotot, a forradalmi vegrehajtó-bizottság Szegedre kiküldött tagjai közül május első napjainál nyolcat leintáztattak, egy elvtársat, Ladányi Józsefet nyit utóson leltették, a leföldözött pedig a franciák egyenesen védelmükbe vették. Ily körülmények között az anyekormány hatalmi pozíciójára nevezé tökéletesen mindegy, akár Aradon, akár pedig Szegeden tanyazik, mivel mindkét várost ellenséges csapatok tartják megszállva és a május elsőjén történt események azt bizonyítják, hogy éppen Szeged városában nyomta el az ellenség a legkíméletlenebbül a vélemény szabad nyilvánítását.

Négyvölés Kiskanizsán. Vasárnap délután a Templom-terén Kiskanizsa összes földműves proletárijának részvételével hatalmas gyűlést tartott a nagykanizsai szocialista párt. A gyűlésen **Lukács Gyula** elvtárs teljes hatalmi politikai biztos monddott hosszabb és nagy tözésszel fogadott beszédet. A falu és város viszonyáról beszélt. Elmondotta, hogy a falu és város természetes egységet alkotnak és ezt az impozáns egységet csak azok akarják megbontani, akik nem tudnak beleegyodni abba, hogy a földműves-proletár kivívta és megkapta a maga természetes jogait, hanem újra nyakába akarnak ülni a falu népének, hogy azt kiúszorazzák. — A proletárdiktatúra — mondotta. Lukács elvtárs — nem tesz javítást, mert az egyféle embert ismer és ismer el: a dolgozó embert. A kormányzatának minden erejével támogatja a kisgazdákat és a földműveseket. Levő a kizsárdák és a nyakába rakott. A proletárdiktatúra felszabadította a népet s ma nem lehet más cél, mint ennek a diktatúrának a megvédése. A földműves proletárok tanuljonék, hogy a városi proletár iparcikkeket gyárthasson a falvaknak. **Lukács** elvtárs izzó lelkesedéssel áthatott beszédét gyakran szakította meg a feltűró éljenzés szava. — A gyűlés diktatúra életével ért véget.

A Magánalkalmazottak szövetezete ma délután 5 órakor dr. Bartha József főadjáns (Csengery-ut 9.) igazgatósági gyűlést tart.

A jövő iskolája.

Uj szellem a kanizsai iskolákban. A tehetségek a jövő!

A mult kapitalista rendnek legfőbb létszava és élcsője az iskola volt. Mar fiatal korában el kellett kezdeni az emberek humánitását, hogy igazságérzellek fel ne támadjon és jó, engedelmis szolgá lehessenek a kapitalistákjagynevezett társadalmi rendnek.

De az iskola nemcsak a tanításra szánt anyag szemlében, hanem belső szervezetében, felépítésében és a tanítóknak a feltehválókhoz és a tanulóknak való viszonyában is alkalmazkodott ahhoz az elvezet, hogy a társadalomnak jó és szótlan igazvóknál neveljen.

Nagykanizsán sem volt ez másképpen, bár voltak emberek — igaz, akkor — a legellenzettebbek, a legüldözöttebbek — akik a szervezett munkásokról, nem mint „cucclátkáról“ beszéltek és meg Marx bevé is kimerített mondani.

De nem akarunk egyénekkel és kategóriákkal vádolni az egész rendszer hibáit. El kell ismerünk: a nagykanizsai tanítómunkások impozáns egységgel álltak és állnak a proletárdiktatúra szolgálatában.

Most folyik Nagykanizsán a feltevett iskolák államosítása. De ez az aktus csak formáság, nem egyszerű névvaltoztatás — ezzel az intézkedéssel új szemem fogja állengeni az iskolák ósdi termetét.

A tanulóik egészége és idegének kímélése — és a kollektiv-társadalom érdeke fogják a jövő tanítás irányát meghatározni.

Az évvégi osztályozás megszűnik és ezental a tanév végén a tanulókat nem kell többé különböző fokozatokba sorozni, hanem csupán azt kell megállapítani minden egyes tanulóról, hogy a megszabott követelményeknek megfelelő-e vagy nem. Az erre vonatkozó hivatalos megállapítás hangzik: „megfelel“, illetőleg „nem felel meg“.

A javítóvizsgálatok előrdőltenél. Az a tanuló, aki a tanítótestület döntése szerint a megszabott követelményeknek „nem felel meg“, az osztály ismétlésére kerül utasítani.

A tanítótestületnek ezental nem az egyes tárgyakban elért eredményéről, hanem a tanuló elemenetéről általában kell döntenie, hogy a tanuló jelene és képeségei érdemessé teszik a választott pályán való kiképzésre.

A szilletséjoga többé nem lesz egy-szersmind a tanulóhoz való joggal egyenlő. A tehetségtelen tanuló nem fog szilletséjogára méltani, csak azért, mert szilletséjog berendezkedtek a kapitalista államban, de a népiszkolák minden gyermeknek el kell végeznie. A megilletésnek jóindulatnak kell lennie. Annak megállapítására, hogy a gyermek a megszabott követelményeknek „nem felel meg“, csak az a jobban fel-fogott érdekében csak akkor kerülhet sor, ha a tantárgyak zömének tanítása nem jár nála eredménnyel, míg az ellenkező esetben közepes tevékenységet szerinti kell őt megilletni.

A középiskolákban már jóval szigorubb a mériék. Itt már ki kell választani azokat, akikkel tehetségtük és erkölcsi tulajdonságaik elsősorban felölnek ki érdeme-seknek arra, hogy a társadalom különleges szakpályára való kiképzésükülről gondoskodjék és meg kell szüntetni azt, ami eddig az állandó bunkácsolásokkal, javítóvizsgálatokkal és osztályismételtésekkel lehetséges volt, hogy részabadiassanak a szakfőiskolákra a se jellemleg, se képességeiket illetőleg oda nem való elemek és így a középiskolák nagy részében minden igazi képzés hián levő semmiltvedket neveljen. A középfajú iskolákban tehát azokat a tanulókat kell megfellelnek tekinteni, akiknél várható, hogy további tanulmányaik során elsőrendű szakemberekké válhatnak.

A magaviselelnek külön osztályozása, minthogy azt az ilyen szellemi elbírdás fölöslegessé teszi, elmarad.

Megszűnik a magánanulorendszer is, amely színién a kapitalista különbségvítés

és elválasztás eszköze volt. A magántulók a jelen évben átmenetileg még felmeleg magánvizsgálatot s a már eddig aviló vagy láméló vizsgálatra utasítottak is letehetik vizsgáikat, de a bizonyítványt részükre már a jelen rendelet értelmében kell kiállítani.

Az évvégi nyomtatott „Értesítők” — a diákság „Keresők” címűek és félmenek okai — is megszűnnek.

Igy aztán új szellemben új eszközökkel nevelődik Kanizsa ifjusága, hogy a lövő társadalomnak dolgozó és boldog munkásai lehessenek.

Az Országos Központi Hitelszervezet régi vezetőségének bunei.

Eladták a nagybecskereki olajgyárat, hogy maguknak milliók értékűt biztosítsanak.

A Kapitálista-rövid telkiismeretlenségét és konyelmű gazdalkodását világítja meg az a szomorú vizsgálat, amelyet az Országos Központi Hitelszervezet politikai megmozgottjai a nagybecskereki olajgyárat tengeri olajgyáraknak eladására ügyében indítottak. A vizsgálat során beigazolódt, hogy az állam megbízásából épített olajgyár eladásának célja nemcsak az állam és az O. K. H. megkarosítása volt, hanem az, hogy az igazgatósági tagoknak, így elsősorban Korányi Frigyes „bárd” vezérigazgatónak — még a Kapitálista-vitában is — igen tekintélyes jövedelmet biztosítsanak.

A tengeri csirakénti akció és a nagybecskereki olajgyár egymással szorvos összefüggésben volt. A tengerből kivont csirka fellett az állam megbízásából és az állam számára monopoliszerűen az O. K. H. rendelkezett. A tengeri csirka, az olaj, a csirapogácsa és a csirakénti árát úgy maximalizált, hogy ebből folyóan a tengeri csirakénti akciónak lételem nyeresége volt.

A teljes nyereségnek mindenkor a tengeri csirka akciónál kellett mutatkoznia. Ép ezért a nagybecskereki olajgyár csak bérmentkét végeztek, míg a nagybecskereki olajgyár a csirakénti olaj megállapított áron kapta, hogy abból a többi gyárral ellentétben, túlvábi nagy jövedelemre tett szert. Helytálló volt ez az eljárás mindaddig, amíg az olajgyár az állam, illetve igen kis részben az O. K. H. tulajdona volt, mert végezetlenben nem volt fontos, hanem a vállalatnál mutatkozott. Az O. K. H. vezetősége részéről ugyanis mindenkor az volt a cél, hogy a nyereség kilenczötöt része a nagybecskereki olajgyárnál álljon elő, mert az igazgatósági kezeltetett olajgyár az államnak vezette, hogy a nagybecskereki olajgyárat nagy nyereséghez juttassa és így ha majd a gyárat részvénytársasággá alakítják át, akkor a felkötözött nyereségből az igazgatóság pompás jutalékban részesülhessen.

Amikor a gyár nagy nyereségu — amely a befektetett tőkét egy év alatt teljesen megtízszálta — meg volt, a nagybecskereki olajgyárat egy részvénytársaságnak adták el, melynek részvényesei most már nemcsak az állam és az O. K. H., hanem 40 százalék erejéig egy bankérdekltség is volt. A nyereség 40 százalékkal tehát idegen és teljesen nyeresékdőre alapított vállalat kezére jutott. Ez első, 1918. év nyereség 20 millió korona volt, tehát az állam ennek az összegnek 40 százaléka volt, mintegy 8 millió koronával károsodott. De károsodott az állam azzal is, hogy Korányiek a gyárat 7 és fél millió koronával olcsóbban adták el a részvénytársaságnak, amely így felcserén jutott az olajgyár birtokába.

Az igazgatósági jutalékokra vonatkozó iratok állományozása után megállapították azt is, hogy súlyos összegzek voltak azok, amelyeket az igazgatóság „tiszteltelji” címén az eladásnál magának biztosított. Korányi mint elnök, közel felmillió évi jövedelemre tett szert. Ez a nagy összeg magyarazza Korányi gyáreladását s mert nagyon jól tudta, hogy a vizsgálat ránsze kedvezőtlenül alakul, megakaszt Magyarországból. Ilyen hazafiynek voltak a területvédő liga alapító tagjai.

HIREK.

NAPTAR.

A nap két 4 óra 10 percor, nyugazik 7 óra, 33 percor.
A hold két éjjel 11 óra 41 percor, nyugazik este 8 óra 49 percor.

Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: **Május 18-iki** kelettel. Mindhárom arcvonalon a helyzet változatlan. **Május 19-iki** kelettel. A cseh tüzérseg Ballassagyármotól főtte, megrongálta a templomot és más épületeket. Salgótarjánból északra páncélvonataink eredményes felkereséseket végeztek, Salgótarjánból északra Almágy környékén néhány századnyi cseh erő és lovasseg megtagadta biztosító osztagainkat. Ellenátadásban foglyokat ejtettünk és hadianyagokat zsákmányoltunk. Egerből északra és északnyugatra járőrharok. A többi harcúton nincs újság. **Hadsereg-főparancsnokság.**

A NTE szombati estélye, mint már röviden megírtuk az idény legsikerültebb mulatságai közé tartozik. A már említett szereplőkön kívül **Lendvai Renée** és **Szabó Pista** tüntek ki, akik fejlett ballott technikával egy ballott-pantomimet adtak elő. Ugy **Lendvai Renée**, mint **Szabó Pista** néha a turreket klasszikus tisztasággal hozták ki. A játék **szokásos mulató, folytonosság** történt és a gondolatot a legteljesebb mértékben adták vissza. Igen jó volt **Lukács Ernő** is, aki finom hangulatokat csalt ki a zongorából mesteri ökölyvel. **Kramer Endre** és **Friedländer Richard** szatirikus parafenierte zajos sikert aratott. Meg kell még emlékezni a konferenciáról **Gyula Béla**ról is, aki igen határozottan kötötte össze finom szellemiséggel az egyes számokat. **A NTE** estélyen a következő felülízesek történtek: **Adolf Welser** M., **Singer József**, **Frager Ferenc** 50—50 korona, **Goldmann** 45 K., **Windisch** és **Korenfeld** 35 K., **Kisfaludi Gyula**, **Grünberger Sándor**, **Korain Jenő**, **Grünhut Andor**, **Brányai Lajos** 25—25 K., **Holzer László** 24 K., **N. N.** 23 K., **N. N.**, **Barány Antal**, **N. N.** 20—20 K., **N. N.** és **N. N.** összesen 18 K., **N. N.**, **G. M.**, **Klein Lajos** 15—15 K., **Mattersdorfer** 13 K., **N. N.**, **Máschzaker László**, **Ungar Lajos Borbély János**, **Mutschenbauer**, **Daak Endre** 10—10 K., **László Imre** 9 K., **Szabó Sándor**, **N. N.**, **Fodor**, **Molnár Lajos**, **Takács Lajos**, **Müller Ernő**, **Marvalles**, **Weisz Pál** 5—5 K., **Salgó Jenő** 4 K., **N. N.**, **Kohn Miksa** 3—3 K., **Sahjan János**, **Krompácz**, **N. N.** 2 K., **N. N.**, **N. N.** 1—1 korona. A felülízesekről ezúton mond az egyetlen közlönet.

Utazni csak élelmiszer ellenében lehet. Kaposvárról jelenti: A szükségtelen és céltalan utazások megszüntetésére a Somogy megyei Direktórium ma rendeletet adott ki, melyben az utazási engedélyek kiadását szabályozza. A rendelet szerint a mai naptól kezdve Kaposvárra utazni — bármilyen módon történik — csak igazolvánnyal lehet, akár hivatalos, akár más ügyben történik is az. Az igazolványokat az illetékes Munkástanácsok állítják ki és ez csak az esetben történhetik, ha az illető kötelezi magát egyben élelmiszert is Kaposvárra hozni. A rendelet ellen vétőket szigorúan büntetik.

Házasság. **Wolheim** Magó és **Baron** Ilonka f. hó 18-án házasságot kötöttek. (Mindem külön értesítés helyett.)

Eljegyzés. **Rausy** Béla eljegyezte **Kovács** Ilit. (Mindem külön értesítés helyett.)

Kanizsa romokban. A Kölcsey-utca 3. számú ház összeomlásáról hozott hírekben a lakók kijelentései alapján megírtuk, hogy a ház embermölkezet óta tatarozva nem volt. Most **Méhes Kálmán** kiskomáromi plébános a ház tulajdonos levélben fordult hozzánk és következő sorok közzétételére kért fel bennünket: „A Kölcsey-utca 3. szám alatti ház az egy évvel ezelőtt vásároltam meg. Szorotom volna ma a házat újból építtetni, de anyagiány miatt ez nem volt lehetséges.”

Rétet kapnak a kanizsai hadirokkantok és hadlőzvegyek. Felhívjuk a Nagykanizsán lakó összes hadirokkantokat és hadlőzvegyeket, akiknek tehene, lova vagy borjúja van és rétje nincs, jelentésk be a rokkanttanács hivatalos helyiségében Baththyány-utca 2. sz. alatt rétgényüket, valamint azok is, kik már másutt ezt bejelentették, azonnal, de legkésőbb ma délután 6 óráig, mert később jelentkezők figyelembe nem vétetnek. Özvegyi, rokkantsági iratait és a tagsági igazolványát mindenki hozza magával. Akik a vasárnapi népgyűlésen leírtak, azok ne jelentkezzenek. — **A rokkanttanács.**

Záróra a vidéki városokban. Zalaegerszegről jelenti: A nyilvános helyek zárórája május 15-től éjjel 11 órában állapított meg. — **Itt írjuk meg, hogy Győrött, Szombathelyen és Székesfehérváron este 10 órakor zárják a nyilvános helyiségeket.**

Eljegyzés. **Horváth Imre** és **Wirth** Bözsike (Sümeg) jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

A NTE — Vörösörök mérkőzése. (0:0.) A vasárnapi mérkőzés eredménye minden tekintetben megfelelt a két egymással szemben álló csapat erőviszonyainak. Habár a játékosok mozgásán megfigyeltük az előző napi mulatság utónyomait, a játékosok mégis valamennyien szépet és jót produkáltak. Megállapíthatjuk már, hogy a nagykanizsai football csapatok az összejátek tekintetében nagy előrehaladást tettek. Először helyen kell kiemelnünk a játékosok közül a két kapust **Puchert** és **Wodnákot**, akik briliánsan védtek ki több veszélyes lövést. Különösen az előző Kirobanásai voltak sikeresek, ami azonban sokat lerontott a csapat teljes akcióképességének hiteléből. Jó volt még **Horváth**, **Tóth**, **Kramarits** (vörös), **Kramer**, **Aczél** és **Hirschler**.

A bűrmunkások működővél eladásán a következők felülízesek történtek: **Amely** Gyula 210 K., **Bilik** Ferenc, **Ózvegy** **Novák Vincéné** 100—100 K., **Glasgoff** **Oromus**, **Jancsotz Imre**, **Verem István** 50—50 K., **Villner Lajos** 35 K., **Tenk József**, **Kovács** **Ferenc** 25—25 K., **özv. Berger** **Adolfné** 21 K., **Popp Ernő**, **Tenner József**, **Sáfar** **Ödön**, **Halmó József**, **Kösa István** és **Nagy Antal** 20—20 K., **László István**, **Molnár Gábor**, **Osvald Mariska**, **Hujsz József** és **Szabó István** 10—10 K., **Szépudvari László** és **Tibolya József** 7—7 K., **Moskó József** és **N. N.** 6—6 K., **Klüber József**, **N. N.**, **Kálavits János** és **N. N.** 5—5 K., **N. N.** 3—3 K., **Enghoffer József** és **N. N.** 2—2 korona.

Pártügyek.

A nők szabadszervezete értesít azokat a tagjait, kik még semmiféle ruhakölmet nem kaptak, hogy ma (kedd) délután 3 órakor jöjjenek el a szervezet helyiségébe Casinó 1. em. hól kiosztás lesz. Tagsági könyvet és aprópénzt mindenki hozzon magával.

Öngyújtó tűskövel benzín tartállyal egyszeri felöltés **14 napig elég.** Kapható kizárólag **Forgács**, dohánytőzsdé Magyar-utca 43.

Pályázat.

A Magántisztviselők szakszervezete azennel pályázatot hirdet egy fizetéses

ügyvezető-titkári állásra.

Pályázhat nemre való tekintet nélkül a szakszervezetek bármely tagja. Pályázatok f. hó 20-ig a szakszervezetben beadandók.

Nagykanizsa, 1919. május 16-án.

Vezetőség

Magántisztv. Országos Szövetségének
Nagykanizsai Csoportja.

A népek felszabadítása.

Nemzeti kérdés és nemzetközi politika.*

II.

Ha meg akarunk tudni a nemzetek akaratát, akkor össze kellene hívni a nemzetek alkotmányozó gyűlését. Csak hogy nekünk a proletár és félig proletár tömegek akarata a szent. Ezért nem beszélünk a nemzetek önrendelkezési jogáról, hanem minden nemzet dolgozó osztályainak elkülönülési jogáról. A proletárrövidadalom idején nem alkotmányozó (egész népre kiterjedő, általános nemzeti) gyűlések döntik el a kérdéseket, hanem a dolgozók tanácsai. És ha Oroszország valamely szegletében egyazon időben összeült volna, a kérdéses nemzet „alkotmányozó” az elszakadás mellett, a proletárok tanácsulása pedig ellene foglalt volna állást — akkor mi minden eszközzel, még fegyverrel is, a proletárok döntését megtagadva volna az „alkotmányozó” döntése ellenében.

Ez az álláspontja a proletáriátus pártjának az ország területén élő különböző nemzetek proletáriátusára vonatkozólag. Azonban a párt előtt még sokkalt a tágasabb kérdés is áll: a nemzetközi program kérdése. Az utóbbi is világos. Ez az utóbbi nemzetközi forradalom támogatásának útja az egész világra szőve, az imperialista országokban forradalmi propagandák, sztrájkok és felkelések elősegítésének útja, ezen országok gyarmataiban mozgalomok és lázadások támogatásának az útja.

Az imperialista országokban (ilyen ország* valamennyi az egy Oroszország kivételével, mert itt a munkások már összezúrták a túró uralmát) a forradalom egyik legfőbb akadályai a hazát védelmező szociáldemokrácia. Ez a még most is a (rabló) haza megvédésének a jelzést hordozó hirdető és fölvezetői munkások széles tömegeit. A (rabló) hadsereg, megbonnlasztása miatt csak lármát. Gyálázza barátainkat, a német osztrák, angol bolsevikokat, az egyedülálló, akik megvétezzel és gyűlölettel tagadják meg a burzsoázia haza védelmét. A Tanácsköztársaság helyzete kivételes helyzet. Az egész világon ez az egyedüli proletár állami szervezet a burzsoázia rabló szervezetek közepén. Ennek védelme neki van joga. Sőt mi több őt kell úgy tekinteni, mint az egész világ burzsoázija ellen. Már jelszava, a harci kiáltása is világos ennek a hadjáratnak. Ennek a harcnak a nemzetközi jelszava így hangzik: Nemzetközi tanácsköztársaság.

Az imperialista kormányok elkergetése fegyveres felkeléssel és a tanácsok nemzetközi köztársaságának szervezése — ez az út vezet a proletáriátus nemzetközi diktatúrájához.

A nemzetközi forradalom támogatásának legalkalmasabb eszköze ennek a forradalom legfőbb erője. Az egész világ munkásai, akiket nem hódítottak meg aruló szocialisták, a saját menesvikiek és esz-erek (mert ilyenek minden országban vannak) Oroszország munkásforradalmában és tanácsforradalmában saját, vérükből fakadó ügyüket látják. Miért? Azért, mert megértik, hogy a tanácsok hatalma — maguknak a munkásoknak a hatalmát jelenti. Egész másként lett volna, ha a burzsoázia a menesvikiek és esz-erek támogatásával megdöntötte volna a tanácsforradalmat, összehívta volna az alkotmányozó nemzetgyűlést, annak felhasználásával megszervezte volna a burzsoázia hatalmát például olyan formát, amint az októberi forradalom előtt volt. Ebben az esetben a munkásoknál elveszítette volna hazáját, mert elvesztette volna hatalmát. Akkor a bankok kikerülhetetlenül visszajutottak volna a bankárokhöz, a gyárak a gyárosokhoz, a földek a földpirtokosokhoz. Akkor visszaült volna a gazdagok hazája. És a munkásoknak nem lett volna semmi érdekük ennek védelméhez. Mésrészt pedig a nyugateurópai munkások sem látták volna tovább a burzsoázia Oroszországban ragyogó világító tornyot, amely fényt szór számukra is a nehéz harcra. A nemzetközi forradalom kifejlése megakadt volna.

(Folyt. köv.)

* Buharin Nikolaj: „A kommunizmus” programja” című műve.

Nyílt-tör*.)

Nyílt levél Hirschler Miksa kistrafikoshoz.

Néhány nappal ezelőtti üzleti ügyben Budapesten tartozkodtunk s közben véletlenül kezünkbe akadt a KISTRÁFIK című lap május elseje száma, amelyben egy „A nagykanizsaiak panasza” című minket támadó cikket találtunk. Hat kanizsai kistőzedező irta alá a cikket, de már kétségbevonhatatlanul megállapítást nyert, hogy a minősíthetetlen valótlanságoktól hemzsező galád támadásnak Ön a „spiritus-rector”-a. Nálunk jártak ugyanis a kérdéses cikkben aláíróként szereplők közül és kijelentették, hogy Ön *ravaszul, önsz érdekből aláíratott velük egy nyilatkozatot*, amelynek intencióit akkor még nem ismerték fel és *amelyel most egyáltalán nem értenek egyet.*

Ezek után hallja meg a mi válaszunkat Hirschler „ur”!

1. *Hazudik* Ön akkor, amikor azt állítja, hogy mi „az anyag jó”-t, sőt egyes nemeket teljes egészében visszatartunk. Igazoljuk ezt azzal a ténnyel, amelyet talán Ön sem fog letagadni, hogy amikor a közelmúltban *Kidály* elvtárs összehívta a kistrafikosokat és megkérdezte tőlük, van-e a kiosztás ellen panaszuk, azok az Ön kivételével egyértelműleg így nyilatkoztak:

— *Soha életünkben nem kaptunk annyi trafikot, mint az új nagytrafikosoktól.*

Hivatkoztak arra is, hogy a kiosztásnak általunk eszközölt módja és mikéntje a Direktórium helyesléssel találkozott.

2. Ön azt állítja, hogy a f. évben alig kaptak tőlünk 1000 K-t kivevő anyagot. Ez az állítás is *szemszedett hazugság*, amit az Ön trafikönyve is bizonyít igazán. De kissé indiszkrétnek leszünk ez kérdezzünk Öntől: *valamit? Ha Önnek ebből a kevés anyagból nem jut a megélhetésre, nem áruháza el nekünk, honnan és miből fedezi Ön, azt az 10-60 ezer koronát kivevő csekélyke kis számot, amit az Ön könyves háztartása évente felemészt?*

3. Ön azt állítja, hogy a dohánykiszárusoknak a szorosban mellékcikkben kívül egyéb üzletággal foglalkozni nem szabad. Nem mondaná meg, mióta nevezik a *leveles dohányt* mellékcikknek. Ohajjja-e rebuzunk megjelölését: *Foruljon — hozzánk — bizalommat!*

4. Ön büntöklő rója fel, hogy a kiosztott anyag mellé, 25 szipkát és 10 cig. papirt mellékelünk. De ismét kérdezzünk valamit: *mi nagyobb szűkebbé, a kuba szivar darabját szipka nélkül két korondért forgalomba hozni, vagy 25 szivarhoz 10 szipkát mellékelni a megállapított 34 fillérré? Senki sem fog önrel szavazni, hogy az utóbbi eljárás az inkorrektebb, de még abban sem, hogy egyáltalán inkorrekt. S ha már itt tartunk, van önnek arról fogalma, hogy Kanizsan hány ezer szivart cseréltek már el tojásért, vajért?*

5. Csak még egy kijelentéssel akarunk foglalkozni, de ez aztán jellemző az ön megrogzított *kapitalista gondolkodásmódjára*: „A nagytrafikosok — írja ön — azzal érvelnek, hogy ők rokkantak. Ez az érvelés nem állhat meg, mert hogy rokkantak képtelen nagytrafikot és ezzel az ő rokkantságuk honordva látni”. Amilyen naiv e mondat fogalmazása, annyira galád a mögötte rejlő gondolat. Egyikünk elvesztette mindkét lábát, másikunk szemére örök sötétség borult. Ezt ön is tudja. Ugy képzeli, hogy a *trafikkal minden szenvedésünk, veszteségünk meg van fizetve?*

De elég! A penzügyi népbiztonság *kérésünkre* vizsgálatot indított ez ügyben és a vizsgálat „eredményét” ugyanis közölni fogják önrel — *hivatatosan.*

Addig pedig dalolja el a régi dalt:

Tets van a szakón leveles dohányjal,
Mik törzsem, én a puzsokak bajjal!

Garamvölgyi és Szemere

* E rovathoz való közlőkédit nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRO HIRDETÉSEK

Idősebb egyedülálló ur keres magános 40-60 év körüli asszonyt lakást és kosztot öveken át tartó időre, rendszeres fizetésért megelégszik egyszerű jó étellel és a tisztaság. Választ a kiadóba „állandó” jellegre kérek. 1353

Elveszett. Vasárnap délelőtt a felső-templom és Hunyady-utca között elveszett egy kulcskarika több kulcsal, kéri a megtaláló, jutalom: előlomban **Könyvesy** címre Hunyady utca 13. sz. a. leadni.

Írógépeket javított és tisztított, valamint írógépeket veszek. Epstein Vilmos Nagykanizsa, Zrínyi Miklós-utca 35.

Apolónó kerestelek beteg mellé, ki nem ágyba fekvő. Jelentkezhetnek Király, utca 30. sz. alatt.

7703-1919.

Hirdetmény.

A közellátási népbiztonság leirata folytán közhírré tessük, hogy a Kormányzó Tanács megengedte, miszerint a Király serfőzde a helybeli üzembekben dolgozó nehéz testi munkának továbbá a szociális szervezetek, valamint a vasutak beszerzési csoportjának a következő korlátok mellett legfeljebb 5-6 cukortartalmú sörrel szolgáltatson ki az érvényben levő maximális árak megtérítése mellett:

Sörre csak a nehéz testi munkát végző proletároknak van igénye és pedig fejenként es naponként 0,45 literre

A sör-elosztását az üzemek beszerzési csoportja illetve a szervezetek vezetője szigorú ellenőrzés mellett végzi.

Nagykanizsan, 1919. május 17-én.

Dr. Kráthy s. k.
u. o. vezető.

URANIA mozgóképpalota
Rusogyai-u. 4. Tel. 260 280

Mittén, kedden és szerdán, május hó 19. 20. és 21-én:
A legbájosabb filmművésznő **Mia May** fellépésével

A JÓSLAT
Holland dráma 4 felvonásban és a kísérő műsor.

Figyelem! A Központi Katona és Munkás-tanács legújabb rendelete értelmében a moziba 10 éven aluli gyermekek még kísérővel sem léphetnek be, csakis kimon-dottan gyermek előadásoknál.

Pénztárnyitás délután 3 órakor.
Előadások kezdete délután 6 és este 8 órakor.

VILÁG nagymozgószínház
Szépasszonyok. Telefon 74. 82

Vasárnap, hétfő, kedden, május 18, 19 és 20-án

2019-ik

eszfendőben
(Légi torpedó)

Amerikai fantasztikus történet a jövő évezredből 4 felvonásban.

Előadás kezdete 6 és 8 órakor!

ZALAI NÉPAKARAT

Szociálisták és munkások
Nagykanizsa, Sugár-ut. 4. szám
szociálisták és munkások
tel.: 11. Nyomdai 117.

A SZOCIALISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 60 — korona
Fél évre . . . . . 30 — korona
Három hónapra . . . . . 18 — korona
Egy hónapra . . . . . 7-10 korona

Rendelet.

A magyar tanácsköztársaság egész területére nézve elrendeljük, hogy a szocialista volt tartalékos, népielkező tisztek és tisztjelöltek, akik 45-ik életévüket be nem töltötték, tényleges szolgálatra a lakóhelyükhöz legközelebb eső pótestparancsnokságnál jelentkezni tartoznak. — Budapestre nézve az előbbi rendelkezések mérvadóak.

Budapest, május 20.

HADÜGYI NÉPBIZTOSÁG.

A pénzjegyek.

A forradalmi kormányzatának LXII. sz. rendelete alapján már a közeli napokban forgalomba kerülnek a postatakarék által kibocsátott pénzjegyek. Meg kellett ezt csinálni, mert példátlan az a vakmerőség, amellyel a forgalomban levő bankjegyeket a forgalomból kivonták és elrejtették. Híába volt a kormányzatának minden tiltó rendelkezése, hiába helyezték kiállításba súlyos büntetéseket, a bankjegyek, főképpen a régi osztrák-magyar bank által kibocsátott papírpénzek eltűntek. Nyilvánvaló és elmulasztott története is igazolta, hogy a forradalmak idején voltak tömegek, amelyeket arról holnapra nem lehetett annak az eszének a szolgálataiba állítani, amelyért a forradalom csináltatott. El is követték mindent, akár tudva, akár tudatlanul, hogy a forradalmi erőket, a forradalmi lendületet üngölgétek, már pedig a forradalom maga öté szorított cselekvés, amely határokon belül ugyancsak egyidőre a legkönnyebb pánikot előidézi főképpen azokkal a tömegekkel, amelyek tudatlanságuk, vagy elnyomottságuk folytán a legalkalmasabbak az elnyomott ellenforradalmárok uszályhozó szerepére.

Ez történt Magyarországon is. A tömegek, amelyeket az osztályállam meseréses tudatlanságban tenyészített, azok a tömegek, amelyek kihasználva csalárd rab- szolgáló voltak a letűnt rendszernek, ostobán odaállítottak a bankjegy elrejtők táborába, kiszolgáltatván ismételt magukat azoknak, akikért és akik miatt ezt a forradalmat meg kellett csinálni. Elrejtették a bankjegyeket, amelyeknek akkor sem volna nagyobb értékek, ha fennakadás nélkül végeznék a gazdasági életben a maguk körforgását. Hiszen a bankjegyeknek és általában a pénznek mindig az érte végzett munkának az értéke adja meg a jelentőségét, nem pedig az a fedezet, amely állítólag ott pihen a legy kibocsátó bank pincéjében. A munkás, ha helybéli bankjegyekben kapta, sohasem azt nézte, hogy tényleg van-e annak a bankjegynek aranyfedezete a bankban és hogy azt a bankjegy ki írta alá, hanem azt, hogy vásárolhatja vele vagy sem. A kapitalista társadalmi rend sok

hazug elmélete közé tartozott az a nemzetközi pénzelmélet is, amely a bankjegy értékét annyira becsülte, amennyi annak az aranyfedezete volt. Tudjuk azonban, hogy ennek a nemzetközi kapitalista elméletnek viszont csak addig volt jelentősége, amíg a gazdasági élet a profiton, a munka nélkül, vagy mások munkáján szerzett jövedelmen épülhetett fel.

A mióta Magyarországon proletárdiktatúra van és minden hatalom a munkások, földművelészeknek és katonák munkáján nyugszik, a lenit elmélet legalább számunkra a kapitalizmussal együtt meghalt, megszűnt a kizsákmányolás, megszűnt a profit, megszűnt a munkanélkül jövedelem és helyébe a proletárállam lépett, amely éppen azzal adja meg bankjegyeinek az értékét, hogy fedezetiül felmutathatja minden létező vagyont a kapitalizmusnak, amelyet közteledónak nyilvánított és az öntudatos proletárok millióinak munkáját, akik tudják, hogy nem elméletek irányítják és adnak értéket az államnak, hanem az a produktív munka, melyet az állam érdekében végeznek. A bankjegyek, vagy pénzjegyek, vagy bármilyen más, amelyek értékmerőül szolgálnak, csak addig bírnak jelentőséggel, ameddig pro-

duktív munka folyik a gazdasági életben. Nem igaz tehát az sem, hogy a proletárdiktatúrával a pénzünk megrosszabbodott, vagy értékeltenedett volna. Aki ilyet állít, az lebecsüli a munkát és vele a dolgozó munkást. Sajnos, vannak ilyenek: a letűnt rendszer bankárai, mágnásai, ezerholdasai, akik megszokták a profilon felépülő társadalmi rendszert és akiknek fáj a munka mindenféleit való hatalma, de ahogy a kapitalizmus nem ismeri a gazdasági életben semmiféle kíméletet és ha érdekel úgy kívánták, keresztlügözött mindenek és mindenki, a proletárállamnak sem szabad tennie azt a garázdálkodást, amelyet ezek a letűnt urak a sötétben végeznek. Könyörtelen szigorussággal kell velük elbánni és ha továbbra is végeznek kelméregző munkájukat, a tanácskormányzatnak pillanatil sem szabad haboznia olyan intézkedések megvételével, amely a pánikkeltésre felelő alkalmas problémájával végkép leszámol. Ez a legfontosabb feladala még akkor is, ha egyelőre nem tudunk a nemzetközi forgalomba bekapcsolódni. A bankjegy kérdésén nem mulhat sem az öntudatos proletárok millióinak a sorsa, még kevésbé a tanácsköztársaságé. *Berkes Ferenc.*

Offenzívában az orosz vörös hadsereg.

Az ukrán vörösök offenzívája Gallicéban.

Moszkva, május 20. (Szikratávirat.) Az ukrán vörös csapatok elfoglalták Cserkasz, Szelakorsol és Tivokorvet. E harcokban a magyar román nemzetközeli vörös erred különösen kitűntette magát. A Krim félszigeten és Gallicéban az ukrán vörös hadsereg offenzívája gyorsan halad előre.

Jassytól 100 kilométerre.

Pétarvár, május 20. (Szikratávirat.) Az előnyomuló ukrán vörös csapatok a Dnyeszteren túl újabbban több községet szállítottak meg. Az előnyomuló vörös különítmények sok románt elfogtak. A vörös csapatokat a lakosság mindentől lelkesedéssel fogadja. A legújabbban megszállott községek Jassytól Moldva fővárosától 100 kilométerre vannak.

Az ukrán proletárság a versaillesi béke ellen.

Budapest, május 20. Rakovszky elvtárs ma táviratot intézett Kun Béla elvtárhoz, amelyben az ukrán központi tanács nevében többek közt ezeket mondja:

— A kievi ukrán központi tanács a legnagyobb megütközéssel fogadja és legérelmesebben tiltakozik azon rabló békeajánlat ellen, amellyel az antant a német munkásokat és parasztokat mindörökké rabjába akarják hajtani. Erős bizalmunknak adunk kifejezést az iránt, hogy ez az öngyilkosságba való kényszerítés nem fog sikerrel járni és nem fog győzelmet aratni az a politika, amellyel Scheidemann és Ebert behódolt az antant imperializmusának és amely a proletárság legkiválóbb vezetőit meggyilkoltatta. Ma már tisztán láthatja a világ,

hogy a világ proletárságát az antant imperializmusától csak a tanácsköztársaság kiküldetése mentheti meg.

A francia vasutasok forradalmi megmozdulása.

Genf, május 20. E hó 14-én kezdődött a francia vasutasok kongresszusa Párisban. Elhatározták, hogy üdvözlik a forradalmi Oroszországot, Németországot és Magyarországot, a melyek bátran neki látják, hogy a kapitalizmus romjain felépítsek a szocialista államot.

A kongresszus követelte az oroszországi antant csapatok azonnali visszavonását, tiltakozott az oroszok békeje és a népek megnyomortatása ellen.

Milyen a német ellenjavaslat?

Bécs, május 20. A német ellenjavaslat részleteiről újabbban a következőket jelentik: A német kormány ragaszkodik fog ahhoz, hogy Wilson 14 pontja és a fejezeteket előtti kettő jegyzéknek nemzetközi megállapodás jellegével bírjanak. A keleti határvidek hovatartozandóságának kérdésében

népvezetést követel, amely mindkét fél részére kötelező legyen.

A Saar vidéket illetőleg Németország hajlandó a szabványait jövedelmét Franciaországnak átengedni, anélkül azonban, hogy Franciaország elragadná Németországtól a Saar-vidék közigazgatását.

A német kormány hajlandó az összes kártalanítást fizetni, ha Németország gazdasági életének helyreállítását az antant előmozdítja. A leszerelés mindaddig keresztlügözött, amíg a belső rend helyre nem állott; amint ez megtörténik, Németország hajlandó

a követelésnek eleget tenni. Németország béke szándékát azzal is dokumentálni akarja, hogy kiszolgáltatja egész hadiflottáját, de csak úgy, ha kereskedelmi flottájának egészét visszakapja. Ha a feltételeket visszautasítják, ekkor Németország a szerződés aláírását megtagadja.

Nem írják alá a békeszerződést.

Berlin, május 20. A Vorwärts írja: Nem titok többé, hogy a kormány nem fogja a békeszerződést aláírni.

Ha az antant nem akar tárgyalásokba bocsátkozni, akkor két eshetőség van: vagy megszállják egész Németországot és mint gyarmattal bírnak vele, vagy pedig olyan kormányt pártolnak, amely hajlandó aláírni a békeszerződést. Ilyen kormány csak a független szocialdemokratákból állhatna, akik kijelentették, hogy hajlandók a kormányt átvenni, ha tiszta proletárkormány alakulna.

Vantus népbiztos

elvtárs nyilatkozata a déli frontszakasz helyzetéről és a rémhírekről

(Saját tudósítónktól). Tudvalevő, hogy Vanus Károly földmívelésügyi népbiztos elvtársat a forradalmi kormányzatnak a déli frontszakasz főparancsnokává nevezték ki. Vanus Károly elvtársat a déli front főparancsnokát, aki napok óta Nagykanizsán tartózkodik munkatársunk felkereste, akinek a déli front helyzetéről a következőket mondta:

— A burzsoázának a proletárdiktatúra sehogyan sem tetszik. Ha nyíltan nem is küzd ellene, de alattomban rágalom, gyanúsítások és rémhírek terjesztésével minden alkalommal igyekszik árulni a proletárállamot. Itt Zalamegyében különösképpen fáj a letört ügyenélőknek a proletárdiktatúra, mert ha ez nem volna, akkor ők tovább üznék az árulásgrát és főnnek feneketlen pénzeszsákjukat, — éppúgy, mint a háború alatt.

— Azok a rémhírek, amelyek itt-ott felbukkannak, mind ezektől a pénzkapitálistól származnak. A francia csapatok elnyomulása déli frontszakaszunk felé, a szerbek felváltása, az úszakötöttes megszakítása a szerb katonaság és a magyar katonaság között, ugyanígy az antant offenzívája, amely közéjük áll a déli fronton is, — mindez a letört burzsoázia óhajlása, amelyet azonban úgy helyeznek el a hisztérien emberek között, mint tényeket.

— A valóság ezzel szemben az, hogy az antant szeméje áppenséggel nem áll olyan jól, hogy támadásra gondolhatna, sőt, mint megbízható információ alapján értesültünk maguk a francia katonák is olyan rosszul érzik magukat Szegeden, Újvidéken, Zágrábban és a többi megszállott városokban, hogy bár titokban, de következetesen ostromlik ki őket és helyettük mind zsinas csapatokat (apáhtakat) hoznak. Már pedig a apáhtokról tudjuk, hogy Budapesten például meg lehetesen olasz áron adták el a fegyvereket és úgy alázódtek, mint a kémfor, mihelyest a proletárdiktatúra beköszöntött.

— A letört burzsoázia óhajlása: az antant támadása tehát csak egy kellemes álom marad a burzsoázia számára, de még azt sem éri el, hogy felültesse, beugrasssa a rémhírök terjesztésével a déli vármegyék lakosságát. A földműves szegénység épp úgy tudja, mint az ipari proletáriátus, hogy a proletárdiktatúra a vagyontalanok összességét felszabadította a gyárosok, bankárok és földesurak rabigája alól. Tudja, hogy az átmenet alatt ha vannak is nehézségek, végeredményben a proletár uralkom a szocialista biradalmomba vezet, ahol nem lesznek szegények és gazdagok, kizsákmányolók és kizsákmányoltak, elnyomók és elnyomottak, hanem egy boldog megelégedett emberiség. Éppen ezért nem hagyja magát beugratni sem rémhírekkel, sem fenygetéssel a proletárság, hanem rendületlenül és szilárdan áll a Tanácsköztársaság mellett.

Kegyelmez a proletáriátus.

A likvidáló bizottság munkában.

— Saját tudósítónktól.

A forradalmi kormányzatának a régi „rend” alatt megindított, minden még be nem lejezett peres ügy felülvizsgálását és esetleges megszüntetését rendelte el. Ezt a munkát a likvidáló bizottság végzi.

Nagykanizsán két bizottság működik. Az egyik Pasner, Kolariés és Kohády, a másik Ott, Janacek, Tibolya, Fischer és Csizmadia elvtársakból áll. Mindgyik bizottság mellett egy-egy jogász előadó működik: az elsőnél dr. Szamuely Ottó elvtárs, törvényszéki bíró, a másikonál dr. Qárner Antal elvtárs ügyvéd. A tárgyalásokon az ügyészség részéről dr. Borody Dezso vesz részt.

A likvidáló bizottság addig is igen nagy munkát végzett. Az igazságtalan ítéletek egész tömegét semmisítették meg. Eddig 171 ügyet tárgyaltak le és 124 egyének kegyelmeztek meg. A likvidáló bizottságot elsősorban az a szempont vezeti, hogy a mult rendszer büntősei, a kapitalizmus áldozatai ne bünhődjenek azokért a hűnökért, amelybe a kapitalista társadalom szinte belökényszerítette őket.

A likvidálás folyamán a legsötétebb, szinte barbár kegyellességgel meghozott ítéletek is napfényre kerültek. Érdekes és jellemző, hogy a kegyetlen ítéleteket rondszerint nem az alsóbb bíróságok hozták, hanem a táblák és Curiaák iniciatívája azok végső oka.

Részt vettünk a bizottság egyik tárgyalásán. Az ottlétek legnagyobb része természetesen proletár, nincstelen, szegény, s a likvidáló bizottság, ha csak nem kimondoltna, megrozzott és a proletárállamra is veszélyes büntetésekről van szó — kegyelmet gyakorol.

Régebben akkor szoktak a kegyelmezés tényével élni ha „a fogság urnak” születésnapja volt és jól ízllet neki az „ebedutáni feleke, vagy ha a „tron dicső örökösének” fonséges szájcskájában kiütközött az első fog — ma a nép, a proletáriátus kegyelmez, nem szeszélyből, de a higgadt és józan megfontolás parancsára.

Ezsbibbad az embor szíve, ha egynély — s ez dicsőségére legyen mondva — a sokat szenvedett magyar bírónak — ítélet kegyellességére gondol. Itt is, mint mindenütt a kisembereket bántották, akiknek sem munkát sem élelmet nem tudtak adni s ha kapták — a jól táplált és gond nélkül polgári társadalom elvárta a bíróság szigorú büntetését. A bíró gyakran fájó szívvel hozta ezeket az ítéleteket.

Sok ártatlan proletár slylódott a börtönökbe, akiket a nyomor parancsa és az életösztön mindent legyőző ereje vitt a burzsoa állókörök megszegésére.

Jobbára középszia ügyek, lopások, gondatlanságból okozott emberölések, súlyos testi sértések azok az ügyek, amelyeket a bizottság most tárgyal.

Malomi munkások a háború alatti csékély szelésből nem tudták megélni. Lisztet lopták. — Kivánja-e a sártett a megbüntetését? — Idézzetek nem kell, telefonon Rendezik meg. — A sártett nem kívánja a megbüntetését — az eljárást megszüntetik, de ügyelmeztetik a megtévedt proletárokat, hogy most már a proletáriátus vagyonát őrzik, a tanácskormány tisztességes megőbetését ad nekik — most már feltétve vigyázzunk a közvagyonra.

Másik eset. Egy jódmódu korcsmáros orosz foglyoktól cséplőgép szijjakat, hajtószijjakat, búzá, rozso, lóherét stb. vett, holott tudta, hogy azok lopásból származnak. A korcsmárosnak nem volt szüksége arra, hogy ilyen-úton szerezzé meg a szükségesletit. Kéféltésőre szolgál pénzt. Egyszerű munkanélküli vagyonszerzősége vagy a hajtotta. — Az ügyet átteszik a forradalmi törvényszékhez.

Hatásági közeg elleni erőszak. Két földműves, illes állapotban hazafelé tartott, amikor az erdőörrel találkozott. Az erdőört megátamáják, fegyverrel elvették, sőt meg is szúrállták. — Átteszik a forradalmi törvény-

Lopás. Egy proletár, hogy ne kelljen szegyenkeznie kopottsága miatt — ruhát loptott a nővérétől. A nővér már visszavonta a panaszt. Az eljárást megszüntetik.

Erső felindulásban elkövetett súlyos testi sértés. — A polgári esküdtszék 1 évi és 6 hónapi fegyházat szabott ki. Az elítélt kérvényt nyújtott be a bizottsághoz, amelyben jó megváleletére, büntetlen előéletére, családfelelő-voltára, hosszú katonai szolgálataira hivatkozva kéri a proletáriátus felmentő ítéletét. A bizottság helyt ad a kérésnek — Tanukat idéznek he s ha beigazoldják, hogy lényeg olyan szorgalmas, becsületes munkás — a büntetést el fogják engedni.

Sígy tovább... az esetek hosszú-hosszu láncolata. Azoknak az ügyek, akik tónyleg megrözzött bűnböök és... proletár-állam rendjere is veszélyesek — átteszik a forradalmi törvényszékhez. De ha a burzsoa állam-bűnbekajszolt és elítélt áldozatairól van szó — a bizottság kitökődés és gondolkodás nélkül megadja a felmentést. Ezeket a proletárok, a dolgozó osztály ellen hozott ítéleteket teszi jóvá, semmisíti meg a likvidáló bizottság.

Rendelet.

Figyelmeztetek minden 100 holdon felüli gazdát, illetve intézőt, hogy a gazdaságból sem állatot, sem semminemű termést oladnu vagy kiszállítani nem szabad; minden eladható készlet felett a szocializált birtokok tanácsa kerülésnek központja fog intézkedni.

Minden 100 holdon felüli gazda tartozik összes termény voltmag, szén és bünzin készletet irásban bejelenteni a szocializált gazdaságok Zala vármegyei (Nagykanizsa) Földműves Szövetkezetek Termelési és Kiszárlmezési Központi Irodájában. Bejelenteni továbbá, hogy milyen motorikus, vagy gázüzemű gépekkel rendelkeznek, továbbá minden gazdaság, áruház, malom, terménykereskedő, tárház, árusítók, köcsümintézet vagy bizonyonyos tartozik összes zsák, zsinog és ponyvakészletét törvényes következmények terhe mellett a szocializált gazdaság központi vezetőjének azonnal bejelenteni.

Nagykanizsa, 1919. május 20.

Elnöki Beszéd

A Földmívelési Népbizottság elnöki beszédje a gazdasági főmá bizottság.

Rendelet.

Minden magántulajdonban lévő telefon és táviróvezeték, telefon és távirókészülék és alkatrésze a magyar katonai távirószolgálat anyagkezelési osztályának (Budapesti, Utó-ut 102.) e hó 25-éig okvetlenül beszoigaltatandó.

- 1. Az állami táviró (pósta) tulajdonában lévő anyagok.
  - 2. A vörös őrség telefon- és táviró-felszerelése.
  - 3. Gyárakban és üzemekben felszerelt telefonok.
  - 4. Azon gyárak készletei, amelyek telefon és táviró-anyagok, illetve kábelek készítésével foglalkoznak.
  - 5. Magánosoknak a pósta és táviró által felszerelt telefonja.
  - 6. A vasutak felszerelése.
- Esetleges felmentésekért a hadügyi népbizottság műszaki és gazdasági osztályához kell fordulni.
- Aki ezen rendeleteknek eleget nem tesz, forradalmi törvényszék elé állíttatik.

Hadügyi Népbizottság

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHEL Fűtőfia

Magy. b. papírneműipari vállalat (Tervező iroda)

Irodaszerek, Üzleti könyvek, papírok, hangszerek, diazóművek, létektárgyak

A szocialista párt végrehajtó bizottsága ma este 7 órakor ülést tart a Szocialista Klubban, amelyen a bizottság összes tagjai megjelenni tartoznak.

HIREK.

NAP TÁR.
 A nap két 4 óra 18 perccor, nyugszik 7 óra 34 perccor.
 A hold két éjjel 11 óra 41 perccor, nyugszik este 9 óra 55 perccor

Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: Május 20-iki kelettel: Az *Ipoly-arconal* több pontján, Szécsenytól és Fülektől északra ismételt támadásokat vertünk vissza. Fülektől délkeletre a Bük hegység átjárójánál biztosító csapataink harcokban állnak cseh erőkkel. Eger-től északnyugatra és északra csapataink nagy lövephézségüket lökődve harcolt arán tért nyertek. A Miskolc-szakaszon saját részről élénk felderítő tevékenység. *A többi arconal* csak kisebb csatározások folytak. — Bajától északra „Fogas” nevű őrszázadunk egy angol őrszázadot visszavonulásra kényszerített.

Személyi hír. *Vantus* Károly földmívelésügyi népbiztos elvtárs, a déli front-szakasz főparancsnoka ma délelőtt Székesfehérvárra, onnan Goddüllőre, a hadsergőfőparancsnoksághoz, majd Budapestre utazik és előreláthatólag csak egy hét múlva tér vissza Nagykanizsára.

Alsó-Zalamegye kormányzótanácsai biztosa. Tegnap számunkban közöltük a kormányzótanács 97. számú rendeletét a kormányzótanács biztosokról. A kormányzótanács biztosok tevékenységét a megyei direktoriumok ellenőrzése, a népbiztosok rendeltetének végrehajtása, az ellenforradalmi mozgalmak elfojtása és általában a megye ügyeinek legfőbb irányítása. Alsó-Zalamegyébe is kinevezték már a kormányzótanács biztosát. A helyi népbiztos tegnap táviratban közölte a nagykanizsai direktoriummal, hogy a megye élére kormányzótanács biztosul *Lukács* Gyula elvtársat nevezte ki. A helyi népbiztos felhívta a megyei direktoriumot, hogy *Lukács* elvtársat munkájában minden erejével támogasson és megkereséseinek haladás nélkül legyen eleget.

A budapesti proletárgyermekek nyaralása. Hirt ártunk arról a legromosabb intézményi vezérrel mozgalmról, amely a budapesti proletárgyermekek vidéki nyaraltatását tűzte ki céljává. Kétszámű, hogy Budapest élelmiszer nem kifogástalan, hogy a proletárgyermekek szenvednek, éheznek és ennek következtében elcsúsznak. A vidéki proletáritusnak kötelessége, hogy segítségére siessen a budapesti szenvedő proletárgyermekeknek. Ebben a tárgyban *Lukács* Gyula elvtárs, kormányzótanács biztos ma a következő felhívást intézte Nagykanizsára közönségéhez: „A budapesti proletárgyermekek, a jövő munkásnemzedéke, a nagyváros füstös levegőjében a nehéz élelmiszeri viszonyok mellett pusztulnak, vesznek. Hogy megmenthessük őket a dolgos proletáritársadalomnak, a Tanácsköztársaság kormánya elhatározta, hogy a budapesti gyermekeket négy-heti vidéki nyaralásra küldi, értékük 4 hétre 150 kor. azaz százötven koronát fizet és a falusi és városi tanácsok útján a vendég-gyermekket élelmiszer-szükségletét is biztosítja. Mindazoknak, kik vendéggyerekeket szándékoznak tartásba venni folyó évi június hó 3-ig nagykanizsai Direktorium II. ügyosztályába kell jelentkezni. Nagykanizsa város lakossága már számos jelét adta a megörtölettel gondolkodásnak és csellekedésnek, biztosan ismétlődik, hogy minél számosabb fognak jelentkezni és szeretettel fogják fogadni a nagy budapesti proletárgyermekeket, kik a proletáritus érdekében nélkülözések-mellett ártalmatlanul végeztek és végeznek. — Hasonló tartalmú felhívás közönségére utasította *Lukács* elvtárs a megye összes járási direktoriumát is.

Figyelmeztetés a 200 és 25 koronások érvényességéről.

A forradalmi kormányzótanács 85. számú rendelete a következő két §-ban intézkedik a 25 és 200 koronás bankjegyek kötelező elfogadásáról:

1. §. Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott 200 és 25 koronás bankjegyeket mindenki változatlanul köteles törvényes fizetési eszközként elfogadni.
 2. §. Ha valaki 200 vagy 25 koronás bankjegyet vonakodik fizetés gyanánt elfogadni vagy fizetés alkalmával felváltani, bár ez módjában volna, büncselekményt követ el és forradalmi törvényszék elé állíttatik.
 Budapest, 1919. május 5.

A Forradalmi Kormányzótanács.

Jelen forradalmi kormányzótanácsai rendeletre hivatkozva figyelmeztetem a déli frontszakasz hadműveleti területének összes lakosait (Alsózalamegye, Zalamegye, Vasvármegye, Somogy megye), hogy amennyiben a legkisebb mértékben is áthágják fenti kormányzótanácsai rendelet intézkedéseit és a 200 és 25 koronás törvényes bankjegyeket nem fogadják el, az illetőket könyörtelenül a forradalmi törvényszék elé utalom.
 Nagykanizsa, 1919. május 20.

Vantus Károly
 földmívelésügyi népbiztos, a déli frontszakasz főparancsnoka.

A Nagykanizsai Tornagyűlés f. hó 21-én szordán este 8 órakor választmányi ülést tart.

Kinevezés. A posta, távirada és távbeszélő országos biztosa *Tibor* József elvtársat a nagykanizsai posta- és táviróhivatalhoz politikai megbízottul nevezte ki.

Felnöttek oktatása Nagykanizsán. A közoktatásügyi népbiztoság fontos feladatának tekinti elsősorban a felnöttek oktatását. Evégből a Közművelődési Bizottság Englen I. Emil és Veszolovszky Gyula budapesti közoktatásügyi megbízott elvtársak irányításával megszervezik a felnöttek oktatásával és továbbképzésével foglalkozó alosztályt. A felnötteknek ez a továbbképzése előrendű kulturáredke az államnak és egyeseknek egyaránt. Kötelessége tehát minden kultúrtervezőnek, hogy a megszervezésnél közreműködjen. A tanárok, tanítók, mérnökök, orvosok, jogászok szakszervezetek bizalmi tisztviselői hasznának oda, hogy ebből a nagyfontosságú kulturmunkából legjobban tudástuljanak és erőkkel minél többben részt vegyenek. A budapesti kiküldött érkezését és a megalakuló ülés napját falmegszakon hirdetik s a megalakulás után a kiküldöttek a helyi mozgásházában vitelű előadásokat tartanak, amelyben minden tömegesebben való megjelenés mindenki- nek érdeke.

Allandó színtársulatot kap Kaposvár. A Tanácsállam kulturprogramjának egyik legjelentősebb és legfontosabb pontját a szocializált színtársulatok jövő működése jelenti. A színpad, melyet a burzsoázia elfajult ideológiák szolgálatába állított, tisztá és nemcsak előadások, hanem a régi görög színpadok emlékeztetően csak művészi munkák visszaadása lesz művészi eszközökkel. A sikamlós vandevillek, az értelmetlen „népszerep” operettek, melyek ügyes reklámozással minden más háttérbe szorítottak, eltűnnek s csak az éntékek, mint *Otfenbach*, *Sirius* stb. daljátékai maradnak meg, amellet, hogy a főszűly a tisztáértékű színművek, drámák, játékokra stb. kerül. Kaposvár, mely az egész háboru alatt nélkülözötte a színeseket, — mint Kaposvárról jelentik — már július 15-én értékes előadás-sorozathoz jut. Podor Oszkár székesfehérvári társulatát jön le vendégzorepelni négy hétre. Szeptemberre pedig már állandó társulat nyílna meg a színház, melynek szervezése már folyik.

A szállodalak, kávéházi és éttermi alkalmazottak felkéri a közönséget, hogy az aprópénzhiányra való tekintettel az elfogyasztott árukat aprópénzben fizessék ki.

Nincs személyforgalom a MÁV. szombathelyi vonalán. Zalaegerszegi tudósítónk jelenti: A szombathelyi üzletvezetőség rendelkezése szerint személyvonatok helyett szükségleti tehervonatok közlekednek, melyekhez csak egy személykocsy van csatolva. Ezen kocsiiban csak a népbiztosok vagy ezek kiküldöttei valamint a munkásbiztosok tagjai, vagy igazolvánnyal ellátott hivatalos személyek utazhatnak. További intézkedés tehát magánfelékre részére utazási igazolványt nem fog kiadni a vörös őrség. Zalaegerszeg és Gutorfőde között közlekedő személyvonaton igazolvány nélkül bárki utazhat.

Felhívás. Felhívjuk mindazon elvtársakat, kik már jelentkeztek a vörösség szolgálatába, hogy folyó hó 22-én csütörtökön délelőtt 11 órakor a városkúria közgyűlési termében jelenjenek meg. Bakonyi Vince a vörösség politikai megbízottja.

Kóbor cigányok garzdálkodása. Folyó hó 9-én virradóra Kísörgő község számos polgáránál követtek el ismeretlen tettesek, több mint valószínű kóbor cigányok lopásait. Éa pedig: Torda Károlytól 30 drb. tyukot, Cseh Gyulától 130 kgr. nullás lisztet, 10 kgr. buzadarát, 15 drb. vászonzsákot, Lovas Jenőtől egy akó vörös bort, egy 30 literes üres hordot, 1 fessítővasat, 1 kaszát, 1 kalapácsot, 3 m. divánhuzatot. Az ismeretlen tettesek ellen a legérősebb nyomozás folyik.

Szerb imperialista rablógarzdálkodás a megszállott területeken.

Budapest, május 20. A Magyar Távirati Iroda jelenti Kaposvárról: A szerbek által megszállott területeken valószínű dühöng a szerb imperializmus rablása és ki-szakmányolása. — A szerbek mindenütt óriási adókat vetnek ki a népre. — Bács és Baranyavármegye lakosságával plakátokon közölték, hogy mindenki köteles az addig fizetett adójának tizszeresét beszo-gállatni. Minden állat után passzuszt kell váltani, amelynek két korona az ára, minden utazáshoz pedig igazolvány kell, amelyet öt koronaért állítanak ki. (Ujzsebenek, az amit az egyik faluból a másikba való sétá is.) A megszállott területeken levő gyárak összes készletét és felszerelését, sőt a bankoknál elhelyezett betéteit elkobozták és Szerbiába szállították. Néhány nappal ezelőtt a szerbek vendéletek adtak ki, amely szerint a lakosság haladéktalanul köteles összes értékpapírjait (hadikövnyelt is) beszoállatni. Az értékpapirokat is elkobozták. A szerbek rablásai miatt a lakosságban óriási az elkeseredés.

Pártügyek.

Tanítók szakszervezete ma délután 3 órakor szervezőbizottsági és bizalmi, 4 órakor taggyűlést tart a polg. iskola rajztantermében. *Wahry* Hugó elvtárs a „letért való küzdelem” és az örök béke címen tart előadást.

Famunkások ma, szordán este 6 órakor rendes havi taggyűlést tartanak. Pontos megjelenset kér a *vezetőség*.

Vas- és lémmunkások figyelmébe. Mindazon vas- és lémmunkások illetve hozzátartozók, kik a vörös hadsereg kötelekbe tartoznak, jelentkezzenek a munkanélküli segélynek folyó hó 23-ig való kiltzetetés végett délelőtt 9-12 óráig a Szabadság-téri Munkásotthonban. A *vezetőség*.

A magyar népzene szék orsz. szöv. csoportja f. hó 23-án d. e. 10 órakor taggyűlést tart, melyre minden tag megjelenni köteles. A *vezetőség*.

A népek felszabadítása.

Nemzeti kérdés és nemzetközi politika.*

III.

Míg ellenben a tanács hatalom megerősödése a munkások és szegény-parasztok fegyveres erejének szervezése, a nemzetközi rablók ellenállásának letörése, akik úgy monnek rá a tanácsok Oroszországra, mint osztály-elleneségek, mint földbirtokosok és tőkésök, mint bandája a munkásforradalom hőhérságnak, — a vörög hadsereg szervezése — mindez megerősítette a forradalmi mozgalmakat az európai országokban.

Mennél jobban szervezték le az új, mennél erősebbek lesznek a munkások és paraszti fegyveres csapatai, mennél izmosabb lesz az országban a proletárdiktatúra, annál gyorsabban halad előre a nemzetközi forradalom ügye is.

Ez a forradalom kikerülhetetlenül közledek, akárhogy is tartóztatnak fel utójában a német, angol, francia és osztrák menesvikiók Oroszországon a munkástámogatók szaktitottak a megalkuvókkal. Szaktitának majd (és szaktitának máris) volük Nyugateurópa munkástámogói is. Mindegyre nagyobb rokonérzést hódít meg a burzsoá haza tagadásának, a rabló kormányok elkergetésének és munkások diktatúrájának jelszava. Előbb utóbb meglesz a Tanácsok nemzetközi közlérsasága.

A Tanácsok nemzetközi küztársasága a gyarmatokban százmilliót szabadítja fel a oenszülötteknek a járom alól. A „civilizált” rablóhatalmak véres rendszerrel gyötörték és irtották a gyarmatoszágok lakosságát. Az európai civilizáció távoli tengertuli országok könyörtelenül kizsákmányolt és megnyuzott nemzetek vértartotta fenn magát. Ezeket a nemzeteket a proletariátus diktatúrája szabadítja fel és csakis ez szabadíthatja fel. Illesonlatosan, ahhoz, amint az orosz tanács hatalom kinyilatkoztatta, a gyarmatpolitikáról való lemondását és tetteiben is bizonyította azt például a Perzsiával való viszony tokintetében, ugyanugy teljes szabadságot ad az elnyomott és kizsákmányolt osztályoknak az európai munkásoztiály is, ha megdöntötte a bankárok uralmát. Ime ez a magyarázata annak, hogy pártunk programja, — amely egyttal a nemzetközi forradalom programja, ugyanazon időben minden gyenge és elnyomott felszabadításának programja is. A munkásoztiály — ez a hatalmas osztály — hatalmas feladatot is állít önmaga elé. És nemcsak ezt teszi, hanem vérea, szenvedésselteljes, hősi harcban meg is oldja ezt a feladatot.

Miert vagyunk kommunisták?

Pártunk neve az utolsó pártkongresszusig szociáldemokrata párt volt. A munkásoztiály pártja az egész világon ezt a nevet viseli. Azonban a háború példatlan szakadást okozott a szociáldemokrata pártokban. És ekkor három főáramlat mutatkozott a pártokban: szélső jobb, közép és szélső bal irányzat.

A jobbágy szociáldemokrata munkásoztiály valószagos áruolának bizonyultak. Ezek lenyalták (és nyalták még is) a munkások véreben gázoló tábornokok csizmatálpát. Ezek támogatják kormányaik hallatlan gazsággal és büneit. Elég csak arra emlékezni, hogy Scheidmann, a német szociáldemokrata pártvezér hogyan támogatja a német tábornokok ukránai politikáját. Ezek az emberek — egyenesen hőhérsai a munkásforradalomnak.

Amikor a német munkások győzedelmekednek, igen jól teszik, ha Scheidmanni felakasztiák közös bitófára Vilmos császárral. Ugyanígyen urak vonnak szép számmal Franciáországban is, Angliában is, a többi országokban is. Megtörik a munkásokat üres szavakkal, a haza (a burzsoá, a császári haza) védelmezéséről és elfojtják a munkásforradalmat otthon, önmaguknál, Oroszországban pedig kivégzik azt kormányuk szuronyával, mert támogatják ezeket a kormányokat. (Folyt. köv.)

* Buchszin Nikolj: „A kommunisták programja” című művéből.

Nyílt-tér.

A n. e. közönség szives tudomására hozom, hogy a fehérnemű tisztítást anyaghiány következtében kénytelen vagyok beszüntetni. A kinek náfam tisztított fehérneműje van, f. hó 24 ig sziveskedjék átvonni, vagyok tisztelttel!

Somogyi Gyuláné
fehérnemű tisztító
Csengery-utca 13. szám.

67/19.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tulajdonát képező *Felső-erdőn* f. hó 30. és 31-én

faárverés

tartatik, melyen eltérőleg az előbbi árveréstől a következő fanemek kerülnek eladásra:

1. 321. drb. selejt-tuskó
2. 178. halom áfja.

Az eladás készpénzért történik és a vételár a helyszínen kifizetendő.

Az árverés kezdete reggel 9 órakor. Nagykanizsa, 1919. május hó 17.

ROIKÓ GÉZA,
városi gazdasági tanácsos.

„FORTUNA”

Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet.
Nagykanizsa, Pelsői-u. 33. — Telefon 302.

Elfogad: új gazdasági takarmány-kamra berendezéseket, motor, gőzgép és egyéb gazdasági gép javításokat, esztergálgépzásokat, épület vasalásokat, különféle illesztékek készítését, kut-szivattyú és vízvezeték-berendezéseket jutányos árak mellett.

Öngyújtó

tiltkövel, benzintartállyal, egyszeri töltés 14 napig elég! - Kapható kizárólag:

Forgács R.
dohánytűszedőjében Magyar-utca 13.

A gőzfürdő

állandóan nyitva!

Borbély, tyukszemvágó, köpölyözés
felfűtőd.

Makulatur papir

kapható kg.-kónt 2 kor.-ért
lapunk kiadóhivatalában
Sugár-ut 4. szám alatt.

URANIA mozgóképpalota

Csengery-u. 4. Vajpán 255

Hétlő, kedden és szardón, május hó 19, 20 és 21-én:
A legbájosabb filmművésznő **Mia May**
felléptével

A JÓSLAT

Holland dráma 4 felvonásban
és a kísérő műsor.

Figyelem! A Központi Katona és Munkás-tanács legújabb rendelete értelmében a moziba 10 éven aluli gyermekek még kísérővel sem léphetnek be, csakia kimondoftan gyermek előadásoknál.

Pénztárnyitása délután 3 órakor.
Előadások kezdete délután 8 és este 8 órakor.

Garamvölgyi és Szemere

dohányagyáruda Nagykanizsa

Ájálunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papirokat, szivarka és szivarka szopókákat, szivarka- és dohánytárcákat, — tevélpapirokat és
:: képesalap ujdonságokat ::

Pontos kiszálgálás!

Bélyegáruda!

VILÁG negyemozgószínház

Szardón szárdón. Telefon 74. sz.

Szardón, csárdón, pénteken május 21. 22. és 23-án

A vörös boszorkány

(II. rész.)

A 13. számú kocsi.

Naver de Montepin világhírű bűnügyi regénye 4 felvonásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

HIRDETÉSEK

felvételnak

a Zalai Népakarat kiadóhivatalában

Zalai-Népakarat

A KOR REGGELI

ÓRÁKBAN JELENK

MEG, EREDETI TELE-

FON ÉS TÁVIRAT

JELENTÉSEKSEL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kofa reggel házhoz hordva,
vidékre póstán küllőve: ::

Egy hóra 7-50 korona
Negyed óvra 22-50

Fél 45-

Egész 90-

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztő és kiadó: Dr. Csizmadia István
Nagykanizsa, Soproni út 4. sz. sz.
Szerkesztőség és kiadóhivatali
telefonszám 78. I. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 90.— korona
Fél évre . . . . . 45.— korona
Három hónapra . . . . . 22.50 korona
Egy hónapra . . . . . 7.50 korona

Felhívás.

A felhívott oktatásának megszervezésére Ensel Emil és Vaszelovszky Gyula elvtársak Nagykanizsára érkeztek. A szervező alakuló ülés ma csütörtökön délután 4 órakor lesz a város háza nagytermében. Mindazok a kulturfaktorok, tanítók, tanárok, orvosok, ügyvédek, jogászok, szakaszvezetők bizalmi férfiak, akik a felhívott tanításra és továbbképzésre lelkesedéssel vállalkoznak a szervezőnél bőséges felvilágosítást nyernek.

Felhívjuk az érdeklődőket és az összes szakaszvezetőket bizalmi férfiak, hogy ennek a nagy kultur feladatnak megszervezésében mindenki részt vegyen. A felhívott oktatás: általános gazdasági, ipari, kereskedelmi továbbképzés és hordáróval bír az ország művelődése szempontjából.

A szervező elvtársak este 8 óráig a mozgószínházban mintaelőadást tartanak, amelyen 10 éven felül férfiak és nők egyaránt megjelenhetnek. Az előadás ingyenes. A vasúti munkaadókat felkérjük, hogy a mozgószínházi előadások teljes számban jelenjenek meg. DIREKTORIUM.

velkezőkben a termelő eszközök birtokosainak még jobb konjunktúrákat biztosítsanak. Rövidre fogva, *szabad volt a kizsákmányolás. Aki bírta, marlt.*

Most, hogy a nép a termelő eszközöket visszavette, magától értetődik, hogy az ország gazdálkodása csak a dolgozók érdekében történhetik. *Minden kapavágás, minden illúzió, minden kárpótlás csak a proletárium használatára szolgálhat.* De, hogy ez valóban így legyen, hogy a legcélszerűbb energia se veszen kárba, hogy a legjelentékenyebb morzsa se hulljon az asztal alá — erről a népgazdasági tanács tartozik gondoskodni. Tagjai között ott van mindenki, akinek a termeléshez valamilyen köze van. Tehát proletáriumteljeségük, hogy minél kevesebb erőfeszítéssel minél nagyobb eredményeket érjenek el a dolgozók szá-

mára. Ennek a tanácsnak az irásziálára kerül majd valamennyi olyan adat, amely valami központi villamos balétrából fognak szétrepülni azok az utasítások, amelyek ezt az életet szervezettebbé és gazdaságosabbá teszik.

Jól jegyezzük meg, a proletáriumtörténet akkor alakította meg a népgazdasági tanácsot, amikor minden oldalról fegyvert fogták rá, amikor az ellenforradalmárok a küllőd hatalmas kapitalistákkal szövetségre, hogy a tanácsköztársaságot leszurják. S ez a tanácsköztársaság *mind egyik kezével a hasznos rablókat szorítja farkon, másik kezével a kommunista társadalom egyik erős pillérét a népgazdasági tanácsot illeszti be a magyar földbe.*

Csődöt mond a párisi „békekonferencia“

Versailles-be együtt vannak a tőkés imperialista államok urainak képviselői, a nagy osztzkodók, az új kor világbírói, akik cenzúrával akarják lerészni a dolgozók százmillióinak jövő sorsát. A „békekonferencia“ című tragikomédiáról mindjobban kiderül, hogy nem a győzők illnek diadalmas tórt a legyőzöttek felé: mindjobban kiderül, hogy a legnyitabb és legkegyetlenebb osztály-harc folyik ott a világ minden proletáriumával szemben. A versaillesi tanácskozásokon mindjobban kitűnik, hogy a „békekonferencia“ egy nagy *szűz*, amelyen a világ proletáriumát akarják emberöltőre rabszolgává küldeni. De a *proletár* való harc olyan újszerű, hogy ma már nyílt szakadások törnek ki a „szűz“ között, úgy, hogy ma már tisztán látható, hogy a „békekonferencia“ rövidesen csődbe jut. A versaillesi eseményekről alábbi tudósításunk számol be:

Az *Evening News* párisi tudósítása szerint az amerikai megbízottak nagy része nem szonozta magát a békeszerződéssel, aminek külső jele az, hogy az amerikai békemegbízottak közül kilen lemondott.

Allitól mag Wilson is tisztán látja, hogy a békeszerződésben nincs megvalósítva az az elv, amelyért Amerika háborúba lépett.

Az amerikai békedelegátusok azt mondják, hogy az osztrák, bolgár és török béke még kevésbé fogja valóra váltani azon reményeket, amelyeket az amerikai legyőzöttek idején tápláltak. Egy amerikai békedelegátus a következő kijelentést tette:

— Rossz a santonji egyezség, rossz a Saar-völgy kérdésének megoldása, rossz az olasz egyezség. Hat hónap munka után tisztán áll előttünk, hogy a biztonságunk láthatóságunk minikijárából származó jelentéseket eddig egyáltalában nem követték és hogy a többi nemzetek megbízottai nem abban a szellemben jöttek Párisba, mint az amerikai békedelegátusok, hanem kalmár módon akarják a világ jövő sorsát dőlőre hozni. Egy nagy vásár közepette találtak megunkat, amelyben Wilsonnak is meg kellett fizetni az árat a népszövetségért.

A *New York World* versaillesi tanácskozásokról jellemzően írja a következőket: Az imperializmus lakomát csap Törökország felé. A négyes tanács tegnapi ülése után mindenki előtt nyilvánvaló, hogy

Törökországot felosztják és zsákná nyul használatják fel.

Amerika egyedül elégtételt, hogy nem vesz részt a prúdából. A glia pedig ragaszkodik ahhoz, hogy Konstantinápoly maradjon meg az Izlámnak.

A *Chicago Tribune* párisi jelentése szerint párisi politikai körökben a leghatározottabban tartja magát az a hír, hogy

Németország meg fogja tagadni a békeszerződés aláírását, sőt hivatalos személyek arról értesülnek, hogy *Brookdorf Haniau* vezérparancsnok kijelentette, hogy

„nem vállalja azt a felelősséget, amellyel a békeszerződés aláírása jár.“

A helyzet súlyosságára való tekintettel *Perahing* tábornok lemondott. Jundoni látogatásáról és Párisban marad, készen arra, hogy átvegye a Koblenz körüli amerikai csapatok főparancsnokságát.

Az angol munkásság sincs megelégedve a versaillesi „munkával.“ Amsterdami jelentés szerint az angol munkáspárt nagy többséggel nem elégtit ki a németeknek átadott békeszerződés. A független munkáspárt (a legnagyobb angol munkáspárt) önálló határozatot hozott amelyben a legélesebben elléti a németeknek átnyújtott békeszerződést, mivel az nem nyugszik a német legyőzöttekkel feltételeken és ellenkezik Wilson 14 pontjával.

A határozat megállapítja, hogy a szerződés maga után vonja Európa elszegényedését és gazdasági romlását; nem a békét edje meg, hanem új háború alapját rakja le.

Kun Béla Szombathelyen.

Budapest, május 21. A M. T. I. jelenti Szombathelyről: A szombathelyi munkásközség és paraszttanács mai ülésén résztvettek Kun Béla és Bajkó Ferenc népbiztos elvtársak is, akik ma Sopronból érkeztek Szombathelyre. Kun Béla a nagyszámú hallgatóság élénk tetszés nyilváníttása közepette bejelentette a vörös hadsereg mielőlti diada-

Népgazdasági tanács.

Akinek szeme van s akinek nem eludt el végképen a lelkiismerete, ezen az új szervezen a „népgazdasági tanács“ is megtanulhatja, mi az a proletáriumom és mit jelent az, ha a termelő eszközök a nép birtokában vannak.

A népgazdasági tanács arra való, hogy a tanácsköztársaság gazdálkodását irányítsa. Elnökségének a népbiztosok a tagjai, választmányának pedig a szakaszvezetők kiküldöttel. Ebből az összetételből nyilvánvaló, hogy benne ülnek mindazok, akiknek valóban módjuk van az ország gazdálkodását megszervezni és abba a mederbe irányítani, ahol az a nép javát szolgálhatja.

Ki foglalkozott ezzel a tőkés társadalomban? *Senki.* Azaz nem volt olyan, egy pontban összefutó gépezet, mely az ország gazdasági életét figyelemmel kísérte és vezette volna. Nem is lehetett, mert hiszen az ellenkezett az uralkodó osztály érdekelvel. Ennek a tőkés osztálynak az volt az érdeke, hogy a termelő eszközök birtokában mindegyik tagja azt tehesse, amit akar. Mássalval minden gyáros, minden földbirtokos, minden kereskedő annyit használ hozhasson ki az ország gazdálkodásából, a nép dolgoztatásából, amennyit csak bír. A tőkés osztály bőségesen élt a jogával, amelyet a magántulajdonon felépülő társadalom oly pazar bőkezűséggel rendelkezésre bocsátott, s így annyit hasznolt rakott felére, amennyit — hogy az ő meleszavával éljünk — a konjunktúra megengedtek.

A miniszteriumok, ahova az országos gazdaság erel állítólag összefutottak, csak arra voltak jók, hogy a gazdaságok képét még zilraverosabbá tegyék és ennek kö-

lát és felszólította a szombathelyi munkásságot, hogy a budapesti munkásság példájára ő is lépjenek be a dadalmas vörös hadseregbe. Foglalkozott a politikai helyzettel, amely indokoltá teszi a hadsereg kérdésének felvetését. Belső ellenforradalomtól — mondta — nem kell komolyan tartanunk, de a kapitalizmus nemzetközi ellenforradalmával csak fogyvarosan számolhatunk le — és nem reménytelenül: megállítottuk már a román offenzívát és sikeres offenzívát kezdtünk a csehek ellen. — Délután hatalmas népgyűlés volt, amelyen Kun Béla is beszélt az egybegyűlt proletár-tömeghez. Beszédében hangsúlyozta, hogy minden öntudatos proletárnak a munkásszázadjákban van a helye.

Rendelet.

Minden magántulajdonban lévő telefon és távíróvezeték, telefon és távírókészülék és alkatrész a magyar katonai távírdaosztály anyagkezelési osztályának (Budapest, Üllői-ut 102.) e hó 23-ig okvetlenül beszoállítandó.

- 1. A beszoállítását alól mentesek:
  - 1. Az állami (táviró (posta) tulajdonában lévő anyagok.
  - 2. A vörös őrség telefon- és távíró-felszerelése.
  - 3. Gyárakban és üzemekben felszerelt telefonok.
  - 4. Azon gyárak készletei, amelyek telefon és távírda-anyagok, illetve kábeltek készítésével foglalkoznak.
  - 5. Magánosoknak a posta és távírda által felszerelt telefonjai.
  - 6. A vasutak felszerelése.
- Eelleges felmentéseket a hadügyi népbizottság műszaki és gazdasági osztályához kell fordítani.
- Aki ezen rendeletnek eleget nem tesz, forradalmi törvényszék elé állítatik.

Hadügyi Népbizottság

Jönnek az orosz vörösök!

Asz ukrán hadsereg Tarnopol oltit.

Mihailov Ostrau, május 21. A cseh-szlovák sajtóiroda jelenti: Az orosz vörös hadsereg csaknem egész Ukrajnát megszállotta már. Az oroszok csupán Rowno, Osztrov, Zitomir és Kovel kormányzóságok egyes részeit nem szállították meg még. Az ukrán vörös hadsereg

átlépte Kelet-Gallia határát és Tarnopol oltit áll. Az ukránok és oroszok a magyarokkal akarnak egyesülni.

Ilir szerint Lenin és Trockij Kiewbe utaztak.

Moszkva, május 21. (Szikratívirat). Az orosz szovjetkőztársaság harctól jelentése: Az ukrán vörös hadsereg Krímben újabb győzelmeket vívott ki. Az antantcsapatok a Krím-félszigetet teljesen kiűritették és az angol hadiflotta csupán arra szorítkozik, hogy Kercsnél lövi állásainak.

Parancs.

Előfordult, hogy egyesek a hadügyi népbizottság nyilvántartásában álló és annak idején a mozgásgazdasági munkálatokra kiadott lovakat a most lefolytatott lórekvirálásoknál a Vörös Hadsereg részére felajánlották és az így félrevezetett lovaóvó bizottságok által megállapított becselési árat felvették. Az egyes vármegyei, városi és községi direktóriumok azonnal állapítsák meg, nem történt-e ez irányban visszaélés és ennek eredményeképpen ezen alantós gondolkodású egyénekétől, akik a proletárdiktatúra ellenségeinek tekintendők, a család módton felfoott pénzüszségeket azonnal elkobozandók és az illetők forradalmi törvényszék elé állítandók.

Budapest, 1919. május 21.

Hadügyi népbizottság.

Szabados elvtárs a fehérpénz elfogadásáról.

A déli front főparancsnokának helyettese a katonákhoz. — Letartóztatják és forradalmi törvényszék elé állítják a pénzrejtegetőket.

Nagykanizsán a fehérpénz október elején fogadása és a képképnek az ellenforradalmár elemek által való rejtgetése a legutóbbi napokban olyan mérvet ért el, ami gyors és radikális beavatkozás nélkül a legközelebbi napokban a gazdasági élet megbénulására vezetett volna. A vendéglőkben, árulásokban, magánforgalomban már néhány nap óta a legnagyobb nehézségeket tudták csak a forgalmat lebonyolítani. A hatóságok, amelyek gyorsan felismerik a helyzetet, radikálisan fogták meg a büntös pénzmanipuláció problémáját és így kilitásos van árra, hogy ma-holnap ez a lehetetlen helyzet megváltozzik. Ezt előzta az 5 és 10 koronás pénzjegyek forgalomba hozatala is. Hogy azonban a kiadott rendeleteknek érvényt is szerezzenek, Szabados Árpád elvtárs a déli frontzász főparancsnokának helyettese, utasította a vörös őrséget, hogy minden egyéni, aki a fehérpénz fizetéseszközként nem fogadja el a ha a fehérpénz felváltása módjában volna, de azt meg nem teszi, helyezzen rögtön letartóztatásba s az illetőt állítsa rögtön forradalmi törvényszék elé.

Szabados Árpád elvtárs egyébként tegnap délután a Munkás uti Petőfi Sándor katonahonban a kivézenlyen vörös katonákhoz beszédel intézett a 25 és 200 koronások el nem fogadása által indított ellenforradalmi akcióról, amelynek elnyomásáról többek között a következőket mondta:

— Katonák! A burzsoázia, amely le van törve és nem tud más módot találni a közrend megbőntetésére és ezért az ő uralmát visszaállítására, a rémhirterjesztésen kívül azt hirdeti, hogy a 25 és 200 koronás bankjegyek ériektelenek. A burzsoázia tudatosan hirdeti ezt a hazugságot és oly kltartóan és rendszeresen, hogy ez a hírt legutóbb befészkelődött már a közudatba. Utalok Vanlus népbizos elvtárs, a déli frontzász főparancsnoka által tegnap kiadott és a lapokban közzétett rendeltéré-

amely szerinti a 25 és 200 koronás bankjegyeket a forradalmi-kormányzótanács törvényes fizetéseszközként felváltani, avagy elfogadni, ellenforradalmi ténykedésnek fog számítani és a forradalmi törvényszék is mint ellenforradalmárokkal fog ezekkel a legkönyörlelenebbül ebánni.

— Ennéltovább minden egyes esetet, amidőn valaki vonatodik a 25 és 200 koronás bankjegyeket felváltani, avagy elfogadni, ellenforradalmi ténykedésnek fog számítani és a forradalmi törvényszék is mint ellenforradalmárokkal fog ezekkel a legkönyörlelenebbül ebánni.

— Vörös katonák! Minden proletárnak kötelessége, hogy ennek az ellenforradalomnak a homályban bujdosó részeseit felkutatassuk és a méltó büntetés elnyerése végett forradalmi törvényszék elé állítsuk. Felhivok minden vörös katonát, hogy nekem ebben az akcióban segédkezel nyújtson. A pénzzel üzből ellenforradalmat rövidesen le fogjuk győzni. Tartsanak figyelemmel mindenkit és ahol azt tapasztalják, hogy a 25 és 200 koronás bankjegyeket nem fogadják el fizetéseszközként, vagy pedig mindannak ellenére, hogy módjukban volna azokat felváltani, de azt, ha kifogással is, de megtagadják, hozzák a legközelebbi vörös őrtudomásra, aki a kiadott rendeltetésnek megfelelően az illetőt azonnal letartóztatja. A Tanácsköztársaság érdeke megkívánja, hogy az ellenforradalmi akciókat gyökerében irtssuk ki és azt mi meg is fogjuk tenni.

A Petőfi Sándor katonahonban udvarán egybegyűlt vörös katonák, akik már több ízben emeltek panaszt a papirpénz el nem fogadása miatt, lelkes éllenzésbe törtek ki és egyhangúlag felajánlották a segédkezősüket a papirpénzzel folytatott ellenforradalom leltéréséhez.

Munkáitársunknak alkalma volt Szabados Árpád elvtársal, Vanlus Károly népbizos elvtárs, felhatalma helyettesével beszélgetést folytatni, aki a papirpénzrejteget-

leltérééről többek között a következőket mondta:

— A legkönyörlelenebbül fogunk eljánni ezekkel az ellenforradalmárokkal Számításom szerinti 1-2 nap múlva a normális viszonyok ujra helyreállnak. Mindenkinek, minden proletárnak kötelessége a papirpénzrejtegetés leltérésében aktív részt venni, liból csak azt hangsúlyozhatom, hogy aki a 25 és 200 koronás bankjegyek elfogadását vagy felváltását megtagadja, ellenforradalmár és a proletárság érdekei ellen tör.

Forbáth elvtárs, pénzügyi politikát megbizoli a pénzmzleről a következőket mondta:

— Aki a 200 és 25 koronás bankjegyeket nem fogadja el, az a proletárdiktatúra ellen vét és az e forradalmi megmozdulás elleni. Nem igaz, hogy ezek a pénzek értéket foglalk vesztlen, nem igaz, hogy a kétszáz és huszonöt koronásokat nem lehet felváltani, mert a legközelebbi napokban megteleznek az új 5 és 10 koronás papirpénzek, valamint nagymennyiségű vas 20 filléres, úgy hogy ez az aprópénzhiány is megszűnik. Epp azért semmi ok sincs arra, hogy a 200 és 25 koronás bankjegyek elfogadásától bárki is idegenkedjék.

A vármegyei uralom vége.

A belügyi népbizottság nyilatkozata a forradalmi kormányzótanács XCVI. számú rendeltéről.

A forradalmi kormányzótanács XCVI. számú rendeltével a megyék és egyes városok élére kormányzótanácsai birtosokot nevezett ki. A kormányzótanácsok a rendeltetéstől a belügyi népbizottság a MUNKÁ részére a következő nyilatkozatot tette:

— A kormányzótanács XCVI. számú rendeltetével kapcsoló szövet kiván létesíten a vármegye területén működő munkásintézetek és a kormányzótanács között. A kormányzótanácsli biztosok Instrukcióját és ellenőrzik a munkásintézetek és intézőbizottságok működését. A vármegyei munkásintézetekben a biztosokhoz segítők munkakerőt nyerneik, akiknek mindig kötelessége a munkásintézetekkel egyetemben a vármegye lakosságát érdeklő összes ügyeket helyes irányban vezetni.

— A kormányzótanácsli biztosok a kormányzótanács és egyes népbizottságok rendelkezéseinek helyes érvényesítését végrehajtást fogják előmozdítani.

A kormányzótanácsli biztosok a vármegye területén különböző megbízásokkal, vagy általában működő ügyvezető politikai megbízottak megbizozelést beszadják; az arra alkalmas egyéneket kiválasztják és megfelelő helyre utasítják, ahol működésüket a kormányzótanácsli biztos felügyelete alatt folytatják. Mindon új kiküldött megbízásával a kormányzótanácsli biztosnak jelenkozik, aki nyilvántartja, hogy ki hol működik és hogy van-e szükség újabb kiküldöttekre. Ezzel megszűnik a vidéknek politikai megbízottakkal való rendszeretlen előzötése.

— Megbizoztak csak odé fognak menni, ahol rájuk szükség van; ezek pedig csakis teljesen megfelelő egyének. A kormányzótanácsli biztosok a lehetőségek szerint együtt működnek a munkásintézetekkel és intézőbizottságokkal, mindaddig, míg az utóbbiak működése a proletárdiktatúra szellemével összeegyeztethető.

— A kormányzótanács nem főispánokat, nem vármegyei atyástanácsot küld a vármegyei munkásintézetek, illova a vármegyei proletáriatus nyakára, hanem becsületes dolgozó proletárokat, olyanokat, akiknek munkásmozgalomban járasságok és becsületes munkájuk van. A kormányzótanácsli biztos szerepe azonos az orszországi ügyvezető komissziók szerepével, akik mindenhol az összes dolgozókat érdekeinek leltetésére és hatálos előmozdító voltak.

— A belügyi népbizottság úgy gondolja, hogy ezzel a rendelettel végre helyes moderbe

terelődött a vármegyei közigazgatás. Célunk a régi állam bürokráciájának teljes elpusztítása és egy új becsületes rendnek a kiépítése, amelyben mindenki egyformán dolgozik és egyformán élvezi a termelés gyümölcseit.

Munkásszázlójak Nagykanizsán.

Vántus népbiztos elvtárs beszéde a szocialista-párti Összevetőségi ülésén.

Nagykanizsa, május 21.

(Sajdtudástól.) A nagykanizsai szocialista párt összevetősége tegnap este 7 órakor a város házytermében ülést tartott, amelyen az összes helyi szakszervezetek vezető tagjai részt vettek. Az ülésen Vántus Károly népbiztos elvtárs és Lurcs Gyula elvtárs kormányzótanácsi biztos nagyfontosságú beszédekert tartottak.

Vántus Károly elvtárs többek között felhívta a nagykanizsai szakszervezetek vezetőseit egy munkásszázlój megalkotására, amelyről a következő tudósításunk számol be: Az ülés megnyitása után Lurcs Gyula elvtárs többek között ezeket mondta: — A proletárság nem tette meg itt Nagykanizsán a kötelességét, hogy a város ennyire elmaradt kultúra szempontjából. Még rendes fűrdő sincsenek a városnak, nincsenek semmi néven nevezendő kulturintézményei. Fajtsen, ki mindanki a saját körében bizonyos agitációt a város névjának és kultúrájának emelése érdekében. A szervezett munkástól nem elég, hogy csak a pártadót fizeti, hanem mindegyik igyekezzék az embereket a társadalmisított államról, az abban elfoglalt helyéről és betöltendő kötelességéről felvilágosítani.

Lurcs Gyula elvtárs kormányzótanácsi biztos beszéde után Vántus Károly népbiztos elvtárs, a déli frontszakasz főparancsnoka irított a szakszervezetek vezetőiségeihez beszéde, amelynek során Nagykanizsa város proletárságának kötelességeit mutatót rá és egy kanizsai munkásokból alakult munkásszázlój felállítását sürgette.

Vántus Károly népbiztos elvtárs beszédeben többek között elcsatolta, hogy az antant által felbontott kis államok összefogtak és három oldalról rohanat intéztek a magyar Tanácsköztársaság ellen:

— Most arról van szó, — mondotta Vántus népbiztos elvtárs — hogy a magyar Tanácsköztársaságot, ezzel kapcsolatosan a nemzetközi proletárság uralmát megvédjük. A magyar proletárság, amikor március 21-én kivághoz ragadta az uralmat, mint a nemzetközi proletárság egy előretolt őrszeme cselekedett és most nemcsak arról van szó, hogy a magyar proletárság uralmát védjük meg, hanem arról is, hogy ha az antant által felbontott kicsi rabló államok burzsoáziaja a magyar Tanácsköztársaságot meg tudná dönteni, akkor ezzel a világ összes proletárságának forradalmi megmozdulását hosszabb, vagy rövidebb időre megakasztaná. Tehát most a magyar proletárságnak nemzetközi hivatást kell betöltenie, annál is inkább, mert amikor a magyar proletárság a hatalmat március 21-én magához ragadta, számolt azzal, hogy itt visszatarthatnak helye nincs, a visszavonulás hídját maga mögött felejtette és itt ebben a helyzetben vagy élni, vagy meghalni kell.

Budapest munkássága megmutatta, hogy a proletároknak mi a kötelessége: május 2-án az első szóra Budapest összes gyáraiban a munkásság letette a talapátcot és fegyvert ragadott a kezébe. Megmutatta, hogy az antant által nagy híhóval ránk szabadított rabló hadak nem képviselnek olyan nagy erőt, amint azt az antant burzsoáziaja és a mi burzsoáziank is feltűnteni szerette volna. A munkás csapatok felvonulására az összes frontokon a támadó románok és csehek nemcsak hogy a támadásaikat megszüntették, hanem derék csapataink nyomása folytán megkezdtek a visszavonulást is.

Felhívom ehélfogva az itteni szakszervezetek vezetőseit, mutassák meg, hogy ők sem maradnak el a "városi" munkásság mögött. Minden embernek az a kötelessége,

hogy fegyvert ragadjon. Minden agitáció és beszéd most felesleges szó, moat az egyetlen lényeges az, hogy Nagykanizsa maga is legalább egy munkásszázlójat a legközelebb idő alatt felállítson.

Ezzel a beszéddel be is fejezte. Utána felszólalt Brónyai Lajos elvtárs a direktórium tagja, aki kifejtette, hogy ha Nagykanizsa szervezett munkássága a kötelességét teljesíteni fogja, akkor egész bizonyos benne, hogy nemcsak egy, hanem két munkásszázlójat is fel tudnak állítani.

A gyűlés folyamán a hallgatók többször szakították meg a szónokokat zajos tevékenységükkel. A gyűlés befejezése előtt Brónyai Lajos elvtárs felhívta a szakszervezetek vezetőiségeinek figyelmét a munkásszázlójak felállítására vonatkozó rendelkezésekre és utasításokra, amelyet legközelebb a párt vezetőség fog az illetékesek rendelkezésére bocsájtani.

Fél 9 órakor a gyűlés a nemzetközi proletárforradalom éljenzésével fejeződött be.

A forradalmi kormányzótanács 102. számú rendelete.

Mint hogy a dolgozó proletárok nagy része a Tanácsköztársaság védelmére bevonult a Vörös Hadseregbe, a termelés és elosztás biztosítására a háború tartama alatt sem köz, sem magánalkalmazott szabadságot nem kaphat, csak betegség esetén.

A Forradalmi Kormányzótanács.

HIREK.

NAPTÁR

1919. május 22. Csütörtök. A nap költ 4 óra 18 perckor, nyugszik 7 óra 4 perckor. A hold költ éjjel 11 óra 41 perckor, nyugszik este 9 óra 55 perckor.

Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: Május 21-iki keltelet. A nagyvezér Landler hadtestben harcoló csapataink ma a hajnali órákban az ellenség ellenállását megtörték és Miskolcot megszállták. Tegnap a kora reggeli órákban megindított hadművelettel teljes sikerrel járak és törzserőleg haladnak tovább. A győzelmes támadásban a kiváló budapesti munkás-erőeknek jutott a főszerep, melyek parancsnokait körültekintő vezetése alatt tüzeiség, páncélvonalok és repülőgépek támogatásával elcséretremelőt létkészséggel és protársáttudattal harcoltak. Apátálva és Pétervársára között sikeres harcok. A debreceni proletárok különítménye Pétervársára körül a csehek megtámadta, egy cseh zászlóját, 300 embert ejtett foglyul, valamint 35 zenőuskát és hadianyagot zsákmányolt. Szpionoktól északra Tiszarófnál egy századunk a Tiszán átkelt és ott a románok több ellentámadását visszaverte. A többi arcvonalon nincs újtság. Hadseregparancsnokság.

Nagykanizsán adják ki az iparengedélyeket. Jelentettük, hogy a kormányzótanács az iparengedélyek kiadásának jogát a szocialista termelés népbiztosságának tartotta fenn, amely azonban tegnap táviratban értesítette a nagykanizsai direktóriumot, hogy az iparengedélyt kérvényeket a nagykanizsai munkás- és katonatanács intézőbizottsága is elbíráhatja. Az elbírálásnál a következő szempontok vendők ügyeimbbe: 1. Kizárólag árubeszerzésből és elosztásból (adásvétel) álló, vagyis kereskedői foglalkozásokat iparigazolvány vagy engedély nem adható ki. 2. Más ipari foglalkozásokra, így különösen *házművesekre* (mesterségre) iparigazolványok kiadhatók, ha a helyi viszonyok azt szükségessé teszik, ha az iparüzem elzáródhat bejelentők, amelynyiből különösebb szakképzettséget igénylő iparról (mesterségről) van szó, bármilyen igazolják, hogy az illető mesterséggel értőnek.

Hogy oldották meg az aprópénzhiányt Mosonvármegyében? A mosonmegyei direktórium elhatározta, hogy a már az egész pénzforgalmat megakasztó váltópénzhiány ide-

iglenes orvoslására új váltópénzt bocsájt a forgalomba. — Az új pénz kiadása e hó 12-én már kezdetét vette. Kiadásra került külön-külön 50,000 darab 1 koronás, 2 koronás, 10 koronás, 20 koronás a helyi állampénztár közreműködése és ellenőrzése mellett. Az új pénzjegyek egyik oldalán „Lialvány, amelyet Mosonvármegye... korona törvényes pénzzel 1919. évi december 31-ig beváltak" szöveggel, a másik oldalon sorszámozás, a direktórium aláírása és hivatalos pecsétjével a az állampénztár egyik tisztviselőjének kézjegyével van ellátva. Naponként 50—60,000 korona értékű pénzjegy kerül kiadásra a így a váltópénzhiány a legközelebb idő alatt Moson megyében orvosolva lesz. Hasonlóképpen oldották meg az aprópénz kérdését Szombathelyen is, ahol a vármegyei direktórium a vármegye területén bíró összes pénztintézetek bevonásával 5—10 és 20 koronás megyei bankjegyeket bocsájtott ki. Ezekért a bankjegyekért a megye összes pénztintézeti egész vagyonukkal szavatolnak.

Budapest hussal való ellátása érdekében megengedjük, hogy az állami húsforralmi központ arcképes igazolványával ellátott bevásárló közlegok a levágásra szánt lovakat az egész országban korlátlan számban vásárolhassák és ezeket a rendeléseket megfelelően Budapestre szállítsák. *Hadügyi népbiztosság.*

A termelési tanács ülése. Ma, csütörtök este 8 órakor a helyi termelési tanács a volt Casinó helyiségében ülést tart, amelyen az új termelési biztósok is részt vesznek. *A termelési tanács elnöke.*

A lakáshivatal hivatalos órái ezután délelőtt 8—2-ig tartanak. Délután feleket nem fogad a lakáshivatal.

Felhívás. Felhívjuk a közönséget, hogy akik a szineszettek hajlandók lakásuk egy részét önként átadni, jelentésk meg a *lakáshivatalban*. Az átengedés csupán egy hónapi időtartamra vonatkozik. *A lakáshivatal.*

Nagyrecse — körjegyzőségi székhely. Nagyrecse község tanácsa beadvánnyal fordult a nagykanizsai direktóriumhoz, amelyben a zalaszerzégi körjegyzőségi székhelynek Nagyrecsére való áthelyezését kéri. Elmondják, hogy Nagyrecsére 6—8-azor több lakosú község, mint Zalasarzég, állandóan fejlődik és közlekedési viszonyai is sokkal kedvezőbbek, mint a körjegyzőség mai székhelyének.

Felülhívezés. A bűnmunkások által rendezett „Falrusosza" című előadásán Bazó József elvtársunk 100 koronát fizetett leül, amiért ezután mond köszönetet a *Rendőrségnek*.

Egy reiklki találat. — Pénztárolommal igazolt tulajdonosa átvoheti a 11. számú Általános Fogyasztási Szövetkezetenél. Csengeri-ut 2.

Pártügyek.

Ilymunkásnők! Ma este 8 órakor a Munkásotthon nagyteremben választmányi gyűlést tartunk, melyre minden ifjúmunkásnőnek kötelessége megjelenni. *A vezetőség.*

A nők szabadszervezete értesíti azon tagjait, kik a harmados kucorikaöldre jelentkeztek, ma délután fél 7 órakor jöjjenek el a szervezett helyiségébe (Kaszinó I. emelet.)

A nagykanizsai vas- és fém munkások szakszervezete ma, csütörtök délután 6 órakor a volt Casinóban rendkívül fontos ügyben taggyűlést tart. A gyűlésen a szakszervezet minden tagja kizárás terhe alatt tartozik megjelenni. *A vezetőség.*

Kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének azon tagjai, kik a legutóbbi taggyűlés alkalmával a sport egyletbe való belépésüket bejelentették és akik még beiratkozni akarnak, ma délután 5 órakor az egyület helyiségében jelenjenek meg. — *A vezetőség.*

Magánintézmények szakszervezete értesíti tagjait, hogy hivatalos helyiségét az Ápti munkásügyi tanács helyiségébe helyezte át, hol már a mai naptól kezdve működik. *Magánintézmények szakszervezete.*

A népek felszabadítása.
Nemzeti kérdés és nemzetközi politika.
IV.

A második irányzat a közép (a centrum). Ez az áramlat dörmög, morog a kormány ellen, de képtelen akármilyen forradalmi küzdelemre is. Nem szánja rá magát arra, hogy a munkásokat kiszóltassa az utcára. A fegyveres felkeléstől, amely egyedül képes a kérdés eldöntésére, úgy fél, mint a tüztől.

Végül a harmadik irány — a szélső baloldali, Németországban Liebnicht és társai. Ezek a külföldi bolsevikiek. Harcmódjuk, nézeteik — bolsevik nézetek.

Nézzük csak meg jól: miféle zürzavar támadna abból, ha mindezeket a csoportokat egy és ugyanazon névvel neveznék el. Liebnicht is szociáldemokrata és Scheidemann is szociáldemokrata! Ugyan mi közös van közöttük? A forradalom hóhéra, szennyes áruló és a munkásosztály sűrűs harcosa lehet-e ennél nagyobb különbségeket elképzelni?!

Oroszországban, ahol a forradalmi harc és a forradalom fejlődése októberben előre állította a szocializmusnak és burzsoáhalalom megdöntésének kérdését, a szocializmus hívei között folyó elvakodás fegyverrel a kézben tört el. A jobboldali esz-erek és részben a mensevikiek a barrikádok egyik oldalán állottak az összes ellenforradalmár rongy fráterekkel a bolsevikiek pedig a másik oldalon voltak a munkásokkal és katonákkal. A vér patakokban ömlött közöttünk. Ez pedig nem mulik el és nem feledhető el soha.

Ime, ezért kellett pártunknak más nevet adni, olyat, amely megkülönböztet a szocializmus családtól. Nagyon is nagy a távolság közöttünk. Nagyon is eltávolodnak egymástól utjaink.

A burzsoá államhoz való viszonyunkban mi, kommunisták csak egy kötelességet ismerünk — szétrobbantani azt, széjjelrombolni ezt a rablószöveget. A szociáldemokraták pedig éppen ennek a szövetségnek a védelmét hirdetik, leöntve azt a haza védelmezésének mártásával.

Ez, kivül mi a munkásosztály győzelme után, a tanácshatalomhoz való viszony tekintetében megalkodott ellenségeink, a világ imperialistái elleni védekezés és harc mellett vagyunk. Míg ők, mint igazi árulói a munkások érdekelnek feladatukká a munkáshatalom szétrobbantását, a tanácsok földulását tüzték ki. És ennek a törekvésnek végrehajtására válllva együtt haladnak az egész burzsoáziával.

Mi kommunisták előre igyekszünk, járjon bár az akármind nehézségekkel, mi a kommunizmus felé megyünk a proletárdiktatúrán keresztül. Ők, akárcsak a hozzájuk hasonló ádáz burzsoák, belkük mélyéből gyűlölik ezt a diktatúrát, gyűlölik, szidják az utón-utófelén és jelszavukká kiáltják ki: „Viszsa a tőkés társadalmi rendhez!”

Mi, kommunisták így szólunk a munkásosztályhoz: „Sok tövis van az utunkon, de előre kell jutnunk, habozás nélkül, mindig messzebbre. Ez a hatalmas forradalom, amely feje tetéjére állította az egész régi világot, nem folyhat le simán, ezt nem lehet fehér keztyűvel elintézni, ez a forradalom szenvedések között születik meg. Ezeket a kínokat át kell szenvedni, el kell viselni, keresztül kell menni a tűzökön, hogy végre megszabaduljunk a tőkés-szolgaság acélbilincseit.”
(Vége köv.)

APRO HIRDETÉSEK

Írógépeket javítok és tisztítok, valamint írógépeket veszek. Epstein Vilmos Nagykanizsa, **Magyar utca 35**

67/1919.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város tulajdonosa képező **Felső-erdőn** f. hó 30. és 31-én

faárverés

tartatik, melyen eltérőleg az előbbi árveréstől a következő faanyag kerülnek eladásra:

- 1. 321. drb. felejt-tudó
- 2. 178. hatom ágfa.

Az eladás készpénzzel történik és a vételár a helyszínen fizetendő.

Az árverés kezdete reggel 9 órakor. Nagykanizsa, 1919. május hó 17.

ROLKÓ GÉZA,

v. gazdasági tanácsos.

4250-1919.

Hirdetmény.

A tavaszi használatvizsgálatokat Nagykanizsa városban a következő sorrendben tartjuk meg:

- III. körületben (Kiskánizsán) május hó 25-én reggel 8 órakor a Szentfőrdőn téren.
- Az I.—II. körületben május hó 29-én, d. e. 7 órakor a helyszíneinken.

Ezen napokon minden tulajdonos lovat, csikóját (szamarát és lószvért) elvezesse, utca és házszám szerint fellátva járják be a vizsgálatot végző állatorvosokat.

Aki állatát vizsgálathoz elő nem vezeti, az az állategészségügyi törvény értelmében sújtatik.

Nagykanizsán, 1919. május hó 17-én.

Kardos s. k.
pol. megbízott.

Ad. 20984-1919.

Tárgy: Egyszeri segély.

Hirdetmény.

A hadügyi Népbiztosság 18. sz. rendelete értelmében közhírré tétetik, hogy mindazon hadirokkantak, hadiszervegek és hadiárvák, akik a harcok során egyszeri segélyt fel nem vettek, az egyszeri segélyt 1919. május 20-án, d. e. 9-12 óráig a nagykanizsai v. pénztár helyiségében (Márváth István adóügyi számvevőnél) felvételt, ha elfogadhatólag igazolják.

Ezen határidőn túl a segély nem fizetetik ki többé.

Az igény jogosultság 1919. évi május hó 24-ig a városi tanács ügyosztályánál (Mentolepi laktanya) bejelentendő.

Nagykanizsán, 1919. május hó 17-én.

Rauch Ferenc s. k.
pol. megbízott.

C Öngyújtó

tűzkövel, benzintöltéssel, egyszerű töltés napig elég! - Kapható kizárólag:

Forrás R.
dohányüzemében Magyar-utca 43.

URANIA mozgóképpalota
Hossznyi-u. 6. Telefon 159

Hétfő, kedden és szerdán, május hó 19, 20 és 21-én:
A legújabb mozgófilm művész **Ma May** fellépésével

A JÓSLAT

Holland dráma 4 felvonásban és a kísérő műsor.

Figyelem! A Központi Kötöny és Munkás-tanács legújabb rendezése értelmében a moziba 10 éven aluli gyermekek még kísérővel sem léphetnek be, csakis kimentetlen gyermek előadásoknál.

Pénztárnyitás délután 3 órakor.

Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor.

Garamvölgyi és Szemere

dohánygyáruda Nagykanizsa

Adjunk legjobbj minőségű szivarka hiltelyeket, szivarka papprakat, szivarkés szivarka szópókákat, szivarka- és dohánytárcákat, — levélpapprakat és képeslap ajándékokat

Pontos kiszolgálás! Bélyegáruda!

VILÁG nagymozgókézpálota
Szeres szállóba. Telefon 74. sz.

Szerda, csütörtök, péntek május 21, 22 és 23-án

A vörös boszorkány

(II. rész.)

A 13. számú kocsi.

Xaver de Monte in világhírű bűnügyi regénye felvonásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

HIRDETÉSEK

felvételnek

Zalai Népakarat kiadóhivatalában

Zalai-Népakarat

A KORAI REGGELI
ÓRÁKORAN JELENIK
MEG, EREDETI TELE-
FON ÉS TÁVIRAT
JELENTÉSEK KELL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán korai reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve:

Egy hóra 7-50 korona
Negyed évre 22-50
Fél 45-
Egész 90-

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut. a. szám
Szerkesztői és kiadóhivatali
teléfonoszám: 77. - Híradási: 117.

A SZOCIALISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Félévi ára . . . . . 60— korona
Évi ára . . . . . 120— korona
Havonta ára . . . . . 10— korona
Egy napra . . . . . 1— korona

Az aradi bohócok,

akik ellenkormányt alakítottak, azt rájuk úgynevezett „manifesztumukban”, hogy *háldyon kívül helyezik a forradalmi kormányzatandós összes rendeleit.* A Tiszakorlásek bandája vissza akarja csavarni a történelem fejlődésének irányát: *azt hiszik, hogy lehetséges visszahívni azt az állapót, amely gazdasági, politikai, társadalmi és termelési léren 1918. október 30-án fennállott.*

Ne is beszélünk arról, hogy a *gyeeres erő a proletáridus kezében van, hogy az ő kezükben annyi hatalom sincs, amennyit egyetlen munkásszólóal képvisel.* Ne beszélünk arról, hogy ez a bohóckormány, amelyet még a burzsoázia sem vesz komolyan, nem állhatna meg 24 óráig Aradon sem, ha nem lapulna meg a román és franciá szuronyok mögött, — ne emlegessük fel azt sem, hogy ezek a hitvány bílgok a *nemzeti érzést* emlegetik, amikor a *román, francia és szerb imperializmussal* ötlekeznek.

Képzeliük el a lehetlent! Tegyük ugy, mintha hinnék a csodákban és képzeliük el, hogy *va'ami furcsa csuda* folytán elfoglalhatná a Károlyi Gyula gróf kormánya Budapesten a hatalmat. Képzeliük el még azt a csodát is, hogy a proletáridus elitlrné ezt a kormányt, képzeliük még hozzá azt a csodát, hogy ez a kormány minden ellenlállás nélkül kormányozhatna és szóli is fogadnának neki.

Hát lehetséges lenne-e, hogy *ebben az esetben* vissza tudnák állítani az aradi bohócok az októberi állapotokat? A bankokat visszaadnák a lókéseknek, a ház újra lfabérúrsorások kezére kerülne, a gyárba visszahelyeznék a kapitálisát, ellamernék mindenféle államadósság és hadikölcsön teljes értékét, — termelni akarnának, tehát *kapitalista alapon* aláírnák azt a békét, amelyet az aniani diktál. *Leszállítandó a munkabért, a munkanélküli segélyt,* elitörlnék a 8 óral munkaidőről szóló rendeleteit, visszaülteinek helyébe a régi bürokrációt, visszaadnák a lópapoknak tízezer holdtalakat. Az újságokat visszaadnák a kapitálisáknak és bankároknak, a színházakba visszahelyeznék a régi kerülőket, — röviden: *visszaállítandó a burzsoázia diktatúráját és a dolgozók elnyomását.*

Alkalmasni az utcára halgálnák azt a 15.000 proletárcsaládot is, akiket Budapesten március 4-ig lakáshoz juttattak és a kasztyókba, palotákba, ur kaszínókba visszahelyezték az egykori ingyenlőket. Így képzeliük ezt az aradi bohócok, a népnyzás és a sárberkedés lovagjal. Ebbe a programba pompásan beleillenek a ezakszervezetek nyomorltsága, a *csendőr- és a szolgárló-uraim* visszahívása a falukban, a

rendőrszima kormányzása a városban, a *militarista önkény* a kaszárnyákban, *börtön és akasztófa* minden forradalmi mozgalommal szemben, az *ádrágítás* szabadonbocsátása a kereskedelemben.

Igy képzeliük ezt az aradi bohócok. Most pedig *kérdezzük meg akármelyik szakembert, lehetséges-e ez?*

Nem lehetséges, mert 48 órán belül fizetlőképíelen lenne minden bank. Nem lehet teljes mértékben ellamerni minden részvényt, értékpapírt, hadikölcsönt, mert abban a pillanatban *csödbe jutna az egész állam.* Nem lehet visszaadni a nagybirtokosoknak a földet, a lókéseknek a gyárat, mert *kapitalista alapon termelni sem a földön, sem a gyárban többé nem lehet.* Minden nagybirtokos, gyáros, vállalkozó, boltos csödbe jutna egy hónap alatt. Nem is beszélünk arról, hogy *az ádrágítás szabadsága, a spekuláció szabadsága, a szabad élelmiszer-*

szora mellett a *munkabérek és fizetések leszállítása a lómegek éhenhalását jelentené.* A házat nem lehet visszaadni a volt tulajdonosoknak, a lakásból nem lehet kihejldáni a beköltözött proletárit, mert az *anarchiát és fosztogatást jelentene.*

Csak olyan tudatlan és sötét koponyákban szülelhetik meg az a gondolat, hogy a forradalom *tényeit* el lehet lörölni, amilyenek Aradon a kormányra vállalkoztak. *Ebben az országban soha többé más alapon kormányozni nem lehet, csak a szocializmus alapján.* A kapitalizmus meghalt és halottal feltámasztani még az „aradi kormány” sem tud. Az aradi sárberkek, panamslók, nagybirtokosok, lókések, kretrén löröndek kormánya sem tudja kiemelni a kapitalizmust, a régi rendet abból a koporsóból, amelybe belefektette a proletáridus. *Kormányozni, termelni ebben az országban csak a proletáridus tud!* Magyar Lajos.

Landler a Vörös Hadsereg szelleméről.

A győzelem biztosságának tudata a domináló elem.

Budapest, május 23. A *Vörös Újság*-nak a harmadik hadtészhez kiküldött tudósítója kérdést intézett Landler elvtárshoz. A vörös hadsereg új szelleméről. Landler a következőket mondotta:

— Az új proletár katonában a győzelem biztosságának tudata a domináló elem. Nemcsak a tudás, hanem a lelkesedés tüze is dolgozik bennük. Az ezred- és zászlóalj parancsnokok az alakulatok élén mutatják a példát a katonáknak és e tekintetben nincs különbség volt tiszt és katoná között. A parancsnokok szollame egyenlő a proletárkatona szollamével: Ugy látom, hogy parancsnokokat nem a régi katonai szellem lltli el, hanem a forradalmi szellem.

amely előbb-utóbb mindig magával ragadta a forradalmi hadseregek vezetőit: Azt a győzelemet, amelyet a budapesti munkásszólóalakkal kivívunk, a forradalmi szollamról áthatott vörös katonáknak, a parancsnokok tudásának és nem kis mértékben a parancsnokok meggyőződésének is

köszönhetjük. Azt hiszem, hogy azoknak a volt tiszteknek megbizhatóságában, akik szollalatunkba állottak kétekedni nem szabad, mert azok, akiket még ma is a régi militarizmus szollame hajtja át, már máshol helyezkedtek el.

Az orosz vörös hadsereg diadalmas útja.

Moszkva, május 22. (Szikratávirat.) Az orosz szovjethadsereg harctéri jelentése: *Offenzívánk Kolcsak hadserege ellen hatalmasan halad előre. A legutóbbi hat nap alatt 11.000 szökevény pártolt át hozzánk Kolcsak hadseregéből.*

Pétervár, május 22. (Szikratávirat.) A Szibériából érkező hírek mind azt mutatják, hogy Kolcsak csapatában mind jobban bomlik a fejelem. A szökevények ezrével jönnek át a vörös hadseregbe és megdöbbségtő adatokat mondanak el a kegyetlenségéről, amelyeket a sorozás alkalmával követnek el. A munkásokat a legkisebb gyanu alapján százával lövik agyon. A lómegeknek Kolcsak elleni felháborodása egyre nő.

Scheideman visszautasítja a békeszerződést

Németország proletárlátusa tiltakozik.

Berlin, május 22. Tegnapi délután 5 órakor rengeteg nagy tömeg gyült össze a Wilhelmplatzon, ahol a szocialista párt tiltakozó gyűlést tartott. A gyűlésen Scheideman a következő nyilatkozatot tette:

— Mi nem akarunk tiltakozni csupán a tiltakozás kedvéért, sem nem akarunk új nacionalista eszmét az emberek közé dobni tiltakozásunkkal. A tiltakozás a népakarat megnyilvánulásának ránk kényszerített formája csupán, tiltakozásunk nem lehet a nepek egymástól való elidogenedésének eszköze, ellenkezőleg klengeszletődséget kell előldéznie. Mi csak

az erőszak ellen akarunk tiltakozni és a népek megbékülése mellett tüntetni. Szó

síhcs nacionalizmusról, sem pedig revansról, Mi a

nemzetközi népszövegségért harcolunk, amely az egész világot egyesíti.

Mindazt, amit a békeszerződésről elmondhatunk, két szóban foglalhatjuk össze: *területet és közszenet vesznek el tőlünk, hajlólkat követelik és mindenünket, ami még van, hogy azután örök időkre más népek rabszollal legyünk.* Ez ellen tiltakozunk.

Nyolc nap halasztást kaptak a németek.

Bács, A *Neue Freie Presse* jelent Berlinből: Párisi jelentés szerinti Wilson és Lloyd George hozzájárult a németeknek adott határidő meghosszabbításához. Clemenceau Brockdorff-Rantzauhoz a következő levelet intézte:

— Elismorem május hó 20-án kelt leve-
lőnek vételét, amely szerint a "német béke-
delegátusok olyan terjedelmű javaslatot kíván-
nak előterjeszteni, amely a folyó hó 7-én
adott 15 napi határidőn belül nem készíthető
elő és annak következtében a határidő meg-
hosszabbítását kéri. Válaszként van szer-
csém közölni, hogy

**a békefeltevések hajlandók május 29 ig
a határidőt meghosszabbítani.**

Ludendorff — a béhérdi.

Genf, május 22. A Havas ügynökség
jelentése szerint Ludendorff, mikor a versai-
llói békeszerződésről tudomást szerzett; angol
újságíró előtt a következő kijelentést tette:

— Ha a feltételek igazak, vigye el az
árdög Amerikát.

**Elutaznak az amerikai béke-
delegátusok,**

Amsterdam, május 22. A Westminster
Gazette jelenti Parisból: Az amerikai béke-
delegáció egyes tagjainál, akik a béke-szer-
ződést nagyon helytelenítik, az ellenállás a
szerződéssel szemben egyre növekszik. Azok a
személyiségek, akik az amerikai meghatal-
mazottakkal szoros viszonyban vannak; kijel-
lentették, hogy az amerikaiak
valószínűleg tiltakozni fognak
a békeszerződés ellen. Az amerikai delegáció
különböző személyiségei

összecsomagolták podgyászkat,
mások visszalépése küszöbön áll. A legúj-
bén közölték kijelentik, hogy
**a békeszerződés nem a békét, hanem
a háborút jelenti.**

Rendeletek.

**Rendelék az utazás szabályo-
zálására.**

A vasutak tohermentesítése érdekében,
továbbá a katonai szállítások és a közlelés
akadálytalan biztosítása szempontjából a kö-
vetkezőket rendelék:

A helyi forgalomban 30 kilométer távol-
ságra az utazás engedélyhez köve nincs. A
vidéki munkás- és katonatanácsok által nyert
Budapestre és vissza utazók részére kiállít-
ott utazási igazolványok érvényben marad-
nak és ezeket a vasúti személypénztárak el-
fogadni tartoznak. A hivatalos úlműszerár-
sok, kofák elvételre akadálytalanul jöh-
hetnek a városba. Helyek részére a vidéki
helyi katonák és munkástanácsok állandó uta-
zási igazolványt kiállítani jogosultak.

Landler Jenő s. k.
helyi népbiztos.

**A vörös katonák hadisegélye
és munkabérmegteremtése.**

Budapest, május 22. A forradalmi kor-
mányzatnács. hatályon kívül helyezte a ka-
tonai szolgálatra bevonult proletárok zsoldon-
felül munkabérről szóló 86. és 87. számú
rendeleteit és elrendelte, hogy a katonai szol-
gálatot teljesítő vörös katonának minden
egyos igényjogosult családjá havonként 100
korona hadisegélyt kapjon. Ezt a hadisegélyt
kizárólag a visszahagyott család részére te-
hetők kifizetni. A vörös katonák jövedelje a
családotagot, aki a segélyt felveszi. Ahol gyer-
mekek vannak, a hadisegélyt ezek gondozója
veszi fel.

Minden vörös katonára havi 1200 korona
munkabérmegteremtést kap, a vörös katonák
kötelezőjének" aláírása napjától kezdve, a
mely azonban május másodikánál régebbi
időpont nem lehet. Ez az összeg minden hó
elsőjén, 11-én és 21-én, vagyis a szokásos
szálfizetési napon kerül kifizetésre.

Az elesett vörös katonák visszamaradt
családjá megkapja az elesett katonák összes
illetményeit (katonai illetményeit, hadisegélyt
és munkabérmegteremtést) és pedig nemcsak
arra a hónapra, amelyben a katonák elesett,
hanem az előző napjától számított 3 hónapra
is. Az elesett vörös katonák családjáról a
forradalmi kormányzatnács külön rendeleté-
ben még tovább is fog gondoskodni.

Felállítják a munkások szabad iskoláját.

**As előadások 3-4 hét múlva megindulnak. — Szervező alakuló ála-
a városban.**

Tegnap este 5 órákor a városban nagy-
teremben megalakult a művelődésiügyi bizotti-
ság felöltök oktatását célzó alosztálya. — A
gyűlésen a közoktatásügyi népbizottság ki-
küldöttéi Enns Emil és Veszolovszky Gyula
előadások ismertették a felállítandó munkás
szabad iskolák célját, szervezetét és megvá-
lasztották a szabad iskola tisztikarát, vala-
mint az egyes oktatási ágak vezetőit is.

A gyűlés lefolyásáról a következő tu-
dósításunk számol be:

Miklósné elvtársnő, mint a mű-
velődésiügyi bizottság előadója nyitotta meg
az ülést. Bevezető beszédben rámutatott
Bucharin mondására, hogy a burzsoázia csak
ugy tudta fenntartani az uralmát, hogy mes-
terségesen olvotta a proletariátus esztét. A tu-
dás fegyver és hatalom, és csakis akkor tud-
juk megtartani a forradalom vívmányait és
azokat megszilárdítani, ha ez a fegyver a
proletárság kezében lesz. Kijelentte, hogy a
Tanácsköztársaságban a tanítás — mely a
tudáshoz vezet — állami ügy, s az állam
kötelességének tartja az érdeke, hogy ez a
nemzedék is tanuljon és helyreállítsa azt,
amit a burzsoázia bűnhől olmulasztott. Az
állam nemcsak a dolgozást kívánja, hanem a
tudást is. Amikor pedig az állam elrendelte a
köteles tanulást, gondoskodott, hogy meg-
felelő iskolák álljanak a proletárság rendelkezé-
sére és e célból elrendelte az egyes vidéki
városokban a munkás szabadiskolák felállítását.

Utána Veszolovszky Gyula előtárs,
a közoktatásügyi népbizottság kiküldött szer-
vezője beszélt és többek között a következőket
mondotta:

— Most, hogy a termelési eszközök
köztulajdonba mentek át, ott kell kezdeni a
munkát, hogy a gyökereiben fogjuk meg a
dolgot. Ennek egyetlen fegyvere a tudás.
A burzsoázia mesterségesen tartotta tudatlan-
ságban a proletárságot; hogy ezáltal oly esz-
közökre tegyen bannük állást, akik igénytelen-
nek és ennélfogva a kapitalizmus lényegét,
a kihasználást, a harcosolást lehetővé te-
gyék. Meg kell tanulnia a proletárnak önönmagán
— majd ha a tudása által nagyobb igényű
lesz — hogy a vasút nadrágban járó intel-
lectuelle éppn olyan proletár mint ő, és ne
lásson azokban bűzsoázit! Ha ezt akarjuk el-
érni és az a célunk, hogy a proletárállam-
ban mindenké az a helyzet álljon be, amely
szellemi képességeinket megfelel, oktatnunk
kell a proletárságot, és végre is a proletár-
ságnak egyszer már reálitást kell adni és
nem jelszavakat, agitációt és fel kell emelni
a diktátúra megszűnésének időpontját arra a
kulturforra, amely magával hozza a szellemi
egyenlőséget is.

Ezután felhívta a szakszervezetek bi-
zalmifőit arra a kötelességükre, hogy fel-
hívják munkástaaruk figyelmét azokra az
előadásokra, amelyen a munkás szabad iskola
fog tartani, hogy azokra minden munkás-
előtárs belatkozhasson.

A szabad iskolák szervezetéről és cél-
jairól Enns Emil előtárs beszélt. Ismertette,
hogy a munkás szabad iskola hatóságot jel-
legű, mivel a közoktatásügyi népbizottság
fedozi az összes kintását. Mindennek ellen-
ére a szabad iskola autonóm szerv s a köz-
oktatásügyi népbizottság csak az előadások
menetét irányítja. A Nagykantásán felállítandó
szabad iskola a tulajdonképeni szabad isko-
lán kívül szaktanfolyamokból is áll s míg a
szabad iskola tantervhöz van kötve, a szak-
tanfolyamok a jelentkezők szerint alakulnak.
A szaktanfolyamok két részre oszlanak: ipari
és mezőgazdasági tanfolyamokra. Az ipari
szaktanfolyamon a női szabástartól, villany-
szerelést, kovács mesterséget stb. a mező-
gazdasági szaktanfolyamon pedig földmelo-
sást, műtrágyaismést és egyéb mezőgaz-
dasági tantárgyakat fognak majd tanítani.
Viszont a szabad iskola keretén belül — a
melyben a az elemi, polgári és felsőkereske-
delmi iskolák tananyaga van — összerolva —
négy alosztályt különböztetünk meg és pedig
az analbetákat, az elemi ismereteket (számpírás,
elemi számtan stb.) az általános tudás (föld-
rajz, fizika, chemia, magasabb számtan) és
az üzemezetői ismeretek alosztályát, mely
utóbbi a proletárdiktatura utján az üzemi ta-
nácsokba került proletárokra fogják bnyvitel-
és áruismerre oktatni. Minden jelentkező, aki
a szabad előadásokat hallgatni akarja, egy
úrlapot kell, hogy kitöltson, amelyet a szak-
szervezetek bizalmifőiről fognak eljuttatni a
proletársághoz. Ezen az előadásokon kívül
a közoktatásügyi népbizottság támogatásával
a művelődésiügyi népbizottság cnel és műve-
zeti matnéket fognak rendezni, amelyekben
az ország neves művészei fognak fellépni.
Terve van véve ezenkívül oktatótermészei
mozilondás is, amelyek már ma meg-
indulnak.

A felöltök oktatását célzó szervezet
ismertelése után Enns Emil előtárs rövid
beszédet intézett a szakszervezetek bizalmi-
főiraihoz és az üzemi tanácsok tagjaihoz,
amelyben felhívta a figyelmüket azon köte-
lességükre, hogy a vezetők alatt álló pro-
letárok anyagi érdekein kívül azoknak a
szellemi érdekeit is szem előtt kell tartaniuk,
mert csakis önálló és helyes ítélettel tud az
ember úgy cselekedni, ami feleslegessé teszi
az esetleges rosszakaratú szellemi vezetést,
mely a Tanácsköztársaság megdöntését is
előzhatja.

Végül megválasztották a művelődési-
hivatal kanizsai fővábköpöz iskolájának ve-
zetőségét. Plinók Pálé Miklósné, Lukács Pol-
lák Lajos polgári iskolai tanító, az Ipari osz-
tály vezetője és oktatója Weisz Jenő egye-
temi tanársegéd, a gazdasági osztály oktatója
és vezetője Horváth Béla megyei gazdaszabiz-
egészségügyi előadó dr. Fodor Aladár, a
szociológus, művészetek és művészettörténet
előadója pedig Sáfány elvtárs főgimnáziumi
tanár lett. Az ellenőrző bizottságba bevalas-
ztották: Fibola, Pótlai, Csizmadia, Török, Szu-
kovics, Kolovics, Fülöp, Bányai, Kardos,
Szűcs, Zsohár, Zsivkovics, Savanyu és Bérm
előtársakat.

Értesüléstünk szerint a felöltök iskola-
jának megszervezése 3-4 hetet fog igénybe
venni.

A pénzütezet jövője

Forbáth elvtárs az Országos Központi
Hitelszövetkezeti főközpont, a falusi apró-
szövetkezetekről és a megye jövő pénz-
ügyi életéről.

(Saját megfigyelésből) A múlt héten a
„Munka” című könyvnyomatos gazdasági sajtó-
tudósító nyomán közöltük, hogy a vármegyé-
ben az O. K. H. főkök élén még mindig
klerikális vezetők állanak s hogy a várme-
gyei intézőbizottság a falusi aprószövetke-
teket, mint feleslegesséket megszűntetendőknek
véleményezte.

Forbáth elvtárs Zalamegye pénzügyi
politikai megbízottja a megye pénzügyi éle-
tére, illetve annak jövőjére vonatkozólag a
következőket mondotta nekünk:

— Az O. K. H. a klerikális érzelmi
vezetők nagyrészt az átalakulás után el-
mozdította és intézkedések tettek arra vo-
natkozólag, hogy akik meg nem felelőnek
bizonyultak, az intézetek éléről elkerüljenek.
A falusi aprószövetkezetek felszámolására vo-
natkozó hír téves forrásból szerről informá-
ción alapul. Hisz a forradalmi kormányzat-
nácsnak és a vármegye kormányzó szerve-
nek egyenesen az a kívánságuk, hogy a fa-
lusi aprószövetkezetek meg ne szűntetess-
nek, hanem ellenkezőleg, ors alapokon álló
pénzütezetekké fejlesztessenek ki, amely
pénzütezetek a földművesproletárok érdekeit
lesznek hivatala megvédeni és előmozdítani.

— Bizonyos, hogy a pénzügyi népbiz-
tosságnál már készen vannak a jövő pénz-
tézetekre vonatkozó tervek, amelyek szerint
a jövőben a pénzütezetek kifizelő és csakis
kifizelők lesznek. Előszörban lesznek Pénzü-
intézeti Központ-főkök, másodszorban lesznek
az Országos Központi Hitelszövetkezetek

főkéj. A Pénzügyi Központ főkéj a szocializált intézmények pénzügyiségét fogják ellátni. Az Országos Központi Hitelközvetítési főkéj ozzal szemben a nem szocializált földbírók és a kisemberek hitelükségeit fogják kielégíteni és magukba fogják olvasztani a segélygyűleteket is, úgy hogy csak a régi mederben tovább működnek és a kisembereknek a takarékoságban segítségükre lesznek. Ezek az új intézetek sokkal szilárdabb alapon fognak állni, mint a régi apróintézetek, amelyek igen gyakran nem álltak elég szilárdan.

— Ebből is látható, hogy az O. K. H. főkéj megfelelően megnagyobbodnak, nem szűnnek meg, hanem ott, ahol még O. K. H. főkéj nincs, egy helyi pénzügyi fogja átvenni az O. K. H. főkéj szerepét.

Már a legközelebbi napokban megkezdik az OKH főkéj átszervezését, úgy, hogy rövid időn belül a kisemberek és főleg a kisgazdák rendelkezésére fognak állni.

A pénz bálványai!

A létort, megriadt, megbénult, de reménytel egészen föl nem adott burzsoái ellenforradalmi eszelkedése volt a pénzzel való szabotázs és rémhir-terjesztés. A tanács-kormány csak a legenergikusabb fellépéssel tudta leverti ezt a kísérletet, mely az aprópénz elvezetésében, a 200 és 250 koronás bankjegyek felváltásának megtagadásával nyilvánult meg. Ez a próbálkozás tipikusan ellenforradalmi, mert semmi sőt ellenkező anyira a szocialista rend eszellemeivel, egész gazdasági rendjével, mint a pénz bálványozásának. A tőkegyűjtés eszközeit a szocializmus ledönti és helyébe a munkát teszi. A munkára való jog és könször idején

a pénz csupán kiegészítő eszköz, a társadalmi javakban való részesedést a társadalom tulajni számára nem az biztosítja, hogy pénzzel van, hanem hogy a társadalmi munkában részt vesznek és a részesedés mértékét nem a rendelkezésre álló pénz mennyisége szabja meg, mely csak kiegészítő és átmeneti elszámolási eszköz, hanem a rendelkezésre álló életmunka, ruházat, bútor és a többi mennyiségek.

A pénz bálványozásának az új rendben való celtalan és dőre voltát, a pénznek a kapitalista és a kommunista társadalomban való különböző szerepét nagyon világosan és meggyőzően mutatta be Lengyel Gyula a pénzügyi népbiztos a munkásegyletemen tartott előadásán. Emlékeztetőbe idézte hallgatóinak a jó volna ha az ellenforradalmi hajlandósú burzsoái som feledni el azt, hogy már a háború tanulságok megkezdtek a pénzhez fűződő habonná lerontását. A pénzösszeg megmar a háború alatt sem jelentette a szükséglet kielégítésének biztosítását, most a szocialista rendben még sokkal kevésbé. Nem a pénz ruhazza fel értékel az árukat, hanem megfordítva

a döntő momentum a termelésben, nem a pénzügyforgalomban van. A szocialista társadalom eltüntette a profitnak azt a pénz alakjában való összegyűjtését, melyet a proletárok kizsákmányolása tett lehetővé. Az új társadalom nem az arányon, még kevésbé a pénzügyen, bankon épült fel, hanem

a munkán. Mindenki annyit köteles dolgozni, hogy produktívával lehetővé tegye a maga és a társadalmilag oltartottak — orvok, bétégek — megélhetését, munkáját s az érte őt jogosan megillető cikkeket úgy cserélt ki, helyesebben úgy számolja el, hogy munkajegyeket kap, melyek természetesen átmenetileg a mai pénzzel is helyett állhatnak. Ez a munkajegy, vagy pénz azonban csak utalvány: a közös termelő eszközökkel közösen termelt szükségleti cikke elosztására. Senki sem szerezhet belőle annyit, hogy megának, vagy éppen utódnak munkanélküli jövedelmet biztosítson és senki dolgozó proletártervisévértől a neki jutó szükségleti cikkeket nem veheti el a pénz segítségével.

A pénz bálványai már a kapitalizmus, a pénz társadalmában megingott, a munka tár-

sadalmában pedig ledőlt. Nem az egyesek birtokában levő pénz, hanem a teljes társadalmi munkakifejtés biztosítja az egyes dolgozók jólétét. A proletárok érdeke tehát világosan és nyilvánvalóan nem a pénzhez fűződik, hanem ahhoz, hogy minél tökéletesebb legyen a társadalmi munka szervezése, kihasználása, produktívítása, hogy a munkához való jog és munkakényszer minél teljesebben és minél magasabb szintű gazdasági és műszaki tudományos pontossággal érvényesüljön.

Parancs.

Előfordult, hogy 'egyesek' a hadügyi népbiztoság nyilvántartásában álló és annak idején a mezőgazdasági munkálatokra kiadott lovakat a most leolytatott lórevírólosoknál a Vörös Hadsereg részére felajánlották és az így félrevetett lovatok bizottságok által megállapított becselési árat felvették. Az egyes vármegyei, városi és községi direktóriumok azonnal állapítsák meg, nem történt-e az irányban visszaélés és ennek eredményeképpen ezen afantos gondköltséget egyénektől, akik a proletárdiktatura ellenségeinek tekintendők, a család módjával felvett pénzösszegek azonnal elkobandók és az illetők forradalmi törvényszék elé állítandók.

Budapest, 1919. május 21.

Hadügyi népbiztoság.

HIREK.

NAPTAR.

A nap kél 4 óra 16 perckor, nyugszik 7 óra 37 perckor.
A hold kel éjjel 12 óra 36 perckor, nyugszik d. u. 1 óra 55 perckor.

— Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: Május 22-iki kelettel. A Szécsény-fülek szakaszban erős ellenséges erők támadnak. Fülök és Diósgyőr közt sikeres harcok után ismét tört nyertünk. Miskolcra és Diósgyőrről északra hadműveleteink tervszerűen tovább haladnak. A többi harvonalon nincs újság. *Hadseregparancsnokság.*

— A termelési tanács ülése. Felhívom a termelési tanács összes tagjait, hogy 24-én szombaton este 8 órakor a Szocialista Párt helyiségében tartandó termelési tanácsülésen feltétlenül jelenjenek meg. *A termelési tanács elnöke.*

— Kerékpáros postajáratok Nagykanizsa és Nagyatád között. Mindazon vasutak és más szakszervezetből elvtársak, akik Nagyatádon vannak, hozzátartozóikkal közlik a következőket: Minden pénteken Nagyatádról kerékpáros posta indul Kanizsára és innét vissza indul minden vasárnap délután 3 órakor. Aki hozzátartozójának levelet akar küldeni, bizza a kerékpáros postára. — Leveleket a kanizsai vasutak helyi csoport kódjában (Sugár-ut volt Polgári Egylet) lehet leadni. *Szűcs.*

— Az új házassági jog első alkalmazása. Ismertettük a kormányzótanácsnak a házassági jogról szóló rendeletét, amelynek értelmében — hosszú és költéses, s így csak a burzsoa érdekeknek megfelelő — változások történtek a felek közös megegyezése alapján a házasságot felbontandónak nyilvánítja. — A rendeletet tegnap alkalmazták először a nagykanizsai bíróságnál. Mindkét fél megjelent a bírói tanács előtt s egyöntetűen kijelentették, hogy nem kívának többé házastársak lenni, amire a tanácselnöke a házasságot felbontottattnak nyilvánította.

— Új vonatok Budapestre. Tegnapról kezdve Nagykanizsa — Budapest közti, a rendes személyvonat közlekedik, melynek használatához lehét utazási engedély nem szükséges. Nagykanizsáról délután 2 óra 7 perckor indul a vonat és Budapestre érkezik este 10 óra 47 perckor. Ellenvonata pedig reggel 6 óra 20 perckor indulva Budapestről, délután

2 óra 2 perckor érkezik Nagykanizsára. Itt írjuk meg, hogy Székesfehérvár és Budapest között két új vonatpárt állítottak forgalomba. Székesfehérvárról délután személyvonat indul 2 óra 50 perckor, mely Budapestre 5 óra 45 perckor érkezik. Budapestről délután 5 óra 50 perckor indul vissza a vonat, mely este 8 óra 31 perckor érkezik Székesfehérvárra. A már eddig is forgalomban levő Székesfehérvárról este 8 órakor indul, illetve Budapestről reggel 6 óra 24 perckor érkező Nagykanizsai vonatpár változatlanul közlekedik.

— Szülészeti osztály a városi kórházban. Megittuk, hogy a városi tanács a kórházban létesítendő szülészeti osztály vezetőjéül dr. Nispovszky elvtársat választotta meg. Dr. Nispovszky értesítette a direktóriumot, hogy állását a jövő héten elfogja foglalni.

— Kik a termelési biztosok. A nagykanizsai szocializált üzemekben mindenütt megindult már a szocialis termelés és örömmel állapíthatjuk meg, hogy az átmenet a kapitalista termelésből a szocialis termelésbe minden zökkenés nélkül történt. Ez elsősorban a termelési biztosoknak köszönhető. A nagykanizsai üzemi termelési biztosok a következők: a Welsler-gépgyárban Podr Jenő mérnök-elvtárs, a Franz malomban Horváth Bálint molnár-elvtárs, a kefégyárban Fischer Adám, a szeszgyárban Fleischer Miksa, a sörgyárban Müller Adám, a szocializált nyomdában Jankovics Ojfehke Károly elvtárs.

— Névváltoztatás. Mócsi János kereskedőség, családi nevét *Tóthas*-ra változtatta.

— Eljegyzések. Klüger Gizella *Mateszdarfer* József jegyesek — Weisz Csilla Gyulaéval és *Waltersdarfer* Irmaéval jegyesek. (Mindenkülön értesítendő helyett.)

— Vándormozik. A saha és propaganda osztály legjelentősebb tervei közé tartozik a vidéki városokban és falvakban felállítandó vándormozik ügye is. Ily módon ott is hozzájuthatnak a szórakozni vágyó proletárok a mozi nagyszerű eredményéhez, ahol még eddig egyáltalán nem volt mozgóképszínház. Ugyanezok a vándor mozik a fronton levő katonák körébe is elmennek, hogy a proletárkatonák ezreit is gyönyörködtesse a film szabad, nyugodt óráikkal. A vándormozik ügyében azidőszert fogynak a tárgyalások Böhm hadseregparancsnok elvtársal.

— Csütörtökön, pénteken, szombaton, május 22., 23. és 24-én kerül bemutatásra az Uránában *A zöld bogár*. Kalandörténeti felvonásban. *Elsőrangú* Nördiek attrakció, melyen Frederike Jakobsen és Günrun Houllberg művészek lépnek fel. Előadás kezdete 6 és 8 órakor.

— Jótékosyság. A IV. körzeti, elemiiskolában a meztelias tanulóknak adakoztat. Domány Klári III. o. egy bluzt és egy leányruhát, Domány Hérmán I. o. egy bluzt és egy szoknyát; Steiner Oszkár IV. o. egy pár cipőt.

Pártügyek.

Aj magántisztviselők gyorsított tanfolyamának tagjai értesítjük, hogy ma d. u. a polgári iskolában jelenjenek meg.

A magántisztviselők helyi csoportja ma délután 8 órakor a Sugár-ut helyiségében választmányi ülést tart.

Felhívás! Felhívjuk a nagykanizsai cipész- és csizmadia iparosok szakszervezetének tagjait, hogy ma délután 3 órakor az Ipartestület helyiségében jelenjenek meg, ahonnan testületileg részt veszünk Pörger Imre temetésén. Kérjük az összes tagok pontos megjelenését. *A vezetőség.*

A borbély- és fodrászsegédek szakszervezete felhívja a munkanélküli tagjait, ugyanintén a vörös katonákat, hogy amennyiben a munkanélküli segélyre igényt tartanak, aláírás végett ma az egyet helyiségében este 6 óráig fel nyolcig jelentkezzenek. — *A vezetőség.*

Mindazon famunkások, akik a famunkáscsoportnak tagjai, a vörös hadseregben teljesítenek szolgálatot és eddig még nem jelentkeztek, jelentkezzenek folyó hó 24-én délután 5 órakor a famunkáscsoportnál. — *A vezetőség.*

A népek felszabadítása.

Nemzeti kérdés és nemzetközi politika.

A mensevikok, esz-erek, szociáldemokraták azonban félrepislognak, hibákat, kiskülsőket figyelnek meg és ezekből vonják le következtetéseiket: forduljunk vissza, adjunk vissza mindent a burzsoázlátnak, követeljünk okosan ésszerű adagot a tőkésnek járszólából.

Nem! Ezeknek nekünk nincs semmi dolgunk. Ezek a szerencsétlenek a polgárháborútól rémülődnek. De hiszen forradalom nincsen polgárháború nélkül. Vagy azt gondolják talán, hogy más jobban kifejlesztett országban a szociális forradalom polgárháború nélkül megy végbe? Finnország tapasztalatai mást mutatnak. Az ezrével halomra lőtt finn elvtársak — adják a legjobb bizonyosságot arról, hogy a polgárháború a fejlődöttest tőkés országokban még elkeze-redeitebb, még véresebb, még kegyetlenebb lesz. Már most is előre lehet látni, hogy például Németországban az osztályok harca rendkívül kiélesedett lesz. A német tisztek máris százal lövetik le a legkisebb lázongási kísérletért saját katonáikat és matrózai-
kat. Csak a polgárháborúval és a munkások vaskezű diktatúrájával lehet eljutni a szociá-
lizmushoz, elérni a kommunista társas ter-
meléshez.

A burzsoá-állam őrzése és egyetlen lépés sem a kommunizmus felé! — ime ez a szociáldemokraták programja.

A burzsoá-állam szétrobbantása, munkásdiktatura, a tőkés kizsákmányolása, a termelés szervezése a munkásosztály által, a kommunizmus felé vivő széles uton haladása — ez pedig a kommunista pártjának programja.

Amikor mi kommunistáknak nevezünk magunkat, nemcsak az áruló szociálistáktól, a menseviklektől, esz-ektől, Scheidemannistáktól és más burzsoázgyűnököktől választjuk el magunkat. Egyidejűleg visszatérünk ezzel a régi elnevezéshez annak a forradalmi pártnak, amelynek Marx Károly állt az élén. Ez a kommunista pártja volt. A mai forradalmak szentírása is eddigelő csak Marx és Engels „Kommunista kiáltványa”. Az agg Engels még másfél évvel halála előtt is tiltakozott a „szociáldemokrata” elnevezés ellen. „A szociáldemokraták — így mondja — teljesen alkalmatlanok olyan párt számára, amely a kommunizmusra törekszik, amely végül is megemmisít mindenféle államot, még a demokratikus is.” Mit szólnának a nagy aggasztóknak, akik ily gyűlölettel tüzeltek a burzsoá-állami gépezet ellen, mit szólnának ha olyan szociáldemokratákat mutatnának be nekik, amintők Dan, Ceretelli, Scheidemann? Megvetéssel ajánlák ezeket, aminthogy megvetéssel bántak el mindig azokkal a „demokratákkal”, akik a forradalom nehéz, drámai pillanataiban a munkásosztály ellen fordították a revolver csüvét...

Sok ellenállásra akadunk utunkban. És sok olyan van most is a saját sorainkban, ami nem jó, mert sok jövő-mo' ember került hozzánk, olyanok, akik pénzért eladják magukat akárciknek, csak halászhasanak a zavarokban. Am a munkásosztály fiatal és tapasztalatlan. És minden oldalról a legdühöttebb ellenségek veszik körül a Tanácsok ifjú köztársaságát. De mi, kommunisták tudjuk, hogy a munkásosztály saját hibáin tanul. Mi hiszünk és valljuk, hogy a munkásosztály kitakarít

minden tisztatlanságot a saját soraiból, minden, ami hozzája tapadt; tudjuk, hogy igazi, kívánatos szövetséges csatlakozik hozzá — a világ proletáriátusa. Semmiféle vénasszony-sírás és idegbeteg sikoltozás nem ijeszti vissza pártunkat. Mert pártunk zászlóján azok az arany szavak állanak, amelyeket Marx a Kommunista Kiáltványban írt meg:

„Reszkessenek az uralkodó osztályok egy kommunista forradalomtól. A proletárok csak láncukat veszíthetik, cserébe nyerhetnek egy világot. Világ proletáriái egyesüljétek!” (Vege.)

Hirdelmény.

A földmiveltésügyi népbiztosság utasítására felszólított Nagykanizsa és Nagykanizsa vármegye összes borkereskedőt, kereskedőt, vendéglőseit, termelőit és magánosokat, hogy a birtokukban levő és fent megjelölt helyeken fekvő 5 hektoliteren felüli borkészletüket minőség és faj szerint osztályozva (külön fehér és sárga bor évfolyám, lehetőleg száraztartalommal), továbbá a birtokukban levő transzport (aszálításra használandó) és ászárhordókat haladéktalanul Csengery-ut 31. szám alatt, Krajcsics László megbízottjánál **írásban** jelentésk be.

Ugyanott bejelentendő a palackozott és pezsgőborok 75 literen felüli készletei minőség megjelölésével.

A bejelentett készletek ellenőrzésének; hamis adatok közlése börtvnyes következményekkel jár.

Nagykanizsa, 1919. május 22-én.

Direktórium.

ÉRTESETÉS.

A „Közellátási Népbiztosság” illetőleg a helybeli „Intéző bizottság” engedélye alapján kiutalt sör gyári munkásság részére Oesterreicher Samu elvtársnál, Magyar-u. 20. sz. alatt; a nehéz testi munkát végző többi munkásság részére pedig a „Nagykanizsai Általános Fogyasztási Szövetkezet” mindkét üzlethelyiségén kerül kiadásra, még pedig naponta és éjszánt egy palack 0.45 liter ürtartalmmal K 1-10 fillérenyi árban, készpénzfizetés és a palackokért fizetendő K 2.— betét ellenében.

APRO HIRDETÉSEK

Mindenes leány vagy asszony, 16 a ház munkához ért, 120 korona fizetés és ellátással felvétetik. — Millényi-ut 53. 1373

Egy intelligens klszasszony, hivatal állást keres. Lehet vidéki is. — Cim a kiadóhivatalban. 1372

Két és fél éves leányka mellé Magyar klszasszony kerestetik csak délután. Cim a kiadóban. 1374

Egy nagy diófa és 5-600 drb tégl

ELADÓ!

Bővebbet Csengery-ut 50/ szám alatt

Krajcsics László vendéglősnél.

URANIA mozgóképpalata

Csüvörök, pörök, szombai. Május 22, 23, 24. Nordisk attrakció!

A zöld bogár

Kalandrommet 5 felvonásban.

Legközelebb Henny Porten

Pénztárnyitás délután 3 órakor. Előadás kezdete délután 6 óra este 8 órakor.

Garamvölgyi és Szemere dohánygyáruda Nagykanizsa

Ajánlunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papirokat, szivares szivarka szopókákat, szivarkadohánytárcákat, — levelepapirokat és képeslap ujdonságokat

Postos kiszállítás! Bélyegáruda!

VILÁG nagymozgószínház

Szereas szálloda. Telefon 74. sz.

Szereas, csüvörök, pörökben május 21, 22 és 23-án

A vörös boszorkány

(II. rész.)

A 13. számú kocsi.

Xaver de Montepin világhírű bűnügyi regénye 4 felvonásban.

Előadás kezdete 6 ós fél 8 órakor!

HIRDETÉSEK

felvételnek

a Zalai Népakarat kiadóhivatalában

Zalai-Népakarat

A KORA REGGELI ÓRÁKBAN JELENEM MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEKSEL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negykanizsán kora reggel háshoz hordva vidékre postán köldve:

Egy hóra 7.50 korona
Negyed évre 22.50
Fél 45—
Egész 90—

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut. 4. szám
Szerkesztői és kiadóhivatali
telefonszám 78. I. Nyomdai 117.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Hétfő ára . . . . . 80 — korona
— I. évre . . . . . 48 — korona
Magyar ára . . . . . 28 — korona
Egy hónapra . . . . . 7 — korona

— A nagykanizsai szociálista párt végrehajtó bizottsága ma este 8 órakor a pártkarság helyiségében ülést tart.

Az élelem igazságos elosztása.

Budapest lakósi s idővel minden valószínűség szerint az ország többi lakosa is új élelmiszerjegyeket fognak kapni. Eddig minden lakos egyforma jegyet kapott, vagyis a jeggyel mindenki egyforma mennyiségű élelmiszerhez jutott. Ezentúl ez nem így lesz.

A proletárurolomnak az a véleménye, hogy *nem mindenkinek egyenlő a munkafelisítménye*, amiből észszerűen a következík, hogy *a neki járó élelmiszer mennyisége sem lehet egyenlő*. Ezt az elvet az új élelmiszerjegyek kiosztásával át fogják ültetni a gyakorlatba.

A lakosságot *három sorba* állítják. Az elsőbe azok kerülnek, akik a kommunista társadalom szempontjából a legfontosabb munkát végzik. Ezek a *testi munkások*, akik két kezükkel ásna, szántanak, gyalulnak, kalapácsot emelnek, a földet művelik, a műhelyekben, vagy a gyárakban dolgoznak, akik tehát a legszorosabb értelemben vett *alkotó munkát* végzik, mászóval *akiknek vállán igazán a termelés, tehát maga a mindennapi élet nyugszik*. Melléjük kerülnek a *vörös hadsereg katonái is*. Ez magától értetődik, hiszen az ő fegyverük teszi lehetővé a kommunista társadalmat. Ha ők oly bámulatos önfeláldozással a proletárhaza védelmére nem siettek volna, ha oly példátlan nagylelkűséggel életüket nem ajánlották volna fel, az antant cselédei már letarolták volna itt a szocializmus gyönyörű vetését. Az első sorban ott vannak az orvosok és ápolók is. A proletárdiktatura az ő munkájukat éppen olyan nagyrabecsüli, mint a fizikai munkásokét. Joggal, mert aki pillanatig gondolkodik arról, hogy mi az orvos és ápoló feladata, meg fogja e rendelkezés helyességét érteni. A rokkant vagy munkanélküli testi munkások, orvosok, ápolók, vörös katonák szintén az első osztályú élelmiszerjegyeket kapják.

A második sorba azok kerülnek, akik mint *szellemi munkások vagy segédmunkások* akár az államnál, akár magánosoknál alkalmazva vannak. Ezeknek a munkáját is fontosnak nézi a munkásuralom, de természetesen nem lehet egy lapra írni azoknak a munkájával, akik markos kezükkel a kommunista társadalom gerendázatát erősen fogják.

Akik sem ide, sem oda nem sorozhatók, ezek a harmadik kategóriát alkotják. Ezek az új rend legkevesebbé hasznos és ennél fogva legkevesebbé értékelt elemek, akiknek a produktív termelésben való részvételük igen csekély, vagy éppen semmi. Nem lehet tehát csodálkozni, ha a mindenkit a társadalomra hasznos munkája után megítélő diktatura őket az utolsó helyre állítja.

Nyilvánvaló, hogy az élelmiszerjegyek ilyen módon való beosztására csak azért van szükség, mert élelemmel nem vagyunk bőven ellátva. A kapitalisták háboruja a termelés igen sok le-

hetőségét hamvasztotta el, úgy, hogy amikor a munkásság kezébe vette a hatalmat, az az állapot, hogy *nem láthatnak el mindenkit szükséglete szerint*. Ezért kell a lakosságot kategóriákra osztani aszerint, amint szükséges, vagy kevésbé szükséges munkát végez valaki. Bizonyos, ha a mal kommunista társadalom a maga teljességében szárnyra bocsáthatja alkotó erjét, nem lesz szükség ezekre az osztályozásokra. Addig is azonban *nem lehet tärni, hogy a testi munkás éppen olyan adagot kapjon, mint a kapitalista rend csökevényein élösködő burzsoz.*

Pogány népbiztos Dunántul proletárságához.

Pogány hadgyul népbiztos beszéde a györi munkástanácsban. — He a munkásrezdekbe!

Budapest, május 23. A Magyar Távirati Iroda jelenti Györiből: Pogány József népbiztos elvtárs ma megerkezett Györbre és átrendelte a munkásrészlőaljak mag-
alakítását

A györi munkástanács ülésén ezzel kapcsolatban hosszabb beszédet mondott Pogány népbiztos elvtárs. Többek között ezeket mondotta:

— Harom dolgot kérünk a Dunántul proletárságától. Felszólítjuk őket, hogy hadektalanul álljanak fel és *siessenek a proletárdiktatura védelmére*; másik kérésünk az, hogy a Dunántul proletársága.

segítse a Budapestről bevonult proletárok családjait élelmiszerral.

Harmadszor felszólítjuk a danántuli proletárságot, álljanak készen és *csatájában fojtassák el és varjassák le minden ellenforradalmi mozgalmat*

Pogány népbiztos elvtárs ezután ismertette a Dunántul különleges szerepét, majd így folytatta:

— Nem kívánok tovább e kérdéssről beszélni. Elmondottam mindazt, ami szükséges ahhoz, hogy rámutassak, milyen *döntő fontosságú a munkásrezdek felállítása.*

A helyzet ma az, hogy a világforra-

dalom sorsa elsösorban Magyarországon fordul meg, mert *he a magyar tanácsköztársaság épségben marad, a világforradalom tovább fog menni.*

Ha diadalmasan verjük vissza a román és cseh imperialistákat, meggyorsítjuk a világ proletárlainak felszabadását. *A román és cseh hadsereg selejtes és masodrangu hadsereg. Magam látam Nyiregyházán és a nagykálói csatában, hogy semmiféle eszmel tartalom nem fül őket.*

Felzserelődük lehetetlenül rossz. Nehéz tüzéségük egyáltalán nincs. Ha olyan katonaság áll velük szemben, amely egy óráig kitart, a román hadsereg széteszülük, összeomlik, elszalad.

A régi hadsereget egy óráig sem tudtuk tüzben tartani és

csak azóla tudtunk sikereket elérni, amióta a szervezet munkásság áll csatasorban. Tisztán katonai szempontból nézve minden garancia meg van a teljes győzelemre.

Pogány népbiztos elvtárs beszédét a györi munkástanács viharos éljenzéssel és tapsal fogadta és egyhangu lelkesedéssel fogadta el a munkásrészlőaljak felállítására vonatkozó indítványt.

A versaillesi békekonferencia csödjé előtt.

Távolodik a „béke.”

Genf, május 23. A *Corriera della Sera* írja, hogy a közeli béke mindjobban eltávolodik, kiderül abból, hogy Wilson megtilt minden előkészületet arra, hogy párisi tartózkodását a nyár végéig meghosszabbítsa.

Páris, május 23. A *Petit Journal* jelenti, hogy a német-osztrák bekefellelételek átadása újból késedelmet szenved. Az újabb felmerült kérdések annyira elfoglalják a békekonferenciát, hogy a bekefellelételeket csak május végén adhatják át a német-osztrákoknak.

A francia proletárság tiltakozik a versaillesi „béke” ellen.

Genf, május 23. Az *Echo de Paris* érdekes beszédeket közöl, amelyeket a párisi szocialista gyűlésen a versaillesi békefellelételekről mondtak:

Verfeuil híjelenlerte, hogy a szövetségesegek *versaillesi béketervezete a braziltovazki békénél sokkal hitványabb; az állítólagos igazságért és jogért folytatott háboru végeredménye tulajdonképpen — anaxló. lehetetlen kártérítési követelés és a népszövetség karrikaturája.*

Vavlin elvtárs szerint pedig a békeszerződést Wilson csödjé gyanánt jellemezte.

A német független szocialisták a Tanácsköztársaságért.

Berlin, május 23. A tegnapi népgyűlés végén a löbbégszi szocialisták és a kisebbesgiek közl öszszetüzere került a sor. Mikor Scheideman befojezte beszédét, a Luigarten folé vezető utról hatalmas tömeg független szocialista nyomult elő, erősen tüntetve a

béke mellett. A tüntetés nyomán nagy bátorsággal keletkezett. A független szociálisták a Wilhelm-platz felé igyekeztek, de a többségi szociálisták útjukat állították.

— Lo Scheidemann, hívány gyilkosok! Ejjén Liebknecht szellem! Orgyilkosok! Burzsoák! Áruló gazemberek! — kiáltozták a független szociálisták Scheidemann felé. Scheidemann sapátán állt helyen, egy szót sem szólt. A független szociálisták követelték Ledebour szabadonbocsátását és ellették a Tandokóztársaságot.

A közelben levő Hotel Adlon, amelyben antantbizottságok vannak elszállásolva, kétfős rendőrkordonnal volt körülvéve. A függetlenek, akik ma délután 40 gyűlést tartottak, újból tiltakoztak az orosz-zakos béke ellen, de a békeszerződés aláírását követelték.

Clemenceau nem terjeszté a kamara elé a békeszerződést.

Páris, május 23. (Havas.) Clemenceau miniszterelnök Párisban, a költségvetési bizottság elnökének azt felelte, hogy nem teheti meg a bizottságnak a békeszerződés teljes szövegének előterjesztésére irányuló kérését. — Nincs békeszerződés addig, amíg a nemzet bekezdései az olaj terjesztett szerződést alá nem írja. — Miután Clemenceau emlékeztetett az alkotmány nyolcadik cikkére, valamint Pichon külügyminiszternek április 10-én a kanadában. Labay interpellációjára adott válaszára, — azzal fejezte be beszédét, hogy a kormány álláspontja azonos a szövetséges és tarsult kormányokéval, amelyekkel megegyeztek abban, hogy a békeszerződést nem terjesztik a parlament elé.

Az orosz előnyomulás.

Offenzívát kezdett az orosz vörös hadiflottó.

Petervár, május 22. (Szikratávirat.) Az orosz szovjetküzársaság hivatalos jelentése: Az északi fronton levő flottánk az ellenséges flottákat visszavonulásra kényszerítette. A finn öbölben orkai ellenséges flottával szemben esatahajóink és torpedóink lelvték a harcot. A lelt vörös csapatok győzelmesen nyomulnak elő a Rürland fronton. Szörz vlákn offenzívát kezdtek és az ellenséges állásokat megszállították. Az ellenségek Mittau ellen támadását az ellenség nagy vesztesével visszaverték.

Petervár, május 22. (Szikratávirat.) A szovjetcsapatok Kameserskut elfoglalták a nélkül, hogy az ellenségnek sikerült volna a hidakat szétfűtőből. A vörös csapatok a Jater jobb oldalán foglaltak állást.

Rendület.

Minden megátalulajdonon levő telefon és táviróvezeték, telefon és távirókészülék és alkatrész a magyar katonai táviróosztály anyagkezelési osztályának (Budapest, Üllői-ut 102.) e hó 24-ig okvetlenül beszolgáltatandó. A beszolgáltatás alól mentesek:

1. Az állami táviró (pósta) tulajdonában levő anyagok.
2. A vörös őrség telefon- és táviró felszerelése.
3. Gyárakban és üzemekben felszerelt telefonok.
4. Azok gyárak készletei, amelyek telefon és táviróanyagok, illetve kábeltek készletével foglalkoznak.
5. Magánosoknak a posta és táviró által felszerelt telefonja.

Aki ezen rendelkezések eleget nem tesz, forradalmi törvényszék elé állíttatik.

Hadigyl Népbiztoság.

— Munkafegyelmi bíróság. Budapesti tudóitónk telefonja. A legközelebbi napokban munkafegyelmi bíróság alakul, amely hivatalos a gyárak közelében a munkások, tisztviselők és vezetők közt salmerül minden díjazencia ösztönzésére. A munkafegyelmi bíróság a szakszervezetek kiküldöttéből áll és ábra a népgazdasági tanács delegálja az önköt.

A szerbek uralma Barcson.

Rablás és erőszakoskodás — A szerbek kivonulásuk előtti minden élelmiszert elszállítottak. — Kirabolják az őszes gyárakat.

Az imperializmus és kapitalizmus előőrsei, az országot megszálló cseh, szerb és román hordák közül eddig még a szerbek viselkedtek a legurhétebben. A román kegyetlenkedések és botosások, a cseh gyilkosságok, akasztások és vérfürdők mellett nem tűnt oly rettenetesnek a szerb megszállás, mely napnap után követelt el falháborít jogtalanságokat, mégis gyilkosságokra és mesonkításra nem vetemedett. Most, hogy a bolgár-szerb konfliktus miatt ki vonulástuk, mely előbb-utóbb egyes bekövetkezett volna, kimutalják a főgek feherjét s maguk igaz valójában mutatkoznak, mely épp olyan aljas, gonosz és rothadt, mint imperialista társai.

A demarkációsális vonalon túlról érkező hírek mind a szerbek oly intézkedéseiről szólnak, melyek a szerbek közel kivonulására engednek következtetni.

Barcsról jelentik, hogy ott a helyzet napról-napra rosszabbodik. Erőszakos intézkedésekkel, szigorú rendelésekkel akarák leplezni szándékukat. Mult csütörtökön a barcsi járás tanítói gyűlést tartottak, melyen a szerb kultuszminisztérium kiküldötte is megjelent. A gyűlés folyamán a kiküldött „szerb királyi” utkazsal állott elő, hogy travegye a tanítókat a szerb nyelv tanítására. Az utkaz nem kívánt kevesebbet,

mint a szerb nyelv és a történelem tanítását

a tiszta magyar nyelvű községekben is, míg a vegyes vagy nemzetiségű falvakban a teljes szerb nyelv tanítását követelte. A tanítók hivalkozva arra, hogy a tanítási anyagot már befejezték s hogy ők maguk sem ismerik a tantárgyakat a követelést nem találták teljesíthetőnek. A jogosítványtúró, Scheidl, aki

szintén jelen volt, előbb terrort akart alkalmazni s elbocsátással fenyegette meg a tanítókat, de azok hajthatatlanok voltak s így kénytelen volt engedni. Annál is inkább kénytelen volt a tanítók álláspontját elfogadni, mert Szerbiának nincs elég tanítója s a tanítók elbocsátása esetén kénytelen lenne az iskolákat bezárni. Epp ezért egyelőre marad a régi helyzet.

A rablást, amit eddig is üztek, most valóságos iparágga fejlesztették, mennyire hivatalos közegek által minden megmozgathatót elvisznek. Legutóbb

100 waggon lisztet szállítottak el, úgy, hogy Barcsnak nem maradt liszje. A lakosság a belgrádi kormányhoz fordult segítségért 15 waggon lisztet kérve, de csak igen kevés mennyiséget utaltak ki, úgy, hogy Barcs, ahol most a Bosznia-Hercegovinából kiutasított magyarok is tartózkodnak, valóságosan éhezik.

Viktor-pusztorót Lederer Rezsőtől 62 drb. ösz, Jékthetőt 30 drb. szarvasmarhat hajtottak.

Pöcsről is minden lehető elszállítanak a szerbek.

A börgyárat teljes anyagkészletével és berendezésével

Szerbiába küldték. Most a világhírű Zsolnay-féle kerámiák és porcelángyárat lerobozták és azt is el akarják szállítani.

Hogy a szerbek uralma nem olyan egyszerű, mint az a Svastok és egyéb idegenvezetők hirdetik, legjobban bizonyítja, hogy a pécsi burzsoák minden tagjára az 1918. évi adójának tisztesesét vették ki addó gyantán, amit most a tökések kénytelen-kénytelen fizetni kötelesek.

Murakeresztúrton elfogott ellenforradalmárok

két budapesti deklatív-ellenforradalmár kalandos útja. — Belmencs, hogy ellenforradalmárok. — Hegedűs György dr. fogásában.

(Saját tudósítónktól.) Még élénk emlékeztünkben van, hogy az elmúlt napokban Budapestben szétesült az egész országra kiterjedő ellenforradalmi lepleztek le. Ennek ez ellenforradalomnak — amint akkor megírunk — szervezői és mozgatói legfőképpen a levélzéli rendőrök és a reakciókúrói közismeri deklatív sorából kerültek ki. Amint a jelek mutatják, Murakeresztúrton legnap két ilyen deklatív ellenforradalmárt lepleztek le és ebből nyilvánvaló, hogy az ellenforradalmi pucos galád szervezői Zalamegyére és Nagykanizsára is ki akarják terjesztelni az ellenforradalom szálát. Hogy ez a kísérlet sikerüljön, sikerült, arról az alábbi tudósításunk szólni be:

A murakeresztúri plébánoshoz legnapelőlt beállított két elg rosszul öltözött, azért intelligens képl fiatalember, akik Takács volt századosi kerestek és sok mindenfélét beszéltettek össze a fámber lelkiyáának, aminek a végén megváltotték.

— **Mi ellenforradalmárok vagyunk** A plébános nem vállalt közöséget veük, kijelentette, hogy ő nem ellenforradalmár és megmondta nekik, hogy hol találhatják meg Takács volt századosot.

A két burzsoá esemelet lefordrva lávzólt a plébánról és allg lettek néhány lépési, szembe találák magukat Takács volt századosal. Takácsnak felül a két idegen alak zavaros viselkedése. Kijelentette, hogy az utcán nem tárgyal veük s behívta őket lakásába s. ou. a két ellenforradalmárnak nem kis meglepetést okozott letartóztatása.

Igy került a két deklatív-ellenforradalmár a nagykanizsai vádbizottsághoz, amely mindkettőjüket a forradalmi törvényszék elé fogja állítani. Este 9 órakor kísérték be a két ellenforradalmárt és rögtön megkezdődött a kihallgatásuk, ami éjjel 2 óráig tartott. A kihallgatások során, amelyet Polai János elvörös vádbizos vezetett, olyan egy-

másnak ellenmondó vallomásokok lettek az ellenforradalmárok, amiből tisztán látható, hogy vallomások csak a való tények leplezése akar lenni.

A vádlottak, akiknek a személyazonosága eddig nem volt pontosan megállapítható, elbeszélék, hogy Budapestről Telenyik villamoson jüttek, onnét Fonyódi gyalog lettek meg az ut. Fonyódon egy „háltásdos” embertől állítólag megkérdezték, hogy hogyan juthatának ki Murákózból, aki erte azt mondta nekik:

— Menjenek el Nagykanizsára Hegedűs ügyvédhez, az majd megmondja.

El is indultak vonaton és mar. közt. belül egy héttel ezelőtt meg is érkeztek Nagykanizsára. Kiskanizsán szállottak meg a Simon-féle vendéglőben, onnét azonban még aznap este fél 9-kor visszajüttek a városba, ahol állításuk szerint az alsóterpium előtt a kapott szendélyleírás után „rálemertek” Hegedűs György dr. ügyvédet és megszállították. Hegedűs György kijelentette volna, hogy veük a mai politikai viszonyokra való tekintettel után nem tárgyal, jőljenek el holnap a lakásra. Hegedűs ekkor „utasította” őket a murakeresztúri plébánoshoz — és így kerültek a nagykanizsai fogházba.

Időnivaló a vádlottak vallomásából, hogy a való lényekből csak azokat mondják el és oly részletezéssel, amelyekkel másokat nem kompromittálnak. Ok maguk nyíltan megmondották a vádbizos előtti is:

— Mi ellenforradalmárok vagyunk

A nyomozás sikere érdekében sok jellemző adatot nem lehet még a nyilvánosságal közölni. A vádbizos a terhele gyaukok alapján Hegedűs Györgyöt legnap letartóztatta.

Ahban, hogy Zalamegyében sikerült leplezni egy az egész országra kiterjedő ellenforradalmi pucsnak a megszervezését, a véletlen kívül nagy része van Takács

elvérsnek is, akl cselekedetével bebizonyította igaz forradalmi meggyőződését. Ebben az esetben is csak igazolását látluk Landler népbiztos elvtárs azon véleményének, hogy azoknak a volt tiszteknek a megbízhatóságában, akik a proletárság szolgálataiba állottak, kételkedni nem szabad.

A kisiparosok hiteltiügye.

Elkészítik a kisiparosok katechetét. — Erdemutonek nem kapnak hitelt.

A forradalmi kormányzótanács 100. számú rendelete intézkedik a kisiparosok hiteltiügyéről. A rendelet végrehajtásáról az Országos Központi Hitelszövetkezet politikai megbízottai a következő nyilatkozatot tette: — Az ellenforradalmároknak a tanácsköztársaság ellen egyik legerősebb agitációs leggyereik az volt, hogy a kommunista állam agyon akarja nyomni az önálló kisiparosokat. A kormányzótanács azonban kiűtötte az ellenforradalmárokat kezéből ezt a fegyvert. Most 100. számú rendeletével a kisiparosoknak hitelti való segítősere nyújt lehetőséget. — A kisiparosoknak sincs tehát keresnivalójuk az ellenforradalmároknál. Bár igaz az, hogy a kommunista állam nem kívánja az új generációt önálló iprossá tenni, hanem ipari munkásokat akar, vagyis a kisiparosokat közös műhelyekbe kívánja terelni, mert csakis így látja boldogulnak biztosítottának, másrészt a termelés egységes megszervezését és intézményes fokozását, valamint a termelési árak elosztását csak így oldhatja meg a legsikeresebben.

— Ez azonban még nem jelenti azt, hogy a meglevő kisiparosokat existenciájukban támaszd meg, mert hiszen még hosszú idő fog eltelni, míg a terengyelőlt Magyarországon üzemi berendezkedése feleslegessé teszi a kisipart. Ennek tudatában igoni segítőségükre szent és üzemi szükségleteinkre munkaberekre, anyagokra, műhelyekre, munkagépekre, szerzőmunka bevezetésére olcsó hitelt engedélyez. — A hitel valóban olcsónak mondható. — Sokkal olcsóbb, mint a kapitalista államban volt, melyben tudvalevően mindig „kispári akciókkal” és „10 százalékos kamatokkal” nyomorították a kisiparosokat, ezek most mindössze 5 százalékos kamatot és csekély nyomozási költséget fizetnek az igénybevételekért. A vidéken az O. K. H.-nak vidéki szervei látják el a kisiparosokat hitellel. Felállítjuk a kisiparosok katechetét, melyben a hitelre szoruló kisiparosok minden adata fel lesz dolgozva. Kerek előzetesre, valamint az egyes hitelt kérelmező kisiparos hitelképeségének megállapítására nyomozószervet fogunk felállítani, nehogy hitelképtelének és érdemtelenség hitelt vegyenek igénybe. Az igénybe vétel-hitel felvétele a kisiparos műhelyberendezése, munkagépei, szerzőmunka, anyagok, léte és áru, melyekre névze a hitelszövetkezetnek minden más megelőző joga van. A kisiparos köteles gondoskodni arról, hogy az üzletből eradjon és 300 koronát meghaladó minden követelése a budapesti kispári hitelszövetkezetnél levő számlájára folytson be. Általában törekedni fogunk arra, hogy az összes kisiparosok folyószámlát nyissanak a budapesti kispári hitelszövetkezetnél és a közszépíztetés kímélésére fizetéseiket a kispári hitelszövetkezet után bonyolítsák le.

— A vetések állása az országban. Az egyes gazdaságokból beérkezett jelentések szerint a vetések állása elég tiszta s általában jó közepesnek mondható. Természetesen az abnormális május szeszélyes időjárásával kicsit visszavetette a vetéseket, de pár nap meleg ezt helyreállítja hozni. Amellettellen terület van, a százalékokban alig kifejezhető. Ez is sikerülti fog még növényekkel pülni. Ott, ahol az őszi vetés elmaradt, tavaszi kelétszókat vetettek, úgy, hogy a kellő arány az időn is meg lesz a kalászosok és a kapások között. Ez az eredményt annak lehet köszönni, hogy nem az egyesek szeszélyéről függött a vetés, hanem a termelőszövetkezetektől.

— Folyó hó 24-til kezdődött. — az újabb intézkedésk — a szini előadásokra való tekintettel a zérórát esti 11 órában állapítjuk meg. Ez azonban kizárólag a kivétel, továbbá a Központ, Korona, Polgári Egylet, Vaskapu és Róza vendégek éttermelre vonatkozik. A szeszőgyasztás továbbra is a legszigorubbban tilos.

A DIREKTORIUM VÁROSI VÖRÖSÖR-PARANCSNOK.

HIREK.

NAPTAR

ma A nap kól 4 óra 10 perckor, nyugszik 7 óra 38 perckor.
24 A hold kól éjjel 1 óra 2 perckor, nyugszik d. u. 1 óra 29 perckor.
Szombat

Tegnap délelőtt

Vörös lobogó alatt, a harcéri áradalmaktól megviselten, de izzó, lelkesedéssel teli arccal masírozott végig Kanizsa utcáin két század vörös katona. Az utca, az ujjongó és tavaszi nap sugar csókjait dobálta a frontról érkező vörös katonákra. Csodálatos az a melegség és szeretet, ami az ilyen vörös katonákat körül veszi. Protetárok, asszonyok és emberek boldogok, ha közelből szembe nézhetnek ammal a vörös katonának, aki a proletárok érdekében nézett szembe a hálállal. Meleg és igaz szeretettel nézünk a vörös katona lelkesedéstől nagyra nyílt szemébe, amely néhány napja Szolnoknál még a román imperialista hordákat látta futni maga előtt. Az énekszóval, cigányzena mellett elmasírozó vörös katonák érezték meg bennünk a meggyőződést: nincs olváasztás az otthoni utca és a front között. A fronton levő vörös katonaság folytatása az életért küzdő szegényeknek, proletáriátusnak, amely otthon épügg áll érthetlen — egyik kezében szerzőmunka, másik kezében a puská, — mint a vörös katona a fronton. Ez a vörös katona, ha kltón van is, éppugy-agitátora a proletárság mai nagy harcának, ugyanaz a diadalmos lázadó, mint bármely más munkás otthon, mint bármelyik tudatos harcosa annak a világi forradalomnak, amely palotákat és várakat elnyelő lánggal súvit végig az Északi tengeről a Fekete tengerig, végig a világon.

— **Hivatalos frontjelentés.** A Magyar Távírtat Iroda hivatalosan jelenti: Május 23-iki kelettel: A Szécsen-Fülök szakaszban az ellenség részleges tanakásai megváltak. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Több foglyot ejtettünk és hadanyagot zsákmányoltunk. Pétervárástól északra megtörtük az ellenség ellenállását. Itt, valamint Egertől északra Pütkös irányában sikeresen haladunk tovább. Egy páncélvonatot zsákmányoltunk. A Sajó völgyében az ellenséget üldöztük. **Hadseregparancsnokság.**

— **Megalakítják a járási művelődésügyi bizottságot.** A proletárrallem a kapitalista államtól eltérőleg a lehető legnagyobb gondot fordítja a falvak kulturívójának emelésére. A multban a civilizáltság áldásait csak a városokban lakó tökések élvezték, míg a városokból a nincstelenség és kulturáltság sötétjébe merült. — Az egész országban mindenütt művelődésügyi bizottságok alakultak, amelyek az ipari és földművelésügyi proletárok kulturívóját lesznek hivatva fokozni. Alsó-Zalamegyében is hamarosan sor kerül a falvak lakosságának művelésére. — A közoktatásügyi népbizottság tegnap táviratot küldött az alsó-zalamegyei művelődésügyi tanácsok jelölöbbi megalakítására hivta fel. — **Értésülésk** szerint a legközebb járásban a tanácsok már meg is alakultak a többiek megalakítása pedig szintén folyamatban van.

— **A proletárgyermekek nyaraltatása.** Hirt adtunk a kormányzótanácsnak arról, a nemes intencióktól vezérelt törekvéséről, hogy a poros, fátós, egészségtelen Budapesti elcsanyult kis proletárgyermekek egészségét a

nyári hónapokban a vidéken való nyaraltatással kívánja helyreállítani. Nagykanizsára is érkezett a felhívás — a direktorium is sietett a mozgalom támogatására — de azoknak a jelentkezőknek a száma, akik proletárgyermekek ellátására — a nyári időszakban vállalkoznak — még mindig nagyon csekély. Ismétellen felhívjuk Nagykanizsa proletáriátust, hogy tegyen eleget budapesti munkástestvéreinkkel szemben fenálló elemi kötelességének és mind nagyobb számban jelentkezék a mozgalomban való részvételre.

— **Az utazások korlátozása.** Budapesti tudósítónk telefonálja: A helyi népbizottság a következő módosító rendeletet adta ki: A helyi vonatok állandóan és korláttalanul igénybe vehetők, nemcsak 30 kilométeres körzetben, hanem továbbra is az eddigi szokások mérvben. A vasutak a pályaudvarokon hirdelményben kötelesek közölni a helyi forgalom végállomásait.

— **A termelési tanács állése.** Felhívom a termelési tanács összes tagját, hogy ma este 8 órakor a Szociálista Párti helyiségben tartandó tanácsülésen feltétlenül jelenjenek meg. **A termelési tanács elnöke.**

— **Eljegyzés.** Szepesi Zsigmond eljegyzett Kászlendbaum (Günsör) Búzsikát I. pestről.

— **Házasság.** Fiorek Emilia és Csarby István ma délután félhat órakor tartják eljegyzésüket a ferencrendek templomában. (A házasság külön értesítés helyett)

— **Pillangó löhdagny.** A Nagykanizsára érkezett szántársulat a plakátok szerint ma este kezd meg működését. Az első előadás a „Pillangó löhdagny” című operett kerül bemutatásra.

— **Felhívás a fuvarosokhoz.** A földművelésügyi népbizottság ma leiratban felhívta a nagykanizsai direktoriumot, hogy figyelemmel a kisgazdákat és fuvarosokat azokra a szomorú következményekre, amelyekkel a fuvar árak abnormis magasságára járhat. A gazdaközönségnek, a fuvarosoknak és a famunkásoknak a proletárrallemmel szemben elsörendű kötelességük minden erővel a termelési intenzitást fokozni, hogy a proletártestvérek elegendő fát kaphassanak. A fátárak emelkedése az iparieknek horribilis megrádulást vonja maga után s így a fuvarárak emelkedése közvetve az egész proletáriátust is sújja.

— **Rendöri hírek.** A tegnapi vihar folyamán halálos szerencsétlenség történt. A recsei uton a villám agyonütött egy arra hulladó proletár testvérünket. A holttestet beazaltották a rom kath. temető halottszobájába. — A tegnapi nap folyamán a városörög 13 embert állított elő a feldépenz — nem foglalták miatt. Az állítottakat részben igazolás után — hogy nem volt aprupénzüik — szabadonbocsátották, a többiek pedig a forradalmi törvényszék elé utalták.

— **Táncestély.** F. hó 25-én vasárnap este 8 órakor Sárközy Dezső zenekaránk közreműködésével táncestélyt tart a volt Casino disztermében. **Rendezőség.**

— **A Világ-nagymozgóban szombaton és vasárnap, e hó 24. és 25-én kerül bemutatásra Harry Piel kalandjai** detektív Brown prof. Maston ellen. — 100 kilométeres sebességgel. — Nagy detektív történet, 5 felvonás.

Pártügyek.

— **A szállodások, vendéglősök és korcsmárosok szakszervezete** ma szombaton d. u. 3 órakor gyűlést tart a „Vaskapu” helyiségében. **A vezetőség.**

— **A biztosítási tisztviselő helyi csoportja** ma délután 4 órakor Magyar-Francia helyiségben ülést tart. Tekintettel a tárgy fontosságára a tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

— **A szociálista párt végrehajtó bizottsága** ma, szombaton este 8 órakor a Klub helyiségében ülést tart. **Párttitkár.**

— **A szállodal, éttermi, kávéházi munkások szakszervezete** felhívja a vörös hadseregtől szolgálatot teljesítő tagját, hogy a csoport hivatalos helyiségében jelenjenek meg. — **A vezetőség.**

Munkásbiztosítási bejelentések

és a munkásbiztosítási járulékövetelések befizetése.

A Forradalmi Kormányzótanács XXI. számú rendelete értelmében minden munkás, bármilyen foglalkozása is legyen, betegség és baleseti biztosítás alá esik. Mindenkit, aki bérért dolgozik, ipari üzemből, kereskedelemből, magán- és közhivatalban, háztartásban stb. be kell jelenteni az illetékes munkásbiztosító pénztárnak. A munkásbiztosító pénztár minden dolgozó embert és hozzátartozóját betegség esetén gyógyszerben, kórházi ápolásban, ingyenes gyógyszerben stb. részesíti, magát a biztosított tagot pedig táppénzben is részesíti. Ha pedig valamely tagot munka közben baleset ér, vagy oly tevékenység közben, amit az üzem, hivatal, háztartás stb. érdekében végez, baleset kártalanításban részesül.

Az a vállalat, háztartás stb. vezetője, aki munkását, annak belépésétől számított 8 nap alatt be nem jelenti, vagy a bejelentendő adatokat a valóságnak meg nem felelően jelenti be, a Forradalmi Kormányzótanács rendelete értelmében Forradalmi Törvényszék elé állítandó. Minthogy a háztartások fejei alkalmazottaikat igen hanyagul jelentették be, a Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár felhívja a bejelentést elmulasztókat, hogy kötelességüknek haladéktalanul tegyenek eleget, mert különben minden olyan esetben, mikor a mulasztás tudomására jut, a legszigorúbban lenne kénytelen velük szemben eljárni. De nemcsak a Forradalmi Törvényszék büntetését nem fogják elkerülni, hanem kötelesek lesznek mindazokat a költségeket és kiadásokat is a Pénztárnak megtéríteni, amelyek a beteg és be nem jelentett munkás gyógykezelésével felmerültek. — Ugyancsak be kell a Pénztárhoz jelenteni a munkások (háztartási alkalmazottak) kilépését, legkésőbb a kilépést követő 8. napon.

A munkáltatók a biztosítási járulékok felszólítás bevétele nélkül tartoznak befizetni, tehát még mielőtt a fizetési meghagyást a Pénztártól megkapták volna. A biztosítási járulékokat ugyanis a bérfizetési hónaptól számított 3 nap alatt kell befizetni. Aki a járulékokat a most jelzett időben haladéktalanul be nem fizeti, szintén büncselekményt követ el, amelynek elbírálása a Forradalmi Törvényszék hatáskörébe tartozik.

A szocializált üzemek bizalmi tétffiai a Szocialista Termelés Népbiztosága 18. számú rendeletével utasította, hogy a betegség és baleseti biztosítási járulékoknak és díjaknak esedékességük szerint a munkásbiztosító pénztárakhoz való pontos befizetéséről felelősség terhe mellett gondoskodjanak. Miként a Forradalmi Kormányzótanács, úgy a Szocialista Termelés Népbiztosága is biztosítani akarta, hogy a beteg munkások részére a segélyek akadálytalanul folyósíthatók legyenek. A munkásbiztosító pénztárak a jövőben az eddiginél sokkal fokozottabb mértékben fognak örködni azon, hogy a beteg és sérült munkások egészsége és munkaképessége helyreállítható. Akinek bárminemű panasa van az orvosi ellátásra nézve, vagy a gyógykezelés más formája ellen, forduljon bizalommal a pénztár igazgatóságához, mely a feladatát rosszul teljesítő orvos, vagy más hivatalnok ellen a rendelkezésre álló rendszabályok teljes szigorával fog eljárni s nem fogja tűrni, hogy bárkinek jogos igényét megsértse.

Hirdetmény.

A Forradalmi kormányzótanács LXIX. sz. rendeletével helyben már fennálló ipari termelési tanácsot átszervezem és e célból ma szombat d. u. 6 órára a következő érdekelteket a városi tanácstermében tartandó gyűlésre meghívom: a) Az összes termelési biztosokat, b) az üzemi ellenőrző munkásbiztosítók elnökeit, c) minden üzemnek minden teljes 100 fősnyi munkáslétszám után egy-egy kiküldöttjét, d) a szakszervezetek helyi csoportjainak kiküldöttjeit, (minden 200 tag után egy-egy kiküldött és 200 fölül nem érő töredék után is 1 kiküldött), e) a munkás-, katonai- és földművesek helyi tanácsának 2 kiküldöttjét.

Hódossy Ernő
Zala vármegye termelési biztosja

7012/1919.

Hirdetmény.

Felhívatom a gazdaközönség, hogy az aranka irtását a szokott módon haladéktalanul fogatosítsa.

Az irtás ellenőrzésével a mező- és hegyőrök biztatnak meg s akiknek birtokán aranka található, a legszigorúbban meg fog büntettetni.

V. tanács intéző bizottsága.

Nagykanizsa, 1919. évi május hó 21-én

Kardos, s. k.
pol. megbízott.

ÉRTESETÉS!

A „Közellátási Népbiztoság” illetőleg a helybeli „Intéző bizottság” engedély alapján kiutalt sor a gyári munkásság részére Oesterreicher Samu elvtársnál, Magyar-u. 20. sz. alatt; a nehéz testi munkát végző többi munkásság részére pedig a „Nagykanizsai Általános Fogyasztási Szövetkezet” mindkét üzlethelyiségében kerül kiadásra. még pedig naponként és fejenként egy palack 0-45 liter űrtartalommal K 1-10 fillérnyi árrban, közszépízléssel és a palackokért fizetendő K 2-— betét ellenében.

APRO HIRDETÉSEK

Mindenes leány, esetleg bejárónő égész napra kerestetik. Cim a kiadóban.

Gyakorlott és vizsgázott cséplő gépész-cséplésre leszerződne. Cím: Lánchos/Károly Alsórajk. U. p. Gelse.

Mindenes leány vagy asszony aki a házi munkához ért, 120 korona fizetssel és ellátással felvételik. — Mutényi út 53. 1973

Két és fél éves leányka mellé magyar kisasszony kerestetik csak délutánra. Cim a kiadóban. 1374

Irógépeket javított és tisztított, valamint írógépeket veszek. Epstein Vilmos Nagykanizsa, Zrínyi Miklós-utca 35

Könyvek :: Folyóiratok :: Zsebművek

FISCHEL Fülöp Fia
Könyv- és papírhatalmas
KANTYUZSI. (Válaszra nyitva)

Irodaszerek, Diktálkönyvek, papírok
hangszerek, díszműárak, játéktárgyak

URANIA mozgóképpalota
Bosnyói-u. 4. Tel. 205

Csütörtök, péntek, szombat. Május 22., 23.

Nordisk attrakció!

A zöld bogár

Kalandtörténet 3 felvonásban.

Legközelebb Henny Porten

Pénztárnyitás délután 3 órakor.
Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor.

Garamvölgyi és Szemere
dohánynagyáruda Nagykanizsa

Ajánlunk legjobb minőségű szivarka hüvelyeket, szivarka papirokat, szivar- és szivarka szopókákat, szivarka- és dohánytárcákat, — levelepapírokat és képeslap ujdonságokat.

Pontos kiszolgálás! Bélyegáruda!

VILÁG nagymozgósízház
Szarvas szálló. Telefon 74. sz.

Szombat, vasárnap. Május 24. és 25.

Harry Piel kalandjai

Detektiv Brown és Maston Men.

100 kilométeres sebességgel.

nagy detektiv történet 3 felvonásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

HIRDETÉSEK
felvételnek

a Zalai Népakarat kiadóhivatalában

Zalai-Népakarat

AKORAREGGLI
ÓRÁKBAN JELENIK
MEG, EREDETI TELE-
FON ÉS TÁVIRAT
JELENTÉSEKKEL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva,
vidékre postán küldve: 11

Egy óra 7-50 korona
Negyed óra 22-50
Fél 45-
Egész 90-

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
tel. számom 78. Nyomda 197.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Hónap díja . . . . . 90— korona
Fél évre . . . . . 450— korona
Éves díj . . . . . 850— korona
Egy hónapra . . . . . 750— korona

A fegyelem

mint szó, mint fogalom, mint intézmény egyáltalán nem rokonszenves, Rossz, syalázatos emlékeket juttat eszünkbe. Poiton, kardlap, kikötés, akasztással való fenyegetés.

Vajjon a régi hadseregben miért kineztek bennünket? Mert bizonyos parancsokat vonakodva teljesítettünk, vagy egyenesen megtagadtunk. S azokat a parancsokat pedig azért nem teljesítettük, mert idegen akarat diktálta nekünk, idegen érdekekért kellett életünket vágóhídra vinni, idegen és velünk ellenséges kapitalista célokra használták fel a mi proletártestünk erejét. Azokat a parancsokat csak a legkönyörtlenebb kényszer alatt tudták velünk végrehajtatni. De csak egyideig. Mert eljött annak is az ideje, amikor a katonaproletárok milliói egységesen felládztak a grófi burzsoázia a rabzsolgatartók ellen.

Felládztak a katonaproletárok milliói, megtagadták az engedelmességet, a fegyelmet azokkal szemben, akik idegen érdekekért az imperialista-kapitalista érdekekért akarták őket harcba vinni. Az idegen érdek, a kapitalista érdek volt tehát az, amely elbukott és vele együtt elbukott az a fegyelem is, mert szolgálalában állt egy gaz és förtelmes, tömeggyilkoló és kizsákmányoló érdeknek.

Az a fegyelem, mely a proletárkatonákat saját proletár érdekeiknek a kivívására forrasztja egyggyé, az sohasem fog elromlani. Ezt a legyőzmei minden józan eszű és tiszta szívű proletárkatonára nemhogy rontaná, de minden erejével, utolsó csöp vérével támogatja, védi és biztosítja.

A vörös katona, ha tudja és látja, hogy az ellenséges imperializmus fegyelmzett csapatokkal tör ellene, hogy megsemmisítse, egy percre sem fog húzódozni attól, hogy egységes vezetés alatt, előjárói utasításának és szolgálati parancsainak becsületes és vonakodás nélküli teljesítése mellett felvegye a harcot a betörő martalócok ellen. Minden harcsteren járt katona tudja, hogy nem az engedelmesség az, ami fáj, hanem a fáj, gyötör és kínoz, ha engedelmességgel kell olyan parancsokat, amely velünk ellenséges osztályok érdekeit biztosítja, a katonával pedig csak úgy törődik, mint egy vágóhídra teremtett barommal.

A vörös katona fegyelmzett. Mert magának fegyelmzett, magának és testvéreinek. Annak a szent nagy ügynek engedelmességgel az előjárói útján, mely a világ minden proletárjának közös szent ügye.

A proletáralom végső célja az osztálykülömbőség, az osztályuralom

megszüntetése. A proletárdiktatura csak átmeneti berendezkedést jelent és az csak addig tart, amíg sikerül a burzsoázia ellentállását legyőzni itthon és külföldön fegyverrel és a világ proletárságának tiltakozásával. Végkép megtöri, hatalmát kisajátítja, őt magát — a burzsoáziát — a társadalom dolgozó rétegeire átalakítja. Amig ez meg nem valósul, addig a proletárlátus kormányzótanácsai diktálnak. *Diktálnak burzsoának, munkásnak, katonának egyaránt.*

Az átmeneti időszak még nincs arannyal kikövezve. Legyünk készen rá, hogy szenvedések és inségek útján érjük el céljainkat. A proletáralom épen ezért fegyelmet követel munkástól, katonától egyaránt. Mert ha szenvedni fogunk, magunkért szenvedünk s ha fegyelmzettengedelmességgel, a magunk ügyének engedelmességgel. Ezt jegyezze meg magának a Vörös Hadsereg minden katonája és minden proletár.

Újabb győzelem Miskolcz felett.

A tulerőben levő románokat és cseheket szétvertük. — Kun Béla a politikai helyzetről.

Budapest, május 24. A forradalmi központi munkás és katonatanács 500-as bizottsága ma estől 4 órakor ülést tartott. Kun Béla külügyi népbiztos elvtárs többek közt ezeket mondotta:

— A politikai küzdelem előterében két kérdés áll:
— **küzdelem a rémhírek és küzdelem az inség ellen.**

— A rémhírek olyan mértékben és helyeken terjedtek el, hogy veszedelmet jelent, ha nem szállunkszombé azokkal legerőteljesebben. Mindazon feladatok hirtelenségek, amelyeket a diktatura nyílt és burkolt öltözetben terjesztnek, nem egyebek hazugságoknál. Azok a hírszövegek, hogy a népbiztosok megszüntették a fronton győzelmesen küzdő proletártestvéreinkhez és ellanászjuk őket. Késztelen, hogy külpolitikánk helyzete olyan, hogy valami hírtelen bakere nem számíthatunk, de nem számíthat rá senki, Németország se. Béke nem lehet a forradalom a stádiumában, mert akár a külső, akár a belső ellenforradalom ellen, de

mindenképpen fegyverrel kezünkben kell küzdeni: Aki visszahátrál, az csak a burzsoáralomra támaszkodhat. — Ami az inség kérdését illeti, a proletárdiktaturáról senki sem mondotta, hogy az imperialista háború következményeivel egy csapásra helyre tudja pótolni. Annyit elértünk,

hogy a burzsoázia legalább együtt nyomorog velünk. Megtettünk mindent, hogy a készleteket felhajtjuk és minden készletet Budapest felé irányítsunk. — Két teendőnk van: Budapeston kitarásra hívjuk fel a proletártömegeket, kint a faluban pedig fel kell építeni a szolidaritás érzését. Rendelkezésünkre áll a Dunántul gazdasági területe, csak az a baj, hogy a proletárlátust ott kevéssé van fejlesztve. A Dunántulról hiába hirdetik, hogy ellenforradalmi terület, személyes tapasztalásból győződtem meg az ellenkezőjéről. Csak kitarítás tehát!

Ezután Böhm hadsergőparancsnok által fel szólásra és többek közt ezeket mondotta:

— Miskolc felett a csehek és románok együttesen kétszeres túlerővel támadtak és mi félezeres erővel a mi dorék munkászászlajunk hősiességével szétvertük a románokat és hadalék előnyomulóban vannak. Főlek felett csapataink szétverték a cseheket és szintén előnyomulóban vannak. A Sajó vonal majdnem egészében a miénk.

— En Lindarral ellentétben katonát akarok látni, sok olyan katonát, amilyen most van: munkászászlajukat, mert csak azokban bízhatunk. Munkások jöjjenek ki a frontra és akkor megvegyek győzde, hogy a győzelem egész biztosan a miénk lesz.

Megmozdult Csehország proletáriátusa.

Prága proletársága kifosztotta az árnszorások üzletét. — A cseh kormány tehetetlen. — Az árnszora elleni mentés a bolsevizmus.

Prága, május 24. A magas élelmiszerárak következtében kiütött zavargások a múlt napokban folytatódtak. Minden üzlet előtt kisebb csapatok alakultak és vártak, hogy az üzlettulajdonos kiírja az élelmiszerárak leszállítását. Minthogy ez nem következett be, a Grábenon, a Rittergassén és más főutakon

a csoportok megrohanák az üzleteket és a nekik telendő árut elvették, anélkül, hogy egy fillért fizettek volna. Ezt az eljárás folytatják a kézművészek boltok előtt, ahová a közönség benyomult és egy kalapért 20 és 10 koronát fizetett, cipőkért ugyanennyit. Több helyen betörték a kirakatokat és kifosztották. A fosztogatásban nemcsak a csőcselék vett részt, hanem az ugynevezett jobb község is. A kora délutáni órákban katoná-

úsztak és munkások bizalmiférfiai autókön járták be a várost, hogy figyelmeztessék a lakosságot az ilyen erőszakos eljárás súlyos következményeire, mire a tömeg legtöbb esetben kinevette őket.

A hadügyminiszternél egész délelőt kereskedők és tőkéssek deputációi jártak és nem a maguk nevében, hanem a kereskedők nevében kérték a zavargások minél radikálisabb elnyomását. Annyit elérték, hogy a kormány elrendelte az üzletek bezárását. Kereskedőkből és fogyasztókból álló bizottságok fogják a még megmaradt készleteket leltározni, az árakat pedig a készletekhez képest fogják szabályozni. Egy újabb prágai jelentés szerint a vas- és fémmunkások szövetségénél szöbakerült a drágaság és az uszora kérdése. Béctine képviselő jelentette, hogy a nemzetgyűlés mostanában az uszora

leítésének kérdésével foglalkozik. Minthogy az eddigi intézkedéseknek nem volt fogalmuk, a szociáldemokrata block azt javasolja, hogy a csob-szlovák területen az áruzsorát minősítsek árulának és végezzenek statárilisan az uzsorásokkal.

Egy horvát-szlovák szociáldemokrata képviselő is kikelt az áruzsora ellen: Követelte, hogy mindazokat a tehetetlen és becsületlen képviselőket, akik a láncokkedelmet támogatják, távolítsák el a helyükről. En — mondotta — szlovák ember vagyok, de már meglegedtem a nemzeti egység felicit hangoztatott sok tudom laudamust. Ha nálunk is a bolszevismus lesz a menőség, akkor a polgárok vessenek magukra, mert ék fogják előidézni.

Egy lap felsorol néhány nagyobb panamát és kijárást, amely olyan erkölcsi súlyodésbe viszi az országot, hogy

a lopás és a rablás lass csak mód arra, hogy az életet folytathassuk. Példát kell statuálni egy-két uzsorára és paraszt kivégzésével, bár ez so londiit szokt az ügyön, mert ez a sok ezer gomba mindig csak élne és tovább folytató gázságait.

Nagykanizsa egyetlen kulturintézménye.

Nem lesz kislakás a hadikórházból. — Klinikai rendszer a kórházakban. — Minden proletár főrdőhet. — A kórházi mosdó tolgja a város mosási szükségletét ellától.

(Saját tudástólunkól) Ebben a sivar és mincsetlen faluban, amit igazán csak humorral lehet Nagykanizsa városának nevezni, sincsen egyetlenegy intézmény sem, amire, ha ránez az ember azt mondhatná: Ez kultúra! A legvadabb Kelet tonból itt mindenütt a düledező. Ápultokban, a hullámzó-tetőjú házakban, a rossz, nyomorultul rossz iskoláépületeken, a középkori utcákon, az elmaradt, ési kórházon — amelynek még stérilizáló készleke sincs — s. i. t., s. i. t.

A kapitalista Nagykanizsát hiába ostromolta annyi friss akarású, elszánt ember. Ráparazolta az energiáját arra, hogy ezt a városat valahogy kinoszítsa abból a vad, ázsiai stagnáláshól, de az energiák elfecsérelődtek, mert Nagykanizsa konzervatív burzsoázija állt sziklézilárdan és elmozdíthatatlanul, mint a Mohamed hegye. Az emberek, akik idekerültek és a sok lehetőségnek kihasználva próbáltak megstromolni ezt a kapitalista bagolyfészeket, mind-mind hiába fecseleltek energiájukat, hogy aztán, vagy látva a kilátástalan harcot, maguk is belecsúsznak a nyárepolgárok asszimiláló és kempnakt tömegébe, vagy itt hagyják ezt a városi, egy rossz és keletlen város enkelével, amelynek minden intézménye olyan volt, amilyennek nem szabad lett volna lennie.

Kanizsa a megfordított dolgok városa volt. Egy fejtejtőn járó koloszus!

Talán az is a megfordítottságot szuggorálja, hogyha az ember el akarja binni, hogy az u. n. Nyugat-hoz tartozó országban áll, ki kell mennie a városból. Fényieg, a városon kívül van valami — szintén nem Kanizsa érdemből — idecsoppent Nyugat, ahol az ember bámulva megállhat és taguló szemekkel csodálhatja az emberi munka kivirágzását.

Tegnapelőtt Budapestről bizottság járt itt Nagykanizsán, hogy megszámlálja a hadikórházat és véleményt adjon le arról, vajjon — rágt kérdést — kórház legyen-e, vagy kislakás.

Ez nem az első bizottság itt Nagykanizsán. Fővárosi kórházak orvosai, neves építészek járnak le Nagykanizsára, csodájára ennek a kis kórházvárosnak, amelyhez foghatali nemcsak, hogy Magyarországon, de megmossa a külföldön sincsen.

A bizottságok referáái alapján a hadügyi és népiéleti népbiztosaság akként döntött, hogy a hadikórház egyelőre ketonal kórháznak marad meg, míg az államosítás későbbi időpontban fog megtörténni. Kislakások szonban semmiestre sem lesznek a barakkórházból.

A kapitalista társadalomban még lehetett volna arról szó, hogy kislakásokká alakítsák át a barakkórház egy részét. Abban az időben a munkás és tisztviselőinkagok építése még nagy nehézségbe ütközött, a lakáshiányon onyhíteni kellett. Ma... ma egészen más a helyzet. Ma minden erő, energia és érik a proletáriátus kezében van, ma a lakásépítést is egész más szempontból kell megítélnünk, mint azelőtt.

A szocialista állam tagjai egészségének megóvását állami feladatnak tekintik és nem rombol össze egy már meglévő olyan apparátust, amely annyit felmarhozatlan munka és fáradság eredménye.

Megnéztük ezt a valóban egyedüli kulturintézményt Nagykanizsán. Nem akarjuk újra ismertetni a kórházat, részletesen — bár biztosak vagyunk, hogy — egy-két ember kivételével — átte van valakinek fogalmá Nagykanizsán arról, hogy a tudományok és a technikanak milyen nagyserű csodája terül el a somogyi országot mentén.

A kórház a legújabb ravillon, u. n. cottagerendszer szerint épült. Nincsenek emeletek, a betegéket nem kineznek a lépcsők. Ilyen modern rendszerű kórházakat, csak a legújabb időben kezdtek építeni Németországban.

Dr. Hidvégi István elvtárs a széhszell osztály vezetője kalauzál végig bennünket a hatalmas telepen. Egyik esodálathól a másikba esk az ember, ha látja, hogy milyen tökéletes, pompás és bőkezűen megépített kórháza van ennek az elmaradt városnak. Minden, ami szép, jó és modern — minden van a kórházban. Amit az orvosi technika produkált, amit az átves puszító háboru csak tapasztalás-ként falvatott — minden felhasználtak ennek a kórháznak a tökéletessére. Az ember feje belefájdul a sok és egyszerre nem appercepálható látványalóba.

A kórházat lassanként klinikai rendszer szerint rendezik be. A rendszer kiépültével sebészeti, belgyógyászati, szemészeti, (a pariekl) venerás és ideggyógyászati és tuberkulózikus osztályok lesznek. A városi kózkórháznak nem szabad, hogy egyébb megmaradjon, mint a nőgyógyászati osztály és a mentő állomás.

A kórház sebészeti osztálya tökéletesen működik, kár — a lepedőhíány miatt — csak minden második napon lehet operálni.

Nagyfontosságú a venerás osztály működése is. A háboru előtt is ijesztő statisztikákkal találkoztunk, melyek a nagy meztelen valóságban tarták elénk a nemi betegségek pusztításait, de az elzajulás, a betegek számának oly mérvű növekedése, mint a háboru a betegségek megógházá időzett elő, olyan megdöbbenést és minden képelelet felülmúló, amelyik, ha sürgős segítség és orvoslás nem jelentkezik, a legrosszabb kilátást adja a jövőnek. Hogy csak egy kézenfekvő adattal szolgáljunk, Budapestben, ahol a prostituáltak részére 14 jelentkező állomás működik — egy ilyen kisebbfajta állomáson az egyetemi klinikán naponta 80 új vérbajos esetet konstálának. Nagykanizsának igazán szerencséje van. A venerás betegek tökéletes kezelést kapnak. Természetesen a betegek száma, ill. is megdöbbenő, több mint a fele a botegeknek nemi beteg.

Nom akarunk és nom is lehet mindenről beszámolnunk. Csak egy két dologgal szeretnők megérzékeltetni, hogy mit jelent a kórház Kanizsának.

A kórház főrdőjében egy nap alatt megfördőhet ugyazólván Nagykanizsa egész proletáriátusa.

A fűrdés ideje alatt mindenki fehérneműjét a kórház impozáns mosodájában gépekkel megmosák. Mosgatórják és megvasalják, úgy hogy mire valaki a fűrdőből kijön, már tisztán kapja meg fehérneműjét.

A mosoda méreteire élégge jellemző az, hogy Nagykanizsa lakosságának összes fehérnemű mosási szükségletét el tudja látni.

A kórház vezetősége tárgyalásokat folytat a direktóriummal, amelynek eredménye-

ként valószínűleg már a jödőhétlen megkezdik a fűrdés a kórház modernül, tussra, gőzre és svédfűrdőre berendezett fűrdőjében. Azt hisszük, nem kell magyaráznunk, hogy mit jelent ez a város proletáriátusának egészségo szempontjából.

Ez korántsem összefoglaló kép a kórházról. Hidvégi elvtárs kalauzolás közben majdnem minden két percben mutatott nekünk dolgokat, amikre bússákn azt mondhatta:

— Ez sincs Magyarországon sehol, ez nincs, ez sincs...

Mi boldogan sóhajtottunk fel, végre valami, ami Nagykanizsának van és a többi városnak nincs — és a szocialista Nagykanizsa nem is fogja megengedni, hogy ez az egyedüli „van” is a „nincs”-ek sorába kerüljön.

Végül meg csak annyit akarunk megírni, hogy a kórháznak ilyen nagyserű karban tartása, kifogástalan rendje és példás igazgatása a kórház igazgató-főorvosának, Dr. Rónal Jenő elvtársnak lankadatlan akaraterejét dicséri.

HIREK.

1919.	NAPTAR
május	A nap két 4 óra 14 per-
25	kor, nyugszik 7 óra 39 per-
Vasárnap	kor.
	A hold két éjjel 1 óra 27
	perckor, nyugszik d. u. 2 óra
	50 perckor.

— Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelent: Május 24-iki kelettel. A budapesti 1 Vörös Ezerderek harcsoai Steinbrück Ottó parancsoiuk amaz önláló elhatározását, hogy Szolnoknál a Tiszán átkeljenek, a legszubb eredményel hajtották végre. A szolnoki híddal szemben: levő ellenséget visszaverve, léle 25 foglyot és 4 géppuskát zsákmányoltak. Tiszarófalná a bihari proletárok biztosan tartják a Tisza keleti partját. Kisköröslő északra a romanok megkísérelték, hogy kisebb járdőrökkel a Tiszát átlépjék. Mindenütt visszavertek. Miskolc elvesztese az ellenséget igen léjálmasan érintette és mindenfelől öröket szeszedsze, a mai napon ellentámadásba mentek át. Erős harcok vannak folyamatosan. A mai napon vitez csapataink számos foglyot ejtettek, 12 géppuskát és 2 ágyut zsákmányoltak. Egertől északra saját csapataink a. állnság. ellen. Állását mindenütt megtörve, erőlyosan üldözik azt és a Hima vonalát közelítették meg. A Fald—Fülök terület és az Ipoly vonala jsmét birtokunkban van. A többi harcnyalon a helyzet változatlan.

Hadsereg főparancsnokság.

— A forradalmi törvényesék. A nagykanizsai forradalmi törvényesék tegnap déli-élet: Szenes Dezso elvtárs elnökele alatt ülést tartott. Kéza József és Dámás Gyula olvitársak voltak a bíróság tagjai. A törvényesék Bohm József budafoki születésű ügye- ciszoldát bevégzett lopás és lopás kísérlete- nek büntetési miatt bűnösnek mondotta ki s azárt két évi börtönbüntetésre ítélte. — Eny- hitő körülménynek vette a bíróság azt a tényt, hogy az oltopot összeg hiány nélkül megtérült.

— Minden dolgozó közalkalmazottira szükség van és lesz. A pénzügyi közalkalmazottak szakszervezete folyó hó 1-én beadvánnyal fordult a Magyar Tanácsköztársaság pénzügyi népbiztosasághoz aszírnat, hogy a pénzügyi közalkalmazottaknak a kommunista államban leendő elhelyezkedéséről felvilágo- sítást nyújtson. Az erre adott válasz a következő: „A kommunista társadalom, mely a munka megbecsülésén épül fel, természetesen minden munkás kezét fel fog használni. Ha a Tanácsköztársaság megalakulása óta megindult munkát ügyelmeml kísérik, látni fogják, hogy az új világrand megalakításánál mily sok szakképzett, a köz szolgálataiba állandozó tisztviselőre lesz szükség és természetes, hogy a pénzügyi közalkalmazottak is kifogás vehetnl részüket e nagy munkából. A tanácsköztársaság gondja lesz, hogy mindenkit a megfelelő helyen alkalmazzon és így a közalkalmazottak közül is azokat, kik eddig foglalkozásuk ke-

életben jól beváltak, szakképzésüknek megfelelő munka elvégzésére fogja felhasználni. Ne még azokat is, kiknek esetleg jelenlegi foglalkozásuktól különböző munkakört kell majd választaniuk, megnyugtathatom azíriant, hogy elhelyezkedésükről időjén fog megfelelő gondoskodás történni és a nagy átalakulás vegerejményben minden munkás embernek a társadalommal szemben támasztható jogos igényeit a legmesszobbmenő módon ki fogja elégíteni.* Ebből az értesítésből is világosan kitűnik, hogy a közalkalmazottakra a jövőben is szükség lesz, aggdóásra tehát oknincs, mert a kommunista államnak is az a törekvése, hogy a dolgozni akaró közalkalmazottaknak megfelelő munkakört találjon és azok mindegyikét el fogja helyezni. Kiténik ebből, hogy az illetékes tányezők gondoskodásával mennyire ellentétes egyes feltűnni vágyó emberek magánvéleménye.

— **A járásokban is be kell szolgáltatni a katonaruhákat.** Nagykanizsán — a hadügyi népbizottság rendelete értelmében — a katonai felszerelések beszolgáltatása befeljeződt. A direktórium tegnap utasította a járási direktóriumokat, hogy a katonai felszerelési cikkek beszolgáltatását azonnal rendeljék el.

— **Vörös örök szerencsétlensége Alsó-Lendván.** Alsólendváról jelentik: Tegnap szombaton este 8 óra között Alsólendván sajnálatos szerencsétlenség történt. — Szolgáltatót felváltó vörös örök revolverükkel játszódoztak szolgálati őrhelyükön. Jarovecky Béla vörös ör. kezében egy 12 milliméteres forgópisztoly véletlenül elsült és a folyó Vörö József mellébe furdott. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a sérülés életveszélyes és a vörös katonát csak erős szervezete mentheti meg.

— **A barcsi szocialisták működése.** A szerb kegyetlen és felháborító rendelete, mellyel a magyarokat Horvátország, Szerbia és Bosznia-Herzegovina területéről kimélet nélkül kikérgette, általános felháborodással találkozott. A hajléktalanvá vált magyarok legnagyobb része megrokedt a demarkációs vonalon, nagy életveszélyes helyzetbe idezve elő az ottani községekben. Mi sem bizonyítja jobban barcsi elvtársaink a viszonyokhoz képest sikeres működését, minthogy e hónapok óta napról-napra jól ellátja élelmiszerekkel.

— **Tilos a gabonabeszerezési-tanulmányok kiállításá.** A megye területén előfordult, hogy egyes köregezők gabonabeszerezési tanulmányokat állítottak ki. A megyei direktórium felhívta a szervezett jegyzősegeket, hogy gabonabeszerezési tanulmányokat semmi körülmények között ki ne állítsanak, mert ellenkező esetben a direktórium a központi elosztás alatt álló cikkeket az illető jegyzősegek lakosságától meg fogja vonni.

— **A Világ nagymozgóban hétfőn,** kedden és szerdán a **Vörös Boszorkány** III-ik része: **Az élet útja** kerül bemutatásra. Egy szerelem története négy felvonásban.

— **Rendőri hír. Cszmadia** Vilma jelentést tett a vörösörparancsnokságnál, hogy a múlt héten 20.000 korona értékű pórtól és ékszerét ismeretlen tettesek ellopták. — A rajtélyes körülmények között történt lopás felderítésére a vörösörparancsnok meglette az intézkedéseket.

— **Kenyérátlátás díjak Nagykanizsán.** A Direktórium a kenyérátlátás díját — a szakmunkások és kisiparosok meghallgatása után. — Nagykanizsa város területén következőkép állapítja meg: 5 kilogramm súlyig 2 korona, 5-7 kgr.-os kenyér átlátásának díja 2,50 fill., 7 kgr.-nál nehezebb kenyér átlátásának díja 3 korona. (A súly mindenkor a már kisütött kenyerekre érvényes). Aki a megállapított díjakat nem tartja be, azt első ízben árdrágításért ütik el, második ízben ipara gyakorlásáért ütik el. A direktórium felhívja a közönséget, hogy a megállapított díjak betartását ellenőrizzék és az átlátásokat a vörös öröseknek (rendőrség) minden egyes esetben hozza tudomására.

— **Az Uránia** Vasárnap és hétfőn mutatja be Henny Porten legújabb kreációjában **Az élet útja** című rendkívül szenzációs drámát.

— **Footballmérkőzések.** A kanizsai sportélet fejlődését mi sem igazolja jobban, mint a ma délután lefolytatandó két mérkőzés. Délután 5 órakor mérk. össze erejüket NTE I.—Vörösök, ezt megelőzőleg 3 órakor NTE II.—NTE Ifjúsági. Belépődíj 2 korona. A Tornaegylet kéri a közönséget, hogy az aprópénzhiány okozta nehézségek elkerülése végett a belépődíjat lehetőleg aprópénzzel fizessék.

— **A központi párt szervezet kiküldte Kiss Kató elvtársnőt,** hogy a zalamegyei női szervezetekben felvilágosító előadásokat tartson. Kiss Kató tegnap meg is érkezett Nagykanizsára s ma vasárnap Zalaezerszegen, holnap hétfőn pedig Nagykanizsán a város-háza tanácstermében tart előadást.]

Színház.

• **Pillangó lóhadnagy.** Az esztergom-zalaezerszegi színházterület tegnap este tartotta meg a volt Polgári-Egylet nagyeremében első bemutató előadást. Marlos Ferenc **Pillangó lóhadnaga** kerület színe, amelyet szuffolt ház nézett végig. A közönség mindegyik a legnagyobb éledőküddéssel hallgatta a király-színház slágorszámát és a szereplőket többször nyílt színen is megtapsolta. Különösen tetszett F. **Pesti** Ius a címszerepben, de sok őszinte tapsot kapott Gyntal Gizl is, ak k ketten az együttest kitűnően alakították. Külön dicseretet érdemel **Boszorkányi B.** aki Rátkai szerepét sok helyen mestorien játszotta. Jók voltak még Csolnakossy Gy, Kallós József, Fűredi Jenő és Bokor Viktor, akik tudásukból a legjobbat adták. A rendezés helyenként hézagos volt, ami azonban a színpad tökéletlenségének tudandó be. A színházterület őszinte akarásaiban nem kételkedünk és hisszük, hogy a prolerárság kulturájának nagy szolgálatot fognak tenni.

Műsor: Vasárnap délután, este és hétfőn este **Pillangó lóhadnagy.** Kedden és szerdán **Megoldás felé** szociális iránydráma. Az előadás pontosan este 8 órakor kezdődik.

Pártügyek.

Élelmezési lapri munkások szakcsoprtja kedden délután 6 órakor a Munkásethonban fontos ügyben taggyűlést tart, — Megjelenés kötelező. **A vezetőség.**

A nők szabadszervezete hétfőn este 7 órakor a város-háza tanácstermében előadást tart. Szónok: Kiss Kató a központi kiküldött elvtársnő, ki a politikai helyzetről fog előadást tartani. Felkérjük a szakszervezeteknek összes női tagjait, vajjongint a szabadszervezetben lévő elvtársnőket is, hogy kivétel nélkül megjelenjenek ezen a nagy fontosságú gyűlésen.

Nyílt-tár. *)

Nyilatkozat.

Garamvölgyi és Szemere, a helybeli virágozó dohánygyáruzó és külülagassági áruda tulajdonosai jónak látták a Zala hó 20. számában burkolat gyanúsítások és leplezotlen gorombaságok üzénével nem rontani. Bár a nagközönség elégségsémer, megtamadott becsületom védelmében legyen szabad nekem is a nyilvánosság előtt rámutatni arra, hogy a tárgy nyilatkozat háttérben ellenom irányuló megosúttalan társaság all, a mely embervadástat végcéllj, hogy engem és családomat tisztességem igáphetésüktől ellüssön.

Miért nem mondja nekem Garamvölgyi szaknárs a nyilvánosság előtt — amit mindenütt hirdet — hogy nem végzik addig, a míg Viola Lajos rokkant én irakijogomat meg nem kapja. Valóban majnátkozással lát-tam és látom ma is; de a háborús szamvedéseit, amelyukból azonban másnak is kijutott s tiszta szívemből kívánom, hogy minélőbb becsületes munkával mindazt megszerzhessék, ami egyéni boldogságukhoz szükséges. De a rokkantság nem jogcim arra,

*) E rovatban közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

hogy engem, vagy más ávtlázdek óta, küldő családapát keserves megélhetéstől csuf emorhajsza útján ellüssenek. Senkinek sem lehet kifogása az ellen, ha Viola Lajos rokkant iránt az állam és társadalom kötelező hálját lerója, de hogy az miért nem történetik más módon, minthogy az én és családom tisztességos és keserves kenyert végük el, azt igazán nehéz megérteni.

Novetsége ráfogás az, hogy én a kiátózádn vagyont szerzetem. Szivesen szerleek támadóimmal, akik üzleti tőke nélkül pár hónap leforgása alatt Nagykanizsán nyilván a tőzsdéi forgalmi jutalékból 80.000 koronát meghaladó készpénzvagyont szerzetek. Szerzeményüket nem szokállom, st.—szivemből kívánom, hogy szerzeszenek még tízannyit s osszák meg becsülettől rokkant társakkal, de szerzeszenek kevesebb kinlóddással, hajsza és kellemetlenség árán mint én.

A „Kistráfik“ emú lap f. hó 1-én megjelont számában tudotom és azándékotom kívül közölte a nagykanizsai kistőzsdések még f. évi március havában az akkori pénzügyminiszterhez intézett és megbízásukból állítalom fogalmazott panaszát, amely annyira jogosult volt március havában, éppon annyira helyt nem álló am, amikor a dohányjegyzend-szer a dohánygyedárúsági anyag elosztásáról kelően gondoskodik. Panaszunk jogosultsága felett az arra illetékes hatóság fog dönteni, amely döntésnek a nyilvánosság előtt — amelyet én nem kerestem — nem kívánok előbe vágni. Annymra távol állók ezen panasz kései és időszertűlen közzétételéről, éppon olyan határozottan kelt tiltakoznom, az ellen, hogy az ezen panaszban foglaltak annak idején nem fedik a valóságot.

Való tehát az, hogy Garamvölgyi és Szemere 1919. január és február havában a kiutalt egyedárúsági anyagnak — nem mint tövesen pamszunkban iruk egy harmad részét — de feléndi többet tartottak vissza. Való az is, hogy ezen időszakban kistőzsdén alig 4000 koronát tévő anyagot kapott.

Ellenben valótlan, amivel csak burkolatn yadólnak, hogy leveles dohányt árultam, hogy a dohánygyedárúsági anyaggal csekereskedést folytattam, vagy az előirtál magasabb árt kértem, vagy fogadtam el. Éppon támadóimnak kelően legjobban tudniok, hogy a helybeli rendőrség által röviddel ezélt „névtelen“ feljelentés folytán ezen az ma hasonlú vádak miatt lefolytatott szigorú vizsgálat (hákutatás-stb.) ellenom sommi terhelőt nem eredményezett s hogy kistőzsdési minőségemben valam szombon a választások sommféle kihágást, vétséget vagy mulasztást igazolni nem tudtak. Többet már igazán a vádaskodók sem tölem sem a hatóságtól nem kívánhatuak.

Novetséges hangulatkeltés, engom kapitalista gondolkodással megvádolni, Nagykanizsán mindenki tudja, hogy 43 éves koromig, mint rosszul fizett magánalkalmazott lemlódtam s azóta 10 év óta feleségem kistőzsdéjében egész családom együtt verejtékezik tisztességos, de keserves mindennapi megélhetésünkért.

Ilj. Hirschler Miksa.

Értesítés.

Értesitem t. illetfeleimet, hogy építési vállalatom áról megkezdtem s mindenféle átalakítását, javítását és új épületek készítését a legpontosabban eszközölöm.

Kérem a közönség szives pártfogását. **Somogyi Ferenc kőfarvasmestor** **Patófi-ut 78. szám.**

Értesítés.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy mindennemű átalakítást, javítást és új épületek építését is elvállalok.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását, vagyok teljes tisztességgel

Marosi Mór, építési vállalkozó **Vörösmarty u. 30. szám.**

8084—1919.

Hirdetmény.

A szociális termelés népbiztosságának 87. Sz. N. számú rendeletének végrehajtásául elrendeljük a következőket:

1. §. A szociális termelés népbiztossága minden építőanyagot, átványfát és építészertszámot (gép) mennyiségre való tekintet nélkül zár alá vétele. A zár alá vétel a következő anyagokra terjed ki: téglák és téglafajták, koromtáru, ohamottáru, tetőcserep, cement, mész, beton és műkövek, kiterített kő és kavics, gipsz, gipsztábla, építési vagy izolálási célokra előkészített parafatábla és parafatégla, Kabitz-ótháró, építkezési célokra előkészített nád, menyészánászövet, asbesz vagy cellulozopala, fedőpapírtételek, építési üveg, vas-kályhák, takarótüzhelyek, cserep és fayence-kályhák, kő-, nagy- és cementcsövek, padlóburkolók és fayencecserp, parketta, kész és félkész asztalosmunkák, betonömbvas, hengerolt vastartók, falötvecsák, épületvasalások (pántok, szárazcsák), továbbá mindennemű épületátvány, átványkapcsoló és az építőmunkában használatos szereszközök és gépek.

Nem terjed ki a zár alá vétel azokra, a kézi-szerszámokra, amelyeket tulajdonosuk személyesen használnak.

A zár alá vett anyagok megőrzéséről további intézkedésig azok tulajdonosa, illetve az, akinek őrzetében ez anyagok jelenleg vannak, gondoskodni köteles. Azokból az építési Anyaghivatár engedélye nélkül elszállítani vagy felhasználni semmit nem szabad.

A folyamatban lévő építkezésekhez az ottlévő anyagokat fel lehet használni.

2. §. Az 1. §. szerint zár alá vett anyagokról három példányban leltárt kell készíteni városokban a városi, más falvakban a járási munkás-, katonai- és földmivestanács intézőbizottságához kell legkésőbb **feljövő évi május 29-ig beküldeni.**

3. §. Bejelentésre kötelesek az 1. §-ban felsorolt anyagok előállításával foglalkozó üzemek, közhivatalok, továbbá mindenki, aki ily anyagok birtokában, őrzetében vagy akinél beraktározva vannak. Ha az ily anyagokat nem tulajdonosuk jelenti be, a tulajdonos nevét és címét is be kell jelenteni.

Ha a bejelentő üzemben vagy folyamatban lévő építkezésnél ellenőrző munkatáncának alakult, a leltárt az ellenőrző és hitelesíti. Minden más esetben a leltár ellenőrzése és hitelesítése a helybeli építőipari munkás-, szakszervezet, s ha ilyen nincs, a helyi munkás-, katonai- és földmivestanács intézőbizottságának a feladata, amely a leltárak ellenőrzésére a szükséghez képest kiküldötteket rendel.

A folyamatban lévő építkezéseknél az 1. §. utolsó bekezdése szerint felhasznált anyagokat is ennek a körülménynek feltüntetése mellett be kell jelenteni.

4. §. Aki a rendelet ellen vét, forradalmi törvényezék elé kerül.

Nagykanizsa, 1919. május 24-én.

Vármegyei intéző bizottság
Nagykanizsa.

Hirdetmény.

A földmivélsügyi népbiztosság utasítására felszólítjuk Nagykanizsa és Nagykanizsa vármegye összes borkereskedőt, kereskedőit, vendéglőseit, termelőit és magánosokat, hogy a birtokukban levő és fent megjelölt hegyeken fekvő 5 hektoliteren felüli borkészleteiket minőség és faj szerint osztályozva (külön fehér és siller bor évfolyam, lehetőleg száztartalommal), továbbá a birtokukban levő transzport (szállításra használható) és ászonordókat haladéktalanul Csenger-ut 31. szám alatt, Krajcics László megjelölésével **ésben jelentésk be.**

Ugyanott bejelentendők palackozott és pezsgőborok 75 literen felüli készletei minőség megjelölésével.

A bejelentett készletek ellenőrzésének hamis adatok közlése törvényes következményekkel jár.

Nagykanizsa, 1919. május 22-én.

Direktórium.

790/1919.

Hirdetmény.

A hadügyi népbiztosság elrendelte a magánosoknál levő katonai ruházati és felszerelési cikkek, valamint az összes nélkülözhető fehérműlök felvételét és igénybevitelét.

A vörös hadseregnek legsürgősebben szüksége van minden használható katonai ruházatra, felszerelésre és fehérműlre.

Ezen szükséglet fedezésére a hadügyi népbiztosság korlátlan számban igénybe veszi az országban található alább felsorolt cikkek:

Katonai sapkák, zubbonyok, nadrágok, köpenyek, katonai lábbelik (bakancsok és cizmák) katonai célokra készült fehérműlök cikkek, továbbá az összes nélkülözhető fehérműlök, (nemcsak katonai) végül minden felfszerelési cikkek, amelyeket hadfelszerelési célokra készítenek.

Az igénybevitel alól mentesek:

A tényleges katonai szolgálatot teljesítő egyének, a vörös karhatalmak és munkásgárdák tagjainak saját ruházataikra és felszerelésükre szolgáló cikkek. Hasonlóképpen magántulajdonukban maradhatnak a leszerelt katonák birtokában levő ily cikkek, ha az illetők a házi bizalmi igazolványával bizonyítják, hogy ezen kívül csak egy civilruhájuk van. Katonai sapka azonban csakis tényleg szolgáló katonaelegyen birtokában maradhat.

Felhívjuk tehát mindazokat, akik a birtokukban levő ruházati és felszerelési cikkeket a rendelet értelmében kiszolgáltatni tartoznak, hogy ezen cikkekkel, valamint az összes nélkülözhető fehérműlökkel (1. §. 26., 27., 28., 30. és 31-én d. e. 1919. I. §. 2. és d. u. 3-tól 5 óráig a Zrínyi Művelődési iskola tornatermében az átvevő bizottságok szolgáltatásuk be. Amennyiben megérkeznek a legponosabbban elég nem lesznek, úgy a direktórium a beszolgáltatási határidő leteltével katonai járőrök kiküldése és házkutatások elrendelése útján fogja a rendelet áthágóit kinyomoztatni és forradalmi törvényezék elé állítani.

Nagykanizsán, 1919. évi május hó 24-én

Direktórium.

1363

ad 7759/1919.

1384

Tárgy: Kenyérültés díjának megállapítása.

HIRDETMEYNY.

A direktórium a kenyérültés díját — a munkások és kisiparok megállapítása útján — Nagykanizsa város területén következőképpen állapítja meg:

1. Legfeljebb 5 lb. kenyér (kisüveget állapotban) sütésének díja 2 korona.
2. 5-7 kg. kenyér sütésének díja 2 K 50 f.
3. 7 kg.-nál nagyobb kenyér sütésének díja 3 korona.

Aki a megállapított díjakat nem tartja be, első ízben árdragtásért fog cseleltetni, második ízben ipara gyakorlását fog eltiltatni.

Felhívjuk a közönséget, hogy a megállapított díjak betartását ellenőrizze és az álhágásokat a vörös őrségnek (rendőrség) minden egyes esetben hozza tudomására.

Nagykanizsa, 1919. évi május hó 23-án.

Direktórium.

VILÁG nagyszínházhoz Szarvas színdar. Telefon 74. ez.

Bélfő, kedves, szerdán. Május 26., 27. és 28-án

A vörös boszorkány

(III. rész.)

A borzaimak éjszakája.

Xaver de Montepin világhírű bűnügyi regénye némen 4. kiadásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

A lisztiharmat és a fürteperonospora

ellen egyetlen bevált szer a

Rézkénpor,

melyet fújtatással kell a szőlők, 1109 lombjaira és fürtjeire juttatni. Legfontosabb virágzás alatt és közvetlenül utána porozni.

60% kén és 12% rézpalictartalom.

Ára kg.-kint 16.— K, csomagolás nélkül.

Az egyetlen beszerzési forrás:

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezele”

(Budapest, V., Alkotmány-u. 29.)

URANIA mozgóképpalota
Vasárnap, hétfőn. Május 25. és 26.
Henny Porten felléptével!
Az élet útja
Egy szerelem története a felvonásban.
Pénztárnyitás délután 3 órakor.
Előadások kezdete délután 6 és este 8 órakor.

Halló! Halló!
Kinek van használt
hanglemeze?
Régi vagy törött hanglemezeket, míg az anyaghiány tart, legmagasabb áron vesszük vagy cserélünk
WÄGNER
az országjáró elismert elsőrendű magyar hangzer és beszélőgép nagy áruháza
Budapest, József-körút 15. Flók: IX, Ráday-utca 18.
Beszélőgépek 1500 koronáig. — Árjegyzék ingyen!

ZALAI NÉPAKARAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Suger-ut 4. szám
Munkaadói és kiadóhivatali
telefonszám 78. Nyomda 197.

A SZOCIALISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egyszeri ára . . . . . 60.
Félféltéves . . . . . 48.
Hároméves . . . . . 120.
Egy hónapra . . . . . 7.50 korona

A kiszgazdát,

a magyar föld dolgozó népét, ezeket a derek embereket, ismétlé félrevezették és megcsalták a bukott uralkodó osztály emberei. A banktörke milliomosainak, a lízzer holdak urainak, a kapzsi lánckereskedőknek és ezek *csalósaiknak rágalmai* ismét megtermettek gyümölcsüket: a kapornaktak véres vasárnapján elsősorban az ő számlájukra írjuk és írhatják a félrevezeteli kiszgazdák is.

A proletárdiktatúra nem vett el semmit a kiszgazdától, csak adott. Meghagyta birtokait, meghagyta állatjait, elengedte adóját, a ki-birtokos a proletárdiktatúrában is ur maradt a maga portáján: *A kisbirtokosnak nincs miért ellenforradalmat csinálni.*

Hogy ilyen kísérletek mégis felüttek fejüket Zalamegyében, annak egyedül oka az, hogy a burzsoázia a forradalom megdöntése érdekében minden *felhasználja* a proletáriátus osztályünetudallan és *még nem forradalmosított* rétegeit is, csak hogy régi kizsákmányoló rendjét visszaállíthassa. A régi rend csalósa a legvadabb rágalmokat hintik a dolgozó kisbirtokosok közi, azok hiszékeny lelke azokat kritika nélkül befogadja és táplálja és az elveit kőnkoly meghozza a széthuzás gyümölcsét: a vért.

Számtalanszor írjuk meg már és agitátoraink is fanekadallan buzgalommal hirdetik, hogy a kiszgazdát, *a kisbirtokost nem bánja a proletárdiktatúra.* Most, a szükség-szerűen bekövetkező véres események lezajlása után megint csak azt kiáltjuk a kiszgazda felé: nem bántunk léged, meghagyjuk földedet vallásodat, mindenedet, — sőt adunk: a proletáronkormányzás embersége-sébb leiféllételeket, jobb munkaviszonyokat, türelemmel megélhetést fog számodra biztosítani, elengedi adódat, — és ami a legfontosabb, hozzá neked a kultúrát, a tudást, amelynek birtokában átközödvé fogsz visszaemlékezni mostani félrevezetőd piszkos eszközeire.

A proletárdiktatúra nem bánja a kiszgazdát, de megkivánja tőle, hogy jusson *osztályünetudatra*, lássa be, hogy mi a saját érdeke.

Emlékszel-e kiszgazda proletáriásterem a háboru előtti időre, amikor ugyancsak dolgoztál, mint most — *de másnak*; a bankoknak és az adó lefizetésére? Ez volt a kapitalista állam. Ezt nem akarjuk, hogy visszatérjen. Azt nem akarjuk, hogy újból megnyomorítsanak minket és léged, hogy újból a te vállatdra hárítsák a legnagyobb adóterheket. *A veszeli háboru után nem bizhatsz másban, csak dolgozó két karodban, munkád teljes ellenértékét pedig csak a proletárdiktatúrában kaphatod meg.* Nem engeded kiszgazda proletáriásterem, hogy

megmentsélnek a kapitalizmus halálra ölelő karjait közül! Öngyilkos akarsz lenni?

Mert öngyilkosságot követ el minden dolgozó ember, aki a proletáralom ellen emeli fel kezét. Még az öngyilkosságnál is nagyobb blin az, amit elkövet a kiszgazda, amikor *eszközül* engedi magát felhasználni a kizsákmányoló kezében. *Eszköz vagy*, kiszgazda proletáriásterem, aklnek polllikai télfékozatlanságát, osztályünetudallanságát kihasználják és *végőhidra visznek mások érdekeiért.* Avagy saját életed és véred feloldozásával akarod-e visszaállítani a régi rendet, amely nem adott neked semmit,

csak *felszavakat* — és etvert tőled minden, amit verejtékes munkával kerestél?

Gondolkozz kiszgazda proletáriásterem és juss annak ünetudatára, hogy *mi az*, ami ma történnk: *az elnyomottak harca elnyomók ellen.* Is hol a te helyed? Nem voltál-e te is mindig az elnyomottak között?

Jussatok osztályünetudatra, kiszgazda proletáriásterem, olvasatok, tanulatok és akkor nem fogtok többé alkalmat nyújtani annak bebizonyítására, hogy milyen erős az *ünetudatos proletárból!*

(L—oh, J—f)

Összeül a tanácsok országos gyűlése.

Budapest, május 26. A forradalmi kormányzótanács elrendelte a tanácsok országos gyűlésének összehívását. A munkás, katonai és paraszttanácsok országos kongresszusa megtartásának határideje 1919. évi június hó 11-ét és következő napjai lettek kitzve.

A forradalmi kormányzótanács XXVI-os számú rőndeletének 5. szakasza értelmében a megyei és városi tanácsok minden 50.000 lakos után egy tanács-tagot küldenek ki a tanácsok országos gyűlésébe. Amennyiben a megyei és városi tanácsok az országos gyűlésre a tanácstagokat nem választották volna meg, vagy pedig a megválasztott tanácstagokat még nem jelentették volna be, úgy a tanácsok országos gyűlésébe kiküldendő tagjaikat haladéktalanul válasszák meg és a megválasztottak névsorát legkésőbb folyó évi június hó 7-ig jelentsek be a belügyi népbiztoságnak.

Forradalmi kormányzótanács

A versaillesi békekonferencia csődje előtt.

Tiltakoznak a németek a békefeltételek miatt.

Budapest, május 26. A Newyork Sun jelent Parisból: A német bizottságtól szerzett információ szerint:

a németek nem írják alá a békeszerződést, ha csak váratlan módosítások nem történnek.

az aláírandó békeszerződés szövegében.

Bröckdorff Rantzaunek Scheidemannal folytatott tárgyalása ugylátszik eredménytelen volt és a kiszivárgott hírek szerint a megállapodás, amely a két német államférfi között történt, a békeszerződést jelenlegi formában elfogadhatatlannak minősíti. A németek nap-nap után terjesztenek be tiltakozó jegyzékeket. Ugyancsak ily jegyzékeket intéznek a külföldön lefoglalt német hajók ügyében is.

A németek nem remélnék lényeges módosításokat.

Newyork, május 26. A „Newyork Sun” jelent Parisból: A Spaból visszatért német békedelégatusoktól szerzett értesülések szerint a németek nem fogják aláírni a békeszerződést.

A német békedelégatusok magatartásán észrevehető megérkezésük óta, hogy semmi-féle lényeges módosítást nem remélnék a szövetségeseiktől és így nem marad más útjuk, mint a passiv rezisztencia.

A németek nem írják alá a szerződést.

Berlin, május 26. A „Berliner Tagblatt”-nak jelenik Hágából: Egybehangzó hírek szerint

a német delegátusok kijelentették, hogy a békeszerződést semmi körbémények közi sem írják alá.

Ezzel a rendkívül optimistikus hangulat, amely a legutóbbi két napon Parisban uralkodott megint az ellenkezőjére fordult.

Francia tüntetés az erőszakos béke ellen.

Bécs, május 26. A Morgen külön tudósítója táviratozza: „Versaillesből: Vasárnap délután 2 órakor valamennyi szocialista párt nagy tüntető gyűlést tartott Parisban a kormánynak május eszején tanusított magatartása és az erőszakos béke ellen. A gyűléseken roppant sok ember vett részt és a tüntetés még a május 1-én tartott tüntetéseknél is nagyobb arányú volt.

Komoly munkásmozgalom Angliában.

Berlin, május 26. A Politisches Tageblatt londoni tudósítója táviratozza: Az angol szakszervezeti kongresszus végrehajtó bizottsága tegnap hosszas tanácskozott Bonar Lawal. A végrehajtóbizottságban a bányászok, vasutasok és szállító-munkások hármas szövetsége foglalt helyet. Ez a szövetség átnyújtotta Bonar Lawnak azt a határozatot, amely az oroszországi intervenciók abbahagyásával, a katonai behívásokkiabalfügysítésével és a Németország elleni blokk megszüntetésével köveit. A határozat általános sztrájkkal fenyegeti meg a kormányt, ha nem teljesíti a követeléseket. Bonar Law válasza nem elegendett ki a munkásszövetséget. Corner Robert munkaügyi miniszter pénteken Parisba utazott, hogy Lloyd Georggal megbeszélje a helyzetet.

Bolsevik zavargások Bulgáriában

Budapest, május 26. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A bécsi Morgen jelentése szerint bukaresti lapok azt a hírt hozzák, hogy Bulgáriában nagy zavargások törték ki. A helyzet igen komoly, sem a kormány, sem a katonaság nem képes a zavargásoknak végét vetni. A mozgalomhoz vörös karszalagos bolgár katonák is csatlakoztak. A forradalmárok követelték a Tanácsköztársaság kiállítását.

Prága, május 26. Kalisból jelentik: A munkanélküliek tüntetést rendeztek, mely véres lefolyású volt. A rendőrség fegyverrel használta a tüntetőkkel szemben. Mikor a rendőrség visszavonult, a tüntetők megtámadták a rendőrség kaszárnyáját, mire katonaság jelent meg, mely sortűzrel adott a munkanélküliekre. Sokan súlyosan, többen könnyebben megsebesültek.

Roumá repülőik gaztette.

Budapest, május 26. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A román hadviselés embertelensége, amelynek már sok példáját láttuk, egy újabb gaztettel igazolódott.

Egy román repülő Füzesabonynál bombát dobott egy sebesült szállító vonatra, jellehet a város kerest minden kocsin talátnon látható volt. Több súlyos sebesülés történt, egy sebesült hadifogoly meghalt. Egy román repülő ugyancsak nem állott a teljesén.

Nyit Mikolora bombákat dobni. Nyolcan megsebesültek és öt ember meghalt, akik közül az egyik gyermek volt.

Bécsben fehérr hadsereget toboroztak.

Budapest, május 26. A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: A Montag szorint a rendőrszolgálatokhoz feljelentés érkezett, hogy az Alser-Strasse 17. számú házban toborzás folyik. A nyomozás megállapította, hogy a házban lakó Kynigg Kuno 28 éves tüzéltámadnagy, hirdetésiróda tulajdonos valóban toboroz egy mozgalom részére, amelyet a magyar megszállott területek alatt álló kormányt akar felhasználni, a budapesti kormány ellen, Minthogy a toborzókat közzölt német-ausztriai állampolgárok is voltak, Kyniggot a nyomozás befejezése után az országos törvényesség elé állítják jogtalan toborzás miatt.

Pénzügyi egyezmény Német-Ausztriával.

Budapest, május 26. A magyar tanács-kormány képviselői és a Német-Ausztrák kormány Bécsből kiküldött meghívottai előzetes tárgyalásokat folytattak le, mely a német-ausztriai kormány ratifikálása után lépne életbe. Az egyezmény 3 szakaszból áll.

Az első szakasz gondolkodik a német-ausztrák alattvalóknak Magyarországon levő bankbetéteinek kiadásáról. A betétek kiadásai a magyar kormány képviselői attól tartották függővé, hogy a német-ausztriai kormány rendeletileg tudja le a magyar alattvalóknak Német-Ausztriában levő betéteit, viszont a magyarországi szocializált üzemek betéteit fellett a rendelkezésnek lehetőségét biztosítja.

A második pont az aruforgalom felvételeiről szól. Német-Ausztria és Magyarország hajlandó minden áru szállítását készpénzben kiegyenlíteni és az áruszállítások fejében hajlandó a német-ausztriai alattvalóknak Magyarországgal szemben funállo, kereskedelmi forgalomnál szemétköz követelményét förtésztetni. Ezzel szemben a német-ausztrák kormány köteles a magyar alattvalóknak Német-Ausztriában levő követeléseit, kivéve a szocializált üzemeket behívni. Ezenkívül a két kormány kölcsönösen kötelezi magát, hogy a megkötött áruszerződés lebonyolítását nem fogja megakadályozni.

A harmadik pont a Német-Ausztria tulajdonképp közpözü magyarországi szocializált üzemek jogkörét rendez. A magyar tanács-kormány a német-ausztriai tulajdonosnál a kártérítést kötelezettségként elismeri és a kártérítést alapjául a május 22-i magyar állapot vösi az azóta történt változások figyelembevételével.

HIREK.

NAPTÁR.

A nap két óra 12 perckor, nyugszik 7 óra 43 perckor.
A hold két éjjel 2 óra 33 perckor, nyugszik d. u. 5 óra 22 perckor.

Hivatalos frontjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti május 25-iki kelettel: A miskolci csapatát megnyertük. Az ellenség kötelekiben felhagyottan Sajószentpéter-Szükszó-Tiszaluz felé visszavonult. Győztes csapatunk üldözik. Május 23-án Miskolc környékére gyorsan összehívott cseh-román csapatok a legnagyobb lendülettel ellentámadásba mentek át. A harc 23-án és 24-én délelőtti alkonyodott heves-séggel folyt. Abban nemcsak a Miskolc bevételeinél résztvevő csapatok mutatták be a proletárfegyelmet, öntudat és hősiesség ragyogó példáját, hanem a munkásság is, akiket Landler elvtárs ügyszólván pillanatok alatt felgyűrtve szervezett zárt egységekbe és személyesen vezetett tűzbe és akik épp oly egyszerűen harcoltak, mint a már többször bevált budapesti munkás-czerek. Különösen kitűnt az eddig is mindig dicsőségesen harcoló 12. páncélvonal. Az ellenség veszteségei igen nagyok. A románok által erdélyi románokból alkotott 81. gyalogezred a harcokban majdnem megsemmisült: csak igen kis töredéket tudott visszavonni. Putnok környékén saját csapatunk, amelyke a Bükkhegyregen át az ellenséget visszaverték, a Sajó és Rimaveget elértek. Szolnokon május 25-én végrehajtott vállalkozásból a tengorészorjái arérei is kiválóan vettek részt: több foglyot ejtettek. A többi harcvoalon a helyze. változatlan. Május 26-iki kelettel: Fülektől keletre járúeink fontos pontokat szálltak meg. Miskolcól északra tért nyertünk. Különben az utolsó napok heves harcái után az északi harcúeren aránylagos nyugalom állott be. — Többi harcúertől nincs jelenteni való.

Hadsereg-főparancsnokság.

— Személyi hírek. Vantus Károly népbiztos elvtárs, a délynyugati frontszakasz főparancsnoka tegnap délután Nagykanizsára érkezett. — Szamuely Ottó törvényességi bíró elvtárs, Székely Sándor vörörszázadparancsnok elvtársak egészségük helyreállítása céljából négy-négy heti szabadságra mentek.

— A menekültek városa. Sok ízben írtunk már arról, hogy a menekülteknek Nagykanizsára való állandó özönlése a lakás-kerülés, de még az ételmezés tere is nagyon nagy — szinte megoldhatatlan — feladatok elé állítják az intéző köröket. A nagykanizsai direktorium közbelépésére aztán a menekültek országos biztosa kijelentette, hogy Nagykanizsára többé menekültek nem fog irányítani. Mindamellett megállapítható, hogy a város lakosságának több ezer fővel való megszorodása, valamint a hosszabb rövid-debb ideig itt tartózkodó fővárosiaknak már jelentékeny rogu-tömege következtében a nagykanizsai piac a szükségletet többé nem tudja ellátni. Ajánlatos lenne egy — az idegeneket ellenőrző — hivatal felállítás, amely a nyolc napnál tovább itt tartózkodókat, ha csak alapos és elfogadható ok az itt tartózkodásra nincsen, kiutasítaná a városból.

— Üdvözet a kanizsai lányoknak. A Zalai Népakarat ma a következő tartalmu levelezőlapot kapta: Üdvözetünket küldjük Nagyátádról a kanizsai lányoknak. A kanizsai vasaszlóalj nevében: Gergely József, Mudrovics István, Vass János, Pindinger Gyula, Sipos Bertalan, Ritter János.

Változás a pénzügyi körzetben. Alsó-és Felső-Zalanamegye végleges kettéválasztásának természetes következménye, hogy a pénzügyi körzetek is megváltoztak. A pénzintézetek direktoriuma — a vármegyei beosztásnak megfelelően — az alsólendvai járást a kanizsai pénzügyi körzet hatáskörébe átvette és a zalaegerszegi körzethez csatolta.

— A csecsemők, gyermekek és betegek tejjelátása. A városban már hetek óta érezhető tejhiány nagyon káros következményeket vont maga után. A csecsemők, gyermekágyas anyák és súlyos betegek életét illetve gyógyulását veszélyeztette már a tej-átalános hiánya. Ezen az igazságtalan állapotban van hivatva segíteni a direktorium legközelebb kibocsátandó felhívása. A direktorium a nagykanizsai termelőszövetkezetek központja által szállított tej elcsorban a csecsemők és gyermekágyas asszonyok, inasok sorban az 1-3 éves gyermekek, harmadsorban az arra valóban rászoruló súlyos betegek szükségletének fedezésére óhajtja fordítani. Hogy ennek a célnak előréssé biztosítani lehessen, lakikismeretes ellenőrzés és igazságos elbírálás alapján meg kell állapítani az igényjogosultságot. Az igényjogosultság bejelentése a közállatási üzemenél történik. A bejelentés módját és határidejét a direktorium hirdetménye után fogja a közönséggel közölni. A csecsemők és gyermekek életkorának anyakönyvi tanúsítványal, életben létét a házibizalmi által kiállított igazolvánnyal, a súlyos betegek esetében orvosi bizonyítványal kell igazolni. A visszajelések a közszükségleti cikkekkel való teljes kifizással bünteti a direktorium.

— A rokkantak cigarettát árusíthatnak. A szocialis termelés népbiztossága megengedte, hogy budapesti rokkant bajtársak önszervező szövetségének tagjai cigarettát utcai árusítására engedélyt nyerjenek. Az arcképpel ellátott engedélyeket a fenti szövetség állítja ki és a vörös árség láttamozza. Az ezen árusítás körül ölkövetelt bármely visszaélés a togerőlyesebb megtorlásban részesül.

— A női becsület védelme. Szombat-kelyről jelentik: Sola a bíróság olyan szigorú ítéletet nem hozott az egyéniségeire: és az állam reputációjának érdekében, mint a vasvármegyei forradalmi törvényességi. — Abrahamsóhn Hugó nevű postai konzor a községi postán működött és egy kiscsány levelet konzurázta, aki a szerkesztő, kerégy-römbírekről valakinek levelet írt. Abrahamsóhn a levelet felbontotta és egy másik levelet írt a kiscsányinak, amelyben őt megfenyegette és arra kényszerítette, hogy keresse őt fel, mert csak ez esetben áll el a följelentéstől. Az ügy a forradalmi törvényesség elé került, amely szigoruan példás büntetést: 5 évi fegyházat szabott ki rá.

— Iskolák a szabásban. Kaposvárdi írták: A proletárdiktatura egyik legfontosabb intézkedése az iskolásgyermekek egészségének megóvása. Ezt a célt szolgálja az a rendelet, mely szerint Somogyvármegye minden iskolájában az időjárásnak megfelelően a szabásban kell tanítani. Az új rend azonnaltól életbe lép. Somogyvármegye direktoriuma egyidejűleg elrendelte, hogy a tanítókat minden iskoláév végén orvosilag megvizsgálják, nehogy túldövészes tanítók tanítsanak az iskolákban.

— A vörörsör fegyverhasználati joga. A vörörsör országos főparancsnoksága tegnap leiratot küldött a nagykanizsai vörörszázadparancsnoksághoz, amelyben a vörörsör fegyverhasználati jogát szabályozza. A szolgálatban levő vörörsör foglyverőt a következő esetekben használhatja: 1. Az ellen, aki őt erőszakosan megsérti vagy támadással fenyegeti. Az erőszakos lenyegetés alatt tetleges bántalmazást kell érteni. A támadásnak veszélyesnek és másként mint fegyverrel ol nem járthatónak kell lennie. 2. A felfegyverkezett gonosztevő ellen, ha felszólításra onként meg nem adja magát. 3. Az ellen, aki mint veszélyes gonosztevő a szükségletet többé nem tudja ellátni. Ajánlatos lenne egy — az idegeneket ellenőrző — hivatal felállítás, amely a nyolc napnál tovább itt tartózkodókat, ha csak alapos és elfogadható ok az itt tartózkodásra nincsen, kiutasítaná a városból.

— Megalakult a letenyei tanítók helyi szervezete. Vasárnap délután a letenyei és környékbeli tanítók Letenyén gyűlést tartottak. A gyűlésen résztvettek Földes Miklós elvtárs és Földes Miklósné elvtársnő. A gyűlés egyhangulag kimondotta, hogy megalkotják a letenyei és környékbeli tanítók szakszervezetét.

Eckélezetek bejelentése. A közellátási népbiztosság rendeletet adott ki, mely szerint minden, 500 literes mennyiségű ecetkészletet, akár termelő, akár kereskedő, vagy pedig bárki más tulajdonában, vagy őrizetében van, 5 nap alatt az ecetsav tartalom megjelölésével a közellátási népbiztosság 11 osztályánál be kell jelenteni. Aki a bejelentést elmulasztja, ferdalmi törvényszék elé kerül.

Rendkívül mesés és szenzációs attrakciókkal van tele az a romek kalandor dráma, melyet ma kedden és szerdán mutat be az Uránia a **Rongyszedő grófnő** cím alatt s amelynek főszereplője Leontine Kühnberg, a világhírt pantomim-művész.

Spórt.

(.) N. T. E. I. — vöröskereszt 3: 1 (0: 1)
Talán még sohasem folyt le a kanizsai pályán olyan érdekes és izgató mérkőzés, mint vasárnap délután. A küzdelem a N. T. E. megérdemelt győzelmével végződött. A játék megkezdésekor azonnal kitűnik a Tornaegylet fölénye, a 20 percben Marvalits (vörös) kiszökik és letfutva a T. E. hátvédjét védhetetlen lövéssel megszerzi csapata egyetlen gólját. — De azért, hogy ettől kezdve a Tornaegylet ellenfelet állandóan a kapuhoz szögezi s állandóan bombázza ennek kapuját annyira, hogy utóbbiak kénytelenek egész csapatukat a védelembe bevonni, mégis mármár úgy látszik, hogy elvesztették a mérkőzést. — A II. félidő 30 percében azonban Vincó térdével a vörösök kapujába juttatván a labdát kiegyenlít. A közönség tapsai jótormán el sem hangzottak még, amikor Dezső vezető gólt rugott az ellenfél kapujába. N. T. E. ezután hatalmas tempóban kezd, melynek eredménye Dezső szőpen kidolgozott harmadik gólja. A mérkőzés mindvégig változatos és fair volt, durvánkodás, dacára az erős iránynak csak elvétve fordult elő. A Tornaegylet csapata kitűnő formát mutatott, a csatárolt azonban a futóiránying hiánya nagyon is észrevehető. A legjobb ember ezuttal Hirschler jobbszélső volt. Nagyszerűen működött a Horváth Pollanz hátdépar, a fedezetosor (Tóth, Simonyi, Krammer) szintén dicőretet érdemel. A csatársort tömiek lapdával. Puher kapusnak nem lévén dolga, nem volt alkalma brillírozni. A vörösöknél nagyon jó volt Marvalits, Kramaris. Formában volt Wodnik kapus, kinek csapata a minimális góldifferenciát köszönheti. A mérkőzés előtt N. T. E. II. és N. T. E. ifjúsági csapatának erőpróbája, mely 5: 1 arányban az előzők javára döntött.

Színház és művészet.

Vasárnap és hétfőn a „Pillangó földnyugy” című zenés operettet adta elő a színház. A közönség mind a három előadásban zsúfolásig megtöltötte a Polgári Egylet nagyszínházát és sokát és lelkesen tapsolt a szereplőknek. Ma ismét bemutatja lesz a színháznak a egyzersmind bemutatkozása a drámai ensemblenek. Garami Ernő a „Megváltás felé” című szociális irányú drámája kerül színpadra. A főszerepeket: Kallós, László Irén, Margó Boriska, Csolnaky, Bokor és Kállay játsszák.

Heti mdsor. Szerda és csütörtök délután Garami Ernő: A megváltás felé. Csütörtök este: Rátkay Erkel: Fehő Klári. Pénteken és szombaton: Gúlbaba. Vasárnap: A bor.

Keszthelyen az ottani vörös tüzereszed kebelében működőlökből álló színház alakult, amely hétről-hétre új színműveket mutat be. Szombaton és vasárnap a Vörös sapka című népszínművet mutatták be a legteljesebb anyagi és erkölcsi sikerrel. **Keszthelyi közönsége** nagy szeretettel ünnepeli a vörös tüzeres színházát.

Festő és zenészkola. Megirtuk, hogy Faragó, Sass és Sasné festőművész és Vilányi István zenei tanár elvtársak Nagykanizsán festő és zenészkolát akarnak létesíteni. A terv mindenütt nagy tetszéssel találkozott, de a praktikus megoldás helyiség hiányában késelt. Most azonban, hogy alkalmas helyi-

Az ellenforradalmárok megfőkezése.

Erőlyes rendelkezés az alsózálsamegyei falvakban.

Leikiismeretlen bujtogatók, kik a Tanácsköztársaságban nem folytathatnák dologtalan, henyé életmódjukat, a Kanizsa környéki kizsákdák egy részét bitang ragalmakkal lázítják a tanácsköztársasági rend ellen. Olyanfajta hazugságokkal igyekeznek a maguk aljas céljainak megnyerni a józan zalai népet, hogy a tanácskormány nem ismeri el a vallást, elveszi a kizsákdák földjét is, hogy nem jó a cherpez és így tovább. A tanácskormány a bujtogatók ellen a legnagyobb kiméltenséggel és szigorral jár el.

Tegnapelőtt már megkezdődött egyik közel faluban, Nagybakonakon, a ragalmak fegyvereivel dolgozó ellenforradalmárok, a nép igaz eellenségeinek kirtádsá. A rögtönítelő bíróság három ilyen elvetemedett embert: **Kolarics József** nagybakonaki, továbbá **Horvát Sándor** és **Horvát János** csapui lakosok, akik a népet bujtogatták, **halálra ítélt és az ítéletet rögtön végre is hajlotta. Ma pedig egy egész ezred vörös katonaság érkezik Nagykanizsára, teljes harci felszereléssel, hogy a Tanácsköztársaság megbolygatott rendjét Nagykanizsa környékén ismét helyreállítsa és a nép józan elemeit megszabadítsa a bujtogatók lelki erőszakitéletétől.**

segét is találtak — a Délzalai Takarékpénztár Tanácsotmért — rövidesen meg is nyitják iskolájukat. A levéltár egyelőre a nük szabászervezetének helyiségében történik. Jelentkeztek mindenki, aki a festéssel vagy zenével akar elméletileg, akár gyakorlatilag meg akar ismerkedni.

Pártügyek.

Magántisztviselők szakaszvezető vasárnap június 1-én délután 3 órakor a koskelemi alkalmazottak szakaszvezetőnek helyiségében (Kaszinó földszint) rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Előki jelentés. 2. A titkári állás betöltése és bejelentése. 3. A tisztikar és választmány lemondása. 4. Új tisztikar és új választmány választása. 5. Netáni indítványok. (Az indítványok a közgyűlés megtartása előtt bejelentendők.)

Ételmezős ipari munkások szakaszportja kedden délután 6 órakor a Munkásotthonban fontos ügyben taggyűlést tart. — Megjelenés kötelező. **A vezetőség:**

Nyilt-tér. *)

Válasz a válaszra.

Ifj. Hirschler Miksa ur jónak látta a Zala vasárnapi számában a „Kistrafik” című lapban ellenünk emelt minden igaz alapot nélkülöző vádjait megismerteni s illetve azokat **név- és irásbeli cáfolatokkal** módosítani. Az első percben nem is akartunk Hirschler úr kirohanására válaszolni és ha ezt mégis tesszük, úgy csak a közöhsajnak engedünk, amikor a zárszó jogával újra kijelentjük Hirschler urnak és az illetékes pénzügyi hatóságoknak is figyelmébe ajánljuk Hirschler ur kistrafikosi minőségét, mert jellemző, hogyan trafikált ez az ur a trafikájával.

Mindezenekelőtt visszautasítjuk Hirschler ur sajnálkozását és tenyleg sajnálatra méltó emberek lennénk mi az esetben, ha Hirschler ur sajnálkozásaira reflektálnánk, de nem vagyunk kíváncsiak annak a defniálására sem, a Hirschler ur részéről, hogy a rokkantságunk mire jogelmert az általános társadalmi felelősség és az államhatalomnak a rokkantak feletti atyai gondoskodásánál fogva igenis „jogelmünk” van az Ön kegyel nélkül is arra, hogy éljünk. Igen Hirschler ur nekünk „jogelmünk” van élni, mert az a rongyos „80.000 korona” még nem husból való lábak, melyekben a vér kering és nem két szem, melyekkel az Ön igen becses személyt megismerhetnénk. Szegény Hirschler ur mi sajnálkozunk ön felett, de ennek egyedül csak ön az oka, mert hiszen ön is lehetett volna rokkant s illetve, hogy az ön bajos szávaival éljünk „rokkant”, mert ön így gunyolja ki ami rokkantságunkat. Ön is szeretett volna magának „jogelmert”, amikor az untauglichokkal Zalaegerszegre lett behíva, de ön ezt annak idején ügyesen kiparizolta, mert az ön katonaszkodása alatt, aki trafikért ment be az ön üzletbe, annak kedves neje

azt a választ adta, hogy „most nincs trafik mert az uram elvitte a tisztelkek.”

Na sajnálja tehát ön a „rokkantakat”, „szegény évtizedek óta küzdő családapa”, akinek valóságos udvartartása van, aki mint igazi burzsoa főúr életet él még Viola Lajos bajtársunknak is megtört egy trafikot. Garandvölgyi cégtársunk ezen kijelentését valóra is fogja váltani, mert Violának legalább annyi jussa van az éléhez, mint önnek Hirschler ur.

Elismerjük, hogy ön egy kiváló szakember, ön egy „pénzügyi” genj, mert egész pontosan megállapítja, hogy rövid négy hávi működésünk alatt kerék 80.000 koronát szereztünk. Az ön saziatmája szerint ennél még többet is lehetett volna szerezni, de mi nem a Hirschler főlc árszabási használatuk üzletünkben, hanem a központi dohányjövődék árszabásához a legszigoribban ragaszkodunk. Nálunk a cüba szivar is ezidőszorint 34 filler és nem 2 korona. Csekélység! Ha mi 1 hónap alatt 80.000 koronát szereztünk, úgy mit szerzett ön, még ha figyelembe vesszük is a feljelentésekre tett okmánybölveg kiállításait, mert a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságnál egy külön íktató hivatal állítottak fel az ön számára, mert megzámálhatatlan azoknak a feljelentéseknek a száma, melyet ön eldöcink ellen tett, ahol ön számos éveken át „olyan éhbéért dolgozott”, hogy már annak idején egyik forészvényese volt az „Éhbérből” a Nagykanizsai Sörgyárnak és ugyan csak éhbérből vette a moslani virágzó vegyeskereskedésait is, ahol a leveles dohánytól kezdve egészen a kámförig minden kapható. Hogy tehát véglegesen lezárjuk az ön által megkezdett vitakört, bár sajnáljuk, de napvilágra kell hoznunk tisztelt éhbérből megmilliomosodott burzsoa, a működésének egyik legfőbb dokumentumát a következő okmányt:

Alolirott esküvel bizonyítom, hogy ifj. Hirschler Miksa kistársadé 1919. március havában Farkas Sándor úrt századosnak, ki jelenleg Szepetneken a vörös hadserg géppuskás századnál van, továbbá Gabovics őrnagynak és nekem 1 kgr. vagót dohányt 300 K mondó: Háromszáz koronáért eladott. S. E. S. K.

Mi ezzel nem foglalkoztunk Hirschler ur, mi nem trafikálunk, nekünk még nincs olyan vagyonunk mint önnek, mert a hüvely és szipkából még az üzleti tőkénket sem kerestük meg, de azért meg vagyunk elégedve Hirschler ur, mert ha ön szerint nincs is „jogelmünk” azért mi csak proletár módrr akarunk élni.

Garamvölgyi és Szemere.

A fenti válaszal kapcsolatban kijelentem, hogy nom Garamvölgyi és Szemere bajtársaim voltak azok, akik Hirschler Miksa állít az ügyben lépéseket tettek, hanem egy hivatalos fórum, aki minden ilyen ügyben eljár, mert tagjainak érdeké ezt megkivánja.

Ami pedig Hirschler Miksa sajnálkozásait illeti, arra nemcsak hogy nem reflektálók, de kerekon visszautasítottam.

Viola Lajos

*) E rovataban közlésekről nom vállal felelősséget a szerkesztőség.

A selyemhernyó-tenyésztés módja.

A selyemhernyótenyésztés kedvenc foglalkozása volt diákkorunkban bizonyára csaknem mindnyájunknak. — Alig van közöttünk olyan, akinek több-kevesebb hernyója vagy „bogara“, ahogy Veszprém és Tolnamegyében mondják, ne lett volna. Nagyban üzte földmives népünk is a háború előtt pusztán, taluhyen több-kevesebb eredménnyel. Voltak községek, amelyek szépen pénzelték is belőle, úgy, hogy ez a mezőgazdasági mellékiparág, — mert annak tekinthető — sok százezer embernek nyújtott állandó és biztos kereseti forrást a multban is ott, ahol okszerien, a kapott utasításokat pontosan és szigoruan betartva üzték.

A selyemhernyótenyésztés könnyű, nem igényel nagy erőfeszítést, csak szorgalmat, türelmet és ami fődolog: állandóan a legnagyobb tisztaságot. Ugy a tenyésztő helyisége is állandóan tiszták legyenek. Selyemhernyó tenyésztésnél fő követelmény az, hogy állandóan elég friss levél álljon rendelkezésre. Szükséges egy jól fűthető és szellőztethető, világos szoba, egy hőmérő, etető csok, tenyésztő és lyukacsos papír, majd a gubózás kezdetekor megfelelő számú fonósátor. Mindezekről alább bővebben lesz még szó. Most beszéljünk más egyébről. Arról ugyanis, hogy érdekes-e a mai nehéz időben ilyen „bolondsággal“ vesződni, mint nem egy meggondolatlan ember mondaná. Hát bizony érdekes. Még pedig nagyon is érdekes! Lassuk csak, hogy miért?

Ugyebár mindenki tudja, hogy cérna nem, vagy csak nehezen és megrágrán, uzsoraáron volt kapható a háború alatt. Mi volt ennek az oka? A háború elején a hadvezetőség hasonlóan a többi szövött árukhöz, a cernát és pamutot is nagyrészen lefoglalta a hadsereg részére, szintúgy a selyemfonalat is. A mi a közönség részére szabadon maradt, az lánckereskedelem tárgyát képezte. Azon nyereszkevelő a nagykereskedő, ügynök, a kiskereskedő, szabó, sőt itt-ott maga a vevőközönség is. És ezt a bűnös, ezt a gonosz árdrágítást egyetlen egy kormány sem tudta, vagy talán nem is akarta meggátolni. A háború ugyan megszűnt, de termelés nem volt és még most is alig van, behozatalunk nem volt, így hát nincs mit csodálnunk, ha most is úgy állunk ebben a tekintetben, mint a háború alatt.

A szocialista társadalom a munkán, a munka megbecsülésén épül fel. Ilyen tisztességes munka a selyemhernyótenyésztés is, amely alapját, kiindulópontját képezi a selyempárnak. A cérna pótlására, továbbá selyemszövetek előállítására nagymennyiségű selyemfonálra van szükség. Ezt pedig csakis kiterjedt selyemhernyó tenyésztéssel írjuk elő.

Sok olyan hadirokkant van az országban, akik súlyosabb rokkantsági állapotuknál fogva nehezebb testi munkára alkalmatlanok, de könnyebb testi munkában még egészen jól használhatók. Ezeknek jó kereseti forrásul kínálkozik a selyemhernyótenyésztés különösen ma, midőn a használható selyemgubó kilogrammjáért a földművelésügyi népbizottság átadására husz koronát adnak a beváltó hivatalok.

(Polyt. köv.)

Hirdetmény.

A földművelésügyi népbizottság ünnepére felszólított Nagykanizsa és Nagykőrös vármegye összes borkereskedőit, kereskedőit, vendéglőseit, termelőit és magánosokot, hogy a birtokukban levő és font megjelölt helyeken fekvő 5 hektoliteren felüli borkészleteket minőség és faj szerint osztályozva (külön fehér és siller bor. évfolyam, lehetőleg szeszirtalommal), továbbá a birtokukban levő transport (szállításra használandó) és ásmokhorodokat haladéktalanul Csehszery-ut 31. szám alatt, Krajcics László megbízottnál írásban jelentsék be.

Ugyanott bejelentendő, palackozott és pezsgőborok 75 literen felüli készletei minőség megjelölésével.

A bejelentett készletek ellenőrzésének hamis adatok közlése törvényes következményekkel jár.

Nagykanizsa, 1919. május 22-én.

Direktórium.

1563 Kzq. 919.

Árverési hirdetés.

A forradalmi törvényszék vádbiztosának rendelete folytán a városi vörös-örösnél 1919. évi május 16-ik napján délután 4 órakor 1 darab 16 fog nyilvános árverésre eladandó.

A városi vörös-örösnél.

Értesítés.

Értesítem t. üzletfeleimet, hogy építési vállalatom újból megkezdtem s mindenféle átalakításokat, javításokat és új épületek készítését a legpontosabban eszközölöm.

Kérem a közönség szives pártfogását.

Somogyi Ferenc, Kovácsmester
Petőfi-ut 78. szám.

Értesítés.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy mindennemű átalakításokat, javításokat és új épületek építését is elvállalok.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását, vagyok teljes tisztelettel!

Marosi Mór, építési vállalkozó
Vörösmarty-u. 50. szám.

APRO HIRDETÉSEK

Szabóságod azonnal kivételtől díjazás mellett. Ugyanott kerestek egy jó állapotban levő varrógép megvételére. Nevebbet Vörösmarty-u. 18. szám alatt. 1387

Prima papírpárga minden vastagságban kapható Flachel Fülöp Fial cégénél, Nagykanizsán.

„FORTUNA” Vas- és Fémipari Termelő Szövetkezet.

Nagykanizsa, Petőfi-u. 33. — Telefon 302.

Elfogad: új gazdasági takarmány-kamra berendezéseket, moior, gőzgép és egyéb gazdasági gép javításokat, esztorgályozásokat, épület vasalásokat, különféle tűzhelyek készítését, kúszivattyú és vízvezeték-berendezéseket jutányos árak mellett.

VILÁG nagyművészinház

Szarvas színház. Telefon 74. sz.

Keddén, szerdán. Május 26., 27. és 28-án

A vörös boszorkány

(III. rész.)

A borzalmas éjszakája.

Naver de Montepin világhírű bűnügyi regénye. Ilmen. 4 folytatásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

URANIA mozgóképpalota

Bogonyi-u. 4. Telefon 259

Kedden, szerdán Május 27. és 28.

Leontine Khüneberg

a világhírű Ilm. és pantomim művésznő fellépésével

A rongyszedő grófnő

Regényes kalandor-dráma 4 felvonásban.

Pénztárnnyitás délután 3 órakor.

Előadások kezdete délután 6 és este 8 órakor.

Öngyújtó

tűzkövel, benzintartállyal, egyszeri töltés 14 napig elég! - Kapható kizárólag:

Forgács R.

dohányüzsdéjében Magyar-utca 43.

HIRDETÉSEK felvételnek

Zalai Népakarat kiadóhivatalában

Zalai-Népakarat

A KORAI REGGELI

ÓRÁKBAN JELENIK

MEG, EREDETI TELE-

FON ÉS TÁVIRAT

JELENTÉSEKKEL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nagykanizsán kora reggel házhoz hordva, vidékre postán küldve:

Egy hóv. 7-30 korona

Negyed évre 22-50

Fél 45-—

Egész 90-—

ZALAI NÉPAKARAT

...szélesség és kiadóhivatali
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
...szélesség és kiadóhivatali
Hál. Gáspár 78. 1. Nyomda 712.

A SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Elfizetési árak:
Egész évre . . . . . 60—korona
Fél évre . . . . . 35—korona
Havonta . . . . . 20—korona
Egy hónapra . . . . . 7-10 korona

Parancs.

A vörös hadsereg harterti alakulatának szaporítása és a Dunántulon elhelyezett pótzászlóaljainak szervezése alatt álló alakulatok létszámának kiegészítése és új csapatok szervezése céljából alrendelem a Dunántul meg nem szállott területein lakó, meg a vörös hadsereg kötelékében nem még szervezett munkásság lajstromozását és katonai egységekbe való szervezését.

A vidéki szakaszvezetők a szakaszvezetőkhez tartozó elvtársakat lajstromozzák.

HADÚGYI NÉPBIZTOSSÁG.

"A pénz nem lehet dekretummal előfölni."

A pénz nem lehet dekretummal előfölni. Aki azt hiszi, hogy egy rendelettel meg lehet szüntetni a pénzt, az valóban anilmarxista módon gondolkodik. A pénz szerepe meg fog szünni a benne rejlő törvényszerűségek folytán. Fokozatosan ad abszurdum fog jutni az egész pénzrendszer. Milyen a bankjegyeket, amelyek tulajdonképpen a munkanélküli jövedelemből származnak és a munkások kizsákmányolására szolgáló utalványok voltak, egyszerre megszüntetni nem lehet.

Ezt a kijelentést Kun Béla elvtárs tette a szociálista pártprogram gazdasági részéről tartott előadásán és szavai nagyban hozzájárulnak a pénzprobléma körüli tévedt felfrészések eloszlatásához. Sokan voltak ugyanis, akik napról-napra vártak egy rendeletet, amely a pénzrendszer egyszerűen előlri és a munkautalvány-rendszer lépteti helyébe, — mert a pénzrendszerben a kapitalizmus szimbólumát látják, melynek megsemmisítése nélkül a kapitalizmus megsemmisülése nem lehet teljes. Pedig a pénzgazdálkodás egyike ama kapitalisztikus berendezkedéseknek, amelyeket a kommunizmus csak *kültségeiben* vitat változtalannul.

Annál nagyobb a változás, amelyet a pénzgazdálkodás *lényege* szenvedett. Eddig ugyanis a pénzgazdálkodásnak az a módja, melyet a kapitalizmus folytatott, egyik legfőbb kerékköve volt a gazdasági és kulturális fejlődésnek. A kapitalizmus pénzgazdálkodása *inkább paragon hevertelt* órlás gazdasági erőket, semhogy a pénz mennyiségének a termelés és alkotás céljából való szaporítása által a meglevő *fiktív vagyonok értékét csökkentse.*

Nem is állott érdekében a kapitalizmusnak, hogy liberálisabb banklegypolitikával a termelés-lehetőségét fokozza, mivel anarchisztikus termelés mellett az *nagyrányu túltermelésre* vezetett volna és így sietette volna annak az időpontnak elérézését, amikor Marx jósata szerint a túltermelés követel munkanélküliség, nyomora *világforradalomra* vezet.

A muliban tehát a pénzgazdálkodásnak az volt a rendeltetése, hogy a túltermelés

megakadályozza, pedig a liberálisabb pénzgazdálkodási módszer mellett a *munkaidő leszállítása, a munkabérek emelése és így a munkás vásárlóképeségének fokozása lett volna lehetővé,* — ami a világforradalmat hosszú időre kitolhatta volna. Azonban ilyen alrulta gondolkodás homlok-egyenest ellenkezett volna a profíliés kapitalizmus természetrajzával.

A kommunizmus diadala a pénzgazdálkodás mód.zerét is gyökeresen megváltoztalja. Ma már nem fordulhalna elő, hogy az órlási értékű földgázforrásokot csak azért ne használják ki, mivel ahhoz a bankjegyek szaporítására volna szükség.

A pénz a kommunista társadalomban *lényegesen alrendelkebb* szerepet látzik, mint a kapitalista társadalomban. A kapitalizmus annyi árut állított elő, amennyit a meglevő pénzmenyiség segítségével meg lehetett vásárolni. A kommunizmus ezzel szemben annyi pénzt állít elő, amennyit az áruk termeléséhez és a forgalomhoz szükséges. Ma már nem az áru termelnek a pénz kedvéért, hanem a pénz az áru kedvéért. A pénz jelentősége egyre jobban fog csökkenni, úgy, hogy végül nem marad nagyobb jelentősége, mint egy *sulymértéknek, vagy úrmértéknek.*

Sopron és Szombathely összes proletárjai bevonulnak.

Budapest, május 27. A Magyar Távirati Iroda jelenti Sopronból: Pogány József népbiztos elvtárs hatfőn délután Sopronba érkezett és a munkástanácsnak este 8 órakor tartott ülésen beszédet tartott, amelyen többek között a következőket mondotta:

— A helyzet erőt. Világos és tisztá té:yek állanak előlünk. Budapeston a proletárok önként elhatározták, hogy bevonulnak. Ugy hiszem a proletárok a Dunántulon is így fog cselekedni és nem akadt itt város, amelynek a proletárjai nem állnának a vörös lobogó alá. Székesfehérvár után Győr döntött a bevonulás mellett, — így lesz az Sopronban is. Sopron példáját pedig a többi város is követni fogja. Budapest proletárságának bevonulása eredményezte Salgótarján megvédését, a nyiregyházi, a füleki, a miskolci győzelmeket és az átkelést a Tiszán. És az, hogy Budapeston megtormentették a fényesen verékődő munkásszázalókat, úgy itt a Dunántulon is meg kell zeket teremteni.

Az antant imperialista seregét gyűrtö vonta az ország körül. Ezen a gyűrűn belül a Dunántul jelentősége igen nagy. Ha a Dunántul proletárjai cserben hagyják Budapestet és az alföldi proletárokat, ha a proletárság eltkéllisége megtörne ebben az országban, — akkor Magyarország ki volna szögálltva elleneségeinknek és az ellenforradalom-

nak. Az ellenforradalom pedig mindig kegyetlen, véresomjas és barbár lesz. Ha kitartunk győzünk és ápp ezért Sopron város proletárjai ne lőjkék el magukat a jövőt, ne váljanak az emberi boldogság árulóivá.

A munkástanács tagjai egyhangulag megküvé tették a bevonulásra vonatkozó felhívást.

Szombathelyen minden proletár belép a Vörös Hadseregbe.

Szombathely, május 27. Vasvármegye munkástanácsnak öszbizalmi testülete ma délelőtt abból az alkalomból, hogy Pogány József elvtárs külügyi népbiztos, a II. hadtest parancsnoka Szombathelyre érkezett, ülést tartott. A gyűlésen Pogány elvtárs nagyhatású beszédet mondott, amelyben felszólította az öszbizalmi testületei, hogy Vasvármegye proletársága önként határozza el a budapesti proletársághoz való csatlakozását a Tanácsköztársaság idejéért. Az ülés kiöör letkesedéssel fogadta a határozati javaslatot, mely szerint minden szakaszvezető tag 18—45 évig belép a Vörös Hadseregbe. A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt ülés Pogány József elvtárs áttelésével ért véget.

Pogány József népbiztos elvtárs be fogja utazni a Dunántul összes városait és legközelebb Nagykanizsára érkezik.

A forrongó Európa.

Belgiumot mozgáttották.

Amsterdam, május 27. A németalföldi távirati irodának azt jelentik, hogy a bolga határt elzárták. Senki sem hagyhatja el Belgiumot.

Ez az intézkedés öszszefüggésben van azzal, hogy a német delegátusoknak adott határidő május 29-én lejár. Minden szabadságot visszavonlank és az általános mozgósítást elrendelték.

A németek nem bíznak már a szerződés módosításában.

Budapest, május 27. Versaillesból jelentik: A német delegátusoknak az arégebbi hitte, hogy az antant szóbeli tárgyalásokat folytat valók, szinté reménytelennek mondható.

A tárgyalások folyamán törtéző módosításokban már megük sem bíznak. Nincs kizárva, hogy Clemenceau a németeknek néhány jelentéketlen engedményt

tesz. Arra, hogy a békeszerződés alapvető rendelkezéseit megváltoztassák, semmi kilátás sincs.

Zavargások Brünben és Grácban

Brünn, május 27. A szociálista lapok a drágaság ellen máva tüntetést jelentettek. A szervezett munkásság jólben abba hagyta a munkát, hogy résztvegyen a tüntetésen. A tüntetők gyűlést tartottak, amelyhez sok kétes elem csatlakozott. Ezek fosztogatni kezdték az élelmiszertületeket és mindenütt betörték a kirakatokat. A zavargások csaknem két óra hosszat tartottak és a legvárosi utakon valamint a katonaságnak csak azután sikerült a fosztogatókat letartóztatni, akik éllen az eljárást megindult.

Budapest, május 27. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Gráci lapok jelentése szerint a nagyiparosok, iparosok és kereskedők szövetsége ülést hívott össze, amely a szociálisták

ellen támadtak. A gyűlésen Saló egyetemi tanár beszélt. A szocialisták, akik benyomultak a terembe szétkergették a gyűlést és az elnököt és a gyűlés több résztvevőjét megverték.

Huhik a cseh kormány.

Prága, május 27. A Tribuna a belpolitikai viszonyok tarthatatlanságáról ír és azt mondja, számítani lehet arra, hogy a kormány beadja a lemondását. Parlamenti körökben nagy várakozással néznek a következő napok eseményeire.

Vörös tüntetés Londonban.

London, május 27. A Reuter ügynökség jelenti: A munkánélküli fészterrel katonák és tengerészek a Hyde parkban rendezett tüntetés után a parlament elé akarok vonulni. A rendőrség a tüntetőkhöz újat állta, akiket erőszakkal dobáltak meg. A rendőrök közben fegyveresen támadásba mentek át. A harc során többen megsebesültek, egy ruhás rendőr is megsebesült. Három elfogás történt.

A románok elfogják a magyar azüveleveszeket.

Budapest, május 27. Jelentették a minapiban, hogy egy századunk Tiszarok mellett állt a Tiszán és megtámadta a románokat. Nemcsak, hogy megtámadták őket, hanem mint jelentik — meg is kergették a szétzillogó csapatokat és ezzel az alkalommal kezükbe került az ottani külterület egész levelezése. Ebből az okmánytárból értékes adatokat gyűjtöttek össze a bojár szoblatesszék uralmáról. Kélt az levelezésből, hogy a magyarországi szövetségeiket, a csendőrdeteket és a fehér gárdistákat elfogják és erős fedezettel román hadifogoly táborokba szállították.

Szapáry gróf és több előlelőse a levelek szerint a román parancsnoknál besúgó szerepre vállalkoztak. Bemutatók alapján Daroskircs-eu román őrnagy a munkásság vezetőit elfogatta, megmotozatta és néhányat megöltetett. Az őrnagy leggyászi szerint a falvakban minden tulacumot és élelmiszert elrokkváltak, mert a románok között felszerelés dolgában lehetetlen állapodni. uralkodnak A román hadsergében minden sem akad boven, mert egy napitancs szerint a román parancsnokoknak jelentenők kell az útközletekben kilőtt föltények számát. Ez a parancs a parancsnokokkal és a csapatokkal legnagyobb taksarokosságra figyelmezteti.

amiből az tünik ki, hogy a román bojár urak rabló bandái munició és élelmiszert nélkül hajították végre támadásaikat és ezidőszorint már akcióképtelnek.

Rendelet.

Felhívom az összes nagykanizsai szállodák tulajdonosait (szobapincéreit, illetve szobaszozonyait), hogy a náluk esőkhéért jelentkezőket csak azon esetben utasítsanak hivatalomhoz lakás, illetve szobautalvány kiutalása végett, ha tényleg van üres szobájuk (pótágyuk), ami kiadható.

A mai napon az összes szállószobát keresték azaz utasították hivatalomhoz, hogy itt kapni utalványt. Igaz ugyan, hogy kapni utalványt, de hába utalványozom a szobát, ha szoba nincs. Az utalványok kiállítását alkalmával megajódoztam szorgalomtól is, hogy a szállók szobáit kiadó személyeire egyáltalán nem kezelek proletáriai lelkiismeretességgel a szobák kiadását, mert előfordultak esetek, hogy az egyes szállodákból az jelentették, hogy nincs szoba és később jötték egyenél, akik ugyanazon szállodában mégis kaptak szobát.

Nem a szétlősséghelyzet, hanem a városi vörösség (rendőrkapitány) van hivatala arra, hogy elbírálni ki jogosult és ki nem az itt tartózkodásra és a szoba használatára. Újabb felhívom tehát az összes szállószobaművezetőket, hogy a rendelkezés legszigorúbban alkalmazzukdjának, mert ellenkező esetben őket a forradalmi törvényszék elé fogom állítani.

A városi vörösség parancsnok.

Vörös temetés.

Takács Sándor vörösség elvtárs temetése.

Nagykanizsa, május 27.

A proletáriátusnak halottja van. A nagybakonaki szomorú események a proletáriátus részéről is áldozatot követeltek. Takács Sándor, soproni vörösség a nagybakonai ellenforradalmi kísérlet során a proletárdiktatúra szolgálatában hősi halált halt. Példát mutatott, megmutatta, hogy a vörös katona lelkében magasra lobogó láng semmi veszélytől vissza nem rejtlen és a legdrágábbat, mindenét, az életét is hajlandó a dolgozók uralmáért, a munka országáért feláldozni. Takács Sándor elvtárs hőiesen küzdött az Eszméért. A nagykanizsai proletáriátus utolsó útját olyan impozánsá nemessé és komolyá tette, amilyen hatalmasan és diadálisan lobog az az Eszme, amelyért Takács Sándor vörösség elvtárs meghalt és amilyen nemes és komoly volt Takács Sándornak, a hős soproni vörösségnek egész élete.

A Szabadság-térre tegnap délután négy órakor kivonult Nagykanizsa egész vörösség helyorsége, Vantus Károly népbiztos elvtárs, a direktórium, a párt, a szakszervezetek vezetői és képviselői. A katonaság nyíltgyanú kettős sorfalat előtt állítottak fel Takács Sándor ravatalt. Nagy vörösség zászló fenyőkoszoru és a soproni vörösség koszorúja díszítették a proletárság halottjának koporsóját. Nyolc vörös katona áll felültözött szorongással a ravatál mellett. A hogy a soproni vörös elvtársak a fekete lepellet letakart koporsót megéjták, valami spontán, szívből jövő érzéssel tetétek a csapat vörösség zászlóinak szíveit és most már vörösség lakva nyugszik a vörös forradalmi halottja.

A vasuti dalárda élénkei a gyászalt, valami komor, ünnepi és szelvényező hangulat ül meg a lelkeket. A parancsnokok „Jobbra” vezényelnek, a marcona katonarcokba becsnek a szének, de valahogy egész másképpen, mint a máskori tometésenkől. Itt már a boldog jövő élet ígérete is lengett. Brónyni elvtárs lép a koporsó elé és a következőket mondja:

— Kedves gyásztól Testvéreim! Összegyűltünk, hogy megadjunk a végső tisztosságot Takács Sándor elvtársunknak. Takács Sándor vörösség elvtárs halottja a mi elvtársunk, halottja a proletáriátusunk. Amikor aidaul emberek mindent a csúf, hitvány sággal felbűszítették és félrevezették a falvak népeit, akkor Takács Sándor elvtársunk kiment, hogy visszaállítsa a felborított rendet. Az elvált tőmeg nem hallgatott a szép szóra, hanem kasszál-kapát ragadott és azt hitte, hogy ottent tud állani a ma ősszefti proletárság hatalmának, annak a hatalomának, amely hivatala van boldogságot teremteni ebben az országban. Mi, akik az emberiség haladásának vagyunk a híve, meghátva átunk meg egy emberélet elmulása fölött, de tudjuk, hogy minden áldozatot meg hozunk s ha kell opusztulunk valamennyien, de amit akarunk, annak meg kell valósulnia.

— Jézus Takács Sándor bucsút veszünk. Bucsuzunk: mint munkástól mint katonától, mint elvtársunktól. Legyen vizsgálataunk és könnyítsa meg fölötted a földet, hogy annak az eszmének a szolgálatában estél el, amely az emberiség boldogságát fojta megalapozni s amelyikért bármelyikünk bármikor hajlandó életét feláldozni.

— Ezután a vasuti dalárda „A sírnál című dalt énekelték el, majd megindult a proletárok gyászoló menete a temető felé. A gyászkozt megűtt halandak Vantus és Szabados elvtársak, valamint a nagykanizsai proletárság vezetői.

A temetésen a halott sírnál az iparos dalárda élénkei a Marcellistót és Takács Sándort a munkások nemzetközi harcindulóinak hangjai mellett lobogóztatták a sírhoz.

Bors László elvtárs, a soproni vörösség politikai megbízottja lépett a sírhoz és megható szavakkal bucsuzott a vörös örök soproni csapatának halottjától:

— Elvtársak! Testvérek! Kelet felől, ahol a nap lelkel, ahol az emberiség becsője ringott, ahonnan a nagy apostolok elindultak, onnét indult el az eszme, amelyért Takács Sándor hősi halált halt. Ez az eszme, mint azt a másikat ezer év előtt ismét a szagony emberek váltották valóra Kelet felől, Oroszországból jött, abból az országból, amely ellen a kapitalizmus küldte őket s amelyből elhozták a legnagyobb eszmét: a nemzetközi szocialista forradalom eszméjét. Ennek az eszmének a szolgálatában és védelmében esett el a mi drága Takács Sándorunk. Meg kellett halnia, mert a magyar falvak egy rőtögeinek, a kisbirtokosoknak, a falu kis burzsoáknak, akik mindig a hatálm szolgálatában állottak, amilyen kormány is képviselte azt, nem szent a mi eszménk, hogy lehetőségeket és boldogságot akarunk adni mindenkinek, a kisbirtokosoknak is. Fegyvert fogtak ellenünk, de mi, a vörös gárda, letörtük őket, mert mi készek vagyunk bármikor életünket adni az Eszméért. Ez a bucsú alkalom nekünk, hogy kinyilatkoztassuk, hogy mindig készek vagyunk meghalni a proletáriátusért!

— Takács Sándor! Bucsuzunk Tőled! Drága halottunk megengedi, hogy adda a kiáltással bucsuzunk Tőle, amely legkedvesebb volt neki s amely legkedvesebb nekünk: Hátországos eljón a szocialista világtörődalomra!

A három díjen öntudatos Eszmei elvtárs elszállt az égnék, a vasuti dalárda gyászalt énekelt, Takács Sándorra pedig ráborult a magyar proletárhaza forradalmi fellege.

Alsózalamegyében helyreállott a rend.

Vantus népbiztos elvtárs nyilatkozik az ellenforradalmi kísérletről

Nagykanizsa, május 27.

Vantus Károly népbiztos elvtárs, a Mura-front parancsnoka munkatársunk előtt a következő kijelentést tette:

— Alsózalamegyében a letört burzsoázia agitációjára ellenforradalmi tünetek mutatkoztak az utóbbi napokban, amelyeket azonban hirtelen elfojtott a nagykanizsai proletárikatonaság fellépése. Az elbolondított kisbirtokosság fegyveres felkelést kezdett Nagybakonakon, elcsapták a munkásstandeset és direktóriumot, és kasszár-kapát, húskára kapva próbáltak ellenállni a Nagykanizsáról hirtelen megűtt proletár fegyveres erőnek.

— A teru nem sikerült, a proletárikatonák hamar elverték kodyúkat az ellenforradalomtól, sőt azokat is észretörték, akik a környékbeli falukból segítségükre akartak menni a bakonkiaknak. Az ellenforradalmi roknak több halottjuk van, a vörös katonák közül is életével fizelt Takács Sándor soproni vörösség elvtársunk, aki ma temetünk le katonai pompával a nagykanizsai piaconál. Az ellenforradalmi puccs főcsonkai mintegy 30-an is vannak tartóztatva, akik forradalmi törvényszék elé kerülnek. A főcsonkok tartóztatása óta Alsózalamegyében semmi nyomra az ellenforradalomra.

Visszahívták Csehországból az olasz tisztokat.

Bécs, május 27. A Telegraf római híradása szerint hivatalosan közölték, hogy az Auszria-Magyarország és Csehország után a cseh hadseregbe beosztott olasz tisztok elhagyják a cseh hadsereget. — Ez alighanem arra vezetendő vissza, hogy olasz politikai körökben neszeztetés mutatkozik a csehek tróni, akiknek szentelték vetik, hogy tulságosan a dalszavok mellett foglalnak állást.

A városi tanács inféző bizottsága ma este 6 órakor a városház tanácstermében lélelt tart.

HIREK.

NAP T A R. A nap két 4 óra 11 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. A hold két éjjel 3 óra 56 perckor, nyugszik este 7 óra 52 perckor.

Hivatalos irattjelentés. A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti május 27-iki keltei: Az északi harcvonalon egyes részén élén: felderítő tevékenység. Többi harcvonalon a helyzet változatlan.

Kinevezések. A hadügyi népbizottság Zsitkócsis Sándor elvtárs, volt ezredesi, danárparancsnokká nevezte ki. Zsitkócsis elvtárs a parancsnokság átvétele céljából Budapestre utazott. A 47. vörös ezred parancsnokságát Csabovits Kornél elvtárs, volt 20-as őrnagy vette át.

Szigoru rend a kanizsal utcákon. A déli demarkációs vonal nagykanizsai főparancsnokságának rendelkezései Nagykanizsán új szigorú közrendészeti intézkedéseket foglaltak elő. Ezek lényege abban foglalható össze, hogy este 11 óra után a direktorium engedélye nélkül senki nem tartózkodhat az utcán és egész napon át tilos minden csoportosulás. Mindezen rendszabályoknak és általában a tanácsköztársasági rendnek Nagykanizsán való pontos betartására budapesti karhatalmi csapat őrködik, mely éjjel nappal állandó szolgálatot teljesít a kanizsai utcákon. A rendszabályok ellen vétőket forradalmi törvényszék elé állítja.

Pénzügyi kirendeltség Nagykanizsán. Feloldták hogy nemegyes katonai tisztok folytán rövidesen megtörténik a vármegyei inféző szervek és adminisztrációs hivatalok kirendeltsége is. Először a zalai megyei pénzügyigazgatóság hivatalát vezetik kezébe. Míg Czén elvtárs pénzügyi tanácsos tegnap Nagykanizsán jár, hogy a pénzügyigazgatóság pénzügyi kirendeltsége átköltözésének részleteit az illetékes ténylegkikkel megtárgyalja. A nagykanizsai kirendeltség vezetője: Nagy Ferenc elvtárs pénzügyi főtanácsos lesz. Ugyancsak Nagykanizsára jön a pénzügyigazgatóság mellé beosztott számvevőség részéről négy számvevő s a megfelelő segédszemélyzet.

Üdvözlét a frontról. Ma a következő levelezőlapokat kaptuk: Üdvözlétüket küldik a frontról a kanizsai szép leányoknak az V/20. zászlóalj vörös katonái: Szántó Lajos, Hetesi János, Mészáros János, Tárnai Márton, Gerőcs István, Genethelm Lajos, Fuksz Lajos, Wohlrath József, Schall Mátyas, Perka László, Jutroša György, Horváth Gyula, Megyessy Istvárek, Balif György. Üdvözlétüket küldik és jól érzik magukat: Gerőcs István szakaszparancsnok, Schall Mátyas, Fehér Sándor, Gerethelm Lajos, Kovács György, Kovács József és Jutroša György.

Nem szabad molesztálni a gyógyszerész-munkásokat. Több előfordult eset alapján és a további céltalan zaklatások elkerülése céljából a vöröserőrség országos főparancsnoksága intézkedéseket léptetett életbe, amelyek a gyógyszerészek zavartalan munkáját vannak hivatva biztosítani. A vöröserőrség főparancsnokság értesítette a nagykanizsai gyógyszerész-munkások szakszervezetét annak elrendeléséről, hogy gyógyszerész-munkákat előállítani vagy letartóztatni csakis az üzemvezető felügyelőségével, illetve, ha üzemvezetőről van szó, csakis az ellenőrző munkástanács jóváhagyásával szabad.

A kanizsai tanügyi megbízottak kinevezése. Zalamegyei területi kinevezésén folytán szükségessé vált a megyei tanügyi felügyelőség megszervezése is. Ezért a közoktatási ügyi népbizottság, miként azt táviratilag közölte a nagykanizsai Direktóriummal, Nagykanizsa székhellyel az idetartozó 7 járásból

tanügyi kerületet szervezett, melybe megbízottakul Földes Miklós nagykanizsai polgári iskolai és dr. Szabó Lajos nagykanizsai származású középiskolai tanító elvtársakat nevezte ki. A Zalamegye északi részére kiterjedő zalamegyei tanügyi kerületbe megbízottakul Majtényi János középiskolai és András János elemi iskolai tanító elvtársakat nevezte ki a népbizottság.

Eljegyzés Hermann Arnold (Buda-pest) eljegyzte Buchwald Nellykét nagykanizsáról. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A vidéki intézetek ellenőrzés alatt. A legutóbbi napokban ismét nagyszámú vidéki pénzügyi kerület került a Tanácsköztársaság ellenőrzése alá. A pénzügyi Népbizottság a pénzügyi direktórium útján újabban az: Abonyi, alsólendvai, budafoki, csongrádi, kaposvári, kismartoni, macsali, pomázi, szabadszállás, szentendrei és váci olyan intézetekre terjesztette ki ellenőrzés hatáskörét, amelyek eddig valamilyen oknál fogva ellenőrzés alatt nem voltak. Az ellenőrzés alatt működő vidéki pénzügyintézetek száma most már meghaladja a 750-et.

Papírszövet kötelező használata. A szociális termelés népbizottságának 64. Sz. N. számú rendelete értelmében a következő cikkek előállításához további intézkedésig kizáróan papírszövetet használhatók fel. Mindennemű zsákok, táskák, bőröndök, zászlok, csomagoló és viasszoszvaszon, kabátbélés, gallér és közbélés szövet, Reményvásvon, sportsapkák, díszletek, kárpitozás, fejkendő, köntények, függönyök, tapéták, bulor-bavonás, lámpa és ker. ernyők, szőnyegek, nyugvóágyak, lepedők, matracok, mibőr, könyvtérszöveti kellekék, babaruhák, asztalkendők, szigetelőanyag, fogyceruha és temetkezési kellekék. Minden cikk, illetve az ezekhez szolgáló anyagok korlátlanul beszerezhetők a Rüházati Hivatalt elosztó raktárában (V. Arany János-utca 13.).

Határozás. Farkas Istváné, szül. Horváth Jenny símegei volt főszolgabíró felesége tegnap, május 18-án reggel 5 órakor, hosszú szünet után elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz.

A nyugalmazott községi és körorvosok, orvosdövények és árva háborús segélye. A munkügyi és népjóléti bizottság intézkedett azért, hogy a nyugalomba helyezett községi és körorvosok, valamint községi és körorvosok özvegyei és szülőitlen árvai, ha a községi és körorvos nyugdíjintézet terhére állandó ellátást élveznek, az 1910. évre is részesüljenek háborús segélyben. A községi és körorvosok nyugdíjalapja terhére nyugalmazott orvosok 800 korona, a többi nyugalmazott orvosok 1000 korona, az 1912. január 1-0 előtt elhalt orvosok özvegyei 1000 korona, a később elhalt özvegyei 800 korona, az árva egyenkint 480 korona, az éleljárókat élvező árvaik pedig 240 korona segélyben részesülnek.

Felhívás az összes anyaghivatalokhoz, (volt központokhoz). Az összes anyaghivatalok (volt központok és háborús gazdasági szervek) tartoznak az alantíkat a szociális termelés népbizottságának központi anyaghivatalához (II. Lánchíd-utca 3. III. 5.) aurgósen bejelenteni: 1. Feljegyelmüket, osztályukat, vezetőik névsorát, telefonszámukat és helyiségük pontos megjelölését. 2. Mindazoknak az anyagoknak szabatos jegyzékét, amelyekkel azidőszert foglalkoznak. Az egyes anyaghivatalok ügyvezetői személyükben tételenk felölőssé az a felhívásban foglaltak pontos megtartását illetően. Felhívatalnk továbbá az anyaghivatalok, hogy a május 31-iki állapot szerinti létszámjelentéseiket június 1-ig a központi anyaghivatalhoz feltétel nélkül szolgáltatásuk be és hogy jelentéseiket felhatalanként a legnagyobb pontossággal küldjék be. A Szociális Termelés Népbizottságának központi anyaghivatala.

Valamennyi termelési biztoshoz! Közöljük valamennyi termelési biztossal, hogy június elsejétől kezdve a szakosztályok csnkis az általunk kiadandó utalványlapon utalnak ki pénzt. A termelési biztosok, vagy ahol termelési biztos nincs — a munkástanács elnöke az utalványkönyvek átvétele céljából május 23-ától kezdve a saját szak-

osztályuknál sürgősen jelentkezzenek. — A szakosztályok az utalványkönyveket a termelési biztosok a munkástanács két tagja által aláírt elismervény ellenében bocsájítják rendelkezésükre. A Szociális Termelés Népbizottsága.

A bankmunkások júniusi illetményének folyósítása. Június elsőjén a pénzügyintézetek alkalmazottainak illetményeit egyelőre ugyanolyan alapon folyósítják, amint az május elsőjén történt.

A járási forradalmi törvényszékek lételetel. Keszthelyről jelentik: A Forradalmi Törvényszék Caizmadia Imre rezi lakost szándékos emberölés büntetőnké kísérlete, orrvadászat és fegyver be nem szolgáltatása miatt fesszabótlástól tizenkét évi, Csizmadia Lajos rezi lakost orrvadászat miatt három évi fegyházra, Patrőci Gergely és Szij Márton József felszázdi lakosokat szeszizilalom áthágásának büntető miatt hat-hat hónapi, Szánti Pinter József felszázdi lakost ugyan-csak szeszizilalom áthágásának büntető miatt egy évi fegyházra, Baráth János zalavári, Kiss Lajos sármelléki, Szabó Pál sármelléki, Páti Pál, Herczeg József, Horváth Gábor zalavári lakosokat orvhalászat által elkövetett bűncselekmény miatt egy-egy hónapi fegyházra ítélte. — Zalazentgrótri írjak: A zalazentgróti forradalmi törvényszék Kovács András és Mihályi János zalazentgróti lakosokat falopásban bűnösnek találta, ezért Kovácsot 2000 kor. pénzbírságra, behajthatatlanság esetén 3 hónapi fogságra, Mihályit pedig 500 kor. pénzbírságra, behajthatatlanság esetén egy havi fegyházra ítélte. Horváth Anna zalancméttalitel lakost, mint konok parlekedőt 400 kor. pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén egy havi fegyházra ítélte.

Utánvéttel lehet szállítani a mezőgazdasági gépeket. A Földművelésügyi Népbizottság megállapodott a Pénzügyi Népbizottsággal és a Máv. igazgatósággal, hogy a mezőgazdasági gépjárműk és a műszaki cégek a vidéki mezőgazdák a termelői szövetkezetek, a szocializált gazdaságok és a cséplőgépj. tulajdonosok részére mezőgazdasági gépeket, géppalotlorészeket és műszaki anyagokat utánvéttel adhatnak fel. A feladó gyors vagy kereskedő köteles a feladóóvölen a termelőbiztos, vagy a gyári munkástanács, vagy ezek hiányában a bizalmi utján igazoltatni, hogy a feladott cikkek mezőgazdasági célokra szolgálnak.

Elvesztett. Tegnap délután 3—4 óra között egy fekete, bőrszényű 700 korona tartalommal a róm. kath. temetőben elvesztett. Kérem a megtalálót, hogy könyöröljön meg rajtam és juttassa el az alanti címre, mert gazdámnak nem tudok elszámolni és a legnagyobb csapásnak nézek elébe. Özy. Zim-mermann Józsefnek F3-1133 szám.

Színház.

A megváltás felé. Garami Ernőnek ez a drámája iránydráma s ez a körülmény mindent meghatároz, a hibát és trényt egyaránt. Technikai és művészi megalkotása és logaritáltozása sok kívánnivalót enged — de mint propaganda szimulá tényleg tesz szolgálatokat. — A színházulat a vártnál jóval tökéletesebben és nagy ügyességgel hozta színre a drámát. Kallós József az öreg cipész személyesítője művészién játszotta meg a lelki történések életrekelését. Mindent kihozott a szerepből, amit lehetett. A közönség viharos tapsokkal ünnepelte. Kallós mellett Bókai Viktor játszott a lezjobban. Edzős Irén kisebb szerepében nagyobb feladatok megoldásának tudását igért. Verő Ilona, Kállay Olga és Csolinakossy méltóan illeszkedtek az együttesbe.

Hét-másor. Szerda és csütörtök délután Garami Ernő: A megváltás felé. Csütörtök este: Rátkay — Elkel. Pálfi Klári. Pénteken és szombaton: Gülüba. Vasárnap: A bor.

Párügyek.

A kereskedelmi alkalmazottak f. hó 28-án délután 5 órakor választmányi gyűlést tartanak. Vezetőség.

A selyemhernyó-tenyésztés módja.

II.

Ezért az összegért pedig igazán érdemes vesződni egy keveset. Ugyiszintan hasznos foglalkozása lehet az iskolás gyermekeknek is, kiket a kedvező siker további működésre fog ösztönözni. Kérjük a tanító elvtársakat és elvtársnőket, hogy círe a körülményre tanítványaik figyelmét felhívni, őket a tenyésztésre buzdítani és annak mikéntjére kioktatni sziveskedjenek. — Ezen cselekedetükkel is lényegesen hozzájárulnak a szocialista állam felépítéséhez.

Ezen kis kitérés után térjünk vissza a selyemhernyó tenyésztésre magára.

A selyemhernyótenyésztés első és elengedhetetlen feltétele, mint már jeleztük is, az, hogy mindenkor elegendő friss eperfa vagy másképen: szederfalevél álljon rendelkezésre a tenyésztőnek, mert a selyemhernyó kizárólagos tápláléka a fehér eperfa (Morus alba L) levele. A leveleket addig, míg a hernyók kicsinyek, vékony, hosszú szelletekre vágva etessük, csak a negyedik vedlés után adjuk egészben. Míg a hernyók aprók, addig sürűbben helyezhetők el és gyakrabban etessük őket, minden 4—5 órában. Vigyázni kell arra, hogy egyszerre csak annyi levelet adjunk, amennyit meg tudnak enni. Fonyadt levelet, ugyiszintén nedveset ne etessünk, hanem csak teljesen friss és száraz, porlót tiszta levelet. Vedlés alatt a hernyókat etetni vagy átrakni tilos. Etetéskor a rácsokra tiszta tenyészőpapírt és erre levelet tegyünk. — A hernyókat lehetőleg ne fogjuk kézbe, hanem takarjuk le a lyukasztott papírral, melyre kevés lombot tetünk. Erre ráháznak és a levéllel együtt áttehetők a tenyésztő papírra. A már egyszer használt tenyésztő és átlugyagot papírt többször nem szabad használni, hanem a hernyók ürülékével együtt eldobjuk, illetve leghelyesebb, ha elégetjük.

A szoba hőmérséklete állandóan egyenletes legyen, még pedig az első héten 18-20° R, később állandóan 14—16° R.

Az ötödik vedlés után kezd a hernyó készülni a begubózáshoz. Ezt arról ismerjük meg, hogy fejét feltartva nyugtalanul mászkál ide-oda, jelezve, hogy valamit keres. Keres is már ekkor buváhelyet, ahol bábbá, majd gubóvá alakulhat át. Ekkor fonósátráról kell gondoskodnunk, melyeket a rácsokon helyezünk el. A fonósátornál arra kell iparkodnunk, hogy az ne legyen tulságosan sűrű. Legjobb erre a célra a száraz repceszalma, de készíthetünk fonósátrat szalmából is olyanformán, hogy rozszalmát összefogunk egy csomóba, felső végét összekötözzük, az alsót szétterítjük úgy, hogy minél szélesebb alappal bíró kúpalakja legyen. Száraz faágat is adhatunk nekik de a friss lombot ártalmára van a hernyóknak.

A másik ismertető jel az, hogy kezdi a selyemszálakat érezteni. Ekkor már csak ritkán etetünk, ha pedig kezdenek bábbá alakulni, akkor az etetés végleg abbahagyjuk. Ilyenkor a teljesen kinőtt kb. 10—12 cm. hosszú hernyó teste megrövidül, majd utóbb felveszi a teljes báb alakot, miközben teljesen beköti magát.

(Folyt. köv.)

Közellátási közlemények:

A június havi adójárandóság a illetékosztó üzletekben a közhőség rendelkezésére áll és a vegyes Áruk 0 es számjegyre, jelenkint 25 dekagrammos adagokban, kilomamonkint 1 korona árban lesz kiszolgáltatva. A „Közalkalmazottak beszerzési csoportja”-nak és az „Általános fogyasztási szövetkezet”-nek tagjai járandóságukat a csoportnál, illetve a szövetkezetnél vehetik át.

Városi közellátási üzemek tagykanizsa.

A nagykanizsai járásbírószá mint telekkönyvi halószámlát.

1706/ik. 1919. Évk. 1919. évi április hó 20-én.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A telekkönyvi hatóság Böhm János és Remete Géza telekkönyvi tulajdonos nagykanizsai lakosok önkéntes árverési ügyében Remete Gézán sz. Mátót Józsa áll. tanítónő nagykanizsai lakos utóajánlata következtében az 1908. XII. t. c. 27. §-a értelmében újabb bírói önkéntes árverést rendel el a nagykanizsai járásbírószá területén lévő Kecseny közsögben fekvő, s a kecsenyi 772 sz. földben 1-3 soroz. 427/a, 427/b, 427/c, hrsz. felvett Boszorkányosi pince nélküli szőlőre oly módon, hogy a 4131/ik 1902. sz. végzéssel bekebelezett s az 1888. évi V. t. alapján felvett 8250 korona szőlőfelújítási (grár) kölcsönből még fent álló 1530 koronát 12 fillér az ingatlanokon tétérképen továbbra is fenn marad.

Az ingatlanok együttes (vagyis mindhárom birtokrészeire vonatkozó) telekárterve ára 42400 korona azaz negyvenkettőezer-négyszáz korona. — A telekkönyvi hatóság a bírói árverésnek Kecseny község házánál megtartására 1919. évi június hó 16. napjának d. e. 10 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket a következőképpen állapítja meg: 1. Árverési ígéretet csak az tehet, aki hatósági igazolvánnyal igazolja, hogy már cselekedt is földmiveléssel vagy gazdálkodással foglalkozott.

Nagykanizsa, 1919. Április hó 30. napján.
Dr. Sartory s. k. járásbíró.

1563 Kz. 910.

Árverési hirdetmény.

A forradalmi törvénytörvények mebiztosának rendelete folytán a városi vörörsbőségnek 1919. évi május hó 30-ik napján délután 4 órakor 8 darab 16 fog nyilvános árverésen eladandó.

A városi vörörsbőség.

Értesítés.

Értesítem t. üzletfeleimet, hogy építési vállalatom újból megkezdtem s mindenféle átalakításokat, javításokat és új épületek készítését a legfontosabban eszközölöm.

Kérem a közhőség szives pártfogását.
Somogyi Ferencz, lakóveszmester
Petőfi-ut 78. szám.

Értesítés.

Tudatom a n. é. közhőséggel, hogy mindennemű átalakítás javítást és új épületek építését is elvállalok.

Kérve a n. é. közhőség szives pártfogását, vagyok teljes tisztelettel

Marosi Mór, építési vállalkozó
Vörösmarty-u. 50. szám.

Szabóságod azonnal felvételük díjazás mellett. Ugyanott kerestek egy jó állapotban levő varrógép megvételre. Bővebbet Vörösmarty-u. 18. szám alatt. 1387

VILÁG nagyszínház Szarvas szálloda. Telefon 74. Az. Hétfőn, kedden, szerdán. Május 26., 27. és 28-án.

A vörös boszorkány

(III. rész.)

A borzalmak őrszakaja.

Xaver de Montepin világhírű bűnügyi regénye filmen 4 folytatásban.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

URANIA mozgóképpalota Kossuth-u. 4. Telefon 209

Kedden, szerdán Május 27. és 28.

Leontine Khüneberg

a világhírű Alm- és pantomim művésznő fellépésével

A rongyszerű grófnő

Regényes kalandor-dráma 4 felvonásban.

Pénztárynyitása délután 3 órakor.
Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor.

Öngyújtó

tűzkövel, benzintartállyal, egyszerű töltés 14 napig elég! - Kapható kizárólag:

Forgács R.

dohánytűsdőjében Magyar-utca 43.

Zalai-Népakarat

A KORA REGGELI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEK KELL.

Egyes szám ára 30 fillér.

Kapható a dohányárudákban és a utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban!

ZALAI NÉPAKARAT

Alapítványi és kiadóhivatal:
Nagykanizsa, Sugár-ut 4. szám
Egyesületi és irodalmi kiadó:
Nagykanizsa, Kossuth-ut 1. szám

A SZOCIALISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 90.— korona
Fél évre . . . . . 45.— korona
Havonta . . . . . 12.— korona
Évi tizenhárom . . . . . 7.— korona

Az osztrák műharag.

Amióta a proletariátus élve Magyarországon a hatalmat, az osztrák kapitalisták meg nem szűntek állíttatni gazdasági vezérelési tevékenységük érdekében a kormánytól követelni, bár a forradalmi kormányzatok és a forradalmi kezdve nyomatékos ígéretei tett a külföldi vagyon védelmére. Az osztrák kapitalizmus jelszavát ordítgató az ifjú tanácsközigazgatás gazdasági berendezésének intézkedései ellen és garanciákat kívánt a külügyi miniszternek biztositására. A német-osztrák kormány ennek a kampányának a kezdése alatti néhány elhalasztással gazdagsági kérdések rendezésére, mint amilyen a kölcsönös vagyonvédelem kérdése is, egyezmény tárgyalásokat kezdett a magyar tanácsközigazgatással. Az előzetes egyezmény a bécsiek részéről Bauer Ottó külügyi államtitkár írta alá, az ismert szociálpatrióta, aki „szocialdemokrata” léte helyénvalónak vélte, hogy együtt dolgozzék a Weiser-Habsburgi tanácsközigazgatással. Az ő marxista lelkiszerelése — dacára orosz hadifogoly korában szerzett forradalmi tapasztalatának — megengedte azt, hogy az osztrákok legnyilvánosabb megtagadással részi vegyen egy burzsoa szocialdemokrata koalíciós miniszterkormányban, más szóval, hogy a kapitalista diktatúrát szolgálja.

Az osztrák tőkésnek most, hogy az egyezmény nyilvánosságra került, a maguk megfizetési kötelességében a legélesebben támadják ezt a Bauer Ottó és az ananistól követelnek védelmet, azzal a lehetőséggel szemben, hogy az osztrákok magyarországi vagyonvédelme érdekében elvi koncessziók tételesek a szocializmus eszméjének. Egyfelől tehát átiránkozva és felháborodva követelik saját vagyonuknak megvédését a kommunizmus magyarországi berendezésével szemben, másfelől megazereznék akadályozni, hogy a magyarországi tanácsközigazgatás rátegye kezét a magyar vlt kapitalistáknak Ausztriában levő tőkére s ezzel a magyar társadalmi tulajdoni odaát Ausztriában megvédje.

Ime: így tükröződik a kapitalista rend termelési anarchiája a kapitalista elvekben és lelkiszerelében. Csupa zlrzavar és homály, elvitelenség és saját dogmáinak is megtagadása a pillanainyi gazdasági előny kedvéért. Belekergették ugyszólván a hozzájuk közelálló Bauer Ottót, hogy az osztrák kapitalizmus védelmében tárgyalásokat kezdjen. Sürgették a meggyezést, bár jól érezték, hogy önmagukon vágnak sebet, amikor az európai proletárrövidalom előesztélén ilyen mélyrevágó elvi engedményeket tesznek a kommunista gazdasági ideáknak kedves és jó-volt az anyagi érdekeket meg-

ménient, de ezt nem lehet „elvi illikozás”, vagy a kilátású gondolata nélkül tenni. Egyik kezükkel zsebeinek, a másikkal illikoznak. Előbb ráparancsolnak az ő alkalmazottjukra, a Bauer „elvtársra”, hogy intézze el az ő követeléseiket Magyarországgal, amikor pedig ez már megértéennek látszik, akkor alaposan kisládlák azért, amit talán éppen az ő rendeletükre, de talán felébredő szocialista lelkiszeretének parancsa alapján cselekedtet.

Bennünket a bécsi fináncdöke lapjainak a farizeus meggyőződésesség mellhanglón átkozódó műharagja azonban meg nem téveszthet. Szaválásuk csak hasbeszéd, üres háms alibikeresés. A kapitalizmus képtelen a lemondásra, áldozatra: minden cselekedetének rugója a profitvágy s ha érdeke e pillanabban azt kívánja, hogy velünk bizonyos gazdasági kérdésekben megegyezzzék,

akkor fogcsikorgatva-bár, de meg fog egyezni.

A mi számunkra nem is a bécsi álvihar a fontos, de fontos az, hogy a kommunista gazdasági rend, habár csak részleges intézkedésekben is, de azért mégis érvényesüljön tud egy a szocializmus ellen annyira védekező tőkés társadalomban is, mint amilyen az osztrák-német. Rést vágtunk a kapitalizmus német-osztrák bástyáján, az új világrend gazdasági létközvetit nyert meg a régi világrenddel szemben. Illába tagadják, a kapitalizmus ájult és tehetetlen ezzel a résttel szemben. Védekezni szeretne, de nem tud. Mindkét kezét lefoglalja a mohó kapzsizság, a profitvágy, a tőkés termelési rendnek e talán egyetlen ösztöne. Ösztön, ami számára pótolja a világnezetet és amit az ő számára semmivel sem lehet pótolni.

Angliában megalakultak az első szovjetek.

Budapest, május 28. A Manchester Guardian május 14-i száma megállapítja, hogy a bolsevista mozgalom Angliában is megkezdődött. Londonban a külvárosokban és London vidékén bolsevista egyesületek kezdenek alakulni. A legerősebb kommunista mozgalom Dél-Walesben van, ahol a munkások és katonák között hatásos agitációt fejtenek ki. Dél-Walesben nyitott megalakultak több városban és helységben a szovjetek. A bolsevista vezeték Dél-Walesben tartózkodnak és hatásonosan szállnak síkra a munkások között a bolsevista eszmékért.

A versaillesi békekonferencia végvonaglósa

A francia kormány tárgyal a német kommunistákkal

Basel, május 23. Abban az esetben, ha a mai nemzeti kormány a szövetségesek által diktált békeszerződést nem írta alá, akkor az antant fenntartása nélkül bármely más kormányt, mely a békeszerződést aláírja, egyedüli törvényes kormánynak ismeri el.

A Temps jelentése szerint a francia kormány közli, hogy „szocialista” megbízottal küldött Berlinbe, hogy tárgyaljon a független szocialistákkal annak a kormánynak a megalkotásáról, amely a békeszerződést alá fogja írni. Abban az esetben, ha ez a tervezett kormány megalakul: a francia kormány könnyítéseket fog tenni Németországnak.

Állítólag a kommunistákkal le tárgyalnak a francia szocialisták, a kommunisták vagy belépnek a kormányba, vagy pedig semlegesnek maradnak.

A francia szocialista kiküldöttek csütörtökön térnek vissza Párisba.

Páris, május 28. Hetven német pénzügyi szakértő tegnap elutazott Versaillesból Berlinbe, hogy a delegáció költségeit csökkentse. A német béke delegátusok nagy munkájukat már befejezték, a 120 ívből álló ajánlást készen áll.

Hogyan készül a „világbéke” Versaillesben?

Budapest, május 28. A Newyork Sun jelenti Párisból: A békeértekezlet, amely csiga lassúsággal szokta munkáját végezni, tegnap maga is megszokhatta a hékzetet és délután

háromnegyed 5-kor a franciák hivatalosan közölték, hogy

az osztrák békeszerződést pénteken délután fogják átadni

az osztrák béke megbízottaknak. A tárgyalásokat ekkor nagy sietséggel rogtan megkezdették. Ól óra előtt a négyes tanács kijelentette, hogy az olaszok utját állották a békeszerződés elkészítésének, mivel

ajugoszlávok az osztrákok kárátulcsok területet kapnának a régi Ausztriából.

Pontban öt órakor az angolok és amerikaiak azt a jelentést tették közzé, hogy a szerződésből két fontos fejezet hiányozni fog. Ót óra után néhány perccel az a hír pattant ki, hogy ha a jugoszlávoknak előnyös engedményeket adnak, akkor Olaszország az első kívánságához ragaszkodik az Dalmáciát, valamint Fiumét újból követeli. Egy negyed 6-kor az angolok visszavonított az a jelentést, mely szerint a békeszerződés két fejezete hiányozni fog és közölték azt a kívánságukat, hogy a szerződést teljes egészében adják át a béke megbízottaknak. Az újságírók kénytelenek voltak sürgönyöket folytonosan módosítani és az elküldött táviratokat megcáfolni.

A cseh kormány a fosztogatások miatt bukik meg.

Prága, május 28. A csehországi tüntetések és fosztogatások nem akarnak sehogy sem megszűnni. A kormány nincs már abban a helyzetben, hogy a követeléseknek eleget tehessen és a koalíciós kormányban olyan nagyok az ellentétek a szocialistákkal, hogy képtelenek keresztül vinni a megfelelő rendszabályokat. Arról beszélnek, hogy Kramarz ki fog lépni a koalícióból, mert a szocialista

miniszterek nem vállalnak felelősséget a történelemért. Kiváltképpen dr. Krámer, dr. Rasin pénzügyminiszter és dr. Strauski kereskedelmi miniszter.

Prága, május 28. A tüntetőkhez sokan csatlakoztak a vidéken is. Egyes városokban és falvakban nagy fosztogatások voltak. Ingebrichban a munkások egy kereskedő gyűlés alkalmával benyomultak a gyűlés helyiségébe, ahol véres verekedés támadt. A tegnap délután és rendőrök végre nagy nehezen helyreállították a rendet. Sok sebülés történt.

A külföldi tartozások bejelentése

Budapest, május 28. A forradalmi kormányzatának XC. számú rendelete a külfölddel szemben fennálló tartozások és követelések bejelentésének határidejéről május 31-ét állapította meg. A pénzügyi népbiztosság a bejelentendő anyagok nagy terjedelmére való tekintettel a bejelentés határidejét június 15-ig meghosszabbította. Aki a bejelentés közzétételéig a fenti határidő lejártáig elgeget nem teszi azt a már nyilvánosságra hozott büntetéssel fogják sújtani.

Parancs

a volt tisztek bevonulásáról.

Az összes 1874—1901 születési évfolyambeli hivatásos, nyugállományú, szolgálaton kívüli, tartalékos és népfelkelő tisztek alhadnagytól felfelé a volt ezredes rangfokozatig bezárólag tekintet nélkül arra, hogy mely fegyvernemhez tartoznak, továbbá tekintet nélkül arra, hogy állami, vagy polgári alkalmazásban álljanak, nyilvántartás végett folyó évi június hó 2-től számított 3 napon belül az alábbi dandárparancsnokságnál személyesen jelentkezni tartoznak.

Hivatásos és nyugállományú volt tisztek a 60. életévig tartoznak jelentkezni. Ezen rendelet értelmében jelentkezni kell azon szociálistá tiszteknél is, akik a szakszervezetükönél már lajstromozva lettek, de ezideig tényleges katonai szolgálatra nem lettek behívva, illetőleg a vörös hadseregben tényleges szolgálatot nem teljesítettek, tehát a vörös katonai kitalozóját nem írták alá. Azok a volt tisztek, akik a hadügyi népbiztosság által a katonai szolgálat alól felmentettek jelentkezni szintén kötelesek.

Az összes volt tisztek lakóhely szerint a következő dandárparancsnokságoknál tartoznak jelentkezni: Somogy és Baranyavár, megye a 41. dandárpóttostól Kaposváron, Moson, Győr, Komárom és Esztergomnak a dunántúli részén lakói a 10. dandárpóttostól Győrött, Sopron és Vas megyében lakók a 18. dandárpóttost parancsnokságánál Sopronban, a Zala és Vas megyékben lakók a 20. dandárpóttost parancsnokságánál Nagykanizsán.

Az ország megszállott területeiről származó volt tisztek jelenlegi tartózkodási (lakó) helyükhöz, azaz legközelebbi dandárpóttostól tartoznak jelentkezni.

Azoknak a volt tiszteknél, akiknek a (tartózkodási) lakóhelye nem esik össze az illetékes dandárpóttost parancsnokságának állomáshelyével, a vasuton, vagy gőzhajón történő költségeit oda és vissza nyugta ellenében jelentkezésük alkalmával a dandárpóttost parancsnoksága megtéríti.

A jelentkezők jelentkezésük alkalmával még nem vonulnak be tényleges katonai szolgálatra, hanem csak az illető danda póttest nyilvántartásába vétetnek fel. Ezért jelentkezésük után igazolvánnyal lesznek ellátva és a tartózkodási helyükre és foglalkozásukba visszatérhetnek. Tényleges katonai szolgálatra való behívásukat a jelentkezés alkalmával bementől lakóhelyükön fogják megkapni. A tartózkodási helyek változását ennél fogva az illetékes dandárpóttost parancsnokságának esetenként be kell jelenteni.

A jelentkezők alkalmával minden volt tiszti katonai igazgató és azonosági okmányait bemutatni kötelesek.

Jelentkezésre kötelezve nincsenek azok, akik már a vörös hadseregben bárhol tényleg szolgálatot teljesítettek. Továbbá azok a tisztek, akik a volt tisztek alkalmával rokkantnak minősítették és népfelkelői szolgálatra alkalmatlannak osztályozottak.

Állami és közüzemoknál feltétlenül nélkülözhetetlen volt tiszteknél felmentése iránt az illető hivatal, vagy üzem vezetője szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegye meg.

Aki nem jelentkezik, vagy jelentkezése alkalmával valótlan adatokat szolgáltat be, katonai forradalmi törvényszék elé állíttatik.

Hadügyi népbiztosság.

Parancs.

A vörös hadsereg harctéri alakulatának szaporítása és a Dunántúlon elhelyezett pótzászlóaljainak szervezése alatt álló alakulások létszámának kiegészítése és új csapatok szervezése céljából elrendelem a Dunántúl meg nem szállított területén lakó, még a vörös hadsereg kötelékében nem levő szervezett munkásság lajstromozását és katonai egységekbe való szervezését.

A vidéki szakszervezetek a szakszervezethez tartozó elvtársakat lajstromozzák. Ezen rendelkezés folytán a szervezett munkások azon részét, amely még nem tagja a vörös hadseregnek, annak nyilvánvartartásába lép, de kéznek kell lennie, hogy minden pillanatban tényleges katonai szolgálatra behívják. Külön méltánylást érdemlő esetekben a bevonnás alól a hadügyi népbiztosság felmentést ad. Az erre vonatkozó írásbeli kérvények a szakszervezetek által és a helyi direktóriumok, vagy munkás-tanácsok által véleményezve a hadügyi népbiztossághoz terjesztendők fel.

A fenti rendelkezések folytán mindazon szervezett munkások, akik még tényleges szolgálatra be nem vonultak, vagy a hadügyi népbiztosságtól felmentést nem kaptak,

azonnal kötelesek az illetékes szakszervezetnél lajstromozás végett jelentkezni.

Minden a jelen rendeletben meg nem állapított toborzási, lajstromozási és Dunántúl meg nem szállított területén haladéktalanul beazonosítandó. Önkényes toborzása, az elvtársaknak ösztöfelfogására senki sem jogosult. A szakszervezetek azonban ellenőrzik, hogy az összes tagjaik eleget tettek a jelentkezési kötelezettségüknek.

A lajstromozás karaszításhoz szükséges segédanyagokról a szakszervezet tartozik gondoskodni. Orvosok kiküldetése iránt a helyi munkásnépvezetők felelőssége intézkedik. Ha elegendő orvos rendelkezésre nem állna, megfelelő számú orvos kirendelését távirallal a hadügyi népbiztosság toborzó osztályánál kérendő.

A lajstromozásához kirendelt orvosok kötelesek a lajstromozottakkal alkalmasság tekintetében azigora vizsgálat alá venni.

A Vörös Hadseregbe való lajstromozásnál egyelőre csak azon elvtársak jöhetnek tekintetbe, kik 1919. évi 18. életévüket betöltötték és 46. életévüket még nem töltötték be.

HADÜGYI NÉPBIZTOSÁG

A tegnapi népgyűlés.

Vantus Károly elvtárs beszéde. — Kézre vagyunk fegyverrel megvédeni a proletárdiktatúrát!

Tegnap délutáni ülésem hatalmas tömeg gyűlt egybe a városba előtt, amely újból tanúságot tett a proletárium egységéről, szilárdságáról és elszántságáról. Kivonult az egész helyőrség, de ott volt Nagykanizsa munkásságának nagy többsége is. A gyűlés szónoka Vantus Károly népbiztos elvtárs, a Mura-vonal parancsnoka volt. Beszédéből izzó lelkesedés tűz lángolt, meggyőzően, a jelképet felgyújtva beszélt. A beszédet megintesszük először is azért volt arra, hogy a proletárium a diktatúrát elve is meg tudja védelmezni. A vörös katonákhoz beszélt főleg Vantus elvtárs, a diktatúrát megvédni, hogy a proletárium nem akar vért ontani, de akik ellenőrné, azaz szemben a proletárium kíméletlenül, és komolyan elvegezni fog. Vantus elvtárs beszédét itt közöljük.

Vörös katonasírekről! Azért hívjuk ide, hogy tájékoztassuk benneteket a

proletárforradalom állásáról és megjelöljünk azon feladatokat, amelyek a ti erőtekre fegyverre várnak. Néhány hete vesztésben forgott a proletárdiktatúra. A külső ellenség támadott, csehok, franciák, románok, a kizsákmányolók fegyveres hordái jöttek, hogy eltiporják a magyar proletárium hatalmát. Szemből nézünk az egész világ imperializmusával, ma elmondhatjuk, hogy mi győztünk. Ha megvan a fegyelem, nincs erő, nincs hatalom, mely megtörje a proletáriumot. Az első napokban ugylátszott, összeoppan a proletárium, így gondolták ezt sokan még a proletárok közül is. De néhány nap telte el csak, amíg a felfegyverkezett proletárium ellenállásra határozta el magát s azonnal vége lett a magyar burzsoázia reményének: hogy visszaállíthaják a munkásnyúzót rendszert, hogy meggyőztesek a bankárok, tőkepénzesek, borbabátosok uralma áll vissza. (Le velük!) Igonis diktatúra van, s ezt az körünkkel is megvédelmezzük, mert másképp jön a burzsoázia diktatúrája, amikor nem lesz érdemes itt élni. Bármerre tekintünk, győznek a mi csapatunk. Ez történi akkor, amikor orosz tolvaink nyugat felé győznek, hogy segítseink jöjjenek s velünk kezdet szorítsanak, ami alatt összeroppant egész sereg kapitalista állam. Amikor így állunk, azt látjuk, hogy az ország egyes részeiben az akasztólára való burzsoázianak ügynökei működnek, akik szitják az ellenforradalom tüzeit.

Eppen a megyében történt meg, hogy a kizsákdák fegyvert fogtak, de nem azért, hogy a szerbeket kivérjék a Muraközéből, hanem hogy minket törjenek le. Az a fegyveres vörös katonák, ami a kezdetekben van, nem azért van ott, hogy a nagybirtokosok, bankárok, profitosok hatalmát biztosítsa, hanem hogy megvédjék vele életüket. Áron is a proletáriumot. Nem mondjuk, hogy minden áron vért kell ontani, de ki kell itani, mint a fenevadat azt, aki ellenünk egy lépést tenne. A burzsoák ügynökei nézzenek ezekre az emberekre, a vörös katonákra, akik életükben először, saját érdekükben fogtak fegyvert.

Olyan társadalmi rendszert akarunk, amelyben ingyenélők, adók nem lesznek. Ezért el kell távolítani az utóból a régi rendszer embereit. Ma csak azoknak van joguk, akik dolgoznak. Mi a dologtalanktól elvonunk minden jogot, hogy rákényszerítsünk mindenkit a munkára. Ez nem tetszik a burzsoázianak, amely inkább ellenforradalmat csinál.

A proletárdiktatúra nem cél, csak eszköz. Amíg a dolgozók társadalmi rendjét a szocializmust előkészítjük, addig a fegyvereknek csak a proletárusok kezében van hely. A burzsoázia a diktatúrát gyakorolt, csak hogy kegyetlenebbet, mert nemcsak politikai jogokat, hanem a gyárakban és harcterekben életüket is követelt, hogy pénzosztály megjeljen. A mi diktatúránknak az a célja, hogy mindenki dolgozzék és senki ne csináljon ellenforradalmat. Ma a legfontosabb az ellenforradalom olynomása a legkönyörtenebbul. Rajtuk keresztül megüzünk Alsózálogyba kizsákdálnak, hogy itt állunk felfegyverkezve s készek vagyunk megvédelmezni a proletárium diktatúráját. Mi tolvaink akarjuk fogadni őket.

Olyan engedményeket tettünk a kizsákdának, hogy nincs szükség arra, hogy nyuzóval együtt ellenforradalmat csináljon. Biztos megmarad, mert megától rá fog jönni, hogy szövetkezett alapon jobban jön ki. A proletárium megvédelmezi a kiabirtokos. A kisbirtokos egy fillér adót sem fizet, a vallás kérdésében is világos a mi álláspontunk. Számtalanszor elmondtuk, hogy akinek kell, tartson megának papot amennyi kell. A proletárium megvédi mindenkinek az imádkozási jogát éppúgy, mint azokat, akik nem akarnak imádkozni. Ha onok dacára el hagyják magukat botondítani, hát lássuk, aki bírja, az marja. Ha azután is kaszával kaszával jönnek, mi ott állunk felszabadító fegyvereinkkel.

Figyelmeztetjük az elbolondított kisbirtokosokat: jól gondolja meg, mi cselekedik. Hárca száll a proletáriummal, vagy kap olyan jogokat, amelyekről nem is álno-

ott a hozzáfognak a termelő munkához. Ti pedig vörös katonák minden eshetőségre álljatok készen! (Le az ellenforradalmárokkal!) A legfőbb, amire főhivlak benneteket: a fegyelem. Közvetlen egy szakasz is elbánnhat ezzel a megyével, ha abban a proletárregyelen az ügy tisztánlátása megvan, ha nincs közöttük különvélemény. A vörös hadseregben csak parancs van, amelyet a parancsnokok - proletáriátus nevében adnak ki - anolyt azonnal teljesíteni kell. Proletárfegyelemnek kell lenni soratokban és akkor sem külső, sem belső ellenség nem bír veletek, akkor betöltjük azt a hivatást, hogy elcsapatai legyünk a nemzetközi proletárforradalomnak. Kétszázharminc háromszoros éljenti a proletár-diktatúrát.

Az egybegyűlt vörös katonaság Vantus elvtárs izzó beszédét szívnél nem akará eljenzéssel fogadta, bizonyosságát annak, hogy a vörös hadseregben lankadatlanul izzik a forradalom tüze. Ezután az egybegyűlt vörös katonaság példás rendben elvonult.

HIREK.

1919.
Május
29
Csütörtök

NAPTÁR.

A nap két 4 óra 11 perccor, nyugszik 7 óra 44 perccor.

A hold két éjjel 3 óra 50 perccor, nyugszik este 7 óra 52 perccor.

— **Hivatalos irónyelentés.** A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: Az Ipoly menti járőrharcköz Sajószentpéteri csapataink heves harc után ma reggel elfoglalták. A többi harcra valón semmi harci tevékenység nem volt.

Hadsereg-főparancsnokság.

— **Fegyverbeszolgáltatás.** Mivel a direktoriának tudomására jutott, hogy sokan fegyverengedély nélkül viselnek fegyvert, illetőleg fegyverengedélyüket nem hosszabították meg, a direktorium mindenkit felszólít, hogy fegyverengedélyének meghosszabbítása végett legkésőbb június 3-ig jelentkezzék Balás elvtársnál az igazságügyi palotában (földszint I. szám). A rendelkezés ellen vélik forradalmi törvényszék elé kerülnek.

— **Dunántúli vörös védkerület.** Dunántul küzdelemnek, a vagyon- és életbiztonság védelmére a legközelebbi napokban a tanácsköztársaság új szerve veszi kezébe. Most, amikor az ország különböző helyeiről tömegesen lepték el a Dunántul a Tanácsköztársaságban nem kívánatos elemek, ez új szervnek a vörös védkerületnek különös jelentősége van. Az egész Dunántul egy „Vörös védkerület” lett, amelynek élén kerületi parancsnokság áll Kaposvár székhellyel. A kerületi parancsnoka László Kálmán elvtárs. A védkerület alá tartoznak a Dunántul vörösör alakulatának számfelölti, eddigi tartalékként szereplő vöröserei. Minden dunántul vörösparancsnokait és legénységét, ahol számú parancsnokait és legénységét, ahol azután védőrajokba (század) osztják be őket, amelyekből alakult védőzászlóaljok védőszakaszok fognak működni. Feladatuk: az operációs területet közbiztonságának fenntartása és az esetleges ellenséges támadások visszaverése. Szervezetük és illetményeik teljesen azonosok a vörös katonákkal.

— **Vörös katonadráma.** Zalaegerszegi tudósítónk jelenti: A zalaegerszegi katonai forradalmi törvényszék tegnap eléköztet Ábrahám Lajos vörös katonát fellet, akét gondatlanságból elkövetett halált okozó súlyos testiértés miatt helyezték vád alá. Ábrahám Lajost azzal vádolják, hogy Ivanovics Perenc vöröshadseregbeli várpalotai huszár, aki bntudatlansággal ittas állapotban öt megtámadta, a kardjával leszúrta. A bizonyítást elvárás folyamán megállapított nyert, hogy Ivanovics Perenc támadta meg először Ábrahámot és a fent karddal, Ábrahám Lajos ekkor kikapta Ivanics kezéből a kardot és azt védelemül a kiközösült hegyével Ivanovicsnak a mellé irányába tartotta. Ábrahám ugyanekkor rákiáltott a támadójára, hogy maradjon nyugodtan, ez azonban vadul neklugrott a vádlottnak és beleszaladt az elője tartott kardba.

Ivanovics rögtön összeesett és a mellén kapott súlyos sérülésébe a helyszínen belehalt. A katonai törvényszék figyelembe vette, hogy a vádlott gyalog szaladt el Zákányba sebesült állapotban és orvosért és a legnagyobb kétségbeesést mutatta elvtársa szarcsejtlen elpusztulása fölött, akivel a legjobb bajtársi viszonyban állt. A tanácskozással visszavonult forradalmi törvényszék bizonyította a fegyvernek önévédelmi célú jogos használatát és ezért a vádlottat a bűncselekmény vádjára alól felmentette. Ábrahám Lajost rögtön szabadlábra helyezték. — Megírjuk, hogy a déli frontszakasz főparancsnokának rendelkezésére a zalaegerszegi katonai forradalmi törvényszéket felosztatták. Most úgy értesülünk, hogy a hadsereg főparancsnokság utasítására új katonai forradalmi törvényszék alakult Zalaegerszegen, amelynek elnöke: Szijártó Oszkár hadügyi politikai megbízott, bírái: Szőke Antal, Holba Károly, Hócs István és Szvetlik Antal zalaegerszegi vörös katonák, vádbiztos: Glancz Jenő, a táviratosztályban szolgáló vörös katonna, jegyző pedig Medgyesi Gyula vörös katonna lett.

— **Lakásokká alakítják a zalaegerszegi foglyotört.** Zalaegerszegről jelentik: A helyi munkás- és katonatanács legutóbbi ülésén a lakásügyi anyhijelenség kérdéssel foglalkozott. Az intéző bizottság elhatározta, hogy a hadügyi népbiztonsághoz, továbbá a lakásügyek országos direktoriumához felterjesztést intéz az iránt, hogy az itt levő circa: 40.000 ember befogadására épült foglyotörtben levő a használaton kívüli álló, de lakás céljára felhasználható barakkokat a lakásügy enyhítésére egy a városi, valamint az ide menekült minleg 1.50 család részére a helyszínen leendő felhagyású helyekből engedjék át. Az intéző bizottság egyúttal elhatározta, hogy a foglyotörtbeli lakásoknak a városal leendő összeköttetése céljából a megfelelő vonatkozlekedés életbe léptetése, továbbá a tábori iskola felállítására iránt az illetékes népbiztosokhoz megköreket intéz.

— **Táncestély.** Ma este 8 órakor Sárközi Dezső közreműködésével táncestély lesz a Szociálista Klub (volt Kaszinó) disztermében. **Rendezőség.**

— **Megkezdik a zalaegerszegi tanfelügyelőség likvidálását.** Zalaegerszegi tudósítónk jelenti: A vármege kettősítése és a két egymástól független nagykanizsai és zalaegerszegi művelődésügyi hivatal felállítására miatt a napokban megkezdik a zalaegerszegi tanfelügyelőség kettősítését. A kettősítésre vonatkozó előmunkálatokat Zalaegerszegen már folyamatosan végezték. A munka egyelőre a tanfelügyelőségen folyik a zalaegerszegi művelődésügyi hivatal azonban ezeknek a munkálatoknak a befejezése után átköltözik a vármegejékházára.

— **Elhalasztott majális.** A fetelepi munkások május 20-iki majálisa a rossz idő következtében elhalasztott és kedvező idő esetén vasárnap, június 1-én fog megtartani.

— **A Világ nagymozgóban csütörtökön, pénteken és szombaton bemutatásra kerül Az Ősi vihar** című 4 felvonásos társadalmi dráma, melynek főbb szerepeit Gombaszögi, Balassa és Lajthy játsszák és amely a XXXVI magyar aranyosorozat szenzációs képe.

— **Új irányú felsőbb mezőgazdasági oktatás.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Annak, hogy Magyarország, mint első sorban agrár állam nem tudott a termelésnek oly magas fokára emelkedni, mint a nyugati államok — nem utolsósorban az a hajdani földművelésügyi minisztérium csak földmívelésügyi tanácsadóval csak földmívelésügyi szakmunkásokkal és mezőgazdasági szakmunkásokkal terjesztés. A tanácsköztársaság itt is gyökeresen fogja meg a bajt. A mezőgazdasági szakmunkások reformjáról tudósítónk a következő felvilágosítást kapta a földmívelésügyi népbiztonságtól:

— A legsürgősebb leendő egy mezőgazdasági főiskola felállítását, amely három fakultásra osztana: 1. mezőgazdasági fakultás, amelynek főfeladata a termelőszövetkezetek vezetőinek tudományos és gyakorlati kiképzése; 2. az állatorvosi fakultás, amely főleg a személfeltevő oktatásra helyezné a főszűlyt; 3. selmébányai erdőselel fakultás, amelyet a cseh megszállás következtében Sopronban

helyeztünk el. — A gazdasági akadémiák a mezőgazdasági egyetem előkészítői lesznek, másrészt a kisebb gazdaságok vezetői fognak bennük megfelelő szakoktatást nyerni. A keszthelyi és magyaróvári gazdasági akadémiák átszervezése folyamatban van. A bevezetett reformok után az előadások mindkét helyen rendszeresen folynak, sőt a jelentkezők száma háromszor annyi, mint azelőtt volt.

— **Zaebmetezésért golyó általi halál.** Budapesti tudósítónk telefonálja: A forradalmi törvényszék Schwarz Bernát 25 éves kereskedő segédet, aki már több ízben büntetve volt, golyó általi halálra ítélte, mert egy hivatalnoknál retiküljéből 54 koronát kiloptott a villamoson. A forradalmi törvényszék ezzel az ítélettel példát kíván statuálni a mindjobban elharapódzó zsebtolvajlások ellen.

— **Az Uránia ma és holnap, és csütörtökön és pénteken mutatja be az olasz filmgártás remekét: *Elzöld a mámor* című regényes drámát Lina Cavallieri, Ida Carloni és Luciano Murratore milánói művészek feltevével. Csodás tájfelvételek, fényes kiállítás és művészies játék emeli nagygyá a remek drámát.**

Egy szókimondó angol tudósító.

(Phillips Price: Az entente oroszországi akumunkója.)

A telhetetlen antant kapitalizmus és dagadtra hizlalt édes gyermekei az imperiaizmus hadviselésében és minden más akciójában a hamisítást és a rágalmat forgalja egyik legkétfélőbb fegyverül. Ezzel akarja veszendő gyászos uralmát fenntartani s ezzel akarja főként a proletáriátust elvakítani.

Phillips Price angol tudósító, aki közelről látta mindazt, ami Oroszországban az egész háború és a logképtelenebb és legvadabb híresztelések megcáfolásával is a londoni hivatalos apparátus legkezehez sem engedte jutni és lapja is megszűntette. Price végül is úgy segített magán, hogy tavaly megírta az igazságot az angol proletáriátushoz. A röpirat Londonban meg is jelent és kézről-kézre járt a munkások között. Babiloniját Price, hogy Drésliovskot is a szövetségesek készítették elő Oroszország számára. Feltárult az egész cinikus kámpútási és litkos rendszer, amivel az entente imperiaizmus hallatlan pénzszel megzavította Ukrajnát és a cseh-szlávok legiókat az orosz szovjetköztársaság megölésére és az orosz nép kiéheztetésére.

Sietve el kell olvasnia mindenkinek ezt a röpiratot, amelyben az angol tudósító előszörban azért mondotta el a meztelen valót, hogy az angol munkások megtudják az igazságot és felismerjék azt, hogy ami forradalmak alatt történt, egy metazben éles logikájú röpiratban vágta szemébe az entente urának és első sorban a maga londoni kormányának, mennyi gátságot és hűtlenséget követtek el Oroszországgal szemben, hogyan akarták megfojtani a tisztességgel tisztított szovjetköztársaságot és újra meg újra rabszolgaságba és nyomorúságba dönteni az orosz népet.

Meggyőző adatok és tények beszélnék a leleplezés erejével és itéletserző megdöntőhetetlenségével. Olyan dolgok robbannak ki a nyilvánosságra ebben az irányban, amelyekről hiába küldött tudósításokat az igazságért lelkesedő verbéli újságíró tagának a bár burzsoa de a béke ügyét egyedül híven szolgáló Manchester Guardian-nak. A cenzúra nem ürte tudósításainak tárgyilagosságát és hiába gyötördült, a röpirat kiadásáról le kell tennie.

A röpiratot a közoktatásügyi népbiztonság adta ki **Bodó Pál** fordításában és 40 fillért mindenütt kapható.

Színház.

* **Heti műsor.** Csütörtök délután Garami Ernő: A megváltás felé. Csütörtök este Rákaiy—Erdel. Péntök délután Gál-baba. Szombaton: Mágnes Miska. Vasárnap délután: Mágnes Miska. Vasárnap este: A bor.

A selyemhernyó-tenyésztés módja.

III.

A selyemnek szánt gubókat a selyemgombológyárban leforrázzák, hogy így a pillangót megöljék, mielőtt kirághatná a gubót, mert az ilyen gubó már gombolásra alkalmatlan.

A selyemhernyótenyésztés nálunk állami intézmény, melynek egyöntetű vezetése végett alakította a volt földmivélsügyi miniszterium Szekszárdon Tolnamegyében az Országos Selyemtenyésztési Felügyelőséget. Ez van hivatva a selyemtenyésztés körébe vágó minden intézkedés megtételére. A selyemhernyótenyésztők, a péttét illetve a petéből kikeltett 2-3 napos hernyókat ingyen kapják a szekszárdi selyemtenyésztési felügyelőség útján, ingyen oktadják ki a őket a tenyésztés mikéntjét illetőleg, ingyen kapják a szederfa lombot is. A mezőgazdaságról és meszöndörögről szóló 1894-ik évi XII. törvény cikk 95-ik szakasza új pontja értelmében „kihágást követ el és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki a közutakon, köztereken, vagy utcákon levő szederfáról selyemtenyésztési célra a lombszedést jogtalanul megakadályozza, vagy a lombot megfertőztetés által selyemtenyésztési célra használatatlanná teszi.”

A selyemhernyó pete előállítására az országban 48 helyen van petekészítő állomás, melyekre Szekszárdról küldenek ki gyakorlott munkásnöket, hogy a legjobb fajgubókat válasszák ki petekészítésre. Az így nyert petéket Szekszárdra küldik, hol azokat gondom-görcsövi vizsgálatnak vetik alá. Évenként 6-8 millió görcsövi vizsgálatot végeznek. A petéket télen át Szekszárdon a központban gondozzák és tavasszal küldik szét az országba. A beváltott gubót raktárba hordják össze, hol minőség szerint külön válogatják és gondozzák. Innét küldik azután feldolgozás végett a fondókba.

Gubóraktárak vannak: Baján, Békéscsábán, Eszéken, Fehértemplomban, Győrött, Mirovicán, Nagybecskerekon, Németpalánkon, Óbádán, Ómoldován, Óvargászton, Pancsován, Szekszárdon, Temesváron, Titelen, Ujgradskán, Ujvidéken, Versecen, Vinkovcán, Zágrábban, Zomborban és Zsablán. Selyemfondók vannak: Tolnán, Ujvidéken, Pancsován, Győrött és Komáromban. Ennyiben újítottam a selyemhernyótenyésztést, annak közgazdasági fontosságát ismertetni.

A szederfáról és annak ültetéséről és tenyésztéséről majd ősszel, amikor az ültetése időszere lesz.

Még csak annyit, hogy a magyar selyem a legjobb minőségű selymek egyike és igen keresett cikk. Rajtunk áll, hogy az maradjon a jövőben is. O. P.

(Vége)

1569 Kzg. 910.

Árverési hirdetés.

A forradalmi törvényszék rádbiztosának rendelete folytán a városi vörös-örégnél 1919. évi május hó 30-ik napján délután 4 órakor 1 darab 16 fog nyilvános árverésen eladni.

A városi vörös-örégnél.

8000/910.

Hirdetmény.

A Vörös Hadsereg fehérenemű szükségletének fedezése céljából a Hadügyi Népbiztoság országos gyűjtést rendelt el és úgy a tehetősebb proletárokat, mint pedig különösen a burzsoáziát felhívta az önkéntes adakozásra. Alapos a remény, hogy e felhívásnak meg lesz a kívánt eredménye és mindenki képessége szerint fogja előmozdítani vörös katonáink fehéreneműckel való ellátását. Én az önkéntes adakozásra való felhívás várakozás ellenére eredményre nem vezetne, a Hadügyi Népbiztoság a közönség birtokában levő, a mulhatatlan szükségletet meghaladó fehéreneműek és egyéb ruházati cikkek rendszerbeszolgáltatását fogja elrendelni.

A Vörös Hadsereg és a lerongyolódott proletáriátus ruhászükségletének biztosítása tárgyában elrendelték továbbá, hogy a mai naptól fogva

1. Ezen megyei direktórium területén belül bárkinek is jegy nélkül textiláru vásárolni tilos. Az ország területére külföldről beérkezett árut más, mint a Nagykanizsai Áru Beszerzési Kirendeltség (Kölcsey-utca 2. szám) nem vásárolhat.

2. Mindenki tartozik a birtokában vagy őrzetében levő és saját szükségletét meghaladó textiláru 48 órán belül az Áru Beszerzési Kirendeltségnek megvételre előjárnani. A vidékiek a készleteket a gyűjtőtelepeknek: Murakeresztúr, Lajeny, Alsólenyva, Gyékényes, Csurgó ajánlják fel.

3. Kézmű vagy más áru vásárlása végett, akár idevaló illetőségű, akár idegen, a demarkáció menti községekbe nem utazhatik.

4. A polgári és katonai hatóságok kötelesek minden áruösszevásárlási alból a megye területén tartózkodó idegent azonnal kiutasítani, az általa netalán már összevásárolt árut pedig a kirendeltség központjában vagy a fent megjelölt gyűjtőhelyre beszállítani. — Áruk összevásárlásával foglalkozó helybeli lakosok és kereskedők tartoznak kötelességeiket a legközelebbi gyűjtőhelyre készpénzfizetés ellenében beszolgáltatni.

5. Nagykanizsáról vidékre személyifuvár csak a Direktórium vagy a Nagykanizsai Áru Beszerzési Kirendeltség írásbeli engedélyével járhat.

6. Idegen hatóságok, vidéki direktóriumok, népbiztoságok kiküldötti árut nem vásárolhatnak, hanem tartoznak megbízó levelükkel a Nagykanizsai Áru Beszerzési Kirendeltségnél jelentkezni.

7. Aki jelen rendelet ellenére árut vásárol, vagy árut elrejt, ebben segédkezet nyújt, vagy a fenti rendelkezéseket végre nem hajtja, forradalmi törvényszék elé állítatik, áru pedig ellenszolgáltatás nélkül elkoboztatnak.

8. Jelen rendelet a kihirdetés napján lép életbe.

Nagykanizsa, 1919. május hó 28.

Direktórium.

452/1919.

1391

Hirdetmény.

Felhívom a város összes bizalmasi férfait, hogy a megüresedő lakásokat szigorú bírság terhével a lakáshivataltalba azonnal jelentsek be, egyben figyelemztem a háztulajdonosokat, az albérlőket, hogy lakóiknak a lakáshivatal tudta és beleegyezése nélkül nem mondhatnak fel.

Nagykanizsa, 1919. május 28.

Török,
lakás hiv. főnök.

Egy teljes hálószoba, ebédlő és egy zongora azonnal eladó!

Rövidebbet Bathyány-u. 27. sz. alatt

Egy intelligens nő kisebb háztartásba ajánkozik háztartásnőnek, esetleg gyermekek mellé mint nevelőnő. — Címek kérének a kiadóhivatalba lenni.

URANIA mozgóképpalota

Vasgymt.-u. 4. Telefon 238

Csütörtök, péntek. Május 29. és 30.

az olasz kinematográfia csodás alkalmasa

Lina Cavalleri, Ida Cefloni és Luciano Muratore
olasz művészek fellépve!

Elszál a mámor

regényes dráma 5 felvonásban.

Pénztárnyitása délután 3 órakor.

Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor.

VILÁG nagymozgóképpalota

Szerencse utca. Telefon 74. sz.

Csütörtök, péntek, szombat. Május 29., 30. és 31.

XXXVI. magyar aranytörténetünk

Az őszi vihar

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

szereplők:

Gombaszögi, Balassa, Lajthay.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

Öngyújtó

tűzkövel, benzintartállyal,
egyszeri tüttés 15 napig
elég! - Kapható kizárólag:

Forgács R.

dohánytözsdejében Magyar-utca 43.

Zalai-Népakarat

A KORARÉGGELI
ÓRAKBAN JELENIK
MEG, EREDETI TELEFONÉSTÁVIRAT
JELENTÉSEKKEL

Egyes szám ára 30 fillér.

Kapható a dohányrudákban
és a utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban!

ZALAI NÉPAKARAT

Előfizetés az eladónál:
Egy évre 4. szám
szakszervezetek és eladónál
11. szám 78. i. Nyoma 11.

A SZOCIALISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egy évre 4. szám 90. korona
Félfévre 45. korona
Egy hónapra 8. korona
Egy hónapra 750. korona

Be a munkásszázlójakba!

Vantus népbiztos elvtárs beszéde az összehozásról és az összehozásról.

A szakszervezetek összehozása tegnap délután 6 órakor ülést tartott, amelyen Vantus Károly népbiztos elvtárs többek között azeket mondta:

— A mai gyűlés az egész magyarországi proletárium akaratából jött össze, hogy egész Magyarország proletáriumát érdekeljen. Nem arról van szó, hogy vitázzunk, vagy beszéljünk: *csélekedni kell!* Amikor a proletárium a diktatúrával magához ragadja a hatalmat, számoltunk azzal, hogy mi diktatúrát az egész világ imperialista támadni fogjak és mindent el fognak követni, hogy megdöntsék. Ugy is történt, éppen úgy, mint Oroszországban. A proletárium azért ragadta magához a hatalmat, hogy a kommunista társadalom rendjét megvalósítsa. Kérdés mar most, hogyan lehet ezt megvalósítani. Az egyik mód a megalkuvók kompromisszumos rendszere, amely irányzat folyton a munkálattal való egyezkedéssel iparkodott megvalósítani a kommunista rendet.

— Hogy ez az irányzat mennyire csődöt mondott, utalok a négy és fél esztendő háborúra. Minden országban erősen kifejező a bünyös, bitófa, golyó és Szibéria volt, de nem tudták elvüköt a kapitalista irányzatban érvényesíteni. A háború új lendületet adott a munkásmozgalom forradalmi irányzatának. Világszerte — először Oroszországban — megdőlt az imperializmus, a hadseregek betették magukról a fegyelmet, amelyet a kapitalisták érdeke parancsolt rájuk. A fegyver elhárítása meggyengítette az imperialisták hatalmát, erősítette a forradalmi irányzatot, amely Oroszországban pár hónap alatt a munkásság nagy többségét maga mellé állította. És amikor Oroszország átértett a kizárólagos proletárium magához ragadta a hatalmat a proletárium, abban a pillanatban Oroszországban nem volt más irányzat, mint a forradalmi.

— Ez az új helyzet az egész világ proletáriumára elé új irányt szabott, amely egyedül alkalmas a munkásszervezetek felszabására. Az orosz példát a magyar proletárium követve elvették: mi voltunk az *első*, akik akkor, amikor a kapitalizmus diktatúrája elvesztette az erejét a tömegekre és minden vonalon csődöt mondott, a magunk kezébe ragadtuk a hatalmat.

— A hatalom ma a kezünkben van. Ezt azért kellett a kezünkbe ragadni, mert a marxista elvekkel tudjuk, hogy diktatúra nélkül a kommunista társadalom nem valósítható meg. Kell ez, mert a megalkuvók irányzata nem vrtte előre céljainkat a megvalósulás felé. Megtanulhattuk az orosz példából, hogy bár az orosz elvtársakat az egész világ imperialista körtöveszik, a diktatúra megadja nekik az erőt, hogy ne csak ellenálljanak, hanem az ellenállás kifejtése mellett befé-

léte kielégítő ideális eszméiket. A diktatúra nélkül, az ingyenes elnyomása nélkül nem tudjuk végso céljainkat megvalósítani. A hatalom kezünkbe ragadásával irányt mutatunk a fejlettebb nyugati államok proletáriumának is, ahol — egészen bizonyos — a forradalmi irányzat kezd felülkerekedni. Nem hiába törté meg a magyar proletárium a burzsoázia hatalmat: olyan szolgálatot töltnék a nemzetközi proletáriumnak, amelyre az idők végtelenségéig büszké lehetünk.

— Mi legyen tehát további teendők: **Magunkat megerősíteni, amíg kivárnak a nyugati államok forradalmát, — megvédelmezni mindenünket, ha egytől-egyik bele pusztulunk is,** mert ezzel az egész világ felszabadulását szolgáljuk. És hogyan védjük meg a proletárium diktatúráját: Erre

egyetlen eszköz a fegyver, amellyel eddig minket nyomatnak el, amelyet eddig kezünkbe nyomatnak, hogy saját magunkat győzzük le. Ez a fegyver az, amellyel nemcsak saját diktatúránkat, de a nemzetközi forradalom sikerét is megvédehetjük. A magyar proletárium eddigi harcából nyilvánvaló: ha akarjuk a győzelmet, ha komolyan és becsületesen cselekedni akarunk, ez a cselekvés csak egy lehet:

minden igaz proletárt felfegyverezni és minden ingyenélőt lefegyverezni!

— A második héten, amikor megvalósítottuk a proletárium diktatúráját, már ellenséggel állottunk szemben: a kapitalizmus is nemzetközi. És a magyar burzsoázia kifelé tekintget, a külföldi imperialisták fegyverrel várja régi uralma visszaállítását. Gyáva kutyák — **öntudatlan gyáva fráterek lennénk, ha diktatúránkat meg nem védennék. Felégetjük magunk mögött a hidat,** nem szabad és nem lehet gyáván megfutamodni, mert ha a kapitalista uralom visszajöhet, akkor kő követő nem marad. Ha Finnországban megtehették a fehérek, hogy kihallgatás nélkül 70.000 munkást legyilkoltak, csak azért, mert azt mondták rájuk, hogy bolszevikiek, — nálunk is megtennék ezt, ha visszajöhetnének. Olyan fokozott nyomor és visszaesés állana be a nemzetközi munkásság helyzetében, hogy évszázadok kellenének a bűn jóvátételére. Felmunkát nem szabad csinálni,

fele uton nem szabad megállni.

— Most, amikor arról értesülök, hogy a **csanakok kilérik Kassát,** gyávaság volna, ha valaki azt mondaná, hogy van fontosabb dolog, mint a proletárium felfegyverzése. Mikor kimondtuk, hogy veszélyben a forradalom, Budapest proletáriumát egy nap a 28 komplett zászlóaljait állított fel és ezzel visszaverte a román bojárakat, sőt — mint jól tudjuk, — északon sikeres offenzívában van. A Dunántúlnak is bele kell kapcsolódnia e nagy mozgalomba: Szombathely, Győr, Sopron és Szekesfehervár proletáriumát már fegyverben van. Itt, Nagykanizsán e téren eddig egy lépés sem történt. Itt egyesek azt mondják, voltak a harcra éleget, többet nem akarnak harcolni. De az ilyen ember ne is merje mondani, hogy ő proletár; mondja azt, hogy gyáva kutyák vagyok, vagy hogy vissza akarom állítani a burzsoázia régi

uralmát! Csak kőfele ember van: forradalmár és ellenforradalmár! Minden ántudajos és foggyvert bíró forradalmárnak pedig a város hátseregében a helye, tehát

fel kell állítani itt is a munkásszervező-alkukat a proletárdiktatúra védelmére, A szakszervezetek vezetőit rövidesen, 3 napon belül írják össze az összes 18-45 éves alkalmas munkást és a listát a direktorium utján nyújtják át az állomásparancsnokoknak. Az észleltoknak pedig készen jelentkeznie kell a bevonásra.

— Ez az egyetlen kötelességre mindenkinél, aki igényt tart arra, hogy szervezett munkásnak, ántudatos proletárnak mondják. Aki ennek a kötelességre nem tesz eleget, szegénybélige lesz az egész világ proletárságának!

Vantus népbiztos elvtárs nagyhatalú beszéde után Szalay elvtárs mondott gyújtó beszédet, amelyben oda konkludált, hogy a proletárdiktatúra mindenivel szemben még akkor is meg kell védenünk, ha mindnyájan odaveszünk.

Molnár elvtárs szöveget ezután Kassa és Miskolc megszállásáról, az ottani proletárium magatartásáról:

— Önök nyug nem érezték a megszállók garázdálkodását, nem látták meg, mit csinálnak a bevonult csapatok. Fegyvertelen kézzel, tehetetlenül kell nézni a legvadabb dolgokat! Nincs más választás, ha már ráléptünk az útra: fegyverre minden arra alkalmas proletár! Ha ma nem állunk oda, később odaállanak, de talán már későn! Egyet elvitatni nem lehet: ha a proletárium a hadseregét felruházzák, ha nem védjük meg a magyar proletáriumát kis területet, mindent elvesztettünk: Ne féltsük tehát bőrünket!

Végül Wugrinicz elvtárs mondott befejező beszédet. Többek közt azeket mondta:

— Nekem az a meggyőződés, hogy egy ipodát engedni nem szabad. Minden proletárnak fegyver legyen a kezében és ott álljon, ahol érdekeinket meg kell védelmezni. Mi vezetők tudjuk, hogy ez a harc az utolsó: vagy győzünk, vagy pusztulunk kell ezért teljesíteni fogjuk kötelességünket.

A gyűlés ezután lelkes hangulatban véget ért.

Országos földműves kongresszus.

Budapest, május 30. A földművelésügyi népbiztoság június elsején, vasárnap délután 3 órára a képviselőház nagytermébe országos földműves kongresszust hívott össze, amelyre minden megyei direktorium 1 tagot, a termelőszövetkezetek megbízottjait és minden cserholdas gazdát egy bizalmifélt (de ez gazdatiszt nem lehet) küldhet ki. Elelmet mindenki hozzon magával. A küldöttek részére a helyi munkástanácsok állítanak ki igazolványt.

Budapest, május 30. A tanácsok országos gyűlését előkészítő iroda felhívja a tanácsok országos gyűlésének tagjait, hogy lakásuk címét az iródnál (belügyi népbiztoság X. kerület Országház-utca 30. I. em. 38. telefon 58-69) haladéktalanul jelenték be. Azok a tanácsok akik katonai szolgálatot teljesítenek, tábori-posta számukat és jelenlegi katonai beosztásukat szintén haladéktalanul közöljék.

Az állattenyésztés védelme és a városi proletár husellátása.

A kapitalista állam nagy hivatalnok-sereget tartott fenn és aktahegyeken állt a földművelő istállóiból a városi proletár leveles tányérját. De ez az órlási, bilokrácia nem a termelést mozdította elő hanem csak a kapitalisták profitjának a biztosítására szolgált. Igen sok hivatalnok nem is volt egyéb célja, mint hogy mesterséges alkaneériákkal a kapitalisták között is megfelelő kihasználást végezzen: átvoltarisa a nem kívánatos elemeket és annál biztosabb profihoz segítse a nagybankokat, nagyvállalkozókat.

Legteljesebb példa volt ennek a husellátás megszervezése a háború alatt. Egy bankigazgatónk támadt akkor az a „zseniális” ötlete, hogy minék ezer emberre bízni a marhavásárlást, mikor azok egymásra licitálnának és így többel kellene a marha ára fejében a gazdának fizetni. Miald elvégzi a bank a vásárlást. A városi lakosság ugyan nem kapta meg olcsóbban a marhát, sem a hadsereg, de a profit nem a földműves volt, hanem a nagybanké. Ellenzéki képviselők, üzletszerelő prépostok és bankok társulásából születte meg a kapitalista háború egyik „nagyserü” vívmánya: az olcsó marha és a drága hus. Olcsó volt a marha, mikor a gazda eladta, drága a hus, mikor a proletár megvette.

A proletár forradalom e téren is győres változást hozott be. A népgazdasági tanács, mely a város és a falu proletárjainak érdekét egyformán tartja szemé előtt, elhatározta, hogy az ország nékülözhető szarvasmarha állományának egy részét igénybe veszi. Az arány minden vármegyében egyforma: minden megye öt százalékat tartozik szarvasmarha állományának készpénzfizetés ellenében átengedni. Az átvétel ár a 300 kilónál nagyobb marhánál 15 korona, azon alul 14 korona kilónként. Az igénybevétel sorrendjét a népgazdasági tanács földművelésügyi osztálya állapítja meg. Az állattenyésztés védelmének szem előtt tartásával oly marhát, nem is lehet elvinni, amennyi ott lényileg nékülözhető. Egy gazdasági üzlem sem lesz megfosztva az üzlem fenntartásához nékülözhetetlenül szükséges tenyésztési és igás állatoktól. A nékülözhető marhák átadása fejében megkapja a kisgazda is azt az árat, amely teljes egyenértékű a beszolgáltatott állatok, viszont a városi proletár szükséglete biztosítva lesz. Olyan mennyiség fog a közéletmezés céljaira rendelkezésre állni, hogy a huslegyek bevalthatók lesznek a városokban és minden proletár megkapja a husból red és aránylagos részt.

Amilyen egyszerű, világos és mégis határozott rendeleteiben gondoskodik a népgazdasági tanács a városi proletárok husellátásáról ugyanúgy fog gondoskodás történni a falusi proletárok ruházati cikkeinek és dohányzástikéiknek fedezéséről. Az a központi szervezettel, mely többé nem a kapitalista érdekeknek az oltalmazója, meg tudja találni a módot, hogy egyformán megvédje a városi és a falusi proletár érdekeit.

A városi és a falusi proletár most egymásra találtak az élet fenntartásához

nékülözhetetlen cikke megszerzésénél, de ugyanez a hermónia megmarad közöttük akkor is, amikdön arról lesz szó, hogy mindegyik hasznosan tudta munkanélkülül idejét értékesíteni. A központi szervezés meg fogja szüntetni a munkanélküliséget, mert biztos piacot teremt a falunak városban és a városnak a faluban.

Itél a proletárbiróság.

Élettogytilgani fegyház a keszthelyi rablógylkosnak.

A nagykanizsai forradalmi törvényszék tegnap délelőtt 9 órákor ülést tartott. A forradalmi törvényszék tagjai Szenes Dező elvtárs elnökeivel Dömös Gyula és Komerszka Frigyes elvtársak voltak. A forradalmi törvényszék a következő teleteket hozta: Banka Margit zalaszentbalázi lakost két rendbeli lopas büntette miatt 3 évi börtönrre. — Kéle György rigyáci lakost sértés és becsültsérsítés és a tanácsközársaság gyalyazása büntette miatt egy év fegyházra itélte. Kéle György büntetését egy évre felfüggesztették.

Ezután megkezdődött Pichler Mária, a keszthelyi rablógylkos ügyének tárgyalása. Borody vadbiztos elvtárs adta elő a vadat. Pichler Mária, 24 éves stájerországi születésű leány, aki élelmiszert jött Magyarországra, Jétévőjét Welsz Sándorné, aki a toronyolódot leányt házába fogadta, — 1918. október 4-en előre megfontolt szánjékkal meggyilkolta és kirabolta. Vonatra állt, de nem tudta elkerülni az igazságszolgáltatás kezét. A vádlottné beismerte bűnét, mentéségre pedig azon nagyfoku izgatottságot hozta fel, amely a tot elkövetésekor elfogta. Állítása szerint ez teljesen beszámíthatatlanna tette. Ezzel szemben a tanúk és az orvosszakértők részletesen igazolták, hogy Pichler Mária nem volt izgalomban, mikor tettét elkövette, sőt az a körülmény, hogy bűncselekményére öt napot át készült, az igazolja, hogy teljesen beszámítható volt. Dömján védő védőbeszédében enyhítő körülménynek hozta fel a vádlottné fiatalságát, büntetlen előéletét, szorult anyagi helyzetét és rossz nevelését. A vádés védőbeszédet elhangzása után a forradalmi törvényszék tagjai visszavonultak és rövid támaszközös után Pichler Mária rablógylkosság büntetésében bűnösnek mondták ki, amiért élettogytilgani fegyházra itélték. Az ítéleket jogerősek.

Munkabérek megállapítása.

A forradalmi kormányzótanács CVI. számú rendelete.

Budapest, május 30. A forradalmi kormányzótanács a szocializált és nem szocializált üzemek, kereskedelmi és műszaki vállalatok, pénz- és biztósági intézetek, központok és egyéb ilyen vállalatok összes tisztviselői minőségben alkalmazott munkásainak munkabéreit újból szabályozta. A ma megjelent CVI. számú rendelet szerint az említett alkalmazottak adyjg, amig az egész munkabőr kérdés részletes rendezést nem nyer, ideiglenesen a következő öt fizetési osztályba fogynak tartozni.

Fizetési osztály (kor)

	1	2	3	4	5
17 éves koron alul	130	150	170	190	210
17 éves feletl	150	170	190	210	230
2-5 évi gyntorlattal	170	190	210	230	250
5-10	190	210	230	250	270
10-15	210	230	250	270	290
15 éves feletl	230	250	270	290	310

Az első osztályba csak középszintű képzettséggel rendelkező összes segéderők, a másodikba a szakképzett ipari alkalmazottak, és műszaki alkalmazottak, a harmadikba a szakképzett önállóan dolgozó alkalmazottak, csoport- vagy osztályvezetők, a negyedikbe a legfelső fokozatú vezetők, a nagyobb vállalatok nagyobb osztályának felelős vezetői és a nagyobb szakképzettséget igénylő

vezető egyének, az ötödikbe a nagyobb vállalatoknál legfelsőbb fokozatú vezetők, továbbá a különleges magasabbrendű, fontosabb szervezői munkával megbízott szakértők tartoznak.

A fizetési osztályba sorolást az üzlem illetve vállalatok termelési (üzleti) biztosa és az ellenőrző munkástanács 2 tagja felelős együttesen végeztik a később megállapítandó irányelvek szorint.

A kertgazdaságok bejelentése.

Budapest, május 30. Az ország valamennyi kertgazdaságának tulajdonosa, illetve vezetője köteles 48 óráig belüli a földművelésügyi népbiztosság keretzeti osztálya után bejelenteni (Országház-tér 11. III. em. 102.) hogy mennyi és milyen kertgazdasági termékkel rendelkezik. Az illoúkek kötelesek a jelentéseket minden hétfő és szerda között megtenni, mely jelentéseknek a rendelkezésre álló termékek milyenségét kell feltüntetnie Földművelésügyi népbiztosság.

Parancs.

A vörös hadsereg harcéri alakulatainak szaporítása és a Dunántúlon elhelyezett pótzászlóaljaknál szervezése alatt álló alakulatok létszámának kiegészítése és új csapatok szervezése céljából elrendelem a Dunántúli meg nem szállott területén lakó, még a vörös hadsereg kötelékében nem levő szervezett munkásság lajstromozását és katonai egységekbe való szervezését.

A vidéki szakszervezetek a szakszervezetekhez tartozó alváraikat lajstromozzák. Ezen rendelkezés folytán a szervezeti munkások azon részét, amely még nem tagja a vörös hadseregnek, annak nyilván tartásába lép, de késznek kell lennie, hogy minden pillanatban tényleges katonai szolgálatra behívják. Külön méltánylást érdemlő esetekben a bevonnás alól a hadügyi népbiztosság felmentést ad. Az erre vonatkozó irasbeli kérények a szakszervezetek által es a helyi direktóriumok, vagy munkás tanácsok által válemonyozva a hadügyi népbiztossághoz tarjesztandók fel.

A fent rendelkezések tolytan minden szervezett munkások, akik még tényleges szolgálatra nem vonultak, vagy a hadügyi népbiztosságtól felmentést nem kaptak, azonnal kötelesek az illetékes szak szervezetenél lajstromozás végett jelentkezni.

Minden a jelen rendelkezésben meg nem állapított toborzás, lajstromozás a Dunántúli meg nem szállott területen haladéktalanul beszüntendő. Önkenyves toborzásra és alváraiknak összelogdozására senki sem jogosult. A szakszervezetek azonban ellenőrzik, hogy az összea tagjak elieget tettek e jelentkezési kötelezettségüknek.

A lajstromozás keresztülviteléhez szűk edges segéderőkről a szakszervezet tartozik gondoskodni. Orvosok kiküldéséről a helyi munkástanács intézőbiztossága intézkedik. Ha elegendő orvos rendelkezésére nem állna, megfelelő számú orvos kirendelése táviratilag a hadügyi népbiztosság toborzó osztályánál kerendő.

A lajstromozáshoz kirendelt orvosok kötelesek a lajstromozottakat testi alkalmasság tekintetében szigorú vizsgálat alá venni.

A Vörös Hadseregbe való lajstromozásnál egyelőre csak azon elvtársak jönnek tekintetbe, kik 1919-ben 18. életévüket betöltötték és 45. életévüket még nem töltötték be.

HADÜGYI NÉPBIZTOSSÁG

A szocialista párt végrehajtott biztósága ma este 8 órákor a párt helyiségében ülést tart. A biztósági tagok pontosan tartoznak megjelenni. — Párttitkár.

A tanácsok országos gyűlésére vonatkozó minden kérdésben a tanácsok országos gyűlésének előkészítő irodájához kell fordulni. (Bellügyi népbiztosság, Országház-utca 30. I. emelet 36, telefon 56-61.)

HIREK.

NAP TÁR.

A nap két 4 óra 00 per-
kor, nyugszik 7 óra 46 per-
kor.
A hold két éjjel 5 óra 20
perkor, nyugszik este 9 óra
48 perkor

1919.
Május
31
Szombat

Előfizetőinkhez!

A papírhány és egyéb technikai okok arra kényszerítettek bennünket, hogy lapunk hához kézbesítési június elszejével megszűn-
essük. Ezért Nagykanizsára szóló előfizetéseket már nem fogadunk el. Munkáloknak a helybeli előfizetőinknek, akiknek előfizetése június elszejéig még nem jart le, a *tejdrót napjára* továbbra is hához kézbesítjük lapunkat. Vidéki előfizetéseket továbbra is elfogadunk.

Június elszejétől kezdve a város minden részén utcai lapárusítók fogják árulni lapunkat.

A Zalai Népakarat
kiadóhivatala.

— **Hivatalos frontjelentés.** A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti: Az északi harcvezetésen földterítők tevékenység, járőr-csatározások és helyenkint tüzérési tűz. A többi harcvezetésen nincs újsg.

Hadseregparancsnokság.

— **Kiskánizsán is beszedték a fegyvereket.** Nagykanizsa VI—VII. kerületében, ahol a Tanácskormány ellenségeinek mondomondái könnyen találnak hitelt, tegnap délután megjelent a vöröskatonaság és beszedte a lakosság fegyvereit. Több mint száz fegyvert és több pisztolyt, revolvért koboztak el Kiskánizsán.

— **Spediteurok figyelmébe.** Felhívjuk az összes szállítókat, illetve azokat, akik szállítással foglalkoznak és alkalmazottakat tartanak, hogy az alkalmazottaik bevezetése céljából vasárnap délután 3 órakor a városház nagytérmenében jelenjenek meg. A *szociálista párttitkarság*.

— **Országos vásár Nagykanizsán.** A pünkösdi országos vásár Nagykanizsán június 2-án, pünkösdi előtti hétfőn lesz megtartva.

— **Dunántúli magtermelési biztosa.** A földművelésügyi népbiztos Kálnér Ilka képviselettel korlátozott körű kinevezte a dunántúli mag nem szállított vármegyék magtermelési népbiztosává. A magtermelési központjának vezetője Győrött székel és feladata, hogy a hatáskörébe tartozó területen a kerti magtermelést megszervezze és a jövő évi kerti vetőmagszükségletet, valamint a jövő évi szükséges magtermő anyanyomvényeket biztosítsa.

— **Vasárnapi sportesemény.** Érdekes mérkőzés színhelye lesz vasárnap délután a nagykanizsai sportpályán. Az NTE látja vendégül a keszthelyi Gazd. Akad. labdarúgó csapatát. A két csapat három évvel ezelőtti mérkőzést utoljára, amikor az NTE labdarúgó legénysége szivós küzdelem után 3:2 arányban győzte le a keszthelyiek jó játékerőket képviselő csapatát. Azóta mindkét csapat erősen fejlődött s így izgalmas jó sportot ígérő küzdelemre van kilátás. Az NTE csapatösszeállítását holnap számunkban közöljük. Gyekyk Szerbnél a délelőtti folyamán, valamint a match előtt a pályán kaphatók. Ülőhely 5 kor, állóhely 3 kor.

— **Táncestély.** Ma este 8 órakor Sárközl Dezsd közreműködésével táncestély lesz a Szociálista Klub (volt Kaszinó) dísztermében. *Rendezőség.*

— **Értesítés.** A Magyarországi Munkások Rokkants és Nyugdíjgyozalme helyi fiókjá értesít t. tagjai, hogy a Pünkösdi vasárnapra eső befizetését június elszején vasárnap tartja meg. A *vezetőség.*

— **Az Uránlában szombaton és vasárnap kerül bemutatásra egy igen kellemes kacsagató vígjáték, melyben Henny Porten fogja a művészetét bemutatni. A darab címe: *Csuda jó dolog a szerelmem.* Vigjáték 5 felv.**

— **Oyermekruhaelosztás.** A párttitkarság felszólítja a munkáscsaládokat és a város szegényeit, hogy a direktórium által kitalált kész gyermekruhák elosztásáért illetve az igénylők összeírása végett jelentkezzenek ma és vasárnap a párttitkarság helyiségében. Az igénylők hozzák magukkal az élelmezési könyvüket.

— **Már öt helyen termelnek tőzeget.** A tanácskormány teljes erővel támogatja azt az akciót, amely a tőzegtermelés előmozdítását tűzte ki célul. Ha Magyarországon is teljes üzemmel megindulhat a tőzegkitermelése, akkor azokat az ipari üzemeket, amelyek a tőzegtelepek mellett fekszenek a barnaszén-
nem egyenrangú tőzeggel fogják ellátni. Nálunk holdankint 15 ezer mázsa száraz tőzeget lehet termelni. A szénbiztonság tőzegosztályának vezetője a termelés mal helyzetéről a következő információt adta: A tőzeglőzveg kiaknázását az idén a kedvezőtlen időjárás késleltette. A tőzeglőzveg nagyrésze a folytonos esőzés következtében még ma is víz alatt van. A víz lefolyása azonban már megkezdődött és így remélhető, hogy az üzem két-három héten belül mindenütt megindulhat. Néhány kedvező viszonyoknál bíró tőzegtelepen a munka már is megkezdődött. Ezterházán, Kéhhelyen, Szigligeten, Nadasládányban és Saszegen a gépek máris dolgoznak. Amint a viszonyok megengedik, az előkészített üzemeg Keszthelyen, Marcaliban, Feketedézsényben, Mezőlakon, Mosontarcsán, stb. is megindulnak. Ekkor összesen mintegy 30 tőzeggyűrő gép lesz üzemben, amelyekkel naponként együttesen 60 vagon tőzeglőzveg lehet előállítani.

— **Ismét emelkedik a betétállomány.** A pénzügyi népbiztosságnak az az intézkedése, hogy az új betétek felvétel korlátozható lehet rendelkezni, máris igen előnyösen éreztette hatását, amennyiben a rendelet kibocsátása, május 9-e óta a szabad betétek mindennél számottevően emelkedtek. Különösen a postatakarékpénztárnál növekedtek a betétek, de hasonló tünet tapasztalható minden vidéki intézetnél is, úgyhogy a feleslegesen és megokolatlanul lezárult pénzekből egyre több kerül vissza a rendes forgalomba.

— **Központosított külkereskedelem a kapitalista országokban.** A kapitalizmus szövívői tudvalevőleg az egyéniség és az iniciatíva tevékenységének megszűnését föllik a szociálista rendtől és a munka. társadalmi elvégzésével együtjtáru központosítástól. A viszonyok azonban a kapitalista államokat is rákényszerítik — még pedig nemcsak a háborúban — hogy a gazdasági életben az egyéniség érvényesülésének címe mögött meghuzódó anarchiát megszűntetni. próbálják. Míg az orosz szovjetkormány a breszli litovszki békében érvényesítette azt az elvet, hogy a külkereskedelmi szolgálat csak állam és állam között látható el, akkor főként a német polgári közgazdák igen fönyesen nyilatkoztak erről a kísérletről. Most ellenben Németország központi szervei állított fel az összes kiviteli és beviteli, továbbá a devizautyúk intézésére és ennek a szervnek élére mintegy diktatori hatalommal állította Töpfler dr. volt külügyi államtitkár. Központi állami külkereskedelmi irodát állítanak fel a kiviteli és behozatali ügyek elintézésére Szerbiában is az „Obzor” jelentése szerint hasonló kísérletek és kezdeményezések történnek mindenfelé más országokban is és az export és import háborús céljait szolgáló intézmények leszerelése után ezek helyébe állandó centrális külkereskedelmi szervek lépnek. Természetes, hogy az ilyen intézmények révén soha sem sikerült a termelés és az elosztás anarchizmusát megszüntetni. A kapitalista állam kezébe próbálja ugyan venni a kereskedelem egy részének irányítását, de meghagyja az egyének profitstraszára irányuló, tehát éppen anarchizmusos jellegű tevékenységét, amelyel a szociálisták rendje tudvalevőleg összeférhetetlen.

— **Magas áron váltják be a selyemgubót.** A földművelésügyi népbiztosság tudomására jutott, hogy sokan céltalosan olyan híreket terjesztenek, hogy a selyemhernyó, tenyésztők az idén nem kapják kézhez a

selyemgubók árát. Ez a hír alaptalan és a forradalmi törvénszék fog ítélkezni a hamis hírtérjesztők felett. A használható selyemgubót az idén 20 koronával, a hasznavehetetlen gubót 50 fillérel, a patakészítéskor alkalmas gubót 30 koronával váltják be különként. Beváltóhelyek a következők: Szekesfehervár, Bicske, Bükk Csorna, Dunaföldvár, Fertőszentmiklós, Győr, Nagydorog, Pápa, Ráczalánás, Sárbogárd, Sopron, Szombathely, Bonyhád, Szekszárd, Tab, Tamási, Tóna, Hatvan, Kecskemét, Monor, Szolnok, Tiszaföldvár, Vác, Kiskunhalas és Kalocsa.

Prima papírpárga minden vasárnapban kapható Fischel Fülöp Fial ógónál, Nagykanizsán.

Színház.

* **Gül-Baba** tegnap esti előadása határozottan meglepte a publikumot. Az operettársulat a Gül-Baba előadásával megmutatta, hogy a kényesebb iztéti közönséget is valamennyire kielégíti. Az előadás sikeréhez elsősorban F. *Peér* Ilus primadonna járult hozzá, aki Gábor diák szerepében különösen kivált. Gül-Babát *Csolinakossy* adta nagyon jól. *Röszörményi* Mújók cigány szerepében szintén sok tapsot kapott. Jók voltak a többi szereplők is: Gyulai Gizi, Fűrediné Kállay Olga, Bognár János, Fűrediné.

* **Vörös katonák-esték.** Június 2-án és 3-án a színház két előadásra vörös katonák-estéket rendez. A hétfői estén csakis katonák jelenhetnek meg, míg a keddi előadást a nagyközönség számára tartják meg. A vörös katonák-esték kezdete szintén este 8 órakor van.

* **Heti műsor.** Szombaton: Mágna Miska. Vasárnap délután: Mágna Miska. Vasárnap este: A bor.

Pártügyek.

A zalamegyei szállodások, vendéglősök, kávéosok és korcsinárosok nagykanizsai szövetsége értesít tagjait, hogy ma a „Fiume” kávéházban délután 2 órakor ülést tart. Az összes tagok pontos megjelenését kéri a *vezetőség.*

A nők szabadszervezete értesíti a harmados kúrcika földre jelentkezt tagjait, hogy ma d. u. 6 órakor jöjjenek fel a helyiségbe, (Kaszinó I. emelet).

Felhívás. A nagykanizsai cipész- és csizmadia iparosok szakszövetsége felhívja az összes tagjait, hogy szivar póllimmentyűket ma este 6 órakor az Ipartestület helyiségében vegyék át a *vezetőség.*

Iljumnakások figyelmébe. Ma este 7 órakor gyűlést tartunk, melyen minden fizikai iljumnakás köteles megjeleni.

A Munkásokotthonok intézőbizottsága ma este 8 órakor a Szociálista Párt Klub helyiségében fontos ülést tart. A *vezetőség.*

A festőcsoport felhívja azon tagjainak hozzátartozóit, akik vörös katonák, hogy a hadiségély kitűzésére vasárnap, június 1-én a szakkönyvtárral jelenjenek meg. A *vezetőség.*

Nyugdíjas vasutasok figyelmébe! Holnap, vasárnap délelőtti 10 órakor értekezletet tart a nyugdíjas osztály, amelyre minden érdekellet ezuton meghívunk!

A Nagykanizsai Magánítviselek Szakszervezete felhívja összes férfi tagjait (18—45 évig), hogy a lajstromozás céljából a hivatalos órákon d. e. 8—11-g, d. u. fél 3-tól fél 0-ig ma és holnap a szakszervezet helyiségében (Sugár-út 4. I. emelet) jelenjenek meg.

Kereskedelmi alkalmazottak ma d. u. fél 6 órakor gyűlést tartanak. A tárgy fontosságára való tekintettel az összes helybéli tartozkodó tagok megjelenése kötelező. A *vezetőség.*

A lamunkás csoport vezetősége felhívja az összes férfi tagjait, hogy vasárnap d. e. 9 órakor jelenjenek meg a Munkásokotthonban. Mindazon az akciókért, kik távoft maradtak, testvéreiknek tekintünk.

Két hónap állattenyésztési munkája.

A magyar mezőgazdaság két főága: a növénytermelés és az állattenyésztés között az utóbbi nyomult mindinkább előtérbe.

Magyarország kivételének nagyobb része esett az állatokra és az állati termékekre: a magyar nemzeti jövedelem teremes része az állati termelésből származott. A háború ezt a nagy termelő ágat sújtotta elsősorban: nagy az a pusztítás, amit az ötödikéves háború vitt végére állatállományunkban. A közvetlen pusztításon kívül a háború alatt más élelmiszer hiányában nagyon megnövekedett a huszfogyasztás és rendkívül módon apasztott szarvasmarha, sertés és juhállományunkat. A visszacsésés a szarvasmarhánál főképpen a minőségben és az állatok súlyában mutatkozik. Alig a háború előtt 500—600 kiló volt egy kifejlett 4 év körüli szarvasmarha átlagos súlya, addig ma csak 300—400 kilogramm között van.

Még ebből a súlyból is sokkal sokkal kedvezőlenebb a huskihasználás aránya. Az utóbbi évek rossz takarmánytermése is fokozta a bajokat. Sertésállományunk nagy megcsappanását az idegen megszállás idézte elő, amennyiben fősertéstermelő és ami még fontosabb, főkukoricatermelő területeink idegen megszállás alá kerültek.

A földművelésügyi népbiztosságnál a következő érdekes felvilágosítást kapta az állattenyésztési osztály két hónapos működéséről:

A jelenlegi viszonyok között a legelső feladat a tenyésztőanyagot megmenteni és a gazdasági folytatásához felléptetőül szükséges igás állatokat megóvni.

Ezért a népbiztosság törekvése az, hogy csakis a lovágásra érett állatok kerüljenek közfogyasztásra. Feltétlenül szükség van arra, hogy az az igás létszám, amelyik a föld megműveléséhez kell, megmaradjon, hogy a termelést fenn tudjuk tartani és az országot élelemmel ellássuk. Rendelileg eltiltottuk a három éven aluli úszók, hasas és fejtehenek lovágását.

Az állatállomány mentesítésénél gondoskodunk arról, hogy az értékes tenyésztőanyagot és az igás állatokat kiküldött hozzátérők szakértőkkel válasszák ki és a meg nem szállott terület egyes gazdaságaiban helyezték el. Ezáltal a gazdaságokat üzembiztosra tettük. A gazdátlan és kétes származású állatokról a tulajdonjog megállapítása iránt is történik intézkedés. A kiürített területek állataiból azokat, amelyek nem tenyésztés, igavonás céljaira nem alkalmasak, a közfogyasztás céljaira fordítjuk.

Budapest husellátására az állat és husforgalmi hivatal szolgál a szarvasmarha és a juhbevásárlás, ugyancsak az állatok lovágása központilag történik. — Az állat és husforgalmi hivatal vidéki bevásárló szerveit útján szerzi meg a még szükséges szarvasmarhát és juhot. A sertésenyésztés érdekét szolgálja az evakuált területek tenyészállatainak megőrzése és szakszerű kezelése Nagytétényben és Kőbányán.

A földművelésügyi népbiztosság külön takarmányozási ügyosztálya dolgozik a mesterséges takarmányok előállításának megkönnyítésén. A legnagyobb akadály itt az, hogy készletek a múlt esztendő rossz takarmánytermés folytán alig maradtak ránk. Az idei takarmánytermés jónak ígérkezik, csupán a hűvös időjárás folytán maradtak vissza némileg a takarmányfélék fejlődésükben.

Az állattenyésztési osztály legközelebb dülőre viszi a kötelező állatbiztosító ügyet. Egy kidolgozott tervezet kerül legközelebb szakértői tárgyalás alá, amely nemcsak a termelő szövetkezetek kezén lévő állatokra, hanem a kisgazdák állatállományára is kiterjed. Eleinte készpénzt, később azonban hasonló értékű állatokat fognak adni kártérítésül az elhullott állatért. Az állatbiztosítás legalsóbb szerve a községi intéző bizottság lesz. Hogyha ez kívánja, akkor az állatbiztosítás kötelezővé válik az egész község területén.

Jól főző szakácsnő,

ki jó fizetésben, kitűnő bánásmódban, igen jó ellátásban részesülne, de aki főzés mellett a szobalýnak takarításban segít, továbbá

egy szobalý

ugyancsak jó fizetéssel azonnal alkalmazást találnak Budapesten 7 fős családjánál, amely gyermekkel együtt 3 tagú áll. — Sürgős ajánlatokat a lap kiadó hivatala továbbít.

Dohány-palánta

nagylevelű rétháti kiültetésre most legalkalmasabb, valamint korai és késői káposzta, kel, vöröskáposzta, karaláb és karfiol palánta, nagyobb mennyiségben

eladó!

Petermann József

kereskedelmi kertészkedésben

Nagykanizsa, Báthory-utca 22. sz.

Hirdetmény.

Nagykanizsai Termelő Szövetkezetek Főintézője felhívja

1. a földmunkások és kisgazdák nagykanizsai szövetkezetének
2. a vasuti raktármunkások
3. hadirokkantak és özvegyek
4. fűtőházi munkások
5. ács munkások
6. pályafertartó munkások
7. építőmunkások szakszervezeteinek bizalmi férfait, hogy a nagykanizsai Termelő Szövetkezet rézjeinek hasznosítására adása tárgyában 1919. évi június 2-án délután 10 órakor a városi gazdasági hivatalban, Nagykanizsa, Fő-ut 5. sz. alatt (1. emelet 4. ajtó) okvetlenül jelenjenek meg.

Rolko Géza

a nagykanizsai termelő szövetkezet főintézője.

Városi Vörösrég nagykanizsai szakszervezeteké.

Hirdetmény.

F. hó 20-án egy erszény találtatott kisebb pénzösszeggel igazolult tulajdonosa a városi vörösrég szakszervezetében (rendőrség) átveheti.

Nagykanizsa, 1919. május hó 30-án

A városi vörösrég

Poltermann, szakszervezetnek.

Könyvek :: Folyóiratok :: Zeneművek

FISCHEL Fűtőp. Fla. könyv- és zeneművek kiadója (Török utca)

irodaszerek, üzleti könyvek, papírok hangszerek, diafilmek, játéktárgyak

Makulatur papír

kapható kg.-ként 2 kor.-ért lapunk kiadóhivatalában Sugár-ut 4. szám alatt.

5 darab 4 hónapos malac azonnal eladó, Telcki-ut 3. szám alatt.

URANIA mozgóképalota

Rozsnyai-utca 4. Telefon 224

Szombat, vasárnap. Maj 31. Jun. 1. n.

Csuda jó dolog a szerelem!

Vigjáték 3 felvonásban.

Főszerepben Henny Porten

Pénztárnyitás délután 3 órakor.

Előadás kezdete délután 6 és este 8 órakor.

VILÁG nagymozgósínház Szarvas utca 22. Telefon 74. sz.

Csütörtök, péntek, szombat. Május 29., 30. és 31.

XXXVI. magyar arany sorozatunk

Az őszi vihar

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Főszereplők:

Gombaszögi, Balassa, Lajthay.

Előadás kezdete 6 és fél 8 órakor!

Öngyújtó

tűzkövel, benzintartállyal, egyszeri töltés 14 napig elég! - Kapható kizárólag:

Forgács R.

dohányfőzsdéjében Magyar-utca 43.

Zalai-Népakarat

A KORAREGGBLI ÓRÁKBAN JELENIK MEG, EREDETI TELEFON ÉS TÁVIRAT JELENTÉSEK KÉL

Egyes szám ára 30 fillér.

Kapható a dohányárudákban

és a utcai rikkancsoknál.

Hirdetések felvételtek a kiadóhivatalban!